

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И ЕВРЕЙСКАТА ОБЩНОСТ В БЪЛГАРИЯ

НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА
Дата.....20.....8
Правно основание: & 17 от ПЗР на КРДОПБГДСРСБНА
Длъжност: секретар на КРДОПБГДСРСБНА

The Committee for Disclosing the Documents
and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens
to the State Security and the Intelligence Services
of the Bulgarian National Armed Forces
(CDDAABCSSIBNAF)

**STATE SECURITY
AND THE JEWISH COMMUNITY
IN BULGARIA**

D o c u m e n t a r y V o l u m e

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И ЕВРЕЙСКАТА ОБЩНОСТ В БЪЛГАРИЯ

(1944 г. – 1989 г.)

Документален сборник

София, 2012

Отговорен редактор
доц. д-р Орхан ИСМАИЛОВ

Съставители
доц. д-р Костадин ГРОЗЕВ
д-р Румяна МАРИНОВА - ХРИСТИДИ

Редактор
Татяна КИРЯКОВА

С участието на
Петра СТОЯНОВА, Росица МАРИНОВА, Диана СЛАВКОВА,
Адриана КУПЕНОВА, Иван ГРОЗЕВ

Рецензент и редактор на превода на английски
проф. д-р Марк КРЕЙМЪР

Editor-in-Chief
Assoc. Prof. Dr. Orhan ISMAYLOV

Compiled
Assoc. Prof. Dr. Kostadin GROZEV
Dr. Rumyana MARINOVA - CHRISTIDI

Editor
Tatyana KIRYAKOVA

With the assistance of
Petra STOYANOVA, Rositsa MARINOVA, Diana SLAVKOVA,
Adriana KUPENOVA, Ivan GROZEV

Review of the volume and editing the English text by
Prof. Dr. Mark KRAMER

© Комисия за разкриване на документите и за обявяване на
принадлежност на български граждани към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия, 2012 г.

ISBN 978-954-2986-13-3

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение	6
<i>доц. д-р Орхан ИСМАИЛОВ</i>	
II. Предговор	12
<i>доц. д-р Костадин ГРОЗЕВ и д-р Румяна МАРИНОВА-ХРИСТИДИ</i>	
III. Списък на документите	20
IV. Факсимилета на документите	38
V. Справочен апарат	
1. Списък на еврейските организации в България, просъществували след 1944 г.	516
2. Списък на съкращенията	518

CONTENTS

I. Forward –	9
<i>Assoc. Prof. Dr. Orhan ISMAYLOV</i>	
II. Introduction -	16
<i>Assoc. Prof. Dr. Kostadin GROZEV, Dr. Rummyana MARINOVA - CHRISTIDI</i>	
III. List of the documents	29
IV. Facsimiles of the documents	38
V. Reference materials	
1. List of Jewish organizations, existing after 1944	516
2. List of abbreviations	518

ВЪВЕДЕНИЕ

Документът е най-ценният извор за историка, а документите на Държавна сигурност представляват наистина богата съкровищница за изследователите. В по-голямата си част непознати и неизследвани, години наред съхранявани в архивите на различни институции, папките с тайните на бившите секретни служби дълго време бяха недостъпни или трудно достъпни за читателите. Голямата промяна дойде след приемането през декември 2006 г. на Закона за достъп и разкриване на документите и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. На комисията, избрана по силата на този закон, освен създаването на централизиран архив и обявяването на принадлежност на публичните лица, бе възложена задачата да изследва и да публикува документи.

Днес пред читателите е десетият том от поредицата „Из архивите на ДС“, озаглавен „Държавна сигурност и еврейската общност в България“ – тема твърде любопитна и рядко засягана от изследователите, поради нейната специфика. Разработването ѝ стана възможно благодарение на дългогодишното ползотворно сътрудничество между Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия с Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в рамките на различни партньорски инициативи. Последната от тях е предстоящата голяма международна конференция на тема „Евреите в Съветския съюз и Източна Европа в годините на Холокоста и Студената война“ (София, 2–4 ноември 2012 г.). Участието на академичния екип от млади и утвърдени изследователи при подготовката на сборника е в рамките на научната дейност на Университетския комплекс по хуманитаристика „Алма матер“, финансиран от Националния фонд „Научни изследвания“ към МОМН. Премиерата на сборника е включена в програмата на конференцията, а участниците ще получат екземпляр от изданието в хартиен и електронен вариант.

При подготовката на сборника съставителите трябваше да прегледат голямо количество документи – над 700 архивни единици с обем от над 20 000 страници, съхранявани в различни фондове на централизирания архив на комисията: Ф. 1 (Секретариат на МВР), Ф. 2 (Второ главно управление на ДС – Контраразузнаване), Ф. 9 (Първо главно управление на ДС – Разузнаване), Ф. 13 (Борба с вътрешната контрареволюция) и Ф. 22 (Шесто управление на ДС). Подбрани бяха 102 документа, които са включени в книжния вариант на изданието. В предстоящия електронен вариант се планира да намерят място много по-голям обем архивни материали.

Сред подбраните документи преобладават докладите и отчетите на различните отдели и отделения на ДС, които се занимават с малцинствата в страната и по-специално тези, които наблюдават еврейската общност. Те са изключително подробни и предоставят интересна информация не само за политическото състояние на обектите, но и за работата на агентурно-оперативния апарат, внедрен сред тях. На следващо място по многочисленост се нареждат справките, информацията и докладните записки. Не е малко и количеството документи, които съдържат наредби до различни служби и отдели на бившите тайни служби, както и планове, препоръките, мерките и

задачите за работа, набелязвани от органите на Държавна сигурност. Сред архивните единици се откриват и много писма, рапорти, телеграми, молби, изложения, сведения, позиви, учредителни документи на организации и др.

Както и в другите документални сборници на комисията и в този материалите се публикуват фототипно. Те са подредени по хронологичен ред, като най-ранният датира от 1944 г., а най-късният е от 1988 година. Документите от 40-те години се отличават с по-лошо качество и са по-трудни за четене, тъй като са написани на лоша хартия, избледнели, с много грешки, създадени на остарели или развалени пишешни машини. Тези документи обаче съдържат ценна информация за първите години от установяването на новата ОФ власт в България, разкривайки политиката ѝ по отношение на евреите. Ето защо си позволихме да ги включим в съдържанието. Необходимо е още да бъде направено и уточнението относно номерацията на листата в отделните архивни единици. Те не винаги следват хронологията на събитията, затова понякога документи от една архивна единица са подредени в различна последователност, от тази, отбелязана на листовите.

Сред по-интересните материали, включени в сборника, могат да се посочат следните:

Документ № 6 – Молба от Давид Перец до директора на Народната милиция, в която художникът моли властите да получи разрешение да рисува свободно в пределите на страната. Отговорът от МВР е положителен и съпроводен от доклад до началника на първа група в отделение „В“. Докладът съдържа характеристика на художника, която доказва, че той няма противоотечественофронтовски прояви и поради това може да му бъде позволено да се движи и рисува свободно из страната. Документът е от най-ранните, включени в сборника, и датира от лятото на 1945 г.

Документ № 15 – Кратки бележки за характера на ционизма, ционистичната пропаганда и ционистичната организация в България. Документът е от 1945 г. и съдържа информация за ционизма като явление, целите, които той проповядва и възприемането му в България. Съдържат се сведения и за ционистичната организация в страната.

Документ № 22 – Изложение от Централната консистория на евреите в България до министъра на вътрешните работи и до външните министри на САЩ, СССР, Англия и Франция. Документът е от 1946 г. и е свързан с провежданата по това време Парижка мирна конференция. Изложението на българските евреи има за цел да подкрепи българската държава в усилията ѝ да постигне по-благоприятни условия на бъдещия мирен договор със страните от Антихитлеристката коалиция.

Документ № 47 – Протокол за приемането на т. нар. Еврейска сметка – приходи от преминалите транзитно през страната евреи, изселващи се в Палестина, за заминалите от България, за валоризирани суми и за конфискувани такива. Документът е от 18 май 1949 г. и съдържа много интересни сведения за сметки и финансови потоци, свързани с евреите.

Документ № 87 – Справка от МВР до министъра на външните работи Петър Младенов, относно българския гражданин Хенрих Натан Шпетер, осъден на смърт като агент на американското и израелското разузнаване. Документът е с дата 13 юни 1974 г. и е свързан с дейността на български евреин, уличен в дейност в полза на чужди разузнавания.

Документ № 90 – Представява откъс от агентурно мероприятие „Родопи“ от 13 януари 1978 г., свързано с подслушването на обект „Хитрия“. В разговора между

обекта „О“ и мъжа, обозначен с „М“ се говори за спецификата на еврейския въпрос в Съветския съюз и различното му тълкуване в България. Тук е мястото да изкажем специална благодарност на Анжел Вагенщайн, който, като преследвано главно действащо лице „О“ в документа, даде своето съгласие този интересен разговор да бъде публикуван.

Към справочния апарат на настоящия сборник са приложени още: списък на еврейските организации в страната след 1944 г. и списък с най-често срещаните съкращения, предимно от терминологията на Държавна сигурност.

Без претенцията за изчерпателност документалният сборник „Държавна сигурност и еврейската общност в България“ ще освети някои бели петна от историята, ще потвърди оценки, ще провокира съмнение в правени досега анализи, ще възпроизведе далечни и не толкова далечни събития, ще възбуди спомени от близкото минало и ще допринесе за по-обективния прочит на еврейската тема в България по времето на комунистическо управление на държавата.

Доц. д-р Орхан ИСМАИЛОВ

FORWARD

Declassified documents are the mainstay of historians, and declassified State Security documents can be particularly valuable if used with circumspection. Bulgarian State Security documents were kept tightly sealed for many decades in the archives of different institutions, mainly in the Ministry of Internal Affairs. The great change that permitted researchers to see these documents came with the passage in December 2006 of the law setting up COMDOS and providing for the declassification of state security documents and the disclosure of the identities of those who secretly worked in various capacities for the security agencies. Under this law all State Security documents were declassified and merged into a centralized archive that came under the jurisdiction of COMDOS when it was set up in 2007 by the Bulgarian National Assembly. A great achievement of the Commission has been its success in gathering, preserving, and granting access to documents in the manner envisaged by the law.

The broad theme of this tenth volume in the series "From the Archives of State Security" is about the Jewish community in Bulgaria and the State Security organs. It has rarely been explored at any length by researchers. The documents dealing with it are spread among several archives and institutions, a situation that complicates research and the eventual selection of representative documents. Its realization in the current format became possible in the framework of the longstanding fruitful cooperation between the Committee for Disclosing the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Armed Forces and the Faculty of History of Sofia University St. Kliment Ohridski in various partnership initiatives. The last among them is the incoming major international conference "The Jews in the Soviet Union and Eastern Europe in the Holocaust and Cold War Years" (Sofia, 2 – 3 November 2012). The participation of acknowledged experts and young researchers in the preparation of the volume was an element of the academic and research activities of the University Research Complex in the Humanities "Alma mater", financed by the National Science Research Fund at the Ministry of Education, Youth and Science. The inauguration of the volume has already been included in the conference program and each participant in the conference will receive a copy of it in hardcopy and a CD format.

For this volume, COMDOS researchers went through some 700 archival files, resulting in a selection of more than 20,000 pages of documents from the following sections of the COMDOS Archive: Fond 1 (Secretariat of the Ministry of Internal Affairs), fond 2 (Second Main Department of State Security – Counterintelligence), Fond 9 (First Main Department of State Security – Foreign Intelligence), Fond 13 (Unit Responsible for Combating Domestic Counterrevolution), Fond 22 (Sixth Department of State Security – Political Police). A final group of 101 documents were selected for inclusion in this hardcopy edition. The electronic edition will include a much larger number of documents. One of the main criteria in the selection of the documents was the desire to bring into academic circulation hitherto unknown documents that highlight the activities of State Security regarding the Bulgarian Jewish community. Most of the documents are reports and memoranda outlining the activities of the various departments and divisions of State Security that were responsible for monitoring the different minorities and their communities, especially the Jewish community.

The documents are very detailed and provide interesting information not only about the political attitudes and activities of Bulgarian Jews but also about the work of the secret informants' network among them. Other documents in the collection include informational reports, data-surveys, and orders and directives to different State Security units, as well as the plans, recommendations, measures, and tasks decreed by the State Security organs. The volume also includes letters, reports, cables, requests, appeals, charters, and other materials of groups and associations dealing with the Jewish community.

The documents are published as facsimiles of the originals and are presented in chronological order with the earliest one dating back to 1944 and the latest one – to 1988. The 1940s documents are of a lower quality and more difficult to read as they were written on low-quality paper that had already faded away and were typed with many errors as a result of old or damaged typewriters. Nonetheless, the documents contain valuable information about the early years of the establishment of the new Communist authorities in the country and their policy vis-à-vis the Jews.

Several documents in the volume deserve to be highlighted.

Document № 6 Letter from artist David Perets to the Director of People's Militia asking the authorities to let him move freely around the country in order to prepare his paintings. The answer of the authorities is affirmative, as seen in the accompanying report of the First Division of Section "B". The report includes a profile of the artist, showing that he has performed no activities against the Fatherland Front, and thus he should be allowed to move freely around the country. This document, from the summer of 1945, is among the earliest ones in the volume.

Document № 15 State Security assessments of Zionism, Zionist propaganda, and Zionist organizations in Bulgaria. The document dates from 1945 and contains information on Zionism as a phenomenon, the goals of Zionism in Bulgaria, and the Zionist organizations in the country.

Document № 22 Report from the Central Consistory of Bulgarian Jews to the Bulgarian Minister of Foreign Affairs and to the foreign ministers of the USA, the USSR, Great Britain, and France. This 1946 document was connected with the Paris Peace Conference taking place at that time. The report was intended to gain the Bulgarian government's support for Bulgarian Jews' efforts to achieve more beneficial arrangements in the future peace treaty with the countries of the Anti-Hitler coalition.

Document № 47 Protocol regarding the sequestration of "Jewish bank-accounts" – i.e. the bank transfers accounts confiscated from Jews passing through the country on their way to Palestine and from Jews emigrating from Bulgaria. The document, dated 18 May 1948, contains extensive information about the bank accounts and financial transfers linked with Jews.

Document № 87, dated 13 June 1974, conveys information from the Ministry of Internal Affairs to Foreign Minister Peter Mladenov regarding the Bulgarian Jewish citizen Heinrich Nathan Speter, who has been sentenced to death as an agent of the U.S and Israeli intelligence.

Document № 90 – Transcript of the wiretapped conversation (M-„Rhodopi") between Anzhel Wagenstein (object „Sly") and another man. The printed excerpts deal with the so-called "Jewish question" in the Soviet Union and the differences in its perception in Bulgaria and in fact is a discussion between the OBJECT ("O") and a MALE PERSON (marked as "M"). Hereby we express our gratitude to Anzhel Wagenstein who was the object under surveillance in the document for his consent to publish this interesting conversation.

A certain clarification is needed regarding the numbering of the document pages in the different folders. They do not always follow the exact chronology of the events, which explains why the documents in a certain folder are presented in an order different from the page numbers.

For ease of reference, a list of all documents is given along with a brief description of each document, a list of Jewish organizations and a list of the most widely used abbreviations (mainly from the terminology of State Security).

Assoc. Prof. Dr. Orhan ISMAYLOV

ПРЕДГОВОР

Настоящият документален сборник отразява желанието на съставителите да представят съдбата на еврейската общност в България в годините на Студената война, така както е отразена през призмата на станалите напоследък общодостъпни документи на репресивните служби на комунистическия режим. В разглеждания период отношението на властите в София към българските евреи и разселването на оцелялата от Холокоста еврейската диаспора в Европа преминава през различни фази, отразяващи както завоите в политиката на Москва към съветските евреи и световния ционизъм, така и историческата специфика в отношенията между българи и евреи. Съставителите на сборника са се стремили да представят не само емиграцията на българските евреи към Палестина и Израел, но също и отношението на властта към останалите в България евреи (възприемани в различно време като заплаха за сигурността на страната, като проводници на „империалистическите замисли на световния ционизъм“ или пък като лоялни строители на „новото социалистическо общество“), начините, по които са наблюдавани и манипулирани отделни личности от еврейски произход или пък групи евреи, разузнавателната и контраразузнавателната работа по еврейска (включително израелска) линия, връзките между българските евреи и техните роднини и приятели зад граница, възможностите, които добрите отношения с еврейски общности в чужбина с български корени предоставят за активни разузнавателни мероприятия и др.

Сборникът е съставен само от материали, които се намират в архива на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия и няма претенция да представи цялостната картина на живота на евреите в България в периода 1944–1989 г. За да бъде обхванато и илюстрирано отношението на властта към евреите в страната през целия период на социализма, би трябвало да се прегледа огромно количество архивен материал в многобройните архиви на различни институции в столицата и провинцията. Целта на настоящото документално издание се свежда до това да хвърли светлина върху това как ДС наблюдава еврейската общност в страната, какви са задачите, свързани с това наблюдение, обектите и субектите, представляващи интерес за службите и в каква посока вървят анализите, свързани с тях. Сборникът дава представа за видовете документи, които ДС произвежда в изпълнението на тези задачи и ориентира читателите в кои фондове на архива на Комисията по досиетата се съхраняват те. Тук е мястото да отбележим, че информацията по темата не е компактна, а документите са разпръснати в многобройни фондове, което сериозно затруднява тяхното издирване. Без претенции за изчерпателност и всеобхватност, съставителите са се стремили да покажат документалното разнообразие и да включат по-интересните архивни единици, които са открили.

Лесно може да се забележи, че в сборника съществува дисбаланс между документите от различни години. Това е обусловено от хода на историческите събития – евреите в България между 1944 и 1949 г. наброяват около 45 000 – 48 000 човека, а след тази дата броят им рязко намалява. До края на 1949 г. по-голямата част от тях вече са напуснали страната и в нея остават по-малко от 5000 души. След 1952 г. за-

гълхва дейността и на повечето еврейски институции. При тези обстоятелства естествено е, че документите от първоначалните години след 9 септември 1944 г. са много повече като количество, а в по-късните години се отнасят по-скоро за отделни личности от еврейски произход, обект на интерес за органите на ДС, както и за борбата на социалистическата общност срещу световния ционизъм, отъждествяван с Израел в контекста на Студената война.

По-голямата част от документите описват състоянието на еврейската общност в първите години след войната – 1944–1948 г. В центъра на събитията е поставено разделението вътре в самата общност между евреите комунисти и евреите ционисти. Борбата между тези два центъра е засвидетелствана в редица документи, тъй като ДС неизменно внедрява свои агенти, които присъстват на събранията на общността. Интересно е да се отбележи, че тези агенти също са евреи, в противен случай тяхното присъствие на тези места би било невъзможно или поне би привлякло силно внимание. Това е периодът на оформяне на идеята за алията (изселването в Палестина), преди още да се обяви създаването на държавата Израел. Ционистките организации в страната са много активни, силен тласък за което дава посещението на Бен Гурион (по онова време председател на Еврейската агенция – „Сохнут“, а впоследствие и пръв министър-председател на Израел) в България през декември 1944 г. Едновременно с това много от евреите имат сериозно минало в антифашистката борба и намират своето място в структурите на новата власт, включително и в редиците на ДС. Тяхната задача е да възпират ционистите и да пропагандират оставането на евреите в отечественофронтовска България. Като цяло обаче българските евреи са положително настроени към Отечествения фронт и нямат антиправителствени прояви. Дори оказват подкрепа на властта като през 1946 г. изпращат специална декларация до Парижката мирна конференция, в която настояват в мирния договор с България да не бъдат включени специални клаузи, свързани с правата на евреите.

В годините 1947–1949 г. еврейската общност в страната застава на кръстопътя между две родини. Те трябва да избират между държавата, която запази живота им по време на Холокоста, но върви към съветски тип управление и естествения привлекателен център за цялото еврейство по света – новосъздадената държава Израел. През 1947 г. настъпва сериозен поврат в международната обстановка и в отношението на Великите сили към създаването на самостоятелна еврейска държава. Съветският съюз активно подкрепя идеята и тази позиция на Москва дава възможност за повишаване влиянието на комунистите в еврейските общности. В България отражението на тази политика е фактът, че БРП (к) постепенно изнемва инициативата за изселването. На 28 юли 1948 г. се свиква пленум на ЦК на БРП (к), който в съвместно заседание с малцинствената комисия на НС на ОФ взема решение за организирането на изселническия процес. Българските евреи правят своя избор и само между 25 октомври 1948 г. и 16 май 1949 г. за Израел организирано заминават 32 106 души, а много други напускат страната по частен път. Те оставят значителна празнина в занаятчийското и търговското съсловие, както и в средите на служителите и интелигенцията. С течение на времето останалите в България евреи задълбочават връзките на еврейските институти с ръководните органи на БКП – нещо, което се отнася не само за тяхната общност, но и за цялото общество. Това съвпада по време и с репресиите, инициирани от Сталин срещу съветските евреи (ликвидирането на Еврейския антифашистки комитет и разстрела на неговите ръководители, процесът срещу лекарите евреи и др.). Функциите на Консисторията силно се променят, а ролята ѝ е сведена до просветно-културен институт с почти нулева социална дейност. До края на 1952 г. еврейските общности и институции минават изцяло под контрола на партийните органи. Съществува и действа тяхна обществено-политическа организация, която издава свой Годишник, продължава и списването на в. „Еврейски вести“. Запазени са редица

обичаи, но въпреки това разнообразието и пестротата на еврейския живот в страната от края на 40-те години го няма. До 1952 г. се ликвидира и стопанската основа на дребните градски собственици, каквито са по-голямата част от българските евреи. Настъпва период, когато няколко поколения се преориентират към други социални групи и търсят нови пътища за реализация в България.

Периодът между 1953 г. и 1956 г. следва промените, които настъпват в политиката на Москва и директивите, идващи от там. След отстраняването на Берия и признанието на КПСС, че съветските лекари евреи са били несправедливо обвинени, доверието към евреите в СССР се завръща, но не за дълго. Суецката криза и особено събитията в Унгария от 1956 г. отново изострят отношението към евреите. Фактът, че евреите преобладават в ръководството на Унгарската партия на трудещите се и последващите анализи, че тяхното господстващо положение накърнява националните чувства на унгарския народ, води до негативни последици за тях. Дори и ръководният орган на еврейската общност в България – Централната Консистория – също излиза с писмо в този дух, а именно, че ръководната роля на евреите засяга националните им чувства.

В годините между 1956 и 1967 г. отново се следва официалната линия, зададена от Н. С. Хрушчов, а именно, че по еврейския въпрос трябва да се прилага класово-партийния подход. През 1962–1963 г. курсът рязко се променя. Новото идва от процесите в СССР срещу спекулантите и преследването на стопански дейци, голяма част от които са евреи. Макар и да не е официално обявен, става дума за курс на скрит антисемитизъм. Повратна за международното отношение към евреите и Израел се оказва 1967 г., когато в Шестдневната война Израел категорично побеждава арабските държави, подкрепяни от Съветския съюз. Резултатът е скъсване на дипломатическите отношения на всички страни от Варшавския договор (без Румъния) с Израел и възраждане на антисемитските настроения в региона, проявили се и по време на обществено-политическите кризи в Полша и Чехословакия през 1968 г. В България това се изразява във възприемането на политика на ЦК на БКП, насочена към отстраняването на евреите от ръководни постове на идеологическия фронт – предимно от радиото, телевизията, отделите „Агитация и пропаганда“, органите на ДС, Българската народна армия и др. Евреите, заемащи постове в тези структури, са преместени на други служби, предимно в стопанската сфера. Въпреки, че в България сериозни репресии срещу евреите не са приложени, като цяло след 1967 г. за тях настъпват неблагоприятни времена.

Особено важна година за България в тази хронология е 1973 г. Новата арабско-израелска война и засилващият се международен тероризъм дават своето отражение и във вътрешнополитически план. Тогава се води емблематичното дело срещу българския гражданин от еврейски произход Хайнрих ШпETER, който е обвинен в шпионаж в полза на САЩ и Израел и е осъден на смърт. По-късно ШпETER е разменен за заложен на Запад български разузнавач и доживява дълбоки старини в Израел. Читателите могат да видят поместени в този сборник по-важните документи около това дело.

През 1978 г. Тодор Живков тегли една тънка черта между съветската и българската политика по отношение на евреите. Това е един от малко познатите факти в историографията. Обикновено Живков следва плътно политиката и насоките на Москва, но в някои случаи успешно прилага местни похвати и се отклонява от тази линия. По повод 35-годишнината от спасяването на българските евреи той държи реч в зала „Универсиада“, където говори за големия принос на евреите в антифашистката борба. Това всъщност е едно указание от негова страна да не се върви по съветския път на остър антисемитизъм, изкристализирал в дела срещу дисидентите евреи като Сахаров и др. Живков спазва тази линия на успокояване до смъртта на Брежнев. Когато

на власт идва Горбачов проблемът отпада от само себе си, тъй като новият съветски лидер възприема курс на завръщане към марксизма, на гласност и преустройство.

Това, което краткият преглед на отношението към евреите в България в периода 1944–1989 г. се налага като извод и което документите подкрепят, е че евреите, които остават в страната, добре се интегрират в условията на българския социалистически режим. В определени моменти, продиктувани от международната обстановка, към тях са прилагани негативни мерки, но като цяло открит, остър и репресивен антисемитизъм не е регистриран.

Оставяме на читателя сам да направи своята преценка, като се надяваме документите, поместени в този сборник, да му помогнат в това начинание.

София, септември 2012 г.

ОТ СЪСТАВИТЕЛИТЕ

INTRODUCTION

The documentary volume "State Security and the Jewish Community in Bulgaria (1944-1989)" reflects the desire of the editors to present the fate of the Bulgarian Jews in the Cold War years as depicted in the recently declassified and widely available documents of the repressive secret services of the Communist regime. In the period under consideration the attitude of the authorities in Sofia towards the Bulgarian Jews and the resettlement of the Jewish diaspora in Europe that survived the Holocaust passed through several stages which were in line both with the many curves of the official line of Moscow regarding the Soviet Jews and global Zionism and the historic specificity of the relations between Bulgarians and Jews. The compilers and editors of the volume tried to outline not only the emigration of Bulgarian Jews to Palestine, but also the attitudes towards those Jews that remained in Bulgaria (perceived at different times as dangerous to national security, as promoters of the "imperialist intentions of world Zionism" or as loyal construction-workers of "the new socialist society") the manners in which specific personalities or whole Jewish groups were monitored and manipulated; the intelligence and counter-intelligence work alongside of the so-called "Jewish line" (including the Israel line); the links between Bulgarian Jews and their relatives and friends abroad; the good opportunities for active intelligence operations resulting from the good relations with Jewish communities abroad, etc.

The volume is compiled only on the bases of the documents which are currently in the possession of the Commission for Disclosing the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army. It does not aim at presenting a thorough picture of Jewish life in Bulgaria in the period 1944-1989. A review of an immense quantity of archival documentation in numerous archives of institutions in Sofia and the countryside is needed if such a thorough and illustrative presentation of the authorities attitudes towards Jews for the whole socialist period. The task of this documentary volume is to throw light upon the manner in which State Security monitored the Jewish community in the country, what tasks were put forward in devising that monitoring, the objects and subjects that were of interest to the secret services and what analyses were made on the basis of the information gathered. The volume gives an adequate impression for the types of documents produced by State Security in implementing these tasks and thus gives an orientation to its readers in which collections of the Commission archives are these documents kept. It is appropriate to mention here that the information on the theme of the volume is not centralized but dispersed in numerous collections and fonds which makes the task of locating the documents much more difficult. Without pretending that we have exhausted the broad scope of the documents the volume's team has tried to show the diversity of the documents and to include the most interesting ones they have found.

It is quite easily observable that there exists a certain disbalance in the quantity of published documents about different years. That was dictated by the course of historical events – in the period 1944-1949 the Bulgarian Jews numbered around 45 – 48 thousand persons. Before the end of 1949 the major part of them had already left the country and inside remained fewer than 5 thousand persons. After 1952 the work of almost all of the Jewish organizations faded away. In these circumstance it is natural that the quantity of

the documents about the first years after 1944 is much greater while those in the later years deal more with certain prominent Jews that were objects of State Security interest or dealt with the struggle of the Socialist community against world Zionism which in the Cold War context was identified Israel.

A considerable part of the documents depict the status of the Jewish community in the first post-WW2 years – 1944-1948. In the center of the events was the division of the community itself between Socialist Jews and Zionist Jews. The struggle between those to centers is evident in the documents as State Security infiltrated permanently its agents that participated in the community meetings. It is interesting to be noted that those agents were also Jews because otherwise their presence at such places would have been impossible or at least would have attracted strong attention. That was the period of the formation of the *alia*-idea (the emigration to Palestine) even before the formation of the State of Israel. The Zionist organizations were very active with an additional impetus been given by the visit to Bulgaria in December 1944 of David Ben Gurion – at the time Chairman of the Jewish Agency “Sohnut” and later the first prime-minister of Israel. On the other hand, many Jews in Bulgaria had a serious anti-Fascist background and easily found their place in the newly emerging state structures, including the different State Security bodies. Their task was to restrain the zeal of the Zionists and to promote the stay of Jews in the new People’s Front Bulgaria. As a whole the Bulgarian Jews were positively inclined towards the People’s Front authorities and had no anti-governmental activities. Even they showed their support to the government by sending in 1946 a special declaration to the Paris Peace Conference demanding that no clauses regarding the rights of Jews would be included in the peace treaty with Bulgaria.

In the period 1947 – 1949 the Jewish community in Bulgaria was at a crossroad between two fatherlands. A difficult choice had to be made between the country that saved their lives at the time of the Holocaust but was then on the road to establishing a Soviet-style regime and the natural center of attraction for world Jewry - the newly-founded state of Israel. 1947 marked a serious turnabout in the international environment and the attitude of the Great Powers towards the establishment of a separate Jewish state. The Soviet Union actively supported that idea and this position of Moscow gave a base for increasing Communist influence inside the Jewish communities. In Bulgaria the reflection of this policy was the fact that the Bulgarian Workers’ Party (Communists) gradually overtook the initiative on emigration. A special plenum of the Central Committee of the BWP (C) was held and a joint meeting with the Commission on Minorities of the National Council of the Fatherland’s Front that took a decision was made on the organization of the emigration process. The Bulgarian Jews made their choice and only in the period 25 October 1948 and 16 May 1949 32 106 Jews left Bulgaria for Israel in an organized fashion with many others leaving the country individually. They left behind a significant gap among the craftsmen and the merchants as a social stratum as well as among civil servants and the intelligentsia. In due course the Jews that remained in Bulgaria strengthened the links between Jewish institutions and the ruling bodies of the BCP – that was true not only for them as a community but for the rest of the population as well. That coincided with the repressions initiated by Stalin against the Soviet Jews (the liquidation of the Jewish Anti-Fascist Committee and the killing by a fighting-squad of its leaders, the trial of the accused Jews in the Doctors’ Plot etc.). The functions of the Consistory were significantly changed and its role was diminished to a cultural and educational institution with mostly non-existent social activities. At the end of 1952 all Jewish municipalities and institutions were under total control of the Party bodies. A Jewish socio-political organization still existed and it published its Annual, the printing of the Jewish newspaper “Jewish News” also continued. Many Jewish customs and rituals were preserved but the diversity of Jewish life that existed in the late 1940’s was already gone. The economic base of the small owners in the cities that comprised the majority

of Bulgarian Jews was also liquidated up to 1952. A new stage in Jewish life in Bulgaria started during which many of them had to orient themselves towards different social groups trying to find new venues for social realization in Bulgaria.

In the period 1953-1956 Sofia followed closely the changes in Moscow and the policy changes and directives coming from there. After the purge of Beria and the acknowledgement by the authorities of the unjustified accusation of the Jewish doctors the trust in the Soviet Jews increased but only for a short time. The Suez crisis and the Hungarian Revolution of 1956 once again sharpened the public attitudes towards Jews. The fact that Jews dominated the Hungarian Workers' Party leadership and some after-fact analyses that the Jewish domination hurt the national feelings of the Hungarian people led to some negative consequences to them. Even the Central Consistory – the leading body of the Bulgarian Jewish community issued a letter in this regard citing that the leading role of Jews hurt their national feelings.

The official line about the need to treat the Jewish question according to class and party approach was put forward by N. S. Khrushchev and was followed during his rule. At the end of his leadership (in 1962-1963) a shift in that policy occurred when a new round of trials started, this time against black-market activities and economic leaders, most of whom were Jews. Although it was not officially proclaimed as such, this was a form of hidden anti-Semitism. The major shift however in the international attitude towards Jews came with the Six-Day War in 1967 which Israel won categorically against the Arab states, supported by the Soviet Union. The result was the break-up of the diplomatic relations of all Warsaw Pact countries with Israel (except Rumania) and the revival of anti-Semitic feelings in the region that became evident in the socio-political crises in Poland and Czechoslovakia in 1968. In Bulgaria that was reflected in the adoption of a particular policy of the CC of the BCP that was targeted at Jews in prominent positions and resulted in the expulsion of those with leadership positions on the ideological front – mainly in national radio and television, the BCP's "Agitation and Propaganda" department, the bodies of State Security and the Bulgarian People's Army, etc. The Jews occupying positions in those structures were transferred to other posts, mainly in the economic sphere. Regardless of the absence of serious repression against them in Bulgaria as in countries elsewhere in Eastern Europe, the period after 1967 was unfavorable for the Jews here.

Especially important for Bulgaria in this respect was the year 1973. The new Arab-Israeli war and the growing threat of acts of international terrorism had their reflection in domestic politics. That was the year of the emblematic trial against Nathan Shpeter – a Bulgarian citizen of a Jewish origin who was accused of espionage in favor of the United States and Israel and was sentenced to death. Later on Shpeter was exchanged for a Bulgarian spy caught in the West and lived for many years in Israel. The readers of this volume will find in it the most important documents on that spy case.

In 1978 Todor Zhivkov drew a slim margin-line between the Soviet and Jewish policy on the Jewish question. This is a not very widely known fact in historiography as generally Zhivkov was following strictly Moscow's policy and directives. Sometimes however he skillfully implied local approaches and moved away from the prescribed policy. On the 35th anniversary of the salvation of the Bulgarian Jews in the "Universiada" sports' hall he delivered a major speech in which he spoke about the great Jewish contribution to the struggle against Fascism. In fact this was a directive in his part for the country not to follow the Soviet path of strong anti-Semitism that came to the surface with the intellectual dissidents of Jewish origin like Sakharov and others. Zhivkov followed that moderation line till the death of Brezhnev. With the coming to power of M. Gorbachev the problem was dropped as such after the adoption of the new course of return to Marxism, openness and restructuring of Soviet society.

The general conclusion from this retrospective outline of the perception of the Bulgarian Jews in the period 1944-1989, supported by the documents themselves is that those Jews who stayed in the country were socially well integrated in the Bulgarian socialist regime environment. In certain periods that were dictated by the international situation there were some negative measures taken against them but in general an open, acute and repressive anti-Semitism was never registered.

It is up to the readers of this volume to make their own assessment with the hope that the documents in the volume will help them in their venture

Sofia, September 2012

BY THE EDITORS

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ

1. Изложения, отправени до министър-председателя и до министъра на вътрешните работи относно изселването на български евреи в Палестина и кореспонденция с премиера и МВР по този въпрос, *ноември 1944 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 52, л. 1-12

2. Поверително писмо от народния обвинител при Народния съд до Дирекция на милицията, относно задържането, представянето за разпит и подвеждането под отговорност на лица, някои от които свързани с Комисарството по еврейските въпроси, *10 януари 1945 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 2, л. 63

3. Учредителен протокол на еврейското младежко просветно дружество в гр. Неврокоп и протокол от отчетно-изборното му събрание година по-късно, *25 януари 1945 г. и 26 януари 1946 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 72, л. 1-2

4. Протокол от учредителното събрание на Общоеврейската организация за борба срещу фашизма и антисемитизма „Иля Еренбург“, състояло се в София на 23 април 1945 г. и устав на организацията, *23 април 1945 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 35, л. 1-7

5. Кореспонденция на Българо-Палестинския и Близко-Източен стопански институт в София със Софийския областен съд, относно регистрирането на института. Приложен е уставът на института, *април – май 1945 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 45, л. 5, 3, 3 гръб, 1, 2, 2 гръб, 7

6. Молба от художника Давид Перец до директора на Народната милиция да получи разрешение да рисува свободно в пределите на страната. Отговор от МВР и доклад до началника на първа група в отделение „В“ във връзка с художника, *22 май – 24 юни 1945 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 106, л. 1, 3-4

7. Доклад от началника на отделението на общините до министъра на вътрешните работи; кореспонденция между СКК и министъра и заповед на ГЩ на войската относно изселването на еврейски семейства от България, *април–август 1945 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 52, л. 13-16

8. Писма от настоятелството на софийската еврейска ешкеназка община до Дирекцията на народната милиция относно инцидент с изстрели в синагогата, *25–27 септември 1945 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 37, л. 1-3

9. Доклад от разузнавач на ДС до началника на първа група при отделение „В“ на ДС, относно събрание, свикано от Централната еврейска консистория на 30 септември 1945 г., *1 октомври 1945 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 29, л. 1

10. Изложение от Централната консистория на евреите в България до Министерството на вътрешните работи и на Междусъюзническата контролна комисия, с което молят разрешение за завръщане в България на някои от емигриралите по време на войната еврейски семейства. Списък на емигрантите-евреи, които са български поданици, намират се в Палестина и желаят да се завърнат в България, *12 октомври 1945 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 8, а. е. 48, л. 1-3

11. Доклад от разузнавач на ДС до началника на първа група при отделение „В“ на ДС, относно митинг, състоял се на 21 ноември 1945 г. в Централната еврейска синагога и два броя позиви, които са били разпространени на митинга от ционисти, 22 ноември 1945 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 29, л. 2-4

12. Рапорт от началника на VI група при отделение „Б“ на ДС до началника на отделение „Б“, относно броя на малцинствата в България и настроенятия сред тях. Съдържа сведения и за евреите в страната и техните организации, 12 декември 1945 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 731, л. 2-7

13. Двадесет и един броя доклади от разузнавачи на ДС до началниците на отделения при ДС относно протичането на събрания на еврейските организации в София, 13 януари – 18 декември 1945 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 17, л. 3-5, 7, 10-11 гръб, 14-17, 19, 23-30, 33-34, 37-39, 43-44

14. Рапорт от разузнавач на ДС до началника на отделение „Б“ при II управление на ДС, в който се съдържа план за започване на широка разузнавателна работа сред еврейското малцинство и по-специално сред живущите в София, 21 декември 1945 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 23-24

15. Кратки бележки за характера на ционизма, ционистичната пропаганда и ционистичната организация в България, 1945 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 17, л. 1-2

16. Четири броя рапорти и доклади от разузнавачи на ДС до началници на отделения в ДС, относно проведени събрания на ционистичната организация в България „Поале-Цион“, 31 януари 1946 г. – 23 декември 1946 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 54, л. 3, 6, 13-15

17. Устав на Съюза на ционистите – социалисти „Поале-Цион“ в България, януари 1946 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 6, л. 53-59

18. Доклад от разузнавач на ДС до началника на първа група при отделение „В“ на ДС, относно кино-сказка, устроена от женската комисия при Еврейския комитет на ОФ, 4 април 1946 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 67, л. 1

19. Доклад от разузнавач на ДС до началника на първа група при отделение „В“ на ДС, относно конференцията на еврейската младежка трудова ционистическа организация „Ахалуц Ацаир“, 26 юни 1946 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 68, л. 1-4

20. Доклад от разузнавач на ДС до началника на отделение „Б“ при II управление на ДС, относно лица, считани за реакционери по еврейска линия, 30 юни 1946 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 19-20

21. Рапорт от разузнавач на ДС до началника на отделение „Б“ при II управление на ДС, относно обектите по еврейска линия, които са заподозрени във връзки с чужди разузнавателни служби, 9 декември 1946 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 21-22

22. Изложение от Централната консистория на евреите в България до министъра на вътрешните работи и до външните министри на САЩ, СССР, Англия и Франция и съпроводително писмо до министъра на вътрешните работи, 1946 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 361, л. 1-5

23. Доклад от областното управление на ДС в Пловдив до началника на отдел I на

ДС – София, относно състоянието на малцинствата в областта и настроенията сред тях, *27 юни 1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 271, л. 82-85

24. Доклад от областното Софийско управление на ДС до началника на отдел I на ДС – София, относно състоянието на малцинствата в областта и настроенията сред тях за времето от 1 април до 30 юни 1947 г., *10 юли 1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 163, л. 1, 10-11

25. Информация до началника на отдел I на ДС и до началника на отделение „Информация“ на ДС – София, относно състоянието на малцинствата в страната и настроенията сред тях, *август 1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 188, л. 161, 196, 220, 232, 247, 265

26. Документи на Ешкеназкото женско благотворително дружество „Подкрепа“ – молба за утвърждаване на устава, писмо до МВР и списък на членовете на настоятелството, *април – септември 1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 85, л. 2, 4-5

27. Писмо от Софийската еврейска ешкеназка община до отдел „Дружества“ на Народната милиция относно избирането на ново настоятелство на общината и списък на членовете му, *1 септември 1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 79, л. 2-3

28. Доклад от областното управление на ДС във Варна до началника на отдел I на ДС – София относно състоянието на малцинствата в областта и настроенията сред тях, *29 септември 1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 271, л. 34-37, 39

29. Доклад до началника на отделение I на ДС – София относно състоянието на малцинствата във Врачанска област и настроенията сред тях през 1947 г., *29 декември 1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 148, л. 1, 35.

30. Доклад до началника на отделение I на ДС – София относно състоянието на малцинствата във Варненска област и настроенията сред тях през 1947 г., *29 декември 1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 147, л. 2, 24, 25

31. Доклад до началника на отделение I на ДС – София относно състоянието на малцинствата в Бургаска област и настроенията сред тях през 1947 г., *януари – декември 1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 146, л. 2, 18, 19

32. Сведения от началник група на Държавна сигурност в Ямбол до началника на отдел I на ДС – София, относно еврейското малцинство в града и неговите организации, *декември 1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 271, л. 23-27

33. Доклад от областното управление на ДС в Русе до началника на отдел I на ДС – София относно състоянието на малцинствата в областта и настроенията сред тях, *1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 271, л. 144-145

34. Документи от учредителни и годишни събрания на Единната ционистична организация в България, проведени в София, Пазарджик, Бургас и Пловдив. Съдържа списъци на членовете на ръководствата и кратки данни за тях, *1944–1947 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 6, л. 1-2, 16, 32, 41, 41 гръб, 78

35. Доклад до началника на отдел I на ДС – София относно състоянието на малцинствата в Кюстендилска околия и на настроенията сред тях, *януари 1948 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 152, л. 2, 25-26

36. Доклад до началника на отделение I на ДС – София, относно състоянието на малцинствата в Русенска област и настроенията сред тях през 1947 г., *януари 1948 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 151, л. 1, 22.
37. Позиви, разпространявани нелегално в пощенските кутии на български евреи в началото на 1948 г. Съдържанието им се отнася до целите и постулатите на Еврейската революционна организация „Лохамей Хейрут Израел“, действаща в Израел, *януари – февруари 1948 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 279, л. 18-21 гръб
38. Рапорт от главен инспектор при отдел III на ДС до началника на отдела, относно състоянието на разузнавателната дейност в Близкия изток, *10 март 1948 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 1, а. е. 10, л. 17-18
39. Рапорт от главен инспектор към III отдел на ДС до началника на отдела, относно възможностите за изпращане на агентура зад граница и използването в тази връзка на еврейската емиграция към Палестина, *3 май 1948 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 1, а. е. 10, л. 28-30
40. Рапорт от главен инспектор при отдел III на ДС до началника на отдела, относно организирането на агентурната база в Палестина, *5 май 1948 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 1, а. е. 10, л. 31-32
41. Рапорт от главен инспектор към III отдел на ДС до началника на отдела, относно разгръщането на разузнавателната дейност в Близкия изток главно на територията на Гърция и Турция и трудностите, свързани с осъществяването на тази дейност, *6 май 1948 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 1, а. е. 10, л. 33-34
42. Рапорти от разузнавачи на ДС до началника на Административния отдел на ДС относно лица, членуващи в Ешкеназкото дружество „Подкрепа“, *12 октомври 1947 г. – 10 юни 1948 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 85, л. 27-41, 22, 25
43. Отчет за работата на II отделение при III отдел на ДС за второто тримесечие на 1948 г. Съдържа данни за работата сред емигрантските среди и за подготовката и установяването на разузнавателна база в различни страни, включително и Израел, *1 юли 1948 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 1, а. е. 11, л. 7-11
44. Справка на ДС за ръководството и задачите на Палестинския комитет в България, *14 декември 1948 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 78
45. Документи във връзка с ликвидирането на Единната ционистична организация в България – протоколи от заседания, кореспонденция с МВР и Министерството на финансите, *19 март – 11 май 1949 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 97, л. 1-10 гръб
46. Документ на ДС за причините за разтурянето на еврейските ционистични организации в страната, *11 май 1949 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 597, л. 1-1 гръб
47. Протокол за приемането на т. нар. „Еврейска сметка“ – приходи от преминалите транзитно през страната евреи, изселващи се в Палестина, за заминалите от България, за валоризирани суми и за конфискувани такива, *18 май 1949 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1206, л. 1-6
48. План за работата на отдел III при ДС за времето от 1 юни до 30 септември 1949 г. Съдържа информация за задачите, поставени във връзка с работата по отделните държави, включително и Израел, *май 1949 г.*
АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 1, а. е. 20, л. 1, 45-46

49. Два броя молби до МВР от евреи – български поданици, които се намират в Палестина и желаят да се завърнат в България, *септември – ноември 1949 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1241, л. 1, 3-4

50. Доклад за дейността, обектите и задачите на отделение II, отдел III на ДС. Съдържа сведения за задачите, които отделението си поставя във връзка с изграждането на агентура в Израел, *1949 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 1, а. е. 23, л. 31, 41

51. Доклад от окръжното управление на ДС в Русе до началника на ДС – София относно еврейското население и ръководителите на еврейската народна община в града, *6 февруари 1950 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 775, л. 1-6

52. Справка от информатор на ДС, относно еврейските ционистични организации, *5 април 1950 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 79

53. Справки от началника на V отделение при II управление на ДС, относно състоянието на еврейското малцинство в страната, неговите институции и организациите, свързани с него, *24 ноември 1951 г. – 1952 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 2-6, 8-11

54. Препоръки от отделение V при II управление на ДС до столичното и окръжните управления на ДС в страната, относно работата по еврейска линия, *7 януари 1952 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 12-12 гръб

55. Писмо от Палестинския комитет в София до председателя на комитета в Русе Йосиф Алкалай, относно емиграцията на евреите за Израел през 1952 г. Съдържа упътвания към желаещите да се изселят и молба да се предостави своевременно списък на хората от Русе, които ще се присъединят към заминаващите, *8 февруари 1952 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1742, л. 150-151

56. Разпоредба на помощник-министъра на вътрешните работи до началника на ДС, относно дейността на американската еврейска организация „Джойнт“ в страната до 1949 г. и разработването и вземането на отчет на всички лица, свързани с нея, *19 март 1952 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 15

57. Писмо от Палестинския комитет в София до председателя на комитета в Русе Йосиф Алкалай, относно разноските, които желаещите да пътуват за Израел ще трябва да заплатят, *27 май 1952 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1742, л. 167

58. Отчетен доклад за работата на първо управление на ДС през 1952 г. Съдържа данни за резидентурата в някои държави, включително в Израел, *29 януари 1953 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 34, л. 1, 20-22

59. Справка от инспектор на ДС относно съществуващите еврейски институции в страната, *10 април 1953 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 85-87

60. Предложение от II управление на ДС до министъра на вътрешните работи, относно ограничаване изселването на евреи, заемали отговорни длъжности в стопанския и административния апарат на страната или работили в поверителни служби, *3 октомври 1953 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 92-92 гръб

61. Доклад за състоянието на работата на Разузнавателното управление на ДС за

периода от края на 1950 г. до края на 1954 г. Съдържа сведения за резидентурата и работата на агентите в Израел, *8 ноември 1954 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 36, л. 1, 11

62. Доклад за работата на Разузнавателното управление при ДС през първото шест-месечие на 1955 г. Съдържа сведения за разузнавателната работа и изпращане-то на агенти в Израел, *5 август 1955 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 37, л. 1, 5

63. Отчетен доклад за работата на отдел I при управление II на ДС за 1955 г. Съдържа сведения за американското, английското и израелското разузнаване в страната и работата на български агенти, внедрени в легациите и дипломатическите служби на тези страни, *28 декември 1955 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 469, л. 1-13

64. Кореспонденция на Палестинския комитет в София с председателя на комитета в Пловдив Пресиядо Йосиф Пардо относно организираното изселване на български евреи за Израел. Съдържа информация за датите на пътуванията, упътвания за необходимите документи и размера на таксите за виза и транспорт, *1953 – 1955 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1742, л. 27, 26, 25, 13, 36, 69, л. 79, л. 148

65. Рапорт от старши разузнавач на ДС до II управление на ДС, относно проведена от него среща със секретаря на еврейската Консистория и получените от тази среща сведения, *23 януари 1956 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1745, л. 55-56

66. Отчетен доклад за агентурно-оперативната работа на отдел I при II управление на ДС през 1956 г. Съдържа сведения за американското и израелското разузнаване в страната, за контингента, разработките и агентурата на отдела, *8 януари 1957 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 492, л. 1, 23-28

67. Предложение от министъра на вътрешните работи до ЦК на БКП, относно ликвидирането на Палестинския комитет в България, *март 1957 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 8, а. е. 230, л. 1-2

68. Документи на ДС, свързани дейността на Палестинския комитет в България: справка за дейността на комитета; рапорт за юридическия му статут; доклад от директора на Народната милиция до министъра на вътрешните работи относно дейността на комитета; справка за работата на комитета през 1956 – 1957 г.; предложение от министъра на вътрешните работи до ЦК на БКП за разтурянето му, *20 октомври 1955 – март 1957 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1744, л. 30-31, 25, 8-13, 1-2

69. Докладна записка от заместник-началника на II управление на ДС до заместник-министъра на вътрешните работи, относно провеждането на операция по ликвидирането на Палестинския комитет в България и коментарите по този повод на председателя на комитета Алберт Грацияни, *20 май 1957 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1746, л. 1-3

70. Доклад на отдел I при управление II на ДС за състоянието на контра-разузнавателната работа на отдела по линия на американското, английското и израелското разузнаване през 1957 г., *26 ноември 1957 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 536, л. 1, 14-21

71. Отчетен доклад за контраразузнавателната дейност на II управление на ДС през 1958 г. Съдържа сведения за разузнавателната работа по израелска линия, разработките и агентурата на управлението, *края на 1958 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 575, л. 1, 9-12

72. Справка от началника на V отдел на ДС, относно характера на кореспонденцията по турска, гръцка и израелска линия. Съдържа сведения за лична-

та кореспонденция на гражданите, *11 март 1959 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 845, л. 2, 7

73. Задачи, поставени на III управление на ДС във връзка с издирването и вербуването на агенти сред някои среди, включително и сред евреите в страната, *27 май 1959 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 123, л. 218-219

74. Справка за изведената агентура зад граница от управление II на ДС за времето от 1 януари 1958 г. до 15 юни 1959 г. Съдържа сведения за броя на изпратените агенти в отделните капиталистически държави, включително в Израел, *юни 1959 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 626, л. 1

75. Отчетен доклад на II управление на ДС за състоянието на контра-разузнавателната работа срещу английското, израелското и японското разузнавания през 1960 г., *края на 1960 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 669, л. 1, 11-20

76. Справка от началника на II управление на ДС относно формите и методите на израелското разузнаване, *юни 1962 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 157, л. 134-146

77. План на II управление на ДС за пресичане на вражеската дейност на английската и израелската легации срещу решенията на XXII конгрес на КПСС. Съдържа конкретни задачи, поставени пред управлението и срокове за тяхното изпълнение, *1962 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 721, л. 2-3

78. Постановление от началника на отдел X при II управление на ДС, относно откриването на литерно дело за съхранение на обобщени справки и информации, касаещи подривната дейност на израелското разузнаване и прояви на наши граждани от еврейски произход срещу сигурността на НРБ, *21 януари 1964 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 157, л. 133

79. Строго секретна информация от председателя на Комитета за държавна сигурност Ангел Солаков, съдържаща данни за отношението на Обединената арабска република (обединение между Египет и Сирия) към развитието на кризата в Близкия изток и към Израел и СССР, *17 февруари 1967 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 693, л. 33-35

80. План на отдел IX на ДС, относно разузнавателната дейност на отдела против Израел за периода от 1 януари до 31 декември 1968 г., *25 януари 1968 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 262, л. 31-36

81. Справка на ДС относно възможностите за проникване в Израел, начините и средствата за това, *1969 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 263, л. 7-11

82. План за работата на отдел IX при Първо главно управление на ДС за мероприятията, които ще се проведат за активизиране на работата по линия на Израел за времето от 1 август до 31 октомври 1970 г., *27 юли 1970 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 262, л. 95-98

83. Перспективен план за работата на отдел IX при Първо главно управление на ДС по линия на Израел за периода 1972 – 1975 г., *18 май 1972 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 257, л. 34-40

84. Доклад от заместник-началника на II главно управление на ДС за подривната дейност на израелското разузнаване срещу НРБ и състоянието на контра-разузнавателната работа на органите на ДС против него, *2 юни 1972 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 157, л. 147-163

85. Строго секретна справка от началника на VII отдел на ДС до VI управление

на ДС, относно 28-ия конгрес на Световната ционистична организация, 7 юли 1972 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1753, л. 2-5

86. Докладна записка от началника на III отдел на ДС до началника на I главно управление на ДС, относно среща и обмен на опит с унгарски колеги по различни въпроси, включително и във връзка с Израел и ционистичните организации, 1 юни 1974 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 246 а, л. 52, 59-60

87. Справка от МВР до министъра на външните работи Петър Младенов, относно българския гражданин Хенрих Натан Шпетер, осъден на смърт като агент на американското и израелското разузнаване, 13 юни 1974 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 2060, л. 1-5

88. Информация от началника на II главно управление на ДС, относно подривната дейност на израелското разузнаване против Народна република България, 19 юли 1976 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 157, л. 164-177

89. Обзорен албум, изготвен от ДС, във връзка с осъдения като агент на американското и израелското разузнаване Хенрих Натан Шпетер, 1976 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 222, л. 3-9

90. Запис от разговор (М „Родопи“) между Анжел Вагенщайн (обект „Хитрия“) и друго лице. Част от разговора засяга т. нар. еврейски въпрос, 13 януари 1978 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, III раз. 33600, т. 2, л. 9, 65-94

91. Строго секретна справка от началника на отдел III до VI управление на ДС, относно оперативната обстановка и задачите на органите на ДС по линия на ционизма, 19 март 1979 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 103, л. 16-19

92. Строго секретна информация на II главно управление на ДС до началника на VI управление на ДС, относно подривната дейност на израелските специални служби против Народна Република България през 1981 г., 8 юни 1982 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 177, л. 1-11

93. Справка от оперативен работник на ДС до началника на IV отдел на Първо главно управление на ДС, относно английски гражданин – еврейин от български произход – бивш агент на ДС, изключен от агентурния апарат на службата, 2 февруари 1983 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 158, л. 48-49

94. Справка от началника на III отдел при VI управление на ДС до началника на управлението, относно предстоящи мероприятия на Световния еврейски конгрес, 28 февруари 1984 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 9-10

95. Справка от началника на III отдел при VI управление на ДС до началника на управлението, относно данните, получени от агент на ДС във връзка с предстояща сесия на Европейския клон на Световния еврейски конгрес, 13 април 1984 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 19 а

96. Справка от началника на III отдел при VI управление на ДС до началника на управлението, относно извършени проверки в архивите на МВР за документи, свързани с ционизма, 1 юни 1984 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 20-21

97. Справка от началника на III отдел при VI управление на ДС до началника на управлението, относно получени материали от Европейската секция на Световния еврейски конгрес, 21 юни 1984 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 22-23

98. Справка от началника на III отдел при VI управление на ДС до началника на управлението, относно пребиваването в страната на съветския гражданин с еврейски произход Арон Вергелис, *17 септември 1984 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 61-63

99. Справка от началника на III отдел при VI управление на ДС до началника на управлението, относно ръководните дейци на Световния еврейски конгрес Серж Цвайнгенбаум и Израел Зингер, *19 септември 1984 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 64

100. Справка от началника на III отдел при VI управление на ДС до началника на управлението, относно Сефарадската организация в Испания и проведен симпозиум по еврейските проблеми в Австрия, *19 декември 1984 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 116-118

101. Справка от началника на отдел VIII на ДС относно състоянието на туризма между НРБ и Израел за 1987 г. и подривната дейност на израелските специални служби по този канал, *10 юни 1988 г.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 163, л. 1-3

LIST OF DOCUMENTS

1. Items sent to the Prime Minister and the Minister of Internal Affairs about the emigration of Bulgarian Jews to Palestine and correspondence with the Prime Minister and the Internal Affairs Ministry on this issue. *November 1944.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, он. 1, а. е. 52, л. 1-12

2. Confidential letter from the prosecutor for the National People's Court to the Directorate of the Militia regarding the detention, interrogation, and prosecution of people, some of whom had ties to the Commissariat for Jewish Affairs. *10 January 1945.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 2, л. 63

3. Founding Protocol of the Jewish Youth Educational Society in the city of Nevrokop and protocol of the proceedings from its annual meeting a year later. *25 January 1945 and 26 January 1946.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 72, л. 1-2

4. Minutes of the inaugural meeting of the "Ilya Ehrenburg" All-Jewish Organization for Combating Fascism and anti-Semitism, held in Sofia on 23 April 1945 and the statutes of the organization. *23 April 1945.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 35, л. 1-7

5. Correspondence of the Bulgarian-Palestinian and Middle Eastern Business Institute in Sofia with the Sofia Regional Court concerning the registration of the institute. Attached are the statutes of the institute. *April – May 1945.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 45, л. 5, 3, 3 гръб, 1, 2, 2 гръб, 7

6. Request by artist David Peretz to the Director of the People's Militia for permission to paint freely within the country. Response from the Internal Affairs Ministry and report to the Head of the First Group of the Third Section regarding the artist. *22 May to 24 June 1945.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 106, л. 1,3-4

7. Report from the head of the Department of Municipalities to the Minister of the Internal Affairs; correspondence between the Allied Control Commission and the Minister, and an order from the Army General Staff regarding the emigration of Jewish families from Bulgaria. *April-August 1945.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, он. 1, а. е. 52, л. 13-16

8. Letters from the Board of the Ashkenazi Jewish community in Sofia addressed to the Directorate of the People's Militia about a shooting incident in the synagogue. *25-27 September 1945.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 37, л. 1-3

9. Report from a State Security intelligence officer to the head of the First Group of Section 3 of State Security, about a meeting convened by the Central Jewish Consistory on 30 September 1945. *1 October 1945.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 29, л. 1

10. Statement of the Central Consistory of Jews in Bulgaria to the Ministry of Internal Affairs and the Allied Control Commission requesting permission for the return to Bulgaria of some of the Jewish families who emigrated during wartime. A list of Jewish immigrants of Bulgarian origin who are in Palestine and wish to return to Bulgaria is appended. *12 October 1945.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, он. 8, а. е. 48, л. 1-3

11. Report from a State Security intelligence officer to the the Head of the First group of

the Third Section of State Security concerning a rally held on 21 November 1945 at the Central Jewish synagogue and two leaflets that were distributed at the rally by Zionists. 22 November 1945.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 29, л. 2-4

12. Report from the Head of Group VI in the State Security's Second Section to the head of the Second Section regarding the number of minorities in the country and their outlooks. The report includes information about Jews in the country and their organizations. 12 December 1945.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 731, л. 2-7

13. Twenty-one reports from State Security intelligence servicemen to the heads of State Security sections regarding the convocation of meetings of Jewish organizations in Sofia. 13 January to 18 December 1945.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 17, л. 3-7, 10-11 гръб, 14-17, 19, 23-30, 33-34, 37-39, 43-44

14. Report from a State Security intelligence officer to the head of the Second Section of the Second Directorate of State Security containing a plan for wide-ranging intelligence work among the Jewish minority, particularly in Sofia. 21 December 1945.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 23-24

15. Brief notes on the nature of Zionism, Zionist propaganda, and the Zionist organization in Bulgaria. 1945.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 17, л. 1-2

16. Four intelligence reports from State Security intelligence officers to the heads of State Security sections about meetings held by the "Poale-Zion" Zionist organization in Bulgaria. 31 January 1946 – 23 December 1946.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 54, л. 3, 6, 13-15

17. Statutes of the Union of Zionist Socialists "Poale-Zion" in Bulgaria. January 1946.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 6, л. 53-59

18. Report from a State Security intelligence officer to the head of the First Group in the Third Section of State Security on the film and lecture arranged by the women's commission of the Jewish Committee of the Patriotic Front. 4 April 1946.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 67, л. 1

19. Report from a State Security intelligence officer to the head of the First Group in the Third Section of State Security about a Conference of the Jewish Zionist youth work organization "Ahaluts Atsair." 26 June, 1946.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 4, а. е. 68, л. 1-4

20. Intelligence report from a State Security intelligence officer to the Head of Section B at Second Directorate of State Security, on persons considered reactionaries in Jewish category. 30 June 1946.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 19-20

21. Intelligence report from a State Security intelligence officer to the head of the Second Section of the Second Directorate of State Security about Jewish types of entities that are suspected of having links with foreign intelligence services. 9 December 1946.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1740, л. 21-22

22. Statement of the Central Consistory of Jews in Bulgaria to the Minister of Internal Affairs and to the foreign ministers of the USA, the USSR, the UK and France and the accompanying cover letter to the Minister of Internal Affairs. 1946.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 361, л. 1-5

23. Report from the Regional Department of State Security in Plovdiv to the head of the First Department of State Security – Sofia, on the situation of minorities in the region and the attitudes among them. 27 June 1947.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 271, л. 82-85

24. Report of the Regional Department of State Security in Sofia to the head of the First Department of State Security – Sofia, on the situation of minorities in the region and the sentiments among them for the period from 1 April to 30 June 1947. *10 July 1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 163, л. 1, 10-11

25. Memorandum to the head of the First Department of State Security and to the head of Memorandum Section of State Security – Sofia, on the situation of minorities in the country and the sentiments among them. *August 1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 188, л. 161, 196, 220, 232, 247, 265

26. Documents of the Ashkenazi women's charity "Support," including an application for approval of the statutes, a letter to the Internal Affairs Ministry, and a list of the board members. *April – September 1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 85, л. 2, 4-5

27. Letter from the Ashkenazi Jewish community in Sofia to the People's Militia, about the selection of new board members for the municipality and a list of the members. *1 September 1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 79, л. 2-3

28. Report from the Regional Department of State Security in Varna to the head of the First Department of State Security – Sofia, on the situation of minorities in the region and the sentiments among them. *29 September 1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 271, л. 34-37, 39

29. Report to the head of the State Security's First Department on the situation of minorities in Vratza and the sentiments among them in 1947. *29 December 1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 148, л. 1, 35.

30. Report to the head of the State Security's First Department on the situation of minorities in Varna and the sentiments among them in 1947. *29 December 1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 147, л. 2, 24, 25

31. Report to the head of the State Security's First Department on the situation of minorities in the region of Burgas and the sentiments among them in 1947. *January – December 1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 146, л. 2, 18, 19

32. Memorandum from the head of a State Security group in Yambol to the head of the First Department of State Security – Sofia, on the Jewish minority in the city and its organizations. *December 1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 271, л. 23-27

33. Report from the Regional Department of State Security in Ruse to the head of the First Department of State Security – Sofia, on the situation of minorities in the region and the sentiments among them. *1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 271, л. 144-145

34. Documents of inaugural and annual meetings of the United Zionist Organization in Bulgaria, held in Sofia, Pazardzhik, Plovdiv, and Burgas, including lists of the leading members and brief details about them. *1944-1947.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 6, л. 1-2, 16, 32, 41, 41 гръб, 78

35. Report to the head of the First Department of State Security – Sofia on the situation of minorities in the Kyustendil district and the sentiments among them. *January 1948.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 152, л. 2, 25-26

36. Report to the head of the First Department of State Security – Sofia on the situation of minorities in the region of Ruse and the sentiments among them in 1947. *January 1948.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 151, л. 1, 22.

37. Leaflets distributed illegally in the mailboxes of Bulgarian Jews at the beginning of 1948. Their content relates to the goals and tenets of the Jewish revolutionary organi-

zation "Lohamey Heyrut Israel" operating in Israel. *January – February 1948.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 279, л. 18-21 гръб

38. Report from the Chief Inspector of State Security's Third Department to the head of the department regarding the state of intelligence work in the Middle East. *10 March 1948.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, он. 1, а. е. 10, л. 17-18

39. Report from the Chief Inspector of State Security's Third Department to the head of the department regarding opportunities to send agents abroad and to exploit Jewish émigrés in Palestine for this purpose. *3 May 1948.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, он. 1, а. е. 10, л. 28-30

40. Report from the Chief Inspector of State Security's Third Department to the head of the department about the formation of an agent base in Palestine. *5 May 1948.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, он. 1, а. е. 10, л. 31-32

41. Report from the Chief Inspector of the State Security's Third Department to the head of the department regarding the development of intelligence activities in the Middle East, mainly on the territory of Greece and Turkey, and the difficulties associated with the implementation of these activities. *6 May 1948.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, он. 1, а. е. 10, л. 33-34

42. Intelligence reports from State Security intelligence officers to the head of the State Security's Administrative Department regarding members of the Ashkenazi association "Support." *12 October 1947 – 10 June 1948.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 85, л. 27-41, 22, 25

43. Report on the work of the Second Section of the Third Department of State Security during the second quarter of 1948, with information about the work among immigrant communities and the establishment of an intelligence base in different countries, including Israel. *1 July 1948.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, он. 1, а. е. 11, л. 7-11

44. State Security memorandum regarding the leadership and tasks of the Palestinian Committee in Bulgaria. *14 December 1948.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, он. 1, а. е. 1740, л. 78

45. Documents relating to the liquidation of the United Zionist Organization in Bulgaria - minutes of meetings, correspondence with the Ministry of Internal Affairs and Ministry of Finance. *19 March to 11 May 1949.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 4, а. е. 97, л. 1-10 гръб

46. State Security document on the reasons for the dissolution of Jewish Zionist organizations in the country. *11 May 1949.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 597, л. 1-1 гръб

47. Protocol for receiving the so-called Jewish account – revenues from Jews transiting through the country to emigrate to Palestine, as well as those leaving Bulgaria and the calculation and confiscation of the fees. *18 May 1949.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, он. 1, а. е. 1206, л. 1-6

48. Action plan of the Third Department of State Security for the period from 1 June to 30 September 1949, including information about assigned activities in individual countries, including Israel. *May 1949.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, он. 1, а. е. 20, л. 1, 45-46

49. Two applications to the Ministry of Internal Affairs from Bulgarian Jews who are in Palestine and wish to return to Bulgaria. *September – November 1949.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, он. 1, а. е. 1241, л. 1, 3-4

50. Report on activities, personnel, and tasks of the Second Section of the Third Department of State Security, including information about the department's assignment to form an agent network in Israel. *1949.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, он. 1, а. е. 23, л. 31, 41

- 51. Report from the district administration of State Security in Ruse to the head of State Security – Sofia about the Jewish population and the leaders of the Jewish community in the city. 6 February 1950.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, он. 1, а. е. 775, л. 1-6

- 52. Memorandum from a State Security informant on the Jewish Zionist organizations. 5 April 1950.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, он. 1, а. е. 1740, л. 79

- 53. Memorandums from the head of the Fifth Section of the Second Directorate of State Security regarding the status of the Jewish minority in the country and Jewish institutions and organizations. 24 November 1951 – 1952.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, он. 1, а. е. 1740, л. 2-6, 8-11

- 54. Recommendations from the Fifth Department of the Second Directorate of State Security to the Sofia and regional offices regarding work vis-à-vis Jews. 7 January 1952.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, он. 1, а. е. 1740, л. 12-12 гръб

- 55. Letter from The Palestinian Committee in Sofia to Joseph Alkalai – chairman of the committee in Ruse regarding Jewish emigration to Israel in 1952. Includes instructions to those willing to do so and a request to supply a list of Jews from Ruse who will join the departing group. 8 February 1952.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, он. 1, а. е. 1742, л. 150-151

- 56. Directive from the Deputy Minister of the Internal Affairs to the head of State Security regarding the activities of the U.S. Jewish organization “JOINT” in Bulgaria up to 1949 and the work leading to starting cases on all persons, connected with it. 19 March 1952.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, он. 1, а. е. 1740, л. 15

- 57. Letter from The Palestinian Committee in Sofia to Joseph Alkalai, the chairman of the committee in Russe, regarding the fees that émigrés to Israel must pay. 27 May 1952.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, он. 1, а. е. 1742, л. 167

- 58. Report evaluating the work of the First Directorate of State Security in 1952 with information about the station chiefs in some countries, including Israel. 29 January 1953.**

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, он. 2, а. е. 34, л. 1, 20-22

- 59. Memorandum from a State Security inspector on the existing Jewish institutions in the country. 10 April 1953.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, он. 1, а. е. 1740, л. 85-87

- 60. Proposal to the Minister of Internal Affairs from the Second Directorate of State Security to restrict the emigration of Jews holding senior positions in the state administration and other sensitive areas. 3 October 1953.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, он. 1, а. е. 1740, л. 92-92 гръб

- 61. Status report on the work of the Intelligence Department of State Security in the period from late 1950 to late 1954, including about the station chief and the work of the agents in Israel. 8 November 1954.**

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, он. 2, а. е. 36, л. 1, 11

- 62. Status report on the work of the Intelligence Directorate of State Security in the first half of 1955, including information about the intelligence activities and the sending of agents to Israel. 5 August 1955.**

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, он. 2, а. е. 37, л. 1, 5

- 63. Report on the work of the First Department of the Second Directorate of State Security in 1955, including information about U.S., British, and Israeli intelligence activities in the country and the work of Bulgarian agents who have infiltrated in the**

legations and diplomatic missions of these countries. *28 December 1955.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 469, л. 1-13

64. Correspondence of the Palestinian Committee in Sofia with the chairman of the committee in Plovdiv, Presiyado Joseph Pardo, regarding the organized emigration of Bulgarian Jews to Israel, including dates of travel, guidelines for the necessary documents and dimensions, and fees for visa and transportation. *1953 – 1955.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1742, л. 27, 26, 25, 13, 36, 69, л. 79, л. 148

65. Report from a senior State Security intelligence officer to the Second Directorate of State Security about a meeting he held with the Secretary of the Jewish Consistory and the information he obtained during the meeting. *23 January 1956.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1745, л. 55-56

66. Report on the intelligence operations of the First Department of the Second Directorate of State Security in 1956, including information about U.S. and Israeli intelligence in the country and the department's activities, operational cases, and agents' network. *8 January 1957.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 492, л. 1, 23-28

67. Proposal from the Minister of Internal Affairs to the Central Committee of the Bulgarian Communist Party to liquidate the Palestinian Committee in Bulgaria. *March 1957.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 8, а. е. 230, л. 1-2

68. State Security documents concerning the activities of the Palestinian Committee in Bulgaria: Memorandum about the activities of the committee; a report on its legal status; a report from the Director of the People's Militia to the Minister of Internal Affairs about the activities of the committee; a report on the work of the Committee in 1956 – 1957; and a proposal from the Minister of Internal Affairs to the Central Committee for its dissolution. *20 October 1955 – March 1957.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1744, л. 30-31, 25, 8-13, 1-2

69. Memorandum from the deputy head of the Second Directorate of State Security to the Deputy Minister of Internal Affairs regarding the operation to liquidate the Palestinian Committee in Bulgaria; and comments on the matter from the chairman of the Palestinian Committee, Albert Gratziani. *20 May 1957.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1746, л. 1-3

70. Report from the First Department of the Second Directorate of State Security on the state of the department's counterintelligence activity vis-à-vis American, British, and Israeli intelligence services in 1957. *26 November 1957.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 536, л. 1, 14-21

71. Report on the counterintelligence activities of the Second Directorate of State Security in 1958. It contains information about intelligence work in relation to Israel and the directorate's development of an agent network. *End of 1958.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 575, л. 1, 9-12

72. Memorandum from the head of the Fifth Department of State Security about correspondence regarding Turkey, Greece, and Israel. It contains information about the personal correspondence of citizens. *11 March 1959.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 845, л. 2, 7

73. Tasks assigned to the Third Directorate of State Security in connection with the search and recruitment of agents among certain circles, including among Jews in the country. *27 May 1959.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 123, л. 218-219

74. Memorandum from the Second Directorate of State Security about the agents sent abroad during the period 1 January 1958 – 15 June 1959. It contains a memorandum about the number of agents sent to individual capitalist countries, including Israel. *June 1959.*

АКРДОПБГДРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 626, л. 1

75. Report of the Second Directorate of State Security, on the state of counterintelligence work against the British, Israeli, and Japanese intelligence services in 1960. *End of 1960.*

АКРДОПБГДРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 669, л. 1, 11-20

76. Memorandum from the Head of the Second Directorate of State Security, on the forms and methods of work of the Israeli intelligence. *June 1962.*

АКРДОПБГДРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 157, л. 134-146

77. Action plan of the Second Directorate of State Security to suppress the enemy activities of the English and Israeli legacies against the decisions of the XXII Party Congress. It contains specific tasks assigned to the directorate and the deadlines for their implementation. *1962.*

АКРДОПБГДРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 721, л. 2-3

78. Decree from the head of the Tenth Department of the Second Directorate of State Security to open a case file for the storage of summaries and memoranda regarding the subversive activity of Israeli intelligence and of activities of Bulgarian citizens of Jewish descent against the security of the People's Republic of Bulgaria. *21 January 1964.*

АКРДОПБГДРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 157, л. 133

79. Top-secret Memorandum from the Chairman of the Committee for State Security, Angel Solakov containing information about the position of the United Arab Republic (Egypt and Syria) toward the emerging crisis in the Middle East and toward the Soviet Union and Israel. *17 February 1967.*

АКРДОПБГДРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 693, л. 33-35

80. Plan of the First Department of State Security for intelligence activities against Israel in the period from 1 January to 31 December 1968. *25 January 1968.*

АКРДОПБГДРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 262, л. 31-36

81. Memorandum from State Security regarding the possibilities for penetration into Israel and the ways and means of doing it. *1969.*

АКРДОПБГДРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 263, л. 7-11

82. Action plan of the Ninth Department of the First Main Directorate of State Security concerning measures to be implemented to step up work on with regard to Israel in the period from 1 August to 31 October 1970. *27 July 1970.*

АКРДОПБГДРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 262, л. 95-98

83. Prospective action plan of the Ninth Department of the First Main Directorate of State Security with regard to Israel for the period 1972 – 1975. *18 May 1972.*

АКРДОПБГДРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 257, л. 34-40

84. Report from the deputy head of the Second Main Directorate of State Security about the subversive activities of Israeli intelligence against Bulgaria and the state of counterintelligence work of the organs of State Security against Israeli intelligence. *2 June 1972.*

АКРДОПБГДРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 157, л. 147-163

85. Top-secret memorandum from the head of the Seventh Department of State Security to the Sixth Directorate of State Security about the 28th Congress of the World Zionist Organization. *7 July 1972.*

АКРДОПБГДРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1753, л. 2-5

86. Report from the head of the Third Department of State Security to the Head of the First Main Directorate of State Security, about a meeting and exchange of experiences with Hungarian colleagues on various issues, including in relation to Israel and the Zionist organizations. *1 June 1974.*

АКРДОПБГДРСБНА – Р, ф. 9, оп. 2, а. е. 246 а, л. 52, 59-60

87. Memorandum from the Ministry of Internal Affairs to Foreign Minister Petar Mladenov about the Bulgarian citizen Heinrich Nathan Schpeter, sentenced to death as an agent of the U.S. and Israeli intelligence. *13 June 1974.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 2060, л. 1-5

88. Memorandum from the head of the Second Main Directorate of State Security about the subversive activities of Israeli intelligence against the People's Republic of Bulgaria. *19 July 1976.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 157, л. 164-177

89. Surveillance album, produced by State Security concerning Heinrich Nathan Shpeter – convicted as an agent of U.S. and Israeli intelligence. *1976.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 222, л. 3-9

90. Transcript of the wiretapped conversation (M-„Rhodopi”) between Anzhel Wagenstein (object „Sly”) and another man. The printed part deals with the so-called “Jewish question.” *13 January 1978.*

АКРДОПБГДСРСБНА – Р, III раз., а. е. 33600, л. 9, 65-94

91. Top-secret memorandum from the head of the Third Department to the Sixth Directorate concerning the operational situation and the tasks of the organs of State Security in relation to Zionism. *19 March 1979.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 103, л. 16-19

92. Top-secret Memorandum from the Second Main Directorate of State Security to the head of the Sixth Directorate of State Security, about the subversive activity of the Israeli special services against the People's Republic of Bulgaria in 1981. *8 June 1982.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 177, л. 1-11

93. Memorandum from a State Security officer to the head of the Fourth Department of the First Main Directorate of State Security about a British citizen – a Jew of Bulgarian origin – a former State Security agent removed from the service network. *2 February 1983.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 158, л. 48-49

94. Memorandum from the head of the Third Department of the Sixth Directorate of State Security to the head of the department about forthcoming events at the World Jewish Congress. *28 February 1984.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 9-10

95. Memorandum from the Head of Third Department of the Sixth Directorate of State Security to the head of the department regarding the data obtained from a State Security agent in relation to a forthcoming session of the European branch of the World Jewish Congress. *13 April 1984.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 19 а

96. Memorandum from the Head of the Third Department of the Sixth Directorate of State Security to the head of the department regarding investigations undertaken in the archives of the Ministry of Internal Affairs for documents related to Zionism. *1 June 1984.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 20-21

97. Memorandum from the head of the Third Department of the Sixth Directorate of State Security to the head of the directorate regarding materials received from the European section of the World Jewish Congress. *21 June 1984.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 22-23

98. Memorandum from the head of the Third Department of the Sixth Directorate of State Security to the head of the department about the visit to Bulgaria of Aron Vergelis – a Soviet citizen of Jewish origin. *17 September 1984.*

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 61-63

99. Memorandum from the head of the Third Department of the Sixth Directorate of

State Security to the head of the department about Serge Tsvayngenbaum and Israel Singer - leading figures of the World Jewish Congress. 19 September 1984.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 64

- 100. Memorandum from the head of the Third Department of the Sixth Directorate of State Security to the head of the department, about the Sephardic organization in Spain and the symposium on Jewish issues held in Austria. 19 December 1984.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 116-118

- 101. Memorandum from the head of the Eighth Department of State Security regarding the status of tourism between Israel and Bulgaria in 1987 and the subversive activity of Israeli special services concerning this channel. 10 June 1988.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 6, а. е. 163, л. 1-3

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТЪ

№ 4
24.12.1943
СОФИЯ

До Министерството
на Вътрешните работи.

С о ф и я.

Заедно с настоящето преп-
ращаме Ви няколко изложения, отправени до
г. Министър-председателя относно изсел-
ването на евреи в Палестина и Ви молимъ
да наредите да бъдат прегледани отново гриж-
ливо и въ духъ на благосклонно внимание
изказаните въ тяхъ желаня. г. Министър-
председателят препоръчва да се направятъ
въ случая всички възможни и справедливи
улеснения.

НАЧАЛНИКЪ НА КАБИНЕТА НА
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ,
ПЪЛНОМОЩЕН МИНИСТЪРЪ:

THE PALESTINE OFFICE

BULGARIA

י ל א ר י י א ר ה ש מ ה ב כ ו ל

уважаем кн.завед. на децата и подготвя и да се съставят заедно с консул. работата да се получи разрешение да се допуснат да имигрират в Палестина

Sofia 9 ноември 1944 година
Tzar Boris Str. 117

До Господина
МИНИСТЪРЪ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
С О Ф И Я

Многоуважаеми Господинъ
Министъръ Председателю,

Имаме честъ да донесемъ до знанието Ви, че Палестинският комитетъ въ България, като представителъ на Всемирната Еврейска Агенция има за задача да улеснява всички евреи, които желаятъ да емигриратъ въ Палестина, като се грижи за снабдяването имъ съ палестински входни визи, турски транзитни визи и всички други формалности за тѣхното влизане въ Палестина.

Следъ прекарани четири тежки години, които докараха пълна стопанска разруха, особено на сръдноимотнитѣ и малоимотни еврейски слоеве, много отъ тѣхъ имайки своята опора въ Палестина, било синъ, братъ, сестра и др. сж готови да напустнатъ страната, като отидатъ при своитѣ близки.

Друга група евреи, които иматъ деца, желаятъ да изпратятъ тия свои рожби въ Палестина, кадето Еврейската Агенция поема грижата за тѣхното издържане въ съответнитѣ училища.

До вчера по дадено нареждане отъ Почитаемото Министерство на вътрешнитѣ работи до Дирекцията на Народната Милиция, на всички евреи се издаваха изселнически паспорти и изселнически изходни визи срещу представяне на много документи, съ което се отегчаваше положението на тѣзи евреи при снабдяването имъ съ паспортъ, било въ изразходване на суми за такси на документи, било въ губене на излишно време. Ще си позволимъ да Ви дадемъ списъка на документитѣ, които се искаха за издаване на паспорти и изходни визи.

- ✓ 1. Удостоверение отъ общината за българско поданство
- ✓ 2. Удостоверение отъ военното окръжие за лица надъ 17 год.
- ✓ 3. Удостоверение за сѣдимостъ
4. Удостоверение отъ Б.Н.Б.
5. Удостоверение отъ Б.З.К.Б.
- ✓ 6. Удостоверение отъ държавнитѣ бирници
7. Удостоверение отъ общинскитѣ бирници
8. Разрешение за изселване отъ Вътрешното министерство
9. Удостоверение отъ общината, че не оставя лица за издръжка
- ✓ 10. Удостоверение отъ еврейската консистория, че е свободенъ да замине
11. Представяне на лична карта
12. Представяне на адресенъ билетъ.

THE PALESTINE OFFICE

BULGARIA

י ל א ר ש י צ ר א ה פ ר ש ר ד

ב ב ו ל ג ר י ה

II. стр.

Sofia 9 ноември 1944 година

Tzar Boris Str. 117

Господина Министър Председателя,

Освенъ това за получаване на бирническо удостоверение отъ общината, иска се квитанции за платени платенъ данъкъ и временна трудова повинностъ отъ 1924 година до днесъ, което е абсолютно невъзможно за изпълнение поради това, че никой не е запазилъ документитъ си отъ 20 години насамъ, а и който ги притежаваше вследствие принудителното изселване и бомбардировнитъ, документитъ бидоха унищожени.

Позволяваме си, Уважаеми Господинъ Министър Председателю, да дадемъ нашето скромно мнение за документитъ, които би трѣбвало да се искатъ при снабдяването на евреитъ съ паспортъ и изходна виза, каквито документи се искаха и до сега:

1. Удостоверение отъ общината за българско поданство
2. Удостоверение отъ военното въражие за лица надъ 17 год.
3. Бирническо удостоверение
4. Удостоверение за сѣдимостъ.

Така ще се улесни издаването на паспорти и изходни визи за евреитъ, които искатъ да напуснатъ страната и да се заселятъ за Палестина, по причинитъ които изложихме по горе.

Нареждането за даване паспорти и изходни визи трая само една седмица и вчера съ изненада ни се донесе, че Дирекцията на Народната Милиция по нареждане на Почитаемото Министерство на Вътрешнитъ работи е спряла издаването на паспорти и изходни визи. Този фактъ се отразява болезнено върху всички тѣзи евреи, които сѣ снабдени съ палестински входни визи, турски транзитни визи и които нѣматъ абсолютно никакви сѣдства и възможности за преживяване тукъ, които продадоха и последнитъ си домашни вещи за своето сѣществувание. Ще се отрази зле, както и върху всички родители, които нѣматъ абсолютно никакви сѣдства за издрѣжката на своитъ деца, за които сѣщо всички формалности сѣ готови въ връзка съ тѣхното заминаване.

Като Ви излагаме горното, Уважаеми Господинъ Министър Председателю, ние най-почтително Ви молимъ за Вашето разпореждане, щото забраната за издаване на паспорти и изходни визи за евреи да бѣде отменена, още повече, че това отменяване ще бѣде и въ духа на направенитъ отъ Почитаемото Правителство декларации въ лицето на Господинъ Министър Председателя, Господинъ Министъра на Външнитъ работи, на Господинъ Министъра на Пропагандата и на Господина Българскитъ пълномощенъ Министъръ въ Анкара, какво емиграцията на евреитъ отъ България е свободна и не е въпрепятствана отъ нищо, като сѣщо така молиме да се възприеме съкратената процедура, предложена отъ насъ по издаването на паспортитъ.

Молиме Ви, Господинъ Министър Председателю, да, приемете отличнитъ ни къмъ Васъ

Палестинскитъ Българскъ

Hose Scher

THE PALESTINE OFFICE

BULGARIA

ה מ ש ר ה א ר צ י ש ר א ל

ב ב ו ל ג ר י ה

За телеграми: Палестинкомитът.

Sofia 21. Ноември 1944.
Tzar Boris Str. 117До Господина
МИНИСТЪРЪ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ,
С О Ф И Я.Многоуважаеми Господинъ
Министъръ Председателю,

Вземаме поводъ отъ направеното Ви изложение съ наше писмо отъ 9 т.м., за да донесемъ до знанието Ви, Уважаеми Господинъ Министъръ Председателю, че вчера бѣ издадено окръжно № 7654 до поддѣленията на Народната Милиция въ Страната, съ което се даватъ нареждания за начина по който ще става за напредъ издаването на паспорти и изходни визи за изселващитъ се отъ България евреи, преписъ отъ което окръжно си позволяваме да Ви приложимъ.

До като мотивитъ изложени въ първата частъ на това окръжно отговарятъ напълно на програмата на отечественофронтовската властъ за свобода при самоопредѣлянето на народитъ, както и за свободна и невъзпрепятствувана отъ нищо емиграция на евреитъ отъ България, втората му частъ, която изброява условията при които ще става издаването за напредъ на паспорти и изходни визи, отрича напълно горнитъ принципи.

Ще позволимъ, Уважаеми Господинъ Министъръ Председателю, да дадемъ нашето скромно мнение за онѣзи отъ отдѣлнитъ точки/условия/ на това окръжно, за които ние смѣтаме, както споменаваме по горе, че сж въ разрѣзъ съ оповестенитъ принципи.

По точка "в" - иска се удостоверение отъ прокурора, че лицето не е подъ садъ или следствие за престѣпления отъ общъ характеръ, или ПО ЗАКОНА ЗА НАРОДНИЯ СЪДЪ.

Ние смѣтаме, че срещу евреитъ, като напълно антифашистки елементъ, които сж най-много пострадалитъ отъ този режимъ, въобще нѣма и не могатъ да бѣдатъ повдигнати обвинения по закона за Народния съдъ. Ето защо, това удостоверение по отношение втората му частъ е неправилно.

По точка "г" - удостоверение отъ Общината, че не оставя малолѣтни и близки, неспособни сами да изкаратъ своята прехрана, издържани отъ него или ако има такива, че е осигурилъ прехраната имъ.

THE PALESTINE OFFICE

BULGARIA

י ל א ר ש י צ ר א ה ד ר ש מ ה

ב ב ו ל ג ר י ה

Sofia - 21 ноември 1944 година

Tzar Boris Str. 117

Листъ 2 отъ писмото До Господина Министъръ Прецедателя

Ние смѣтаме, че това искане е напълно неоснователно, защото почти всички изселващи се евреи могат да се подведатъ къмъ нѣкоя отъ следнитѣ категории:

- а/ Хора малоимотни и отъ бившата срѣдна класа, оголѣли и разорени напълно отъ фашисткитѣ закони, останали безъ всѣкаква материална възможностъ за препитаване.
- б/ Деца до 17 годишна възраст, които отиватъ въ Палестина да следватъ въ разнитѣ земеделски училища, издържани отъ националнитѣ ни фондове.
- в/ Родители, които иматъ децата си отдавна въ Палестина и отиватъ при тѣхъ, за да бѣдатъ издържани тамъ.
- г/ Хора, разочаровани отъ близкото минало и крайно възбудени отъ преживѣнитѣ премеждия, които виждатъ около себе си стари физиономии съ втрещени злонамѣрени погледи, срещу които не сѣ въ състояние да устоятъ или се противопоставятъ - за тѣхъ решението на въпроса е въ изселването; никой не е въ състояние да каже до колко тѣзи хора сѣ прави или не.

За такива хора е недопустимо да се предполага, че ще оставятъ тукъ близки или далечни роднини на произвола на съдбата.

По точки "д" и "е" - удостоверения отъ Б.Н.Б. и Б.З.К.Б.

Ние се запитваме, има ли еврейнѣ, който следъ прекаранѣ четири години фашистки режимъ да е останалъ длъженъ къмъ една отъ тѣзи две банки, за да сѣ необходими такива удостоверения.

По точка "л" - декларация образецъ ПИБ, преписъ отъ която прилагаме.

Съ нея се иска отъ всѣки еврейнѣ, който има каквото и да е имущество да го ликвидира и да се откаже напълно отъ правата си върху него.

Тази декларация отрича напълно принципитѣ легнали въ основата на предисловието къмъ това окръжно.

Тази декларация не само не отхвърля, напротивъ замѣства, обобщава и засилва всички фашистки закони, които сѣ отнели САМО ЧАСТЪ отъ имуществото на еврейтѣ.

Защото този отъ изселницитѣ, който е запазилъ каквото и да е малка частъ отъ имуществата си, понеже не може да го изнесе /Б.Н.Б. не е въ състояние да отпусне комуто и да било девизи за изнасяне на своитѣ капитали/ трѣбва да го остави ЦЯЛОТО тукъ и да декларира ЧЕ СЕ ОТКАЗВА ОТЪ ВСѢКАКВИ ПРЕТЕНЦИИ, било спрѣмо държавата, било спрѣмо обществени институти или частни лица български поданици. Съ тази декларация най сѣтне се отнема и всѣкаква възможностъ на пострадалитѣ и напълно разорени отъ фашисткитѣ закони евреи, които се изселватъ да бѣдатъ по какъвто и да е начинъ компенсирани.

THE PALESTINE OFFICE

BULGARIA

ה מ ש ר ד ה א ר צ י ש ר א ל י

ב ב ו ל ג ר י ה

Sofia 21 ноември 1944 година
Tzar Boris Str. 117Листъ 3 отъ писмото до Господина Министъръ Председателя.

По точка "м" - разрешение за изселване отъ М.В.Р..

Следъ оповестената правителствена декларация, че всъшки еврейнтъ е свободенъ да се изсели за Палестина, въз основа на решението на Почит. Министерски съветъ, защо е нужно отдѣлно Министерството на вътрешнитъ работи да издава за всъшки отдѣленъ случай такова разрешение?

Отъ всичко изложено до тукъ, ние смѣтаме, Уважаеми Господинъ Министъръ Председателю, че сме Ви обяснили достатъчно ясно, колко несправедливи сѫ условията, които се предлагатъ на евреитъ изселници. Н

Ние смѣтаме, че ще бъдемъ добре разбрани и ще благоволите да занемаете Почитаемиятъ Министерски съветъ съ тѣзи въпроси, така както сѫ изнесени отъ насъ, за да имъ се даде едно правилно и демократично разрешение въ духътъ на изложеното въ писмото ни отъ 9 т.м.

Молимъ, Господинъ Министъръ Председателю, да приемете отличнитъ ни къмъ Васъ

Representative of the
почитания: Jewish Agency for Palestine

THE PALESTINE OFFICE
BULGARIAה מ ש ר ד ה א ר צ י ש ר א ל
ב ב ו ל ג ר י הSofia 23 ноември 1944 година
Tzar Boris Str. 117До Господина
МИНИСТЪРЪ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
ТУКЪ

Уважаеми Господинъ Министъръ Председателю,

Въ допълнение на изложението ни отъ 21 т.м.относно въпроса за издаването на паспорти и изходни визи на изселващитъ се евреи, позволяваме си, Уважаеми Господинъ Министъръ Председателю, да донесемъ до знанието Ви още и следнитъ най нови утежнения потози въпросъ, изникнали въ краткия промеждутъкъ време отъ 21 т.м. до вчера. Това не сж измѣнения, а по скоро пълна забрана на евреитъ да напустнатъ България. Новитъ ограничения сж следнитъ:

1/ По декларация по буква "л" - иска се што за удостоверение на това, че заинтересованото лице действително е ликвидирало съ всички движими и недвижими имущества, сжшто да представи удостоверение отъ съответната община, че това действително е станало.

Никоя община не може да издаде такова удостоверение не само защото проверката е малка, но и затова, защото закона за възвръщане на отнетитъ отъ евреитъ имоти оше не е публикуванъ и следователно имотитъ формално не сж върнати на евреитъ, за да могатъ тѣ да бъдатъ ликвидирани. Следователно, понеже такова удостоверение не може да се представи, съответното лице не може да се надѣва, че ще получи паспортъ и изходна виза.

2/ Началникътъ на паспортната служба отказа да даде изходни визи на представени отъ насъ сто и петдесетъ детски /на възраст до 17 години/ паспорти подъ предлогъ, че по силата на декларациитъ, които подписватъ тѣхнитъ настойници, респективно тѣхнитъ родители, тѣ заминаватъ отъ страната като изселници и че ако единъ денъ биха желали да се върнатъ обратно, било като български или чужди поданници, тѣ биха представили претенции да останатъ въ България, което не би било възможно поради това, че сж се изселили.

Ние трѣбва да признаемъ, Уважаеми Господинъ Министъръ Председателю, че ежедневнитъ спѣнки и трудности, които се измислятъ за да попрѣчи на емиграцията на евреитъ отъ България, създаватъ едно недоволство всрѣдъ и безъ това изпадналитъ въ безизходно положение наши сънародници, желаещи да емигриратъ, което недоволство, ако ние все още за сега успѣваме да го възпрѣмъ

THE PALESTINE OFFICE

BULGARIA

ה מ ש ר ד ה א ר צ י ש ר א ל י

ב ב ו ל ג ר י ה

Sofia 23 ноември 1944 година
Tzar Boris Str. 117

Листъ 2 отъ писмото до Господинъ Министъръ Председателя.

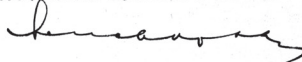
не знаемъ дали то по нататъкъ не ще се изрази въ форма на
нѣкакъвъ формаленъ протестъ, било то отъ публиченъ или отъ
другъ характеръ. Това положение на неизвестностъ подклаж-
да едно психическо състояние на страхъ предъ утрешния
денъ, последицето отъ който е нарастващото желание у мнози-
на безработни и малоимотни да се изселятъ.

Нато изтъкваме всичко това ние Ви молимъ най-учтиво, Уважа-
еми Господинъ Министъръ Председателю да благоволи да обър-
нете сериозно внимание на този така наболѣлъ еврейски въ-
просъ и да ни съдействувате за неговото най-радикално раз-
решение въ духътъ на направения отъ Правителството декла-
рации по него.

Молимъ Ви, Уважаеми Господинъ Министъръ Председателю, да прие-
мете израза на отличиятъ ни къмъ Васъ

почитания:

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТЪ ЗА БЪЛГАРИИ

Въпросите

9

1. Еврейтѣ у насъ наистина изпитаха много голѣми страдания отъ страна на българскитѣ фашисти. Нашиятъ народъ въ своето огромно мнозинство бѣше решителенъ противникъ на дивитѣ фашистки гонения срещу еврейтѣ и въ лицетѣ на отечествения фронтъ водеше смѣла борба въ тѣхна защита. Истинскитѣ български патриоти гледаха и гледатъ на еврейтѣ въ България като напълно правни български граждани, еднакво заинтересувани въ премахването на кървавия фашистки режимъ и изграждането на свободна, независима, демократична и силна България. Не сѣ малко активнитѣ участници-евреи въ борбата срещу фашизма. Днесъ еврейтѣ, наравно съ всички български граждани, се ползватъ съ пълна свобода. Премахнати сѣ всички противоеврейски закони и наредби. Съ специално правителствено постановление на еврейтѣ се възвръщатъ жилищата, правото на трудъ. Грамадната частъ отъ еврейството се приобщава къмъ новия режимъ въ страната и, споредъ моитѣ сведения, не се кани да заминава въ Палестина. Отъ само себе си се разбира, обаче, че ония, които биха поискали да заминатъ за Палестина могатъ да сторятъ това. Безпочвени сѣ, поради това, всички слухове за спехи, които утѣ евреи-комунисти правели на една частъ отъ еврейското население, за да го възпрепятствуватъ да емигрира въ Палестина. Очевидно, тѣзи слухове се разпространяватъ отъ заинтересувани, чужди и враждебни на отечествено-фронтъвската властъ елементи.

2. По настоящемъ въ България не съществуватъ партизани и партизански формации. По решение на правителството партизанскитѣ боини части бѣха влѣни въ обновената армия и въ народната милиция. Както е известно, партизанитѣ бѣха една отъ решавацитѣ сили - именно въоръжената скла на ОФ, заедно съ патриотичното войнство, която така много добринесе за победата на ОФ, за сключването съ Германия и приобщаването на България къмъ свободолоubitелитѣ народи. Хиляди партизани, геройски сложиха главитѣ си за дѣлото на България. Неписуеми сѣ страданията на партизанитѣ, варварскитѣ преследвания и изчезвания, на които бѣха подложени тѣхнитѣ близки. Повеќе отъ 5.000 вѣщи на партизанитѣ бѣха разрушени отъ гнуснитѣ фашистко-гестаповски банди. Цѣли села бѣха опожарени. Дете въ майка бѣше ниснало особено въ районитѣ, гдето партизанитѣ - тѣзи славни борци срещу разбойническия германски фашизъмъ - действували най-енергично.

Злодеянията и опустошителнитѣ пакости, които предаделитѣ на нацията и продажитѣ лакеи на хитлеристка Германия, извършиха въ нашата страна, не можеха да не породятъ у всичко будно и честно у насъ не само повнуса, но и безпредѣлно чувство за всенародна сурова разплата съ народнитѣ убийци за справедливо и заслужено възмездие за тия, които доведоха България до прага на катастрофата и едва не я погубиха. При това положение, трѣбва да се очудваме не на обстоятелството, че бурното всенародно движение за разплата

със гребкопачитъ на Родината не можеше да бъде удържано въ строгитъ рамки на обикновената законност, а на обстоятелството, че излизатъ извън рамки тѣ на тази обикновена законностъ прояви на това всенародно движение бѣха така незначителни. И въ това се прояви силата на новата отечествено-фронтъ-товска властъ, които постепенно овладѣ положението и се укрепи като действително народно-демократична властъ.

Въ моята речъ отъ 27. X азъ отбележихъ настѣпилата промѣна въ обстановката съ явното затвърдяване и укрепване на новата властъ, като посочихъ необходимостта отъ ликвидацията на "партизанскитъ" методи на действие, които вече сѫ отъ естество да отслабятъ престижа на отечествено-фронтъ-товската властъ и които на известни мѣста продължаватъ да се вършатъ отъ отдѣлни бивши партизани, станали милиционери. Правителството, въ това число и Министерството на вътрешнитъ работи, поведе решителна борба за бързото изкореняване на тѣзи отдѣлни "партизански" методи на действие, явно неотговарящи на новата обстановка, за укрепване на строгъ демократиченъ редъ и законностъ въ страната, въ това отношение сѫ постигнати вече значителни успѣхи. Нарушителитъ на правителственитъ наредби и на държавната дисциплина се преследватъ и ще бждатъ преследвани съ всичката строгостъ на закона.

Едновременно съ това трѣбва най-категорично да подчертаемъ, че народната милиция има безспорната голѣма заслуга за разгрома на прогерманскитъ фашистки бандитски гнѣзда въ страната. Народната милиция и въ този моментъ води безаветна, решителна и законна борба за доразчистването на страната отъ остатѣцитъ на германската фашистка агентура. Тя стои на стража на вътрешния фронтъ въ защита на реда и законността, противъ всички врагове на нова отечествено-фронтъ-товска България.

3. Народната милиция е държавенъ и правителственъ органъ. Комунистѣ участвуватъ въ работата на този важенъ държавенъ и правителственъ органъ съ голѣмо себеотрицание, като вѣрни служители на новата властъ и непоколебими борци срещу фашизма. Тѣмко комунистѣ направиха най-много, за да бждатъ ликвидирани незабавно "партизанскитъ" прояви и методи въ работата на отдѣлни звена отъ народната милиция, като за тази целъ не се спиратъ и предъ суровитъ наказателни мѣрки. Народната милиция е частъ отъ правителствената администрация, поради което всяко противопоставяне на народната милиция срещу другитъ правителствени органи е не само лишено отъ всяко основание, но е и ~~незаконно и несправедливо~~ неправилно. Народната милиция не е автономно учреждение, а подчиненъ на правителството органъ, каквито сѫ и всички други правителствени органи. ~~Самодѣятелно~~ Подчинение е валидно вече по силата на обстоятелство, че народната милиция е прѣко подчинена на министъра на вътрешнитъ работи, който изпълнява решенията на правителството и отговаря за своитъ действия предъ него.

Въ моята речъ азъ отбележихъ настѣпилата промѣна въ обстановката съ явното затвърдяване и укрепване на новата властъ, като посочихъ необходимостта отъ ликвидацията на "партизанскитъ" методи на действие, които вече сѫ отъ естество да отслабятъ престижа на отечествено-фронтъ-товската властъ и които на известни мѣста продължаватъ да се вършатъ отъ отдѣлни бивши партизани, станали милиционери. Правителството, въ това число и Министерството на вътрешнитъ работи, поведе решителна борба за бързото изкореняване на тѣзи отдѣлни "партизански" методи на действие, явно неотговарящи на новата обстановка, за укрепване на строгъ демократиченъ редъ и законностъ въ страната, въ това отношение сѫ постигнати вече значителни успѣхи. Нарушителитъ на правителственитъ наредби и на държавната дисциплина се преследватъ и ще бждатъ преследвани съ всичката строгостъ на закона.

11

Како да се даде да јалба, и по томе и уредба
извршавати ја вештачење не може одлучити
одредити власт треба да се зегне од
одредити еста, а не од вама одлучити
и извршавати.

18. Ноябрь 1944.

 The Bureau of Standards is pleased to announce the publication of the first issue of the *Journal of Research of the National Bureau of Standards*. This journal is a publication of the National Bureau of Standards, which is a part of the Department of Commerce. The journal is published quarterly and contains research results and technical information of interest to the scientific community. The first issue of the journal is now available for purchase.

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Изх. № 12
9. XI 1944 г.

Повърително! 12

до дирекцията
на милицията-паспорти
служба

Т у н ъ

Наредете да не се издават изходни виз
на лица отъ еврейски произходъ-по второ нареждане
даденото до днесъ-9 ноемврий 1944 г.-
включително се спиратъ също до второ нареждане.

ГЛАВЕНЪ СЕКРЕТАРЪ:

/Ас. Георгиевъ/

Из архивите на ДС

145-A

РОДЕНЪ ОБВИНИТЕЛЪ

ПРИ
НАРОДНИЯ СЪДЪ

№ 236...
10-11-1945 год.

СОФИЯ

Handwritten signature

Повърително - Твърде бързо.

63

До Дирекцията на Милицията

ТУКЪ.

Моля да бъдат издирени, задържани и представени за
разпит за подвеждане под отговорност пред Народния
съд, следните лица:

- ✓ 1. К. Далкалчевъ бивш околийски управител Дупница;
2. Ст. Живковъ бивш помощник околийски управител Кюстен
дилъ;
- ✓ 3. Бориславъ Тасевъ, бивш началник разузнавателната служ
ба при Комисарството Еврейски въпроси.
4. Г. А. Шоповъ бивш помощник комендант гр. Гюмюрджина.

За задържането моля да бъде уведомен, за да поста
вя въпроси при разпита имъ.

НАРОДЕНЪ ОБВИНИТЕЛЪ:

Handwritten signature

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Препис. _____ 1

У Ч Р Е Д И Т Е Л Е Н П Р О Т О К О Л

гр. НЕВРОКОП, 21. I. 1945 год.

Днес в 2.30 часа след обед по инициативата и покана на Е.О.Ф. Комитет в града, еврейски младежи се събраха в канцеларията на Еврейската община. Председателя на Е.О.Ф. Комитет ЖАК БИТЕВ откри събрането с следния дневен ред:

- 1/ Основаване еврейско младежко просветно дружество.
- 2/ Избиране настоятелство на същото.
- 3/ Р а з н и.

По т.1. Председателя изтъкна необходимостта от основаване на дружеството, неговите цели и задачи, а именно: просвеждаване и организиране на еврейската младеж в духа на новото време и О.Ф. власт. Всички присъстващи се считат записани за членове.

По т.2. Се пристъпи към избиране настоятелство на дружеството. С съгласието на всички членове се избра следното настоятелство:

- 1/ ПРЕДСЕДАТЕЛ: САРА ГАТЕНЬО.
- 2/ СЕКРЕТАР: МИШЕЛ ФРАНКО.
- 3/ БИБЛИОТЕКАР: ЙОСИФ ГАТЕНЬО.

По т.3. Председателят на Е.О.Ф. пожела на избраното настоятелство успех и ползотворна дейност и го покани в най-скоро време да свика събрание и да изпълни поверените му задачи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: / под./ Сара Гатеньо.

СЕКРЕТАР: / под./ Мишел Франко.

БИБЛИОТЕКАР: / под./ Йосиф Гатеньо.

№ 6

гр. Неврокоп, 26 I 1946 година.

Днес, 3 часа сл. обед бе свикано годишно събрание с следния дневен ред:

1. Отчет за дейността през 1945 г.
2. Избиране ново настоятелство.
3. Разни.

Секретарят отсъствуваше. На събранието присъствуваше председателят на Е.О.Ф. комитет.

След като констатира присъствието на почти всички членове, председателя откри събранието и прочете дневния ред. След това описа обстановката ~~на~~ при която настоятелството пое ръководството на дружеството.

По точка първа председателят прочете отчет за дейността на дружеството през изтеклата 1945 г. Той изтъкна, че от поставените задачи дружеството е изпълнило твърде малко. Но, имайки предвид неопитността на настоятелството и пречки от ра личен характер, все пак постигнатите задачи са насърчителни. Той пожела **щото** през настоящата година всички членове на д-вото да **заработят** по-сериозно и усилено и с помоща от придобития опит от едно-годишното **им** съществуване на д-вото да осъществят предначертаните цели и задачи.

По отчета се изказа само един член. Думата бе дадена на председателя на Е.О.Ф.комитет, който подчерта значението на дружеството като култ.просв. евр. институт в града ни и направи малки допълнения на отчета.

След това касиера на д-вото даде отчет за състоянието на касата в края на отчетната година.

Думата бе дадена на библиотекаря, който описа положението на библиотеката изтъквайки, че тя е много скромна и покани членовете да подаряват повече книги обогатяване на библиотеката.

По точка втора председателя подаде оставката на настоящ момент помоли събранието да го освободи от материални и морални от

пристъпи се към избиране на ново настоятелство и след ~~_____~~ **авеню**
 ложения от страна на членовете, се избра следното настоятелство ~~_____~~

1. Председател: Мишел И. Франко
2. Подпредседател: Салво Бенмайор
3. Секретар: Бити Х. Гатеньо
4. Касиер: Дана Ж. Гатеньо
5. Библиотекар: Салтиел Анжел

По точка разни се реши, които отсъствуват често от събранията да бъдат поканени на следното събрание да изтъкнат причините за това.

1. Председател: /п/ Мишел Франко
2. Подпредседател: /п/ Салво Бенмайор
3. Секретар: /п/ Бити Х. Гатеньо
4. Касиер: /п/ Жана Л. Гатеньо
5. Библиотекар: /п/ Салтиел Анжел

Протокол

на учредителното събрание на ОБЩО ЕВРЕЙСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ
ЗА БОРБА СРЕЩУ ФАШИЗМА И АНТИСЕМИТИЗМА
"Иля Еренбург", София

състояло се на 23.април 1945.г.в 7.30 ч.сл.пл.

Събраниято се председателствуваше от др.Израел Маер.

Председателя даде известни обяснения как се стигна до това учредително събрание.

др.Ели Бикенази взе думата и направи кратък исторически преглед на еврейството в България с който констатира, че е липсвало единство. Подчерта, че еврейството има много елементи, които го обединяват като един от тях е и борбата срещу фашизма и антисемитизма. Той добави че организацията ще бъде преден отряд ~~за борба с фашизма~~ фашизма и антисемитизма. Ако не се обедини еврейството е загубено като малцинство.

Пристъпи се към прочитане на устава.

др.Шеломо Бали заяви, че организацията трябва да се създаде непосредствено след 9 септември. Не му е ясно защо в чл.2 буква "в" се казва: "да съдейства за връщането в страната на желаещите евреи избягали и изгонени от фашисткия режим", тъй като няма изгонени евреи от страната, а само избягали и се обяви против тази буква.

Пристъпи се към прочитане устава член по член.

Заглавието на организацията се прие с акламации.

Председателя прочете телеграма изпратена на др.Иля Еренбург, като се предложи да се изпрати и такава до Евр.антифашистки комитет в Москва. Предложението се прие единодушно,

В връзка с чл.2 и буквите по него станаха разисквания. Накрая се прие изцяло с следната поправка: буква "в" се изменя така:

"да съдейства за връщането в страната на желаещите евреи изгонени от "България поради фашисткия режим".

Буква "в" от чл.3 получава следната редакция:

"ратува за политическото възпитание на евреите с оглед на живота им "участие в политическия живот на страната".

Останалите членове на устава се приеха без изменения.

След тия поправки пристъпи се към гласуване приемането на устава. Последния се прие ЕДИНОДУШНО.

г.Витали Ханмов запитва Инициативния Комитет какво становище има по отношение ционистическите организации.

др.Израел Маер отговори, че организацията е безпартийна и няма да бъде арена на политически борби, *ой който оинвор В. Ханмов*

Пристъпи се към гласуване избор на настоятелство и контролна комисия, по предложение на инициативния комитет.

Гласуването стана за всеки член на настоятелството и контролната комисия по отделно.

Приеха се: за настоятелството:

за председател на организацията - др.Давид Йерошам;
и членове: Жак Натан; Жак Бенвенисти; Ели Бикенази; Яко Барух; Адела Арне; Менахем Файонов; Израел Маер; Жозеф Барух; Бито Фархи; Жак Вадхали; Жак Нисимов; Алфред Аврамов; Жак Алех и Нисим Шамли.

Приеха се за контролната комисия:

Арон Примо; Нисим Бенмайор; Менахем Мошонов.

Протокол учредителното събрание на Общоеврейската организация за борба ²
срещу фашизма и антисемитизма "Иля Еренбург", състояло се на 23.IV.45.g.
-2 стр.-

=====

Новоизбраният председател благодари за честта, която е направена на
настоятелството. Той поясни, че антисемитизма в България започна да се про-
вежда от върховете на държавния апарат през царуването на Фердинанд. Българ-
ският народ винаги беше чужд на провежданата расистка политика. Благодарение
на това, че народа е бил против антисемитизма, еврейството в пределите на
България бе спасено от лагера на унищожението "МАЙДАНЕК".

Събранието се закрито в 10 час. вечерта.

Председател мълвуваш: (п.) И. Майер
Секретар: (п.) Чс. Бетвеник

Верно е оприятано

Секретар: Чс. Бетвеник

Препис:

3

У С Т А В
Н А
О Б Щ О Е В Р Е Й С К А Т А О Р Г А Н И З А
Ц И Я З А Б О Р Б А П Р О Т И В
Ф А Ш И З М А И А Н Т И С Е М И Т И З Ъ М А

"ИЛЯ ЕРЕНБУРГ"

С О Ф И Я

У С Т А В ^{УТВЕРДЕНЪ} съ заповѣдъ № 136 отъ 11-У 19.26 4
на ^{на Министран В.Р} съгл. чл. 5 отъ Нар.

ОБЩОЕВРЕЙСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ФАШИЗЪМА И АНТИСЕМИТИЗМА
" И Л Я Е Р Е Н Б У Р Г "

И М Е Н А О Р Г А Н И З А Ц И Я Т А

Чл. 1. Основава се общоеврейска организация за борба срещу фашизма и антисемитизма "И Л Я Е Р Е Н Б У Р Г" - С О Ф И Я.

Ц Е Л И Н А О Р Г А Н И З А Ц И Я Т А

Чл. 2. Организацията има за цел да организира всички евреи, живущи в София за борба против фашизма и антисемитизма и за защита културните и материални интереси на еврейството, пострадало през фашисткия режим, като се стреми:

- а. за действително изравняване правата и задълженията на гражданите евреи и българи при прилагане на всички закони и наредби в страната;
- б. възстановяване нанесените щети и засегнати интереси на евреите през време на фашисткия режим 1941/1944. год. с оглед податните възможности на страната;
- в. да съдействува за връщане в страната на желаещите евреи изгонени от България поради фашисткия режим;
- г. да издири и преведе в известност всички евреи бивши трудоваци, през периода 1941/1944. год., лагерници, политлагерници, политзатворници, живи и починали, жертви на фашизма, както и да установи тяхната дейност и значение в общата борба на целия български народ против фашизма. Да увековечи паметта на всички паднали в жертва в борбата с реакцията. Да приравни действително в права трудоваци-те към наказателните трудови групи;
- д. да издействува еднакратна помощ, освен законно полагаемата се пенсия за близките на починалите през лагерния живот евреи трудоваци, както и на заболялите и починалите поради нищета в време на изселването в разни градове евреи;
- е. да иска за всички пострадали от фашизма евреи заболяли и загубили работоспособността си безплатна лекарска помощ и безплатно болнично лечение;
- ж. да работи за духовното и материално издигане на членовете си в рамките на О.Ф. платформа, както и да участвува активно в всестраниното издигане на страната;
- з. да развие у евреите чувство на взаимно подпомагане, както и да ратува за пълно общуване и единение с българския народ.

С Р Е Д С Т В А

Чл. 3. За постигане горните цели организацията си служи с следните средства:

- а. води активна политическа и научна борба с всяка проява на фашизъм и антисемитизъм в политическия, културен и стопански живот на страната;
- б. служи си с устна и писменна пропаганда, като издава вестници, брошури и книги, изтъкващи противонаучността на фашизма и антисемитизма и целящи политическото, културно и стопанско приобщаване на българското еврейство към българския народ;
- в. ратува за политическото възпитание на евреите с оглед на живота им участие в политическия живот на страната;
- г. признаване от държавата на еврейските изборни учреждения: консистория, общини, училища и пр., като пълната издръжка на училищата се поеме от държавата.

Чл. 4. Организацията набавя своите материални средства от следните източници:

- а. от стъпителни и редовни членски вноски, които се определят от общите събрания;
- б. от дарения, волни пожертвувания, забави, вечеринки и др.

С Ъ С Т А В

Чл. 5. Организацията е безпартийна и се състои от неопределено число членове.

Чл. 6. Членове на организацията могат да бъдат всички евреи без разлика на пол, партийна принадлежност. Членовете биват: почетни и действителни. Почетни са онези, проявили се дейно в борбата против фашизма и антисемитизма. Те се провъзгласяват от общите събрания.

Чл. 7. Желаящите да станат членове подават декларация, че ще работят за постигане целите на организацията.

П Р А В А И З А Д Ъ Л Ж Е Н И Я

Чл. 8. Всички членове се ползват с равни права и задължения.

Чл. 9. Членовете избират в общите събрания настоятелство и контролна комисия с явно гласоподаване.

Чл. 10. Член, който не плати в продължение на 6 месеца членския си внос се счита, че напуснал до уреждане на вноските си.

У П Р А В Л Е Н И Е

Чл. 11. Организацията се управлява от настоятелство от 15 души, разпределени както следва: Председател, трима подпредседатели, секретар, касиер, домакин и съветници, и контролна комисия от трима души в състав: председател, секретар и член.

-3-

Според изискванията и нуждите към организацията се създават отделни. Заведущите тези отдели влизат в настоятелството с право на глас.

Чл.12. Общите събрания са редовни и извънредни:

- а. редовните общи събрания се свикват от настоятелството;
- б. извънредните събрания се свикват от настоятелството по писмено поискване, подадено най-малко от сто редовни членове.

Чл.13. Общо редовно годишно събрание се свиква от настоятелството за следното:

- а. разглежда и одобрява отчета за изтеклата година;
- б. приема годишния бюджет на организацията;
- в. избира ново настоятелство и контролна комисия;
- г. общогодишните събрания се считат за законни, когато присъствуват повече от половината число редовни членове. Ако не се отзоват нужното число членове, то същото се отлага с един час по късно и е законно с колкото членове да присъствуват.

Чл.14. Настоятелството има следните права и задължения:

- а. пази и използва приходите съобразно бюджета и решенията на общите събрания. Изработва бюджета и следи за изпълнение решенията на общите събрания;
- б. представя годишния отчет на общогодишните събрания за одобрение;
- в. председателят и секретарят представляват организацията пред всички власти, учреждения и частни лица, подписват кореспонденцията, разпределят и ръководят организационните работи, ръководят заседанията на настоятелството;
- г. подпредседателите заместват председателя при отсъствие на последния;
- д. секретаря води протоколите на събранията на настоятелството, на редовните и извънредни събрания и цялата административна служба;
- е. касиера води прихода-разходни книги, събира членските вноски и др. постъпления, като издава съответни документи. За всички изразходвани суми взима формални разписки, които служат за оправдателни документи;
- ж. контролната комисия проверява сметките на касиера поне веднаж в три месеца и когато намери за добре, следи за точното изпълнение на решенията на общите събрания и тия на настоятелството;
- з. домакинът съхранява цялото имущество на организацията, като за целта води инвентарна книга.

О Б Щ И Р А З П О Р Е Ж Д А Н И Я

Чл.15. Организацията има свой печат, кръгъл с надпис: "ОБЩОЕВРЕЙСКА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ФАШИЗМА И АНТИСЕМИТИЗМА "ИЛЯ БРЕНБУРГ"

-4-

Чл.16. Общите събрания се ръководят от бюро избрано на самото събрание.

ИЗМЕНЕНИЕ НА УСТАВА

Чл.17. Изменението на устава на общо събрание, на което присъствуват най малко една трета от редовните членове.

Чл.18. При разтуряне на организацията цялото имущество се предава на Централната Консистоия на Евреите в България.

Управителен съвет:

1. Председател: *А. Уолков*

2. I подпредседател: *И. Уолков*

3. II " " " "

4. III " " " "

5. секретар: *И. Уолков*

6. Касиер: *И. Уолков*

7. домакин: *А. Уолков*

Членове:

8. *И. Уолков*

9. *И. Уолков*

10. *И. Уолков*

11. *И. Уолков*

12. *И. Уолков*

13. *И. Уолков*

14. *И. Уолков*

15.

Контролна комисия:

1. Председател: *А. Уолков*

2. } членове: *И. Уолков*
3. } *И. Уолков*

Българо-Палестински и Близкоизточен
Стопански Институт-София,

улица Площад Св.Никола № 18.-

П Р Е П И С.

До почитаекия

Софийски Областен Съд,

/фирменно отделение/,

Т у к.

М О Л Б А

от Управителния Съвет на Българо-Палестински
и Близко-източен стопански институт, София, ул.
Св.Св. Никола 18.-

Господа Съдии,

С настоящето, моля да се впише в надлежния регистър на Дъда,
учредяването на Българо-Палестински и Близко-източен стопански
институт, съ целите и задачи упоменати в изработения устав.

Моля да се изпрати препис от нашия устав и надлежните пре-
писи от другите книги на Министерството на Вътрешните Работи, съг-
ласно чл.11 от Закона за Правническите лица за мнение.

Приложение: 1./Устава на Института, 2./Протокол на учредителното
събрание и 3./Надлежните преписи за Мин.на Вътрешните Работи.

С почитание:

Со фия, 128.4.1945 година

Секретариат:

1./

2./

3./

ПРОТОКОЛ № 1.-

Днес 15. Март 1945 година, следните лица: Ико Пинхас Барухов, адвокат, от град София, Димитър Дамянов Димитров, търговец, от София, Александър Адолф Айзеншрайбер, търговски представител, от София, Д-р Алфред Мордехай Харавонов, адвокат-София, Петър Димитров Балтов, търговец, от София, Виктор Адолф Айзеншрайбер, търговски представител, от София, Христо Николов, търговец, София, Александър Мартинов Аушпиц, търговец, София, Светослав Георгиев Димитров, търговец, София, Тодор Христо Бозуков, търговец, Пловдив, Нафтали Давид Васерман, търговец, София, се събрахме въ кантората на "Астра" О.О.Д-во, София, улица Пл.Св.Никола 18, за обсъждане въпроса за създаването на една търговска камара, която да обхване Палестина и страните на Близкия-Изток, с които страни се очаква да се развие една оживена стопанска и културна дейност.

След обстойно обсъждане на всички въпроси, свързани с откриването на една такава търговска камара, взехме единодушно

Решение:

Основава се в България търговска камара, под наименование: Българо-Палестински и Близко-Източен Стопански Институт, със седалище в град София. Целта на същия е: а./Да съдействува за създаване, развитие и подобрене на интелектуални, културни, финансови, търговски и индустриални сношения между България, Палестина, държавите на Близкия Изток и други такива; б./Да улеснява стопанските сделки между вносители и износители; в./улеснява и препоръчва търговски представителства; г./Оказва съдействие на всяко заинтересовано лице, което поддържа сношения между България, Палестина и страните влизати въ обсега на дейност на този институт. д./организира информационно бюро по всички въпроси, които влизат в кръга на неговите цели; е./дава сведения по транспортите на стоки, по митнически тарифи; за цените на стоките, по митнически тарифи, за цените на стоките и тяхния пласмент.

Да се изработи устава в духа на гореказаните цели, които могат и да се разширят и да се направят надлежните постъпки за узаконяването на института.

След това пристъпи се към избор на управителен съвет, както следва:

1./Ико Пинхас Барухов; 2./Димитър Дамянов Димитров и 3./Александър Адолф Айзеншрайбер-секретариат и

Членове:

4./Д-ръ Алфред Мордехай Харавонов, 5./Виктор Адолф Айзеншрайбер, 6./Петър Димитров Балтов, 7./Христо Николов и 8./Светослав Георгиев Димитров и

Контролен Съвет:

1./Тодор Христо Бозуков-Пловдив, 2./Александър Мартинов Аушпиц и 3./Нафтали Давид Васерман.

След това учредителното заседание се закри.

Подпис на членовете учредители:

- 1.- *[Signature]*
- 2./ *[Signature]*
3. *[Signature]*
- 4./ *[Signature]*
- 5./ *[Signature]*
- 6./ *[Signature]*
7. *[Signature]*
- 8./ *[Signature]*
- 9./ *[Signature]*
- 10./ *[Signature]*
- 11./ *[Signature]*

У С Т А В

на

БЪЛГАРО-ПАЛЕСТИНСКИ И БЛИЗКО-ИЗТОЧЕН СТОПАНСКИ ИНСТИТУТ,
-КАМАРА-

Чл.1/ Основана се Българо-Палестински и Близкоизточен стопански институт, с седалище в гр.София и клонове,където стане нужда - за срок от 99 години.-

Ц Е Л

Чл.2/ Института има за цел :

- а/ Да съдействува за създаване,развитие и подобрене на интелектуални,културни,финансови,търговски и индустриални сношения между България,Палестина,държавите на Близкия изток и други такива.
- б/ Да улеснява стопанските сделки между вносители и износители ;
- в/ Улеснява и препоръчва търговски представителства ;
- г/ Оказва съдействие на всяко заинтересовано лице,което поддържа сношения между България,Палестина и страните,влизащи в обсега на дейност на този институт;
- д/ Организира информационно бюро по всички въпроси,които влизат в кръга на неговите цели ;
- е/ Дава сведения по транспортите на стоки,по митнически тарифи;за цените на стоките и тяхния пласмент ;
- ж/ Представява своите членове на изложения и др.прояви;
- з/ Съдействува и организира научни пътешествия и туризм
- и/ Дава упътвания за регистриране на изобретения,марки, модели и др.;
- к/ Кореспондира с всички официални места и лица ;
- л/ Издава Сблетин - орган на Института или възлага издаването на такъв,на някой от членовете на Института ;
- м/ Дава мнения за подобренията,които трябва да се внасят в търговските договори,сключени,или,които трябва да се сключат, между България,Палестина и страните на Близкия Изток ;
- н/ Указва съдействие за проучване на търговски,финансови културни и индустриални проблеми,засягащи страните упоменати в буква"б" /чл.2 от този устав/.-
- о/ Дава сведения,адреси на търговски,книжовни и др.фирми интересувачи България и горните страни ;
- п/ Съдействува за доброволно уреждане на възникнали търговски спорове ;
- р/ Събира и дава статистически сведения ;
- с/ Устройва и съдействува за уреждане на екскурзии и изложби.При възможност и средства,Института може да открие мострен музей,с образци,диаграми и статистически сведения за производството,вноса и износа на България и страните влизачи в обсега на дейност на този институт.-

У П Р А В Л Е Н И Е .

Чл.3/ Института се управлява от един управителен съвет,състоящ се от секретарият от трима /3/ души и съветници от пет/5/ души . Управителния съвет се избира от редовното общо събрание на членовете,за един период от /3/ три години. Първото учредително събрание избира първия управителен съвет.

Чл.4/ Управителния съвет назначава нужния административен персонал ;

Чл.5/ Института се представлява пред трети лица и учреждения и се задължава пред същите,с подписите на двама от членовете на секретарията . А при отсъствие на някой от тях - и от членовете съветници.-

Чл.6/ Секретарията представлява постоянното присъствие на Института и ръководи ежедневната работа на същия. Той се съвещава и взема окончателни решения и съ останалите съветници.

Чл.7/ Към Института има и Контролен съвет,избран от общото събрание на членовете.Той се състои от трима души и проверява делата на управлението.Той също се избира за три години.-

-/-

Чл.8/ Общите събрания биват : редовни, свикани всяка година, най-късно до края на мес.Март и извънредни, когато се укаже за тяхното свикване.

Ч Л Е Н С Т В О .

Чл.9/ Всяко лице, желаещо да стане член на Института, подава надлежно заявление до Секретарията на същото и той решава заедно с останалите съветници, приемането му за член.-

Б Ю Д Ж Е Т И П Р И Х О Л И .

Чл.10/ Бюджета на Института се изработва от Управителния съвет и се утвърждава от най-близкото общо събрание.

Чл.11/ Приходите на Института са :
а/ Встъпителен и членски внос и
б/ Помощи, дарения и др..

Чл.12/ Членовете плащат : 500.-/петстотин/лева встъпителна вноска и 100.-его/ лева месечна вноска .

О Р Г А Н .

Чл.13/ Института издава свой бюлетин - орган на същия, под наименование : "Българо-Палестински и Близкоизточен преглед".

Чл.14/ Всеки член на Института е длъжен да получава бюлетин на Института.-

ПРЕКРАТЯВАНЕ ДЕЙНОСТТА НА ИНСТИТУТА.

Чл.15/ Института прекратява своята дейност, съгласно закона за Юридикеските лица или по решение на редовното общо събрание, взето с гласовете на 3/4 /три четвърти/ от изправните членове. Същото събрание решава какво да стане с имуществото на Институт Ако не се явят нужното число членове, то събранието се отлага за другия ден - колкото членове и да се явят - на същото място и същото време.-

Чл.16/ По отношение на всичко, което не е изрично уредено в устава, имат приложения постановленията на Закона за Юридикеските лица.

София, Април 945 г.

ЧЛЕНОВЕ - ОСНОВАТЕЛИ :

1/ *[Signature]*

Ако Барух ул.Московска №27

2/ *[Signature]*

Димитър Даманов
ул.Априлов №12

3/ *[Signature]*

Александър Айзенщрайберг
ул.Мусала №10

4/ *[Signature]*

Др.Алфред Харсионов
ул.Макаревичева №4

5/ *[Signature]*

Виктор Ваитов
ул.Левски №19

6/ *[Signature]*

Христо Николов
ул.Ез.Иосиф №37

7/ *[Signature]*

Ал.М.Аушиц
ул.Антим 14 №57

8/ *[Signature]*

Виктор Айзенщрайберг
ул.Ез.Иосиф №50

9/ *[Signature]*

Евгений Димитров
ул.Вондуков №34

10/ *[Signature]*

Илиодор Др.Вондуков

11/ *[Signature]*

Илиодор Др.Вондуков
ул.Илиодор

11. Н. Васерманъ

Насртамъ Васерманъ
Гладенъ № 165

7
До Софийския
Областен съд
/Фирменно отделение/

02703

12 '6. 45,

Т У К.-На № 3675 от 23.V.945 год..

Министерството на вътрешните работи е на мнение да не се вписва в надлежния регистър и да не се признава за юридическо лице "Българо-палестинския блиско-източен стопански институт", понеже той си поставя цели и задачи, каквито може да преследва, не едно сдружение отчасти правен характер, а само законно установените институти на Държавата, като, Висшия стопански Съвет и Стопанските камари, Дирекцията за външната търговия и пр..

Освен това Министерството счита, че по отношение на Българо-палестинския блиско източен стопански институт следва да бъдат приложени разпоредбите на чл.5 от новия закон

[illegible]

Младша
сынъ Давидъ Аврамъ Пересъ
художникъ, живущу въ Вильно 2
Сосредъ

Т-м Дарекшотте,
Мою благодарности Ви да ми се
удасте разрешение за свободна фи-
сублине в пределите на съпоставя-
ни ~~законителен въ~~
~~законителен въ~~ Крайбрежието ни
Состоп 19. V. 45.

Съюз на художниците
в България
21 Май 1945 година

Подкрепваме молбата на колегата Давид Церц, редовен член на съюза. Същият не е имал фашистки прояви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :
/Ал.Жендов/

СЕКРЕТАР : *М*
Пр. Кършовски /

305' 09

ДО ГОСПОДИН

ДАВИД АБРАМ ПЕРЕЦ - ХУДОЖНИК
ЖИВ. ПЛ. "ВЪЗРАЖДАНЕ" № 2

28 МАЙ

6

Т У К

Дирекция на Народната милиция - отдел
Държавна сигурност, разрешава на лицето Давид
Абрам Перец - художник от София, да рисува пей-
сажи и битови картини из цялата страна и край-
брежието, като рисунките не засягат обекти пред-
ставляващи интерес за чуждото разузнаване.

Лицето се задължава, при посещение на
населен пункт да рисува, да се яви пред местните
милиционерски власти, които да заверят настояще-
то и следят за изпълнението.

Настоящето важи до края на 1946 год.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В":

/Кивков/

НАЧАЛНИК БЮРО "ДРУЖЕСТВА":

До началника на 1-ва група отделение В"

Доклад.

Другарю началник по възложената ми задача да проуча лицето Давид Аврам Перец, живял в квартал Царица Иована № 1219, донесам следното.

Перец е роден на XXXX 19 11 1906 год. град Пловди, бълг. евреин, български поданик, израелтянин, женен за Ризурка Бохар, жител на София, притежава лична карта № 46616 издадена на 25X11938 год. от София.

Същия е завършил художествената академия в София, в миналото се държал като антифашист, давал е две самостоятелни изложби преди 9 септ. който се нямали политически характер, както художник се ползва с много добро име между колегите си, рисува писанжи и картини. Членувал е в д-во на новите художници. След 9 септ. се сработвал с отечествено фронтовците, като ерисувал плакати без пари вземал е участие в антифашистката изложба, има връзки с ционистическите среди, но не членува в никоя организация. Сега е член на съюза на художниците и има открита собствена изложба на улица царя.

Освен припитанието му от професията няма други странични доходи, материалното му положение е средно. Морално запазен човек.

Има досие в картотеката на Д.С. № 72105

24/1946 год.

Донеса № 109

София.

13

До Господина
Министра на вътрешните работи.
Т у к.

Д О К Л А Д
от НИКОЛА НАЙДЕНОВ НИКОЛОВ, началник на
отделението за общините.

Относно: допълнение към
доклада по издаване на
служебни бележки за из-
ходни визи.

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Въз основа на особенното искане на Палестинския комитет в България за изселване на евреи в Палестина представих Ви доклад по становището, което трябваше да вземе правителството на Отечествения фронт. В него изтъкнах, че изявеното желание на еврейски семейства да заминат за Палестина, може да се удовлетвори ако заминават цели семейства, без да остават близки в страната и от друга страна да не се допуска заминаването на малолетни, сами, не служили военната си служба, оставящи родителите си в България и представляващи елемент на утрешни безпокойства да се завърнат, да видят родителите, не успяли да намерят работа там и т. н. Така изразеното становище бе одобрено от Вас и с две последователни Министерски постановления, а именно № 1 от 27. VI. 1945 г. протокол № 106 и № 2 от 10. IX. 1945 г. протокол № 141 и с две окръжни въз основа на тези постановления започна изселването на евреите разрешено от С. К. К. с разрешение № 1414 от 18. X. 1945 г. на общо 1000 души. Малолетните младежи момчета и момичета, силно надхванати от ционистическата пропаганда, бяха решени на всяка цена да заминат и бяха започнали да вършат престъпления, заобикаляйки закона, стъпвайки в фиктивни бракове, за да представляват цели семейства, макар и малолетни и още ред машинации, за които бехме **известявали** от Паспортното

отделение при Дирекцията на милицията. Същевременно Витали Хаимов и Руфат Кантарджиев, от Палестинския комитет дни под ред идваха в Министерството на вътрешните работи, настояваха, действаха, докато ме принудиха да заповядам на разсилния и моите чиновници и на децата да не ги пущат. След завръщането на Франсез от международния конгрес на евреите, където бе подчертано дебело, че в България евреите имат пълна свобода и че всички които желаят да заминат са свободни след като един вид международно бе известно, че у нас не се правят пречки на желаещи да заминат за Палестина, след като настояванията на тези ционисти-евреи, беха станали непрекъснато все по-нахални, по-нахални, най-после, след като те ровиха и при Министър Председателя и при Министъра на Външните работи, след като ангажираха видни адвокати, като г-н Лиджи и Д-р Меворах в интереса на своята кауза, след като пратиха да ходатайствува г. Нейко Нейков, хрисконсулт на Съветската легация в София, след като използваша връзките на още много и много лица, от Министерския съвет ми се обадиха, че сте се съгласили с Г-н Министър Председателя, тези евреи да заминат за Палестина за което изготвих нужния доклад за постановление, обаче, не ми се даде ход, а остана секретаря на Министерския съвет да изготви постановление № 6 от 15 май т. г., с което въпроса се ликвидира.

Считам да подчертая, че настойчивостта им направо казано на халството на хората от Палестинския комитет бяха отблъснати изключително единствено само от мен, като има заявих, че това е правителствен въпрос и няма защо да ме атакуват.

С разрешаване на тоя въпрос са заминали около 80 души млади хора още от сега оформени противоотечествено фронтови и положително безполезни граждани за България, привързани повече от всичко към Палестина.

НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛЕНИЕТО ЗА ОБЩИНТЕ:

Найден
И. Найденков

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

14 Лично.

СОЮЗНАЯ
КОНТРОЛЬНАЯ КОМИССИЯ
в БОЛГАРИИ

16. апреля 1945 г.
№ 1448
г.р. 000000

ГОСПОДИНУ А. ЮГОВУ
МИНИСТРУ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ БОЛГАРИИ.

Содержание:

Эмиграция евреев
из Болгарии.

Министерство иностранных дел Болгарии вербальной нотой № 1445 от 22 февраля 1945 года просило СКК дать разрешение на въезд из Болгарии в Палестину 260 чел. болгарским подданным евреям. Мн № 676 от 2 марта 1945 года просили МИД Болгарии сообщить какое имеется решение Болгарского правительства по этому вопросу, но до сих пор не получили никакого ответа.

СКК имеет данные, что Палестинский комитет в Софии и Британское представительство в Болгарии намерены в ближайшее время вывести из Болгарии в Палестину до 1000 евреев болгарских подданных.

Прошу Вас, господин Министр, сообщить нам Вашу точку зрения по этому вопросу.

НАЧАЛЬНИК АДМИНИСТРАТИВНОГО ОТДЕЛА
СОЮЗНОЙ КОНТРОЛЬНОЙ КОМИССИИ В БОЛГАРИИ

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР

/КИРЮШИН/

п р е п и с

МИНИСТЕРСТВО НА ВОЙНАТА
ЦАБ НА ВОЙСКАТА
Поделение 9520
Р 3981 - 4735
27 август 1945 г.
София.

Тв.бързо. поверително.

До
Дирекция на милицията - паспортно бюро.

З А П О В Е Д.

975
29. VIII. 45.
Съгласно Министерско постановление Р 1 от 27 ний
т.г. протокол 106, разрешава се на евреите - изселници, да за-
минат за Палестина, Горното разрешение се дава както за евреи-
те - български поданици, така и на тези - чужди поданици и се
отнася само за цяли семейства и лица, които не остават близки
роднини в страната, чиято издръжка и прехрана да зависи от за-
минаващите. Спазването на тези условия ще се контролират от
органите на милицията при издаване на изселническите паспорти.

При поискване Началниците на военните окръжия да
издават необходимите документи - удостоверения за уредена
поснна или трудова служба.

По същия начин и при същите условия да се дава раз-
решение за изселване и на инородци-турци.

НАЧАЛНИК НА ПОДЕЛЕНИЕ 995008 *Кинов*
/не се чете/

верно,

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР ПРИ МВР: *mitthel*
/Ас. Георгиев/

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Министерство на войната

Тв.бързо. Поверително.

ЩАБ НА ВОЙСКАТА

Подделение 9520

№ 3981- 4735

27.VI.1945

С О Ф И Я

Дов.

Копие: Дов.

"- ТУК - Началнику подделение 3982

"- ТУК - Министерството на вътрешните работи -

Централно управление /на № 2868/

"- ТУК - Директора на милицията.

Съгласно Министерско постановление № 1 от 27.VI.г.г. протокол 106, разрешава се на евреите - изселници, да заместват за Палестина. Горното разрешение се дава както за евреите - български поданици, така и на тези - чужди поданици и се отнася само за цели семейства и лица, които не остават отцаки родени в страната, чиято издръжка и прохрана да зависи от заместващите. Спазването на тези условия ще се контролира от органите на милицията при издаването на изселническите паспорти.

При износване Началниците на военните окръзи да издават необходимите документи - удостоверения за уредена военна или трудова служба.

По същия начин и при същите условия да се дава разрешение за изселване и на инородци-турци. ЗАПОВЕД.

КРДОПБГДСРБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН

§ 17

от ЗДРДОПБГДСРБНА

НАЧАЛНИК НА ПОДДЕЛЕНИЕ 9500.

СОФИЙСКА ЕВРЕЙСКА ЕШКЕНАЗКА ОБЩИНА
ул. Екз. Иосиф 61

COMMUNAUTÉ ISRAËLITE ESHKENAZIM DE SOFIA
Rue Exarch Joseph 61

Кв. № 180

София, 25 септември 1945 г.
Sofia le

до почитаемата дирекция на милицията
към наш номер 180

С П И С Ъ К

на членовете от настоятелството на софийската еврейска
ешкеназка община

1. . вилхелм сам.шпетер, председател, ул. владая 55 независим
2. морис филип маркус, подпредседател, б-д хр. ботез 101 независим
3. израел марко васерман, чл. секретар, ул. екз. иосиф 83 социал. партия
4. инж. сало даг. гликман, чл. касиер, ул. янтра 4 независим
5. мориц ис. мендел, чл. настоятел, ул. цар симеон 111 комунист. партия
6. алберт о. зайднер, чл. настоятел, пл. славеиков 9 безпартиен-партизан.
7. херш м. абремор. чл. настоятел ул. клементина 64 от антифаш. организ.
илия еренбург

от О. Ф. комитет при общината ни:

адолф исак мендел, ул. бенковски 24 делегиран от народ. съюз зчено
еманоил я. марголис, ул. женева 2 делегиран от работн. социал.
демократич. партия

общината ни съществува от 60 години.

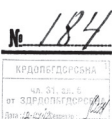
председател:

чл. секретар:

Вилхелм Сам.шпетер
Израел Марко Васерман

СОФИЙСКА ЕВРЕЙСКА ЕШКЕНАЗКА ОБЩИНА
ул. Екз. Иосиф 61

COMMUNAUTÉ ISRAËLITE ECHKENAZIM DE SOFIA
Rue Exarh Joseph 61

София, 27 Септември 1945 г.
Sofia le

До Господина
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Т У К

К О П И Е до : Поч. ДИРЕКЦИЯ НА МИЛИЦИЯТА-СОФИЯ.

Уважаеми Господин Министре,

С разрешение от поч. Дирекция на Милицията, настоятелството ни свика в нашата синагога събрание на енопияните ни в Недела, 23-и т.м., на което присъствуваха около 280 души-мъже и жени.-

При четене на доклада бе запазена пълна тишина от страна на присъстващите.- Както в поканата за въпросното събрание, така и от докладчика се заяви от страна на настоятелството, че само записаните членове на общината ни могат да взимат думата по доклада, или предложенията, както и да гласуват, а другите присъстващи са добре дошли гости.-

За съжаление, една група евреи, не членове на общината ни, започнаха пълно да говорят веднага след доклада.- След като не им бе дадена думата от ~~етхийни~~ председателя на настоятелството ни, една тиха група, дошла-както се разбра- специално да смути събранието ни, започна да се държи смутително и когато някой от енопияните ни ги поканиха да напуснат синагогата, за да се избегнат безредици, един от въпросната група удари с юмрук един от нашите енопияни.- Това беше знак за другарите му да започнат скандала и разтурят събранието.- Но, всичко гореказаното не е толкова печално, колкото факта, че , чиновник в ДИРЕКЦИЯТА НА МИЛИЦИЯТА, без всяко основание, за да увеличи смута, даде два изстрела с револвера си в самата синагога, за да упиши още по-вече и без това изплашените жени и мъже.-

Позволяваме си, уважаеми Господин Министре, да Ви донесем горното за знание, надевайки се, че ще разпоредите необходимото за случая.-

Подчертаваме, че нашето настоятелство е абсолютно аполитично.

Граждански агент от Дирекцията на Милицията, г. , от отдел "Б", както и милиционерът от VI-и милиц. участък, които присъстваха на събранието, вярваме, че ще потвърдят гореизложеното.-

С отлично почитание :

СОФИЙСКА ЕВРЕЙСКА ЕШКЕНАЗКА ОБЩИНА

Председател : *М. М. М.*

Секретар : *М. М. М.*

3

СОФИЙСКА ЕВРЕЙСКА ЕШКЕНАЗКА ОБЩИНА
ул. Екз. Иосиф 61

COMMUNAUTÉ ISRAËLITE ECHKENAZIM DE SOFIA
Rue Exarch Joseph 61

№ 180

София,
Sofia le

25 септември 1945 г.

до почитаемата
дирекция на милицията

т у к

господин комендант,

понеже разрешеното от вас общо събрание на нашите еноряши
за 23 т.м. не можа да се завърши, молим да имате добрината и ни
разрешите да продължим нашето събрание в неделя 30 т.м.
10 ч. пр.пл.с следния дневен ред:

1. разискване по изслушания вече доклад,
2. допълване на временното настоятелство и избиране контролен съвет
3. потвърждаване на помощния комитет за отдела "социални грижи"

с почитание:

председател:

[Signature]

секретар:

[Signature]

№.....

до

458

До началника на 1-ва група
при отделение "В"

Д О К Л А Д.

Другаря началник, по възложената ми задр да присъствам на съб-
раниято свикано от еврейската централна "Консistorия" на 30 т.м. в 10
часа сутринта на ул. Ек. Иосиф № 16в еврейската синагога.

Събранието се откри в 10.30 часа от председате-
ля на концисторията, които даде думата на един от присъстващите които
е бил делегат на конференцията на ернейската консистория състояла
в Лондон на евреите от цял свят, който говори за това, че евреите
са много преследвани, измъчвани и че те са най-страдалия народ в
цял свят.

След това се даде думата на втора делегат, който говори по помо-
щна линия, като каза, че на конференцията в Лондон са били упреква-
ни много за това че българското еврейство не било засегнато много от
войната, но все пак не се е проявило като дейно по помощна линия.

След това се даде думата на Жак Натан. На Събранието присъства-
ха около 600 души и настроението беше много добро. Жак Натан бе пре-
късван много често с продължително ръкоплескане, въпреки молбата на
същия да запазят пълна тишина и да не го прекъсват. Събранието мина
напълно в духа на О.Ф. и се закри в 12 часа и 30 минути.

гр. София, 1.X. 1945 год.

Донася: № 102.

ЦЕНТРАЛНА КОНСИСТОРИЯ
на
ЕВРЕИТЪ ВЪ БЪЛГАРИЯ

София, 12 ОНТ. 1945 г.

Пр. Велков

№ 5084

Получено на 15.8 1945 г.
Вх. № 3588 Дъло №

срещу
чрез Министерството на вътреш-
ните работи
До
Междусъюзническата Контролна
Комисия

ТУК.

П. Г.

През време на фашисткия режим и противоеврейските гоне-
ния в България, много еврейски семейства за да се спасят от не-
сигурното положение, се видяха заставени да емигрират в единстве-
ната, възможно за тогава страна-Палестина.

Сега след ликвидирането с противонародния фашистки ре-
жим и възстановяването на всички народни свободи, емигриралите
голям брой еврейски семейства желаят да се върнат на ново в
родината си. По вецето от тях са лекари, адвокати, зъболекари,
търговци и др., които ще могат на ново да вложат своите усилия
за възстановяването на стопанския и културен живот на страната.

Централната Консистерия на евреите в България счита, че
изпълнява един човешки и морален дълг към своите сънародници,
като моли Почит. Контролна Комисия, да разреши на емигриралите
еврейски семейства, български поданици, да се завърнат в България.

С ПОЧИТАНИЕ:
ПРЕДСЕДАТЕЛ: /Д. Йерохаим/

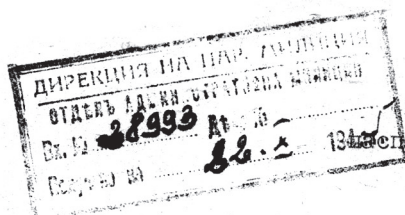
ЧЛЕН СЕКРЕТАР:

И. Барух

Приложение: 1 списък, състоящ се от

28 семейства

Тринадесет от тях
да се провери за годност
29.8

До Дирекция
на народната милиция
спортно отделение.
ТУК.

За проучване.
№... 9884/19.8... 1945 год.

Приложение: списък.

ДМ.

Handwritten signature and date: 23.10.45

ИНСПЕКТОР

Handwritten signature: Ст. Вържичев

С П И С Ъ К

На емигрантите - евреи, живути по настоящем в Полесия, български поданици желаящи да се завърнат в Родината си

Емиграция

№ по ред	Име и презиме	Родство с главата на семейството	Професия	Дата и място на раждането	Поданство	Дата на напускане България	Последно местожителство
1. 1070	Самуил Елиас Барух Сперица С. Барух Мери С. Барух Рози С. Барух	гл. на семейството съпруга дъщеря "	аптекарь домачина ученичка "	Костендил 8.7.1892 3.11.1924 30.VIII.1939	българско "	30.XII.1943 год. " " " " " "	с. Панчерево, Софийско " " " " " "
2. 824	Д-р Манов Я. Левков Сарина Яноха Лем	гл. на семейството съпруга	лекар домачина	28.XII.1830 19.V.1895	българско "	1943 " " "	София София
3.	Марсел Яко Барух Марсета Яко Барух	- "	ученик ученичка	22.XII.1929 24.V.1924	българско "	30.XII.1929 3.III.1944 год.	Костендил Костендил
4. 1080	Соломон Давид Аладзем Сузана Соломон Аладзем Султана Давид Аладзем Бенямин /Бено /Соломон	гл. семейството съпруга майка син	търговец домачина 1835.5.1. ученик	903.7.VI. 906.17.VI. 1835.5.1. 1939.5.1.	" " " "	26.XII.1943 год. " " " " " "	София София София София
5.	Адоф Хананел Лидзи Балентин А. Лидзи Лиза А. Лидзи Евени А. Лидзи	гл. на семейството съпруга дъщеря син	сп. сортировач домачина " "	1898 6.III.1903 1918 1918	" " " "	5.VIII.1942 год. " " " " " "	София " " " " " "
6. 1088	Д-р Морено А. Мелулам Роза А-р Мелулам 1836 Рафаел А-р Мелулам Аврам	гл. на семейството съпруга син	лекар домачина ученик "	10.VIII.1893 14.X.1904 2.XI.1930 2.V.1926	" " " "	1944 год. " " " " " "	с. Радвоне Ловечко " "
7.	Бела Зак Ишуа	гл. на семейството	свободна	10.IV.1922 г.	"	1944 год.	Търговище
8.	Д-р Ели Р. Нахинас Прена Д-р Нахинас Света Д-р Нахинас	гл. на семейството съпруга дъщеря	лекар домачина ученичка	24.V.1895 год. 29.6.1902 4.III.1925 год.	" " "	30.XII.1943 год. " " " "	Михайловград " " " "
9. 1208	Бохор Луко/Рахамим Кон- Форт-Израел от Волната Естер Б. Конфорти	гл. на семейството съпруга	търговец домачина	28.VIII.1892 5.IV.1896	" "	13.VI.1944 год. " "	София "
10. 1080	Соломон Бенцозей Лона Конни Флора	гл. на семейството съпруга син дъщеря	търговец домачина ученик ученичка	26.VIII.1896 8.VI.1907 3.май.1920 17.1.1937	" " " "	23.VIII.1943 год. " " " " " "	София София " "
11. 1080	Анна Давид Гаролин Израел /Израел/ И. Алкалел	гл. на семейството -	домачина ученик	24.май.1907 30.III.1925	" "	" " 30.III.1941 год.	Пловдив София
12. 1208	Рафаел Ашер Сузин Ернестин Рафаел Сузин	гл. на семейството съпруга	търговец домачина	17.6.1904 10.XII.1895	" "	26.II.1941 " "	Варна -

№ по ред	Име и презиме	Родство с главата на сем.	Професия	Дата и място на раждането	Поданство	Дата на напускане България	Последно местожителство
13.	Евгения Рафаел/по изд-дари Герон			17.VII.1918 год.	българско		Варна
14.	Нисим Райер Овадия/14/ гл. на сем. Нисим Овадия съпруга Луна Нисим Овадия дъщеря Сара Нисим Овадия	гл. на сем. съпруга дъщеря дъщеря	чиновник домакнина ученичка "	21.X.1896 год. 30.IX.1901 год. 17.XII.1931 год. 16.I.1935 год.	" " " "	26.II.1941 год. " " "	Варна " " "
15.	Давид Моисеосов/15/ гл. на сем. Адела Давид Моисеосов съпруга Марсел Давид Моисеосов син	гл. на сем. съпруга син	адвокат учителка ученик	26.III.1913 год. 12.VII.1914 год. 21.VIII.1938 год.	" " "	20.IX.1944 год. " "	Плевен " "
16.	Соломон/Теон/Адолф Бенедикт	Соломон Бенедикт	ученик	7.IX.1926 год.	"	30.VI.1944 год.	Нова-Загора
17.	Соломон Буко Бенедикт	Соломон Бенедикт	ученик	23.VIII.1925 год.	"	"	"
18.	Димитър П. Фархи/18/ гл. на сем. Дора Малом Фархи съпруга Олга Малом Фархи	гл. на сем. съпруга дъщеря	търговец домакнина ученичка	10.XII.1902 год. 16.XII.1903 год. 2.II.1931 год.	" " "	септември 1944 год. " "	Чирпан " "
19.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	търг. предст. домакнин ученик	26.VIII.1896 год. 8.VI.1907 год. 3.V.1903 год.	" " "	23.IV.1943 год. " "	Видин " "
20.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	търговец индустриалец домакнина	1931 год. 6.V.1892 год. 1903 год.	" българско "	1942 год. октомври 1943 год. "	Пловдив София "
21.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	ученик търговец домакнина	1931 год. 1925 год. 1931 год.	" " "	" " "	" " "
22.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	ученик зъболекар домакнина	1931 год. 23.II.1901 год. 12.III.1914 год.	" " "	9.XI.1943 год. " "	" " "
23.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	ученик индустриалец домакнина	1931 год. 15.III.1889 год. 1904 год.	" " "	12.VII.1944 год. " "	" " "
24.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	ученик индустриалец домакнина	1931 год. 1928 год. 1897 год.	" " "	30.VII.1944 год. " "	Варна " "
25.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	ученик индустриалец домакнина	1931 год. 1928 год. 1897 год.	" " "	Ени 1944 год. " "	Пловдив " "
26.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	ученик търг. предст. домакнина	1931 год. 31.I.1899 год. 11.VIII.1906 год.	" " "	Ели 1944 год. " "	Пловдив " "
27.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	ученик търг. предст. домакнина	1931 год. 1935 год. 1927 год.	" " "	през 1943 год. " "	София " "
28.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	ученик домакнина ученичка	1931 год. 1911 год. 1984 год.	" " "	" " "	" " "
29.	Димитър/Димитър/Соломон Бенедикт	гл. на сем. Дима/Бела/Х. Бенедикт съпруга Моисеосов син	ученик домакнина ученичка	1931 год. 1911 год. 1984 год.	" " "	" " "	" " "

ДО НАЧАЛНИКА НА 1-ВА ГРУПА 2
ПРИ ОТДЕЛЕНИЕ "В".

2995

Д О К Л А Д

По възложената задача да присъствувам на еврейския митинг състоял се в Централната Еврейска Синагога на 21 Ноември 1945 год., донасям следното:

Митингът бе открит в 5.30 часа с религиозна служба извършена от еврейски свещеници, след което ораторите започнаха речите си.

Оратори на митинга бяха Жак Нисимов, Сабитай Фархи от името на Централната евр. консистория, Ритаи Хаимов от Единната Ционистическа организация и ~~и др.~~ и от името на РП/к/ Жак Натан. Всички оратори говориха против Бялата книга, против колонизната политика на Англия, за свободната емиграция и създаването на еврейска държава в Палестина. Ораторите заявиха, че английският народ не ще забрави обещанията, които бяха дадени от лейбъристите преди да вземат властта, и той ще поиска изпълнение на обещанията. Ораторите завъртвяха с "да живее разбирателството и братството между народите" и с "долу бялата книга"

На края прочетена и единодушно бе удобрена резолюция в духа на изнесените речи, след което бяха прочетени и удобрени в същия дух и телеграми до Сталин, Атли, Труман и др., след което митингът бе закрит.

Митингът бе масово посетен от евреи: жени, мъже деца и ста] Присъствуваха около 3-4 хиляди души. Противоотечественофронтovski прояви нямаше.

Прилагам два позива, които бяха разпространени на митинга от ционисти.

София. 22 Ноември 1945 год.

Д О К Л А Д В А
№ 103

ГРУПА НЕЗАВИСИМИ ЦИОНИСТИ

при Единно софийско ционистическо д-во „Д-р Т. ХЕРЦЛ“

ЛО НИКАНА! Не ще се подчиним!

Това е бойният зов на борящото се за своята независимост палестинско еврейство. Това е лозунгът на разпръснатите из страните на разсеянието съзнателно еврейство.

ЛО НИКАНА!

По силата на мандата, могъщата Британска Империя трябва да поощри създаването на еврейското национално огнище в Палестина. Еврейската държава това е и смисъл и цел на Балфуровата Декларация и на Мандат. А вместо поощрение — Бела Книга и затваряне вратите на нашата Палестина. Ако могъщата Британска Империя не може или не иска да изпълни поетото задължение

Да се откаже от мандата.

Сами ще поемем съдбините в ръцете си и

Ще създадем Еврейска Държава.

Имиграцията ще продължи мимо всичко и Еврейската Държава ще бъде създадена. Борбата се води. Но вината не е наша ако пренебрежителното отнасяне и към еврейските интереси и към собствените задължения е отправило тая борба към нежелателни за политическия ционизъм действия. Отчаянието е винаги лош съветник. Челните отряди на националната еврейска 'войска' откриват свещена борба. Партизаните действуват. Муниципони складове се ограбват. Концентрационни лагери се нападат. Параходи се минират. Зад челните отряди стои палестинското еврейство, единно и готово за решителната борба. Верно. И ние знаем. Могъщият Албион е по силен от нас. Неговите танкове могат да ни удават в кръв. Но над силата стои правото. А правото е с нас. И в името на нашето право ще водим борбата до победа и

ЛО НИКАНА!

Белата книга трябва да бъде премахната. Вратите на Палестина трябва да бъдат отворени. Имиграцията трябва да бъде свободна.

Английският народ трябва да помни, че когато лейбъристите бяха в опозиция те заклеиха Белата Книга и счетоха нейните основни положения като нарушения на поетите от Великобритания задължения. Те възприеха становището на мандатната комисия при Обществото на Народите: Белата Книга е несъвместима с Мандата. В своята конференция преди изборите лейбъристите недвумислено заявиха, че еврейският народ има право да стане болшинство в Палестина. А Белата Книга ни осъжда вечно да останем меншинство.

Великобритания — отвори ни вратите на Палестина. И на Ирландия не си искала да дадеш свобода. Но Ирландия е свободна. И ако не отвориш вратите на Палестина.

ЛО НИКАНА!

И сега г. Бевин извести английското становище: ще се изпрати комисия в Палестина за да проучи положението.

Не искаме комисия. Искаме свободна имиграция. Но ако комисията е необходима, нека тя отиде в Бухенвалд и да разпита мъртавите. Нека да направи там своите проучвания и да установи колко жертви тежат на съвестта на тия, които затвориха вратите на Палестина. Ако Англия не би затворила вратите на Палестина — и ако мъртавите биха могли да говорят. . .

ЛО НИКАНА!

София, 21. XI. 1945 г.

Печатница „Надежда“ — Телефон 2-10-31.

„פועלי-ציון“

מפלגת הציונים הסוציאליסטים בבולגריה

Съюз на Ционистите-Социалисти „Поале-Цион“ в България

На 2 ноемврий 1917 год. бе издадена т. н. Балфурова декларация, в която английското правителство декларира, че

„гледа благосклонно на установяването в Палестина на едно национално огнище за евреите и ще полони всички усилия, за да улесни осъществяването на този проект“.

През 1924 год. Обществото на Народите потвърди **МАНДАТА**, с който „се признава историческата връзка на Еврейския народ с Палестина и правото на последния да възстанови своето Национално огнище в тази страна“. Съгласно мандата, „Палестина трябва да бъде поставена при такива политически, административни и икономически условия, че да може да се осигури създаването на национално еврейско огнище“.

Както е видно, съгласно Балфуровата декларация и мандата еврейският народ получи правото да разреши своя национален и социален проблем подобно всички народи, в своята историческа родина — Палестина, а Великобритания, приемайки мандата, пое задължението да улесни осъществяването на това право.

Изминалите 28 години показват по един безспорен начин, че еврейският народ упражни своето право с жар и енергия, с чист идеализъм и без да нахърни правата на когото и да било. В кратко време еврейският народ превърна запустялата страна и цветуща градина; той приобщи към постиженията на своето строителство и палестинските араби; той допринесе за напредъка и демократизирането на целия среден изток.

Обаче Англия не спази своите задължения и не веднъж постави пречки по пътя на еврейския народ към еврейския национален дом.

Върхът на тази несправедлива политика беше издаването на Бялата Книга през 1939 год. съгласно която се ограничи имиграцията на евреите в Палестина и се ограничи правото им да купуват земи.

Току що завършилата война нанесе страшен удар върху еврейския народ. Повече от шест милиона негови синове бяха подло избити от нацистките палачи. Стотици хиляди евреи паднаха на полето на честта, стражавайки се в армиите на различните обединените народи и под знамето на славната Еврейска Бригада. Войната завърши и народите бавно се връщат към своя нормален национален живот. Само еврейският народ продължава да се скита бездомен и да пълни лагерите на стражите в Средна и Западна Европа. Мизерията на тия бежанци, които са загубили своите близки и своите имущества, е неопишуема. Изтощени от дългогодишния терор — без достатъчно дрехи, топливо и храна за предстоящата зима, те са изложени на сигурна смърт. **Те имат само един изход, само една надежда — Палестина.**

Лейбъристката партия — не веднаж декларира, че се противопоставя на Бялата Книга и че се обявява за свободна еврейска имиграция в Палестина. До днес, обаче, лейбъристкото правителство не е предприело нищо за премахването ѝ. Нещо повече: от устата на лейбъристките министри ние чуваме, че тя ще продължава да бъде в сила.

А междувременно свидни еврейски жертви продължават да гинат.

Еврейският народ протестира срещу тази безчовечна политика!

Ние настоятелно изискваме да бъдат отворени вратите на Ерец Исраел за всички нуждаещи се евреи!

Ние протестираме срещу антиеврейското законодателство на Британския парламент!

Ние заявяваме на всеуслишание, че ще продължим да градим своето национално огнище в Палестина, въпреки всички пречки.

Ние заявяваме на всеуслишание, че ще се борим по всички начини за справедливост, мир и демокрация в Средния Изток; ние се обръщаме към прогресивните слоеве на всички народи да бъдем подкрепени в своята борба.

Да нивее национално-освободителното дело на Еврейския народ!

Да нивее борбата на народите за свобода, независимост и демокрация!

София, Ноемврий 1945 г.

Централен комитет

Печатница „Амишпат“ — София

М.В.Р.
Дирекция нар. милиция
Държавна сигурност
Отд. "Б" VI-та гр.
12.XII.1945 г.

РАПОРТ

ДО НАЧАЛНИКА ОТДЕЛЕНИЕ "Б" № 2.

Др. Началник, донасям за броя на малцинствата: арменци, еврей и
руснаци в България следното:

Според последните данни до 1943 година

АРМЕНСКО малцинство всичко 29,761 души

Заселени по области както следва:

София 4,798	Русе 3,057
Бургас 4,264	Ст. Загора 2,778
Пловдив .. 8,130	Враца 6,149
Варна 279	Плевен 267
	Г. Джумая 39

ЕВРЕЙСКО малцинство всичко 56,953 души

Заселени по области както следва:

София 34,902	Русе 2,827
Бургас 3,426	Ст. Загора 2,492
Пловдив 7,551	Враца 1,750
Варна 2,827	Плевен 718
	Г. Джумая. 471

Руснаци БЕЛОГВАРДЕЙЦИ всичко 22,814 души

Няма данни как са заселени по области.

НАЧАЛНИК VI група "Б" отделение

МАЛЦИНСТВА.

В пределите на България живеят/1943г./следните малцинства:

1.Турци.....610,181	6.Ромъни.....7,427
2.Цигани.....170,772	7.Гърци.....6,853
3.Евреи.....56,958	8.Сърби.....1,128
4.Арменци.....29,761	9.Други.....37,748
5.Руси.....22,814	ВСИЧКО943,638

С учредяването на Македонската държава и македонците живущи в България минават сега за малцинство.

Към 25.VII.1945 год.в България имаше 950,000 иномодно население с българско поданство и 6,100,000 българско такова.

Видове малцинства.

ТУРЦИ-те са разпределени в следните области:

Варна.....173,181	Пловдив.....36,186
Ст.Загора.....163,223	Враца.....5,742
Русе.....133,667	Г.Джумая.....4,018
Бургас.....48,925	София.....1,126
Плевен.....44,114	Всичко 610,182

Произход на турците в България.

При настъплението си за дапокорт България те придвизвали заедно с себе си и турски заселнически семейства които оставили по важните стратегически пунктове през които са минавали съобщителните линии на империята.

За да осигурят турската държава те привличали и покорено то население чрез облагодетелствуване и помохамеданчване.

И така турското малцинство им в своята съвкупност и разнобразие представлява пъстра смесица от кръстосани турци и славяни.

Начин на живота им в България

По голямата част от турското население у нас се занимава с земеделие и скотовъдство.Турците в родопския край произвеждат най хубавия тютюн,в Пловдивско и особено в Крчимско освен тютюн произвеждат прекрасно грозде,в Старозагорско Шуменско Делиорманско и в Добруджа зърнени храни.Обикновено земята обработват с примитивни сечива.

Друга част от турците/в градовете/работят като общи работници на тежкия труд или като дребни занаятчии с по няколко чираци или калфи.

Мъжете се занимават с външния труд а жените с домашна или полска работа третирани като робини.

Турското население живее у нас по села а в градовете в квартали.Те не живеят разединени и рядко се среща едно турско семейство да живее между нетурско население.

174

В своята обществена уредба имат нящо свойствено само за тях. Един път в годината всички мъже/от 13 год.нагоре/се събират на общо събрание за да изберат съвет от няколко човека който ще ръководи общоселските работи-мандата му е 1 година.Председателя на съвета-Муфтар кметски намесник е най висшето лице в селото облечено в изпълнителна власт но по някога издава и разпоредби урежда спорове и пр.Той е представител пред официалната държава на власт.По такъв начин турското население се управляваше двойно от тяхните обичаи и норми и от нашето писано право.Турските общини от своя страна се концентрираха в върховния институт на главното муфтийство в София.

Духовният представител Имамът извършва богослужението, венчава /с възвждане на гражданския брак сега не прави това/ извършва погребални процесии.Той съсредоточава в себе си духовно религиозната и просветна дейност.Оттук и оная дълбока религиозна тенденция в турските училища.Пише се на старотурската азбука. Старотурските елементи както и бившата българска власт не разрешаваха латиница.До преди войната възрастните турци се надяваха да възстановят султанския институт и бяха образували една анти кемалистка организация "Алтън орду/Златна младеж/"Една голяма част от младите турци като самсуци усвоиха латиницата слушат редовно радиото из днешна Турция и са увлечени по Кемализма. Поради натегнатото международно положение вследствие на възникналите нови противоречия непосредствено след капитулацията на Германия турската реакция от Анкара води непрестанна пропаганда сред турското население за отслабване на О.Ф.България.Анкара възлага големи надежди върху събратята си в България при даден момент за да ги използвава като 5 та колона

Всичките си аспирации върху югоизточния край на нашата страна Анкара/иАтина също/особени надежди възлагат на турското и помашко население в следните околии:

Крумовградска95,000	Момчилградска	..45,000
Кърдталийска60,000	Ардинска60,000
Златоградска30,000		

Всичко 250,000 т.е.

90-95 % от цялото население.

Помашите са възпитани в още по фанатичен дух отколкото турците.В тях съзнанието за религиозната им принадлежност покрива напълно съзнанието им за националната им принадлежност.

Турското правителство от преди 7-8 години даде поверителни нареждания до турските консулства в България да не се дават изселнически визи от тези околии и ако някой турчин или помак не легално мине в Турция да се връща в България с специални инструкции какво да върши и какво да говори сред сънародниците си да се води агитация и пропаганда че тези краища трябва да бъдат анексирани от Турция защото са населени предимно от турци да се иска плебисцит и пр.В тези околии бяха изпратени даже нови подготвени кадри за пропаганда от Шуменското медресе.

Хората на турските консулства са особено внимателни за да не компроментират разузнавателните си служби те ен дават за дачи направо на шпионите а са в връзка с местни хора които правят това

Родопския лабиринт и пръснатостта на населението по малки махалички в недоспятни места дава възможност на мнозина турци или помаци да отсъствуват за дълго от местожителствата си без да може власта да забележи това ето защо нашата наблюдателно разузнавателно предохранителна служба трябва да обхваща голям кръг хора и да бъде активизирана.Парирание на турското разузнаване е най главната ни задача на балканите.

До 9.IX.1944 год.голямата част от турското население/особено младежите/живееха с пулса на днешна Турция.Когато стана промяната у нас бедните слоеве от тях мислеха че в България се установява комунизма и взеха активно участие в изграждането на О.Ф.комитети обаче по късно много от тях се отвърнаха и станали безучастни.Допуснаха се в тези комитети хора даже с явно антибългарско настроение.Например след 9.IX. в София се събраха на конференция турските О.Ф.комитети.Делегата Адил Косев от Чепеларе е завършил турското духовно училище в шумен пръвързеник на турцизма и турската агресия на балканите.

На основата на класовата борба доста турци отрезвяват и започват да се чувствуват не като фанатизирани членове на турската нация а като такива на дедена класа на работническата и работят активно за О.Ф. България.Те ще трябва да се поощрят и да се изолират онези които са противници на днешната власт

РОМЪНИ-Ромънското население е разпределено в следните области:

Бургас.....107
Враца.....3,939
Г.Джумая12
Пловдив254
Плевен659
Русе.....1,575
София.....408
Ст.Загора.....88
Шумен.....385
Всичко 7,427

През 1926 год.е имало 83,746 ромъни.За да намалеят така чувствително онай асимилаторска политика на бившите рехими у нас.Чрез смесени бракове облагодетелствувани(недопитване и насилия бившата власт се стараше да побългарява ромъните.Ромъните в България са 2 вида:

1.Дунавски ромъни разположени между Тимок и Дунав.

2.Власи населяващи цялата страна на малки групи-като каракачани в планините и циндари в полето.

90.% от дунавските ромъни сарземеделци,останалите занаятчи и търговци.

Власите са скотовъдци-отглеждат овце

и коне в планината.Теса добри млекари и мандразии.Търгуват и с добитък.

Ромъните у нас са пълноценно православни.Говорят или сам о на ромънски или само на български обаче писмото им е българско.Самостоятелна община нямат както турците.Малцинствени дружества нямат.Нямат и политически организации.След 9.IX.всрещ ромънското малцинство се забелязва тенденция към национално малцинствено обособяване и определение.

1.Те искат признаване на народностната им принадлежност на малцинство с ромънско потекло.

2.Да имат собствен език ромънския и собствено писмо ромънско.В училищата да се преподава по ромънски а не да посещават български училища както по рано и училищата да бъдат поддържани от българската държава.

3.Да имат романски организации и дружества в рамките на О.Ф. България

4.Да се защита националното достойнство на ромънското малцинство.

Преди 9.IX.сред ромънското малцинство се ширеше национално шовинистически движения.Едни от тях ръководени из Ромъния се стараша да обединят ромънската учена младеж.През 1924 год.в гр.Видин бе основан ромънският комитет"ТИМОКО ЛУИ"който целеше да вербува и обедини всички ромъни у нас за интересите на Ромъния.

Днес за О.Ф.България няма опасност от ромънското разсузаване в полза на Ромъния и против интересите на днешна България.Отношенията в които се развиват днешна

146

Роминия и България се коренно различават от онези преди войната. Обаче това не значи че нашата обителност трябва да намали. Част от ромините могат да бъдат използвани от английското разузнаване, турското и проче и так да трябва да издирваме внимателно.

ЕВРЕИ. Разселени са главно в следните области:

София 84,902

Бургас 3,426

Пловдив 7,551

Варна 2,813

Русе 2,827

Ст. Загора ... 2,492

Вратца 1,750

Плевен 718

Г. Джумая 471

Всичко 56,950

В връзка с войната има известно намаляване. Днес наброяват около 45,000 от които 24,000 живеят в София.

Евреите в България се делят на две категории:

1. Евреи-говорят смесен немски еврейски потомци на немските евреи от Германия през средата на XIII век.

2. Сефарди-говорят смесен испански еврейски-потомци на избягащите евреи от Испания през 1492 год. по времето на Колумб дошли в България от турската империя по усилото на река Марица и Струна от

Солун и по Адриатическо море.

Еврейското население е съсредоточено днес в градовете. Занимават се с едра и дребна търговия, западничеството, индустриалци, посредничеството, селскостопанство и пр.

Най малката обществена единица на евреите е семейството. Групира се в община а тези в ис водна група Консигория. Централна община.

Върховен духовен представител е Главният.

Евреите пострадаха силно през тази война. Живущите в провинцията пострадаха сравнително малко по отношение на имуществото. В София, които трябва да продават или оставят своето имущество. Закон за уреждане на еврейските имущества, задоволи евреите от провинцията а законите такса от София, докато широките еврейски слоеве в София не получи нищо, защото намаха нищо.

В сравнение с 1935 год. имаме пролетаризиране особено от дребните търговци/ около 1000 семейства.

НАСТРОБНИК.

Българското еврейство държи спасението си от изгнание на О.Ф. и затова по принцип евреите са привърженици на О.Ф. След 9. IX. се създаде националистически еврейски О.Ф. Освен представители на четири партии бяха изостанени безпартийни и джонисти, но последните го напуснаха в последствие. Националистичен О.Ф. развинути малцинствени О.Ф. и евреите създадоха тогава масовата организация "МЛА БРЕНБУРГ" за борба против фашизма и антисемитизма. Начело на прогресивното еврейско движение стои Дак Натан от Р.П./к/.

В връзка с надигналата се реакция, еврейски едрата буржоазия, недоходни от новата власт, почнаха борба тайна и явна против О.Ф.

Реакционни еврейски организации.

Ционизмът е дребно-буржуазно реакционно движение, привърженик на масовата емиграция на евреи в Палестина. Независимо от 9.9, деснистите имаха монопол на еврейските обществени институти.

Фракции на ционизма.

1. Революционна-о владееща организация "БЕТАР"-дясница
2. Общ ционистична младежка организация "АКИВА"-център
3. Социалистична-младежка организация "БХАЛУЦ"-лявица.

Ревизионизъм-"ВЕТАР"

Това е реакционно течение-фашистко по своята същност. Възпитава в духа на авторитаризма, агресията и фашизма. Подобна на италианската фашистка партия. Цели:

1. Създаване на авторитарна еврейска държава чрез масова емиграция на евреи.

2. Борба срещу всичко прогресивно и кумонизма.

3. Истребване на арабите в Палестина.

4. Поддържане на авторитарните държави.

Тази организация бе създадена от З. Жаботински в 1923 год. Участвуват лица от всички слоеве на еврейството, но особено деца на заможни родители. Участвуваха против партизанското движение. След 9. IX се възстанови нелегално и в следствие се вля в "ПОА-ЛЕНЦИОН" и "ЕХАЛУЦ".

"ПОАЛЕНЦИОН"

Организация на ционистите социалисти т.е. меншевишко опортюнистическа. Привържениците ѝ принадлежат на дребната буржуазия и интелегенция. Показват се с официалната подкрепа на ВСДРП "ЕХАЛУЦ" обедини в своите редове всички младежки фракционни организации. Води борба против РМС и СЕПТЕМВРИЙЦЕ.

Единна ционистическа организация.

Това е обединение на всички ционистически организации за по-успешно водена на борба против прогресивното еврейство и О.Ф. и особено против деянията на РП/к/ и против СССР. Имат външна поддръжка и тая на чуждите мисии и журналисти. Обяви "ЕХАЛУЦ" за единна младежка организация.

Политическо състояние на евреите.

75 % стоят зад О.Ф. От тях 25 % представляват нестабилен елемент. Недоволствуват от стопанските затруднения. Ционистите са 10 % /4.000/, на една част от тях стоят зад О.Ф. Решили са да поддържат О.Ф. кандидати в изборите. Аполитични са 15 %.

Чужди влияния

Ционизма зависи от английския империализъм. В контакт са с английската мисия. Материално зависи от своите фондове и помощна организация "ДЖОНТА" и от тук се усили и американската пропаганда и влияние.

Исканията на евреите пред О.Ф. власт.

1. Възвръщането на ограбеното им имущество от фашистите
2. Еврейските училища да бъдат издържани от държавата.
3. Светско признаване на техните общини и консистории.
4. Прекратяване напълно антиеврейската пропаганда.
5. Свободна емиграция и имиграция.

ДОКЛАДЪ

до началника на II-ра група при отделение "Г"

По възложената ми задача, посещение уреденото от ционистическото д-во Поале Цион събрание в салона на Еврейския Народен Дом на 11 т.м., донасят следното:

Говори г. Фриделъ Розенфелдъ. Въ двучасовата си речъ той определи становището на Поале Ционъ по най-важнитъ въпроси на деня.

Центра на тежестта на речъта му бѣ въпроса за Палестина. Той широко обоснова основната си мисль, — че еврейтъ, ако желае да осигури бѣдацето си въ национално отношение, трѣбва да заминава въ Палестина и въ всячески да подпомага ционистическото строителство тамъ. Оратора описа въ кратце ~~нѣкои~~ нѣкои страни на палестинския стопански и културенъ животъ и го сравни съ този на еврейтъ отъ диаспората. Заключениеето е ясно — въ Палестина е спасението и бѣдацето на еврейтъ. Въпрѣки и неиздържана въ научно отношение, тази мисль на оратора намѣри отзвукъ въ слушателитъ, които бѣха предимно изъ еврейската сръдна и дребна буржоазия.

Оратора наблѣгна и на помощта, която палестинското еврейство е указало и указва на свързаниитъ народи за успѣшното и бѣро ликвидирание на фашизма. Крупенъ фактъ е, наприимѣръ, образуването и изпращането на фронта еврейска доброволческа бригада отъ 30000 души.

По въпроса за О.Ф. Поале Ционъ е категориченъ. Пълна и безрезервна подирена на отечествено фронтовската власть. Г. Розенфелдъ изтъкна, че циониститъ и въ частности поале циониститъ сѣ дали и продължаватъ да даватъ да зателства за привързаността си къмъ дѣлото на О.Ф. Той изброи редица примѣри въ полза на това си твърдение.

Презъ цѣлата си речъ оратора колкото внимателно, толкова и решително полемизираше съ хората стоящи на чело на еврейския общественъ животъ. Той е недоволенъ отъ конференцията на еврейскитъ общини състояла се тѣзи дни въ София. Недоволенъ е отъ хората на Евр. О.Ф. К-тетъ и отъ Централната Консигтория. Недоволенъ е отъ отношението имъ къмъ палестинския въпросъ и въ частности отъ отношението имъ къмъ ционистическитъ организации въ България. Той ги подквня да турятъ точка на всичко и да започнатъ взаимна дейность за извеждане еврейския народъ отъ тежкото положение, въ което го е докаралъ германскиятъ хитлеризъмъ.

Оратора завърши повтаряйки основната си мисль — Палестина е единственото спасение за еврейтъ.

Събранието завърши въ 8 1/2 часа.

София, 13 януарий 1945 г.

ДОКЛАДВА :

разузнавачъ № 114

Д О К Л А Д Ъ

до началника на II-ра група при отделение "В"

По възложената ми задача, посещение уреденото на 22 т.м. въ салона на Евр. Народен Домъ събрание отъ Соф. Цיוнистическо Д-во "Д-ръ Т.Херцелъ" на тема **ПРОБЛЕМИТЪ НА ЕВРЕЙСКИЯ НАРОДЪ И БЪЛГАРСКОТО ЕВРЕЙСТВО**, донасямъ следното:

На събранието говориха следните лица: Хаскии Сорефъ, Лили Са-муйлова, Лиза Леви, Давидо Бехаръ и писателя Албертъ Михаелъ. Общия духъ на изнесените тѣни говори за желанието на цюнистическата организация да отговори на становището, което е взѣла конференцията на еврейските общини и еврейският Оф комитети по въпроси тъй силно засягащи духа на цюнистическата политика и идеология. Този отговоръ бѣ поднесенъ подъ най-различна форма. Задъ силно полемичниятъ лозунги и апели на Х.Сорефъ, задъ умѣренитъ и спокойни научни доводи на Д.Бехаръ, задъ прочувственото слово на А.Михаелъ се крие едно и също желание - да се докаже на еврейството, че становището на конференцията на евр. Оф к-ти по въпроса за цюнистическата организация и по общо пропалестинскиятъ проблеми е неправилно. Само въ такъвъ смисълъ може да се каже, че на събранието се е говорило противъ Еврейския Отечествовенъ Фронтъ /ЕОФ/. Трѣбва да отбеле-жа, че принципниятъ становища на Оф, ораторитъ многократно изявиха пълно-то си съгласие и безрезерватна си подкрепа. Тѣ само смѣтатъ, че хората стоящи на чело на ЕОФ неправилно отчитатъ тѣя принципни становища и по този пътъ стигатъ до революцията на конференцията на ЕОФ к-ти, съ която цюниститъ не е съгласенъ. По долу предавамъ хода на самото събрание съ кратко резюме на речитъ.

Събранието бѣ много слабо посетено. Затова започна въ бчаса и 45 минути виѣсто точно въ 6.

Събранието се откри отъ представителъ на организацията "Т.Хер-целъ", който съ няколко думи изказа приобщението на цюниститъ къмъ дѣло-то на Оф. Той прикани присъстващитъ да станатъ ~~ни~~ на крака за героитъ освободители на полския, ~~жидитъ~~ на българския и на всички поробени отъ фашизма народи.

Думата взѣ г. Хаскиелъ Сорефъ. Въ речта си съ доста полемич-ченъ тонъ, той разгледа взетото отъ конференцията становище по еврейски-тѣ и специално по цюнистическитъ проблеми. Ето резюме на думитъ му:

Конференцията не даде тласъкъ въ духа на Оф. Виѣсто да обеди-ния антифашисткитъ сили върхъ еврейството, тя ги разединява. Тя се пре-върна въ трибуна противъ цюнизма. Тамъ /въ конференцията/ не липсва-ха и думи като следниятъ: цюнистическа згана, парцаливи знамена и др. Да се пренебрегне цюнизма днесъ е грѣшка отъ гледището на Оф, понеже ѣ безспоренъ е антифашисткия характеръ на цюнистическата организация. Две телеграми на БТА /Еврейска Телеграфна Агенция/ отъ 17.XII. доказватъ то-ва. Въ първата се изказва доволството на СССР отъ еврейската колониза-ция въ Палестина и отъ отношението на евреитъ къмъ антифашисткото дѣло. Въ втората се спомињава за изявлението на съветското дипломатическо ата-ше въ Техеранъ: СССР е съгласенъ съ еврейската независимостъ въ Палести-на и съветскитъ делегати въ мирната конференция /на брой 16/ ще гласу-ватъ противъ мандатната система. Отношението на американскитъ комунисти къмъ цюнизма е също благоприятно. Въ отговоръ на нашия социологъ /въ-проятно става дума за Жакъ Наташъ/ можемъ да кажемъ, че разпръснатостта на евреитъ е фактъ, съ който трѣбва да се справимъ, но който не можемъ да вземемъ като целъ въ бъдещия ни животъ. Ето защо не можемъ да се съ-гласимъ съ точка 2 отъ резолюцията на конференцията. Въпроса на евреитъ може да се разреши въ рамкитъ на Отечествоно-фронтовска България. ~~Отъ~~ нитъ евреинъ ще поискатъ разрешение на частния си въпросъ. Но еврейски въпросъ като народностна проблема, като проблема на отделни еврей, а на еврейския народъ, може да поискатъ своето разрешение само въ концен-трирането на еврейски маси въ Палестина. Начина по който се разсѣждава въ точка 2 не е отечествоно-фронтовски, понеже самитъ министри си ~~разсѣ~~ вили изявления въ противенъ смисълъ. Съ тази точка отъ резолюцията се

5

цели да бъдат ударени ционистите, чрез което се създава разединение - тоже противно отечествено-фронтовско дѣло. Ние отиваме в Палестина, не защото сме недоволни от страната, в която живѣем - да твърдим нѣкой това би било нелепо - а за да градим единъ продуктивен и нормален народъ. Поддържаме, че децата трѣбва да учатъ еврейски езикъ, не за да ги пасочимъ къмъ замисляване в Палестина, а за да изучатъ ценностите на еврейската култура. Протестираме противъ изхвърлянето на ционисти отъ делегацията ни въ конференцията /тукъ сказката изпадна въ силно полемиченъ тонъ/. Поддържаме, че въ ЕОФ не трѣбва да се говори по разединяващи ни въпроси, а само по обединяващите ни, нѣщо, нѣщо което не се съблюдава отъ сегашния комитетъ на ЕОФ.

Следъ туй г-да Лили Самуилова съ нѣколко думи описа ролята на ционистите при защитата на Варшава отъ германците. Тя прочете писмото на една полска еврейка, въ което се разправя за подвига на една героиня при варшавските събития.

Г-да Лиля Леви отъ името на ционистическата женска организация "Вицо" подкани еврейките да се приобщатъ къмъ дѣлото на ОФ, и да помагатъ при акциите за въгледелените деца, за болените отъ фронта и др. Тя направи сравнение между подвизите на жената въ Русия и Палестина, като изтъкна, че жената и въ двете страни е напълно равноправна въ економическо, правно, културно и политическо отношение. Накрая тя изпрати привети до жените въ еврейската бригада и до всички борци противъ фашизма.

Думата въз Давид Бекаръ. Съ спокойно слово той даде нѣкои теоретични обяснения и нѣкои разяснения по злободневните въпроси. Следъ кратки исторически бележки за ционизма, той направи паралелъ между двете свѣтови войни и констатира факта, че днесъ, за разлика отъ миналата война, всички евреи са на единъ фронтъ - на фронта срещу фашизма. Следъ миналата война започна единъ процесъ на обединяване на еврейските народни маси, особено силно въ Полша. Това обръща погледа на евреите къмъ Палестина. Следъ туй оратора разгледа днешното положение. Първия важенъ фактъ е активизирането на американския цинизъмъ, който загуби филантропичната си обвивка и става действителенъ. Вториятъ важенъ фактъ е участието на руски евреи въ свѣтовата война. Ние виждаме, че руското и еврейство не се е претопило и стои на позициите на свѣтовното еврейство. Виждаме също отъ редица факти, че нѣщо се е променило въ отношението на С.С.С.Р. къмъ ционизма и то въ благоприятенъ смисълъ. Това, естествено, е една победа на ционизма. Оратора изтъкна, че въ Палестина днесъ има вече ново поколение, родени тамъ евреи. Евреите вече не са само колонизатори а и истинни жители. Накрая г. Бекаръ каза, че въ предстоящата мирна конференция евреите трѣбва да бъдатъ представени като страна и да поискатъ тамъ даването на Палестина и срѣдства за емиграцията.

Последенъ говори писателя Албертъ Михаелъ. Въ прочетено и слово той описа жестокостите на хитлеристите и страданията на евреите въ Полша. Виждайки създадения отъ Хитлеръ адъ, ние оценяваме великото дѣло на Сталинъ, като освободителъ отъ хитлеристката чула, стигнала дори до България. Българското еврейство е спасено отъ ОФ, отъ червената армия, отъ Англия и Америка. Ето защо ние трѣбва да се приобщимъ къмъ дѣлото на ОФ, да се политизираме и да изиграемъ голѣмата роля, която ни е се пада при изграждане братството между българи и евреи. Трѣбва да развиемъ чувството на самокритика ~~ниже~~ у насъ. Можемъ и трѣбва да се откажемъ отъ исканията, които правителството не е въ състояние да удовлетвори. Но до край трѣбва да искаме работа за нашия беденъ еврей. Той завърши речта си съ нѣколко апела за сближенето между българи и евреи и за приобщаване къмъ ОФ.

Събранieto завърши въ 8 1/4 часа.

ДОКЛАД

до Началника на I-ва група
при Отделение "В".

7

Въ връзка с възложената ми задача да посетя еврейското ционистическо празненство "Йом Ашкел", докладвам Ви, г. Началник следното:

Празненството се състоя в двора на еврейското Бучунарско у-ще. Към 8 и половина часа се проведе тъй наречения "мифкад"/параден преглед на частите/строени бяха групите на младежката ционистическа организация "Ехалуц", при който преглед бяха раздадени награди на проявилите се ударници.

В 9 и половина часа се отвори публичното събрание в г. Михаил - бивш касиер на банка Геула, който след кратко въстъпително слово даде думата на председателя на единната ционистическа организация - Витали Хаимов. След като поздрави еврейския народ от името на и-рите: Добри Терпешев, Кимон Георгиев, и Димо Казасов, той се спре на голямото значение на 9 Септември за развитието на еврейското национално освободително /ционистическо/движение. Истакна също че еврейската държава, е първа необходимост на еврейството и че тази необходимост днес е призната от всички без изключение разумни хора.

Накрай той завърши с мисълта, че евреите, въпреки техните стремехи са граждани на България и като такива те трябва да бъдат добри Отечествоно-Фронтовици. "Не бива, казва той "да истъкваме патриотизма си на предна линия. Делата на О.Ф. трябва да бъдат и наше дела."

След като говори за името на бойците - о.з.полк.Таджер, от името на младежката организация "Ехалуц" - Аладжем, Яко Барух, които изтъкнаха значението на "шекеля" като борба и глас на всеки еврей за свободна еврейска държава. През време на речите, униформени милиционери направиха проверка на разрешението за събрание при което направиха някои забележки за нередовност, но не се опитаха да разтурят събранието. От публиката се чува гласове: "нека стрелат", "няма да мръднем" и "Онези,действуваха срещу нас с закон а тези без закон". Оратора, който междуременно се качва на трибуната - председателката на женското ционистическо д-во "ВИЦО", започна с думите: "Стига сме търпели да бъдем нежелано малцинство в чужди страни" Събранието завърши малко след 11 часа след което хората се разутиха.

Докладва:
разузнавач 107.

София, 14 Май 1945 год.

при отделение "В"

По възложената ми задача да посетя общото събрание на сионистическата организация "После Цион", докладвам Ви, г-н Началник, следното:

Събранието бе открито от члена на ръководството Струти, който каза, че видни членове на РСДП в редица сказки ще осветлят членовете по разни политически въпроси. След това той даде думата на г. проф. Илия Янулов, който говори на тема: Социализма и националното обособление на еврейството. Изтъквайки това, че еврейството е пострадало много от фашизма, той подчерта нуждата и нагласеността на новосъздадената антифашистка организация "Илия Бренбург", която трябва да се подкрепи от всички евреи като единствен верен път за борба срещу антисемитизма - спътник на фашизма.

По нататък той говори за разрешението на еврейския въпрос като каза, че той в никой случай не може да се разреши при капиталистическия строй. За доказателство той прави един анализ на капитализма и на неговите характерни особености и положения като: Стопански кризи, империалистични войни, свръхпроизводство, свръхнаселение и т.н. от което идва до горното заключение.

Излагайки същността на социалистическия строй, той каза, че само социализма е в състояние да разреши еврейския въпрос. "Че това е така" казва той "може да се види от това, че ако днес предложите на един еврейско-съветски гражданин да отиде в Палестина, той ще откаже. За него еврейския въпрос е разрешен. Съветския съюз е неговата родина. Той има цялата възможност да развива своята специфична национална култура"

Накрай г. Янулов подчерта нуждата от цялата ни подкрепа на О.Ф., който е период на пълна и истинска демокрация и който с искреното сътрудничество на Р.П./к/ ще ни изведе към социализма.

Събранието бе посетено добре, но сказката не бе добре посрещната.

Докладва: разузнавач 107

Р А П О Р Т

до Началника на I-ва група
при отделение "В".

11

В връзка с възложената ми задача да проуча дейността на
сионистическите организации, докладвам Ви г-н Началник, следното:

В момента съществуват следните сионистически организации:
Единна сионистическа организация-обединяваща в общата крайна цел
/сбодването на еврейска държава в Палестина/ всички сионистически
организации и фракции, "Поале Цион" - както се разяснява и от неговите
издания, т.е. /работническа Палестина/ е организация на сионистите-
социалисти в "Ехалуц" - младежка сионистическа организация, обединя-
ваща почти цялата еврейска сионистическа младеж и чийто отношение
към "Поале Цион" е същото като Р.М.С., към Р.П./к/

Сведенията събрах из Поале-сионистическите среди тъй като
те не само развиват най-голяма дейност, но и техните събрания се
посещават както от собствените им членове така също и от членове
на "Ехалуц" и гости - неорганизирана сионисти.

В идеологическо отношение "Поале Цион" е една от процентова
сионистическа организация без следа от социализъм. По право социа-
лизма им проличава в лозунгите които издигат и които имат за цел
да ги представят като солидарни, отечественофронтовци, но които
обаче си остават само лозунги. Така например на една сказка говори
поканен референт от Р.С.Д.Ц. който идвайки до заключението, че
работническата и капиталистическата класа си съприличават врагове
каза: Социализъм ще имахме чрез социалистическата революция. При тези
думи, посетителите се спогледнаха и взеха да питат за личността
на референтика и дали му са припаднали интересите на сионистите.

След като прогресивното еврейство открито обвини някои от
сионистическите водачи в фашизъм, Поале-цион се зае да опровергава
това като проведе акция за изпращане колекти на бойците от фронта
подготвя се за първи път и др.

Основната идея по която провеждат своята дейност и върху
която почива цялата идеология е: До като евреите нямат своя дър-
жава, която да защити техните интереси, колкото и демократичен да е
даден режим в една държава той не може да гарантира спокойствието
на евреите и го предпази от антисемитски изстъпления.

Самото държане на тази линия е вече противно О.Ф. тъй като
по този начин не се призовават или пък се подценяват дадените от
О.Ф. власти свободи на еврейското малцинство.

Прогресивното еврейство не веднаж е предупреждавало ционистите за грешката която правят и това именно е причина цотелната пропаганда да е насочена срещу "асимилянтите" както те наричат прогр. еврейство. Това може да се види от последната сказка държана от Д-р Бенрей на тема: Айнщайн и еврейството, който цитирайки неговите думи, каза: Евреите не се делят на ционисти и неционисти, а на добри евреи и лоши. Добрите евреи, много естествено, са тези които "разбират" къде са интересите на еврейството. Колкото за другите-лошите-той обяснява тяхното противационистическо отношение с "следните думи: Хора като "Айнщайн, велики учени, са били на много по-големи почести и са имали възможността да добият много по-вече облаги отколкото някои асимилянти и при все това не са се отказали от еврейския си произход.

С тези думи той не само готвя, че противационистическото становище на прогресивното еврейство почива на личните облаги, които всеки един добива, но и проличава до-колко той бърка или по-право идентифицира понятията "народ" и "нация". Прогресивното еврейство винаги е твърдило, че са евреи, но че принадлежат към българския народ и от там наложителността от активно участие при провеждането на О.Ф. програма.

После-цион е сега в период на преустройство. Така за да може да обхване еврейските маси, образуваха се три района, които ще работят по отделно в свои клубове като всеки район ще отчетва работата си пред върховното ръководство. Един от новите клубове на организацията е на улица Цар Симеон/над Гамбрунус/освеждаването на който ще стане на 1 май. На организационното събрание на този район/III/, секретаря заяви: Нашият отговор на противниците ни е масовизиране на организацията ни. Това ще е и волята на еврейския народ.

Ционистическата преса през тази седмица се занима изключително с новини от Палестина, смъртта на Рузвелт, организационни и статии на старо-еврейски език. Нищо особено, което да е в противо О.Ф. дух.

София, 27 април 1945 г.

Докладва:
разузнавач 107.

донос

17

И С К Л А Д

До Началника на I-ва група
отделение "В"

По възложената задача да присъствам на събранието свикано от еврейската секция при РСДП - "Поале-Цион" на 13 т.м. в собствения им салон на ул.Ц.Симеон 80, донасям следното:

Събранието бе открито в 8 часа, като бе дадена думата на сказчика инж.Дучевски, общински съветник, от РСДП. Инженер Дучевски изнесе реферат на тема: "Евреите, социализма и земеделието", където изложи пред слушателите състоянието и доходността на земеделието и земеделското стопанство в България от времето на турското робство до днес. На края в заключението сказчика разгледа земеделието и земеделското стопанство в Палестина. Между другото инженера изложи социал-демократическата програма, която е програма на Отеч. фронт и която започва да се прилага при земеделското стопанство.

След изнасянето на реферата дебати не е имало. Събранието бе закрито след 9 часа вечерта. Събранието бе посетено от около 50 души, между които възрастни жени, мъже и младежи. Събранието мина при пълен ред, прояви интересуващи нашата служба не бяха отбелязани.

14 ,Дний 1945 год.

С о ф и я.

Д О Н А С Я

р а з у з р н а в а ч № 1 0 3

ДОКЛАД

15

До Другаря Началник на I група
при отделение "В"

По възложената ми от вас задача да присъствам на събранието -сказка изнесена от Поале Цион в клуба на ул. Цар Борис № 117, ви докладвам следното:

Сказката започна в 6 часа при една публика от 35-40 души.

Говори Давид Бехар на тема: "Еврейското работническо движение в Палестина". Отначало направи преглед на развоя на еврейската емиграция за Палестина, като я свързва с зараждащата се нужда от създаването на работническа организация, която да защити всеотдайните интереси на работниците и да осигури работата на новите емигранти. Това доведе до създаването на колективи. Отначало те са имали 10-15 души, но понеже те не са могли да развият никаква дейност, прибиране на нови хора и настаняването им на работа, то се прибегва до създаването на колективи от около няколко хиляди души. И тези колективи не са дали добри резултати понеже големия брой хора разкъсвал онай идейна нишка която трябва да свързва всички от колектива. Идва се до създаването на трети вид колективи от около 1.000-1.200 души, те именно разрешавали всички трудни задачи, които другите колективи не са могли да преодолеят.

Колективите се разделят на два главни дяла:

едния вид разрешава и се грижи за разрешаването на всичките интереси на работника: работа, просвета и политическо възпитание.

Втория вид колективи се грижи само за защита на економическите интереси на работника и неговото културно издигане, без обаче да се интересува за политическия мироглед и възпитание на работника.

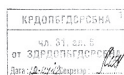
Втори говори Аврам Темкин на тема: - "Възникване на Социалистически Цинизъм"

С няколко думи той даде появата на Социалистическия Цинизъм в периода на зараждането на зараждането на самия социализъм. Като главни идеологии на Соц. Цинизма се сочат Хес и Сиркин, които противопоставили на идеята за създаването на една еврейска държава в Палестина идеята за създаването на една еврейска социалистическа държава в Палестина.

Сказката завърши в 21 и 30 часа.

София, 22-VI-1945 год.

ДОКЛАДВА: № 106-

До началника на I-ва група
по отделение "В"

Д О К У М Е Н Т

Група началник, по възложената ми задача да присъствам събранието свикано от еврейската организация "Полецион" на 25 Юлий т.м. на ул. Цар Симеон №80 в 7 часа вечерта донасям следното:

Събранието се откри в 7.30 часа от един от членовете на организацията, като направи ~~правилна~~ еврейския печат и направи някои съобщения отнасящи се до организацията. На събранието бе поканен да изнесе сазка за предстоящите избори и участието на евреите адвокат Ели Барух. Барух накратко обрисова положението на евреите през миналия фашистки режим тои прочете на посетителите на събранието, член 21 от закона за защита на нацията в които се забранява на евреите да гласуват.

Област, върна правата на евреите, за първи път ние евреите ще пратим наши хора в парламента които ще защитят нашите интереси, ние сега имаме държавна закрила анти симитизма, ние вече държавна уграза. Нетребва да забравяме какво направи Област за нас, защото на всяка цена трябва да гласуваме за Обл листа. След като свърши оратора взема думата ☐ ☐ които каза, Иерахан е добър за народен представително дали тои ще защити нашите интереси тъй като тои клони повечето към комунисти те и дали тои ще остане верен на социал демократическата "Ционистическа партия"

25-VII-1945 год.
София.

Разознавач № 105

1705

До Началника на I-ва група
при отделение "В"

17

ДОКЛАД

По възложената задача да присъствам на събранието устроено от младежката секция при ционистическата организация "Поале Цион", донасям следното: Събранието бе открито от секретаря на групата точно в 7 и половина часа след което думата бе дадена на члена от ръководството Темкин, който изнесе сказка на тема: Историческо развитие на ционизма. Мисълта му бе следната: Ционизма, бидейки първоначално чисто религиозен, в началото на този век преминава в по-горна фаза оформяйки се като политически ционизъм за да премине в наше време в най-горната и последна фаза на своето развитие - халуцийският ционизъм т.е. ционизъм, който чрез трудово строителство на страната ще донесе като краен резултат еврейската държава.

Между другото той каза, че никой прокуден от родното си място еврейци не би се върнал на същото място, където са избити неговите близки. За доказателство той привежда пример, че 300 000 евреи от съветска Украйна имат желание да се населят в Палестина. При това той приведе и няколко примера на нестихващ антисемитизъм в Европа.

Събранието бе посетено от около 20 души младежи и бе закрито в 20 /8/ часа.

София, 1 август 1945 г.

Донася: 107

Bemerkungen:

1688

До Началника на първа група
при отделение "В"

19

ДОКЛАД

Донасям Ви г. Началник, че на 8 т.м. присъствувах на общото събрание устроено от ционистическата организация "Поале Цион" в клуба й на ул. Цар Симеон 80. Събранието започна в 7 и половина часа и завърши в 9 часа вечерта. Присъствуваха около 200 души възрастни мъже и жени предимно еснафски и дребнобуржуазен елемент.

Изнесе се реферат на тема: Исторически личности в френската революция. Дадени бяха биографични и характеристични описания на: Мирабо, Талейран, Дантон и Робеспьер.

След това, члена на ръководството, Бтрути, направи няколко съобщения за предстоящи събрания и прочете коментарите на палестинския вестник "Давар", излизащ в град Тел-Авив, във връзка с изявленията на г.м-р председателя Кимон Георгиев, че България гледа със симпатии и приятелство на ционистическото движение.

В коментарите се казва, че това не е достатъчно и че България трябва да даде пълна свобода и възможност на ционистите да се организират и да емигрират в Палестина. По-нататък се добавя, че България, която гледа със симпатии и дейно подпомага македонското малцинство в борбата му за национално самоопределение, не трябва да прави разлика от ционистическото движение, което води същата борба за освобождение.

София, 9 август 1945 г.

Донася: 107

Доклад
21.VIII.1945

23

Д О К Л А Д

До Началника на I-ва трупа
при отделение "В"

Другарю Началник, по възложената ми задача да присъствам на събрание-то на Поале-Цион, на ул. Цар Симеон 80 донасям следното:

Събранието се проведе от занаятчийската секция при Поале-Цион. Откри се от секретаря на секцията при следния дневен ред:

1/Да се дадат двама души в емиграционния комитет грижец се за емигрантите заминаващи за Палестина. Избраха се Жак Вераха и Камхи.

2/Да се думата на Арие, който говори за емиграцията на Поале-Ционистите. Засегна по конкретно въпроса относно изготвянето на списъци на разрешените за изнасяне вещи. На заминаващите ще се съобщи със окръжно и чрез пресата.

3/Втор взе думата председателя на занаятчийската секция Струти, който също засегна въпроса за емиграцията. - "Нашата организация е много демократична и социалистическа и затова ний държим на нашето занаятчийство. В Подбдам се реши да се създаде еврейска държава национална Палестина, а това са нужни не пари, а здрави мускули за работа. Ние не бягаме от рейх България, защото тя ни даде след 9 септември пълни права и ние сме много благодарни на отечественофронтовската власт. Но все пак ние трябва да емигрираме за да си създадем национална Палестина. Англия в най-скоро време ще разреши емиграцията в от цял свят в Палестина.

4/Пристъпни се към избор на настоятелство. Избраха се следните лица:

- 1/Барух Мазаров
- 2/Жак Вераха
- 3/Алберт Яков
- 4/Алберт Илиев
- 5/Алберт Изидор
- 6/Пургадор

На събранието присъстваха 70 души и се закри в 8.30 часа

2 1.VIII.194 5 год.

Донася 100

Доен
16 88

До Началника на 1-ва група
при отделение "В" *24*

Д О К Л А Д

По възложената задача да присъствам на вечеринката, устроена от евр. организация "Поале-цион", състояла се на 22 Септ. 1945 год., донасям следното:

Вечеринката бе посетена от около 150 човека.

Тя бе открита в 7.30 часа вечерта с следната програма:

1. Свирене на пиано.
2. Рецитации на стихотворения
3. Свирене с акордеон.
4. Представен ~~е~~ бе пиеската "Предатели"
5. Един от ръководството на "Поале-цион" каза няколко думи за желанието да заминат за Палестина, за да изградят самостоятелна държава.

След завършването на литературната част, започна веселата част, през време на която се казаха няколко хуморески.

Вечеринката мина тихо и в добър ред, без противоотеч. - фронтовски прояви и тя бе закрыта в 11.30 часа.

София, 24 Септ. 1945 год...

Д О Н А С Я
№ 104

До Началника на първа група
при отд "В"

25

1688
ДОКЛАД

По възложената ми задача да присъствам на художествената-литературно музикална вечер, която се състоя в салона на "После Цион" на ул. Ц Симеон която бе организирана по случай еврейския празник "Сукот"; донасям следното;

Вечеринката се откри в 9 часа от секретаря на трети район, като даде една кратка биография за значението на празника, как са ~~или~~ се исселили от пустинята към сукот и това иселване продължавало 40 години за да може да унищожи хилевото поколение да останат добрите хора а те са именно днешните строители на новото държавя Палестина. След това започна вечеринката.

1. декламация на стихотворението "Сукот"
2. Малкия Изи Бераха свири на акордион
3. Прочетоха разкази от събитията войната между С.С.С.Р и Рурiania
4. Говорящ хор
5. Двама младежи имитираха германците как предават бюлетин с новини
6. Една сцена из живота на евреите как са в очакване всеки момент да заминат за Палестина.

Литературната програма завърши с дадената сцена и се предложи на американско надаване една мъжка риза която се взе на цифрата 7,000 лева. След това възрастните си разотидоха а останаха младежите на веселата част която завърши в 11.30 часа. На вечеринката присъстваха 150 души които бяха поканени с покани.

София-28-IX-1945 г

Докладва;110

1688

26

Д О К Л А Д

ДО НАЧАЛНИКА НА I-ВА ГРУПА
ПРИ ОТДЕЛЕНИЕ "В"

Другарю Началник, по възложената ми задача да присъствам на събранието на софж. еврейска организация на ционистите социалисти в България - "ПОАЛЕ-ЦИОН", донасям следното:

Събранието се състоя на ул. Цар Симеон 80 и започна точно в 19 часа, с доклад на тема: "ВЕЛИКАТА ОКТОМВРИЙСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА РЕВОЛЮЦИЯ", изнесен от г-жа Фортуна Бехар.

По силно подчертани моменти в доклада бяха: условията при които е живял руският народ преди революцията, неговото културно ниво, обобщени причините, които докараха революцията и самите дни на революцията. Съвсем подробно бе дадено организирането на марксистическите кръжоци и ролята която те изиграват през ~~живата~~ революцията. Доклада бе пълен и обективен. Докладчика завърши с думите:

"Великата октомврийска социалистическа революция успя. Тя победи. Победи, защото начело стоеше изпитаната и закалена в борбите работническа ~~класа~~ партия. Октомврийската революция е от грамадно значение не само за съветските народи, но и за всички свободолюбиви и демократични народи!"

Взе думата г-н Ково, който след като направи кратко резюме на доклада, ~~закривах думите~~ между другото каза:

"Великата октомврийска социалистическа революция изигра голяма роля в живота на всички народи. Тя тласна с десетки години ~~напред~~ ^{историята} на то човечество. Най-голяма роля, обаче, тя изигра в живота на еврейският народ. Тя му даде смелост и сили да започне и той да се бори за една свободна социалистическа държава. Нека не забравяме нашите братя в Палестина, които денонощно и неуморно работят за създаването ѝ. Те се уповават на нас, на евреите от цял свят и ние няма да им откажем помоща си. Ще работим докато успеем".

След доклада се направиха няколко съобщения, а именно, от 8. XI Ноември се образува кръг на говорещите еврейски език, който ще се събира всяки ден от 18.30 часа. Открива се също така курс за начинаещи на ул. Цар Борис 117. За курса по приложно рисуване и картонаж записванията ще стават при Барух Лазаров.

1688

До Началника на 1-ва група
при отд. "Р"

27

Д О К Л А Д

Другарю началник, по възложената ми задача да присъствам на съборнието-свикачо от еврейската ционастическа организация "Позлецион" което се състоя на 10.X.1945 год. на ул. Цар Симеон № 80 на което присъстваха 200 члена, донесям следното:

Съборнието се откри от секретаря на организацията "Позлецион"

Той каза:

"Другари, няма да разглеждаме никакви важни въпроси. Свикахме това събрание само да опровергаем някои слухове, които се пускат от ционастите, като искат с това да ни пречат на работата в нашата организация. Слуховете са следните: Казват че са пуснати 2 формули за Алия, за заминаване в Палестина. Че е верно това, ако има такова нещо ний ще ви ги раздадем, а няма да ги пуснем по хората. Втория въпрос се казва, че Позле-Цион няма да съществува. Верно ли е това? - всички отговориха: "Е. Позле-Цион ще съществува и ще развива масова дейност". След тези думи една членка прочете един разказ от Илия Ирембург "За живота на евреите" че в миналото са страдали и сега ще страдат. За да се избегне това, ний трябва да работим за изграждането на наше огнище, а именно то вече е основано.

Палестина е наша другари! там протестират с демо-страций за да ни се се притечат на помощ и ния я имаме вече тая помощ от цял свят. След това пак взе думата секретаря, като каза: "Ний чухте разказа от другарките. Искам да кажа само за допълнение на горните мои обяснения по слуховете, които са пуснати да не ги взимате за верни, защото те виждат, че ний развиваме много по голяма дейност от тях и с това искат да ни пречат. Сега с тези няколко пояснения, аз мисля, че съм успокоил вашите духове и трябва да знаете само едно за напред.

А именно: ще пускаме да заминават за Палестина, който се проявява в своята работа в организацията, като добри дейатели и трудови работници, защото на нас за нужди за изграждането на нашето отечество

28

чество добри и честни хора, а не да прещаме там безделници.
С това закривам съборието в 7.30 часа и заповядайте в среда
пък.

11.X.1945 год.

Донеся:110.

ДОКЛАД

До Началника на 1-ва група
при Отд. "В"

29

По възложената ми задача да присъствувам на съборието свикано от "Женсекцията" при Поале Цион, донасям следното:

Съборието бе открито от Г-жа Клара Марголес-председателка на жен-секцията, която пречеете доклад за досегашната работа на ръководството при секцията. "Тъй като повечето от влизащите в ръководството заминават за Палестина. Ще трябва да се избере ново ръководство, ето с какво ще се занимаем днес" - каза г-жа Марголес.

В доклада си тя изтъкна резултатите от досегашната работа казвайки: "По 23.IV се основа "Женсекцията при "Поале Цион" броя на която наброяваше едва 25 -30 жени, а днес ние наброяваме 450 жени, с който правим редовни съборения. Също така доста лекции бяха изнесени през този период "Жената и строителството в Палестина", "Арабския въпрос" "Жената в миналото и днес", Еврейския писател Мимонавич" и ред други. Изнесоха се и няколко лекарски сказки например, като "Майката, която възпитателка", "Курорта и летните дни" и др. Вики Леви изнесе "Живот и творчество на Карл Маркс" Участиували сме в всички акции проведени за войниците на фронта, за ранени и пр. Открихме курс за по бело и шев и ред други плюсове от основването на женсекцията". Тя завърши с тези думи след което даде думата на Г-н Ково, който преди да постъпи към избор на ръководството каза следните думи.

"Не може да не се радваме на успехите на Женсекцията. Първите стъпки бяха трудни за да се дойде до днешния брой на членуващите при секцията" Той каза, че Женсекцията не е отделна част от организацията Поале Цион казвайки: Вие не представлявате отделна част от това тяло. Целите и задачите това са целите на Поале Цион. Да взведем повече жени в нашата организация и ги опознаем с нашата идеология. Ние сме социалисти и като такива трябва да бъдем, обучени, като такива затова са ни нужни курсове, а за тези курсове ние имаме вече такъв кадър.....

- 2 -

30

Може би, ще заминат най добрите ни членки, но строго е забранено членуването в две организации. Като кажем две организации ~~трябва~~ ~~жиска~~ да се разбере, че ако членува някоя от вас в Поалецион, забранява ~~и да да~~ членува в единатат ционастическа организация. И за да стане чл. на организацията ни някой необходимо е препоръчителство

След тези думи той пристъпи към избор, като даде пълна свобода на събранието за избирането на ръководство. Избрани бяха следните лица при пълно болшинство.

Вики Леви

Сарина Елезеер-от старото ръководство

Регина Илиева

Букица Аврамова

Милка Коев

Естер Лазарова

Визянка Коев

Естер Суружон.

За подгласнички бяха избрани. Беда Леви, Лора Тизанти и г-жа Пилоса:

След проведения избор, събранието се закри. Присъствуваха около 1000 чл. Всичко мина спокойно, напълно в Отечество-фронтowski дух.

16.X.1945 год. София.

1-ва група Отд. "Р"

Донеся № : 105

Донос

1688

До Началника на 1-ва група
при отд. "В"

Д О К Л А Д

33

Др. Началник, по възложената ми задача да присъствам на съборието на "Позле-цион", което се състоя на 24.X.1945 год. на ул. Цар Симеон № 80, донасям следното:

Съборието се откри в 6.30 ч. /а беше обявено за 7 часа/ от организационния им секретар КАВО, който, когато отидох разглеждаше една от точките на тема "ЗАЩО СМЕ В ГАЛУТА", между другото той каза: "Ние евреите, извън пределите на Палестина представляваме едни керемиди, обърнати със върхът надолу, която при всяко течение е готова да се згромоляса....."

Другите две точки са били :ЗАЩО СМЕ ЦИОНИСТИ, и др. "ЗАЩО СМЕ СОЦИАЛИСТИ": от които не можах да разбера нищо, тъй, като споменах по-горе ~~убях~~ закъснел понеже съборието бе ~~определено~~ за 7ч.

Съборието се закри в 7.45ч. от секретаря КАВО, присъствах около 120 души, от които бяха повечето работници, хора от средна ~~р~~ръка. Същото премина напълно в Отечество-фронтови дух.

София.25.X.1945 год.

Донася № 102.

ДО НАЧАЛНИКА НА 1-ВА ГРУПА
ПРИ СТА. "В"

34

Д О К Л А Д

Др. Началник, по възложената задача да присъствувам на събраниято, свикано от 1-ви район при "Полицион", състоящо се на 29. X. 1945 год. на ул. "Цар Симеон" № 82, донесам следното:

Събраниято се откри в 7 часа от отговорника на 1-ви район с следния дневен ред:

- 1/ДОКЛАД ЗА ИЗВЪРШЕНАТА РАБОТА ПРИ РАЙОНА
- 2/ДОКЛАД ЗА ПРЕДСТОЯЩАТА РАБОТА В ПАЛЕСТИНА.

П о първа точка се изказа отговорника на района, като даде кратък отчет, за извършената работа при района.

По втора точка **Мончо КАРТЕВ**, който между другото каза: "Чие виждаме, че още при свършването на войната/при згромолясването на Германия /възникнаха възпрепятствия между Русия и Англия, нищо чудно няма и по нашия въпрос да има препятствия. В Вашингтонк еврейте са направили митинг на , който се присъствували 500,000 хиляди души и са изкарали от Труман , да се премахне Белата книга и да се даде свободна държава на евреите. Също Труман е отправил писмо до Атли, че трябва Палестина да остане свободна държава за евреите. Този въпрос изглежда, скоро ще се реши, но да не си правим илюзии, че там, като идем ще почнем търговия, който отива с тая цел, да се откаже напълно от земята. Ий там няма да имаме нито дребна, нито едра търговия. На нас ще ни трябват хора, земеделци, които да работят земята, защото нашата държава сега ще се създава"...

След завършването му, събраниято се закри, като протече напълно в О.Ф. дух. Присъствуваша около 150 души. Същото се закри в 8.15. часа .

София. 28. X. 1945 година.

Донеся № 109.

1688

До Началника на първа група

при отд. "В"

37

Д О К Л А Д

Др. Началник по възложената ми задача на присъствам на събра-
нието свикано от евреите после ционисти състояло се на 24.XI.1945 г
в салона на "После-Цион" в 7. часа вечерта. на ул. Ц. Симеон № 80 доня-
сям следното:

Събранието бе посетено от около 300 души където се говори от-
носно заминаването за Палестина, и подпомагане борбата в Палестина.

Събранието продължи до 9.30 часа. Не се забелязва изказвания
против О.Ф. власт.

София 26.XI.1945 г

Донеся № 104

1688

До Началника на първа група
при отд. "Р"

38

Д О К Л А Д

По възложената ми задача да присъствавам на събранието свикано от "Женсекцията при "Поале-Цион" състояло се на 28.XI.1945 г в салона на ул.Ц.Симеон, донесам следното:

Събранието започна в 7 часа след пладне ,като се даде думата на г-жа Вики Леви, която изнесе беседа на тема "Жената в епохата на дивачеството и днес" в която мъжду другото каза."Още в диваческата епоха ние виждаме че е немало равноправие между женат и мъже.Когато мъжът е ходел на лов жената е бивала принудена да отглежда рожбата си и така тя- става откривателка на земледелието Мъжът който е видял че от ловът не може да се прехрани започна да води и той заседнал живат, и да се занимава с земледелието..... През време когато идват християните жените пак биват робини,тя нищо друго че е знаела освен домакинска работа и да бъде подчинена на мъжа си и постоянно тормозена от него. И ако видим жената в днешно време ще установим че на много места се казва че жечата е само за кухнята и да ражда деца. А в сегашно време се говори, че жената има равни права с мъжа, но това си остава само формално.До като ние, жените бъдем тормозени от наше мъже,бащи и братя, ние не можем да говорим за равни права. Равноправие жената може да има само при пролетарска диктатура. Ние виждаме на Изток ,че само там е получила жената равноправие, а именно в С.С.С.Р."

Завършвайки беседата си г-жа Вики Леви каза: "Жени еврей-

ки обединете се всички около "После-Цион" и "ГЖО" защото само чрез тези организации ние ще можем да изградим свободна социалистическа демократическа Палестина. И само тогава ние жените ще можем да получим равноправие с мъжете.

Събрачието протече в добър ред. Присъстваха около 120 човека от които повечето бяха жени. Съдото завърши в 8 часа след плад.

39

София 29.XI.1945 г

Докладва № 109

1688

ДОКЛАД
ДО НАЧАЛНИКА НА I-ВА ГРУПА ПРИ ОТД. "В".

43

Др. Началник, по възложената ми задача да посетя събранието на женсекцията при "Поале-Цион", състояло се на 17.XII.1945 год. в салона на "Поале-Цион", находящ се на ул. "Ц. Симеон" № 80, докладвам следното:

Събранието бе открито точно в 5 часа от ръководящата събранието, която даде думата на Вики Леви. Същата изнесе приготвения от нея доклад "Утопията на социализма до основаването на научния социализъм от К. Маркс и Ф. Енгелс.

На кратко тя изложи в що се състои утопичността на социализма - създадена теория, но в практично отношение оказала се в всички случаи непригодна към условията на живота. Тя никъде не изтъкна ползата от революционната борба на пролетарската класа, която тя е водила, макар и безуспешно. За нея по-важно, каточели бе, промяната на строя да стане по еволюционен път.

Последните думи на докладчицата бяха: "След появата на К. Маркс и Ф. Енгелс създаде се социализъм обновител, социализъм, който наистина има за цел да обнови, преобрази днешния живот". Изричайки тези думи, тя съзнателно наблегна на тях, като погледна многозначително една от слушателките. Завършвайки, тя отправи апел, към по-скорошно създаване на свободна Палестина, социалистическа Палестина, в която всички да могат да си отидат, без необходимостта от разрешението на трето лице.

След зададения въпрос от ръководящата събранието, дали има някой да зададе някой въпрос, или да направи допълнения в връзка с доклада, думата поиска жената, към която погледна докладчицата, при завършването на своя доклад. "Аз поисках думата, за туй защото, се почувствах засегната. Аз не съм против социализма, аз съм родена социалистка, но твърдя, като се обяснявам на факти, че социализма в наши дни е мъчно осъществим, защото ние не сме дорасли за него. В нас егоистичното чувство е по-вече развито от всичко друго. Доказателство за това е Лейбърпарти, партия социалистическа, а виждате как спъва тя създаването на свободна Палестина и заминаването на нашите сънародници за своето отечество. К. Маркс е създател на социализма и е поставил неговите основи. Е, виждате ли, че той не тъй леко се осъществява, както мислите вие. Това аз и миналия път потвърдих. Не съм против него, но той е мъчно осъществим. В Русия 27 години се строи социализъм, но той е все още в своето начало. Нашите деца, когато израстнат закърмени от новите прогресивни идеи, ще бъдат негови строители".

Думите ѝ бяха посрещнати с гласни одобрения.

Докладчицата Вики Леви, отговори следното: "Съгласна съм с Вас, но вие не бива да изпадате в песимизъм, ако не ние, то нашите деца ще бъдат щасливи да живеят, при социалистически строй".

Благодари се на докладчицата за хубавия реферат, който тя изнесе, като се изказа желание и друг път тя да изнася, пред тях подобни реферати, тъй като на много от тях, всички тези въпроси са изобщо неясни.

Неизвестен за мене поале-ционист, излезе и каза няколко думи, горедолу с следния смисъл: "Необходими са специалисти за нова^{та} Еврейска държава, като счетоводители, техници, агрономи и пр. За тази цел са открити курсове, които са си поставили за задача, да подготвят кадри. Напр. в Пазарджик е основана "Акшара". Там млади ционисти са отишли да обработват стопанството. Плодовете ще продават, като същевременно се специализират, като добри стопановеди.

На края бе прочетено писмо, пратено от група млади ционисти, отишли да работят в стопанството "Акшара" в Пазарджик. То бе с следното съдържание: "Ние наистина се чувствуваме щасливи, че започваме нов живот. В миналото другари ми казваха, че ционистическите организации били буржуазни. Аз не виждам, какво буржуазно има в това, да се трудиш, да искаш да обикнеш труда. Какво буржуазно има в това, че сме облечени в дрехи и обуца с крѣпки. Ние сме щасливи, че работим за общото, а не за свое лично благо, защото за нас е вече ясно, че щастието, личното щастие е в общото благо.

Събранието бе посетено при не много пълен салон. Присъствуваха окол 80-90 жени и 12 мъже.

18.XII.1945 год.

Д О Н А С Я: 20691.

С о ф и я.

Д.Н.М.
Държавна Сигурност
отд. "Б" V1 група
21 XII 1945 г. София

До Началника на ³⁰
отд. "Б". ²³
Т у к.

РАПОРТ № 183.

Донесам Ви Господин Началник, моето мнение и план за отпочване широка развнателна работа всред еврейското малцинство, специално ~~важн~~важущите в София, в основата на която да легне препоръките дадени от Вас, на последната служебна конференция.

Ез основа горните препоръки, работата всред еврейското малцинство, трябва да се отпочне главно по насока за вербуване сътрудници всред еврейските общини от една страна, всред еврейските организации от друга и всред други културно-просветни и обществени среди.

След внимателно проучване количеството, и-структурата на еврейските общини, еврейските политически, благотворителни, масови и културно-просветни организации, дойдох до следната констатация:

Еврейското малцинство в България разполага с 33 броя общини които в зависимост от броя на евр. население имат излъчени по-голями и по-малки управителни тела, рекрутирани предимно от О.Ф. партия, където поради доминиращата роля на РП/к/ ръководно място имат членовете при същата. Персонала при същите в болшинството са пак членове на Р.П. Всички общини се контролират от Централната Еврейска Консистерия, в която ръководна роля имат също членовете на РП. Съществуват също и две Ешке-назки общини - Русенска и Софийска.

До 1939 год. в България сме имали регистрирани към 50 броя културно-просветни, взаимно-спомогателни и политически организации. На по голямата част от тях влиянието всред еврейското малцинство е сведено до нула, главно поради обстоятелството, че не са намерили в себе си достатъчно сили да укажат организирана съпротива на фашистките мерки спрямо еврейското малцинство.

По настоящем най-значителните уцелели организации от еврейски масщаб, които все още имат влияние и проявяват жизненост са следните:

"Единна Ционистическа Организация в България", в която влиза зат: 1/. Софийско Ционистическо Д-во "Теодор Херцел", 2/. Съюз на Еврейските Ционисти - Социалисти в България "Поале-Цион", организация на трудвата ционистическа младеж - "ЕХАЛУЦ", всесветска женска ционистическа организация "ВИЦО" и отделилото се напоследък крило от "ЕХАЛУЦ" - "АПОМЕР" АЦАИР. Освен това, имаме един комитет на "ДЖОИНТ", и един палестински комитет.

За дейността на 33-те еврейски общини под ведомството на Централната Еврейска Консистерия, ще бъде винаги своевременно и точно информирани. За организационната, политическа и културно-просветна дейност на прогресивните еврейски организации, ако е необходимо ще бъдем винаги най-точно информирани. Следователно, сили, внимание и време в това направление не ще насочваме.

При това положение, смятам работата значително да я опростим, като я сведем и разгънем изключително по следните главни направления, с цел да постигнем по голям резултатност:

1. Да пристъпим към вербуване и създаване мрежа от сътрудници всред Ешкеназката община и гореизброените все още развиващи ор-

ганизационна дейтелност еврейски организации. Работата в тази насока ще бъде по-лесна:

1/. Защото имаме на лице оформени управителни тела, проявени и изтъкнати дейци, свои печатни органи с съответните редакции, и членски маси от където с по-голями усилия обезателно ще можем да рекрутираме и се ограждаме с сътрудници.

2/. Защото си имат свои седалища, сборни пунктове и клубове от където дейтелността на отделните членове и организацията като цело, ще се по-дават едновременно на външно и вътрешно наблюдение.

II. Да пристъпим към вербуване и създаване мрежа от сътрудници вънред търговските, индустриалните и финансовите еврейски среди, които са опора на реакцията от еврейски и български мащаб. Работата в това направление ще бъде несъмнено по-тежка, по-сложна и ще погълне много повече сили, средства и време до когато успеем да създадем на първо време макар и редка мрежа от сътрудници.

Необходимо е да забележим, че икономическото влияние на това еврейско съсловие в стопанския живот на страната е значително намалало. Ограниченията на миналите фашистки режими засили разслоението сред тях. Значително е намален броя на фирмите и индустриалните предприятия на лица от еврейски произход като голяма част от тях успели да емигрират и други да се превърнат в дребни търговски посредници. Недоволството вънред последните е особено остро и представляват чудесна почва за ционистическа, пропалестинска и против О:Ф-ска пропаганда.

В скоро време ще притежаваме точния брой на фирмите и предприятия - вносизносители от еврейски произход, които са от по-голяма важност за нас.

Чрез прилагането на гореизложения план, който е за сега проект и в процеса на работата, провеждайки го на практика, може да претърпи ред изменения, смятаме че ще можем да информираме точно и всестранно службата за състоянието на еврейското малцинство.

За разпореждане.-

РАЗУМБАЧ № 352.

КРАТКИ БЕЛЕЖКИ ЗА ХАРЕКТЕРА НА ЦИОНИСТИЧЕСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ
И НЕИНАТА ДЕЙНОСТ.

ЦИОНИЗАМА е политическо **течение** сред евреите, което има за цел да създаде ЕВРЕЙСКА ДЪРЖАВА В ПАЛЕСТИНА. Отклонявайки вниманието на евреите в тази насока, ционизма по този начин отделя евр. малцинство от общата борба и **задача** на народните маси, сред които живее.

В България в настоящия момент, ционистическата пропаганда се изразява в следното:

1. Вярно е, казват ционистите, че О.Ф. движение спаси нашият живот, но О.Ф. правителство нищо не ни даде. Обрабени от фашисткия режим, нас нищо не ни се връща. Поинак нямаме. Не се гарантирана в бъдеще от натисимитск истапления.
2. Антисимитизма е пуснал такива дълбоки корени, че е не мислимо да бъде премахнат. Имуществените отношения между българи и еврей, създадени в резултат от ограбването на евреите така се изострят, че имаме едно засилване на антисимитизма след 9-и септември.
3. Единственият изход е в емиграцията която ще позволи създаването на една еврейска държава в Палестина, която ще поеме защитата на евреите от цял свят.
4. Евреите дадоха най-много жертви в тази война. Не струва да умножаваме тези жертви за една кауза, която не е наша. Само жертвите дадени за Палестина са смислени.

Носители на ционистич. пропаганда са една шепа едри капиталисти-еврей. Но тяхната пропаганда е заразила значителни еврейски маси. Ционизма е подхраня и от чужбина. Изявлени в полза на Палестина от страна на Рузвелт и други водачи на демократични държави им дават надежди и насърчават тяхната дейност.

Ционистите разполагат с големи фондове от чужбина, които подсилват тяхната агитация. Видни ционисти-ръководители в този момент се явяват като крупни капиталисти Витали Хаимов и Яко Барухов както и всички членове на Палестинския комитет. В страната пребиват "американски" журналисти-еврей, които по разбиране са ционисти и които активизират ционистическата организация. В София излизат два ционистически весници, често с статии антиотечественофронтовски.

Становище на евреите - комунисти:

1. Ние поддържаме, че бъдещето се очертава такова, че болшинството от евреите ще останат да живеят в България. Истински последователен о.ф.-ц е длъжен да се ориентира с оглед създаване условия за живеене в България.

2

2. Борбата за демокрация от нов ОФ тип е първа цел на еврейското малцинство която единствено гарантира националното радвятие и свободно съществуване на евреите.

3. Изживяването на недоверието и антисемитизма, остатъци от фашисткия режим ще стане с възпитателно-разяснителна работа между евреите и българите.

4. Активно участие на еврейското малцинство в изграждането на щастлива ОФ България, без оглед на жертви и усилия, които изискват изпълнението на тази задача.

5. Борба с ционистическата отрова, която поставя еврейското малцинство в положение на временни жители на нашата родина и по този начин лишава страната от сили, които евреите могат да дадат и по този начин да **допринесат** за възхода на България.

6. Идеологична борба с ционистите за демаскирането **им** пред масите. Разяснителна работа чрез нашите ОФ комитети за откъсване масите които следват ционистите.

Ние се ориентираме към основаването на една масова еврейска организация която да може да обедини целокупното еврейство.

В.М.Р.
Д-р. Нар. милиция
отд. охрана
раз. № 874
31. I. 1946 год.
София

1688

3

До Господин
Началника на отделение охрана
т у к

Задача № 6. 30. I. 46

РАПОРТ
№ 9

и Р.
Джамал

Г. Началник,

По възложената ми задача да присъствувам и охранявам събра-
нието насрочено за 30 т.м. 7 часа вечерта в салона на клуба
"Паленционал" находящ се на ул. Ц. Симеон 80, донасям следното:

Събранието се откри точно в 7 часа с хор който изпълни
"Щуми марица" и еврейски марш "Телзакнаеден"-публиката изслуша
химните на крак. Събранието бе открито от Йосиф Джераси, който
прочете писмо получено от Палестиня, писано от Берто Сохвети.
В което се казва, че там всички работят се ентусиазъм и очак-
ват да се завърнат българските евреи скоро в Палестиня и др.
След това се изсвириха песни на акордеон след което се каза
стихотворението "Зазоряване"-в съдържанието на същото нямаме
никаква политическа тенденция. След това се прочете разказ
написан през 1896 год. в Лондон от..... "Май" в
което стихотворение се говори за "Богдан Хмелницки" въобще да
кланетата в Царска Русия. Следва хор, който изпълни еврейска
песен "Баркалола" от Чайковски и Калинка Милинка Руска певня.
И последен говори Жак Калор, който направи съобщение, че всички
средишни събрания за напред ще се придружават с половин час
за акшерята, което значи еврейско стопанство /градина в Пале-
стина"-съобщи още, че тези дни няколко изпитани в борбата дру-
гари заминават да осъществят борбата за Елиц Израел "Земята
на Палестиня"-но скоро ще дойде часът на ващо заминаване". В
тихна чест местния комитет урежда изпращане в събота в 7 часа
вечерта, някои от публиката, казаха да вземат Бетама за това
изпращане салона на Еврейския Народен дом-но Жак Калор каза,
че може да го вземат но имало едно обаче....от публиката се
чува гласове, че нямало да го дават. Още каза, че мандата на мес-
тния комитет изтича, който трябва да даде отчет и ще трябва да
се избере друг, каза, че 2500 члена на "Паленционал" ще трябва
да активизира наша дейност на еврейската улица, поне на поло-
вина да увеличим наше членове до деня на избора на нов комитет
Той каза, "Паленционал" е една от най силните организации в
България, и че тя е носила знамето на "Цивизма", след това
подкани всички да дойдат в събота при изпращането. Събранието
завърши в 8 часа и протече в пълен ред.

Разузнавач № 874

Н. К. Ч. М. С. Е. С. С.

1688

До Началника на 1-ва група
отд. "В" 6

Д О К Л А Д

По възложението ми задача да присъствам на съборието свикано от женсекцията при "После Цин", състояло се на 11.т.м., 5 ч.сл.пл. в салона на ул. П. Симеон № 80, донасям следното:

Съборието се откри точно в 5 часа. Думата бе дадена на г-жа Вики Леви, която изнесе реферат на тема: "Ционизъм и социализъм".

Тя разгледа развитието на еврейския народ още преди появяването на ционизма. Подчерта, че още в далечно минало, когато евреина е бил смятан само за търговец, неговия идеал е бил Палестина. "Има надежда тук, в чужбина, да се обработва стопанството. Ние не сме нужни никому. Трябва да убием гелута/чужбината/ чрез създаване на еврейска държава в Палестина - там има творчески подем".

"Даже в Русия нямаме достатъчно земеделци евреи. В Англия и Америка какво се получи? - Всички евреи са станали чиновници, адвокати и т.п. Евреите не намериха стопанство в което те да проникнат. Само в Палестина те строят".

По нататък тя даде статистика на емиграцията в Палестина и говори за това как тя от пустиня бе превърната в днешния и вид "благодарение само на упоритата борба на подрастващото поколение, което разбра, че чрез ционизма ние ще постигнем свободна държава. А какво е там работнически? - Единствената сила. Той става носител на ционизма и социализма. Да бъдем ционисти - това значи да искаме свободна еврейска държава. Ние сме комунисти, защото на комунизма принадлежи бъдещето. Само тогава хората ще бъдат щастливи."

"Евреите най силно прегърнаха социализма. Те са носители на две хубави идеи: ционизъм и комунизъм. После Цин им сочи мястото в живота и така им осмисля целия техен живот".

След реферата на г-жа Вики Леви, на която благодариха от името на присъстващите, беше прочетено едно писмо от Палестина и направени няколко съобщения. С това съборието бе обявено за закрито в 18.15 ч.

Същото мина в ционистически дух.

Присъстваха около 100 жени, предимно възрастни.

12. III. 1946 год.

Доняся : № 105

1688

13

До Началника на I-ва група
при отделение "В"

Д О К Л А Д

По възложената ми задача да присъствувам на събрание на еврейската организация "ПОАЛЕ - ЦИОН" находяща се на ул. "Цар Симеон" № 80. Съборието бе обявено за 19 часа обаче същото започна в 19.20 часа. Присъствуваха всичко около 55 души от които 25 жени и 30 мъже. Съборието имаше следния дневен ред;

1. Откриване с слово от председателя на ръководство
2. Реферат на тема "Историческия материализъм и еврейството"
3. Избиране на блок секретаря и блокови отговорници
4. Резни

По точка 1. Председателя на ръководството говори накратко върху тяхната организация и еврейското положение, съвния незабегна политически въпроси.

По точка 2. др. Анжел докладва реферата на тема "Историческия материализъм и еврейството" съвния бе поставен на научна основа. По реферата не се повдигнаха никакви въпроси.

По точка 3. поради уголемяване на района им който е втори район в София и обхваща жилищата между следните улици: "Георги Димитров" - "Христо Ботев" и "Стефан Стамболов" Централната гара. Района се раздели на три блока за които се избраха отговорници и секретаря.

По точка 4. се повдигнаха въпроси които не бяха от съществено значение.

В съборието имаше шовинистичен дух. На същото нямаше противоположен фронтски прояви.

Съборието се закри в 20.55 часа.

19.IX.1946 г.
гр. София

Донеся 110

1688

По Началника на първа група (14)
при отд. "В"

Д О К Л А Д

По възложението ми задача да присъствам на шестмесечното отчетно събрание на Соф. Организация "Поале-цион", свикано на 22 т.м. в 10 часа сутринта в салона на Дом на Правниците, ул. "Тито" № 7, докосам следното:

На събраниято присъстваха около 200 души мъже и жени. При този състав същото бе открито от секретаря на местната организация Ково, който обяви дневния ред:

1. Отчет за дейността на организацията
2. Финансов доклад
3. Отчет на контролната комития
4. Избор на делегати за III. редовна конференция на "Поале-Цион"
5. Разни.

По първа точка на дневния ред взе думата секретаря Ково, който обширно описа работата на местната организация. Той се спре по отделно за всяка секция при същата. Обърна голямо внимание на занаятчийската секция, която изнесе на свой гръб изложба през това лято, похвалена не само от еврейството, но и от българската общественост. "Това е нашето бъдеще. Само чрез възход ние ще осъществим нашия идеал, който не е само фантазия, а и дело. Изложбата доказва напълно това, което искаме да направим....."

"Лагера - курс, това е едно начинание на нашите младежи в организацията, които са успели да обединят повече от 100 лагерници от цяла България да могат да разменят своята дейност по места и да получат едни общи задачи при технико разотиване. Там бе създаден един задръжен живот, който ободри коруптистите....."

".....Професионални курсове в нашата организация са образовани 12, които се посещават от около 450 души членове и не членове. Такива са: като шевни курсове, за белбо, за машинно тракторно, за електротехници и много др. В организацията ни са направени административни реформи. Въведени са нови системи на работа. Библиотеката на членовете се поставя на дневен ред, а не да име членове, които да не са вече такива или умрели и ние да ги водим по нашите списъци. За това бяха наговорени членове по райони.."

".....Въведен е съревнувание по райони и секции по случай 60 години на нашия водач Бен - орион....."

"....Организацията ни е провела много вечеринки кино утра и забави в връзка с съревнуванието. 250 хиляди лева са внесени в касата на организацията от такива начинания....."

"....Това е централната работа на нашата организация в течение на 7 месеца. А за организационното всекидневие какво може да се каже. Повечето от 400 души са ангажирани всекидневно в отговорна работа при организацията. Членовете чувстват, че организацията това е техния живот.

Местната организация брои четири района освен отделните секции, като занаятчийската, младежката, женската секцията интелектуалците и др.

Просветната работа на организацията е задоволителна. Много бесди и сказки са проведени. А за в бъдеще работата ще се разпредели по райони, а не както до сега. Сега район ще свика събрание в един и същ ден с другите и в един и същи час, за да върви работата по добре.

Организацията има също и кадров курс, който в по малко от два месеца успе да подготви изпитани хора на организацията.

Хора при организацията е свормиран почти от младежката секция, която влиза в работата в организацията.

Културно издателски фонд, на името на водача Бен - орион. Също така са изнесени и много забави и пиеси, като през началото на гидущата година ще се изнесе една пиеса в Худ. Театър. Истинската работа на организацията тепърва започва. Не може да се отмени и нашия иврит/Еврейския език/, който се изучава от нашите членове с единствената цел, когато заминат за Палестина да могат да си служат с него.

Апарата на нашата организация също проведе достойно своята работа. Настоящо ние ще имаме първоделска такава, а същите занаятци ще се финансират от Палестинския комитет.

-2-

"Пропагандата у нас е много слаба. Нашия орган не се чете от всички наши членове и в резултат на всичко това е днешното събрание. Ние виждаме колко членове присъствуват.

"О.Ф. и ние. Навсякъде виждаме нашите др. поалеционисти да свикват събрание в връзка с изборите. Младешта също е взела активно участие в тези избори....

"Единната Ционистическа Организация и ние. По отношение на този въпрос може да се каже, че ние бяхме гръбнака на тази организация и ще продължаваме да бъдем такива!...

"В фонда К. Каемет Леисраел сме взели активно участие. Традицията на нашата организация е напред към възход.

След Ково думата бе дадена на касиера Маер Леви, който докладва по финансовия отчет.

К. Комисия одобри отчета на касиера. По същата докладва Шарло Данаил член на К.К.

Веднага след това се даде думата на членовете да се изкажат по изнесените доклади. Пръв взе думата Израел, който направи забележка на ръководството за това какво е направило за събраните да бъде посетено от всички членове. Това показвало, че членовете не са превързани към организацията.

Исаак Нисимов направи упрек, че еврейския език не е на нужната висота. Липсват учебници за изучаването на последния,

Лазаров обърна внимание на това, че организацията не води нормален живот. Самуилов упрекна ръководството, че не идва редовно в клуба на "Поале-Цион" и попита защо не са посочени др. като ударници на организацията. Зададе въпроса "Ели уместно ние да членуваме в Единната Ционистическа Организация, която е шовинистическа и може да се каже и фашистка организация, а ние им служим за параван!"

Розентал се опита да оправдае ръководството, че било много заето. Други които са взимали думата да говорят напълно са одобрили докладите и се предложи ръководствата да бъдат приети докладите така както са.

След всички зададени въпроси и направени дебати отговори председателя на събраниято с кратки слова и предложи да се гласуват и трите доклада. С болшинство бе прието предложението и гласувано с таково болшинство.

Пристъпи се към избор на делегати за конференцията. Бежа предложени 30 души членове на организацията от сондажната комисия, които с малки допълнения бежа приет с гласуване на болшенството.

Бе прочетена една телеграма за до Базел, където заседава ционистическия конгрес.

Направени бяха няколко съобщения, след което събраниято бе закрито в 2 без 15 минути часа.

На същото не бежа забелязани никакви инциденти и разискване по политически въпроси интересуващи службата. Последното бе проведено напълно в ционистически дух.

У С Т А В

НА СЪЮЗА НА ЦИОНИСТИТЕ-СОЦИАЛИСТИ ПОАЛЕ-ЦИОН В БЪЛГАРИЯ.

53

I. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ.

Чл. 1. Съюзът на Ционистите социалисти Поале Цион в България има за цел:

- а/ да се създаде Еврейска Социалистическа Държава в Палестина чрез колонизация и продуктивизация на широките еврейски маси.
- б/ да възпитава своите членове в духа на социалистическите принципи, халуцианство и трудовия ционизъм.
- в/ да популяризира еврейския език, еврейската култура и повдигне еврейския национален дух в съгласие с прогресивните социалистически принципи.
- г/ да участва дейно в борбата срещу фашизма, расизма и антисемитиза.
- д/ да се бори за осъществяване на социализма в целия свет и в частност в Палестина.
- е/ да работи за стопанското повдигане и стопанското възстановяване на българското еврейство.
- ж/ да запознае българското общество с принципите и постиженията на трудовия ционизъм в Палестина.

II. СРЕДСТВА.

Чл. 2. За осъществяването на поставените цели Поале Цион си служи с следните средства:

- а/ открива курсове за професионално образование на своите членове
- б/ урежда трудови стопанства на колективни начала за получаване на земеделска и професионална подготовка. Урежда също и трудови кооперации.
- в/ открива курсове по еврейски език, еврейска история и еврейска литература.
- г/ издава свой печатен орган в-к Поале Цион, съдейства за издаването или сам издава брошури и книги, устройва изложби, публични събрания, сказки. Участва в кредитни кооперативни институти за подпомагане слабите слоеве от еврейството.
- д/ взема активно участие в разпространението на шекел и популяризирането му, провежда акцията на Еврейските Национални фондове КФН и КА.

III. У С Т Р О Й С Т В О.

Чл. 3. Членове на Поале Цион могат да бъдат всички евреи и еврейки навършили 18 годишна възраст, които споделят идеите на Съюза Поале Цион.

Чл. 4. При записване всеки член подава декларация до местния клон приподписана от двама стари членове. Декларацията подлежи на приемане от Местния Комитет.

IV. ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Чл. 5. Задълженията на ~~всички~~ всеки член на Съюза са както следва:

- а/ плащане шекеля.
- б/ да се подчинява на съюзния устав и партийната дисциплина,
- в/ да популяризира идеите на социалистическия ционизъм,
- г/ да взема активно участие в провежданата дейност на Съюза,
- д/ да плаща членските си вноски редовно,
- е/ да разпространява съюзния орган и други съюзни издания.

V. П РА В А

Чл. 6. Всеки член има право да избира и да бъде избран в всички централни институти след като е навършил 6 месеца организационен живот.

Забележка. Този срок може да бъде съкратен ако члена или членката премитиват в Съюза от друго ционистическо сродно дружество.

VI. О Р Г А Н И

Чл. 7. За постигане задачите си Съюзът на ционистите социалисти Поале-Цион в България, действа с свои организации, които се основават в всички изселени места.

Чл. 8. В вътрешния си организационен живот, както и в обществената си дейност местните организации на Поале Цион се ръководат от разпоредбите на устава, решенията на конференцията и наредбите и указанията на Централния Комитет. Тес са задължителни за всички съюзни институти и членове.

Чл. 9. Нарушението или непълненето на уставните разпоредби, решенията на Конференцията и на Централния Комитет е нарушение на съюзната дисциплина.

Чл. 10. Съюза организира и води устна и печатна пропаганда за успешно съществане на съюзната програма и участва в еврейския обществен живот.

Чл. 11. Поале Цион в България има печат на български иврейски надписи: Съюз на Ционистите Социалистите Поале Цион в България и значка представляваща един правоъгълник изправен по дължината си в закръглен долен край, в който е изобразена картата на Палестина, с бело и синьо, върху нея един работник. В горната част на червеното поле е надписа: Поале Цион, а долу България, написани на иврит.

VII. С Ъ Ю З Н И Ч Л Е Н О В Е

Чл. 12. Всеки член на Съюза притежава членска карта, внася редовно определения му внос, участва в организационни събрания, изпълнява възложената му работа от организацията или от управителните тела, разпространява съюзния печатен орган в-к Поале Цион и всички други съюзни издания, работи за реализирането на съюзната програма, участва в всички акции на Съюза, пази другарски отношения към всички съюзни членове и спазва Съюзната дисциплина.

Чл. 13. Ако в дадено населено място няма организацият кандидат подава декларация за членство в най-близкото населено място където има организация.

Местният Комитет решава приемането и съобщава на организацията. Новозаписаният член се записва в списъка на съюзните членове и се снабдява с членска карта и значка.

Неприетият член от Местния Комитет може да отнесе въпроса до организационното събрание което се произнася.

Чл. 14. Съюзен член се изключва от Съюза когато наруши устава и съюзната дисциплина, когато действа против дисциплината на съюза или действията му внасят раздор или компрометират съюза.

Изключеният член може да обжалва решението на Местния Комитет и пред Централния Комитет.

Изключен член не може да се запише в друг организационен клон.

Чл. 15. Отделни съюзни членове могат да подигнат въпроса за наказание или изключване на провинен член през М.К. като депозират писмено обвиненията и доказателствата си.

Чл. 16. Предложения за изключване или заличаване съюзен член може да прави и Централния Комитет, когато има положителни данни за виновността, а М.К. не се е занимавал с това.

Ако и след направеното от Ц.К. предложение не се занимае в определения ме срок Ц.К. решава сам.

Това решение на Ц.К. може да отмени Конференцията.

Чл. 17. Съюзния член определя членския си внос към местната организация. Минимума на членския внос се определя от М.К.

Новозаписаният се член внася встъпителен внос определен от М.К.

Съюзния член получава задължително съюзния орган

Съюзния член посочен от Съюза в представително учреждение работи он името на Съюза

Чл. 18. Напусналият, изключеният или отписаният член на Съюза губи всички права които е имал в Съюза. Той отстъпва и всички мандати и длъжности дадени му от името на Съюза.

49 55

Чл. 19. Съюзният член има право на защитата на Съюза

VIII. СЪЮЗНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Чл. 20. Съюза се състои от местни организации.

В всяко населено място, където има повече от 10 члена на Съюза, се образува местна организация.

В едно населено място може да има само една организация.

Местните организации направляват дейността си по общите наредби на устава, в съгласие с решенията на конференцията и нарежданията на Ц.К.

Всяка съюзна организация действа от името на Съюза

Само редовни съюзни членове могат да бъдат представени с свои делегати на конференцията на Съюза.

В по-големи центрове местните организации могат да се разпределят на секции, райони и др. които действуват под прякото ръководство и контрола на Местния Комитет

Когато една Съюзна организация с своята дейност се отклонява от съюзната програма, тактика и нарушава съюзната дисциплина, Централният Комитет свиква В.О.С. и ли извънредна конференция която да вземе решения относно провинения клон.

IX. МЕСТНИ КОМИТЕТИ

Чл. 21. Съюзните организации се ръководят от Местни Комитети състоящи се от 3 до 13 члена, избрани за една година с явно или тайно гласуване.

Всяко организация определя специален ден за избори на Местен Комитет и делегати на Конференцията. В изборите участвуват всеки който е бил член на Съюза поне за 6 месеца.

Местните комитети са управителни и ръководни тела на организацията в духа на Съюзната програма, устава решенията на Конференцията и на Ц.К. и предствяват организацията пред властите, учрежденията и другите организации в града си.

М.К. водат книгата на организацията, събират доходите правят разходи те, дават всеки 6 месеца доклад за делата си в общите събрания, свикват организационни събрания изпълняват решенията на организацията и групите, организират съюзни акции, водат кореспонденцията, уреждат библиотеки, следат дейността и редовността на съюзните членове, организират и ръководят съюзната пропаганда и разпространяват съюзния печатан орган и всички съюзни издания.

М.К. излъчва секретариат от 3 души които провеждат решенията на М.К. Членовете на М.К. могат да бъдат сменявани и преди изтичането на срока им /мандата им/ по решение на общото събрание, ако са занемарили длъжността си или с действията си умреждат интересите на Съюза.

Предаване на делата, сумите и др. от старите на новоизбраните местни комитети става с протокол в присъствието на Контролния Съвет.

Никой член не може да се откаже без уважителни причини от възложената му работа.

При важни акции М.К. свиква ОБЩ МЕСТЕН СЪВЕТ състоящ се от представители на всички секции, районни и др. групи на организацията.

За членове на М.К. Контролният Съвет и делегати на Конференцията могат да бъдат и избрани само ония съюзни членове, които са били най-малко 6 месеца редовни изправни членове на Съюза.

Това не се прилага при новообразуваните организации

М.К. се свикват на заседания редовно най-малко един път на 15 дни. Те разглеждат и решават текущи дела на организацията. Решенията им се записват в протоколна книга.

Заседанията на М.К. са законни ако присъстват повече от половина-та членове. Решенията се взимат с болшинство.

X. КОНТРОЛНИ СЪВЕТИ ПРИ МЕСТНИТЕ КОМИТЕТИ.

Чл. 22. При всяка организация, заедно с М.К. се избира Контролен Съвет от трима члена, които имат право да посещават заседанията на М.К., със съвещателен глас.

К.С. ревизира дейността на финансовата дейност и касата на М.К. всеки 6 месеца и за намереното съставя протокол. При констатирана нередовност съставеният протокол с обясненията на М.К. се докладва на общото събрание, като се уведомява Ц.К. Това събрание се свиква от К.С.

4.

8056

XI. ОБЩИ СЪБРАНИЯ.

Чл. 23. Общите събрания на местните организации се свикват редовно всеки 6 месеца, като в последното такова, което е на края на календарната година се избират нови настоятелства.

Общите събрания се свикват с въпроса поставени от М.К. в дневния ред.

Общите събрания могат да бъдат свиквани и с покана подписана от $\frac{1}{4}$ от членовете, когато М.К. в продължение на 15 дни е от казал свикване на едно събрание. За общите събрания трябва да бъдат известявани всички съвзани членове, като се съобщава и дневния ред.

Общите събрания на организацията са законни когато присъствуват повече от половината от членовете.

Ако на уречения час не присъствуват половината от членовете, то се отлага с един час и е законно, колкото и членове да присъствуват.

Организационните събрания се ръководят от секретаря или в негово отсъствие от член на Местния Комитет.

XII. ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ.

Чл. 24. Централният Комитет е управителният и изпълнителен орган на Съюза. Той ръководи съюзните дела и акции и действа в духа на съюзната програма, устава и решенията на Конференцията.

Ц.К. се състои от 7-9 члена живущи в един и същи град, избрани от Конференцията и е отговорен пред Конференцията. Избират се също трима подгласници.

Ц.К. излъчва тричленен комитет акционерен, който образува секретариат на Централния Комитет. К

Кореспонденцията се подписва от секретаря. В случай на отсъствие Ц.К. решава кой да подписва.

Чл. 25. Ц.К. контролира всички съвзани учреждения и институт и, Той свиква Конференцията и определя дневния и ред. Представява Съюза и действа в негово име.

Чл. 26. взема всички мерки за засилване на движението и Съюза.

Чл. 27. Ц.К. дава наредби за действия, както на целия съюз, така и на отделни организации и членове. Централният Комитет бди за точното изпълнение повеленията на устава, решенията на Конференцията и свои те такива и може да налага наказания на организации или отделни членове, когато действията им са явни против програмата, устава, дисциплината и увреждат интересите и престижа на на Съюза. Изключеният член от Ц.К. има право да иска ревизия на решението с отиване на Конференцията на Съюза.

Чл. 28. Ц.К. урежда устната и печатна пропаганда на Съюза и редактирането на съюзния печатен орган. Той контролира всички периодични и други издания на съюзните организации и пленове.

Ц.К. може да урежда специални акции за разпространяване на съюзни издания, за записване на членове, пропагандиране съюзните искания и др.

Ц.К. може да организира свои информационни служби и специални проучвания по отделни въпроси в места или цялата страна.

Чл. 29. Ц.К. може да изисква от М.К. свикване на общи събрания, събори и др.

Чл. 30. Ц.К. е собственик и притежател на съюзния имот и представява Съюза пред съдебните и други учреждения.

Чл. 31. Членове на Ц.К. могат да участвуват в събрания на местните организации, в събранията на М.К., на районните комитети, секциите и др. и да правят предложения. Те могат да бъдат наговорени и с специална мисия.

Чл. 32. Ц.К. ръководи текущите дела на Съюза, поддържа редовни отношения с М.К. и организацията.

Ц.К. провежда в изпълнение уставните разпоредби, решенията на Конференцията и своите наредби по организационна и политическа дейност, като използва наличните сили на Съюза.

Ц.К. взема мерки за навременното отчитане на организациите и изготвя отчет на Съюза пред Конференцията.

Всички решения на Ц.К. се взимат с болшинство на броя на членовете му.

XIII. КОНТРОЛЕН СЪВЕТ ПРИ Ц.К.

- Чл. 33. Контролният Съвет се състои от 3 члена избрани заедно с Ц.К. на II Конференцията.
Той контролира финансовата дейност и счетоводствата на Ц.К. и съюзните имоти и предприятия.
К.С. прави ревизия всяко 6-месечие и излиза с доклад пред Конференцията.
К.С. в началото на всяка календарна година заверява счетоводните и др. книжа на Ц.К., кочаните, квитанциите и др. и съставя опис.
По бюджетни и финансови въпроси К.С. може да дава мнение на Ц.К.
За работите си К.С. води протокол от избрани за секретар член на К.С.

XIV. ВИШИ ОРГАНИЗАЦИОНЕН СЪВЕТ.

- Чл. 34. Вишият Организационен Съвет се състои от:
а/ членовете на Ц.К.
б/ редакционния комитет на съвения печатен орган;
в/ по един делегат от всеки съюзен клон до 100 члена, двама до 500 и 3 от 500 нагоре;
г/ членовете на К.С.
Едновременно с делегатите се избират и техни заместници.
Чл. 35. В.О.С. се свиква от Ц.К. когато това е необходима и не може да се свика Конференцията.
Чл. 36. В.О.С. решава въпроси за дейността на Съюза, които не търнат отлагане. Решенията на В.О.С. подлежат на одобрението от най-близката Конференция. Заседанията на В.О.С. се ръководят по реда на Конференцията.
Членове на В.О.С. може да вземат участие в заседанията на Ц.К. с съвещателен глас.

XV. КОНФЕРЕНЦИЯ.

- Чл. 37. Конференцията е върховно тяло на Съюза; тя се свиква редовно всяка година, най-късно в края на календарната година и разглежда делата на Съюза, отчета на Ц.К. и избира нов такъв.
Забележка. Въпросите относно коалирането на Съюза, съюзяването му с други братски организации или се решава само от Конференцията и то с болшинство от 3/4.
Датата на Конференцията и дневния ред се обявяват най-малко един месец преди откриването и.
Съюзните организации могат да представят предложения за допълнение на дневния ред най-малко 15 преди Конференцията. Ц.К. решава да сложи или не повлгнатите от организациите въпроси в дневния ред на Конференцията.
Чл. 38. Конференцията се състои от:
а/ делегати на съюзните организации;
б/ членовете на Ц.К.
в/ членовете на К.С.
г/ членовете на В.О.С.
д/ редакционния комитет
Чл. 39. Конференцията се открива от Ц.К. и се ръководи от бюро в състав 3 души.
Конференцията проверява пълномощията на делегатите, изслушва и се произнася за докладите на Ц.К., редакционната колегия и отчета на К.С. и гласува резолюции по въпросите от дневния ред.
В конференцията се разглеждат само поставените в обявения дневен ред въпроси.
Решенията на Конференцията се взимат с болшинство от присъстващите делегати, освен по въпросите по които се иска определено болшинство.
Заседанията на Конференцията са законни когато присъствуват поне

6.

82 58

половината от делегатите.

Бюрото ръководи работата на Конференцията и разискванията. То председателства Конференцията.

Конференцията избира нужните комисии, които проучват и докладват въпросите.

Решенията на Конференцията се взимат чрез явна гласуване освен в определени случаи или по желание на Конференцията.

Гласуват се най-напред предложенията на комисиите, а останалите предложени са по реда на постъпването им.

Предложенията на комисиите се правят писмено, а на отделните членове писмено или устно.

Съобщения в Конференцията се правят от Бюрото.

Чл. 40. Делегатите трябва да притежават писмено пълномощно подписано от Ц.К. Имената на делегатите трябва да бъдат съобщени на Ц.К. поне 10 дни преди Конференцията.

Чл. 41. Констатации по избора на делегати могат да се подават до Конференцията чрез Ц.К. най-късно пет дни преди откриването и.

Чл. 42. Само когато един делегат си подаде оставката или отиването му в Конференцията е невъзможно може да стане избор на негов заместник. След Конференцията делегатите дават отчет в общи организационни събрания.

Чл. 43. Делегатите се избират пропорционално с членовете на организацията. Организации до 100 или дроб от 100 члена избират по двама делегата, а тези с повече от 100 члена или дроб от 100 избират ан всеки следващи 100 члена или дроб от 100 още по един делегат.

XVI. СЪЮЗЕН ПЕЧАТ.

Чл. 44. Печатният орган на Съюза е вестник Поале Цион. Печатният орган се списва в духа на решенията на съюзната Конференция. Той се списват всички други издания на Съюза и ония, които без да са обвмени за съюзни се уреждат и редактират от съюзни членове.

Контролът на съюзния печат и други съюзни издания и на съюзните членове журналисти се урежда от Ц.К.

Чл. 45. Издаването на каквито и да било съюзни издания от съюзни организации или членове ~~их~~ става с разрешението на Ц.К. Забранено е участието на съюзни членове в вестници или издания, които водят борба против Съюза.

Чл. 46. Ц.К. може да издава списания, книги, брошури и др. когато нуждите и интересите на Съюза изискват това. Ц.К. може да възлага издръжката на съюзни издания и върху други съюзни институти или лица. При Ц.К. по усмотрение на съдия може да се организира издателство. Сметките на издателството влизат в годишния баланс и отчета на Ц.К. Издателството съставя 6 месечни баланси, които се докладват на Ц.К. от секретаря.

Такива доклади дават управляващи финансовите, стопанските и др. служби на Съюза, представителите на Ц.К. и Съюза в разните учреждения.

XVII. Средства.

Чл. 47. Съюзът черпи средствата си от вноските на съюзните организации. Всяка съюзна организация внася на касата при Ц.К. определените от Конференцията вноски.

Ц.К. може да издава съюзни зачки, марки и др. които по негово разрешение се пласират от Ц.К. в клоновете.

Чл. 48. По решение на Ц.К. с одобрение на Конференцията на Съюза могат да се създадат специални фондове, просветни институти, такива за пропагандата и др. Сумите за фонда, както и другите суми на Ц.К. се стопанисват по начин по който Ц.К. намери за най-добре.

XVIII. Изменение на устава.

Чл. 49. Изменение на устава може да става само от Конференцията, ако 2/3 от делегатите поискат това.

Предложенията за изменение на устава се разглеждат от Конференцията ако са вписани в дневния ред. Те трябва да бъдат публикувани **XX** 15 дни преди Конференцията.

Ако 3/4 от делегатите на Конференцията поискат, измененията могат да стават и без опазване на горните формалности.

Чл. 50. Настоящият устав е приет от редовната Конференция на Съюза на Цинистите Социалисти Поале Инон в България, състояла се в гр. София на 3, 4 и 5 януарий 1946 година.

426

До Началника на 1-ва група
отд. "В"

Д О К Л А Д

По възложената ми задача, да присъствувам на кино-сказката, устроена от Женската комисия при Еврейския О.Ф., състояла се на 3.т.м., 5 часа след пладне, донасям следното:

Кино-сказката беше открита от г-жа Адела Арие, която извести на присъстващите жени, че ще говори др. Дукова, членка на Ц.К. на ОРПС, която е била в Освиенцим и Майданек с българска делегация.

Др. Дукова говори дълго за това, че е била с делегация от ОРПС на конгреса на Профсъюзите в Полша. Тя описа своето пътуване през Югославия, Унгария и Полша, както и следвоенното положение там. Направи паралел между степанското положение в тези страни и това на България. Разказа доста нещо за въпросите, които са се разглеждали на конгреса и за това, как те била посрещната българската делегация, както и за впечатленията там от възобновена България. След това пристъпи към най-важната част от своята сказка: посещението на чуждите делегати в Майданек и Освиенцим. С своя образен език тя затрогна слушателките и ги убеди в правдивостта на изнесеното.

След др. Дукова членката на ръководството на Женското дружество, Пиянишка, предложи на одобрение резолюция до Второто отечественофронтовско правителство, която бе приета с бурни ръкоплескания.

Прожектираха се два късометражни съветски документални филми, единият за Майданек, другият за Освиенцим.

Накрая се казаха две съобщения и с това се закри кино-сказката.

Тя мина при образецов ред и напълно в антифашистки дух. Присъствуваша над 200 жени. Тръя до 7 ч. сл. пладне.

София, 4. IV. 1946 год.

Донася: № 107

3235

До Началника на 1-ва група
отделение "Б"

1

Д О К Л А Д

По възложената задача, да присъствам на конференцията на еврейската младежка трудово-ционистическа организация "Ехалуд Ацаир" състояла се на 23, 24 и 25. IV. 1946 год. в салона на Еврейския нар. дом донесам следното:

Конференцията бе открита в 10.30 ч. от хора при организацията. Той изпълни еврейския нар. химн, българския и съветския национални химни, тоя на организацията и др. песни. Временното бюро се състоеше, в знак на единство, от членове на ръководствата от Ехалуд Ацаир и Ашомер Ацаир.

На официалната част поднесоха поздравления от името на организациите: "Ашомер Ацаир", Единната ционистическа организация, Общи ционисти, "Пио", Гимнастическо д-во "Макаби", "Иля Еринбург" и Евр. нар. читалище.

За почетен президиум бяха предложени и приети с бурни аплодисменти: Сталин, Георги Димитров, Луи Саян, Ицхак Цукерман и Ги де Боасо.

За делови президиум: председател Аврам Аладжем, подпредседатели Симчо Исак и Берто Аврамов, секретари Бети Барух и Софка Коен и членове Сами Самуилов и Естер Хасон.

След като бурно зае местото си председателят благодари от негово име за доверието което им е оказано да ръководят първата редовна конференция на Ехалуд Ацаир в България.

Прочетени бяха телеграми от местните организации в провинцията, от Палестина, Полша, Румъния и др. страни, от другите ционистически организации в България и пр.

Изнесен бе от председателя на бурно доклада "О. Ф. България и ние". За разлика от померския политически доклад, изнесен на тяхната конференция, този на Аврам Аладжем не разглеждаше политическите въпроси доколко, доколкото са тясно свързани с организацията им, а засегна найшироко политическото положение на България от преди войната, както и международното положение. Той разгледа човешкото състояние на нещата след войната, когато работническото взема участие в повечето от страните в Европа. Поздравя единството на работническото в света, което ще се създаде чрез един нов интернационал. Говорейки за България той каза: "О. Ф. е свърз, който не само имаше за цел да смъкне от власт самозабравилите се фашистки управници, но и да поведе българския народ към благоденствие. О. Ф. не е само политически съюз, имащ за цел да поделат властта между партиите, които го съставляват, - той разрешава всички економически въпроси на страната и ще я превърне от економически зависима доскоро на Германия и др. империалистически сили, към индустриална страна, към страна стопански и политически самостоятелна".

Докладчика се обяви решително против опозицията водена от Чикола Петков, Коста Лудчев и др.

След това изтъкна голямия дел, който има демократичната О. Ф. власт за възможността свободно да живеят и се организират силите на Ехалуд Ацаир.

След обед бурно предложи от името на 1500 души, организирани в редовете на Ехалуд Ацаир телеграми до организацията им в Палестина, до регентите на България, до Георги Димитров и др.

След това членът на ръководството Мишел Конфито прочете доклада на тема: "Международното положение свързано с еврейския въпрос и еврейското работничество". Той охарактеризира днешния момент като такъв в който народите се питат дали войната се води за запазване на предвоенното положение или за усъвършенстване на света. Той каза, той, сме щастливи, че се намираме между сили, които вземаха участие в борбата с ненавистния фашизм. Говори също и за участието

на еврейския легион в Италия на страната на силите против фашизма. "Ние знаем какви жертви е дал еврейския народ. Някои казват да забравим това. Ние не можем, не искаме да забравим, така както българския народ не може да забрави своите партизани, в името на които жертви води сегашната борба срещу остатъците от фашизма; така също и ние работим за ционизма в името на жертвите дадени, както в лагерите на смъртта, така и по балканите!"

"Нам предстои още една борба. Строя, който роди фашизма/империализма/още съществува. Трябва да ликвидираме с него, за да ликвидираме по този начин веднъж завинаги и с фашизма".

Обяви се против лейбористкото правителство в Англия, които не веднаж в миналото са защитавали позициите на ционизма в камарата, а сега вървят по отпъкения път на старите консерватори"... "Програмата за осъществяване на еврейската държава веднага е програма без оглед на възможностите и действителното положение днес! Ние сме за създаването на предпоставките за еврейска държава, а въпроса за самата държава остава да осъществят бъдещите поколения".

Говорейки за шомерката идеология за "би национална държава" каза следното: "Шомеристите искат би национална държава при наличността на еврейско болшинство. Това ние не сме съгласни. Ние искаме социалистическа държава, следователно, тук вече не може да става дума за "би национална" или "би национална" държава - всяка народност е равноправен член в тази страна".

"Без земя, без еврейско болшинство, без разбирателство с арабите понятието "еврейска държава" губи всякаква стойност!"

Обяви се против Анкетната комисия в Палестина/в която не взема участие заинтересованите страни/, против разпределението на само 1500 сертификата за всички евреи в света на година, против шомерския пацифизъм, за решителна борба с английския империализъм, за свободна емиграция, за тесно сътрудничество между евреи и араби работници в Палестина.

"На предстоящия конгрес ние трябва да поставим на разрешение реални искания: свободна емиграция, международна комисия начело с СССР и пр."

"Се пак, въпреки разногласията с Ашмер-Ацаир, той апелира за единство в името на общия идеал и борбата против десните ционистически сили в България.

След това се пристъпи към избиране на сондажна, уставна и резолюционна комисии.

Среда преди обед бе прочетен доклад за "Еврейското стопанство в Палестина". Този доклад бе описан живота на евреите в Палестина, членове на земеделско производствените комуни.

След този доклад бе изнесен от Верто Мерандо друг върху историята на движението "Ехалуд Ацаир". Ехалуд Ацаир съществува от 9. Септ. докладът името се изтъкна, че тя е нова организация и, че й предстои бъдеще: "Нашата организация, казва той, не се приема по идеята да се работи за социализма, там където живее човек, а тръгна по по-стъмния път, по пътя на "трудовия ционизъм".

След това се изнесе организационния доклад: От него стана ясно, че организацията е ръководена от Палестина, като в България има главен секретария. Към него е приложена една преводческа централа, която превежда материалите получени от Палестина; са за единството на левите ционистически организации в името на "хегемонията на левите сили". Искат още и сътрудничество с О.С. младежки организации. От доклада се разбира, че и те са обявили предимно сътрудничество, но с чисто организационни задачи, с които ни най-малко не може да се допричесе за О.С. България.

Последваха доклади от десетки провинции за организационното състояние по места. Софийската организация, както е редно, е образцовата. Броят на членовете е към 600 души. Имат добри организатори и са зарегистрирали добра дейност, особено в масовизацията..

изнесен бе и доклад на комуната, която подготвя младежите към колективния живот, който водят в Палестина. Тези тяхна комуна е слаба.

Докладите се четеха до късно след обед.

След това се мина към дебати.

Най много говори Жак Оведия от провинцията. Той похвали дейността на ръководството през цялия досегашен период. Докато на шомерската конференция си прокарваше път мнението, че отношението на организацията към О.Ф. не е искрено, тук нашето ръководство изправи специален доклад по този въпрос. Преди 9. Септ. нашите другари, ако не са взели активно участие, то поне са подпомагали партизанското движение. На 9. Септ. много наши другари са взели дейно участие чрез влизането им в милицията и след това в армията. Много наши членове са били в милицията 2-3 месеца, много други са участвували в боевете водени от българската армия. Трудовите походи също не бяха демагогия, те макар и да услужиха на нас повече бяха в полза на О.Ф. При изборите също нашето участие в предизборната работа е било голямо.

Нашето отношение към опозицията в България не може да бъде друго, освен отрицателно. Това даже трябва да се отбележи в резолюцията.

Отношението ни към Евр.О.Ф. - аз имам вера в думите, които казва Жак Натан: "Има място за социалистическо движение във О.Ф. Отношението ни към Цанков не може да бъде друго, освен отношението каквото е на всички младежки демократични организации. Накрая, ние искаме пълно сътрудничество с организацията "Иля Еринбург".

След него се изказа други делегати. Главните техни искания бяха: за задължително участие в подготвителната комуна на всички навършили 18 години; за тяхно участие в организацията "Септемврийче" чрез техни ръководители, за сътрудничество с О.Ф. младежките комитети, и пр. и пр.

Всички почти делегати бяха на мнение да се гласува доверие на старото ръководство, като то остане и занаяпред да ръководи организацията.

На 25 т.м. дебатите продължиха до обед. След обед, поради напредналото време, накратко докладчиците отговориха на въпросите, за дадени им през време на дебатите.

По отношение Независимите ционисти докладчикът Мишел Конфино каза, че особено щастливи ще се чувствуват, ако един ден осъмнат и без ревизионистите на ционистическия фронт. По отношение положение то в България каза: "Скоро ще имаме щастие да поздравим българското правителство с обявяването на републиката!"

Пристъпи се към приемане на устав. Най важните точки от него са следните:

1. Като верен израз на желанието на еврейската младеж се създаде младежката организация "Ехалуц Адзир" /"Млад пионер"/;
2. Организацията е младежка, трудово ционистическа, възпитателна и революционно-социалистическа;
3. Организацията е свързана с социалистическия ционизъм, който се стреми да създаде еврейско социалистическо отечество чрез общите усилия на еврейския народ и сътрудничеството на международното работническо движение и специално арабския пролетариат;
4. Организацията е свързана с федерацията на големите земеделско-индустриални комунистически предприятия в Палестина;
5. Организацията е част от федерацията "Ехалуц", която обединява ехалуцките движения и задължава своите хора при заминаването им в Палестина да бъдат членове на комуната "Трудов пионер";
6.
7. Основната цел на организацията е да даде на еврейската младеж в България ционистически, революционно-социалистически, трудово възпитание;
8. Организацията възпитава своите членове към колективен живот, ... солидарност с работническата класа в цялия свят, еврейска

-4-

работническа култура, развитие на духовните качества на младежа, към оформяване на революционно социалистически мироглед.....

Устава бе приет с известни малки поправки. Характерните точки от него са дадени от мен в доклада.

Избрано бе след спорове следните членове за Централния секретариат: Дорчо Леви/Кюстендил/, Анри Бенбасат/София/, Бети Барух/София/, Верто Аврамов/София/, Мишел Конфино/София/, Симчо Исак/София/ и някой си Графчо.

Изработи се бюджет за цялата организационна година. Освен членския внос определена бе една сума от 100 до 110 хиляди лв. за поддръжане на организацията, която сума бе разпределена между градските организации.

Прочете се проекто-резолюцията. В нея се отправяха поздравии до президентството и Националния комитет на О.Ф. и обещаваха своята подкрепа; до младежта на всички свободолюбиви народи и апел за сътрудничество в борбата за самоопределение и освободителните борби на колониалните народи; праща привети на испанските партизани, героите на "ЕАМ", индонезийските въстаници и индуските моряци; апелира за единство с Ашомер Ацаир, сработване с всички младежки О.Ф. комитети на еврейската улица и се обяви против ревизионизма.

Конференцията смята, че позициите на опозицията са напълно противоспиродни и саботират мира на великите народи с България. Присъединява се към народната акция предприета от студентството за предаването на Цанков; за участие в "Иля Еринбург", "ЕМОС", "ОРПС" и другите масови младежки организации; за създаване на комунални работилници в тяхните общежития и пр. и пр.

Резолюцията бе приета без никакви промени в нея.

Конференцията завърши на 25. т.м. 7 часа сл.пл. подир което беше дадена забавка в Еврейския народен дом.

На нея присъстваха около 60 делегати и много проходящи, които влизяха и излизяха.

Тя мина в пълен ред.

София, 26. IV. 1946 год.

Донеся: М 107

МВР
ДНМ-ДС
отд. "В"
VI група
30.VI.1946 г.

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.07.46 Секретар: [подпис]

До Началника отделения "В".

Доклад

Донесам за лицата реакционери по еврейска линия, следното:

1. [] [] [] - живущ ул. Бр. Миладинови 36 I етаж, работи в палестинския комитет на ул. Ц. Борис 117. Стяга е организатор на Ционистите в България. Още преди 9 септември е агитирал против партизанското движение, като е ходил из еврейските лагери и е приканвал евреите да се подчиняват на фашистката власт. През фашисткия режим при министър председателя Багрянов [] е бил съветник при правителството по еврейските въпроси. В настоящия момент е отавлен противник на ОФ власт. Движи се из английски среди, посещава английската мисия.
2. [] [] [] - живущ ул. Веслец 38, работи в палестинския комитет на ул. Ц. Борис 117. Стяга е секретар на Единната Ционистическа организация. Агитира против ЕОФ и комунистите еврей. Ходи често из провинцията и организира реакционери - ционисти в ционистически дружества. Противник на обединението на Е.Ц.О. и Е.О.Ф.
3. [] [] [] - живущ бул. Христо Ботев 101 има кантора на ул. Денкоууглу 36 I етаж. Голям англофил и противник на ОФ власт. работи в еврейската ешкиназка община на ул. Екз. Иосиф 62. Той получава помощите изпращани от Америка \$\$\$\$\$\$ за евреите в България и от там е реализирал големи печалби. Говори постоянно че днешната власт не дава на евреите да прогресират.
4. [] [] [] - живущ ул. Женева 2 в двора партера работи в Поале Цион на ул. Цар Борис 117, кореспондент е на вестник "Давар". постоянно се движи с Английски офицери които го посещават и в къщи, води ги и на събранията на Поале Цион. писал е статии в френски вестници против Е.О.Ф. и евреите комунисти. по всичко изглежда е в услуга на английското разузнаване.
5. [] [] [] - живее на ул. Женева 2 в двора партера, работи като преводач в палестинския комитет на ул. Ц. Борис 117. Ходи често в Англ. мисия. Говори че руснаците са некултурни хора. Отявлен противник на ОФ власт.
6. [] [] [] - живущ ул. Шипка 12 работи А.Д-во "Аронов" на ул. Никола Салунджиев 1. В миналото е бил привърженик на фашизма. Сега посещава събранията на Никола Петковистите. Търгува с Чехия. Руски еврейин. Реакционер, противник на ОФ.
7. [] [] [] - живее ул. Бр. Миладинови 17, в настоящия момент не работи. Ардити е главен организатор на Еврейската фашистка организация "Ветар", разтурена след 9 септември. Сега е в връзка с [] [] [] с който води антисъветска пропаганда. Говори прикрито против ОФ власт. В настоящия момент организира своята стара организация.
8. [] [] [] - живее на ул. Царица Йоана 69 III етаж, работи на същия адрес в собственото си бюро. Има връзка с англичаните. Движи се предимно с опозиционери от крилото на Димчев, говори заедно с тях против ОФ власт.
9. [] [] [] - живее на ул. Тетевенска 23 II етаж I врата, работеше като директор на Външната търговия по компенсационни сделки, откъдето е увалнявал партици. След лимонената афера и компенсационната сделка с Колман за обувките от Америка той бива уволнен и става още по опасен враг на ОФ власт. Постоянно седи в кафене "България" с група опозиционери.
10. [] [] [] - живущ на бул. Македония 40, работи в собствената си фабрика "Лилин" в Княжево. Пристигнал е преди 6 месеца от Палестина. Тук има много имоти. Още с пристигането си той се изказал, че евреите в България са в лошо положение. Прави съботажки като не доставя материали и не поощрява работниците, а напротив ги тормози и не изпълнява трудовите закони. Отывлен опозиционер с крупен капитал от около

КРДОПБГДСРСБНА 1

чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Дата: 12.09.42 Секретар: *[signature]*

-2-

20

300 мил. лева.

11. *[redacted]* - живее на ул. Иван Вазов 30. Мрази извънредно много комунистите. Дав всичко за разединение на РП/к/ и ВНС. От групата е на Мушанов Гиргинов.

12. *[redacted]* - живее на ул. Клементина 52 II етаж. В миналото е бил председател на ционистическата организация "теодор Херцел". С започване на гоненията на евреите той отива в Турция и след 9 септември се връща. За ОФ власт е непримирим враг, особено за комунистите.

13. *[redacted]* - живее на ул. Искар 28 IV етаж. Съдия е ционист. Има връзки с американската мисия. Противник е на ОФ, особено на евреите комунисти. Говори открито.

14. *[redacted]* - живее на ул. Марин Дринов 21 II етаж, търговец, ционист от най-реакционните елементи. Противник на ОФ. Има връзки с Американската мисия и ходи често там. Стъмнително да е тяхен агент

15. *[redacted]* - живее на ул. Цар Борис 117 и там работи. Съдия е член на "Поале Цион" открит опозиционер. На международната еврейска конференция състояла се в Лондон е гледал всячески да злопостави комунистите еврей в България и е окачествил положението на евреите в България, като много лошо. Извънредно лош човек, способен на всякакви мръсотии.

16. *[redacted]* - живее на ул. Цар Крум 22. Съдия е Геметовец. Когато гемето е бил тук е бил в постоянен контакт с него и му е правил услуги.

17. *[redacted]* - живущ на ул. Моравя 163 I етаж, работи в д-во "Алкалай" на ул. Мария Луиза 2, като акционер. Материално е много добре. Той е широк социалист. Говори, че България ще бъде много по добре ако има тука английски войски. Открит реакционер, опасен тип.

18. *[redacted]* - живее на ул. Дим. Петков 99. Зарегистриран, като опасен човек при пръв случай да бъде обезвреден.

19. *[redacted]* - живее на ул. Московска 29 VI етаж, голям англофил има връзки с англичаните, противник на ОФ.

Горното донасям за сведение.

P. 701

МВР
Дирекция Нар. милиция
Държавна Сигурност
Отд. "Б" VI-та гр.
9.XII.1946 г. д-на
София

До началника на Отделение "Б"

РАПОРТ

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.42 Секретар: [подпис]

ТУ

Донасям Ви др. Началник за обектите по еврейска линия, които са заподозрени в връзки с чужди разузнавателни служби,

1. [име] /ДЪВ/ - ул. Искър 90, род. на 10.III.1917 г. занаятче музикант - барабанист, работи в бар "Астория" на ул. цар Освободител. Голям противник на БФ и комунистите. Намира се в интимни връзки с американци и англичани, с които гуляе заедно, правят му подаръци - шоколад, кекс, ноти и американски плочи. Интересно е, че при заминаването на неговите приятели за Англия или Италия, той остава като наследство на други англичани и американци. "Дъв" е в близки връзки с [име] - който работи в американската легация - български евреин, който върши много работа на американците. "Дъв" очаква пона тоящем визи от три места: Палестина, Италия и Прага, като се надява на американците. До сега не е бил проследяван. "Дъв" мълчи много и мъчно се издава, поради което трябва постоянно да бъде под наблюдение или да бъде човек в контакт с него, за да се дойде до положителни резултати. С него се занимава разузнавач 704 и се любчо

2. [име] - ул. Цар Борис 104 - с. К. Яжево, работи в мебелен магазин на ул. Раковска 68, род. на 27.VI.1887 год. в Галац Румъния. От старото му досие се вижда, че е бил агент на Югославянското и Румънско разузнаване, поради което е бил интерниран в 1941 г. а в 43 год. е бил в лагера "Гонда Вода". В настоящия момент членува в ВЗНС/Н. Петков/ и е в връзка с уволнени офицери - висши. Предполага се да има връзки с англичани и американци, но не е напълно установено. От получените донесения и направените проучвания може да се очаква за в бъдеще да се уяснят връзките му след 9.IX.44 година. Не е проследяван. Голдщайн е много предпазлив човек, което се вижда от обработката с С.С., които са били в контакт с него, като до сега не са могли да изкопчат нищо съществено от него. С него се занимава разузнавач 701 и информатор [име].

3. [име] - ул. Женева 2, род. 20.XII.1903 г. в Одеса, кореспондент на еврейския в. "Давар", работи у дома си на ул. Женева 2. Издава и бюлетините на Е.Ц.О. В връзка е с английската и американската мисии, от където има приятели, които му идват на гости. При него идва един английски офицер нощно време, който говори добре български език. Често устройва у дома си гуляй с англичани и американци. Има връзки и с Коста Лулчев. Пръв е влизал в връзка с пристигащите представители на "Джойнта". Проследяван без съществени резултати. С Шварцман е влизано в връзка/прика/ посредством с.с., обаче не е донесъл нищо съществено, поради това, че обекта е много мълчалив. С него се занимава разузнавач 701 и С.С. Иснерихов.

4. [име] - ул. Женева 2, род. 21.II.1918 год. секретар на евр. организация "Поале-Цион", редактор на в. "Поале-Цион" и помощник на Шварцман. Поддържа връзки с англичани и американци, от една страна и с руски офицери от друга в постоянна кореспонденция се намира с В. Померанец - америк. журналист. През декември 45 г. е бил на евр. конференция в Париж, където е информирал много зле чуждите журналисти. Проследяван без особенни резултати. За неговата обработка липсват хора, поради което работата върви много трудно. Разузнавач 701 и С.С. Назаров.

5. [име] - хотел "България", род. в 1910 год. в гр. Постон влизал в България на 26.VI.46 год., като представител на евр. помощен комитет "Джойнт". Работи в кабинета си на ул. "Клементина" 9.

През цялия период на войната е бил изпратен в Японска земя, задоволен и изпратен в лагер, освободен от него при привършването на войната. Предполага се да е бил пратен там с специална разузнавателна мисия. Понастоящем, като представител на "Джойнта" се проявява като протресиствен, като дава помощи предимно на хората от Б.О.В. и пострадали партизани, като отказва подкрепата на изл. комитет. Това обаче може да бъде, понеже е много хитър. Всяка ден посещава америк. мисия. Проследяван малко, без особенни резултати. Обработката върху него става от хората на Б.О.В. и центр. консистория [име].

29/12

6. [] [] [] - бул. Хр. Ботев 101, работи в кантората си на Денгоглу № 36, 1-ви етаж, роден в Търговище на 10.VI.1888 год. търговец, в връзка с чужди търговски фирми. Има кореспонденция най-много с Турция - американското консулство. Посещава турската легация. Съмнително е да не е в услуга на турското разузнаване. Проследяван. Хитър търговец, движи се в определен, ограничен кръг хора, поради което обработката върви бавно. Върху него работят разузнавач 704 и С.С. Симеонов.

КРДОПБГДСРБНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПБГДСРБНА	
Дата: 12.09.42	Секретар: []

Разузнавач 701 и 704.

ЦЕНТРАЛНА КОНСИСТОРИЯ
на
ЕВРЕИТЕ В БЪЛГАРИЯ
Телефон № 2-01-38 и 2-25-46

№ **142**

София, 13 МАЙ 1940 194...

До Господина
Министъра на вътрешните работи

Т У К .

Господин Министре,

Чест ни е да Ви изпратим в приложение текста на из-
ложението на Централната Консистерия на евреите в България до
Външните Министри на Америка, Съветския Съюз, Англия и Франция.

КРЕТАР:

И. Мошев

2

ПОЛОЖЕНИЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕВРЕИ ПРЕЗ
ФАШИСТКИЯ РЕЖИМ И СЛЕД 9 СЕПТЕМВРИ 1944 Г.

145

ИЗЛОЖЕНИЕ

ОТ ЦЕНТРАЛНАТА КОНСИСТОРИЯ НА ЕВРЕИТЕ В БЪЛГАРИЯ

С О Ф И Я
1 9 4 6

Днес очите на народите са обърнати към Париж. Конференцията на четиримата е приковала върху себе си вниманието. На нея са възложили надеждите си всички свободолюбиви народи.

Всички факти и събития се подлагат на преценка, в зависимост от която ще бъдат взети и съответните решения. Едно от събитията, което сигурно ще бъде взето пред вид при оформяването на становището, е и нещастната съдба, която сполетя европейското еврейство — избиването на 6 1/2 милиона евреи и отношението на европейските народи към това събитие.

Ние, българските евреи, желаем да привлечем вниманието на четиримата министри върху един, на пръв поглед, невероятен факт — ние, българските евреи, сме всички до един живи. И не само това. Преди германската окупация над България бяхме 47.000 души, а сега сме 49.815, без да има приток от вън, а напротив, от България са емигрирали през време на фашистките противоеврейски гонения над 3000 души.

Върху тоя въпрос ние желаем да спрем просветеното внимание на тях, които днес са натоварени да взимат съдбоносни за народите, за мира и за справедливостта решения.

Тук още веднаж ние трябва да дадем израз на нашата гореща признателност и възхищение към героичните усилия на непобедимите армии на СССР, САЩ и Великобритания и водачите на тези свободолюбиви народи — Сталин, Труман и Атли, които отърваха света от хитлеристкия кошмар и спасиха народите от изстребление.

За жалост 6 1/2 милиона евреи не можаха да дочакат крайната победа на демократичните народи. Евреите в Полша, Румъния, Унгария, Югославия, Чехословакия, Франция, Италия, Холандия и пр. бяха, къде изцяло, къде в голямата си част, унищожени. Само в България еврейството се запази изцяло и има щастието да дочака крайната победа.

Фашистките управници през разни времена на своето господство, с цел да отвлекат вниманието на българския народ от неговото бедствено положение, създадоха и поддържаха редица организации — „Кубрат“, „Родна защита“, „Отец Паисий“, „Български национален легион“, „Ратник“, „Бранник“ и др., които имаха за задача да сеят антисемитизъм, расова омраза и чувство на превъзходство на българи срещу националните малцинства и по-специално срещу евреите. Особено големи гонения срещу евреите бяха предприети през периода на управлението Филев — Габровски. Това бяха годините 1941—1944, когато фашистките и хитлеристки наемници продадоха България на Хитлерова Германия и правиха отчаяни опити да възвлекат и българския народ в тяхната престъпна авантюра. Това бяха най-тежките години на фашисткото управление и години на най-тежки страдания на еврейството в страната наред с грамадната част на българския народ.

Евреите бяха напълно обезправени с издадените нечовешки противоеврейски закони и наредби, които имаха за резултат пълното им ограбване и подлагането им на нечувани страдания. Отнеха се всички политически права на евреите; отнеха им се имуществата, отне се правото на свободен труд; поради това че на евреите беше позволено да излизат от домовете си само по два часа на денонощие, фактически им се отне възможността за всякакъв труд. Евреите се видяха принудени да продават останените им домашни вещи, за да могат да се препитават. Определиха се градове, в които евреите можеха да живеят, а в тях се определиха специални квартали, извън които на евреите беше забранено да излизат. Отне се правото на евреите да служат във войската, а редовно, всяка година, ги събираха в трудови групи, при изключително тежък режим, без да им се дава облекло и обувка.

Най-накрая фашистките управници проведоха изселването на всички евреи в определени провинциални градове и селища, с оглед да проведат своите пъклени намерения да отправят българското еврейство към лагерите на смъртта в Полша, за да бъдат и те унищожени, както беше унищожено болшинството от европейските евреи. При изпълнение на тези техни намерения фашистката и антисемитска клика у нас срещна упорита и твърда съпротива на целия свободолюбив български народ, на цялата българска интелигенция и българско работничество, които със своята борба и активна намеса попречиха на Хитлеровите слуги в България да изпълнят своето ужасно дело.

Въпреки обстоятелството, че те разполагаха с целия държавен апарат и полицейските учреждения, въпреки голямата пропаганда, която фашистките управници провеждаха, те не успяха да създадат едно масово движение на омраза и ненавист на българския народ срещу националните малцинства и срещу евреите.

Експесите и издевателствата срещу мирното еврейско население в страната винаги са имали характер на дирижирана акция от страна на самата фашистка власт.

Израз на открита съпротива срещу фашистката tirания и гоненията срещу евреите

се даде с многобройни изложения, позиви и протести от страна на: нелегално съществуващия Отечествен фронт, нелегалната тогава Българска работническа партия, Съюза на българските писатели, Лекарския съюз, Съюза на българските адвокати, Димо Казасов, сега министър на информацията, проф. Петко Стайнов и редица други организации и отделни лица. Протест отпрати също така Българската църква, начело с сегашния Екзарх Стефан I и Светия Синод, в който между другото се казваше: „Да не се лишават християните от еврейски произход и евреите въобще в страната от елементарни права на човеци и граждани и да не бъдат лишавани от правото да живеят в страната и от възможност за работа и човешки живот“.

На 24 май 1943 година, когато се узна за проектираното от правителството изселване на евреите, софийското еврейство не се огъна, а излезе на масова протестна манифестация. Тази манифестация веднага се превърна от еврейска в общогражданска — подета и подкрепена от прогресивното софийско работничество и гражданство. Под натиска на този голям протест фашисткото правителство се видя принудено да прибегне до една маневра. За да избегне народното негодувание, то обяви, че изселването се отменява, а в последствие след стихването на протестите и арестите, евреите бяха изселени в определени провинциални градове.

През 1943 г. юли месец и на 16 юни 1944 г. партизански отреди обградиха еврейските работни групи около Ловеч и наказаха фашистките началници, които упражняваха жесток тормоз над евреите. Също такава намеса партизанските отреди са провели в Ихтиман и Дупница. Тази защита от страна на партизанските отреди внуши страх на фашистките началници и управници и облекчи участието на евреите в тези работни групи.

Особено впечатление направи също така отказът на Академическия съвет да изпълни нарежданията на фашисткото правителство за изгонването на евреите студенти от Университета.

През същия период най-активната част на българския народ участва в съпротивителното движение срещу Хитлеровия варваризъм с оръжие в ръка и с това подпомогна усилията на великите демокрации за окончателното сразяване на фашизма у нас.

Еврейството в България поради понесените нечовешки страдания, преживени през фашисткия режим, прояви неограничена ненавист към проводниците на фашизма в България и взе активно участие със скромните си сили в съпротивителната борба на българския народ за смятането на фашизма. Стотици младежи и девойки се присъединиха към партизанските отреди. 123 души евреи, между които и много девойки, паднаха в борбата. Над 1100 души коцлагеристи и политзатворници евреи се дадоха в борбата против фашизма. От там и тази тясна и неразривна връзка на еврейското малцинство със своите събратя българи. От там и безкрайната признателност на еврейството в България към тях, които го спасиха от физическото унищожение. От там и безрезервната подкрепа, която целокупното еврейство в България дава на Отечествения фронт и неговото правителство.

Поради твърдата съпротива на българския народ фашистките правителства не посмяха да изпратят войскови части срещу Съветския съюз и обединените народи, както това направиха фашистките правителства на Румъния, Унгария, Словакия, Франция, Испания и др.

Също така фашистките правителства не посмяха да изпратят на избиване евреите, както допуснаха това правителствата на другите европейски окупирани народи. Страхът на фашистките правителства от демократическия, свободолюбив български народ спаси еврейството в България от физическо изстребление.

Достатъчно е да се съпостави черното минало на фашисткото господство, с това, което българският народ чрез властта на Отечествения фронт даде на еврейството, за да се почувства голямото сърце на българския народ, за да се разбере, че не българският народ е бил сателит на Германия, а царският институт и неговите фашистки правителства.

Непосредствено след 9 септември с един замах бяха премахнати всички ограничителни закони и наредби срещу евреите. Тук е мястото дебело да подчертаем един факт от огромно значение за бъдещето демократическо развитие на нашата страна. На подсъдимата скамейка пред специален народен съд бяха изправени всички виновници и проводници на фашизма у нас. Регенти, министри от всички фашистки кабинети, депутатите от Парламента, които гласуваха фашистките и расови закони и които обявиха война на обединените народи, военни, журналисти, писатели, професори, чиновници от административния и полицейски апарат и др. получиха сурово, но справедливо наказание.

Но което е особено важно и от значение, е, че независимо от горните състави се учреди и специален състав на Народния съд, който разгледа престъпните деяния на всички антисемити, които дейно и съществено допринесоха в провеждането на расовите закони в страната. България е една от малкото страни в Европа, в която фашистките престъпници

4

бяха наказани и единствената, в която бяха заклеяени и осъдени антисемитите и антисемитизмът като идеология.

Втори факт, който също говори за отношението, което българският народ има към малцинствата и специално към нас, евреите: правителството още в първите месеци от идването си на власт, за да пресече всякакви възможности на повлияните от фашизма граждани отново да раздухват национални гонения, издаде специален закон, в който в член 5 обяви, че ще бъдат наказани всички ония, които било устно, било с действия раздухват расова омраза между българския народ и малцинствата. В това отношение България е една от първите в Европа, в която антисемитизмът е обявен за престъпно деяние. Много наши събратя в останалите страни на Европа могат да ни завидят в тази насока.

На втори март 1945 година правителството на Отечествения фронт със специална наредба уреди почти всички имуществени проблеми, възникнали от противоеврейските гонения. Възвърнаха се всички отнети през фашизма недвижими имоти, отпусна се специален заем за подпомагане на пострадали от фашизма евреи. Даде се възможност на евреите да възвърнат своите предприятия и наново да се наредят в стопанския живот на страната. В тая насока България е също една от първите страни в Европа, която издаде подобна наредба и разреши деликатни имуществени въпроси.

Еврейството у нас посреща с очудване и отхвърля констатациите на Англо-американската комисия за Палестина относно положението на евреите в България,

1. В България евреи, загинали като резултат на нацистки преследвания с изключение на падналите като партизани — няма. Числото на евреите у нас не се е намалило, а напротив се е увеличило.

2. Всички евреи в страната се радват на поддръжката на правителството. Няма евреи, в България, които да са притеснявани. Разлика между евреи и българи след девети септември абсолютно не съществува. Явно е, че евреите общо взето са обеднели, но това се дължи на ограбването им през фашисткия режим. Сега заедно с икономическото възстановяване на ограбените от германците български народ се възтановява и положението на еврейството.

3. Не отговаря на фактите твърдението, че българското правителство прави пречки на желаещите евреи да напуснат страната. В това отношение никаква разлика не се прави между евреи и неевреи. Напротив, от девети септември до 20 декември 1944 г. са емигрирали за Палестина 1500 души (според данните, поместени в органа на Ционистическата организация в България „Ционистическа трибуна“ брой 16, 1945 г., а от януари 1945 год. до днес са емигрирали за Палестина още 1000 души, толкова са емигрирали, колкото английски разрешения за влизане в Палестина са били поставени на разположение на българското еврейство.

Ние сме изненадани, че една комисия, назначена от правителствата на Великобритания и СССР и натоварена с толкова отговорна задача, може така лесно да изтъква неверни факти без на самото място тя да ги е проверила.

Изтъквайки всичко гореизложено, българското еврейство твърдо вярва, че при разглеждането на мирния договор с България ще се има пред вид и този голям актив на българския народ в това отношение, с който днес малко народи в Европа могат с чест да се похвалят.

Българският народ, заедно с българското еврейство, което е неделима част от него, се бори в името на принципите, които бяха знаме на обединените народи. Ние считаме, че днес, когато се разглежда българският проблем, въпрос на дълг е, горните факти да се изнесат пред световното обществено мнение. И ние сме убедени, че ако тия факти бъдат правилно преценени, ще се вземат и съответни справедливи решения.

гр. София, май 1946 г.

Централна консистория на евреите в България

Подписалите еврейски институти, обществени и културно-просветни организации заявяваме, че напълно подкрепяме изложението на Централната консистория на евреите в България по положението на евреите в България през фашисткия режим и след 9 септември, отправени до четирите велики сили.

Като се присъединяваме към искането на целия български народ за достоен и справедлив мир, настояваме пред водачите на обединените народи и световното демократическо обществено мнение това искане да бъде удовлетворено.

Новият мир трябва да бъде изграден върху приятелството и сътрудничеството на всички народи, участвували в борбата срещу фашизма. Нашата страна също по силите си участва в щурма срещу фашизма. Тя също даде скъпи жертви и, съобразно тия жертви на България следва да бъде отсъдено достойно място сред останалите свободолюбиви народи. Така най-добре ще бъде обезпечен мирът на Балканите и в Европа.

Подписали:

Еврейски народни общини

Бургас
Берковица
Варна
Видин
Враца
Горна Джумая
Добрич
Дупница
Карнобат
Кърджали
Кюстендил
Казанлък
Лом
Михайловград
Неврокоп
Нова Загора
Плевен
Пловдив
Пазарджик
Провадия
Русе
Самоков
Силистра
Сливен
Стара Загора
София
Хасково
Чирпан
Шумен
Ямбол

Културно-просветни организации

„Емил Шекерджийски“ — София
„Бен Давид“ — Пазарджик
„Шалом Алейхем“ — Пловдив
„Мони Декало“ — Стара Загора
„Мати Рубенова“ — Ямбол
„Ани Вентура“ — Русе
„Мориц Леви“ — Кюстендил

Главното равниство

Обществени организации:

Общоеврейска организация за борба против фашизма и антисемитизма „Иля Еренбург“

Единна ционистическа организация в България

Единно ционистическо д-во „Т. Херцел“
Поале Цион
Всесветска женска ционистическа организация „Вицо“
Ашомер Яцаир
Ехалуц Яцаир

Софийско ционистическо д-во „Т. Херцел“

Ложа „Бене Берит“

ОБЛАСТНО УПРАВЛЕНИЕ

ОБЛАСТНО УПРАВЛЕНИЕ

3333

24.VI

1947

ПЛОВДИВ

ДИРЕКЦИЯ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
отдел I
Вх. № 481 30-2 1947

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ. I-В

СОФИЯ

На №-I-390 от 21.VI.1947 год.

В отговор на писмото Ви, под горния номер, донасяме Ви, Господин Началник, следните сведения:

В гр. Пловдив и областта има следните малцинства: турци, цигани, помаци, евреи, арменци, руснаци-белогвардейци и македонци, както следва:

Турско малцинство- Наброява 30.557 души, от които 6.912 живеят в гр. Пловдив, а останалите 23.645 в областта. Малък брой от тях са търговци и занаятчии, а грамадното болшинство са бедни и неграмотни, напълно откъснати от политическия живот на страната. Доста от тях са членове на РП/к/ и другите ОФ партии, но само единично проявяват по-активна дейност.

Противонародни организации в сред турското малцинство няма, но из между буржоазните труски среди се срещат хора, зле настроени към днешната власт, голями туркофили и проводници на турска и англо-американска пропаганда. Същите са в връзка с турското консулство в Пловдив, от където вземат инструкции и агитират за масовите изселвания на турски семейства в Турция. Като главни проводници на тая пропаганда се очертават следните лица:

1. МЕХМЕД ТАКСИМОВ-земледелец, голям туркофил и противник на днешната власт. Поддържа тясни връзки с турските представители в Пловдив и един от главните проводници на турската пропаганда.

2. ХАФУЗ САБИТ ХАФУЗ МЕХМЕДОВ-обл. мѫфия, също голям туркофил и проводник на турската и англо-американската пропаганда.

Цигани-Наброяват 12.700 души, от които 5.000 живеят в Пловдив, а останалите в областта. Ведна пролетарска маса. Общи и титинев работници. Почти всички са подръжници и симпатизанти на Народната власт, която им гарантира свобода и равноправие. Доста от тях са членове на РП/к/ и РМС.

Помаци- Наброяват 58.636 души. Предимно населяват околните Смолянска, Златоградска и Девинска. Бедни и неграмотни. Занимават се с земеделие, горски и общи работници. Доста от тях са членове на РП/к/ и БЗНС-Оббв, но не проявяват почти никаква организационна дейност. Измежду тях се срещат фанатизирани помаци, които надхвани с турцизъм стават проводници на турската пропаганда и подбуждат помашкото население против властта на ОФ. Чести са случаите на преминаване границата нелегално на цели семейства в Гърция.

Гърци- Наброяват 400-500 души. Същите не се очертават като отделно малцинство. Не водят никаква организационен живот, но повечето от тях са зле настроени към властта на ОФ. Измежду тяхните среди се пускат зловредни слухове, с цел да се подкопае вярата на българския народ в правителството му. Възхваляват западните демокрации, а така също и режима в Гърция, че бил истински демократичен. Като главен проводник на тези слухове се очертава лицето Спиро Кондадимов, голям враг на комунистите и на ОФ власт. За същия се предполага, че е агент на чуждо разузнаване.

Еврейско малцинство- Наброява около 6.000 души. Предимно търговци-едри и дребни, занаятчии, чиновници, свободни професии и малък брой общи работници. Голям брой от тях са очертават като доста прогресивни и одобряват политиката на ОФ. Доста от тях са членове на РП/к/ и другите ОФ партии

-2-

но има и такива, предимно буржоазните еврейски среди, които са пряко засегнати от мероприятията на днешната власт и са зле настроени към същата. Разпространяват тенденциозни слухове и възхваляват западните демокрации.

Еврейски организации - Единна ционистическа организация "Поале Цион" - същата обединява всички фанатизирани евреи, богаташи и реакционери, които водят усиlena пропаганда за масово изселване на евреите за Палестина. Същата организация развива доста активна организационна и агитационна дейност. Ръководители на ционистическото движение в гр. Пловдив са най-големите реакционери - евреи. Като председател е Йосиф Лазаров и секретар Жак Леви, двамата адвокати в гр. Пловдив.

Еврейски спортен клуб "Бар-Кохба" - секция на физкултурно д-во "Ударник" - обединява всички прогресивни младежи - евреи.

Народно еврейско читалище "Шалом Алейхем" - в управата на същото влизат прогресивни евреи, като председателя Юда Исак Леви се очертава като добър отец. Фронтовец, подпредседател Йосиф Насим Аладжем - член на РП/к/, добър и честен отец. Фронтовец. В салона на същото читалище се устройват често сказки, беседи в прогресивен дух.

Арменско малцинство - Наброява около 5.800 души, предимно занаятчий, търговци, чиновници и общи работници. Общо взето арменското малцинство е добре настроено към властта на ОФ, като по-реакционни се очертават буржоазните арменски среди, засегнати пряко от еднократния данък и другите мероприятия на ОФ власт. Противонародни организации няма. Всички бивши такива, като Дашнак Читалище "Бедо Сермеджиян" - седалище и ръководство на арменската фашистка, противосъветска партия "Хоменътмен", благотворително д-во "Милостивия кръст" са разтурени. Известни членове от тези организации, но не от ръководството на същите са приети в прогресивната арменска организация "Ереван". Като по-дейни реакционери арменци се очертават бившите членове на фашистката арменска партия "Хоменътмен", а именно: ГАРАБЕД Хамбигян, Куркен Дер Нерсисян и Ардаш М. Анастасиян и тримата богати търговци-манифактуристи.

Арменска прогресивна организация "Ереван" - Същата има следните отдели: а/. Отдел при Българо-съветско дружество;

б/. Женотдел;

в/. Отдел културен;

г/. -" - читалищен;

д/. -" - септемврийче;

е/. -" - за физкултура и спорт.

Организацията се ползува с доверието на широките арменски народни маси и се ръководи от прогресивни арменци от града.

Руснаци-белогвардейци - Наброяват около 550 души и работят предимно като общи работници. Малък процент от тях са занаятчий или търговци. Повечето от тях са съветски поданици и са организирани в Гражданския клуб за съветски граждани. В същия клуб се устройват чести събрания, на които се изнасят сказки от съветски офицери.

Македонци - Наброяват около 50.000 души, от които 25.000 живеят в града, а останалите в областта. В голямото си болшинство македонското малцинство се очертава като прогресивно. Голям процент от тях са членове на РП/к/ и РМС. Съществува организацията "Македонско братство", която се ръководи от прогресивни македонци. Противонародната група около Иван Михайлов е разтурена. Малкото представители останали от тая група са разпръснати и не водят никакъв организационен живот.

Срежу груби прояви от страна на дейни реакционери в малцинствата се вземат административни мерки от службата ни, от друга страна, чрез с.с.и прогресивните организации всред малцинствата се разяснява програмата и ползотворните намерения на правителството и се разобличават реакционните среди.

ОБЛ. НАЧАЛНИК "Д.С.":
инспектор

Дирекция Държавна сигурност
НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I
СОФИЯ

Бр. 89

М. В. Р.

На № 795 от 29.VII.947 год.

По линия на малцинствата са взети на активна разработка следните по-активни обекти:

Държавна сигурност

Турско малцинство-

1. МЕХМЕД КЕМАЛ ТАКСИНОВ-роден в гр. Пловдив на 5.III.1886 година, по занаятие земеделец, живущ на ул. "Яким Груев" № 40.

Същият е голям туркофил-кемалист. Поддържа постоянна връзка с турското консулство, от където взема инструкции и води турска и англо-американска пропаганда. Същият е заподозрян като агент на чуждо разузнаване.

2. МЕДЖИД ХАКЪЕВ х. МЕХМЕДОВ-роден гр. Пловдив на 1.III.1891 година, живущ на ул. "Драгоман" № 2, по занаятие земеделец.

Също голям туркофил и агитатор за масово изселване в Турция. Зле настроен спрямо ОФ власт.

3. ХАФЪЗ САВИТ МЕХМЕДОВ-Обл. мюфтия, роден в гр. Карлово на 2.II.1890 година, живущ в Пловдив на ул. "Д-р Геннадиев" № 4.

Реакционно настроен към властта на ОФ, Предвид положението, което заема като духовен водач в Пловдивска област има голяма възможност да провежда безприпятствено турска пропаганда в областта. Поддържа теловна връзка с турските представители в града ни.

4. ОСМАН КАРАОСМАНОВ-роден в гр. Пловдив на 18.XII.1881 година, живущ на ул. "Булаир" № 2.

Същият е зле настроен към властта на ОФ. Проводник на турска и англо-американска пропаганда. Поддържа редовна връзка с турския консул. Заподозрян като агент на чуждото разузнаване.

5. МЕХМЕД х. МЕХМЕДОВ ЧАУШЕР-роден в гр. Пловдив на 12.XI.1879 година, живущ на ул. "Св. Климент" 11.

Много близък на турския консул-НУРИ ХАН. Нещо като негов личен гавазин. Заподозрян, че е в услуга на турското разузнаване.

6. ИСМАИЛ АХМЕДОВ КЪСОСГЛУ-шериадски/духовен/секретар, роден на 2.I.1908 година в с. Бъзев, Русенско, живущ в Пловдив на ул. "Лиляна Димитрова" 5.

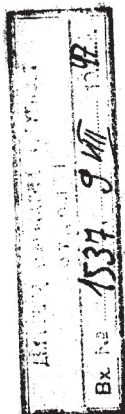
Същият е познат като отявляен туркофил. Голям враг на ОФ власт. Проводник на турска пропаганда. Заподозрян като агент на чуждото разузнаване.

За изселване в Турция има много желаещи. Подбудители за това се очертават главно горните лица. От друга страна много турци от Пловдив и областта имат роднини и имоти в Турция, затова искат да се изселят.

Еврейско малцинство-

1. ЖАК МАНАЛЕМ ЛЕВИ-алкохол, от гр. Пловдив, живущ на ул. "Св. Климент" 5.

Същият е председател на Единната ционистическа организация, а така също и основател на възобновената организация на Общите ционисти. Проявява се като противник на днешната власт и агитира за масово изселване в Палестина.

2. ЖАН ВЕНАБРАМ ДЖЕЛДАТИ - роден в гр. Пазарджик на 6. XII. 1895 година, понастоящем живущ в Пловдив на ул. "Св. Павел" 8, бивш учител, сега уволнен. Деен член на организация "Поале Цион". Голям враг на ОФ. Агитира за самостоятелна еврейска държава и масово изселване на евреите в Палестина.

3. ГАВРАЕЛ ИЗРАЕЛ ЛЕВИ - от гр. Пловдив, роден на 9. VII. 1905 год., живущ на ул. "Ген. Д. Николаев" 14.

Бивш секретар на ционистическата организация "Поале Цион". Явен опозиционер. Деен ционист и агитатор за самостоятелна еврейска държава.

4. ЯКО РУБЕН БАРУХ - роден в гр. Кюстендил, живущ в Пловдив на бул. "Сталин" 42.

Същият има ф-ка за макарони. Враг на ОФ. Член на ционистическата организация. В миналото е бил в услуга на бившата власт поради което не е бил тормозен от властта, както останалите евреи.

За изселване в Палестина има доста желатели. Подбудители са главно ционистите евреи, които агитират, че евреите ще бъдат сигурни в съществуването си и няма да изчезнат като народ само когато имат самостоятелна еврейска държава. На тази тяхна агитация се поддават много наивни евреи.

Белогвардейци -

1. МИХАЛ НИКОЛОВ ВАЦДАРЕНКО - емигрант-белогвардеец, живущ на ул. "Десна Крайречна" 20, търговец на вино.

Същият е съветски поданик, но голям противник на съветската власт. Възхвалява западните демокрации.

2. НИНА МИХАЛ ВАЦДАРЕНКО - жена на горния, по народност германка.

До 9. IX. 1944 година е била председателка на белогвардейското женско д-во. Пол нейно ръководство са събрани и изпратени кожухчета, цигари и други подаръци на белогвардейци от корпуса на източния фронт.

3. НИКОЛА АЛЕКСАНДРОВ МЕТИНСКИ - белогвардеец емигрант, живущ в Пловдив на ул. "Ф. Македонски" 13, съветски поданик.

Същият говори открито против властта на СССР.

4. ВАСИЛ АНТОНОВ РОМАНОВ - белогвардеец емигрант, съветски поданик, живущ на пл. "Цар Крум" 6.

Очертава се като голям противник на ОФ власт. Говори открито против съветския строй.

Голям брой белогвардейци изразяват желание да заминат за Съветска Русия, но има и такива, които говорят открито против родината си и всячески гледат да компроментират нейната власт.

Арменско малцинство -

1. СИМОН ГАРАБЕТ БАРДИЗВАНЯН - от гр. Пловдив, живущ на ул. "Д-р Чомаков" 6, по занаятие язадджия.

В миналото е бил деен член на арменската фашистка организация "Талчакцион". Вземал е участие в нанасяне побой над прогресивни арменски граждани. След 9. IX. 1944 година се очертава като голям реакционер. През време на изборите за ВНС е агитирал за опозицията. Говори против властта и нейните мероприятия, но е много прикрит и се пази.

2. ХРАЙР СИМОН БАРДИЗВАНЯН - син на първия, на 21 год., в миналото бил член на арменската младежка фашистка организация "Ехатрон". След 9. IX. 1944 година продължава да живее с старите си разбирания. Говори против комунистите. При изборите за ВНС е взел дейно участие, като е разпространявал опозиционни бюлетени.

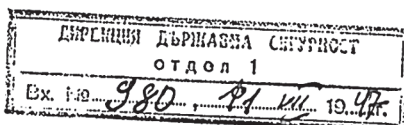
3. ХАЧИК ГАРАБЕТ ИЕРСЕСЯН - от гр. Пловдив, живущ на ул. "4-ти Януари" 5, по занаятие ботсинар, бивш талчакист. Участву-

М. В. Р.

СОФИЙСКО ОБЛАСТНО УПРАВЛЕНИЕ
на ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

№ 28644
194.г.
СОФИЯ

Д О К Л А Д

за времето от 1.IV. до 30.VI. 1947 г.

І. ЛЕГАЛНИ ОПОЗИЦИОННИ ПАРТИИ.

1. Организационна и публична дейност на БЗНС -Н.Петков.

а/Промени в ръководствата на околийските настоятелства и нивовите организации в областта ни през изтеклото тримесечие не са станали с изключение на гр. Пирдоп, където Околийското ръководство на БЗНС-Н.Петков е претърпяло следните промени: Председателя Дончо Лулов Пушкаров, бивш кандидат за народен представител на опозицията, във връзка с разкрития кражба на пирони от Ж.П. секция през 1946 год. непосредствено след изборите с група опозиционери крадци, бе задържан и осъден на 4 години затвор. Негов заместник се яви Никола Ненов Острев от гр. Златица, който поддържа редовни връзки чрез Емил Краев с ПП на съюза. Краев често идва тук, като последния път идва на 17 май т.г., а честа и Острев ходи в София, където се среща с Краев. При идването си на 17 май е станала среща между Краев, Асен Салчев Чернев секретар на организацията в Златица и Острев, в къщата на последния.

б/В целата област е забелязан само един случай на прилив. Прилива е станал в нивовата организация на БЗНС-Н.Петков в с. Столник на лицето Борис Ангелов Пешков, досегашен член на РП/к/. Същият преди около един месец е бил на служба като милиционер в Соф. областен ескадрон и поради това, че е уволнен по ред пореждане, бива озлобен и минава в редовете на Н.Петков.

в/Социалния състав на организациите в областта общо взето е следния: Заможни земеделски стопани, бакали и търговци около 40%, средни земеделски стопани и служаци около 40%. Останалият процент са дребни, бедни селяни и лупшен пролетариат.

Търкания между отделните своеве в социалния състав на организациите, не са забеляждани нито в една околия. В околийското настоятелство в Самоков, обаче, борбите между Васил Матев и Владо Велинжв продължават. Тези борби се изразяват в съперничество за водачество на опозицията в Самоковска околия.

г/Финансовата дейност се изразява главно в събиране на членския внос. В сравнение с финансовата дейност с миналото тримесечие сега такава дейност се води много по слабо, повече от 60% от членовете не отчитат членският си внос. Някаде опозиционери са се отчели в О.Ф. дружба/Ботевградско/. В Самоковска околия Арангел Илин е получил марки "самопомощ" от Васил Матев, като 50% от сумите Арангел задържа за себе си, а другата половина внася в УС чрез Матев. Марките се пласират извънредно малко и той оставя цялата сума за себе си.

Приходите не покриват разходите и това дава повод за съмнение че постъпват странични, неизвестни за нас приходи.

д/През изтеклото тримесечие е проведено едно организационно събрание от Георги Боденичарски - секретар на Окол. настоятелство в с. Соголяно Кръстецко на 19.IV.1947 год. В Трън е проведена конференция от няколко представители без особен дневен ред. Тази конференция има информационен характер. В Новоселци е проведено организационно

КРДОПБГДСРСБНА 1

- 10 -

10

чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Дата: 12.09.12 Секретар: [signature]

инната на Ботевия празник в Радомир бяха разпространени на печатница и изцяло посветени на Ботев. Същите позиви ни от лицето [] [] - ученик в техническото училище е родом от Радомир. Позивите бяха навреме забелязани на РМС и прибраны.

В цялата Ихтиманска околия анархистите наброяват 18 души, живущи в с. Костенец, гара Костенец и с. Горна-Василица. Оформена анархистична група не съществува.

В Пернишко има 180 души анархисти, правят опити да завербоват нови членове, подържат връзка с София, получават марки за помощ на ФАКБ. Агентурната разработка още не е направена добре.

~~В Пернишко има 180 души анархисти, правят опити да завербоват нови членове, подържат връзка с София, получават марки за помощ на ФАКБ. Агентурната разработка още не е направена добре.~~

Отношенията на анархистите към О.Ф. партии, О.Ф. власт и неговите мероприятия е отрицателно, а това в РП/к/ е враждебно.

Отношенията им към опозиционните партии и по специално към водачите на опозиционния ЗМС е добро и са в най-приятелски връзки с ръководствата /Богдан Златков - председател на Околийското ръководство на опозиционния ЗМС е в най-добри и постоянни връзки с анархистите в Радомир/.

Отношенията на анархистите към двегодишния стопански план е отрицателно. Това се потвърждава от факта, че на едно тяхно събрание в Радомир ръководителите на анархистическата група в Техническото училище /Георги Минчев от с. Висока-Могила /Дупнишко изрично е предупредил тяхните членове да не отиват в бригадите. Други саботажни действия през изтеклото тримесечие в областта ни не са забелязани.

В с. Трекляно Крстендилско на 1 май районния комитет на РП/к/ е излъчил оратор бившия анархист Стамен Колев - участъкъв лекар. Същият е произнесъл реч в която е разгледал само дейността на чикагските мъченици без да каже нито една дума за народо-стопанския план и за борбите на работниците в Европа и България. На същия ден са били залепени дваafiша писани на ръка с анархистично съдържание.

Дейност на бивши фашисти.

За дейност на бивши фашисти имаме сведения, само от Перник. Дейността си развиват в предприятията и учрежденията, изразяващи се в гонене и тормозене на отечественофронтовци. Конкретни случаи не можем да посочиме, защото още не са разработени добре. По същите притии не можем да препоръчаме начин за тяхното отстраняване.

В държавния апарат, конкретно даначното управление в Перник, пощата, II Ж.П. строителна секция, ръководния персонал, а дори и самите служители са с фашистки разбирания, всячески пречат на работата в другите учреждения. Специално пощата, телефонистките не дават на време линия, подслушват разговорите, прекъсват. Мерки за прочистване на тия учреждения още не са взети, поради претрупаността на работата в групата, но са набелязани на първ. план и скоро ще се отпочне прочистването.

Държавен апарат.

Общо взето органите на държавните, държавно автономните и общински учреждения се отнасят към работата си чиновнически - без да влагат живот в своята работа. Сериозни мерки за ликвидиране на лошите порядки не са взети. Трудовата дисциплина, ликвидиране с проявите на бюрократията, облатняване на работното време не е достатъчно.

Малцинства.

Еврейски малцинства има само в Самоков и Крстендил. В Крстендил водят добър организационен живот в всяка своя ционистическа организация делящи се на няколко секции: Ционистическа организация, младежка ционистическа организация, женска ционистическа организация. От всички младежката ционистическа организация "Ехаруц Ецаир" се събира всяка събота се събира на площада в еврейската махада, където изпълняват еврейски хорова песни и паят огън. Ръководител на тези збирки е Сами Самуилов. Също така организационен живот живее и единната ционистическа организация "Бене Ци

он". Добра отчественофронтовска дейност до сега е проявила организацията Съюз на ционистите социалисти "Поле Цион", която отпечати и разпръс на речта на Грошико, обяснява се по палестинския въпрос.

На Великден в Кистендил е идвал Витали Асеов син на голямият-якционер в д-во "ИЗИДА" - Леон Асеов, който в разговор с своите сънародници казал, че Вътрешното Министерство в скоро време ще бъде дадено на друга партия по внушение на Англия и Америка. Казал, че Англия и Америка се борят за истинска демокрация и че я наложат. Ако СССР се противопостави ще бъде унищожен от тях. Уверявал ги също, че полската граница дял да бъде премахната от р. Одер. Това слушал по радио Лондон на немски език. Относно паричния обмяна е казал, че много от комунистите са недолни от нея и добавил: "Как няма да бъдат недомолни, когато вземат днес това, утре опова и някой ден ще ни вземат и панталоните. С това нещо целят да ни направат прости работници". Съдият не се ползува с добро име всред еврейското малцинство.

В Самоков евреите взимат дейно участие в акциите провеждани от О.Ф., като общоградски трудови дни, доброволни бригади за водопровода "Пукната търба". Ционистическата група, която се състои предимно от богати евреи и е на брой малка, през триесетичието не е провела никаква дейност. Младешкото просветно д-во "Илия Еренбург".

Турското малцинство в Самоков се състои предимно от бедни турци и през триесетичието е участвувало в всички акции на О.Ф. /отпразнуване на 1-ви МАИ, чествуване рождения ден на Георги Димитров/. Много от тях са членове на РП/к/ и изпълняват добросъвестно възложените им задачи. Младешките и девойки Турци взеха активно участие в първомайското съзряване по фабриките и една девойка излива ударничка.

Циганското малцинство в Перник е организирано в културно просветна организация и са изнесли ориенталска вечер.

Руснаците живуци в Самоков и околната през триесетичието уредиха документите си за приемане съветско поданство. Чувствуват се горди че стават граждани на СССР.

IV. ВСРЕД СТОПАНСКИТЕ СЛОЕВЕ.

Радомир - Участието на стопанските слоеве в политическия живот в околната е много слабо. Отношението към О.Ф. власт и О.Ф. партии привично е добро, в по голямата си част от това състояние гледа с лошо настроение към мероприятията на О.Ф. власт.

Работническото в политическо отношение не е на нужната височина и не взема достатъчно участие в политическия живот в околната. Отношението на работническото към международните и вътрешни събития е апатично и гледа с доверие в цялостната политика на О.Ф. власт.

Отношението им към стопанския план е положително.

Годеч - през изтеклото триесетичие въобще не са забелязани каквито и да било прояви от страна на индустриалците, търговците и занаятчиите. По активно участие в политическия живот в околната вземат занаятчиите, които участвуват при провеждане на трудови дни.

Тяхните дружества не са развили никаква организационна публична дейност.

По активно участие в политическия живот на партиите взема занаятчийството. Отношението им към правителството и неговите мероприятия е добро. Индустриалците и търговците са настроени опозиционно и предимно гледат своите интереси.

Ботевград - Индустриалците, търговците и занаятчиите са организирани в профсъюзите си, ръководени от чисто материални интереси. Събират само по повод разпределение на някой наряд, или за предстоящо отпразнуване на някой техен празник. Като организационно цяло те не са взели участие за полза на властта в политическия живот. Търговското и индустриално съсловие има реакционни отношения към правителството и мероприятията на О.Ф. власт. Стопанският план не само че не се подкрепя

Абонаментен апарат.

В връзка с процеса на Н. Петков по учрежденията бяха проведени събрания, посетени добре.

На 14 т.м. обл. инженер Семов е бил на инспекция в Дегич, заедно с генерал Благой Иванов, където е констатиран нередности на околоинженер Матов и е настоял да бъде уволнен и съден. След замичаването, обаче, в София, същият ходатайствува пред Министра, щото Матов да не бъде изволтаван. Забелязва се, че обл. инженер назначава на работа уволнени фашисти и реакционери и ги прикрива.

М а л ц и и с т р а.

На 13 т.м. в салона на евр. читалище "Шалом Алейхем" бях в града ни бе свикано квартално събрание в връзка с процеса Петков. Говорил е оратор от РИ/К/. Събранието е било слабо посетено. Евреинът-Ционист Израел Леви е заявил, че България не ще посмее да обеси Н. Петков, след дадените "оти от страна на Англия и Америка до генерал Черепанов.

Цесните ционисти, които включват в редовете си консервативни елементи от богатите евреи, имат лошо отношение към мероприятията на Ож. Отнасят се с безразличие и не вземат абсолютно никакво участие. Стременията на същите са насочени към напускане на страната и емиграция в Палестина. Същите са за чисто еврейска държава, а не за арабо-еврейска. Напълно недооценяват акциите на терористите в Палестина. Имат отрицателно отношение към СССР, изгубили са известно доверие в Англия и надеждите им са в Америка.

Сред арменците се пускат слухове и то най-вече от заможените такива за лошото положение в Сбв. Армения, за мизерия и пр., където бил убит до известна степен ентусиазмът, който съществувал в бошинството арменци за репатриране в Сбв. Армения. Между арменците-стари и млади в Пазарджик съществува борба по въпроса дали да построят изгорялата църква, или да запазят средствата за репатриране.

Арменецът Комонк А. Атамян от Пловдив, хх е говорил, че Турция е обявила обща мобилизация. Между много арменци се носи слух, че голям брой от арменците в Сбв. Армения са забегнали в Турция, тъй като положението там било по-добро.

Благой Филипов, михайловист, завръщайки се от Неврокоп, е казал, че в С. Зичихово, Гърция, е имало банда от михайловисти около 1800 души която имала за цел да тероризира пограничното население.

П р о с л о й к и.

Всрел работничеството.

По решение на центр. синдикален съвет на текстилоработниците се отпуснаха дажби от пътна необходимост, които макар и минимални, дадоха добри резултати. Една незначителна част от работниците се изказаха мълком, че това е резултат от стачката в "Подем" М1.

По отношение на каретната система, по който въпрос се ~~наимик~~ доста коментираше, настъпи успокоение. Започна се изплащането на надомното производство, като се прави изключение за някои от складорете, които не са готови с ведомостите.

Ф-ките "Котев" и "Дочо Македонски" Пазарджик, са освободили работниците си без да им дават 15-дневно предупреждение. Същите отстояват да платят 15-дневния полагаем се отпуск на работниците. На посочените ф-ки е рнушено да уредят този въпрос.

С е л я ч е с т в о.

Селяните посрещнаха с задоволство решението на правителството за оставяне до 60 кгг. слънчоглед на семейство, както и наредбата за царевицата. Има изказване, че тези количества са задоволителни.

Стопански съсловия.

След дълги разисквания между зеленчуко-овощарския колектив и РНС в връзка с обединението им и създаването на центро-свюз, чрез

На същата дата е било проведено в централния им клуб събрание в присъствието на 40 души. На същото събрание Михаил Константинов е дал напътствия към делегатите в връзка с конгреса им в София.

Първомай бе посетен от член на ЦК на партията им в връзка с отчитане на членовете. При среща с Иван Х. Иванов, касиер на околно ръководство, последният заявил на представител на ЦК, че ако въпросът е за отчет пред Дудчев, партията им има възможност да събере сумата 10000 лв., но за Нейков не давали нищо.

На 10 т.м. младежите организираха събрание, уредено от градското ръководство и студентската секция в връзка с конгреса. Присъствували са около 30 члена. Изнесен е бил доклад за конгреса и за честването на 1 ноември, в който ден ще бъде изнесена вечеринка в клуба на партията.

"ЗВЕНО".

Съюзът им в града ни проведе на 1 т.м. тържествено събрание в присъствието на 50 души, между които 8 жени. Изнесена бе лекция от Петър Райчев за живота на организацията по случай годишнината им.

В средите на "Звено" се говори, че в връзка с процеса на "Военния съюз" са замесени и други членове на съюза им.

М.Н.С. "Звено".

На 1 т.м. младежите звенари проведоха годишно събрание в присъствието на 25 души. Никола Георгиев, председател на събранието, изнесе кратък доклад, в който отчете дейността на IV район като много слаба. Същият съобщи, че поради малочисленост на членове, II и III райони се сливат в един.

Направи достояние, че са организирани още две секции към съюза им, а именно "Студенти" и "Учащи". Акрая се е пристъпило към избор на ново ръководство и избор на делегати за националната конференция. За такива са били посочени от обл. к-т Златко Скривков, от гр. к-т Иван Иванов, Борис Чанайоотов, Костадин Вилев и Валентина Петрова. От околните: Пловдивска-4 души, Пазарджикска-4, Първомайска-3, Ефурска-2, Карловска-3, Девинска-1, Асеновградска-3, като за Смолянска и Златоградска не бяха посочени.

НЕЛЕГАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ.

Фашисти.

В голямото си бодшинство фашистите се изказват в смисъл: Днешното положение е ясно. Вижда се какво става. Войната е неизбежна. В най-скоро време може да се очаква и развързката."

Конкретни прояви от страна на същите не са отбелязани.

Анархисти.

Забелязва се, че анархистите от Чепинското корито, които през лятния сезон бяха преснати из балкана по работа, са та прииждат към селата. Прави впечатление, че отношенията им с н.петковистите са добри. В с. Черини на будката при гарата е написан лозунг: "Смърт на Цанков и Г. Чимитров. Всичките ляжат". Предполага се, че това е дяло на анархистите.

Малцинства-Евреи.

Комунистите и поале-ционистите евреи се изказват по създаване на Инф. бюро на 9-те комунистически партии, че това е навременен удар върху създаващия се англо-американски блок.

Общите ционисти, представители на реакционното еврейство, се запитват един друг, няма ли това да доведе до изостряне отношенията между англо-американци и СССР и се стигне по-скоро до война.

-5-

110

ср / първане ще ги улесни утре в техните задачи, когато бъдем в война, която е неизбежна. Знаейки, че народът не ще се бие за РП/К/, те създават тази организация, за да могат да ги пращат на война от името на ОФ".

ср / За обединението на младежта Бонджиева се е изказала: "Не е голяма разликата между създаването на единна младежка организация и създаването на единна организация на ОФ. Едно е характерно - те се страхуват от разнопартийното издигане на младежта, което възпитание утре ще опълчи срещу тях. А по този начин възпитанието се централизира в техните ръце и младежта неизбежно ще навлезе в техните редове".

Анархисти.

В гимназията в с. Перущица, Пловдивско, е забелязана група от ученици анархисти, дейността на които понастоящем се състои в привличане на ремсисти в тяхната група.

ср / Анархо-комунистът Петко Теофилов Петков от Пловдив се е изказал по декларацията на НК на ОФ с одобрение: "Комунистите наистина не са се отказали да строят социализъм".

Бивши хора.

О.з. полковник Джунков, в връзка с международното положение, се е изказал: "Историята показва, че от изток идва само варварство. Народите от запад няма да се поддадат на тази зараза и изборите в Франция ни показваха това. Ген. Де Гол взе надмощие за сметка на комунистите. Същото стана и с частичните общински избори в Англия, където консервативите повсеместно печалат за сметка на лейбъристите. Всичко това показва завою в дясно."

Същият, по конференцията на 9-те ком. партии, е казал: "Комунистите, чувстввайки се застрашени от англо-американците, вземат мерки за организиране на народите под тяхна власт. Като логична последица от това естествено било комунистите у нас да се погрижат да вземат изцяло властта в ръцете си, като чрез образуването на единна политическа организация, изолират партийните водачи и влиятелни лица от останалите ОФ партии, които, малко или много, вървят в дясно."

ср / Според същия, обединението на младежта бил въпрос много важен. Смята се, че в тази организация РМС ще поеме ръководството под общи директиви на РП/К/".

О.з. полковник Георги Паунов в връзка с отпразнуването на Октомврийската революция е казал: "Народът не ще картини, а хляб и свобода - неща, които правителството му ги е отнело и за които народа само ще мечтае, защото всичко се изпраща за Русия, дори и мебелите".

В връзка с конференцията на 9-те ком. партии същият е казал: "С този блок няма да отидат далече, защото това, което народите очакваха от тях, не получиха. От една диктатура се премина към друга. И в самата конференция е имало разногласия".

ср / По декларацията на Н.К. на О.Ф.: "Това е с цел да се замаскира диктатурата и еднoпартийното управление, към което преминават. Комунистите почувстваха, че загубиха обичта на народа и се мъчат да я спечелят наново, но едва ли ще успеят, защото кръвта, която се проля, още не е изсъхнала".

Малцинства.

ср / В връзка с създаването на Единната ~~младежка~~ организация на ОФ сред реакционните еврейски среди се говори, че с това комунистите гледали да намалят отговорността си пред народа, като го заблуждават, че привидно управлява ОФ, а в същност главни фактори и власти са само комунистите.

М / Сред същите се чувства едно понижение на духа след речта на Молотов, върху която отбягват да коментират, но ясно проличава тяхната уплаха.

Арменско малцинство.

Особено живо се коментира сред арменците речта на В. Молотов, която се посреща с задоволство от страна на прогресивните, които са много повече в града ни.

Реакционно-настроените арменци са стреснати и изплашени и отбягват да коментират по политически въпроси, като се стремят да свързват приятелски връзки с прогресивни арменци.

Арменецът Артин Агопян, член на ЗМС-Л. Ганчев, се изказва, че делегатите от Пловдив на конгреса на ЗМС са напустили събранието, понеже не били съгласни с обединението на мласежките организации и при напускането са били арестувани от милицията, като се възмущават от постъпките на последната.

Еврейско малцинство.

Сред евреите-богаташи се чувства известен страх след декларацията на Н.К. на О.Ф., като заявяват, че за тях търговия не може да има в България и че, ако им се разреши, ще си отидат в Палестина, за което извънредно много се пропагандира от страна на десните ционисти.

От изказването на циониста Давид Гершон, който бе делегат на конгреса на ционистите в София, се вижда, че десните ревизионисти са се наложили по много точки и че пловдивските такива са за самостоятелна Палестина и че те имат на страната си по-голямата част от евреите. От изказванията на страти се вижда, че тях не ги интересува много политиката на О.Ф., като Самуил Гершон е заявил: "Ние сме съгласни с политиката на О.Ф., каквато и да е тяхно искане да ни позволят да се изселим, а как ще влезем в Палестина-това си е наша работа-легално или нелегално-ще видим".

Относно създаването се международно положение евреите ционисти са единни и заявяват, че ще застанат на против-империалистическия лагер и ще се борят до край.

На 18.XI.т.г. Алберт Джалдети, собственик на галантерийни магазини, се е изказал: "Тази едностранчива политика, която води нашето правителство, доведе страната ни до обедняване, а след време-и до глад, защото сме съюзници с държави, по-бедни и от нас и с държава, която системно ни ограбва и която само на картина е благотелствувача. Изнесоха ни брашното, сега ядем царевича. Изнесоха картофите, а на нас оставиха дребосъците. И сега ще идва онзи пезевенк Тито да уговарят, какво ще изнасят още от България. Тук сега ако му скроят някой килаф македонците, но те рано или късно ще го направят, аз съм говорил с тяхни хора и те чакат само удобен момент".

Македонско малцинство.

Прогресивните македонци с задоволство посрещат декларацията на Н.К. на О.Ф., и особено с нетърпение очакват идването на маршал Тито, като предполагат, че границите ще бъдат отворени и ще могат да посещават родните си места.

Сред реакционно-настроените македонци не се забелязват каквито и да са изказвания относно политически въпроси.

-5-

77

В друг разговор Бояджиева ~~и~~ се изказа пред група троцкисти относно идването на маршал Тито така: "Комунистите, както в Югославия, така и у нас в България, искат да обединят силите си, но народите, както там, така и тук, са отегчени от комунистите. Това, което се говори от дълго време за балканска федерация, ще го направят, а не смеят да кажат датата на пристигането на Тито, защото се страхуват от най-лошото, което може да се случи - да му направят атентат. Нима наистина един желан водач може да се страхува от народното линчуване. Старите маниери се проявиха и сега. Каквото и да направят, то ще е една каша, която ще влоши още повече и така лошото ни ~~наредни~~ международно положение".

Същата е завършила с думите: "В България положението е цветуще, но да не живеем в нея. Навсякъде другаде, но не и в руската сфера на влияние. Последният работник в другите страни е по-добре поставен от нас".

Троцкистката Пенка Радева заявява: "Тук в Пловдив нямаме никакви условия за работа. На всяка крачка те следят. В София е друго. Може да се работи прекрасно. На няколко пъти съм присъствувала на събрания и митинги и свободно може човек да говори и ако забележиш, че няко те следят, можеш да се смесиш веднага с тълпата и те ще се заблудят. Ние тук не можем да работим, но за сметка на нас работят нашите другари в чужбина и то по-усилено. Стачките в Италия и Франция и навсякъде са наше дело".

Анархисти.

Сред по-активните между тях са отбелязани изказвания пред работници затова, че економическото положение в България е лошо, упрекувайки ОФ и РП/К/.

Анархистът Иван Курметов заявява пред работниците от тютю.склад "Христо Кочев", че правителството не е в състояние да създаде благоденствие на народа, а същият тъне в мизерия и глад. Правителството на ОФ издига само лозунги за повишение на производството, а не знае, че работниците боледуват от туберкулоза от слабата храна.

В дома на анархиста Стефан Котаков, въдворен в ТВО, бе внесен на 24 т.м. един куфар с продукти за интернирани анархисти от Иван Яков Иванов от гара Кримин, придружен от една жена. Дадена е задача за оточняване на последната.

Дейната анархистка Мадамджиева е разколебавала работниците да не излизат организирано при посрещането на маршал Тито.

Анархистът Иван Гумеров, курсист в учителския институт в града ни, е провел събрание в с. Пролом, Карловско, в дома на Стоян Минчев Стоянов и в присъствието на 4 души. Единият от присъстващите - Петков, е носел анархистична значка и е говорил, че въпреки всичко, анархизмът ще дойде на власт, апелирайки към присъстващите да събират пари, за да бъдат подпомогнати анархистите, пострадали от ОФ и някои бедни техни съмишленици.

Малцинства.

Еврейско малцинство.

На 27 т.м. в читалище "Шалом Алейхем" - Пловдив еврейската организация "Джойт" проведе събрание и разпредели помощта, изпратена от Америка.

Еврейското малцинство взе активно участие в посрещането на маршал Тито.

На 28 т.м. по почин на еврейския к-т на ОФ, бе свикано публично събрание, на което говори Хаим Драбкин, журналист от Палестина, член на ЦК на Ахдут Авода Поале Цион/лев/, на тема "Борбата на Палестина за независимост и положението на евреите в Източна Европа. Събранието бе масово посетено. Присъстваха и голям брой ционисти.

На края са станали разисквания и за зададените въпроси ораторът е дал изчерпателно обяснение. В речта си ораторът е подчертал, че евреите в ОФ България имат пълна свобода и равнопоставеност.

Турско малцинство.

Турското малцинство взе дейно участие в посрещането на Маршал Тито. За целта бе проведено публично събрание в кв. Столипиново.

165

БИВШИ ЛОДЕ.

О.З. подполковник Н. Лозанов се искажал, че сега след уволняването им ще трябва да тръгнат по други пътища.

Георги Паунов се е искажал, че уволняването сега на военни те е, че те са хора на Дамян Велчев. Същия е бивш Военен съдия.

Между бившите хора се коментира с задоволство отстраняването от правителството на Йордан Божилов и Димо Казасов, като някои от тях заявяват, че Божилов би трябвало да бъде съден, като незаконно забогатял, а за Казасов заявяват "премахнаха най-малкото септември чка".

МАЛЦИНСТВА.ТУРЦИ.

Между близките на интернираните турци се говори, че след завръщането на последните от лагера, ще правят постъпки за изселване в Турция, тъй като за тях в България повече живот нямало, след като се интернирвали и мирни граждани без причина.

ЦИОНИСТИ.

Ционистическите организации се отзовават на акцията за събиране на суми за постройка на паметник на Съветската армия и са отпуснали за целта 40 хил. лева. Против тази акция се е обявил председателя на Е.Ц.О. - Жак М. Левн. Когато са поискани пари от него той е заявил, че без знанието на решението на организацията не може да отпусне никакви суми.

АРМЕНЦИ.

Напоследък между арменското малцинство бе разпространен слуха, че съветските пари са обменени с нови. Този слух е разтревожил много арменци, които са се запазили с руски рубли за да могат при репатрирането да имат повече средства за обзавеждане.

Настъпило е горямо недоволство в средите на родителите чийто деца се учеха в Арменското училище в Пловдив, което недавно бе закрито. Във връзка с това Дирекцията на същото училище е подала писмена молба до арменската прогресивна организация "Ереван" ко- която иска да и се издаде удостоверение за ~~неплатеността на данъците~~ ползата от съществуването на това училище. Ръководството на "Ереван" е отказало за издаде нова удостоверение, мотивирайки се, че Националния комитет на О.Ф. и е забранил да издава каквито и да са удостоверения

ПРИСЛОЙКИ.

Работническа класа. По повод изказаните съмнения преди известно време от страна на някои ~~търговски~~ работници, какво, че е възможно да им бъде отнета увеличената дажба хляб, се чувствувало вече известно успокоение в средата на същите, след взетото решение от страна на околийския синдикален съвет в смисъл, ~~търговските~~ работници да получават и през мъртвия сезон ФР купони. Почти във всички складове беха проведени събрания по приемане на новата конституция, които се посрещнаха с повишено настроение.

На заседание на местния синдикален съвет бе отчетено, че съревнуването е добро с изключение на това в металната индустрия, като се отчете, че то е станало поради липса на сурови материали.

140 lb & 6' 7"

2

T

006743 - 2 V. 194

М О Л Б А

от Ешкензаското Женско Благотворително Д-во
"Подкр епа." в София.

ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА УСТАВ

Уважаемый Господин Министре,

Учитво молиме да бъде утвърден устава на Едкелавското Женско Благотворително Д-во "Подкрепа" в София.

Заявяваме, че дружеството ни преследва изключително само благотворителни цели.

Молиме да се има предвид, че от дълги години дружеството ни ни провежда с успех благотворителната си дейност, като ангажира дейни и предани на делото, на дружеството членки.

Молиме за по-скорошно потвърждаване на устава ни, тъй като ни е наложителна работата подпомагане на бедствуващите ешкеназски свирн.

Прилагаме следните документи:

- 1/При вземенията от стария устав, подписани на страниц 13 от членовете на Настоятелството и Проверителния Съвет. Молиме съдия устав да се утвърди наново.
- 2/Учредителен Протокол
- 3/Списък на членовете на Настоятелството
- 4/Списък на членовете на Проверителния Съвет.
- 5/Списък на Учредителите.

2 мфок. 10

София Апрель 1947 год.

Председатель: Наст. Вензель

С ПОЧТ:

Секретарь:

БЪЛГАРСКИ НАРОДЕН ЖЕНСКИ СЪЮЗ

UNION POPULAIRE DES FEMMES BULGARES

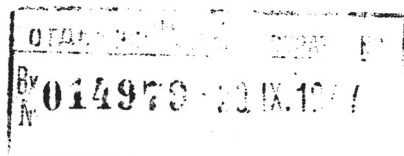
Тел. 2-57-33 — София, ул. Раковски № 157

• Sofia, rue Rakovsky 157

№ 705

София, 19. септември 1947 г.

4

До
МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ
РАБОТИ — служба дружба
Т У К

В отговор на писмото Ви № 4918 от 16. V. 47. Ви даваме следното мнение на БНЖС за Ешкеназкото женско дружество "Подкрепа":

Положението у нас от 1882 г. до сега е изоснова променено.

Подпомагането на нуждащите се не се оставя вече в ръцете на благотворителни дружества.

Комитета за социални грижи при Еврейската община е извел изцяло задачите на това дружество.

Да се съобразят с станалите обществени промени, да предадат имуществото си на Социални грижи — Еврейската община и да се самаразтурят или

да променят целите на дружеството като се съобразят с новите условия на живот, с устава на БНЖС и дейността на женските дружества у нас.

*За се имаме
напомнително
писмо до А. В. А.
М. К.*

ПОДАТЕЛКА: Могодрова

ГЕНЕРАЛКА: Могодрова

С П И С Ъ К

на членовете на Настоятелството на Енциклопедско Женско
Благотворително Д-во "Подкрепа" в София:

Председателка:

1/Настя Израел Гензелева, домакиня, ул. Аксаков № 48, Вход "В"

Подпредседателка:

2/Стола Ефим Кошницка, домакиня, ул. Клокотница № 17

Подпредседателка:

3/Бела Дуновиц Моше, домакиня, ул. Ивайло № 7

Секретарка:

4/Ребека Жак Зеслер, домакиня, ул. Добромир Хриз № 7

Касиерка:

5/Ема Адолф Цинерман, домакиня, ул. Повитано № 70

Членове:

6/Ленна Морис Маркс, домакиня, бул. Хр. Ботев № 101

7/Сура Морис Гринберг, домакиня, ул. Дунав № 27

8/Рашка Жак Розенфелд, домакиня, ул. Царица Елеонора № 31

9/Илона Макс Зеслер, домакиня, ул. Добромир Хриз № 7

10/Инта Алберт Шилд, домакиня, ул. Буня № 17

11/Ерна Херман Макс, домакиня, ул. Антип 1-ви № 40

12/Фрида Ерш Ретхолц, домакиня, ул. Бенковска № 27

13/Ема Илия Голдман, домакиня, ул. Неофит Рилски № 12

14/Ани Симон Фарбър, домакиня, бул. Дондуков № 50

15/Малвина Александър Айзеншрайбер, домакиня, ул. Мусала 10

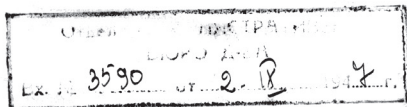
16/Софи Блауцайн-Маджар, домакиня, ул. Сердика 19

Софийска еврейска ешкеназка община
ул. Екз. Иосиф 61. Тел. 2-83-40 и 3.33.57

Communauté israélite echkenazim de Sofia
Rue Exarch Joseph 61. Tel. 2-83-40 и 3.33.57

№ 206

София, 1-а Септември 1947 г.
Sofia le

До Почитаемата

Дирекция на Народната Милиция
Отдел дружества

ТУК

С настоящето Ви осведомяваме, че управлението на общината ни е поверено на ново настоятелство, избрано на 24. Август т.г. утвърдено от Централната Консистерия на Евреите в България с заповед под № 1402 от 28.VIII.т.г. и като настоятелство има следния състав:

1. Председател: Александр Адолф Айзеншрайбер
2. Подпредседател: Соломон Иосиф Грюнберг
3. Чл. секретар: Хайнрих Пейси Надлер
4. чл. касиер: Аврам Илия Лейбович
5. чл. съветник: Херман Соломон Макс
6. " " Иосиф Дойч Давидов
7. " " Мориц Аврам Грюнберг
8. " " Зигмунд Хайнрих Ротхолц
9. " " Давид Яков Розен
10. Контролна Комисия: Изидор Янко Хоровиц
11. Контролна Комисия: Адолф Исак Мендел
12. Контролна Комисия: Хайнрих Михаил Грюнберг

Прилагаме при настоящето един подробен списък с адресите им.

С почитание:

СОФ. ЕВРЕЙСКА ЕШКЕНАЗКА ОБЩИНА

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

СЕКРЕТАР:

Александр Айзеншрайбер
Макс

Към писмо № 206 - 1.8.947

СПИСЪК

НА НОВОИЗБРАНОТО НАСТОЯТЕЛСТВО НА СОФ. ЕВРЕЙСКА ЕШКЕНАЗКА ОБЩИНА-ЕКЗ. КОСИФ 61

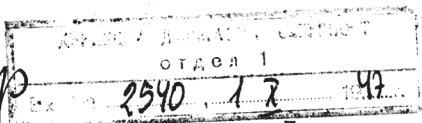
№ по ред.	Име и Презиме	родом	дата на раждане.	партидна принад.	лежност	местожителство
1.	Александър Адолф Айзенштрайбер	София	18.VI.1896 г.	безпартиен		Мусада 10
2.	Соломон Иосиф Гринберг	Русе	4.VII.1898 "	" "		Дунав 12
3.	Давид Яков Розен	София	14.X. 1899 "	Р. П. /К/		11. Август 29
4.	Зигмунд Хайнрих Ротхолц	София	25.XI.1909 "	безпартиен		Ст. Караджа 7
5.	Иосиф Дойч Давидов	София	24.II.1900 "	Б.Р.С.Д.П.		Дунав 27
6.	Мориц Аврам Гринберг	София	6.II. 1901 "	безпартиен		Дунав 27
7.	Хайнрих Пеиси Надлер	София	18.III.1896 "	Р.П. /К /		Странджа 46
8.	Аврам Илия Леинович	София	10.IX. 1899 "	безпартиен		Дунав 11
9.	Изидор Янко Хоровиц	София	2. XI. 1905 "	Звено		Бул. Драгоман 46
10.	Херман Соломон Макс	Лом	31.V. 1900 "	безпартиен		Цар Симеон 60
11.	Адолф Исак Мендел	Русе	2.II. 1897 "	Нар.С.Звено		Венковска 27
12.	Хайнрих Михайл Гринберг	Лом	1896 "	безпартиен		Бул. Драгоман 46

М. В. Р.

Vcp

76
34

ОБЛАСТНО УПРАВЛЕНИЕ
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

№ 4525

29 11 1947 г.

ВАРНА

Дирекция Държавна Сигурност
Началник отдел I
С О Ф И Я.

На писмо № 389 от 21.VI.1947 год. -

1. ТУРЦИ-ВАРНА

Мусулманското малцинство в града ни наброява общо 3,260 души, по ч. названието турско малцинство. В това малцинство влизат няколко националности, а именно:

Турци-1455 души.
Цигани-1433 души
Татари-476

Ръководството се състои от следните лица:

1. Хасан Р. Мехмедов-председател-член на БЗНС-О.Ф.
2. Ахмед Хасанов Балакчи-полпредс.член на БРП/к/.
3. Ахмед Хакъев Ембев-секретар-член БРП/к/.
4. Хюсеин Г. Сюметлиев-касир-член БЗНС-О.Ф.
5. Ахмед Мустафов х. Ахмедов-член-БРП/к/.
6. Ариф Селеметов Арифов-член-БРП/к/.
7. Якуб Халилов Зебра-член-безпартиен.
8. Мехмед Молла Алтер-член-БРП/к/.

В горното ръководство влизат хора и от трите националности. Не съгласие и не сработване съществуват само между циганите и турците, тъй като последните отказват да приемат първите в малцинствената си организация като хора немалко и много общо с турците.

Болшеството от турско малцинство са с средно материално положение и черпят средствата си за съществуване и препитание на семействата си като работници в разните предприятия и фабрики, хамали, каруцари, слуги, амбулантни търговци, рибари, преносвачи и служачи.

По малката част са с добро материално положение и вземат участие в почти всички занаяти, като обушари, цапуларши, сараши, кафеджии, бръснари, железари и други, но по малко.

Най малката част са с много добро материално положение и се занимават с търговия, манифактуристи, бакали, кръчмари, ханджии, житни търговци, яйчари, гостилничари, има и няколко пензионери.

В политическо отношение, по турска линия, с изключение на циганите, по голямата част са с Кемалистични убеждения и големи привърженици на Кемалистическия режим в Турция, което смятат за тяхно отечество и са свързани не само национално, но и кръвно, тъй като болшеството от живущите в Варна турци, имат роднини в Турция. По малката част от тях са с антикемалистични убеждения-привърженици на стария режим.

В нашата действителност, една част от турците след 9.IX.44 год., се записаха в две отечествено-фронтовски партии, а именно: в БРП/к/ около 160 члена и в БЗНС-О.Ф. около 140 души, като членуват в различни организации, там където живеят. Останалата част от турците, не са записани в никоя политическа партия и се смятат за безпартийни.

Освен малцинствени организации, нощи такива отечествено фронтовски или противонародни, нямат организирани, като изключим силно масовия шовинизъм сред тях без изключение на пол. възраст и политически убеждения, всички ратурат за Турция, с изключение на младежкото д-во "Истинска" състоящо се само от цигани.

Ръководството се състои от следните лица:

1. Ахмед Майор Мехмедов-член РПК.-председател.
2. Ахмед Яларов Ашкалиев-член БРП/к/-секретар.

Горните двама се ползват с много добро име сред циганите и те полагат усилия да оправдаят доверието с което са ги възнаградил.

II ЕВРЕИ.

Еврейското малцинство в града ни наброява 1,100 души. Болшинството от тях са с много добро материално положение, като една част се занимават с търговия от различни видове, а другата част са чиновници в разни предприятия или учреждения. По малката част са с средно материално положение и взимат участие в почти всички отрасли на стопанския живот в града ни.

В политическо отношение, евреите се делят на ционисти и антиционисти. В нашата действителност, евреите членуват в следните политически организации:

1. В БРП/к/-116 души.
2. В БРСДП-22 души.
3. В БЗНС-О.Ф.-8 души.
4. В ЗВЕНО-4 души.

Общо еврейското малцинство има следните организации:

Общоеврейска организация за борба с фашизма и антисемитизма-"Илия Еренбург", която организация могат да членуват всички евреи-ционисти и анти-ционисти.

Ръководството се състои от следните лица:

- Йосиф Яков Бехар-председател-безпартиен.
Сабетай Косов-полпредседател-безпартиен.
Моис Соломон Паси-секретар-член БРП/к/.
Соломон Бехар-касиер-член БРСДП.
Израел Чипрут-пом. касиер-член БРСДП.
Самуел Букенаси-домакин-член РП/к/.
Йосиф Чакъров-член съветник-РП/к/

Контролна комисия:

- Ефрем Белжаров-председател-член РП/к/.
Ана Гримберг-секретар-РП/к/.
Милка Йосиф Джурев-член-РМС.

В ръководството на горната организация доминират антиционистите, които имат положително отношение спрямо О.Ф. Всички мероприятия на правителството се посрещат благосклонно, обаче ефикасна помощ не оказват много, тъй като на техния апел малко се отзовават. За отбелязване е че въпреки ж общоеврейската организация членуват само около 250 души в болшинството са антиционисти. Развиват повече културно просветна дейност, обаче събранията им се посещават слабо.

2. Еврейско взаимоспомагателно д-во "Братство", в което също могат да членуват всички евреи. Целта на д-вото е следната-да внесе почит и уважение между членовете и членките, културно просветни събрания и събиране помощи за нуждаещи се евреи-парична, медицинска и др.

Ръководството се състои от следните лица:

- Йосиф Яков Бехар-председател-безпартиен.
Самуел Аронов Конфино-полпредседател-безпартиен.
Арон Давид Грамляно-секретар-член БРСДП.
Нисим Симанго Бехар-касиер-БРП/к/.
Нисим Исак Гримберг-домакин-БРП/к/.
Рафаел Юда Гамлиел-член съветник-БЗНС-О.Ф.
Самуел Йосиф Алмале-член съветник-БРП/к/.

В горното ръководство, също доминират антиционистите с изключение на подпредседателя и секретаря-които са Поале-ционисти.

Братството има също и женско ръководство, състоящо се от 7 члена, разпределено така: три ционистки и 4 антиционистки. Особена дейност, те не развиват, освен при подпомагане на отделни членове.

Антиционистите не членуват в други организации, освен в горните две.

Ционистите имат следните организации:

1. Единна ционистическа организация-"д-р Теодор Херцел"

Ръководството се състои от следните лица:

Като най-лесни-реакционно настроени и положително противонародни елементи по подобие на национал-социалистите, се оказват членовете на следните организации.

44
37

1. Общи ционисти-които наброяват около 60 души-образувана в края на 1946 год., след разцепението им с Полюцион. Ръководителите на горната организация, са следните лица.

1. Азак Москона-председател-безпартиен.
2. Мишел Барух-секретар-безпартиен.
3. Буко Хаймов-член-безпартиен.

Горните трима са изтъкнати антикомунисти, прикрити врагове на О.Ф. Мероприятията на О.Ф. се посрещат с явно недоволство, а състава на членовете им е изключително боржуазен. Също така и от бившата масонска ложа.

2. Независими ционисти-ревизионисти" и "Бетар"-впървите влизат възрастните, а в вторите младежи. За сега общообна организация нямат. Прели известно време са получили инструкции от София да се организират и изберат ръководство и въпреки усилията на няколко души, те не са успели, тъй като се забелязва едно възраждане. За сега са определени като такива около 15-20 души. Като техни ръководители и вдъхновители се явяват 1. д-р Йосиф Томберг-безпартиен и Алберт Сатико-БРСДП/от известно време съжителстват в Алжир и си кореспондират с горните двама/.

Друг техен западен последовател е Мико Хаим Барух-безпартиен. За сега дейността ни в последната група се ограничава само в издирване бивши и настоящи Бетарци и ревизионисти и проследяване тяхната дейност. А в първата контролираме чрез информатор, тяхната публична и агитационна дейност.

Към ционистическите организации има и женска секция в която могат да членуват всички еврейки ционистки с изключение на антиционистите.

Женска ционистическа организация "Вицо"-брой на членовете-170.

Ръководството се състои от следните лица:

1. Луиза Израел Валдерон-председателка-безпартийна.
2. Дуда Мордехай Пилософ-подпредседателка-безпартийна.
3. Сузана Алберт Москона-подпредседателка-член ЗВНО
4. Дора Йосиф Екерт-секретарка-безпартийна.
5. Рашел Моис Басан-касиерка-безпартийна.

Чет съветнички също безпартийни.

Всички жени влизащи в ръководството са съпруги на дейни и активни ционисти. Влизащи в ръководствата на други еврейски организации. Тяхното отношение към мероприятията на О.Ф. са също такива каквито са и на останалите ционистически организации.

III-АРМЕНЦИ.-

Арменското малцинство в града ни наброява 3072 души. Стопанската им дейност взема участие в почти всички отрасли на стопанския ни живот в града, а именно-занаятчии-571, работници-487, търговци-169, свободни професии 31. В арменското малцинство съществува само една прогресивна организация, а именно "Ереван", която брои около 1000 чл. дейността на която се състои в следното:-Културно просветна дейност и агитация и пропаганда за АССР. Ръководствата и се състоят от следните лица.

Таквор Арханян-председател-член на БРП/к/.

Оник Ованезов Мардикен-подпредседател-БРП/к/.

Вахан Касабян-секретар-БРП/к/.

Арменаг Агопян-касиер-безпартиен.

Татйос Киркорян-зав. младежта-БРП/к/.

Грон Кавафян-агитпроп-БРП/к/.

Кехам Ованесян-зав. женатдел.

Маркрит Кераян-съветник-РМС.

Кехам Бабинян-съветник-РМС.

Горното ръководство се ползва с добро име, почти всред цялото арменско малцинство, с изключение на реакционно настроените. Всички мероприятия на О.Ф. се възприемат добре и се провеждат на дело изразени в бригади, съвещувания, удачничество и др.

IV-МАКЕДОНЦИ.-

ШУМЕНСКА ОКОЛИЯ.

ТУРЦИ-

- а/Всred турците има изградени две организации:
Културно-просветно-физкултурно д-во-"Ъшък",масова младежка организация с характерни О.Ф. прояви-напр.чествене на публично събрание,65-годишнината на Г.Димитров и др. В ръководството влизат.
- 2.Исмаел Ахмедов Мичиков-председател-БРСЛП.
 - 2.Ахмед Мехмедов Каракашев-студент в София,зъболекар, в близки връзки е с секретаря на турската легация в София и е обект на Д.С.-София.
 - 3.Садък Ахмедов Мехмедов-полпредседател-РП/к/-честен.
 - 4.Налжи Срейманов Мемишев-не работи добре-член БРСЛП
 - 5.Кемалелин Хамдиев Исмаилов-касиер-безпартиен.
 - 6.Хусеин Сабриев Бъчваров-безпартиен.
 - 7.Перихане Османова Рашидова-безпартийна,работи в КДМ.
 - 8.Ахмед Кадиров Мехмедов-безпартиен.
 - 9.Ахмед Калиров Мехмедов-член на РМС.
 - 10.Махмурис Мустафова Хасанова-много дейна членка на "Ъшък."

б/Другото турско д-во е"Джамиет Хайрие"-масова организация с около 1000члена-с благотворителна цел за подпомагане на бедните турци.Набира средствата си от членския внос,вечеринки,театрални представления и др.

Ръководството на дружеството се състои от:

- 1/Ахмед Хасанов Кемал-председател-член БРСЛП/организатор на същата партия.
- 2.Ахмед Кадиров Мехмедов-подпредседател-член на РМС.
- 3.Садък Ахмедов Ахмедов-секретар член на РП/к/.Има доста голямо влияние всред турците и особено всред младежите и се проявява добре.

Към ръководството има и други членове,които обаче още не са проучени.

II-АРМЕНЦИ.-712 души,от тях 78-занаятчий и 60 търгов.и бакали.Арменците имат прогресивна организация"Ереван,за подпомагане на Съветска Армения,в която влизат болшеиството от арменците.В ръководството влизат следните лица:

- 1.Татйос Пампукциян-чл.РП/к/.
 - 2.Шавари Анораник Арабаджиян-чл.РП/к/.
 - 3.Левон Симон Тативитян-безпартиен,но голям патриот за Съветска Армения.
- Според силите си"Ереван"оказва голяма помощ на О.Ф. за приобщаване на арменците.
- Имат още:църковно настоятелство и физкултурно д-во, като са под ръководството на "Ереван" и му са подчинени.

III-ЕВРЕИ.-

Около 629 души-от тях 21 са занаятчий,останалите търговци и бакали.

Имат следните организации:

- 1.Единна ционистическа организация/ЕПО/ с ръководители:
Нисим Алберт Бежаряно-аптекарь.
Елиезер Гаврилов Коев-търговец/общи ционисти
- 2.Паоле-цион-с ръководител:Нафталин Давид Бежар-националист, прояви против О.Ф. няма.
- 3.Независими ционисти с ръководители:-Нисим Севи Коев и Рафаел Аврам Фарм-крайни националисти.Не удобряват О.Ф.,обаче се въздържат от прояви.
- 4.Ехалуц Ецаир-Младежка ционистическа организация с ръководител Клара Мико Герон-не е лоша жена.
- 5.Ашамер Ацаир-лява младежка ционистическа организация с ръководител Азария Елиезер Ешкенази,националист,без прояви против О.Ф.

ЛИЧНО СТРОГО-ПОВЕРЛИТЕЛНО!

М. В. Р.
ДИРЕКЦИЯ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
ОБЛАСТНО УПРАВЛЕНИЕ
№ 5196
29. XII 1947 год.
гр. ВРАЦА

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

ДО
ДИРЕКЦИЯ НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
НАЧАЛНИКУ ОТДЕЛ I-ВИ
СОФИЯ

Д О К Л А Д

За времето от 1.I.1947 год. до 31.XII.с.г.

I. ЛЕГАЛНИ ОПОЗИЦИОННИ ПАРТИИ.

БРСДП/о/-К. Дулчев и ССМ/о/.

1. Организационна и публична дейност:

а/Промени в ръководствата в околийски и областен мащаб:Областно ръководство на тази партия несъществува, нито е правено опит през тази година да бъде създадено такова:Съществували са в началото на годината околийски ръководства в градовете-Враца, Видин, Бела-Слатина и Оряхово. Промени в тях не са станали. До месец май тези ръководства са водили анемичен живот, след което с изключение на Видин, останалите нещат признаци на живот. Ръководството във Видин представлявано от лицето Петър Братков-адвокат и народен представител от тази партия, продължава да води малък и слаба организационна и политическа дейност.

б/Прилив и отлив в организацията:В първото полугодие, до месец май, в организацията на РСДП/о/имаше прилив.Образуваха се нови организации по селата или членове на РСДП-Нейков преминаваха в организацията на РСДП/о/.Това явление е документирано в службата.В селата Типченица и Тишевица, Врачанско, Видбол и Сметрдан, Видинско, Букьовци, Оряховско, бяха образувани организации на РСДП/о/ в периода април-май т.г.Известен брой от членовете на РСДП-Нейков във Видин преминаха в РСДП/о/.Прилива в тази партия може да се обясни с две причини:Първа и основна е,че в редовете на РСДП-Нейков бяха нахлували хора с профашистки разбирания.Втора причина е,че в първото полугодие съществуваша условия безнаказа да се води открита борба срещу О.Ф.,а прикрилите се профашисти в РСДП/о/ имаха изгодния случай открито да излезат в опозиция.

След решителния курс,който правителството взе срещу реакционната опозиция с арестуването на Н.Петков,приливът престана.Започна видим отлив.Така някои от членовете преминаха в организацията на РСДП-Нейков наново.Някой организации изцяло преминаха към Нейков,каквито са случаите в селата,Капитановци,Кутово и Синаговци,Видинско.Почти всички останали,с изключение на организацията във Видин,видимо преустановиха съществуването си.Преминаване в другите партии,освен в РСДП-Нейков не сме констатирали.

в/Състав на организацията в социално отношение:Социалния състав на тази партия не е еднороден.Организациите в градовете имат в основата си маса дребно буржоазен състав:Адвокати,пенсионери-чиновници,търговци и бивши хора и много малка част занаятчий.Само в организацията в гр.Видин има и значителен брой работници,предимно от порцелановата фабрика,чийто собственик е Георги Владецов,задържан след 9.IX.44 год. под давлението,на който същите са станали членове на организацията.В селските организации основният елемент са средно заможни селяни и местни търговци и бакали.Общо в областта има 16 организации.През третото тримесечие-юний-септември организацията наброяваше около 300 члена

МАЛЦИНСТВЕНИ ГРУПИ.1. Турско малцинство.

а/Национални малцинствени организации: Национални политически искания и стремежи: В гр. Видин съществува просветно д-во "Илдъз". Турското малцинство чете малцинственият вестник "Ашак".

В гр. Белоградчик сред това малцинство се забелязва стремеж към изселване в Турция. В последното тримесечие там е имало 5 искания за изселване. Същото е установено и в Белослатинска околия под водачеството на Мустафа Шерифов и Мустафа Юсейнов и двамата от гр. В. Слатина, който по сведения на службата, са ходили в турското консулство където са изложили, че били икономически затруднени тук в България. Такива констатации има и в гр. Видин и Лом, в които градове има повече турци, от колкото в останалите градове на областта.

От писмата идващи от Турция, всред това малцинство е настъпило, страх за предстояща война с Турция, и се говори между същите, че щели да бъдат интернирани и затваряни, в резултат на което се правят постъпки от тяхна страна да се изселат.

Дейност от друг характер всред тях не е проявена.

2. Еврейско малцинство:

а/Национални и политически искания и стремежи, всред това малцинство не са констатирани.

б/В болшинството си това малцинство е дребно търговско и не е зангажирано в стопанските мероприятия на правителството. Отношението им обаче към тия мероприятия не е отрицателно. Младешките членуват повече в РМС и взеха участие в бригадирството през тази година. Всред старите еврей, който са търговци, има известно недоволство, по отношение на обръзуването на народните магазини.

в/Прояви на това малцинство които да говорят за връзки с чуждо разузнаване през годината не са установени.

г/Всред евреите съществуват организациите: "Поале-Цион"/широки социалисти/, "Общи ционисти" и "Вицо"/женска организация/. Тези организации не са проявили дейност, освен "Вицо", която се занимава повече с благотворителни задачи.

Разпространяват се всред тех вестниците: "Еврейски вести"-орган на ЕОФ, "Поале-Цион"-орган на организацията "Поале-Цион" и "Ционистическа трибуна"-орган на общите ционисти.

От страна на някои съществува желание да заминат за Палестиния. Предвид на това, че трудно се урежда заминаването на за Палестиния, то през третото тримесечие имаше случай на нелегално преминаване на границата - р. Дунав, от където през Ромъния са имали намерения да заминат за Палестиния. Случийте беха с младежи, които са отечественофронтовци.

3. Арменско малцинство:

По голямата част от това малцинство желае да замине за Съветска армия. Заминалите до сега семейства кореспондират с тукашните, което указва голямо влияние всред останалите тук. Всред това малцинство се чете вестник "Ириван", орган на малцинството в България.

Прояви които да говорят за вражеска дейност и отрицателно отношение към правителствените мероприятия не са установени.

Всред останалите малциства не констатирана дейност от какъвто и да е характер.

Дирекция Държавна Сигурност
Началник отдел I
София.-

отдел I

4109 29 IV 47

Д О К Л А Д

за времето от 1.I. до 30.XII.1947год.

I- ЛЕГАЛНИ ОПОЗИЦИОННИ ПАРТИИ

БЗНС-Н.ПЕТКОВ-до момента на разтурването му.-

1. Организационна и публична дейност.-

а/ Промени в ръководството на съюза са станали; Шумен и Добрич.

Добрич-околийското ръководство бе преизбрано на околийска конференция по изтичане на мандата му.

Шумен-изборът за новото околийско ръководство бе придружен с голяма подготовка и силно разгорещена фракционна борба. На годишната конференция състояла се на 26.I.1947год., ние имаме подготвени и ярко очертани две фракции, които излизат с отделни листи, а именно:

Първата оглавявана от Христо Стоянов/самостоятелно крило/.

Втората оглавявана от Тодор Стоянов, Лазаров/Н.Петков/

С големи борби и пререкания спечели листата на Тодор Стоянов, Лазаров. След победата на Тодор Лазаров, крилото на Христо Стоянов излезе с открито писмо, в което го разобличава в корупция и антисъюзна дейност. Писмото бе от дружбите на село Габрица и Белокопитово.

б/ Приливи и отливи в организацията:

През отчетния период ние имаме силен отлив в организацията. В началото на отчетния период големи промени нямаме. През месец февруарий имаме известен отлив, който бе доста за кратко време. През март ние забелязваме опити за затягане на организацията, като за целта бяха дошли някои организатори в областта от ПП. Причини за отлив в организацията са:

1. Подписване на мирния договор.

2. Затягане на вътрешната политика на О.Ф. в резултат процеса срещу Н.Петков и други удари нанесени на съюзни лидери по места.

За да ни бъде по ясно каква е бил отлива в организациите, могат да се дадат следните цифри.

ВАРНА

В началото на отчетния период имаме 1800 члена. От тях в първото тримесечие са отчетени около 1000 члена. До разтурването ние нямаме почти никаква отчетност и членовете фактически остават около 650.

ШУМЕН

Общ брой на членове 1533. С настъпването и фракционните борби, които подсилват разлагането броя им до момента на разтурването остава 400 члена.

ДОБРИЧ.

В началото на отчетния период имаме 230 члена. С подписването на мирния договор намаляват на около 165. През месец март, благодарение акти визацията на ПП има нарастване на 250 члена, което нарастване е главно и от членове напуснали съюза от изборите до март. След тоя процес, те спадат наново на 160 члена.

НОВИ-ПАЗАР.

По време на изборите имаме 17 дружби с 618 члена. В края на първото тримесечие за 1947год. остават 13 дружби с около 390 члена, а до разтурването спадат на 208 члена.

БАЛЧИК

По време на изборите имаме 25 дружби, но след прашането им на Върховен Съюзен Съветник-Петър Пасков, в затвора, подписването на мирния договор и процеса на Н.Петков до момента на разтурването през отчетния период не развиват никаква дейност и в организацията остават 53 члена.

прогимназия.

Чито един от тези обекти няма да се построи на определеното време. За здравните домове още не са набавени материалите, а за прогимназията зидовете са издигнати, а има вероятност да се сринат поради това, че не е покрита, а съхраняват се ~~много~~ на материалите е много лошо. - Тухли, цимент и други са разхвърлени в безпорядък, а има вероятност и цимента да се развали.

Нямаме данни, че областта някъде по инициатива на турското малцинство е запланувано или извършено някакво стопанско мероприятие, като постройката на междуселски пътища, чешми и пр.

в/Нямаме данни, които да говорят, че малцинството има връзка с чуждото разузнаване, освен определените обекти, които се разработват от II-секция.

г/Дейността на малцинствените организации, както вече казахме ~~их~~ в първият пункт, е чисто културно-просветна и благотворителна.

ЕВРЕИ.-

Всред еврейското малцинство в областта съществуват следните организации:

1/Варна-Общоеврейска организация против фашизма и антисемизма "Иля Еренбург".

2/Общоеврейско взаимноспомогателно дружество "Братство".

3/Единна ционистическа организация "д-р Тодор Херцен."

4/Ционистическа организация "Пайлицион."

5/Младежка организация при "Подацион."

6/Младежка организация "Ашмер Ацаир."

7/Ционистическа организация "Общи ционисти".

8/Младежка ционистическа организация "Ехалуц."

9/Ционистическа организация "Диммар."

10/Ционистическа организация "Лихалут Авада /ляв/

11/Женска ционистическа организация "Вицо."

Шумен.

1/Независими ционисти.

Горните организации нямат никакви местни печатни издания, а всички получават от София и раздават между членовете на организацията им.

Организацията "Иля Еренбург" и "Братство" са издали следните позиви: По случай отпразднуването на 1-ви май, отпразднуването на 9. IX, отпразднуването на октомврийската революция, по случай годишнината от смъртта на видния антифашист от Варна Бениамин Дубавицки. По последния случай са имали и общо събрание, където е говорил народният представител Израел Майер.

Ционистическата организация "д-р Херцен" е издала позив от името на всички свои потделения по случай 1-ви май, 9. IX, октомврийската революция и за решенията на обществото на обединените народи, за създаването на Палестинска държава. По случай ционистическия конгрес са издали и хвърчащи позиви за агитация.

Организацията "Иля Еренбург" е провела 4 събрания с 1800 посетители.

Ционистическите организации са провели общо 4 събрания с общо 800 посетители. По случай 1-ви май еврейското малцинство е излязло на манифестация от името на "Иля Еренбург" където са присъствали 350 души.

Независимите ционисти разпродават портрета на Георги Димитров и други илюстрации и картини, чрез които събират средства за засаждане гора на името на Георги Димитров.

Нямаме данни за съществуването на нелегална организация всред еврейското малцинство.

а/Националните им искания и стремежи са: Ционистите ~~живодят~~ усилено на агитация за заминаването в Палестина. Така напр. д-р Елиезер Вентура-председател на ВОС при "ЕЦБ" е апелирал към заинтерисувалите се от масите по Палестинския проблем и създаване желание всред малцинството за емиграция. Чато най ревностни агитатори са ционистите: 1/Алберт Моис Моско и 2/Йосиф Давид Екерт. 3/Леон Майер.

б/Отношението на малцинството към правителството и неговите мероприятия, може да се характеризират така: Антиционистите посрещат правителствените мероприятия с одобрение и вземат дейно участие в изпълнението им.

Ционистите посрещат мероприятията с известна резервираност и не вземат никакво участие в провеждането им.

Така напр. при набирането бригадири за националната строителна бригада, те не са дали нито един бригадир, с изключение на организацията "Ашмер Ацаир", които са образували младежка бригада от 20 души и са ходили в прохода "Хаин-Боаз", а след завръщането са ходили в южна България по прибиране на реколтата. Тая бригада, за да се образува, главната причина е, че легнало в устава им, оня който не отиде на младежка бригада, няма право да замине за Палестина.

в/Нямаме данни за връзки на малцинството с чуждото разузнаване, освен това, че през месец септември т.г. най десните общи ционисти са получавали през месец септември колетти направо от Америка.

г/Деятелността на организациите им е следната:

Първата организация "Иля Еренбург", която организира в себе си всички евреи антиционисти и ционисти за борба против фашизма и анти симитизма. Деятелността им се състои в провеждането на публични събрания и запознаване на малцинството с новата политическа и икономическа обстановка.

Втората организация "Братство", в която болшинството са антиционисти, полага усилия за да оправдае съществуването си, целта на която е да подпомага нуждаещите се членове, като медицинска помощ, морална и материална. Публични събрания не правят само когато се наложи в изключителни случаи.

Всички останали ционистически организации, работят за запознаване на членовете си с ционизма, агитират за образуването на еврейска държава в Палестина и емигрирането им.

На всички ционистически организации целта е една-емигрирането им по различни пътища за Палестина, създаването на еврейска държава, като една част от тях искат да има чисто еврейска, а другите арабско-еврейска държава. Ато особено активност проявяват в тая насока-ръко водствата на общите ционисти и "Шоапион".

ЗАБЕЛЕЖКА:

Сред малцинството е правен опит от Мико Хаим Барух и д-р Янишка Янишка Иона Гемберт за създаване на организацията "Бетар", който е излязал неуспешен.

МАКЕДОНЦИ.-

Сред македонското малцинство съществува една малцинствена организация "Гоце Делчев" създадена през отчетния период вместо рязтурено то македонско братство "Яни Сандански". Малцинството няма печатан орган в областта, тъй като получава такъв от София "Нова Македония".

През отчетния период са изждали позиви по повод на следните случаи: 1-ви май, в връзка с образуването на новото дружество, 9. IX, за Октомврийската революция и в връзка с пристигането на председателя на Народната Република Македония-Димитър Влахов. През месец юний е издадена и една брошура "Защо се разтури македонското братство?" от Димитър поп Евтимов-зав. основното образование в Федеративна Народна Република Македония.

През отчетния период са провели 5 публични събрания с 1000 души присъстващи. От името на Македонското малцинство са провели 3 публични акции за набиране на бригадири.

а/Национални искания и стремежи не са регистрирани, тъй като по-голямата част от малцинството, между които се намират и комунисти, заявяват, че тях македонския въпрос ги интересува дотолкова, доколкото те да могат да се развиват свободно в стопанско и културно отношение.

б/Оголямата част от тях са привърженици на протогеровистите и Михайловистите и понастоящем не членуват в братството.

в/Отношението на малцинството към правителството и неговите мероприятия по-голямата част ги посреща положително и вземат дейно участие в провеждането им, като напр: Свобода Касабова-секретар на МСС, Симо Касабов-Директор на спиртия монопол и др. Има известна част бивши членове на МВРО, Михайлов и Протогеров, които имат отрицателно отношение към мероприятията на пратилството. Протогеровиста-Кръстю Тачев-член на ЗВНО се обявява против затварянето на кръчмите, Нармаг и кооперация обединена "Труд"- "Напред".

Същите бойкотират и дружеството "Гоце Делчев".

Отношението на прогресивните македонци към двегодишния стопански план е положително. Дружеството е пратило на три пъти младежи македонци в Югославия.

в/

ДО ГОСПОДИНА НАЧАЛНИКА
ОТДЕЛ I-ВИ

С О Ф И Я

Д О К Л А Д

за времето от 1 януарий до 31.XII.1947 год.

I-ЛЕГАЛНИ ОПОЗИЦИОННИ ПАРТИИ

БЗНС-Н.ПЕТКОВ

1.Организационна и публична дейност

а/Промени в ръководствата

Началните месеци на 947 година бяха обявени за агитационно-организационни, с цел да се затегнат разкапалите се дружби след изборите. През този период се извърши и промяната в ръководствата.

Характерно в организацията на отчетно-изборните събрания и околийските конференции беше следното:- 1.че те се провеждаха непосредствено от народните представители, а околийските конференции в присъствието на член от П.П. на БЗНС-Н.Петков-Борис Бумбаров, Митю Седев, Димитър Стояно Петър Сърбински и др.

2.курса даден от горе беше- организационно затягане на дружбите, за да бъдат способни да се противопоставят на организираната сила на властта. "Числеността не е решаваща-подбор на здрави кадри готови за жертви"-заявява Петър Сърбински в Карнобат

3.Стремеж да бъдат изтъкнати в ръководствата изпитаните кадри на пладненци.

Проведените околийски конференции в Бургас, Айтос, Ямбол, Карнобат, Сливен, Елхово, Тополовград дадоха привест на пладненци в ръководствата, с изключение на околийското настоятелство в Карнобат където болшинство бяха Гичевисти. Това се дължи на факта, че хората на Гичев в Карнобат се ползват с по-голям авторитет и влияние. Отражението на тая фракционна борба, особено изразена в Карнобат, Ямбол и Бургас обезвери тяхните маси, раздели тяхните кадри.

След дълги протакания на окол.конференции на 20.IV.947 г се свика и Областно отчетно-изборно събрание в гр.Бургас, с участието на 82 делегата. Представени бяха Бургаска, Айтоска, Карнобатска, Ямболска, Тополовградска, Елховска и Сливенска околии. Делегати от Паморийска, Царевска, Хотелска и М.Търновска околии не бяха представени-организационния живот в същите околии беше замрял. Събранието мина бурно-възбуди обвинения между пладненци и гичевисти, за сътрудничество с милицията, за пасивност и участие в обединителния комитет на Гичев/срещу Ангел Янев от с.Дюлево/. На събранието тая борба между гичевисти и пладненци се изрази и при избор на ново ръководство. Пладненци начело с Д-р Никола Ханджиев, Страти Димитров от Бургас, Стойко Белев-Сливен и др. взеха болшинство в ръководството, а хората на Ангел Янев, Кръстю Атанасов и др.бяха изолирани.

б/Прилив и отлив в организацията

През отчетните околийски конференции констатацията на дейците от Областното ръководство е тая че "настроените сред селото е запазено, но дружбите са почти разтурени". И действително, делегати на конференцията бяха представени с 50 % по-малко, отколкото на околийските конференции срещу изборите. Изключение прави само Карнобатска околия, където на окол. конференция са се явили делегати от всички села, включително 7-8 турци.

До периода на спиране опозиционните вестници и задържането на Н.Петков-организационно дружбите бяха разбити, но не се чувствуваше отлив към другите ОФ партии, нещо по-вече беше запазено опозиционното настроение всред тях. Факти, като подписване договора за мир, паричната реформа и през същия период излизането с декларации на цялото околийско ръководство на БЗНС-Н.Петков-Сливен към О.Ф. и

веднага мерки.

Д. МАЛЦИНСТВЕНИ ГРУПИ.

Турско Малцинство.

По компактни маси от турци имаме в Котелска, Карнебатска, Айтоска, Сливенска и Поморийска околии. В културно и просветно отношение са изостанали твърде назад, което е една от причините за тяхното политическо невежество и неучастие в политическия живот. Населяват балканските селища и се занимават главно с земеделие и горняство, а в градовете - Сливен в болшинството си текстилни и тют. работници, дребни занаятчи.

В болшинството си са привърженици на старотурцизма. Само сред по-младите се чувства известна прогресивност и привързаност към О.Ф. От тях са създадени и организациите на турското малцинство. В сравнение с общия брой на турското малцинство тези организации по места са твърде малочислени. Така например в Сливен-града при 1000 души турци единствена масова прогресивна организация това е "Берлик" обединяваща само 80 члена.

В политическите партии тяхното участие е също слабо - в Сливен участват само 40 члена в БРП/к/, 3-4 в БЗНС -Обов и 2-3 в БРСДП, а в селата са изградени партийни просветни групи с по 10-20-50 члена не живеещи редовен живот. В много турски села не са изградени партийни организации и не са посещавани. В Айтоска околия участието в организации е по масово и то в БЗНС -Обов и "Звено" благодарение на личния авторитет на някой на някой дейци от горните организации. В Айтоска околия от 20,000 бр. турци членове на РП/к/ са едва 240 члена.

Турското население е привързано единствено към ходжата и учителите - те се явяват единствени авторитетни.

Всрел турското население няма антинародни организации и групи, но има отделни лица, които водят пропаганда за изселване. През последно време тя намалява и няма голяма популярност - турците са привързани към земята си.

Отделни национални и политически искания не предияват. Проявяват негодувание от назначението на български учители в турските училища. Имам случаи турци да отказват пращането на децата си при български учители.

Арменско Малцинство

По компактни маси от арменци в областта ни са концентрирани в градовете Бургас, Сливен и Ямбол. Болшинството са дребни собственици и занаятчи. Голяма част от тях са обединени в единствената масова организация "Ереван", ръководена от прогресивни арменци - членове на РП /к/. Същите вземат активно участие в всички начинания на ОФ и включват силите си в местните стопански, културни и политически инициативи.

Всрел тях се развива усилената пропаганда за изселване в СССР и само за богатите арменци не проявяват желание и водят пропаганда против изселването.

Еврейско малцинство.

Населени са в градовете Бургас към 1000 души - Ямбол 1150 - Сливен 480. Единствената прогресивна организация сред тях се явява "Иля Еренбург" която обединява прогресивните евреи и предимно младежите. Участващите в горната организация имат положително отношение към всички мероприятия на ОФ и участват дейно в провеждането им.

Освен това съществуват и отделни организации. Като най-популярна от тях е "Поале Цион" участват повечето буржуазни семейства, които развиват пропаганда за изселване в Палестина. Като особен ред организация с реакционни разбирания се явява женската им организация "Виде" в Б-з и Карнебат - са отбелязани случаи на пропаганда срещу ОФ и комунистите, обявяват се против единната организация "Иля Еренбург" са за свободна емиграция в Палестина.

В Ямбол съществуват още ред други организации "Мишмар" с 100 члена "Ехулац - Асаир" - 40 чл. "Общи ционисти" - 60 чл. "Независими Ционисти" - 20 члена, помощната организация "Джоинт" и нелегално съществуващата лева "Бени-Бери" - масони с 15 чл. възглавявана от Моис Мордухай Калдерон. Съ-
уни

18-
19

получава лично пратки от Америка и ги разпределя между членовете, пос-
ледните вражески са настроени към правителството на ОФ..

Гръцко Малцинство.

Населени са в Бургас, Поморие, Созопол и Несебър. Нямаат свои нацио-
нални организации. Трудовият елемент в Несебър, Поморие и ~~Везиър~~ има
положителни отношения към О.Ф и неговите мероприятия но в голямото
си болшинство гърците са враждебно настроени, без особена обаче полити-
ческа активност. Задоволяват се с споделяне новини слушани от Лондон,
Анкара и Атина и хранят надежда за един англо-американски намеса и
близък конфликт.

СВЕДЕНИЕ

ЕВРЕЙСКОТО МАЛЦИНСТВО

Еврейското малцинство развива стопанска, културно-просветна и политическа дейност.

Институтите които развиват тази дейност са:

Еврейската община, еврейската помощна организация "Джоинт", Е.О.Ф. комитет, еврейското квартално читалище "Мати Рубенова" и жен-комисията при Е.О.Ф. комитет.

Еврейската община подпомага материално бедни еврейски семейства с дърва, пари, храна и облекло. Гриже се за реда в еврейското училище, за поддръжката на Еврейската Синагога, за персонала на същата и за стопани-сването на общинските имоти.

Най-голяма дейност развива еврейската помощна организация "Джоинт". Център на същата е в Америка. В България се изпращат облекло, храна и др. неща за пострадали евреи от фашиския режим. В цялата страна за са сформирани подкомитети, които разпределят получените вещи.

В стопанско отношение "Джоинт" разви следната дейност:

През зимата се откри в града ни кухня за еврейските бедни и без-работни семейства, която кухня продължава да продоволства нуждащите се семейства с храна. Подпомага кооперативното дело в страната, като спомага за сформирани на занаятчийски кооперации. Такава кооперация в града ни е тенекеджийската, в която вземат участие и български майстори. По такъв начин се създава здрава спойка между евреи и българи.

За децата "Джоинт" уреди летовище в Котел за слабите телесно деца, разделени на категории. Бедните безплатно, средните с такса 2000 лв. по заможните с 2000-5000 лв. Летуват също 4 българчета и 4 турчета.

От еврейската община е проектиран строеж на еврейски народен дом, който е включен в две годишния стопански план на града ни. "Джоинт" ще подпомогне строежа на еврейския дом и ще снабди кино-салона при същия дом с кино-апарат и необходимите мебели.

На еврейския Великден-Пасха "Джоинт" раздаде на всички еврейски семейства американски ориз, риба консервирана, компот, на малките деца консервирано мляко и шоколад. На крайно бедните семейства е била отпусната и парична помощ.

~~Еврейските организации в България~~

В подкомитета на "Джоинт" в града ни влизат като членове следните лица: Председател-Шимон Кристин-член на евр. ционистическа организация "Евен Цион", чрез него се постига едно единство между комунисти и циони-сти в града. Към О.Ф. има добро отношение.

Секретар- Мици Израел Хазан-членка на РП/к/- и членка на жен-коми-сията.

Членове: Марко Авишай-член на РП/к/

Израел Басан-член на БЗНС-Обнов-има добро отношение към О.Ф.

Еврейския О.Ф. комитет е връската между околийския комитет на О.Ф. и еврейското малцинство. По малцинствена линия провежда всички ония решения и задачи поставени от Националния комитет на О.Ф.

Взема активно участие в провеждането на О.Ф. мероприятия.

През време на референдума и изборите за народни представители за В.Н.С. същия изигра голяма пропаганда-орска и агитаторска дейност. Организира публични събрания с оратори видни еврейски общественици от Еврейската консистория в България, а именно ораторите: Давид Йорохан, Нисим Чапо-секретар на Ц.К. на Единната ционистическа организация в България, Жак Франсез-секретар на Еврейската консистория-член на РП/к/ и др., които в своите слова обидиха еврейството, че то трябва да поддържа

и сътрудници на О.Ф. Като резултат от агитацията на О.Ф. болшинството от еврейството гласува за РП/к/.

Е.О.Ф. през годината е издействал настаняването на няколко безработни евреи на работа в текстилната ф-ка "Тунджа" и в някои кооп. предприятия.

От името на същия се организираха и няколко занаятчийски еврейски бригади в помощ на селото. Отделни лица на повика на О.Ф. са у участвали в помощ на жетварските бригади.

Е.О.Ф. е свикало специално общо еврейско събрание по повод сформирването на младежката национална трудова бригада "Т. Чимитров". На същото събрание е говорил представител на О.К. на О.Ф. др. Николай Киров, който разяснил какво представлява националната младежка бригада, каква роля ще изиграе в строителството на страната и какво участие трябва да вземат малцинствата в нея, а специално и за евреите младежи. Записани младежи евреи бригадирци-27, от които до сега са заминали 14 бригадирци.

Културно-просветна дейност развива еврейското квартално читалище "Мати Рубенова". Читалището играе ролята на обединително звено между евреи комунисти и ционисти на еврейската улица.

В читалището членуват всички евреи младежи и българи влизащи в района.

В читалището е сформиран художествен колектив, който е първия в града. Колектива "Мати Рубенова" е вземал активно участие в агитацията през време на референдума и изборите за В.Н.С. Участвал е в повече от 35 трудово-културни бригади в града и околността, при откриване на тържества и публични събрания свикани от страна на съюза на бойците против фашизма, от името на О.Ф., П.О. и РП/к/.

В еврейското читалище има и народен университет, в който са изнесени няколко сказки, реферати и беседи, повечето отнасящи се по еврейския въпрос-от сказчици комунисти и ционисти.

Културно-просветна дейност развива и жен-комисията при Е.О.Ф. Същата обединява еврейските жени на еврейската улица. Жен-комисията превежда всеки петнадесет дни събрания в които се разглеждат материали от БЖНС и от централната еврейска жен-комисия. От името на жен-комисията са били уредени няколко бригади в града, а именно в казармите, в училищата и изработване на детски играчки за селските детски градини. Взема живо участие в всички акции на БЖНС.

През годината са изнесени няколко забави.

Част от еврейството членува в О.Ф. партии. Други членуват в ционистическите организации, а именно:

Единната ционистическа организация-клон "Евен Цион", женската ционистическа организация "Вицо", младежката ционистическа организация "Ашомер Ацаир", младежката ционистическа организация "Ехалуц-Ацаир" и ново сформирания се ционистически съюз "Мишмар"-клон на партията "Ашомер Ацаир" в Палестина.

Ционистическата организация "Евен Цион"-

В нея членуват възрастни ционисти, без особена дейност от тях на страна, предоставена работата на младежите.

Ръководството е следното:

Председател: Шимон Криспин, член от преди 9-ти септември 1944 година.

Секретар: Леон Бенбасат-преди 9-ти септември 1944 година е бил ревизионист-след 9-ти не е променил убежденията си, към О.Ф. няма добро отношение.

Касиер: Самуил Калдерон-преди 9-ти септември 1944 година е бил ревизионист, няма лошо отношение към О.Ф.

Всички ционистически организации са обединени и влизат в "Евен Цион". Може да се каже, че всички тия организации водят в страната ни агитация и пропаганда на еврейската улица за Емиграция, не се интересуват за изпълнението на две годишния стопански план на страната.

Младежка ционистическа организация "Ашомер Ацаир"-

Същата брои около 65 души-младежи, девойки и младежи.

-III-

Ръководството е следното:

Председател: Давид Нисим Леви-родом от гр. Казанлък, член е на същата организация от 1935 год. от тогава и до днес той си остава активен ционист. Няколко месеца след 9-ти септември 1944 година той не желаел да сътрудничи на Е.О.Ф. комитет. Но в последствие е обещал, че ще работи с Е.О.Ф. Има случаи когато той е получавал окръжни в които се подчертава, че трябва да има едно сътрудничество на еврейската улица сам е прилагал решенията, щото еврейските деца -членове на младежките ционистически организации да не членуват в "септемвриче".

Напоследък същия се стреми да се сработи с Е.О.Ф. комитет и по специално с евреите комунисти. За сега няма лошо отношение към О.Ф.

Секретар: Хаил Алберт Коен-член на същата организация след 9-ти септември 1944 година. Родителите на същия са от дълги години ционисти и са му повлияли в тази насока. Същия е ученик в VI клас.

Заведущ културно-просветната работа: Марко Саламон Авишай-от гр. Ямбол, роден на 24. IX. 1931 година, ученик от V клас-член на организацията след 9-ти септември 1944 година. Проявава се като много активен член. Родителите му са ционисти. Има голямо желание да емигрира за в Палестина. Няма лошо отношение към О.Ф.

Касиер: Бего Буко Ескенази-роден на 10. VII. 1932 год. в гр. Ямбол, ученик в V клас. Баща му Буко Ескенази-починал преди една година-е бил председател на Единната Ционистическа организация. Възпитаван е бил в този дух още от малък. Има голямо желание да замине за Палестина. Има сестра там. Няма лошо отношение към О.Ф.

Съветник: Сабетай Бохор Бехар-роден на 19. VI. 1916 година в гр. Пловдив, с VI-то класно образование, член на същата организация от 1935 година. Има сестра и брат заминали за Палестина. Няма лошо отношение към О.Ф.

През време на изборите за В.Н.С. членовете имащи право да гласуват са гласували за РП/к/. Признават програмата на О.Ф. Членовете на организацията агитирват за емиграция в Палестина. Те за сътрудничество с арабите и създаването на една еврейско-арабска държава.

Членовете на същата организация не вземат никакво участие в изпълнението на две годишния стопански план на страната.

Младежка Ционистическа организация "Ехалун-Ацаир"

Същата брой около 54 члена-младежи и девойки. За отбелязване е, че в тази организация членуват децата на по заможните евреи.

Тази организация иска сътрудничество с арабите, за разлика от първата, тя иска свободна емиграция за всички евреи от другите страни, без обаче да се преселват други араби, освен които са в Палестина, целейки болшинството да е само евреи.

Ръководството е следното:

Председател: Израел Кемал Кордова-родена на 25. VIII. 1921 година в гр. Ямбол, с средно образование. След 9-ти септември 1944 година застава начело на тази организация. Същия има реакционни прояви. След няколко месеца след 9-ти септември 1944 година е бил задържан от Милицията, за това, че се е държал лошо към работниците, които са ходили да искат лекарства от работническия диспансер, където същия е карал стаж като помощник -аптекаря. Казал е на работника "Нека Георги Димитров ти намери лекарства". В настоящият момент е секретар на БРСДП-Нейков.

Секретар: Жак Йосиф Басан-роден на 7. III. 1916 год. в гр. Ямбол, средно образование, същия е участвал в Отечествената война. След завръщането си от фронта става член на същата организация и в последствие бива избран за секретар. В ръководството е на бойците против фашизма при читалище "Мати Губенова". Към О.Ф. няма лошо отношение.

Касиер: Рашел Саламон Авишай-родена на 13. IV. 1945 година в гр. Ямбол, с средно образование. Членува в същата организация след 9-ти септември 1944 година. Няма лошо отношение към О.Ф.

Женската ционистическа организация "Вицо"

Същата се ограничава само с агитация за свободна емиграция в

8 26
Палестина. На повика на жен-комисията при Б.О.Ф. в която разбира се имат представители същите всячески напоследък се стремят да съботират всички акции. Те желаят сами да вземат участие в провеждането на известни акции от страна Женското д-во без да приобщат безпартийните еврейки или да сътрудничат с др. комунистически/еврейки/. Мъчат се те да изпъкват, ~~като~~ ~~на~~ събранията на жен-комисията не посещават редовно. Според тях всички евреи трябва да мислят за Палестина, защото положението тук в България не е било много сигурно. От къде знаели те че не може да се промени пак правителството и да пострадат евреите наново. Искат да имат една държава и те както всички други националности. С присмех се отнасят към работата на някои наши активисти еврейки комунистически, като подхвърлят какво пък толкова работят за България-те са асимиланти. Наричайки една другарка-Цола Драгочева. Преди две седмици от същата организация ~~не~~ идяла една бригада, която отишла в летището. Те са мислили, че ще им дават да шият все нови неща и са се разочаровали в последствие, като са ги пратили някои от тях да копаят. Въпреки това те се хвалят, че им бе благодарено само на тях, въпреки че от всички женски райони имаше жени и даже и др. еврейки комунистически, че такива дамми тако тях не са ги удостоверявали с това внимание.

Ръководството е същото:

Председателка-Зелма Моис Басан-от гр. Ямбол, членка на тази организация от дълги години, след 9-ти септември след като бяха възстановени всички ционистически организации, тя застана на чело на ционистическата женска организация "Вицо". Към О.Ф. няма добро отношение. Има известни опозиционни прояви, като тя една от тях които разгарят умразата на другите членки към др. комунистически. Съпругът и Моис Ехаския Басан е член на БРСДП/о/, същия е в контролния съвет на БРСДП/о/. Същата е напълно под влиянието на съпруга си.

Подпредседателка:-Дора Михаел Коен-от гр. Ямбол, членка на същата организация от 1933 година. Тя е една от учредителката на тази организация в града. Няма добро отношение към О.Ф. В миналото е имала много връзки с бивши фашистски управници, като околийския управител Бояджиев съден от Народния съд, Стоян Митев-бившият кмет на града-съден от Народния съд, Момчилова и др. В дома и се събирали за да играят на комар.

Секретарка:-Дияна Ескенази-от гр. Ямбол, членка на същата организация от 1938 година. След 9-ти септември 1944 година отново става членка на "Вицо". Към О.Ф. има добро отношение.

Организацията брои около 87 жени.

Ционистически съюз "Мишмар"-

Наскоро в града ни се основа такава организация-клон на партията на "Ашомер Ацаир" в Палестина. Имат доста допирни точки с еврейската комунистическа партия в Палестина и са за тясно сътрудничество с същата. В България същата организация желае тясно сътрудничество с РП/к/.

Организацията им в града брои около 90 души. Въпреки, че не са още официално регистрирани, тъй като чакат устава от София, те участват в бригадите, които О.Ф. устройва. Имат временно избрано ръководство:

Председател:-Марко Морено-има добро отношение към О.Ф.

Подпредседател:-Витали Басан

Касиер:-Жул Рафаилов Шишеджи

Секретар:-Битум Бахар

Членове:-Алберт Москона и др.

Всички горе посочени членове на ръководството са добри отечествено фронтовци.

Нелегална организация "Ложа-Бене-Берит"-в гр. Ямбол

Тази организация е международна. Тя има за цел формално да подпомага материално по слабите капиталисти. Тя е буржуазна организация и в нейните редове не членуват пролетарии. Център на тази организация е Вашингтон. От там се получават всички директиви до Ц.К. на Ложата Бене-Берит в България. Ц.К. на същата се помещава на улица "Тетевенска" 1 18

-V-

9 27

Председател на ложата в България е лицето Захари Алкалай. В Ямбол ложата наброява около 15-20 човека. Председател на ложата "Тешуа" в гр. Ямбол е Д-р Мордехай Калдерон. До него се изпращат всички окръжни от Ц.К.

Членовете на ложата имат връзки и с българи напр. Мари Рашев, в чийто дом се събират. Също така под разни поводи и форми се събират в буржуазни домове. В тази организация службата ни има информатор, който на уведомява за всичко каквото става в нея. В горепоменатите приеми изключително се говори против програмата на О.Ф.

В всички горе изброени ционистически организации службата ни има информатори, които донасят за всяка проява в тях организации.

Началник Група Държавна Сигурност:

М.В.Р.
ОБЛАСТНО УПРАВЛЕНИЕ
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ.
гр.Р У С Е.

Р А П О Р Т.

В връзка с молвинствата в Русенска област, донасям Ви,
Господин Началник следното:

В областта ни има турско, еврейско и арменско малцинства които са организирани в своите организации. Румънското население е при общено към Българо-Румънското дружество. Отделна организация имат Македонци, Гърци, Ционисти, Помаци и пр. са приобщени към **О.Ф. организации** Българоардеишите имат своя организация.

I.-ТУРСКО МАЛИЦЕНСТВО.

Болшинството от турското малцинство са привърженици на О.Ф.Власт. Между тях има малко, които са шовинисти и опозиционно настроени. Членуват в различни отечествено-фронтовски организации. Голямо болшинство от тях са членове на Р.П./к/. най-голяма тяхна мосова, прогресивна отечествено-фронтиска организация е "Тюрк-Еви". В нея има различни отдели, като например: просветен отдел, физкултурен, музикален, читалищен и пощенен отдели.

По главните занятия на турското малцинство са: търговия, занаятчийство, земеделие и риболовство.

Ръководните лица на масовата прогресивна отечествено-фронтова организация "Турк-Еви" са следните: 1- Председател-ШУКРИ ИБРАЙМОВ, член на Р.П./к/, 2-Подпредседател-ХАЛИС АХМЕДОВ, безпартиен, Секретар-ШЕВКЕТ МУТИНЧЕВ-безпартиен, Касиер-ШАХМУД ИСМАИЛОВ-безпартиен, Домакин-АЛИ ХАЛИЛОВ-социал-демократ. Културно-просветен отдел-АХМЕД ИБШЕВ-член на Р.П./к/, Помощен отдел-ШУКРИ БАТМИШЕВ-"Звено", Физкултурен отдел-ДЖЕМИЛ ИСМАИЛОВ-безпартиен, БЕХАТ КАЛИЕВ и ФАХРИ ФЕХИМОВ, първият безпартиен а втория член на Р.П./к/, Музикален отдел-МЕХДИ АБДИЕВ-безпартиен, "Септемврийче"-ФЕРИХА ФЕИМОВА-Р.М.С.В Русе има и малцинствена комисия при О.Ф. в която влизат представители от 5тех О.Ф. партии, а така също и безпартийни.

Друга турска малцинствена организация не съществува в областта. Турската масова прогресивна отечественофронтовска организация напълно подкрепя отечествено-фронтовското правителство в неговите мероприятия и за осъществяването на двегодишния народо-стопански план.

И. - ЕВРЕЙСКО МАЛИНСТВО.

В областта съществуват само отечествено-фронтови еврейски организации. 1. - ПОЛИТИЧЕСКИ: "Общи ционисти", "Поале-цион", "независими"/ревиционисти/ "Ашмер-Ануар" и "Ехалуд-Ануар", като последните две са само младежки и всички горейзброени образуват единна ционистична организация. В нея се включва само и еврейската организация "Вицо". 2. - СОЦИАЛИЗ: "Джонит" и "Рехци" организации които се грижи за тежко болните и смъртни случаи. 3. - КУЛТУРНИ: чителище "Ана Вентур" и общоеврейската организация "Имя Еренбург". 4. - ФИЗИКУЛТУРНИ: "Макаби"

Всички гореизброени организации са членове на евреискния О. Ф. комитет, с изключение на независимите /ревизионисти/, които не са при-
ти и социалните които се намират под пряк контрол на евреиската община

Ръководствата на гореизброените организации са:
На общите ценисти-Д-р Вентура, враг на О.Ф. по професия
адвокат.

2 стр.

145 138 43

Вара Ешкенази-търговец-враг на О.Ф. Дина Капол-враг на О.Ф., Мико Калес директор на Ф-ка "Искович Леви"-също враг на О.Ф.

На "Поале-Цион"- Д-р Меламед-лекар-куртурен и прогресивен човек, отечествено-фронтонец., Моис Панижел-отечествено-фронтонец. Тези са политическия секретариат а в комисията влизат следните лица: Лазар Бену деен член на Р.С.Д.П. и постоянен пропагандатор на О.Ф. идеи, Д-р Мендел-химик при Ф-ка "Етирнит" опозиционно настроен против О.Ф. власт., Изидор Телико-чиновник по рано е бил опозиционно настроен, но сега се старас да се реабилитира.

Ръководството на независимите/ревизионисти/ са: Янко Чипрут-търговец, Аврам Романо-търговец, Пинкас-безработен, тримата опозиционно настроени.

Организацията "Джойт" е съставена от представители на всички организации. "Рехцита" е аполитична и в нея членуват всички. "Ашамер" и "Ехалуц" се ръководят от младежи с напълно прогресивни разбирания. "Макаби" и "Ана Вентура" се ръководят от отечествено-фронтонци. Председателя на "Иля Ереноург" е Моис Алмазлино-член на Р.П./к/. По отношение на стопанската дейност се е коренно променило от 9. IX. 1944 год. Тогава евреите са били предимно търговци, а сега се чувства един стремеж към продуктивен труд. В това направление се работи много от страна на консисторията и общината а така също и от организацията "Орт"

III.-РУМЪНСКО НАСЕЛЕНИЕ.

Румънското население е много малко и е пренасано из цялата област. Поради тая причина не е организирано в отделна организация. Колкото Румънско население има в гр. +усе то е в Българо-румънското двократно работи за обличаване на двата съседни народи и за по тисно сътрудничество.

IV.-АРМЕНСКО МАЛЦИНСТВО.

Арменското малцинство в областта е организирано в една малцинствена прогресивна отечествено-фронтонска организация "Ереван". Тая прогресивна организация се ръководи от здрави отечествено-фронтонци.

1.-Председател-ДЖИРАН ПАПАЗЯН-член на Р.П./к/, политзатворник.
2.-Подпредседател-НЪШАН ДЖОРАНИН-член на Р.П./к/, Секретар-АРДО БЕГБЕРЯ бивш секретар на разтуряната от миналото антифашистка организация "Хар" сега член на Р.П./к/, Заведующ младежта-АГОПТ САМДЕЛИН-член на Р.П./к/, Жен-отдел-ДЖУХИ ПАПАЗЯН-член на Р.П./к/, Агетпроп-САТКИЗ ХАМРАБЕДИН-член на Р.П./к/, Домакин-НУБАР ЧИКЪРЯН-бивш симпатизатор на фашистката организация "Тамнагцютунг", сега антифашист-търговец., Заведующ художествения отдел-КИТКОР АРМЕНИАН-бивш анархист-индустриалец, Касиер-ПАРСЕХ ПАПАЗЯН-бивш социал-демократ а сега член на "Звено"

Съгласно член втори от устава на организацията "Ереван" е О.Ф. организация и като такава не е безразлична към О.Ф. правителство и неговите мероприятия. Активно участвува в бригадирското движение. Взема активно участие в осъществяването на двегодишния народо-стопански план.

Арменското малцинство се занимава предимно с занаятчиство и търговия.

РАЗУСНАВАЧ: 18286

Б е р н о,

/ОБЛАСТЕН НАЧАЛНИК ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ/

СПИСКЪТ НА УЧРЕДИТЕЛИТЕ НА ЕДИННАТА ЦИОНИСТИЧЕСКА ОРГАНИЗАЦИЯ
СЪБРАНИ НА ОБЩО СЪБРАНИЕ НА 17.ДЕКЕМВРИ 1944 ГОДИНА :

Самуел Авр.Семе

Исак Авр.Леви

Витал Ис.Мезан

Буко Бенун

Морде Пилесов

Исак Ап.Сиди

Арон Х.Бенбасат

Самуел Д.Бенбасат

Арон Авр.Коси

Арон Ис.Сиди

Иосиф С.Аладжем

Исак Авр.Дибя

Сефи Д.Семе

Паулина Бенбасат

Солчи Бенбасат

Леон Семе

Перси Бенбасат и др.

ПРОТОКОЛ № 2

На 19.декември 1944 година новото настоятелство на Единната Цинистическа Организация се събра на първо заседание на основата на резултатите от произведените избори на 17.с.м. на организацията пристъпи се и конституира с пълно и взаимно другарско разбирателство както следва:

Председател Самуил Авр.Семе

Подпредседател Исак Авр.Левин

Секретар.Витал Ис.Мезан

Каснер Буко Венун и

Член Съветник деписник др.Морде Пилесер, като се остави да се попълни състава по решение на организационното събрание още с по един посочен от чл.от "Ехалуц" и един от "Вице".Всичко 7.души. Разглежда състава на Палестинския Комитет,като се посочеха и приеха другарите Общи Цинисти Исак Ашер Сиди и Арон Бенбасат,като допълнително се попълни състава на "Поале Цион",един от "Ехалуц" и една от "Вице" всичко 5.души.

За комисарство на К.К. леизтраел се посочиха от Общи Цинисти др Самуил Д.Бенбасат и Арон Авр.Коен и допълнително се попълни с представители на "Поале Цион" и един от "Вице" всичко 4.души.

Реша се да се продължи акцията за записване на нови членове.

Определи се членския внос да бъде 20.лева месечно и точно да се събира от 1.Януарий 1945 год.

Председател /п/ С.А.Семе

Секретар/п/ В.И.Мезан

Верно с оригинала

Председател: *[Signature]*

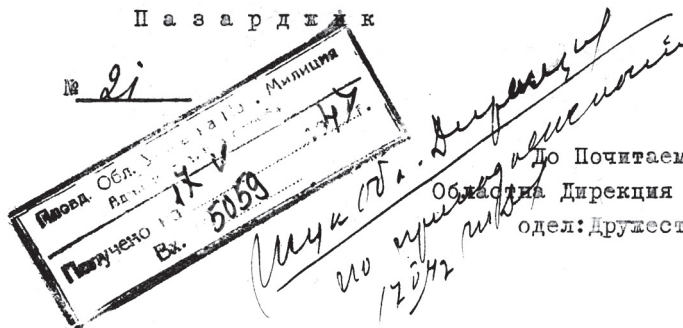
Секретар: *[Signature]*

Пазарджик, 20.Х.1947 г.

Единна Ционистическа Организация

Пазарджик

16

До Почитаемата
Областна Дирекция на Народната Милиция
одел: Дружества за утвърждаване.

П л о в д и в .

П.Г.

В изпълнение на нареждането на Пазарджикското Околийско Управление отел "Д.С." № 786 от 21.Април 1947 г. Ви съобщаваме, че се избира ново ръководство на организацията ни в състав:

Председател:	Йосиф Сол.Араджем	- занаятчия -	у. "И. Милиция" № 18 - 41
Подпредсед.	Арон Х.Бенбасат	- Търговец -	Екз. Йосиф № 29 - 47
Секретар:	Фелиси Вит.Тови	- Домакиня -	"П.К. Яворов" № 10 - 30
Каспер:	Рофаел Я.Финци	- Търговец -	"Х. Димитър" № 17 - 62
Чл.Съветник:	Рубен Йосиф Москона	- Застр.агент -	" - 15 - 48
"	Арон Ис.Сиди	- чиновник -	"Минка" 7 - 55
"	Елизер Ис.Сиди	- Ученик -	"К. Великов" 36 - 17

Забележка: Контролен съвет на организацията не е избран.

Приложено изпращаме препис от протокола за избора на настоятелството.

С Почитание:

Председател: Секретар:

Пазарджик, 28.Април 1947 г.

П.П. адрес на организацията:

Фелиси В.Тови ул. "П.К.Яворов" № 10
Пазарджик.

Околийският комитет на ОФ - Пазарджик удостоверява, че в настоящия списък няма фашисти.

Пазарджик 6 май 1947 година.

СЕКРЕТАР:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Поверително

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

До министерството
на външните работи
"Дирекция на администрацията
служба "дружества"
СОФИЯ

32

На № 14771

Представям Ви, посполитин началник, сведения за членовете от управата на Бене Веритското д-во "Елизер Бен Йеуда" гр. Назарджик
1/Хахамим В. Орлоха - преди 9-Септ 1944 год. съмишленик и подръжник на старата фашистка власт, а след тая дата остава безпартиен но реакционер. В днешната власт на О.Ф. не вижда нито хубавост

2/Буко М. Сиди - преди 9 IX 1944 год. е бил танковист, след тая дата става член на Звено за да се прикрие но си остава реакция

3/Исак М. Ароети - от преди 9-ти IX 1944 год. не се занимавал с политика и не е членувал в никоя организация. След тая дата също остава безпартиен.

4/Рубен Ар. Лило - преди 9 IX 1944 год. е членувал в фашистката организация "МЕТАР", след тая дата си остава непроменен.

5/Исак В. Бенбасат - един от най големите реакционери в Назарджик от преди и след 9 IX 1944 год.

6/Асаел Я. Фини - преди 9 IX 1944 год. не се е занимавал с политика след тая дата също не се интересува от политика но повече клони към реакцията

Разузнавач:

ЕДИННА ЦИОНИСТИЧ. ОРГАНИЗАЦИЯ ВЪ БЪЛГАРИЯ

Ционистическо д-во „ЦИОНЪ“ — Бургасъ

41

Адресъ:.....

Бургасъ,..... 194... г.

ПРЕПИС.

ПРОТОКОЛ № 1/1946

Днес 17.II.1946.г.сесъстоя общо годишно събрание на Единната нистическа Организация "Цион" при дневен ред:

1. Отчет на настоятелството и избиране на ново таково

След даването на отделните отчети от страна на всички комисии настоятелството, пристъпи се към дебати по отчетите и избиране на изборо бюро. За таково се избра: Жак Алфаса, Жекел Млазари и Виктор Навон. Буто си зае длъжността.

По отчетите се изказаха следните членове:

НИСИМ СИДИ- който изказа публичната си благодарност към председател емигрант. комитет г. Ешай за проявената голяма дейност особено п фашистко време, когато последния въпреки големите мъчности и риве е проходил цяла България за организирането на алията/емигцията/. - Изказа благодарност също и към останалите членове на н тоятелството, особено към касиера Нисим Коен а така също и към "Ехалуц" и "Вицо", като пожела същите организации да продължат така да работят. Исказа благодарност и към съмишлениците неорга зирани Сами и Иосиф Папо.

МОИС КОЕН- исказа се също добре за настоятелството като исказа поже ния за по голяма културна дейност между членовете и за изпраща в Палестина хора по подготвени. Заяви че в града съществува гру на Поале Цион, обаче същата не ще се дели от общата организация По отчета на К.К.Л./Еврейския Национален Фонд/ исказа се че не било събрана достатъчно суми и апелира към членовете всеки еди даде годишно поне 1000 лева.

МАТИ ЕШКЕНАЗИ- исказа се по отчета на К.К.Л. като направи забележка не е било дадено заслужено внимание към дейността проявена от "луп". Апелира към по голяма културна дейност.

МЕНДЕЛ ХОРНЦАЙН- исказа се похвално за дейността проявена от страна настоятелството и като благодарност за проявена от страна на п седателя на организацията дейност откри подписка за К.К.Л. като сам саписа 500 лева, а така също и за "Ехалуц" 500 лв.

РАШЕЛ ЕШАЯ- запита кога ще отпътува остатъка от младежите за Палест Относно недостатъчно проявена културна дейност намира че това е дължало поради липса на салон. Апелира за по чести събрания.

ХАИМ ЕШАЯ- Отговори на всички повдигнати въпроси по отчетите, особенн по емиграцията. Съобщи че 148 младежи не са успели да заминат з Палестина пречки от формално естество. Имало обаче уверение от на на офиц. власти че въпроса ще бъде скоро благоприятно разреш

Даде се на гласуване освобождаване настоятелството от отговорност. нодушно н-вото и контр. комисия се освободиха от отговорност.

Пристъпи се към избор на ново настоятелство и контр. комисия при та гласоподаване. Гласуваха 107 присъстващи членове и се получиха след те гласове за предложената листа:

Настоятелство:

- 1/ Хаим Ешай- 106 гласа
- 2/ Нисим Сиди 106 "
- 3/ Жак Алфаса 107 "
- 4/ Давид Романо 102 гласа
- 5/ Нисим С. Коен 107 "
- 6/ Клара Х. Барух 107 "
- 7/ Моис Д. Хасон 106 "
- 8/ Хаим Н. Романо 100 "

Палестински Комитет:

- 1/ Хаим Ешай 106 гл.
- 2/ Нисим Сиди 107 "
- 3/ Хаим Барух 107 "
- 4/ Моис Коен 95 "
- 5/ Мати Ешкенази 107 гл.

КОНТРОЛНА КОМИСИЯ:

- 1/ ~~Хаим Ешай 106 гласа~~

КОНТРОЛНА КОМИСИЯ

- 1/ Мак Вехар - 106 гласа
- 2/ Жозеф Ниего - 106 гласа
- 3/ Исак Вехар - 107 гласа

Събранието се закри в 1 часа сл. обед.

Членове на бюрото:

- /п/ Мак Алфаса
- /п/ Макел Алзари
- /п/ Виктор Навон

Верно с оригинала:

СЕКРЕТАРЪТ

И. Хасок

702 78

הסתדרות עולמית של נשים ציוניות

Всесветска Ционистическа Женска организация „ВИЦО“
ПЛОВДИВСКИ КЛОН

Пловдив, 19. Декември 1947

С и с ъ к

на новото настоятелство избрано в общо годишно събрание на
7.Декември 1946 год.

Председателка:
Подпредседателка:
Подпредседателка:
Секретарка:
Касиерка:

Ребека Жак Леви
Лиза Алберт Гарт
Софи Исак Бенаврам
Ернеста Виктор Молхо
Ребека Елия Азис
Софи Аврамович
Матилда Панижел
Перла Пасси

Контролна Комисия:
Комисарка на Н.К.Л.

Жули Марко Ашорова

Културна Комисия:

Рашелина Елиезер Панижел
Лили Хаим Кешалес
Мери Сами Леон
Естер Моис Коен
Беатрис Иешуа Декало

Градския комитет на ОФ - Пловдив одобрява лицата избрани за управителен и контролен съвет на еврейската женска организация "ВИЦО".

№ 33 / 25.5 1947 г.
Пловдив

Председател: *[Signature]*
Секретар: *[Signature]*
/Ив.Батаклиев/

СТРОГО ПОВЕРЛИТЕЛНО!

2

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.12.47 Секретар: [подпис]

ДО ДИРЕКЦИЯ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ви

С о ф и я

Д О К Л А Д

за времето от 1. I. до 31. XII. 1947 година

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
\$ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

I. ЛЕГАЛНИ ОПОЗИЦИОННИ ПАРТИИ

1. В.З.Н.С. - Петков

Къстендилска околия

Организационна дейност

През отчетния период в окол. настоятелство на ВЗНС-Н. Петков стана следната промяна: секретаря на настоятелството Симеон Испорски [] напусна демонстративно ръководството и на негово място бе избран Георги Воденичарски. Същия е приел секретарството, поради това, че бе без работата и му бе отпусната 10.000 лв. заплата за месец.

Прилив в организацията им имаше по време на предизборната им борба. Новите членове идваха от бившите фашистки организации, тъй като по това време тяхната организация не държеше сметка за миналата полит. принадлежност на членовете си.

Социалния състав на организацията бе следния: 20% едни заможни селяни; 70% средни и бедни селяни и 10% търговци, служачи и пенсионери. До разтуряне на организацията в цялата околия имаше изградени 28 организации. Търкания между отделните слоеве не са забелязани. След изборите за ВНС социалния състав на организацията се измени, поради това, че половината от бедните и дребни селяни напуснаха опозиционните дружби, като едни от тях се неутрализираха, а други преминаха в отечественофронтовските организации.

През 1946 год. в Къстендилска околия имаше отчетени около 1560 чл. Към средата на м. април на 1947 год. се бяха отчетли приблизително половината от членовете, а от м. април до разтурянето на ВЗНС-Петков през м. август 47 г., имаше тук-там по няколко души, отчетени при окол. настоятелство.

През отчетния период окол. настоятелство на ВЗНС-Петков е провело една окол. конференция на 22. II. 47 г. Провели са четири заседания на окол. настоятелство и около 30 орг. събрания в цялата околия. Добър организационен живот са живяли дружбите в гр. Къстендил и селата: Коняво, Шишковци, Стенско, Еремия и Ваксево до провеждане изборите за ВНС. След тази дата преустановиха всякакъв организационен живот.

Публична дейност

През изтеклия период е проведено едно окол. публично събрание във връзка с изборите за ВНС. На същото събрание са говорили: Васил Попов, член от окол. настоятелство и Коста Дуличев от ВРСДП-опозиция и 20 публични предизборни събрания в селата.

Особени форми на организационна дейност не са имали. Служеха си с пускане на зловердни слухове и лична агитация.

До м. април 1947 г. ВЗНС-Петков в Къстендилска околия имаше 5 клуба в гр. Къстендил и селата: Койно, Шишковци, Соголяно и Коняво. Същите служеха за централи, от където се разпространяваха зловердни слухове. След м. април 47 г. останаха само клубовете в гр. Къстендил и с. Коняво, които рядко се посещаваха от опозиционери, поради това, че ги беше страх от наблюдение.

Връзките между окол. настоятелство и обл. ръководство се осъществяваха с член от окол. настоятелство, който беше и върховен съзнен съветник. За такъв бе Иван Костов, бивш нар. представител.

Отношението между ръководството на възрастните и младежите беше добро. Осъществяваше се посредством съвместни заседания между двете ръководства.

В организацията им още от начало, до разтурянето, съществуваша фракционни борби на лична почва, за първенство между Иван Костов, Любен Новев, Стоян Пенев, от една страна и от другата Иван Текемски, Георги Василев и Спиро Тачев. За запазване единството в окол. настоятелство до последния момент играеше главна роля като обединител Добри Кортенски от с. Горановци-Къстендилско.

Отношението им към другите опозиционни партии в околията и специално с ВРСДП/о/, беше много добро.

Отговорни постове, бивши фашисти, в организацията им не са заемали. Съзвният им орган, до спирането му, се разпространяваше в околията

Фракционни борби в организациите им не са констатирани. Публична дейност не са провели.

Разпространили са позиви по случай празника на Ботев в гр.Радомир и по пътя между с.Житуща и с.Кленовик-Радомирско.

Главни ръководители на анархистите в Радомирска околия са лицата; Костадин Илиев Захаринот от гр.Радомир, студент, сега е в ТВО-Перник; Илия Стойнев Антонов от гр.Радомир главен ръководител на младежите в училищата; Петър Михайлов от гр.Радомир - същия е идеолог на анархистите от околията, работи сред учителите и учащата се младеж; Любомир Йорданов Фотев от гр.Радомир, студент; Иван Василиев Дойков от гр.Радомир, студент; Димитър Стоев от с.Върба-Радомирско, студент; Илчо Славов Либенов от с.Косача-Радомирско. Отношението им към правителството и неговите прояви е отрицателно. Към опозицията имат примиренческо отношение.

Не сме констатирани да имат връзки с чуждото разузнаване.

Пернишка околия.

Изградени анархистически организации има в гр.Перник, в с.Лесковец и в с.Батановци. Колко членове имат, за сега не сме установили. Главните ръководители на анархистите в Пернишка околия са: Мария Доганова, Ласерман Асенов, Воян Алексос и Димитър Василев - всички са анархо-комунисти.

Фракционни борби между членовете им не съществуват. Към всички мероприятия на правителството имат отрицателно отношение.

В другите околии на областта има отделни членове анархисти, но до сега не сме установили дали има изградени анархистически групи от тях.

Бивши хора.

Лицето Димитър Стоиленов Мирчев от гр.Къстендил, преди 9.септ.44 г. бе организатор на "Бранник" в девическата гимназия в Къстендил, където бе и директор. Изнасял е сказки по високоговорителите в града насочени срещу СССР и партизанското движение. Вдъхновител на националния блок създаден непосредствено преди 9.септ.44 г. за защита на гр.Къстендил от партизаните. Заради тая му дейност той бе осъден от Нар.съд на 10 год. затвор и в последствие помилван. През м.октомври т.г. е получил благонадежно свидетелство и се е назначил за учител в горнооряховската гимназия.

За Завеждач културно-просветния отдел при ОЗПС в Къстендил бе назначен бившия полицейски агент [] [] [], който като агент в Куманово от 1941 до 44 год. бе създал широка агентурна мрежа в гр.Куманово, посредством която бе направил няколко провали. В Къстендил със своето нагаждане беше спечелил доверието на окол.ръководство на ОЗПС, което го бе представило за назначение в ЦК на ОЗПС.

За домакин на сиропиталище "Милосърдие" в гр.Къстендил е назначено лицето [] [] [], бфицер от окупационния корпус в Югославия. За същия е доказано, че е опожарявал къщи на ятади и партизани. За тая му дейност същия е въдворяван в ТВО. Назначението му е направо от социални грижи, без да е представял свидетелство за честност и благонадежност.

МАЛЦИНСТВЕНИ ГРУПИ.

Еврейско малцинство.

В началото на годината еврейското малцинство в гр.Къстендил развиваше доста усилена организационна дейност. През м.октомври т.г. ционистическата организация "Поале Цион" в гр.Къстендил, получи едно окръжно № 18, с което се настояваше да се създадат групи-кържоди, които да изучават старо-еврейски език. Същите групи бяха създадени. През м.ноември получиха ново окръжно № 19, изпратено до ционистическата организация "Ехалуц". С окръжното се искаше да дат отчет - създадени ли са кържоди и колко, за изучаване на старо-еврейски език. След обявяването от обществото на обединените народи за поделбата на Палестина, трите ционистически организации, които съществуват в Къстендил "Поалецион", "Ехалуц" и женската "Вицо" преустановиха почти всякакъв организационен живот. Редовно провежданите кържоди за изучаване на старо-еврейски, също се преустановиха. Околийския еврейски 6Ф комитет развива усилена разяснителна работа, особено женската секция при тях. Имат изнесени два доклада по международното положение от Мати Мандилон.

В Съвняв Еврейското малцинство се състои от 300 души. Болшинството от тях се занимават с търговия. Обстоятелството, че търговците постоянно се ограничават, то евреите търговци започват да се откъсват от ОФ власт, без това да се прави открито. Оправкат се, че кооперациите ги задушават, че всички стоки се давали на кооперациите и д.н. Живо се интересуват от Палестинския проблем и хранят надежди, че когато частната търговия стане невъзможна ще отидат и ще се заселят в Палестина.

КРДОПБГДСРСБНА 1

чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.48 Секретар: []

- 25 -

26

Има създадена женска ционистическа организация "Видо", в която членуват жените на търговците. Често се събират на събрания, на които разглеждат реферати изпратени им от София, които са винаги в про-Палестински дух. В града има създадена женска ОФ комисия и младежко ционистическо дружество, които развиват много слаба дейност. Прояви на еврейската малцинствена група, които да говорят за връзките им с чуждото разузнаване, не сме констатирани.

Управата на еврейската община е в ръцете на евреи комунисти.

Еврейското малцинство в Дупница се е разделило на две. Богатите евреи и търговците пропагандират за самостоятелна еврейска държава и са със симпатии към Англия и Америка. Останалите евреи, работници, занаятчии и др. са за арабо-еврейска държава, като последните се ръководят от д-р Исаков и Моис Бераха, които се ползват с голям авторитет сред еврейското малцинство в гр. Дупница. На 12.XII.47 г. в гр. Дупница се състои общо ционистическо събрание проведено от Соломон Солинико, член на ЦК на "Поаледцион". Събранието е протекло в ОФ дух. Между другото той е казал, че ционистическата организация се бори много одавна за самостоятелна държава. До сега сме разчитали само на англичаните, но днес ние сме напълно уверени, че въпроса за Палестина най-добре би бил разрешен от Съюз и ние трябва твърдо застанем на позициите на ОФ. Еврейското малцинство в Дупница не проявява никаква организационна и политическа дейност.

СРЕД СТОПАНСКИТЕ СЛОЕВЕ.

197

Стопанските слоеве в областта към правителствените мероприятия гледат с недоверие и ненавист. Чувствуват се онеправдани и засегнати с новите закони и наредби, с които се ограничава частната търговия. Членовете на занаятчийството не редко изказват негодувание от начина, по който се раздават нарядите, а именно предпочитане на кооперациите. Идеята да коопериране на отделните браншове не се възприема благоприятно от занаятчийството, в резултат на което в областта има изградени много малко трудово-производителни кооперации.

Сред работническото.

Участието на работническото в обществения живот на страната, е активно. Всички събития се посрещат и коментират с жив интерес. Отношението им към вътрешните и международни събития е положително.

За осъществяването на двегодишния стопански план, работническото влага всички свои сили.

В средите на работническото тук-там се намират вредни елементи, които се стремят да разколебят вярата в работническото за утрешния по-светъл ден. Тия елементи изхождат от опозиционни среди.

Чужди влияния сред работническото не се чувствуват.

Сред селячеството.

Голяма част от селячеството е организирано в ОЗПС. В областта има изградени 466 оземпсови организации, с 83.138 члена, без Ихтиманска и Софийска околия, за които нямаме сведения.

В политическия живот селячеството взема участие посредством политическите организации, в които членува. На събрания и др. подобни се отзовават тогава, когато има да се разглеждат въпроси, които засягат лично тях. Към въпроси от вътрешен и международен характер голям интерес не проявяват.

Стопанския план на местна почва се подкрепва от голяма част от селячеството. Посевната кампания в цялата област завърши успешно.

Наряд те определени на селяните в областта не са изпълнени още. Кампанията продължава. За сега не разполагаме с точни цифри, какъв процент от нарядите е изпълнен. В областта има изградени 18 Т.Б.Б.С., които живеят добър организационен живот. Резултатите през тази година почти във всички стопанства са много добри.

Отношението на селячеството към новите форми на обработване на земята и към ТКЗС се още не е благоприятно. Гледат с недоверие към ТКЗС.

Средношколска младеж.

В цялата област членуват в ЕМОС 17.520 ученика. Развита организационна дейност от страна на ЕМОС през годината не бе задоволителна.

Развихрилите се политически страсти сред средношколската младеж, дадоха отрицателно влияние. В последно време с образуването на ЕСДМ тези страсти се прекратиха и започнаха да живеят нормален живот.

Отношението им към науката не е много добро. Към физкултурата имат положително отношение. Вземат масово участие във всички физкултурни тържества.

Към националната бригада нямаха положително отношение. Взеха участие в нея едвам 10% от членовете. Голяма част от учениците се отнасят сериозно към двегодишния стопански план и отчитат неговото огромно значение за народното ни стопанство.

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИКА НА ОТДЕЛ I-ви
С О Ф И Я

*Петков
Русе*

Д О К Л А Д

за времето от 1. Януари до 31. Декември 1947 г.

I. ЛЕГАЛНИ ОПОЗИЦИОННИ ПАРТИИ

а/ Б.Р.С.Д.П. /о/. Русе

1. Организационна и публична дейност

а/ В самото начало на годината ръководството на партията в Русе е имала следния състав: Панайот Попов, Владко Тодоров, Пенчо Владков, Нончо Дойков. Тяжната дейност е била важна и активна преди и по време на минало-годишните избори за Б.Н.С. .От тогава те не са провеждали почти никаква дейност и членовете и съмишленниците им са се задоволявали само с коментарии на събитията по между си без да провеждат публични събрания. В началото на тази година, са провели едно съвместно заседание заедно с БЗНС-Н. Петков и в това се изразява цялата им дейност. Активността им съвсем престана след арестуването на Никола Петков и разтурването на неговия съюз. Между първите ръководители на партията в Русе са се появили колебания и постепенно са започнали по често да се навъртат около социалистите на Нейков. Членовете им са на брой 30 души от които само 18 отчетени. На всякъде те са казвали че не са опозиция на О.Ф. , а са опозиция на социалистите в Русе които с своята дейност са ги отблъснали. Това се отнася най-много за Кирил Христов-секретар на Обл.к-т на БРСП-Нейков и до някои млади социалисти които до преди 9.9.1944 г. не са били изтъкнати антифашисти , а някои даже са били в лагера на реакцията. Още при създаването на Нийола Петков същите са изказали своето съгласие с издадената присъда. През цялата година не се е почувствал никакъв прилив или отлив в партията. Финансовата им дейност се изразяваше в събиране помощи по между си за органа им вестник "Свободен народ" , разпространение на календари и тяхна книжнина, а така също и членски които суми отчитата направо в Ц.К.София, наличност суми в себе си нямат.

Свои клуб нямат, а са се събирали в кантората на Панайот Попов който по професия е адвокат.

Към средата на годината ръководството им се обособи в така наречен акционен комитет който имаше за задача временно да изпълнява функциите на Окол., Градско и Обл. ръководство, като връзката с отделните околии беше извънредно слаба, а се държеше само личен контакт с Ц.К.София. Акционния комитет имаше следния състав: председател Панайот Попов, секретар Владимир Иванов Тодоров, касиер Тотю Дяков, членове: Нончо Дойков, Досю Русев, Димчо Тодоров, Христо Великов Христов. Комитетът е отправил апел към всички честни граждани да се запишат в партията и до всички честни социалисти които държат за авторитета на партията да се презапишат и остояват истинските позиции на социализма! В това се дължи цялата дейност на акционния комитет, без да е последвало никакво записване на честни граждани и истински социалисти.

Благодарение на малочислеността на организацията в самата не са се появили никакви фракции.

Освен едно съвместно заседание в началото на годината с БЗНС-Н.Петков никакви други връзки с другите опозиционни партии не са имали.

Социалния състав на организацията е предимно адвокати и интелегентни по голяма част от тях възрастни като между тях стари фашисти и реакционери няма.

Съюзният им орган свободен народ в Русе и околията се е пласира както следва: за месец януарий 42.351 брой, за февруарий 43.952 бр., за март 32.126 бр. и за месец май 2.372 бр. след което вестника престана да излиза.

Силистра

Създадена след 9.9.1944 г. организация "Игбал" която по подобие на Русенската живее организационен живот.

Разград

Създадена е благотворителната организация "Ялдръм Ювас" и спортната организация "Чилик".

Кубрат

Има създадена организация "Шен-Юрт". В цялата област се получават двата вестника "Дуслук" и "Ъшък" които се разпространяват първия по 700-800 екземпляра а вторият 300-400 единия брой. Голямо влияние оказва на турското население предаването на радио "Анкара" и има доста желание от страна на последното за изселване в Турция. Изобщо радио Анкара се явява като подбудител пред турските реакционни среди които слушайки го разпространяват дръзките клевети на последната срещу българския народ. Напоследък председателят на турската малцинствена комисия направи предложение във връзка с подреждането на Административния персонал при назначаванията да се има предвид и турците които са близо една трета от цялото население на областта. Конституцията се възприема сърдечно и искрено и благоприятно от болшинството турско население което е бедно и вижда в нейно лице един закрилник на техните имотни и верски интереси.

2. Еврейско малцинство

От цялата област евреите имат свои ционистически организации само в Русе и Силистра. В Русе са изградени организациите Общи ционисти, Поале Цион, и Независими ционисти/ревиционисти/.

Младежите са организирани в Ехалуд Ацаир, Ашомер Ацаир и женската организация "Видо". От своя страна всички посочени организации членуват в "Едината ционистическа организация. Други масови културни организации евреите имат още: Читалище "Анна Бентура" масовата организация "Иля Бренбург" и физкултурната секция "Макаби". В еврейския ОФ комитет участват представители на всички ционистически организации с изключение на ревиционистите които не са приети като крайни десничари. Въпреки благоприятните изказвания за Съветския съюз ционистите водят новенистическа пропаганда и адмирират Англия и САЩ. Получават информационен бюлетин от Палестина в. "Ционистическа трибуна" издадена на ЦО в. "Поале цион" и органът на ЦК на БОФ "Еврейски вести". На 8.Х.т.г. в Русе е създадена нова шомерска партия "Миш-мар" която организация на възрастните към младежката организация "Ашомер Ацаир".

Арменско малцинство.

Арменското малцинство в Русе е организирано в прогресивната ОФ организация "Ериван", която се ръководи от членове на РП/к/ и безпартийни антифашисти. Организацията има спортни и художествени отдели. Всички арменци имат желание да заминат за Съветска Армения с изключение на крупните търговци и индустриалци. Получават от София в. "Ериван" и по един броя от арменските дружества в Ромъния, Франция и Съветска Армения. През годината са провели един общ физкултурен събор на всички арменски малцинства в страната дали са арменската оперета "Аршин Малаалан" провели са три публични събрания и 7 организационни такива. Цялата културно просветна и политическа дейност на арменското малцинство се провежда в организацията "Ериван" От 1800 арменци в Русе 1200 членуват в "Ериван".

18

ПРОЧЕТИ И ПРЕДАЙ ДРУГИМУ!

КРАТКО ЗАПОЗНАВАНЕ С ЦЕЛТА, ПОСТУПАТИТЕ И ДЕЙНОСТТА НА ЕВРЕЙС-
КАТА РЕВОЛЮЦИОННА ОРГАНИЗАЦИЯ "ЛОХАМЕЙ ХЕЙРУТ ИЗРАЕЛ" Л.Х.И.

ВСТЪПИТЕЛНИ ДУМИ.

Дейността на нашата организация получи през последните години световна известност. Палестинската, а също и международната преса ѝ отделиха и ѝ отделят и до ден днешен сравнително много време и място.

Писали са и пишат мнозина и всякакви работи. Обаче, най-голямо внимание ѝ отделя, за съжаление, агитационното бюро на Великобританските окупатори на Палестина, целта на които е, на първо място, да дезинформира международната общественост.

Този дезинформационен поход се възглавява от небезизвестната английска телеграфна агенция "РОЙТЕР", която, изглежда, не много се гнусят от клеветата и всякакви фабрикувани провокационни измислици. Не е леко да се устои пред такъв мощен и богат агитационен апарат, особено когато обектът на неговата безскрупулна лъжа е една нелегална организация, принудена да развива своята дейност в страна, окупирана от войските на Великобритания.

Случвало се е даже независимата преса да попада в клопката на този архилъжец, разпространявайки разни глупости, или помествайки описания, несъответстващи на истината и истинското положение на нещата. Някои коментатори, опитвайки се да разяснят същността на нашата дейност, съдейки по нейните отделни актове, са стигали до абсурд. Твърде често пък, пресата сепе ограничавала само със сензационната страна на нашата дейност.

Обаче, за да се запознаем със същността на определено движение, трябва да изучим целта на последното, неговите постулати, програма и т.н.

Ние нямаме намерение да даваме материал на любителите на сензацийата и ни е омразна тяхната евтина, креслива оценка. Обаче, ние държим на мнението на честните, здравомислящи хора и свободолюбивите народи. Ние сме убедени, че те, както и цялата прогресивна общественост, са наши обективни съюзници в борбата за освобождаването на народите от чуждо иго. В желанието си да спечелим доверието им, ние заставаме пред тях такива, каквито сме в същност. Ние се надяваме, че международната прогресивна общественост, преди да съди, ще изучи разбеге същността на нашата организация и Палестинския въпрос изобщо.

I. НАИМЕНОВАНИЕ.

ЛОХАМЕЙ ХЕЙРУТ ИЗРАЕЛ означава: бийци за свободата на еврейския народ

II. ЦЕЛИ НА Л.Х.И.

ДА СЪЗДАДЕ ПОДХОДИЩИ УСЛОВИЯ ЗА ЦЪЛНОТО, СВОБОДНО НАЦИОНАЛНО БЪЗРАЖДАНЕ НА ЕВРЕЙСКИЯ НАРОД В ИСТОРИЧЕСКИТЕ ПРЕДЕЛИ НА ДРЕВНО - ЕВРЕЙСКА ПАЛЕСТИНА, ЧРЕЗ:

- 2 -

1. Освобождението на Палестина от великобританската окупация и англо-савсонските експлоататори - капиталисти.
2. Концентрация на еврейските маси, които желаят доброволно да свържат своята съдба с националното възрождане на народа и да се ренатрират в родината си.
3. Провъзгласяването на Палестина за независима суверенна държава, която, в качеството си на еврейско-национална единица, да встъпи като равноправен член в федеративния Регионален съюз на свободните и независими народи от Близкия Изток.

ЗАБЕЛЕЖКИ И КОМЕНТАРИИ:

С провъзгласяването на тая цел ние категорично заявяваме, че нейното осъществяване не противоречи, а напротив съответствува на съществените интереси на:

1. Еврейския народ, чието право на самоопределяне и национално възрождане в страната на неговите прадеди е неотрицаемо.
2. Всички жители и лица, родени в Палестина, без разлика на религия, национален или расов произход.
3. Народите и автономните групировки в Близкия изток.
4. Международния мир.

Нещо повече, ние сме дълбоко убедени, че само чрез съгласуване интересите на непосредствено заинтересуваните в съдбата на Палестина страни може да се стигне до справедливо и конкретно разрешение на този, на пръв поглед сложен, но в същност сравнително прост въпрос.

За съжаление, трябва да се отбележи, че разискванията станали във връзка с Палестинския въпрос на последната сесия на Организацията на Обединените народи, а също така и постановлението на специално учредената комисия не са отличаваха със особено старание за намирането на такъв път. Защо? - Просто защото, приемайки преднамерено измисления арабско-еврейски конфликт, за действителност, те се заеха да търсят неосъществими компромиси от рода на разделянето разделената вече веднаж страна.

Работата е там, че Палестинският въпрос беше представен пред членовете на ООН от съвсем не безпристрастната към него Великобритания, която, използвайки неосведомеността на аудиторията, лъжливо го изобрази като арабско-еврейски конфликт.

Мотивирайки своята маневра с грижата на опекуна за съдбата на намиращи се под нейно попечителство два непримиримо враждебни народи, тая империалистична държава имаше предвид една твърде неблагоприятна цел, а именно, като измами международното мнение, да си затвърди правото на единствен властелин на Палестина.

В същност, в Палестина няма изобщо истински основания за арабско-еврейска вражда и същността на Палестинския проблем не е в облъскването на националните права на двата народа, Същността му е в съвместния стремеж на еврейския народ и палестинското нееврейско население БЕЗНАМ ЗАВИНАГИ ДА ОСВОБОДЯТ СТРАНАТА ОТ ВЕЛИКОБРИТАНСКАТА ОКУПАЦИЯ. Освобождението на страната е ключът за положител-

19

ното разрешаване на въпроса. Окончателното изгонване на английските окупатори и англо-саксонските концесионери – монополисти и провъзгласяването на независимостта на Палестина би изменило положението не само в пределите на тая страна, но и в Елизкия изток изобщо.

С това и не с разглеждането на изкуствено инсценирания конфликт трябва, на първо място, да се заеме организацията на обединените народи.

Предавайки, по такъв начин, страната на непосредствено заинтересованите в нейната независимост и икономическото развитие на еврейския народ и нееврейското палестинско население, ООН би постигнала положителни резултати, а именно, би довела последните до убеждението че светата отговорност, възложена върху тях, изисква съвместното разглеждане на съществени интереси и историческите и граждански права на всеки един от тях, а също така и обединени граждански усилия за благополучното развитие на страната. Нещо по вече – отсъствието на чуждите окупатори би направило възможно възстановяването на демократичния строй и заменяването на назначените, улесняващи окупатора, водачи с истински избрани представители на масите.

Както беше отбелязано по-горе, в Палестина няма съществени основания за арабско-еврейски конфликт, просто защото, от гледище на националните права, няма в пределите на тая страна арабско-еврейски въпрос изобщо, а що се отнася до гражданските права те не се определят от националния произход.

За пръв път този въпрос беше повдигнат от англичаните с цел да се разедини палестинското население и, по такъв начин, да закрепят своята власт. Между впрочем, те така са насъсквали мюсюлманите срещу християните, православните гърци срещу католиците и т.н. Обаче, най-доброто средство за разпалване на враждата е съпоставянето на два различни национални стремежи. За тази цел, те фалшиво назоваха нееврейското население арабски народ, инсценираха с помощта на някои глави на феодални местни и не местни семейства, така да се каже арабско национално движение и започнаха да ги насъскват срещу евреите.

В същност, нееврейското население на Палестина не представлява единен национален колектив. То се състои от араби, арменци, гърци, кюрди, персийци, египтяни, асирийци, друзи, суданци, абисинци и др.

Ладеният от Обществото на народите мандат определи историческото национално право на еврейския народ върху Палестина и гражданските права на нееврейското население. Арабският народ, като такъв, изобщо, не се споменава. За всеки неевреин, Палестина е законно място на раждане или живеене, обаче, националната историческа призната родина на неговия народ се намира извън пределите на тая страна. Родината на армените е Армения, на кюрда-Курдистан, на арабина – Арабия, Ирак и т.н.

Единствения народ, за когото Палестина е единствената исторически призната родина е еврейския народ.

Определили точните исторически права на еврейския народ и гражданското равнопоставяне на всички, без разлика на религия и националност, поданици и жители на Палестина, ние създаваме платформа за съвместна борба за независимостта на страната и нейното развитие.

Но разделяне на куклен, символични държави, реално неспособни да опазят своята независимост, изисква справедливото и конкретно разрешаване на Палестинския въпрос, а напротив - обединение с нейната източна област - Трансйордания. За да се убедим към какво ще доведе това абсурдно решение, достатъчно е да погледнем върху резултатите от първото разделяне на страната, т.е. върху това, което остава в самата тази "независима" Трансйордания. Еходът за еврейските репатрианти в източната част на Палестина е забранен; за сметка на това към английската армия се чувства там даже извънредно добре. В западна Палестина, през последните 25 години, въпреки усилията на окупаторската администрация да спре развитието на страната, в нея се появили стотици нови селища, процъфтява значителна индустрия, а населението се увеличи повече от три пъти /нееврейското население - повече от два/. А в източна Палестина, в тъй нареченото "независимо кралство", което е три пъти по-обширно, отличаващо се с естествено плодородие и природните си богатства, цари опустошение. Нейното население, не надвишаващо 300 хиляди души, има 90% неграмотни, а нейната "независимост" се охранява от 150 хилядна английска армия. Ясно е, че такова разрешение съответствува на империалистичните и стратегически интереси на Великобритания. Обаче, то далеч не съответствува на съществениите интереси на кореняшкото население.

Още едно доказателство: в западна Палестина еврейско и нееврейското население живеят в мир, въпреки многобройните провокации на английските официални лица и тайните агенти, а ожесточената антиимпериалистична борба на еврейското революционно нелегално движение е лишила окупационната армия от овозможността да използва страната за различни военни маневри и е заправила представителите на великобританската държава в набързо приготвеното заграждено гето. А в нейната "независима" източна област спокойно процъфтява английският плацдарм. Същевременно, даже по мандата, Трансйордания е част от Палестина и провъзгласяването на нейната "независимост" не съответствува на международните решения.

" "

ОСНОВНИТЕ ПОСЛУЖАТИ НА Л.Х.И.

1. Фактът на съществуването на еврейския народ е, сам по себе си, доказателство за неговото право на самоопределяне.

Въпреки факта, че месторождението на повечето евреи засега се намира извън Палестина, последната е единствената родина на еврейския народ.

Международното потвърждаване правото на еврейския народ на самоопределяне и че неговото историческо право над Палестина е признак на прогресивността на човечеството. Обаче, потвърждаването на горепосочените права остава само празнодумство и абстрактно понятие, а понякога даже и лицемерно газрене, ако на еврейския народ не се предостави същевременно, конкретната възможност да реализира тия права чрез:

а/ Териториалната концентрация на еврейските, доброволно

20

желаещи да се репатрират в родината си, маси в Палестина,

б/ Свободната експлоатация на природните богатства и икономическите източници на Палестина,

в/ Провъзгласяването на държавния суверенитет и националната независимост на цяла и неделаема Палестина.

2. ИСТОРИЧЕСКИТЕ И ЕСТЕСТВЕНИТЕ ГРАНИЦИ НА ПАЛЕСТИНА.

На север - граница със Сирия, на юг - със Египет, на запад - със Средиземно море, на изток - с арабийската пустиня.

Еврейската репатриация способствува на развитието на страната. Независима Палестина е способна в сравнително кратък срок да побере, милиони нови еврейски репатрианти.

3. НАЦИОНАЛНОТО ВЪЗРАЖДАНЕ НА ЕВРЕЙСКИЯ НАРОД И АНТИСЕМИТИЗЪМЪТ.

Еврейското национално движение е резултат на естествения стремеж на еврейския народ към национално възрождение на родината си. Антисемитизмът е определена форма на расовата идеология. Изкореняването на антисемитизма, както и на расовата идеология изобщо, е дълг на цялото прогресивно човечество. Да се разчита, че с провъзгласяването на еврейския държавен суверенитет антисемитизмът ще изчезне само по себе си, значи човек да бъде политически невежа. А да се твърди, че с изкореняването на антисемитизма, националното възрождане на еврейския народ губи своята актуалност, значи да се разсъждава като реакционер.

4. НАЦИОНАЛНА НЕЗАВИСИМОСТ И ДЪРЖАВЕН СУВЕРЕНИТЕТ.

Същността на истинската национална независимост се състои в това, че тя създава конкретни условия за народното масово свободно творчество, развиването от народа и за народа на стопанските ресурси на страната и за свободно определяне националния бит и социалния демократичен строй.

Осъществяването на истинско национално и социално прераждане е невъзможно без държавния авторитет, т.е. без истинския държавен суверенитет.

5. Фактът на положителното и решаващо влияние на еврейската репатриация върху културното, политическо, стопанско и социално прераждане на Палестина е неоспорим. Обаче, най-отрицателният резултат на дългогодишната империалистична политика на английската администрация в Палестина е разделянето на стопанския и социален всекидневен живот на страната на еврейски и нееврейски и чрез това изкуственото образуване на два различни жизнени стандарти. Това предпазено не само малко предразделяне пречи на пълното развитие на страната е породило враждебни чувства. Твърдението на ционистите, че еврейската колонизация е повдигнала стопанското ниво на нееврейското население, даже бидейки истина, е глупаво самохвалство на не държавнически мислящи невежи. Ами че въпросът се състои не в възстановяването, на повече или по-малко полезно за нееврейското население, еврейско стопанско и социалното, а в построяването на единен палестински стопански и социално развит граждански бит. А последното изисква, на първо място, обединяването на еврейската и нееврейската икономика, еврейските и нееврейските профсъюзи, на комуналните сдружения, на индустриалните организации и т.н. в единични, палестински.

6 ЕВРЕЙСКИЯ НАРОД И НАРОДИТЕ ОТ БЛИЗКИЯ ИЗТОК

Миналото и бъдещето на еврейския народ е тесно свързано със съдбата на близоизточните народи. Еврейските национални интереси съответствуват на интересите на последните и напротив. Общият стремеж към освобождението от чужда окупация и експлоатация ги прави обективни съюзници. Еврейското движение в Палестина е прогресивен фактор в Близкия Изток. За спешното осъществяване на aspirationите на народите от Близкия Изток, в това число и на еврейския народ, те трябва да се обединят в свободна регионална федерация. Техният девиз трябва да бъде: равноправно федеративно обединение за спешното развитие на антиимпериалистичната освободителна борба понастоящем и регионалната реконструкция в бъдеще. Горепосоченият девиз е ключът за възстановяването на приятелските отношения между еврейския народ и останалите близоизточни народи, в това число и арабския народ.

IV. ПОЛИТИЧЕСКАТА ОРИЕНТАЦИЯ НА Л.Х.И.

Политическата ориентация на Л.Х.И. се определя от нейната същност и от същността на нейната борба. Бидейки истинско освободително антиимпериалистично движение, ЛХИ гледа като на свои обективни съюзници на всички угнетени народи, народите от демократичните страни на Източна Европа, народите на Съветския съюз и международната прогресивна общественост изобщо. Горепосочените държавни, народни и обществени фактори са обект на политическата ориентация на ЛХИ.

V. ДЕЙНОСТ.

Политическата дейност на ЛХИ се конкретизира в:

1. Стремех да се обединят еврейските маси от всички страни за сплотена борба против враговете на еврейското национално възвръщане които са на първо място: империалистична Великобритания, англо-даксонските монополисти, реакционната Труманова доктрина.
2. Стремех да обедини прогресивните елементи от Близкия изток създаването на регионално временно представително обединение за съвместна защита на истинските интереси на народите от Близкия изток.

Военна подривна дейност на ЛХИ

Саботаж, агитация, удари върху съществуващите военни и стопански обекти на окупатора. Нашата дейност е териториално неограничена. Ефективността на нашата дейност зависи от моралната, политическа и конкретна помощ на международната прогресивна общественост.

ЦИКЛО-ПЕЧАТ "ЕКСПРЕС"
1000 тираж.

Д Е К Л А Р А Ц И Я

21

1. Резолуцията на Организацията на Обединените народи окончателно лиши чуждото владичество в Ерец Израел от международната юридическа база, зац която Великобритания вече от 25 години прикрива своите империалистически домогвания. Ликвидирането на мандатната администрация и евакуацията на войските й представляват едно поражение за британския империализъм. **ТОВА ПОРАЖЕНИЕ Е НАНЕСЕНО ВСЛЕДСТВО НЕСПИРНАТА БОРБА НА ЕВРЕЙСКАТА СЪПРОТИВА: ТЯ Е, КОЯТО РАЗКЛАТИ БРИТАНСКАТА МОЩ И НАПРАВИ НЕВЪЗМОЖНО НЕЙНОТО УСТАНОВЯВАНЕ В НАШАТА СТРАНА,**

2. Борбата на Съпротивата демаскира и разкри истинския лик на британското владичество: това на завоевателя и подгонника; как тя принуди британското правителство да постави пред ООН проблема за Ерец Израел, тя, най-после, го принуди да обяви ликвидирането на администрацията и на окупационната армия;

3. От самото съществуване на еврейския народ, от съществуването на неговата национална съвест произтича и неговото право за независимост в своето отечество. Признаването на това негово право от страна на ООН представлява един положителен резултат, произтичащ от усилията за борба, имиграция и строеж.

4. Съгласуването на еврейската предприемчивост за прогрес и на еврейската освободителна антиимпериалистическа борба направи възможно възвръщането в Ерец Израел от съветска гледна точка върху националните аспирации на еврейския народ и с него - възвръщането на другите международни посредници за мир и свобода;

5. Подялбата, обаче на Ерец Израел, която бе решена от ООН и която идва след първата британска подялба от 1922 година, представлява едно нарушение на историческата истина, географска и икономическа и една кражба спрямо еврейския народ и наистина:

а/ историческите граници на Ерец-Израелотговарят на географическата действителност;

б/ В тези граници еврейският народ създаде своята култура, от която се възползва цялото човечество;

в/ подялбата на страната представлява един истински пантаж-политически, национален и икономически. Тя ще разпали враждите и ще пролее още кръв. Тя ще направи невъзможно събирането на еврейския народ в неговото отечество. Тя ще засегне развитието на приходите на страната и оплодотворяването на пустинията.

г/ Националните интереси на еврейския народ и пулсиращите интереси на всички обитатели на страната - без разлика на националност, религия или раса - се допълват помежду си. Подялбата дава една реална база на опасността от сблъсквания между араби и евреи, които сблъсквания окупаторът направи всичко възможно, за да ги създаде, употребявайки и най-долните интриги;

д/ Подялбата създава благоприятни условия за едно попадане на страната в лапите на капитала и под въздействието на чуждестранната стратегия,

6. **ЕВРЕЙСКИ НАРОД, НЕ Е ПРИЗНАЛ И НЯМА ДА ПРИЗНАЕ НИКОГА ПОДЯЛБАТА НА СВОЕТО ОТЕЧЕСТВО;**

7. Борците за освобождението на Израел, които първи изискаха премахването на чуждото владичество и ангажираха, за осъществяването

- 8 -

на това свое искане, всичките си сили - телом и духом,
ЩЕ ПРОДЪЛЖАТ ДА СЕ БОРИТ
с подходящите за мястото и времето средства,
за обединението на отечеството,
и за събирането в него на еврейския народ;

8. Тази борба ще се придружава от един съюз между всички
народи от Средния Изток, които се борят за освобождаването от импе-
риалистическото иго и военната опасност ,

ЗА СВОБОДАТА!

ЗА ПРОГРЕСА!

ЗА МИРА!

В нелегалност, януарий 1948 година

БОРЦИ ЗА СВОБОДАТА НА

И С Р А Е Л !

Тел-Авив.

*копировањето
отварајте го работно*

ДО НАЧАЛНИКА
НА ОДДЕЛ ТРЕТИ ПРИ Д.Д.С..

*49
17*

- Т У К -

Р А П О Р Т

от Антон Ѓорданов Мечкуев
главен инспектор при оддела

Другарю Началник,

Организацијата на нашата разузнавателна дејност в Близкиот
изток в сегашната форма, има известни слабости, които я правят неудоб-
на за използване в всяко време при всички обстоятелства.

1. Тя е разчетена главно на използването на дипломатическият
персонал, като разиденти и агенти, а това са хора известни с своите
прогресивни комунистически разбирания, поради което те са изложени ви-
наги на наблюдение от страна на полицията, с което тяхните възможности
за работа са доста ограничени.

2. За врзки се използва главно дипломатическата пошта. Това
обстоятелство има свој недостаток, че в случај на усложнения от меж-
дународен характер, пренасяњето на материали по този начин може да
стане несигурно, дори невозможно.

Независимо от тази изграждаша се агентурна мрежа, смятам че е
необходимо да запонем изграждането на една втора независима от налич-
ната агентурна мрежа, която да е в състояние да функционира при всички
обстоятелства и да сме в състояние да поддржаме контакт с нея винаги.
За изграждането на таква мрежа необходимо е вземањето на редица
предварителни мерки:

1. Всеки от сътрудниците, който ќе биде вклучен в тази мрежа
трябва да биде основно проучен и проверен, не само в политическо отно-
шение, но и по отношение на неговата верност и предачност, но и по отноше-
ние на личните му качества, приемотества, недостатоци, наклоности, съобра-
зителност, находчивост, интелигентност, врзки и др.

2. Всеки от тях трябва да биде основно подготвен както в по-
литическо отношение, така и в усвојаване принципите на разузнаването, а
сџо и в необходимата техника (радиотехника, фототехника, шифровање, то-
пографија и др.)

3. Да се подготвят наши бази в отделни страни, към които ќе

-2-

могат да се стичат събраните сведения и предават получените инструкции.

4. Да се изградят радиопостове, които подържайки лична връзка с нашите бази, ще могат да предават и приемат сведения за и от нас,

Като първа стъпка в изграждането на подобна мрежа смятам, че трябва да се ориентираме към Палестина. Съображенията ми за това са следните:

1. Настоящем има усилена еврейска емиграция към Палестина

2. Ние можем да намерим от заминаващите стотици евреи за Палестина единни наши проверени другари, които да подготвим за целта, или да включим в тях подходящи другари.

3. Обърканото положение в Палестина ни дава възможност да настаним там нашите агенти, да се законспирират добре и да организират добре своята работа.

4. Липсата на пряк интерес от страна на България към Палестина, несъмнено притъпява до известна степен на английското и американско разузнаване към издирване на агенти пратени от българското разузнаване там

Същевременно ще трябва, несъмнено, да се започне с усиленото издирване и подготовка на лица за изграждане на подобна агентурна мрежа и в другите страни на Близкия изток, под подходящи форми.

За полагането основата на наша разузнавателна мрежа в Палестина предлагам следният план:

С.С. Вениамин, чието замичаване ще стане след един най-късно два месеца, да се ориентира към установяване в някой пристанищен град на Палестина. Неговият занаят като електротехник ще му позволи да се установи като такъв и да отвори съответен джъкн или малка работилница. С една сума от 150-200 долара ние бихме улеснили тази негова дейност.

Трябва да издирим, подготвим и изпратим подходящо лице в Палестина, което ще може да установи там радиостанция. За целта нямам още конкретно предложение, но след основно проучване на наблюдаваните няколко лица, смятам че ще мога да направя подходящо предложение. Относно времето необходимо за подготовка на такъв радиотелеграфист, според разменените мисли с др. Пенчо Стоилов, ще бъдат достатъчни 3-4 месеца при усилена подготовка. Предлагам, в случай на принципно одобрение на горните принципи положения, да бъдат натоварени др. Пенчо Стоилов и аз за издирване на подходящи лица, разработване на подробна програма за тяхната подготовка и активно участие в нея, като хода на осъществяването на плана бъдете държани постоянно в течение. Вие и др. Пом. Министър на Вътрешните работи.

София, 10. III. 1948 г.

ГЛАВЕН ИНСПЕКТОР:

(А. Мечкуев)

28 95

ДО НАЧАЛНИКА НА ОТДЕЛ 3-ТИ
ПРИ ДДС

Т У К.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.42 Секретар: [Signature]

РАПОРТ

от

Антон Йорданов Мечкуев,
гл. инспектор при отдела.

Другарю Началник,

Една от възможностите за изпращане на наша агентура за работа зад границата е използването на еврейската емиграция за Палестина. Независимо от едно установяване на база там, намирайки подходящи лица, можем да използваме Палестина като изходен пункт за преминаване в други държави. За целта необходимо е да се установим на подходящи кандидати за секр. сътрудници, които трябва предварително да отговарят на някои условия, а именно:

1. Кандидата да бъде проверен по отношение на неговата преданост.
2. Да бъде готов да се постави напълно и безрезервно на ДС. Своят живот и бъдеще да свърже с разузнаването.
3. Да има онзи минимум от интелигентност, който ще му осигури ползотворна разузнавателна дейност.
4. Да бъде от еврейски произход за да може по този начин да законспирира своето пътуване.

От редица проучвания направени досега от отдела смятам като подходяща [] [] [] от гр. Ямбол.

От приложените материали е видно, че [] [] е подходяща за целта. Същата чрез своето активно участие в РМС и СНМ е доказала своята преданост. От водените разговори с нея мога да смятам, че тя е готова да се постави напълно на разположение на ДС без всякакви предварителни уговорки и условия.

чл. 31, ал. 6
- 2 от ЗДРДОПБГДСРБНА
Дата: 12.09.42 Секретар: [signature]

Притежава необходимите лични качества като: наблюдателност, съобразителност и известна обща култура, които след съответна обработка могат да гарантират, че тя е годна да стане добър агент на ДС.

Затова моля Вашето разрешение ☐ ☐ ☐ да бъде вербована от отдела с цел за препращане в Палестина.

Предлагам след обстоен разговор с нея да се изяснят въпросите главно относно нейното съгласие да се свърже с ДС. Да ѝ се очертаят перспективите за работа и поставят общо задачите, които стоят пред нас. След като приеме направеното от нас предложение и подпише декларация за сътрудничество с ДС да ѝ се поставят по-конкретно задачите, които стоят пред нея:

1. Да усвои принципите на разузнаването.
2. Да се подготви достатъчно добре в политическо отношение.
3. Да усвои някоя професия, която ще ѝ бъде полезна в нейната бъдеща разузнавателна работа.
4. В определеният от нас срок да замине за Палестина, където ще трябва да действа по изготвения от нас план.

В случай на съгласие да се започне в най-скоро време нейната подготовка. Подготовката да бъде проведена в София в един срок от 3-4 месеца.

Предлагам следният план за използването ѝ в Палестина:

За да не попадне в някое от селските стопанства на ☐ ☐ трябва да бъде осигурена професия, която ще ѝ гарантира оставане градовете и то главно в някои от пристанищата. Като особено подходяща професия с оглед на възможностите и времето за подготовка смятам, че може да бъде машинописка или търговска служаща. Такава професия дава голяма подвижност и възможност за проникване и при необходимата интелигентност възможност за прогресиране в желаната и предварително определената от нас насока.

Въпросът с връзките и детайлното поставяне на задачите ще се разработи допълнително, съгласно усатновените общи наши задачи в Палестина.

В София ☐ ☐ трябва да бъде настанена в определена от нас квартира, където ще има възможност да работи и се подготвя сполучливо. Гарантирайки ѝ спокойна работа ние ще имаме възможност да орг

20
87

низирание, както цялостната ѝ подготовка, така и контрола над нея. Намирам за целесъобразно подготовката да бъде разгъната в следните насоки:

1. Политическа подготовка. Тя ще преследва целта да подготви агента да може да се ориентира правилно политически в сложната международна обстановка в която ще попадне неминуемо в Палестина. Същевременно ще можем да закрепим нейната твърдост и преданност към делото на което тя отива да служи.

2. Разузнавателна подготовка. Ще има за задача да подготви агента в оперативно отношение за работа в обстановката, в която ще попадне. Ще я подготвим да опазване от атаките на чуждото разузнаване. Същевременно ще усвои всички принципи за опазване на конспирация, създаване и подържане на връзки и др.

3. Подготовка за машинописка. В срок от 3-4 месеца да добие квалификацията на машинописец-специалист.

4. Подготовка по английски език. Смятам, изхождайки от личните качества на агента, че за 3-4 месеца ще може да усвои добре граматиката на английския език, както и да усвои един минимум от думи за да може в най-скоро време да си служи добре с английския език.

Занимания по 10 часа дневно са достатъчни в един срок от 4 месеца да подготвят [] [] в желаната от нас насока и в необходимият за целта размер.

Като се има предвид, че [] [] е успяла да се включи в групите, предстоящи да заминат за Палестина, то трябва да се ускори вземането на решение по направеното от мен предложение и да се намери другар, който да се заеме с разработване на детайлни планове, организирането и провеждането им.

София, 3. май 1948 г.

ГЛАВЕН ИНСПЕКТОР:

АМ/СД- 2 екз.

/Ант. Мечкуев/

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.48 Секретар: []

КРДОПБГДСРСБНА 1

чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Дата: 12.09.44 Секретар: [подпис]

ДО НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 3-ТИ
ТУК.

РАПОРТ

от

Антон Морданов Мечкуев,
главен инспектор при отдела.

Другарю Началник,

За организиране на нашата агентурна база в Палестина като необходим елемент се явява гарантирането на връзките между нас и нашата мрежа. Като най-сигурна връзка се явява установяването на наш секретен радиопост в някои от пристанищните градове. За целта е необходимо да се подберат подходящи лица и се разработи план за тяхната подготовка.

Основно качество, което трябва да притежават кандидатите за тази работа е абсолютната преданност на агента към делото на партията и задачите на ДС. Друго не по-малко необходимо качество се явява притежаването на известна опитност в разузнавателно отношение.

Като подходящ в това отношение кандидат смятам, че може да бъде посочен др. [] [] - разузнавач от следственото отделение при отдел 4-ти на ДДС.

Др. [] [] работи в ДДС от 9.септември 1944 г. За този срок от време е имал възможност да бъдат проверени неговите качества, както по отношение на неговата преданност, така и по отношение на неговите разузнавателни способности. Независимо от известни слабости в неговият характер, като наклонност да парадирва с разузнавателните си качества, др. [] [] ще бъде в състояние да се справи с задачите, които биха му се поставили.

- 2 -

90
36

Към това предложение трябва да се има предвид, че др. [] [] е женен за др. [] [], която също работи в ДДС от 9.9.944 г.. В първо време същата работеше в тъй наречената "Женска група" като разузнавачка а понастоящем е деловодителка в отделение "Е". Целесъобразно е и тя да бъде възната в нашата агентурна връжа в Палестина.

Предлагам следният план за пласирането на [] [] и неговата другарка като наши агенти в Палестина.

1. Семейството [] [] да се включи в готвещите се транспорти от евреи за емигриране в Палестина, с оглед да заминат след 5-6 месеца.

2. Пред този период да се започне усилената подготовка, както на [] [], така и на [] [] в следните насоки:

- а/ Радиотехника. 450
- б/ Английски език. 75
- в/ Политическа просвета. 25
- г/ Изучаване на някакъв занаят или професия. 450
- д/ Разузнавателно-оперативни въпроси. 50

3. През същият период от време [] [] и неговата съпруга ще напуснат формално ДС с цел да могат да се подготвят основно в агентурни отношения. От друга страна да се активизират в известна степен по отношение на пропагандата за емиграция в Палестина.

След заминаването си за Палестина [] [] и неговата другарка се настаняват в някой пристанищен град, където в срок от 3-4 месеца трябва да се установят на постоянно занятие и постоянно местожителство.

5. Под ръководството на изградената вече там наша резидентура установяват там радиопост, който да може да обслужва нашите нужди.

По всички горепоставени въпроси ще трябва да бъдат разработени детайлни планове, установени срокове за изпълнение и натоварени лица за тяхното провеждане.

София, 5.май 1948 година.

ГЛАВЕН ИНСПЕКТОР:

АМ/СД- 2 екс.

/Ант. Мечкуев/

КРДОПБГДСРСБНА 1

чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.48 Секретар: []

16/04
23

До Другаря
Началник на Отдел III ДДС
Т у К

Д О К Л А Д
от Антон Йор. Мечкуев
главен инспектор при Отдела

В разгръщане на нашата разузнавателна дейност в близкия изток главно в Гърция и Турция се срещат трудности в две основни насоки:

1. Препрашането на агенти от България за горните страни е свързано с големи рискове и трудности. Легационният персонал в Турция е поставен под строг полицейски надзор. Изпратените под формата на вражески елементи агенти в тези страни обикновено не се ползват с свобода на движение, а и същевременно не се ползват с доверие от страна на официалните власти. Те не могат да развият известна дейност, главно между вражеските елементи сред българската колония.

2. Установяване на директивни връзки с агентурната мрежа агенти, чрез дипломатическата поща е много трудно.

С оглед на преодоляване на горните трудности необходимо е да се потърсят други форми и методи на работа с помоща, на който ще можем да разрешим стоящите пред нас задачи. Смятам за целесъобразно нашата агентурна работа и връзките ни с нашата агентурна мрежа да не бъдат разгръщани направо от България, да се използва някоя неутрална страна от която препрашането на агентура и установяването на връзки да бъде удобно и лесно да не създава подозрение в страните, в които ще разгръщаме разузнавателна дейност.

Като особено удобна страна за създаване на една такава разузнавателна база се явява за сега Палестина. Масовото емигриране на еврей от България за Палестина ни дава възможност да прапращаме нашата агентура без това да подбужда особено подозрение. Като се има предвид, че отношението на евреите комунисти към Палестинският въпрос се промени в последно време, че те взеха курс на подкрепа и активно участие в емиграцията за Палестина то това улеснява още по-вече прикриването на нашата агентура. В Палестина се намират и понастоящем според приблизителни сведения над 12,000 души изселени от България, някои от които имат определено обществено значение и мнозина от тях не са неприязнено настроени срещу България. По този начин нашата база там няма да се намира сред една свършено чужда вражеска среда, оголена и под наблюдение от чуждото разузнаване. В тази обстановка в Палестина възможността за маскировка на нашата агентурна база е сравнително лека и не са необходими никакви изключителни комбинации и трикове за прикриването ѝ, който винаги имат слабости и носят излишни рискове с себе си.

018
38

Събитията в Палестина свързани с движение на населението, улесняват много изграждането на наша база там и установяването на връзки с агентурата от други страни.

Изхождайки от горните съображения смятам за целесъобразно следното:

1. Да се изгради в Палестина в някой от пристанищните градове наша агентурна база с задачи прехвърляне на агентура и създаване на връзки между агентурата и нас посредством тях.

2. Районите който ще бъдат обслужвани от тази база да са: Турция, Гърция, Египет като за особен случай и работки могат да бъдат обслужвани и други страни.

3. Да установим наш секретен радио пост, който да има за цел поддържане връзки с България и предаване на получените сведения.

4. Да се започне веднага с издирване и подготовка на подходящи лица за установяване проектираната база.

Смятам, че най-трудният въпрос който ще имаме да разрешаваме в изпълнение на предстоящия план е подбор на подходящи кадри. Тук са необходими професионални разведчици или такива, който са готови да станат специалисти в тази област. Друго абсолютно необходимо качество е, че те трябва да бъдат напълно предани на партията и ДС и основно проверени. Освен това ние трябва да имаме достатъчна увереност, че изпратените там другари няма да се разколебаят от вражеската пропаганда или да се поддат на съблазните на чуждото разузнаване. Същевременно те трябва да разбират добре от разузнаване за да бъдат в състояние да се справят с поставените им задачи и да не попаднат под ударите на чуждото разузнаване. Желателно е също да притежават някаква професия.

Подбора на лица притежаващи горните качества каккото и да е труден не е невъзможен. Някой от необходимите качества несъмнено могат да се добият като резултат на специална подготовка. Като абсолютно необходими предпоставки трябва да се смятат желанието да станат професионални разведчици и предаността към партията.

За осъществяване на горното предложение смятам за необходимо след неговото принципно одобрение да бъдат разработени детайлни планове, за чието провеждане да бъдат натоварени съответни другари.

София, 6.V.1948 г.

АМ-ДХ-3 екз.

ГЛАВЕН ИНСПЕКТОР:
(Ан. Мечкуев)

КРДОПБГДСРСБНА ¹
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.11.47 Секретар: [подпис]

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ

Т У К

Р А П О Р Т

От разузнавач № 33429

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето и [] [] [], членка на управителния съвет на Ешкеназското д-во "Подкрепа".

Бра на немска еврейка, произхожда от много богато семейство. Омъжена е за [], който също е много богат и има работилница на мебели.

Братът на [] в маналото е взел участие в нелегалното движение, бил е партизанин, който понастоящем следва висше образование в Франция. Той винаги в писмата си напомня на майка си и на сестрите си да бъдат винаги в услуга на О.Ф. и с каквото могат. Действително тези писма давали известно отражение, тъй като майка му, която останала вдовица още през време на изселване, тогава еврейте от фашиското правителство, сама пожелала да отиде на местната бригада, като шивачка, въпреки напредната и възраст. Също зет и [] е ходил на бригада, а така също сам искал да се абонира да в "Работническо дело".

Изобщо настроението им въпреки, че не членуват в никаква политическа организация не е противно отечествено-фронтовско. Всички, обаче имат една аристократическа черта на живот, която не така лесно може да изчезне и не така леко биха се приравнили към по скромния еснафски живот.

На блокови конференции всички се отзовават, дори няколко пъти е правена такава и в тях.

През време на изборите не са се проявявали.

Поради това, че братът на [] е бил партизанин предполага се, че всички са гласували за О.Ф. листи. [] в морално отношение е запазена и порядъчна домакиня.

12.XI.47 год.

Донася разузнавач № 33429

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.47 Секретар: [signature]

ДО ГОСПОДИНО НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ

ТУК

РАПОРТ

От разузнавач № 3458

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето [] [] [], членка на управителния съвет на у еврейското ешкеназко д-во "Тодкрепа".

Родена ~~на~~ през 1909 год. в гр. София, живущ на [] № [] в гр. София. Еврейка, българска поданица. [] произхожда от бедно търговско семейство. Омъжена е за [] - чиновник. Има две деца дъщерията е ~~кх~~ около 18-19 год., но през 1942 год. я изпратили в Палестина, а другия е 13 годишен ученик. [] се занимава само с домакинство. Материалното състояние на [] е средно. Живее в собствен ~~а~~ апартамент на горния адрес.

[] в политическо отношение преди 9. IX. 44 г. не е членувала в никоя политическа организация. Същата и селд 9. IX. 44 год не членува в ~~и~~ никоя партия. Същите одобряват днешното правителство, но искат да бъдат свободни незаангажирани. На преизборни конференции не се отзовавали редовно. Същата се ползва с добро име.

В морално отношение [] е запазена.

12. XI. 47 год. Донася разузнавач № 3458

СОФИЯ.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.47 Секретар: [signature]

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА

АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ 53

ТУК 19

РАПОРТ

От разузнавач № 33429

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето [] [] [] член ~~на~~ от управителния съвет на Ешкеназкото д-во "Подкрепа".

Немска еврейка, омъжена и има две деца. Живее на ул. [] № [] поднаем. Имат собствена къща до военното училище, но от бомбадировките пострадала.

[] не членува в никоя политическа организация, освен горната където много работела. Посещавала е няколко пъти и събранията на женското дружество. Ходила е на местни бригади. На блокови конференции била редовно отзивчива, а на манифестации, митинги и събрания също редовно се отзававала.

През време на изборите не била активна, но за отбелязване е, че повече дружи с партийки и добри Отечественофронтовки. Дали това е привидно или от все сърце не може да се определи с положителност. По характера била честна, добра и скромна съпруга.

Често пъти казвала, че те с мъжът и били широки социалисти и такива си останали, а децата и били в РМС, които през време на изборите взли и дейно участие. Особено много проличавала превързаността към О.Ф. през време на провеждането на блокови конференции или събрания, когато оратора между другото спомене името на Г. Димитров, Сталин, Ленин и др. защитници на славянството те нестихващо ръкопляскали. Отзивчиви били на всякакви акции.

Материалното положение на г-жа [] е средно чиновническо.

15.XI.47 год. Донася разузнавач № 33429

СОФИЯ.

КРДОПБГДСРСБНА 1

чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.02.47 Секретар: [подпис]ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛТУК 30
54

РАПОРТ

От разузнавач № 33429

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето, [] [] [], членка от ешкенас като женско дружество. "Подкрепа" [] е еврейка, грамотна, омъжена за [] - немски еврейн, има две деца. Живее на ул. [] № 7. в собствена на мъжът и къща.

В миналото през време на господстването на германските нашественици в България, тя заедно с цялото си семейство бе изселена от София както почти всички еврей. Тогава очите на всички били обърнати към СССР. Мъжът и дори не веднаж е употребявал ценични изрази срещу германците, англичани и ~~и~~ всички попадащи под този знаменател, и питал кога ще дойдат руснаците и защо се бавят още. Обаче за благодарност на нашия двоен освободител, който даде толкова жертви, за да освободи всички потиснати народи, ~~се~~

След 9. IX. 47 год. се опълчват срещу тях и заемат Англофилско снанище и тръгват ~~и~~ по пътища на втория и по страшен от Ал. Цанков, колач и продажник на целия на род, Н. Петков, който заради своята брутална капиталистическа и политическа алчност даде живота си.

През време на изборите не били активни. На блокови ко. зренции тя никога не се отзовавала, а мъжът ѝ от време на време. Тя работела много по еврейска линия. Мъжът и бил директор на някаква фабрика и получавал 30000 лв. заплата. Изобщо били много прикрити. Общували с голями богаташи и живеели в голям разкош и аристократично.

Морално запазена. Материално добре.

15. XI. 47 год. Донася разузнавач № 33429
СОФИЯ.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.47 Секретар: [signature]

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ

ТУК 55
91

РАПОРТ

От разузнавач № 33429

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следни
те сведения за лицето [redacted], членка на
кеназкото женско д-во "Подкрепа."

[redacted] произхожда от средно немско евреиско
семеиство и като госпожица е била чиновничка. За сега
е омъжена за [redacted] - полски евреин. Имат две
деца. Живее под наем на ул. [redacted] № [redacted].

Партиина ~~та~~ принадлежност както тя тъй и ~~мъжът~~
мъжът и нямат, но имали отечественофронтovski дух и
били склони на провежданата полотика от О.Ф. Тя на ра-
боти. Мъжът и работил като аташе в Полската легация.
Имал голяма умраза към Немците, поради това, че кога-
то минали пред Полша станали жертва около 60 души
негови близки и роднини, включително и родителите му,
мужду които имало и привърженици на социализма.

Поради поста който заемал, съпругата му дружа-
ла изключително само с дами от вишето общество. Често
били канени от негови колеги на приеми и тади живот ~~и~~
им бил присърце и не така лесно биха се склонили със
скромния живот, които го ~~изживяват~~ милиони народи.

През време на изборите не са се проявили никак
как. На блокови конференции не се отзовавал.

Морално запазена. Материално много добре.

17.XI.1947 год.

Донася разузнавач № 33429

СОФИЯ

КРДОПБГДСРСБНА 1

чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 17.09.47 Секретар: [подпис]ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ

ТУК

56

32

РАПОРТ

От разузнавач № 33429

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето [] [] [], членка на управителния съвет на Ешкеназното женско дружество "одкрепа".

Родена на 1.III.1898 год. в гр. Варна, по народност еврейка, българска поданица, софийска жителка, вдовица. Притежава л.к. № 65092 издадена от София. Живее на ул. [] № 48 вход "В" при г-жа [], която е също вдовица и с един син студент.

[] останала отдавна вдовица. Мъжът и бил полковник. За сега нейния брат я издържа с който живее заедно. Предполага се, че същия живее незаконно с г-жа [], тъй като заедно се хранили, тя им готвела, а още по-вече и синът на [], живее в друга квартира, а наема му плащал братя на [].

[] била много нервна и избухлива натура. Един път когато блоковата комисия по нарядите искала да провери в квартирата й дали действително се нуждае от това което иска, но тя по най-безчувствен начин си влезнала вътре, ~~и~~ блъснала силно вратата и с разни ругатни към тях и към О.Ф. власт не им дала да надникнат. На блокови конференции никога не се отзовава, макар, че и в тяхната кооперация са правени такива.

Интересно е, че никъде не работи устъновена и постоянна работа, а сутрин рано излиза и вечер се прибирала.

За моралното и положение не може нищо да се каже.

Материално е добре.

17.XI.1947 год.
София

Донася разузнавач № 33429

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.02.47 Секретар: [signature]

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ

ТУК 57

РАПОРТ

От разузнавач № 33429

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах
следните сведения за лицето [redacted].

Еврейка, омъжена за [redacted], без деца
живее на ул. [redacted] № 31 в собствена къща.

Госпожа [redacted] е дама която нищо не
работи, дори и кухненската работа, тъй като има слугин
ния. Занимава се само с тоалета, -маникюра прическата
и се чудела на къде да ходи след като излезе. Полити
ката не я интересувала и не членува в никоя поли
тическа и масова организация, обаче общо взето е им
ла против-отмечественофронтовско държание. В махала
та не общувала с никого. Гримира се и излиза. Предпо
лага се, че това нейно често излизане е свързано с
срещи на чужди мъже, което е присъщо на всяка жена
без работа и контрола от страна на мъжът и. Мъжът
и е имал [redacted] на Бул. Ал. Стамболийски.

Пред време на изборите както мъжът и така
и тя не взели никакво дейно участие, нито към едната
страна, нито към другата.

На блокови конференции никога не се е отзо
вавала. Поканява няколко пъти на местна бирагада,
винаги отказвала

Материалното и положение е много добро.

19.XI.47 год.

Донася разузнавач № 33429

СОФИЯ.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.47 Секретар: _____

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ

Т.У.К

РАПОРТ

От разузнавач № 33429

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето [] [] [], членка от Ешкеназкото женско д"-во "Подкрепа".

[] е еврейка, грамотна, омъжена за [] [] има един син студент. Живее в собствена къща на мъжа и на ул. [] № 7.

[] е домакиня и не се занимава с обществени и политически работи.

През време на пребиваването на германците в България, тя заедно с семейството били изселени в провинцията. Тогава в онзи критически момент за евреите всички са се молили час по скоро да дайдат съветските войски и ги освободят от тежкия тормоз наанасян от фашиската власт.

След 9.IX.44 год. обаче както голям брой от евреите заради запазване своето лично материално положение се опълчиха срещу О.Ф. и заработиха за неговото разтуряне посредством най-крвожадния хищник Н. Петков който своевременно бе хванат и затворен в клетка и унижен и коляма част от народа които бе тръгнал по начертания от него транзитен път, се отказва и тръгва по светлото очертания път от най-големия и заслужил борец за свободата на България др. Г. Димитров.

През време на изборите не била нито тя нито мъжът и активни. На блокови конференции много рядко се отзовавали. Мъжът и работил, като домакин при хотел "[]" и получавал 20000 лв. заплата. Материално са много добре и живеят много разкошно и аристократически. Нужда от почти нищо нямат.

Морално запазена.

Донася разузнавач 33429

22.XI.47 год.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.02.12 Секретар: [signature]

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ

ТУК 35
59

РАПОРТ

От разузнавач № 33429

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следни
те сведения за лицето [] [] [], членка
от ешкеназкото женско д-во "Подкрепа".

Родена е на 3.X.1906 год. в София, притежава
л.к. № 18315 от 3.X.1946 год. издадена в София.
Еврейка, омъжена без деца. Живее поднаем на ул. [] -
[] № 27.

[] не членува в никаква политическа и
масова организация освен в горното д-во в което
работела много по еврейска линия.

Живее с брат си в една квартира. Брат и []
[] 25 годишен има [] магазин. Госпи
жа [] запитана къде е мъжът ѝ, казвала, че
същия е заминал за Германия през време на пребива
нето на германците у нас. Но и до днес същия не се
е върнал, а самата тя държи всичко в тайна. Дали той
жив или не никой не знае, освен тя. Била необщи
телна с останалите семейства в кооперацията.

През време на изборите била пасивна. На блоко
ви конференции не се отзовава.

Материално ~~издържа~~ въпреки, че не работи и била
добре.

24.XI.47 год. Донася разузнавач № 33429

СОФИЯ.

КРДОПБГДСРСБНА ¹
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 18.09.47 Секретар: <i>[signature]</i>

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ

ТУК *36*
60

РАПОРТ

От разузнавач № 3458

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето [] [] [], член на управителния съвет на еврейското ешекеназко дружество "Подкрепа"

Еврейка, омъжена е за [] [], който е родом от Ромъния, живее в България от 15-20 год. Същия има софийско местожителство. [] е бил дългогодишен експерт по тютюните, като професионалист до 9.IX.44 год. След 9.IX.44 год. почва да предава частни уроци по английски език, немски и френски и ромънски на ул. Хр. Ботев № 101. За горните уроци [] е имал разрешителни от министерството на народната просвета.

Семейство [] имат две деца, едната дъщеря през 1945 год. я изпратили в Палестина, другата е ученичка..

Материалното състояние на [] е средно живее ~~на~~ поднаем на бул. [] № 101, но обстано-вката буржуазна.

В политическо отношение [] [] преди 9.IX.44 год. не е известна като политическа ~~личност~~ личност, тя си гледа модата и не се интересува от политическия живот на страната. Същата и след 9.IX.44 год. не членува в никоя О.Ф. партия. Конференции предизборните събрания и пр. не посещава.

Съпруга и [] [] след 9.IX.44 год. става член на РСДП, но при по интимен разговор с Отечественофронтовци [] е изразил становището си, какво той не одобрява политиката на О.Ф. Същия не е посещавал квартални конференции.

Морално е запазен.

27.XI.47 год

Донася разузнавач № 3458

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.47 Секретар: [signature]

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВНИЯ ОТДЕЛ

СТ.У.К

64

РАПОРТ
От разузнавач № 3458

Донасям Ви, Господин Началник че събрах ~~и~~ следните сведения за лицето [redacted], членка на управителния съвет на ешкеназкото дружество "Подкрепа".

[redacted] е родена през 1903 год. Еврейка, омъжена е за [redacted] имат един син. [redacted] има [redacted] работилница на ул. [redacted] № 11 -София. Материалното състояние на [redacted] е добро, живее в собствен апартамент на ул. [redacted] № 7 -София. Имат две двуетажни къщи на ул. [redacted] № 11, които дават поднаем и полечат доста големи доходи.

В политическо отношение [redacted] и преди 9.11 44 год. няма ~~и~~ политическа дейност.

Същата и след 9. IX. 44 год. не членува в никоя О. Ф. членува в еврейската женска организация "Вицо"

[redacted] в квартала не е добре позната, в кооперацията където живее е един бункер, няма нито един прогресивен човек, а се събрали все реакционери

Съпругат на [redacted] не членува в никоя О. Ф. партия, гледа си личния живот и не го интересува нищо друго. Не говорят открито против днешната власт но не са съгласни с програмата ѝ.

В морално отношение [redacted] е запазена.

28. XI. 47 год. Донася разузнавач № 3458

София.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.02.48 Секретар: [подпис]

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ

ТУК

62 38

РА А П О Р Т

От разузнавач № 33429

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето [] [] [], член от ешкеназкото женско благотворително дружество.

[] [] по произход е немска еврейка омъжена, без деца, грамотна, неосъждана, живяла поднаем на бул. [] [] № 50.

През време на пребиваването на германците у нас са били изселени от София, както почти всички еврей и от там умразата към немския фашизъм не е изчезнала.

След ~~их~~ историческата дата 9.IX.44 год. нито тя нито съпругът и не влизат в политическа и масова организация, за да покажат, че действително имат силна умраза към този шовинистичен невски варваризъм.

~~Мъжът~~ и бил търговски представител, а сега без работа, както и съпругата му. От къде вземат средства да се издържат, след като и двамата не работат е неизвестно. Живеели при скромна и бедна обстановка.

През време на изборите не са имали противото отечественофронтовско държание. Държали са много ~~политически~~ прикрито политически.

На блокови конференции и двамата се отзовават без да вземат участие в разискванията на някои въпроси, които интересуват почти всички.

Морално запазен.

Материално ~~не~~ са добре.

30.XI.47 год.
СОФИЯ.

Донася разузнавач № 33429

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.02.42 Секретар: [signature]

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АДМИНИСТРАТИВНИЯ ОТДЕЛ

ТУН

РАПОРТ
От разузнавач № 3458

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето [] [] [] член от ~~XX~~ управителния съвет на еврейското ешкенаско д-во "Подирепа".

[] [] е родена на в гр. София. По народност е еврейка. Происхожда от богато семейство. Професия няма занимава се с домъкинство.

[] преди 10-12 год. се е омъжила, но мъжът и починал и тя се върнала при родителите си ~~с които~~ ~~и~~ живее на ул. Сердика 19. [] се оженва преди 1-2 год ~~и~~ повторно за [] [] [], който има магазин за продажба на [] [] [] на ул. Цар-Борис и Екзарх-Иосиф. Материалното състояние на [] е много добро. Същата има собствен апартамент на ул. [] №19. Съпругат и [] [] и той наследва един етаж и магазин на горния адрес и същия получава доста голям наем.

В политическо отношение госпожа [] преди 9. IX.44 год. няма известно политическа дейност. Същата ~~ни~~ след тази дата също не членува в никоя О.Ф. партия. Съпругат и също не членува в никоя О.Ф. партия и организация. Същите събрания и митинги не посещават. [] [] е известен като открит враг на комунистическата партия. При посещение за расни помощи винаги е отказвал. Семейство [] дружат все с хора англофили.

Морално е запазен.

4.XII.47 год.
София

Донася разузнавач № 3458

КРДОПБГДСРСБНА ¹
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.48 Секретар: <i>[signature]</i>

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИКА НА
АДМИНИСТРАТИВНИЯ ОТДЕЛ

ТУК 40
64

РАПОРТ

От разузнавач № 33429

Донасям Ви, Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето [] [] [] член от ръководството на Ешкеназкото женско дружество "Подкрепа".

Родена на 5.XII.1906 год. Омъжена е за [] [] - търговец представител на внос и износ. Има една дъщерия ~~ма~~ студентка. Не работи никъде. Живее в собствена къща на ул. [] № 10.

От сведенията които ми даде партийния отговорник в квартала се вижда, че [] заедно с цялото си семейство е била ~~хехех~~ изселена. Преди 9.IX.44 год не е членувала в никоя организация - фашистка. След 9.IX.44 год. не членува в никоя партияна организация. През време на изборната кампания не е взел никакво ~~дейно~~ участие, а напротив се очертава като опозиционс строена.

Същото становище заемал и съпруга Й. Обягвали ~~обшуване с околните и прикрито провеждали англофилска политика. В квартала между Отечествонофронтовци се ползва с голямо недоверие.~~

Морално е запазена

Материалното положение

23.I.1948 год.

Донася разузнавач № 33429

СОФИЯ.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 19.09.48 Секретар: [signature]

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИК НА
АМИНИСТРАТИВЕН ОТДЕЛ

ТУН

6541

РАПОРТ

От разузнавач № 33429

Донасям Ви Господин Началник, че събрах следните сведения за лицето [] [] [] - член от ръководството ~~на Ешкеназското д-во~~ на Ешкеназското д-во "Подкрепа".

Родена е на 12.III.1893 год. в гр. [] Пртежава л.к. № [] от 8.II.1945 год. издадена от гр. София. Омажена и има едно дете. По професия домакиня. Еврейско българско поданство. Живее под наем на ул. Нисофит Рилски № 12.

От сведенията които ми даде партийния отговорник в квартала се вижда, че [] [] в миналото не е членувал в никоя фашистка организация. Била е безпартийна.

След 9.IX.44 год. не членува в никоя политическа и мясова организация. През време на изборите е пасивна. Има Опозиционно Настроение. Морално е запазена.

Съпругат ѝ по професия е [] и упражнява зг. аята си в дома си. И той не членува в политическа организация и също има опозиционно настроение, т.е. поддържа Англофилите.

В квартала се ползват с голяма недоверие.

Материално е много добре.

Горното Ви, донасям за сведения.

~~НАЧАЛНИКЪТ НА ДС~~

23.I.1948 год.

Донася разузнавач № 33429

СОФИЯ.

КРДОПБГДСРСБНА 1

чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Дата: 10.09.48 Секретар: [подпис]

ДО ДРУГАРЯ НАЧАЛНИК НА
ОТДЕЛЕНИЕ СПЕЦИАЛНО

ТУК

46 11

РАПОРТ

Донасям Ви другарю Началник, че събрах следните сведения за лицето [име] [фамилия] [адрес] на ул. [адрес] № 10, член ~~на~~ Ешкеназко Д-во "Подкрепа".

Роден е през 1896 год. в гр. София. Женен има две деца. Притежава л.к. № 17169 от 13.XII. 1946 год. Произхожда от заможна търговско семейство. Завършил гимназия и се отдал на търговия. Наследил от баща си фирма "Експорт-импорт и през представителство, където си по настоящем.

Преди 9.IX не е имал политически прояви. Третиран на общо основание, както всички еврей. След 9.IX се движи в средата на прогресивните еврей, работи в еврейското читалище "Шалом Алехи". Председател е на Еврейската народна община. Същия е безпартиен, член на едината О.Ф. организация. Сработва се с комунистите. Не е надъхан с противокмунистически идеи, не се подава на чуждата пропаганда. Член е на комитета в България за подпомагане на еврейското съпротивително движение аганата в Палестина. Изпълнява точно всички нареждания на евреийския комитет в България. В квартала където живее малко общува с хората и слабо го познават. Морално е запазен. Материално е добре, има хубава двуетажна къща, комфортно обзаведена. Ползва се с добро име.

Жена му не членува в никоя организация, не е имало случай да прояви опозиционно настроение. Децата им не членуват в С.Н.В. и нямат политически прояви. Брат му е член на Р.П./к/. Сестра му не членува в никоя организация.

Горното Ви донасям за средение.

гр. София, 4 яни 1948 год. Донася разузн. № 33663

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 10.02.48 Секретар: [подпис]

ДО ДРУГАРЯ НАЧАЛНИК НА
ОТДЕЛЕНИЕ СПЕЦИАЛНО

4225

ТУК

Р А П О Р Т

Донасям Ви, другарю Началник, че събрах следните сведения за лицето [] [] [], жив. на ул. [] № 53, член на управителния съвет на дружество "Подирепа".

Роден е през 1888 год. в гр. Русе, софийски жител е, пришежава л.к. № [] от 22.IX.1942 год. Женен е и има двама сина.

Произхожда от заможна семейство. Завършил е индустриална химия и работил в индустриални предприятия в които същевременно сам имал дел. Такъв е случая с Д.А.Д. "Български сфинкс" фабрика за емаилирани съдове на която [] бил технически [], но е имал и акции.

Още преди ~~XXIX~~ 1941 год. [] се отличавал с реакционни разбирания. Разко се противопоставял на ~~всяко~~ всяко искане на работниците не се интересувал абсолютно никак за подържане условията за работа и е искал по всякакъв начин да увеличи печалбите на дружеството.

От фашисткия режим у нас не бил доволен само за това, че като еврейн е бил засегнат от антиеврейските закони. На поста си отсана директор на фабриката до бомбардировките след което бил евакуиран в провинцията от където се завърнал през 1945 год. и пак постъпил в фабриката, като директор. На тази длъжност останал до национализацията на индустриалните предприятия. Понастоящем е поддиректор на съвместно индустриално предприятие, където се вредил чрез Гурев директор на същото предприятие, които по рано е бил административен директор на "Български сфинкс", където се опознали с [].

След 9.IX.44 год. [] не променил политическите си разбирания, не е одобрявал икономическата политика на О.Ф. власт, не одобрявал срещу всяко ограничение на частната практика и инициатива на капиталистите. Отнасял се е с пренебрежение към всички инициативи на работниците и техните профорганизации, като е стоял на принципа че работниците трябва само да работят, а ръководството е работа на собствениците. Отказвал всякакво съдействие на работниците при организиране на стола и търсел различни начини да им предприетствува. Ставали чести злополуки поради не вземане навремени марки от страна на техническия директор. Много пъти работниците протестирали пред [] против това нехайство към техното здраве, но всичко оставало безрезултатно.

В кватрата където живее е известен като реакционер, англофи който има близки роднини в Америка от които получава писма и постоянно хвали положението в Америка. Не се отзовава на никакви акции, жена му а също. Жена му е говорила пред други жени "че когато не е имало бригади пак се е яло хляб."

Единият от синовете му е войник, а другият в частно техническа работилница и двамата членуват в С.Н.М. но само формално.

Материално е добре - има собствена двуетажна къща и акции в различни предприятия.

Не се ползва с добро име.
Морално запазен.

10.VI.48 год.
/ЛЕ

7 135

О Т Ч Е Т
ЗА ИЗВЪРШЕНАТА РАБОТА ОТ ОТДЕЛЕНИЕ 2-РО ПРИ ОТДЕЛ 3-ТИ НА ДДС
ЗА ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 1948 Г.

През отчетния период дейността на отделението се заключава в:

1. Разширяване и задълбочаване работата по разработката и обслужването на емигрантските среди, българската колония и българските институти в Турция, в резултат на което резидентурата ни там успя до известна степен да навлезе в емигрантските среди, да открие тяхната организация, ръководство и някои неизвестни досега бегълци. От друга страна турското разузнаване откри злостна кампания против легационните ни служители в Турция и провежда тормоз над живущите там българи. Това до известна степен спъва нашата работа. Това се получи и след бегството на югославянския пом. търг. аташе - Витич, когато нашата резидентура направи грешка с незначителното и за кратко време отстъпление от кампанията, което безпорно може да се почувствува от турската полиция.

2. Проведена бе системна работа по вербовката на лица в пограничната зона, годни за преминаване на границата в Гърция имащи там връзки и познаващи месността. Това е още начало с перспектива - установяване на добри явки и постоянни връзки в по-важните градове в северна Гърция като Серес, Драма и Ксанти.

3. Определяне на 2 оперативни работника и тяхната подготовка, която ще продължи за изпращане в Израел за установяване на разузнавателна база. Подготвят се за тази цел и 2 радисти. Подготвена е и вербовката на някои лица из средите на изселващите се в Израел евреи.

А. Т У Р Ц И Я.

През второто тримесечие задачите поставени на резидентурата ни в Турция бяха изпълнени както следва.

Взети са на агентурно обслужване:

а/ Българската болница, където в резултат на работата на резидентурата и информатора "Пастър" успяхме да се едобием с харак-

8 2
187

теристики на всички служители там и определим враждебно настроените спрямо България. Вzeti са на агентурна разработка директора на болницата д-р Лазаров- помагач на бегълците и Юсеин Дормаз- пазач на болницата, беглец от България и агент на турската полиция.

За успешното обслужване на болницата и заздравяване на нашето влияние там е необходимо да се назначи друг директор на болницата, като Лазаров макар и прикрит враг бъде награден за отслужени години/той има доста голямо влияние в колонията/ и след известно време се уволни като стар, а на негово място се назначи наш човек.

б/ Екзархията. В резултат на агентурното обслужване имаме пълни сведения за личния състав на българската екзархия. На агентурна разработка са взети: от.Мустрев, Тома Николов- активни помагачи на емигрантите и врагове на народната власт и Горазд за проверка на неговата дейност в Истанбул. В разработката на Горазд големи спънки прави пълн. м-р Върбан Ангелов защото сме дали из¹⁸⁷явления. В това учреждение, което е много-важно за нас нямаме нито един прогресивен човек на когото българската легация може да гласува доверие.

в/ За българското училище се вздохме със сведения за личния състав на училището, но предвидената разработка на жената на експулсирания директор- Симеонов още не се провежда.

В резултат на предварителната разработка на емигрантските среди и донесенията на информатора ни "Лефтер" се откри съществуването и действието на два комитета: а/ общо-емгрантски, в който влизат представители от всички емигрантски среди ръководени от американския военен аташе, Френския военен аташе и представител на турската полиция.

б/ Помощен комитет за българите-емигранти, ръководен от турски представител на полицията- Ръгъп Сипахи и членове: д-р Гунчев, д-р Матеев и Шопов. Очерта се, че седалището на българския емигрантски комитет е в с.Пендик- намиращо се на 15 клм. от Истанбул, а също така-начина и от кого получават финансова помощ.

Поставена е на активна разработка групата в с.Пендик, от която за сега имаме незадоволителни резултати.

Чл. 37, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.12 Секретар: *[Signature]*

- 3 -

9 15

Поставена е задача на резидентурата ни в Турция да започне проучване и определи кандидат-агенти из средата на бегълците, което е напълно възможно имайки предвид упадънното настроение и безперспективността на някои от тях.

В резултат на разработката на Карагъзов- легационен секретар в Истанбул е констатирана неговата дейност като чужд агент и вероятно невъзвръщенец.

Работата ни в Турция извънредно много се спъва от пълномощния м-р Върбан Ангелов, който се е окръжил с вражески елементи и има за се агент-провокатори като . По последния той изразходва държавни средства, а получава дезинформация. Вследствие комбинираната дейност на агент-провокатори и дезинформатори, а също и на приближените в консулството служители като Казанджиев, Т. Попов, Карагъзов и др. чуждото разузнаване успява да го насочи срещу преданните на народната власт служители в Турция и всячески да пречи за правилния ход на работата им. Фактически се получава следното- че той изпълнява напълно лийнията на турското и др. разузнавания в борба срещу нашите хора, занимаващи се с разузнавателна работа и за всяване разкол в легацията и консулството.

Общо за работата ни в Турция- конкретно в Цариград може да се каже, че въпреки известните успехи по обслужване на обектите и разработката на вражеските елементи, дейността там е още недостатъчна.

За подобряване на нашата работа и разширяване дейността ни в Турция ще бъде необходимо:

1. Да бъде назначен на вакантното място в търговското ни представителство в Цариград помощник на Манев, който да бъде наш човек.
2. Трябва да се назначат на местата на старите прислужници както в консулството, така и в екзархията и черквата наши хора, тъй като досега те се заемат от лица от дълги години на тази служба, чужди нам и враждебно настроени спрямо народната власт у нас.

Най-голяма пречка за работата в Турция е поведението на пълн. м-р др. Върбан Ангелов за когото сме донасяли много пъти.

През настоящето тримесечие бе подготвен, инструктиран и изпратен нелегално под формата на беглец агента "Ахмед" с цел- разработка

- 4 -

10 44

на емигрантските среди. За него имаме сведения които гласят, че е успял да се пласира добре сред емигрантските среди в Цариград и даже е създавал необходимия авторитет сред тях.

Подготвен и изпратен е в Турция пак по нелегален начин агента "Али" със същата цел, но за него още нямаме сведения.

Проведена е вербовката и е предстоящо заминаването на агента "А4", който ще работи в Анкара като III л.секретар в легацията.

Б. Г Ъ Р Ц И Я.

В изпълнение на набелязаните задачи в тримесечния план отдела нието издири и направи нужните проучвания на подходящи лица по гръцката граница, които да бъдат подготвени и изпратени в Гърция. В следствие на тази наша дейност са получени следните резултати:

1. Сформирана е група от 3-ма души от гр.Петрич и отправена в Гърция с задача - създаване на връзки със свои близки и понататъшното им използване, като се създадат явки в Демир-Хисар^{ско} и Серско и да ни доставят документи за самоличност и свободно придвижване в Гърция.

2. Подготвени са такива групи и на следните места:

а/ Неврокоп- 3-ма души с горните задачи, като опитат да докарат свой човек у нас, когото да вербоваме, подготвим и върнем обратно. Групата ще отиде на първо време в Зеляховско и Драмско.

б/ Смолян- 2-ма души с горните задачи и докарване човек за вербовка. Тя ще отиде до Шахин и Ксанти.

в/ Златоград- 2-ма души за възобновяване на стар канал и свързване с лица работили в миналото за дем.армия. Хората ще бъдат пратени с писмо. По този път и до същия човек те са ходили много пъти. Групите са готови, предстояща е подготовката и изпращането им.

В. П А Л Е С Т И Н А.

След утвърждаването на нашето предложение за създаване на разузнавателна база в Израел под формата на спедиторска кантора "Деспред" започна подготовката на оперативните работници и другите^{те} определени за радиости. Подготовката се извършва по предварително изработения план. Освен това подготвени са за вербовка и лица из средите на заминаващите за Израел евреи.

11-443

238

Дейността на отделението в значителна степен се спъва вследствие отсъствието на оперативни кадри. Отделението няма възможност да включи новоназначените разузнавачи непосредствено в оперативна работа, както това става в I и II отдели при ДДС, въпреки че провежданите курсове по професионална подготовка дадоха добри резултати. Лекциите нямат практическо приложение, освен в проучвания които не са ~~така~~ така чести. През тримесечието те бяха заангажирани в откриване на преписки, обработка на материали, откриване на бегълци и вземането им на оперативен отчет, която работа е доста голяма и неотложна и бяха напълно заангажирани с нея, а в бъдеще предполага се работата им да се увеличи още повече.

Ръководен кадър в отделението няма. Др. инспектор - Венков, който досега ръководи и контролира работата на разузнавачите и е пръв помощник ~~и~~ в оперативната работа на н-к отделението в скоро време заминава за Турция за да заема ^{посолство} ~~мисете~~ в българското консулство в Цариград. В такъв случай отделението остава само с началник. Определения заместник на др. Венков - др. Бочев от П.К.С. не е още прехвърлен в отделение-то, а това е много-належащо за да може в присъствието на др. Венков да приеме работата и се опознае с нея.

Крайно належащо е назначаването на инспектор, който да се занимава изключително с границата, за подготовка на хора, оформяване на групи и отделни лица за преминаване отвъд границата в Гърция и Турция с разузнавателна цел.

Считам, че ако отделението не бъде удовлетворено с горните искания, то ще бъде поставено в много-трудно положение, особено като се има предвид, че нямаме нито един групов началник назначен, а и в отделението ми няма подходящ.

София, 1. юлий 1948 година

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ 2-РО: *П. Стоилов*

ПС/СД - 3 екз.

/П. Стоилов/

СПРАВКА
за Палестинския комитет

Основан е през 1922/23 год. Избран бил за председател д-р БАРУХ КОНФИНО, а за членове САБАТ КОНОРТИ МАНУАХ и МОШЕ КОНФИНО.

През периода от 1923 до 1944 год. в ръководството са влизали различни лица. Били са за по малко време: АЛБЕРТ РОМАНО, д-р ИЗИДОР БАРУХ, ЯКО БАРУХОВ и др.

След 9. IX. 1944 год. се конструира нов комитет, в който влизат: МАРКО ДАНИЕЛ ОВАДИЯ, ЯКО/ЖАК/ИЗРАЕЛ КОВО, САМУИЛ/САМИ/АВРАМ ЛЕВИ, д-р ДОНА д-р ЛЕВИ и БЕНИАМИН ИОСИФ АРДИТИ. Всички те са представители на различните ционистически организации, където е събрана най-реакционната едра и дребна буржуазия. Имат буржуазен произход и някои от тях/БЕНИАМИН ИОСИФ АРДИТИ/са открити реакционери.

МАРКО ДАНИЕЛ ОВАДИЯ и д-р ДОНА д-р ЛЕВИ са заминали през м. ноември т. г. за Палестина, като са оставили за свои заместници ЖАК ОВАДИЯ и РЕБЕКА БЕХАР.

Задачите на Палестинския комитет са:

1. Да подготвя земеделски кадри, предимно младежи, които да отидат в Израел и да се занимават с земеделие.
2. Да организира еврейска колония от България за Израел.
3. Да създава групи, които да прехвърля от България в Израел.

Комитета се ръководи от "Еврейската агенция" за Палестина със седалище Йерусалим.

София, 14. XII. 1948 год.

В. Колев
21.11

В-8798

Бързо -поверително

М. В. Р.
ДИРЕКЦИЯ
НА

НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ

Отдел "Административен"

№ *К.с. 3562*

19 Марти 1949 г.
СОФИЯ

ДО

ГРАДСКОТО УПРАВЛЕНИЕ

на М.В.Р.

гр. *София*

КРДОПБГДСРСБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17

от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СС/ДВ

Личн. Смятаме
за дадене и марк и
бързо да се свари
от

НАЧАЛНИК НА НАР. МИЛИЦИЯ

НАЧАЛНИК НА УПРАВЛЕНИЕ

СЛЕДИТЕЛСТВО

НАЧАЛНИК НА АДМИНИСТРАЦИЯ

И. Цветанов

К. Иванов

ЦИОНИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО МАКАНИ

София, 26 Април 1949 година

ТУК
Цар Симеон 80

2

ПРОТОКОЛ № 17 и 18 - 27 Март и 5 Април 1949.

Събранието се откри от Шаул Леви при дневен ред:

- 1/ Ликвидация на организацията след доклад на контролната комисия
- 2/ Разни
- 3/ Доклад на контролната комисия

Реши се: Уредите да се предадат ~~ббезвъзмедно~~ като дарение на Съюза на народната младеж, и дружество "Академик" за да може те в бъдеще да се използват от младежите за физкултурно развитие.

Реши се: да се подарят безвъзмедно на "Съюза на бойците срещу фашизма" един шкаф, маси три, портретите на Георги Димитров и Сталин. Остатъка от инвентара се предава на Централния комитет за разпореждане тъй като същия инвентар се намира в помещението Поале Цион Цар Симеон 80.

Реши се. Сумите които съгласно касовата книга са на лице да се подаряват на Еврейски Национален фонд.

Да се напише писмо до Лозенската популярна банка за даване право на Сабетай Саранга и Леон Шако да заангажират с подписите си дружеството, като ако Сабетай Саранга замине да се замести с Шаул Леви.

Уредите които се подаряват на Съюза на Народната младеж са следните:

- 1/ Коза,
- 2/ Трамплин състезател
- 3/ " " обикновен
- 4/ Мост
- 5/ успоредка
- 6/ маса за Пунпонт
- 7/ халки

Пишущата машина се подарява на Палестинския комитет

Подписаха:

/п/ Шаул Леви, /п/ Моис Ково /п/ Моис Калев /п/ Леон Шако /п/ Бенцион Аладжем

Верно с оригинала: *ML*

ПРОТОКОЛ № 18

По повод окръжното № 28 от 2 Април т.г. на Централния комитет с което се иска окончателното ликвидирание на дружеството до края на месец Април т.г. и за изпълнение на протокол № 17 от 27 Март 1949 година, се събраха намиращите се още в България: Шаул Леви, Леон Шако, Моис Калев и се взе следното решение в духът на окръжното на Ц.К.

- 2 -

на Единната организация и протокол № 17 от 27 Март 1949 година. 3

Реша се: от днес организацията е напълно ликвидирала и представа да съществува като такава.
Продават се

Реша се: бракуваните девет /9/ махи и бракувания шкаф да дърводелец като материал за лева: 2.000/две хиляди/, които се прибавят към касовата наличност .

Реша се: да се подпомогне заминаващия член Сами Алфандари с сумата 4.000/четири хиляди/ остатъка от инвентара, а именно:

1/ Бюст на Доктор Теодор Херцел от гипс и

2/ тенекиена купа, се предават на Централния комитет, както протоколната и касовата книга и инвентарната книга.

Подписали:

/п/ Шаул Леви

/п/ Леон Шако

/п/ Моис Калев

Верно с оригинала:

mm

ЕВР РАБОТНИЧЕСКА ПАРТИЯ
„МАПАМ“
 Централен комитет
 ул. Цар Борис, 117
 СОФИЯ

Тел. 2-61-13

П. К. 22

PARTI OUVRIER JUIF **4**
„МАРАМ“
 Comité Central
 rue Zar Boris 117
 SOFIA — Bulgarie

Tél. 2-61-13

P. O. B. 22

София, 26-Април 1949-година
 Sofia

ПРОТОКОЛ 10

На заседанието състояло се на 12 Април 1949 година в 20 часа присъствуваха: Перец Леви и доктор Сабетай Фархи, при следния дневен ред:

- 1/ Разглеждане окръжното на Централния комитет на ЕЦО от 2 Април 1949 година
- 2/ Преустановяване дейността на партията ни.

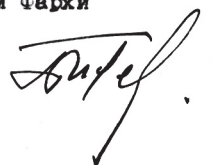
Прочете се окръжното и след размена на мисли по него, поради опразване на членската маса емигрирала за Израел, и в изпълнение решението на Централния комитет на ЕЦО, реши се щото партията да преустанови своята дейност. Горното решение да се съобщи на Централния комитет на ЕЦО.

Подписали:

/п/ Перец Леви

/п/ Доктор Сабетай Фархи

Верно с оригинала:

ДО ЕДИННАТА ЦИОНИСТИЧЕСКА ОРГАНИЗА-
ЦИЯ - ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ

ул. Ц. Симеон № 80

ТУК

18 Април 1949

Столичното управление на МВР има сведения, че
Организацията Ви, Вашите подразделения и фракции са в процес на
ликвидация.

За ликвидираните в Столицата такива в срок от 5
/пет/ дни представете в Управлението ни на ул. Московска № 5
протоколите по ликвидацията в два екземпляра за всяка една
организация по отделно, а за тези които тепърва ще се ликвидират
преди ликвидацията им да се уведоми същото управление поне
6 дни преди това; веднага след ликвидацията да се представят
въпросните протоколи в два екземпляра.

Горното се иска на основание чл. 49 от Закона за
Народната милиция, в случай на неизпълнение ще се приложат
санкциите по чл. 61 от Същия закон.

Мил. ПОДПОЛК. Н-К НА МИЛИЦИЯТА ПРИ СТОЛ. УПРАВЛЕНИЕ НА МВР:
/М. Колев/

ИНСПЕКТОР НА АДМИНИСТРАТИВНА СЛУЖБА:
/Н. Стоянов/

ВСЕСВЕТСКА ЖЕНСКА ЛИОНЪОРГАНИЗАЦИЯ

София, 26 Април 1949 год.

ВИЛО

София Лар. Снимки 80

6

ПРОТОКОЛ № 43

От настоятелственото заседание състояло се на 22 Април 1949 година при следния дневен ред:

Разглеждане окръжно № 28 от 2 т.м. на ЕЮО-Централен комитет.

Настоятелството като взе предвид решението на Централния комитет при ЕЮО да преустанови дейността на клоковете в страната, вследствие опразването на дружествата от членската маса, която замина за Израел реши:

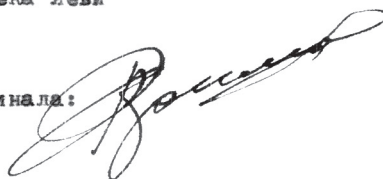
- 1/ Дружеството ни да прекъсне за в бъдеще всякаква дейност, като най-късно до края на текущия месец да се ликвидира с дружеството
- 2/ Указалата се наличност от лева 13.112/тринадесет хиляди сто и дванадесет/ в касата ни се предава на Керен Каймет Лемсраел/ Еврейски национален фонд, като касовата и проколната книга се предадат на Централния комитет при ЕЮО.

Подписаха:

/п/ Регина Приме

/п/ Ребека Леви

Верно с оригинала:

„פועלי-ציון“

מפלגת הציונים הסוציאליסטים בבולגריה
 איחוד עולמי — „פועלי-ציון“ (עם „צ.ס.“), „התאחדות“

„ПОАЛЕ-ЦИОН“

СЪЮЗ НА ЦИОНИСТИТЕ СОЦИАЛИСТИ В БЪЛГАРИЯ
 СВЕТОВНО ОБЕДИНЕНИЕ НА „ПОАЛЕ-ЦИОН“, (с „ционисти социалисти“, „ИТАХДУТ“)

София, 26. Април 1949 год 194

7

ПРОТОКОЛ за заключителното заседание № 13
 на Централния комитет на Поале Цион — София състояло се на 27 Март
 1949 година

Заседанието се откри в 10 часа преди пладне. Поради
 заминаването на целия централен комитет, реши се да се преустанови
 дейността на съюза.

Взе се решение от общата касова наличност да се изп-
 лати глобата от 282.425.- на Столичния народен съвет-финансов от-
 дел. Остатъкът от касовата наличност в размер на 54.000 лева се
 дават като обезщетение на уволнения чиновник др. Арон Алмалех, като
 следуемо се възнаграждение за три месеца, съгласно закона.

Архивата на последния централен комитет се предава
 на ликвидационната комисия при Ц.К. на Единната ционистическа орга-
 низация в София.

Заседанието се закри в 11 ч. пр.обед.

подписали:

/п/ Леон Струти
 /п/ Арон Алмалех
 /п/ Марко Криспин
 /п/ Мико Варсано

/п/ Хела Лиджи
 /п/ Леон Йосифов
 /п/ Хак Ниньо
 /п/ Хайм Лупе

Верно с

[Handwritten signature]

№ 1- 8798

5 Май 1949

КРДОПБГДСРСБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОВЕРЛИВНО-БЪРЗО 8

ДО МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
ОТДЕЛЕНИЕ ДЪРЖАВНИ ИМОТИ

ТУК

Столичното управление на МВР има сведения, че Единната ционистическа организация в България със своите подразделения и фракции е в процес на ликвидация, като някои от тях са вече ликвидирани, а именно:

1. Дружество "Макаби"
2. Организация "Вицо"
3. Партия "Мапан"
4. Съюз "Поале-Цион"

Що се отнася до дружество на "Общи ционисти" сведенията за същото са, че то е в процес на ликвидация, а за фракцията на "Независими ционисти" - същата е ликвидирала, но конкретни сведения за нея Управлението няма.

Горното Ви се съобщава, тъй като някои от подразделенията на организацията при тяхното ликвидиране са прехвърлили имуществата си на разни организации, което разпореждане противоречи на постановление на чл. 2 от Закона за държавните имоти.

Съобщава Ви се също, че въпросната организация с подразделения си нямат утвърден устав от Министерство на вътрешните работи, съгг чл. 46 от Закона за народната милиция.

Адреса на Централния комитет на Единната ционистическа организация е гр. София, ул. Цар Симеон № 80, II етаж в канцеларията на Палестинския комитет.

МЛ. ПОДПОЛК. Н-Н НА МИЛИЦИЯТА ПРИ СТОЛ. УПРАВЛЕНИЕ НА МВР:

/К. Колев/

ИНСПЕКТОР НА АДМИНИСТРАТИВНА СЛУЖБА: *[Signature]*

/Н. Стоянов/

Всичко с приложеното да се върне в бюро.

5

ЦАР СИМЕОН 80, ה מ ר כ ז ה ו ע ד Цар Симеон 80

מספר תעודת זהות:

2-8-97 4:52 PM

София, 26. Април 1949 г. и 194 г.
סופיה

До поч.

СТОЛИЧНО УПРАВЛЕНИЕ НА М.В.Р.

ТУК

Уважаеми другари,

В изпълнение наредждането ви съгласно писмото ви от 18 Април т.г. под номер У -8798, тук приложено ви изпращаме исканите от вас протоколи от нашите фракции и подразделения в столицата в два екземпляра, които са ликвидирали вече.

- 1/ Протоколи на дружество " МАКАБИ "
- 2/ " " организацията " ВИДО "
- 3/ " " партията " МАПАМ "
- 4/ " " Съюза " Пееле Цион "

Дружеството на "общи ционисти" е в процеса на ликвидация, и съгласно нареждането ви преди да ликвидират ще ви препизвестим 6 дена по-рано, като след ликвидирането на дружеството ще ви изпратим в двоен екземпляр протоколите по ликвидацията.

Фракцията на "независими ционисти" не са ни представили протоколи за ликвидация, обаче знаем, че те са ликвидирали. Ако установим, че те са оставили у некого протокола по ликвидацията ще направим нужното за да ви го представим и него в два екземпляра, съгласно писмото ви.

С ПОЧИТАНИЕ :
ЕДИННА ДИОНИСТИЧЕСКА СЪВЕЩАНИЕ
В БЪЛГАРИЯ
ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТЕРСТВО
НА

ФИНАНСИТЕ

ДЪРЖАВНИ ИМОТИ

№ 538.118

11.V. 1949 год.
София

На № У-8798.

10 13x 19478 ПОВЕРЛИТЕЛНО!

iv-949
До СТОЛИЧНОТО УПРАВЛЕНИЕ
НА М.В.Р.

Копие: СТОЛИЧЕН НАРОДЕН
СЪВЕТ, "СОЖИЛФОНД" - Т У К

Недвижимите имоти на Единната ционистическа организация в България и поделенията ѝ, могат да бъдат иззети за държавни ако организацията е престанала да съществува.

Преставането на организацията да съществува може да бъде формално и фактическо. За формалното преставане да съществува организацията, е необходимо решение на органите на дружеството за прекратяване организацията, които по устав са овластени да вземат такова решение, или законоположение или разпореждане на компетентен държавен орган, за разтуряне или прекратяване на организацията.

Липсата на утвърден устав не е достатъчно необходимо да бъде отказано утвърждаването на устава. Фактическото преставане да съществува една организация настъпва при разтуряне /отпадане/ на органите ѝ.

Молиме да съобщите на М-во финансите и Соф. Жилищен фонд за наличиостта на условията за преставане да съществува ционистическата организация.

Венков

ако са на лице такива условия, и ни посочите недвижимите и др. имущества, които притежава, ако Ви са известни.

Хр. Николов
/Хр. Николов/

отговорно на 1974 г.

11 май 1949 год.
София

ПРИЧИНА ЗА РАЗТУРЕНЕ НА ЕВРЕЙСКИТЕ ЦИОНИСТИЧЕСКИ
ОРГАНИЗАЦИИ В СТРАНАТА.

Обединяваните от Единната ционистическа организация еврейски организации в страната-независими ционисти, общи ционисти "Теодор Херцел", работническа партия "Мапан", организация на десните социалисти "Поале Цион", женската ционистическа организация "Вицо" и гимнастическото д-во "Макаби", всички със свои централни комитети, към края на 1948 година наброяваха общо над 14.000 членове.

Паралелно със създаването на еврейската държава Израел, в сред евреите тук, още в 1947 година нарастна силно стремежа за емигриране, изразявано отначало в нелегални опити за бягства.

Към края на 1947 година тук пристигна и представител на "Аганата" Дан Франкел, който води преговори с правителството да уреждане свободното емигриране на евреите за Израел.

Отначало емигрирането бе провеждано от единната ционистическа организация и под дейно ръководство заминаха три групи евреи към 10-хиляди души.

По-късно през м. септември 1948 г. бе гласувано решение, Консistorията да организира емигрирането, като се счита за представител на еврейското малцинство в България пред властта. Това решение на Консistorията, ръководителите на ЕЦО направиха опит да провалят, като агитираха в сред евреите, да не се записват за заминаване.

По този повод Леон Струти-председател на ЕЦО бил викан от Консistorията и предупреден да преустанови провокационната си дейност.

През м. септември м. г. централната еврейска Консistorия води преговори с пратеника на "Аганата" Дан Франкел за заминаването на нова група евреи за Израел. В тези преговори от страна на Консistorията участваха като пълномощници др. Як Натан, Израел Маер, Хаим Бенадов, от страна на ционистите/общите/-Соломон Перец, от "Поале цион"-Шимш Голдтайн и от "Мапан"-Сами Леви. В същата участваха, като представител на "Аганата" в България д-р Конфино и представител на нашето правителство-Борис Николчев.

Решено бе емигрирането да се провежда от Консistorията, като ционистическите организации представят списъци на желаещи да заминат.

До началото на м. март т. г. под ръководството на консistorията заминават още 4 групи евреи. Вследствие на това масово емигриране във въпросните ционистически организации настъпи обезлюдяване. По този именно повод ЕЦО излиза на 2 март т. г. с окръжно 27, с което предлага преустановяване съществуванието на своите фракции в страната.

Така напр., по това време "Поале Цион" е броял само 8 души, от общите ционисти останали към 10, от "Мапан"-5 и от "Макаби"-10 души. При това, заедно с членовете са заминали и болшинството от ръководителите на горепоменатите организации.

ЕЦО отчита, че при това положение е невъзможно какъвто и да е организационен живот и на 2 април т. г. излиза с окръжно 28, с което нарежда- всички ционистически организации в страната до края на същия месец да преустановят всякаква дейност.

До сега е отразено с протокол разтурянето на следните ционистически организации: "ционист. д-во" "Макаби"-протокол 17/18 от 27.III.7, жен. цион. орг. "Вицо"-протокол 43/26.IV., "Поале Цион"-протокол 13/26.IV и "Мапан"-протокол 10/26.IV. т. г.

Мнението на Консistorията по то и въпрос е, че разтурянето на ционистическите фракции е единствената последица от масовото емигриране на членовете на същите.

От същото място се смята, че движимото и недвижимо имущество на организациите още не е уреден; имало решение обаче, имуществата да се предават на еврейските общини.

-2-

298

От същото място се смята, че движимото и недвижимо имущество на организациите още не е уреден. Имало решение обаче, имуществата да се предават на еврейските общини.

11 май 1949 год.
София

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р О Т О К О Л

за приемане от др.Борис Николчев, в присъствието на др.др.Стефан Богданов и Стефан Стефанов, така наречената "Еврейска сметка" и сметка "Асен Кънев".

В изпълнение устната заповед на Пом.министъра др.Руси Христозов аз, главният инспектор от отдел "Особена инспекция" при МВР, Константин Бузов, на 18 май 1949 г. разгледах представените ми от горепосочените другари сметки, изслушах устните им обяснения и в резултат съставих настоящия протокол.

I - Еврейска сметка

П Р И Х О Д И:

1. Преминали през страната транзит от Ромъния -

а/ 14,565 души възрастни по 20 долари на лице
= 291,300 долари;

б/ 451 деца по 10 долари на лице
= 4,510 долари;

Следва да се получат общо..... 295,810 долари,
а в действителност е получена сумата от долари..... 295,800.-

2. Заедно с тях заминали от България 410 души по 50 долари на лице; или общо получени долари..... 20,500.-

3. От България заминали през Югославия без участието на Консисторията -

а/ Първия път 1,261 души;

б/ Втория път 1,629 "

в/ Третия път 1,700 "

Или общо..... 4,590 души по 30 долари на лице е следвало да се получат 137,700, а са получени долари..... 137,710.-

4. От България чрез Консисторията 28,095 души по 30 долари на лице; получена е сумата от долари..... 842,850.-

Заедно с тях заминали деца 3,821 по 15 долари на

дете;получена е сумата от долари 57,330.- ²

А е следвало да се получи сумата от долари 57,315.-

5. Валоризирани суми от Стефан Богданов.Извършени действителни разходи от лева 18,978,201.-,а са валоризирани лева 42,616,156.- по 450 лева за долар,като е получена сумата от долари..... 94,700.-

А е следвало да се получат долари 94,702.50.-

6. Валоризирани суми от Борис Николчев.Валоризирана е сумата от лева 52,695,850.- по 450 лв. за долар, като е получена сумата от долари 117,105.-

А е следвало да се получат долари 117,102.-

7. Конфискуван залог от долари..... 50,000.-

Получени всичко долари..... 1,615,995.- ⁺

А е следвало да се получат долари 1,615,979.50.-

РАЗХОДИ:

1. Внесени в БНБ -

а/ На 29.IX.1947 г. долари 100,000.-

б/ На 28. I.1948 г. " 150,000.-

в/ На 28. I.1948 г. " 50,000.-/Тези са

внесени в Швейцарски франка-200,000.-/Или общо долари..... 300,000.-

2. Внесени в касата на др.Христозов -

а/ Долари 39,500.-

б/ " 25,000.-

в/ " 80,300.-/Фактически тогава са били внесени в повече 463 дол. по-късно изтеглени и внесени в касата на III отдел./

г/ " 9,000.-/Внесени от Ст.Стефанов/

д/ " 900,000.-

Или общо внесени долари..... 1,053,800.-

3. Извършени покупки и др. -

а/ Купени коли.....72,363.-дол.

б/ Купен текстил.....71,927.- "

в/ Върнати на Ромънските евреи

от надвзети визи..... 6,220.- "

г/ Броени на Д.Ганев,с съгласие-

то на Тр.Костов за покупка на кола..... 4,000.-

- 3 -

д/ Чрез Фердинанд Манолов закупени
 каси, кожа и комплект контакс..... 4,850.-дол.
 Разходвани за покупки всичко долари..... 159,360.-
 Всичко разходи.в.долари.....1,513,160.-

НАЛИЧНОСТ И ВЗЕМАНИЯ:

1. Наличност в Берн, Швейцария, която следва да се
 вземе чрез Брайко Георгиев - долари 100,000.-
 2. По еврейската сметка има още да се вземат -
 а/ Обещали да внесат в Берн останалата да
 дават сума от долари..... 623.-
 б/ След това дадени им от Каприелов сума
 от лева 1,000,000.-, която също обещали да внесат в
 Берн и равняваща се на долари.....2,222.-
 Или общо на риси на Каприелов и Николчев долари... 2,845.-
 Всичко наличност и вземания в долари..... 102,845.-

РЕКАПИТУЛАЦИЯ

1. Всичко приход.....1,615,995.- долари.
 2. Всичко разход.....1,513,160.- "
 Наличност и вземания... 102,835.- "

Забележка: Показаната разлика от 10 долари в по-малко при налич-
 ността и вземанията се дължи на обстоятелството, че разходните пера са да-
 дени с 10 долари в повече. От где са взети тези долари - не е известно. Мо-
 же би да се дължи на грешка в показване на разходните пера.

II - Сметка "Асен Кънев".ПРИХОДИ:

1. По споразумение следвало да се получат от 5 души една
 сума от 15,000.- долари, а е било получено както следва:
 а/ От Л. Керемидчиев долари..... 3,000.-
 б/ " Алших 3,000.-
 в/ " К. Бугарчев..... 3,000.-
 г/ " С. Калънджиев..... 3,000.-

- 4 -

д/ От Л.Меворах долари..... 1,800.-

Общо....13,800.-долари,като

срещу тях са преведени в Берн швейцарски франка общо..... 55,120.-

е/ От Л.Меворах получени от Николчев -

- в долари 1,044.-

- в златни монети на брой 12.-,

които са приети за 156 долари.

2. Получени вещи и ценности:

а/ Киноснемачен апарат..... 1.-

б/ Фотоапарат "Робот"..... 1.-

в/ Златен часовник 1.- Всичко предадено

на специалния касиер при ДДС,включително и сумата по пункт г/.

г/ Сума в български лева.....200,000.-

д/ Получена от Керемидчиев и др.полица за лева...6,000,000.-,
на съхранение в Мечкуев.

е/ Мебелировката на един апартамент на ул.Патри-

арх Евтимий с следните вещи:

- Килими..... 4

- Гарнитури..... 2

- Бюро..... 1

- Електрически бойлер.... 1

РАЗХОДИ:

1. Изразходвани швейцарски франка както следва:

а/ Броени на "Колор Метал"съгласно приложена разписка

в размер на шв.фр.4..... 41,654.-

б/ Също на "Колор Метал" съгласно разписка..... 2,958.80.-

в/ Броени на Асен Георгиев с чек 1,016.75.-

г/ На Петър Иванов съгл.разписка 5,000.-

д/ Също 104.35.-

е/ За телефонен разговор 5.60.-

ж/ За лекарство на др.Роза Димитрова 28.08.-

з/ Внесени в касата на др.Христозов 4,330.-

Изразходвани швейцарски франка общо.... 55,097.58.-

2. Внесени в касата на др. Христозов -

а/ Долари 1,044.-

б/ Златни монети на брой 12.-

- 5 -

5

РЕКАПИТУЛАЦИЯI - Швейцарски франка.

1. Приход.....	55,120.-
2. Разход.....	55,097.58.-
Наличност.....	22.42.-

Тази сума не се оказа на лице и остава да се дължи от др.Николчев.

II - Долари.

1. Приход.....	1,044.-
2. Разход.....	1,044.-
Наличност.....	Няма.

Забележка: Доларите са внесени в касата на др.Христов.

III - Златни монети.

1. Приход.....	12 броя.
2. Разход.....	12 "
Наличност.....	Няма.

Забележка: Внесени са в касата на др.Христов.

IV - Български лева.

1. Приход.....	6,200,000.-
2. Разход.....	Няма
Наличност.....	6,200,000.-

Забележка: От тях 200,000.-лв.са на съхранение при специалния касиер на ДДС,а полица на стойност 6,000,000.-лв.е на съхранение в др.Антон Мечкуев.

V - Разни ценности и вещи.

1. Приход.....	а/Киноснемачен апарат.....1 бр.
	б/Фотоапарат "Робот".....1 "
	в/Златен часовник.....1 "
	г/Килими.....4 "
	д/Гарнитури.....2 "
	е/Бюро.....1 "
	ж/Електрически бойлер.....1 "
2. Разход.....	Няма

Всичко е на лице.

Забележка: Вещите по пунктове а,б и в са на съхранение в специалния касиер при ДДС,а останалите - в служебната квартира на ул.Патриарх Евтимий.

Настоящият протокол се съставя днес, 18.V.1949 г., в четири еднообразни/на пишуща машина/екземпляри.

Приложения:

1. Свитък I, съдържащ шест/6/ листа бележки и сметки.
2. Свитък II, съдържащ двадесет и един /21/ листа бележки, сметки и документи.
3. Свитък III, съдържащ осем /8/ неофициални разписки на стойност 7,695,000.-лв., представляващи част от валоризираната в долари сума от 52,695,850.-лв.

И трите свитъка се отнасят към "Еврейска сметка".

4. Свитък IV, съдържащ осемнадесет /18/ листа бележки, сметки и банкови документи, отнасящи се за сметка "Асен Кънев".

18.V.1949 г.

С о ф и я

КБ/4 екз.

Съставил протокола:

Конст. Бузов

/Конст.Бузов/

Предали сметките:

{	1.	/Б.Николчев/
	2.	/Ст.Богданов/
	3.	<i>— — — — —</i>
/Ст.Стефанов/

Забелужие: От "еврейската сметка" разходи по № 3 буква "а" за купени коки на стойност 72363.80 лв. да се отнесе разходите по коки, купени от еврейската сметка при фирмата "Шелер - Цюрих".

УДОВРЯВАМ:

1 20

П Л А Н

ЗА ДЕЙНОСТА НА ОТДЕЛ III при Д.Д.С.
За времето от 1.VII. 949 до 30.IX.49 г.

I. БЪТРЕШНО ОРГАНИЗАЦИОНИ ВЪПРОСИ.

A. КАДРОВИ ВЪПРОСИ - отг. Мечкуев

1. До края на тримесечието да бъдат назначени:
2 групови началници от вакантните 5 места
10 разузнавачи от вакантните 24 места
2 машинописки от вакантните 4 места.
2. Да бъдат подпълнени всички вакантни места на оперативни работници по секторите - работящи по линия на III отдел - съгласно одобрената от др. пом. министър таблица.

B. ОТЧЕТНОСТ - отг. Стоилов.

1. Да бъдат ревизирани 900 преписки съгласно правилника за оперативния отчет - независимо от новопостъпващите, които трябва да бъдат добре оформени. - отг. - Конова
2. Да се изготви правилник за отчет на агентурата, който да бъде проведен до края на тримесечието. Всички налични обекти и информатори да бъдат оформени съгласно правилника. - отг. - Новачков и Стоилов
3. Във връзка с издаване на нови паспорти да се създаде специална картотека и изработи правилник за функционирането ѝ. - отг. Розенцайн.
4. Да се създаде специална картотека за български представители зад границата, като се изработи правилник за функционирането ѝ. Срок 15.8. - отг. Мечкуев, Конова.
5. В специалната картотека до края на тримесечието да бъдат регистрирани:
 - а. Представители по линия на М-во на Външните работи, всички работящи зад граница от 9.9. 944 г. до сега.
 - б. Представители по линия на М-во на Външната търговия, респективно различните центри, работящи понастоящем зад границата. - отг. Мечкуев и Конова.
6. Да бъде приета и проведена в изпълнение инструкцията за работата на оперативните работници от секторите и бюрата на III отдел към секторните управления на ДДС. - отг. Стоилов.

3. Да се изпрати нов резидент, добре подготвен с качества на оперативен работник, За целта предлагам др. Кочанов - о.р. при отдела, след съответна подготовка да замине за Египет като секретар, аташе или канцлер.

Д. ИЗРАЕЛ

а/ Обстановка

Израел представлява интерес за отдела главно поради компактната маса изселници евреи от България. Над 30.000 евреи напуснаха България в последно време. Този факт несъмнено представлява интерес и за вражеското разузнаване и трябва да бъде използван от нас. Особено благоприятен момент представлява отчаянието и разочарованието което настъпва в голяма част от изселилите се евреи и нарастващото желание за връщане в България.

б/ Дейност на отдела

Освен изпращането на 17 информатори, друга дейност отдела не е развил по линия на Израел. Причина за това е: липса на подготвен оперативен работник, който да се занимава с въпроса специално, и бързото емигриране на българските евреи в Израел. Като важна причина трябва да се отбележи и липсата на официални връзки.

в/ Възможности за работа

Какви са конкретно възможностите за работа в Израел, не ни е известно. Но изхождайки от следните положения:

1. Над 30.000 емиграция дошла от България
2. Желание за връщане в България или заминаване в други страни.
3. Нестабилизирано държавно устройство и стопанство може да се очаква, че условията за разгръщане на нашата работа в Израел са благоприятни.

г/ Изводи и предложения

Израел може и трябва да бъде използван не толкова за разгръщане на разузнавателна и контраразузнавателна работа, колкото да база, изхождайки от която да можем да насочим нашата дейност към други страни, не само в Близкия Изток, но и в западна и средна Европа.

За целта е необходимо, след установяване на официални дипломатически връзки с Израел, и изпращане на български представители там, да бъде изпратен в качеството на резидент, добре подготвен, с добри разузнавателни данни оперативен работник,

- 42 -

който ще може в скоро време да проучи възможностите за разгръщане на нашата дейност там.

РАБОТА ПО ГРАНИЦАТА

V. СЛУЖБА

Необходимостта от създаването на специална гранична служба при отдела се наложи от това, че значителна част от нашата разузнавателна и контраразузнавателна работа по линия на Югославия, Търция и Турция минава през границата.

Задачите и обектите на V. служба, както споменах по-горе, са същите както и тези на целия отдел, но по-специфични са методите на работа, които налагат особеното устройство на службата.

Като общи методи за работа и за трите граници, трябва да отбележим:

1. Създаване на канали за превеждане на хора дълбоко във вражеска територия или за свързване с наша агентура там.

2. Вербовка на агенти за препращане зад границата за временно пребиваване там.

3. Вербовка на агенти и препращането им за уседане.

Условията за работа по трите граници да съвършено различни поради това и общо разглеждане на положението на граничната работа не може да ни доведе до резултатни изводи.

а/ Българо-югославянска граница

За нас, от трите граници, най-благоприятна по условия за работа се явява българо-югославянската граница.

1. Българо-югославянската граница по цялото си протежение е населена с население, които по двете страни на границата се чувства с еднаква народност и има в него силно желание да обединение /северната част-т.н. Западни покрайнини и южната част - Пиринска Македония/

2. В економическо отношение, както в народностно отношение, населението се чувства единно и то вижда в преминаващата гранична линия само една пречка, която спъва правилното му стопанско развитие.

3. С изключение на някои планински, труднопроходими сектори, връзките на населението от двете страни на границата са извънредно близки; било под формата на двувластници било и нелегално, населението от двете страни на границата се познава много добре.

ДО ПОЧИТАЕМОТО
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Х С О Ф И Я
№ 002630 - 11.XI.1949

КОПИЕ: КОМИТЕТА ЗА НАУКА, ЛИТУРАТУРА И ИСКУСТВО

М О Л Б А

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.49 Секретар: [подпис]

ОТ [] [] [], БИВШ СОФИЙСКИ ЖИТЕЛ,
ЖИВ. В РАБОТНИЧ. ЖИЛИЩА В КВ. "ЗАХАР.ФАБРИКА",
ПОНАСТОЯЩЕМ ЖИВ. В ИЗРАЕЛ, ГР. РАМЛЕ, УЛИЦА
"КУФ ХЕТ" № 9

УВАЖАЕМИ ДРУГАРЮ МИНИСТРЕ,

МОЛЯ ДА РАЗРЕШИТЕ ДА СЕ ВЪРНЕМ ОБРАТНО СЪС СЕМЕЙСТВОТО СИ В
БЪЛГАРИЯ, СЪСТОЯЩЕ СЕ ОТ МЕН, СЪПРУГА, И ДВЕ ДЕЦА НА 12 И 15 ГОДИНИ.

МОТИВИТЕ, ЗА ДА ОТПРЯВЯМ ТАЗИ МОЛБА СА СЛЕДНИТЕ:

ПРЕД ВИД ОБСТОЯТЕЛСТВОТО, ЧЕ СЕ НАМИРАМ В СЪСТОЯНИЕ НА ГОЛЯМА
МАТЕРИАЛНА И ДУХОВНА НИЩЕТА, А АЗ СЪМ БЕЗ ВСЯКАКВА РАБОТА, ДЕЦАТА МИ
СА ЛИШЕНИ ОТ ВЪЗМОЖНОСТТА ДА ПОЛУЧАВАТ КАКВОТО И ДА Е ОБРАЗОВАНИЕ,
КОЕТО Е ДОСТЪПНО САМО ЗА ДЕЦА НА ЗАМОЖНИ ХОРА. ТОВА, ИМЕННО,
СЪЗДАВА В МЕН ЕДНА ЗАГРИЖЕНОСТ И БОЛКА, КАТО ДОБЪР И ЛЮБЯЩ ДЕЦАТА
СИ БАЩА.

АЗ СЪМ ПО ПРОИЗХОД ПРОЛЕТАРЕЦ, СИН НА БЕДЕН РАБОТНИК.
НАПУСНАХ БЪЛГАРИЯ С НАЙ-СЪКРОВЕНИ ЧУВСТВА КЪМ ВЛАСТТА НА
ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ И НА НОВИЯ СТРОЙ В СТРАНАТА. Бях член и СЕКРЕТАР
НА ОТЕЧЕСТВЕНОФРАНТОВСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ В КВАРТАЛА, ЧЛЕНУВАХ В Б.К.П.
В СЪЮЗА НА БОРЦИТЕ ПРОТИВ ФАШИЗМА, ПОМОЩНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ, И ДР.
ОРГАНИЗАЦИИ.

ГОЛЯМОТО МИ ДЕТЕ, КОЙТО РАБОТИ НЕУМОРНО, КАТО КОМАНДИР
НА СЕПТЕМВРИЙЧЕТАТА В КВАРТАЛНОТО НИ УЧИЛИЩЕ, КАКТО И В ГРАДСКИЯ
СЪВЕТ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА "СЕПТЕМВРИЙЧЕ, КОЯТО ГО Е НАГРАДИЛА НА ДВА
ПЪТИ С НАГРАДА ЗА ЛИТЕРАТУРНО ТВОРЧЕСТВО С НАРОЧНА ГРАМОТА. БИЛ Е
СЪЩО ПРЕДСЕСАТЕЛ НА С.Н.М. В III СОФ.М. ГИМНАЗИЯ. ТОЙ Е ИЗДАЛ ДО
СЕГА ЛИТУРАТУРНИ ТРУДОВЕ, А ИМА ОЩЕ НАПИСАНИ, НО НЕИЗДАДЕНИ ОЩЕ
КНИГИТУ МУ СА ПОДПИСАНИ ПОД ИМЕТО НИЧКО АЛАДЖЕЛОВ.

ТОВА Е СКРОМНИЯ МИ ПРИНОС КЪМ ИЗГРАЖДАНЕ НА СОЦИАЛИЗМА В
БЪЛГАРИЯ. ПРЕД ВИД НА ТОВА, ЧЕ ДЕЦАТА МИ НЯМАТ НИКАКВО БЪДАЩЕ В
ТАЗИ СТРАНА, ИЗРАЕЛ, МОЛЯ ОЩЕ ВЕДНАЖ ДА РАЗРЕШИТЕ ДА СЕ ВЪРНЕМ
ОБРАТНО В БЪ ГАРИЯ, ЗА ДА ПРИОБЩИМ НАШИТЕ ДВОЙНИ УСИЛИЯ ЗА
ИЗГРАЖДАНЕТО НА СОЦИАЛИЗМА В НАРОДНАТА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, КОЯТО
ДЧИТАМЕ ЗА НАША ИСТИНСКА РОДИНА.

ВЕРВАЙКИ, ЧЕ ЩЕ СЕ ПРОНИКНЕТЕ ОТ ЧУВСТВА НА ДОБЪР РОДИТЕЛ,
КОЙТО МИЛЕЕ ЗА ВЪДАЩЕТО НА СВОИТЕ ДЕЦА, НЕ ЩЕ ОСТАВИТЕ ЕДНО
ЧЕСТНО РАБОТНИЧЕСКО, ПРОГРЕСИВНО СЕМЕЙСТВО НАПЪЛНО ИЗГРАЖДАНЕ, КАТО
НИ ДАДЕТЕ ВЪЗМОЖНОСТ ОТНОВО ДА ЗАЕМЕМ МЕСТОТО СИ В ОБЩОТО СОЦИА-
ЛЕСТИЧЕСКОТО СЕМЕЙСТВО В БЪЛГАРИЯ, И С ОБЩИ УСИЛИЯ ДА СТОМОГНЕМ ЗА
НЕГОВОТО ЦЕЛОСТНО ИЗГРАЖДАНЕ.

В ОЧАКВАНЕ НА ВАШИЯ БЪРЗ И ЯЛОЖИТЕЛЕ ОТГОВОР, МОЛЯ ДА
ПРИЕТЕ УВЕРЕНИЯТА НА ОТЛИЧНАТА МИ ПОЧИТ КЪМ ВАС
ГР. РАМЛЕ 26 СЕПТЕМВРИ 1949 ГОД.

[подпис]

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.48 Секретар: *[Signature]*

Другарю Министър,

К.Д.
Заславано на 20.09.48
Димитров, който не е достъпен
до 14.10.48
Министър на Вътрешните работи
Тук.
3
- жив. ул. Позитано № 70
Тук.

Синът ми - сега на 17 год. възраст увлечен от
стейната пропаганда, попаднал в среда на деца от заминаващи семейства мис-
лейки, че ще строят социализма в своята страна на 5 април т.г. замина за
Израел мимо нашето желание и то след като на два пъти прави опит за неле-
гално заминаване, за което можем при поискване да представим удостоверения
от Централната консистория и от Еврейската народна община в гр. Варна.

Ние като родители направихме всичко възможно да го спрем, обаче,
той ни оборваше максически и ни сочеше нашите партизани, лишили се от обра-
зование, дом и от всичко свято в името на борбата. Но скоро там разбрал, че
там са само оръдие в ръцете на шепка капиталисти и експлоатирани без да имат
възможност като малолетни и затворени в пансиони да водят каквато и да е
борба, убяхме го да се завърне, ето защо, др. Министре, моля за Вашето раз-
решение като малолетен да се завърне при нас и получи възможността да завърши
механо-техническото училище, което напусна в 6 клас и с това даде и своя при-
нос тук.

Считам за неизменно да подчертая, че както моя така и на другарката
живота ни протече в нелеки изпитания. Принуден още от малък да напусна уче-
нието, за да припечелвам припитанието си също, така и моята другарка остана-
ла от малка почти без бащина закрила, тъй като баща ѝ е 100% инвалид от
войната, сами с труд си извоювахме път в живота и се само образовахме, като
на пътя си преодоляваме нелеки изпитания, като така ние Ви молим да ни съ-
действувате и си върнем единствения ни син и се освободим да мислим за него
и се отдадем спокойно всецело на работата ни за общественото благополучие-
за което мога да докажа документално.

Лично аз има тук дълбоки кръвни връзки. Прадедовците ми са заседа-
ли граждани, родителите ми тук починаха и вселдствие тежките приживялици на
фашистката борба изгубих един непрежалим брат, а и аз лично съм дал своя
скромнен принос в съпротивата и днес освен член на БМГ съм и секретар на 14
секция от С.Б.П. . и съм готов всяки момент да пожертвувам живота си за
делото. Също така и моята другарка от 1944 година е членка на БМГ, активна
членка на С.Б.П. . и председателка на 182 БОПО. В стопанската област от нача-
лото на 1948 година работя като управител на универсален магазин 23 -
на ССР Хоремаг, където никак не желя, а с готовност жертвувам труд, време и
сили за здравето установяване социализма в страната ни. Син ми Алберт до не-
говото заминаване беше активен деятел в ЕМОС и СНМ, а и по малката ми дъщеря
днес е активна ръково ителка на Септемврийче.

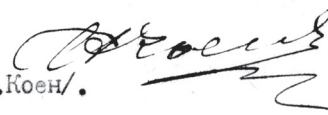
-2-

4

Доносайки всичко гореизложено до знанието Ви, уважаеми др. Министър
най-горещо Ви моля за разрешите възвръщането на малолетния ми син Алберт
в България:

С другарски поздрави

/М. Коев/

27 септември 1949 год., С о ф и я.

Д О К Л А Д
за дейността, обектите и задачите
на отделение II - отдел III-ДДС

31 12/84
123

Отделението има ~~по три~~ три служби:

1. Служба - Югославия и Гърция III служба
2. Служба - Турция и Близкия Изток IV служба
3. Гранична служба V служба.

Отделението получава следните материали:

1. Материяли получени от резидентите и агентурата зад граница.
2. Материяли получени от контрола на кореспонденцията
3. Материяли получени от другите отдели на ДДС.
4. Показания на лица идващи от разработваните страни.
5. Материяли от п.к.служба
6. Сведения от български граждани, завърнали се от чужбина.
7. Чуждестранна преса и др.

Тези материали се основно разработват, разпределят по папки, откриват се преписки на споменаващите си лица там представящи интерес за отделението. Едновременно с разработване на материалите, оперативните работници уточняват данните по материалите, набелязват нови задачи по разработките, определят поведението на нашата агентура, изработват инструкции за нея, поставят задачи за понататъшната работа по разработките и уточняване на обектите на Държ.Сигурност.

Ръководния кадър на отделението провежда вербовки на лица от страната ни или приемах такава от другите отдели, за изпращане зад граница. С тази новозавербована или приета агентура се провежда подготовка за работата ѝ зад граница и поведението ѝ там. Подготвя резидентите за работата им зад граница като ги запознава с основните методи на нашата дейност. В процеса на работата определя кандидат-агенти от лица намиращи се зад граница, дава задачи за водене на предварителната разработка и определя вербовката.

Отделението има следния предвиден щат: Началник отделение - 1; Началници служба - 3; Инспектори-4; Началници групи - 7; разузнавачи - 14; машинописки - 3. От тях са вакантни следните длъжности: Началници служба - 3; Инспектори - 3; групови началници - 2; разузнавачи - 4; машинописки - 2.

От горното се вижда, че в отделението отсъства ръководен кадър - главно началници служба и инспектори. Груповите

- 11 -

138/144
41ИЗРАЕЛ

Израел е една от страните, която изпъкна в последно време като важен обект за службата. Това се дължи на обстоятелството че много евреи от България се изселиха там. Такава компактна маса, наброяваща около 30.000 души, имаща връзки с най-различни слоеве и представляваща добър контингент на чуждото разузнаване, респективно на американците.

Израел заема доста важна част от Средиземното море и с двете си пристанища Тел-Авив и Хайфа, дава основателно предположение, че ще бъде използвана както за препращане на агентура, така и за остра вражеска пропаганда срещу НРБ. Освен това, в последните сведения от там се изтъква, че между изселниците-евреи има такива, които желаят да се върнат обратно в България. Положение, което също изисква да имаме информационен апарат в тази страна.

Досега службата е направила съвсем малко по разработване обекти в тази страна. Като актив може да се посочи само това, че при заминаването на евреите в Израел, бяха вербовани или предадени от I. отдел за провербовка техни информатори. Понастоящем службата разполага с 9 информатори и 7 други, предадени от I. отдел, които имат декларации като информатори при I. отдел. На всички информатори едва ли ще може да се разчита във верността им към ДС, но по-голямата част ще бъде верна в сътрудничеството си с нас. Необходимо е да се изпрати резидент за да поеме ръководството на този апарат.

Получените писма от контрола на кореспонденцията са използвани, като са образувани и преписки на лица проявили се като врагове на НРБ в Израел.

Получени материали за стопанското, политически и економическо положение имаме извънредно малко и са поставят в една обща папка. Не сме регистрирали също намиращите се в Израел българи.

Малкото направено на Израел се дължи, като поради липса на резидент, така и поради обстоятелството, че за работата няма натоварен специален оперативен работник. Най-главното е това, че едва в последно време възникнаха задачите за Израел.

ЕГИПЕТ

Египет като държава, с която имаме редовни дипломатически и търговски отношения, където имаме българска колония, пред-

М.В.Р.

Окръжно Управление Д.С.

Русе

Д О К Л А Д

Еврейското малцинство в гр. Русе, преди заминаването на известна част за Израел е наброявало около 2000 души. По настоящем общо в града са останали Сефардски /Испански/ евреи - 380 души и Ешке-назки /Немски/ евреи - 53 души. Сефардските евреи имат община, читалище и синагога, а ешкеназките евреи имат само синагога и канцелария намираща се в синагогата и представляваща общината им.

Еврейска народна община /Сефардска/.

Еврейската община съществува от дълги години. До 9.IX.1944 год. същата е била в ръцете на ционистическата организация. Под тяхна диктовка еврейската народна община е служила като институт за поощряване националистическите уклони на еврейското малцинство. Във връзка с горното и самото ръководство на общината изхождало от тия ционистически среди. По водителството на еврейската община която е била на самоиздръжка до 1947 год., в Русе е съществувало еврейско училище, което също между другото е пасаждало шовинизма у еврейската младеж, която от своя страна даде отражение всред малцинството. Прод на тая шовинистическа политика на бившите управници на еврейската община и ционистическата организация се появи последната голяма емиграция за Израел. Непосредствено след тая емиграция еврейското училище бе закрито. След 9.IX.1944 год. общината била взета от прогресивните евреи и като председател на същата е бил избран Марко Алгузлино - член на БКП. Като в последствие бива заместен от Д-р Мойс Арон Голцайн - член на БКП. Който и по настоящем е председател на еврейската народна община. По настоящем в управата на еврейската народна община влизат:

- 1/ Д-р Мойс Арон Голцайн - председател
- 2/ Регина Хеския Леви - секретар
- 3/ Общински съветници:

а/ <u>Мойс Влзари</u>	д/ <u>Мосачо</u>	в Израел
б/ <u>Аврам Майер</u>	е/ <u>Вичо Нерц</u>	в Израел
в/ <u>Мико Чипрут</u>	ж/ <u>Мойс Арон</u>	в Израел
г/ <u>Израел Нисимов</u>		

Д-р Мойс Арон Голцайн - председател на еврейската народна община. На около 60 години. Преди 9.IX.1944 год. е бил член на БРП. Подпомагал е движението със средства. Непосредствено след горната дата е бил избран за член на общинския съвет при еврейската община. По настоящем работи във II-ра поликлиника като началник. Женен има три деца. Дъщеря му Клара е завършила фармация, а синат му Арон следва в политехниката в София. От 1946 год. е избран за председател на Еврейската народна община и по настоящем продължава да е такъв. Отначало е бил женен за немкиня от чийто брак му са първите две деца. Но по време излизане закона за защита на нацията, те на му го напуска и заминава за Германия, след което се оженва за Берта Голцайн от която има едно дете. Д-р Голцайн е член на БКП и се очертава като активист. В морално отношение запазен. Ползва се авторитет и влияние всред евреите в града.

Регина Хеския Леви - секретар на еврейската народна община. Родена на 16.I.1915 год. по професия чиновничка, материалното и състояние средно. Завършила е средно образование. Семейно положение вдовица. Произхожда от дребно-буржуазно-търговско семейство, по късно обаче баща и умира и не оставя никакви имоти. След завършване на гимназиалното си образование в гр. Русе, заминава за София където е работила 8 години в дрогерия. Там тя е попаднала в про-

гресивна среда където започва да чете марксистеска литература. В 1943 год. като лице от еврейски произход бива интернирана в гр. Плевен. По същото време съпругът и починал и остава вдовица с едно дете. Поради така създащото се положение се изселва в гр. Шумен при родителите си, където я заварва 9. IX. 1944 год. Същата година идва в гр. Русе, като в последствие се назначава като секретарка на еврейската община, където работи и по настоящем. В 1945 г. се записва за член на БРП/к/. През това време е била натоварена да завежда животдела при еврейския Оф комитет. Ползва се с авторитет въсред еврейското малцинство.

Мойна Елизевер Елзари - Общински съветник. На около 37 години родом от гр. Плевен. Произхожда от работническо семейство. Преди 9. IX. 1944 год. е бил член на БКП. Непосредствено след тая дата е подпомогнал при завземането на еврейската народна община и се очертава като един от най-активните членове въсред малцинството. Бил е председател на еврейския Отечествен фронт. Женен, има две деца. По професия работник, но след 9. IX. 44 год. е работил търговия при бащата на съпругата си. След национализацията е бил назначен за директор на бояджийската ф-ка "Съединени фирми". По настоящем не работи никъде. В морално отношение запазен. Поддържа връзки с Израел, където има преселени роднини. Материалното му положение не е добро.

Аврам Яков Майер - Общински съветник. Роден е на 2. VII. 1898 г. по народност еврейин, български поданик, женен има едно дете. По професия фотограф. Преди 9. IX. не е членувал в никоя политическа фашистка организация. От 1924 год. е влязал в редовете на партията обаче не се е очертавал като активен. Непосредствено след влизането на германците в България Майер влиза в тясна връзка с партията. От тоя момент др. Маер започва усилено своята работа в партията. Въсред еврейското малцинство се очертава като един от най-добрите комунисти евреи. След 9. IX. 44 год. е вземал участие при вземането на еврейската община и става общински съветник както е и по настоящем. Бил е секретар и на еврейската партийна група. Към ционистическите организации има отрицателно отношение. В морално отношение запазен. Особени слабости не са забелязани в него.

Мико Чипрут /Хайл Езра Чипрут/ Общински съветник. На около 48 години. Преди 9. IX. 1944 год. се е занимавал с доставка на петрол от Ромъния. Симпатизирал е на БКП. Женен има две деца. Непосредствено след горната дата става член на БКП и се очертава като активист по линия на СВФ. Бил е член на II-ра квартална партийна организация. В качеството си на общински съветник е бил избран за председател на комисията по раздаването на получените от "Джоинта" вещи. Материалното му положение е много добро. В морално отношение е известен като битово разложен. Редовно кореспондира с Израел където има братя. В кореспондентна връзка е и с Швейцария където има роднини. По настоящем работи като поддиректор на в ОСП "Хорепак".

Инж. Нисим Нисимов - Общински съветник, на 37 години. Произхожда от средно търговско семейство. Завършил е висше образование /текстилен и инженерство/ в Франция. Женен има едно дете. По настоящем е директор на комб. "Вела Пискова". Преди 9. IX. 1944 год. е бил член на БКП. По настоящем е и общински съветник в Г. Н. С. - Русе. Материалното му положение средно. В морално отношение запазен. Въсред еврейското малцинство се ползва с голям авторитет и влияние.

Читалище "Ана Вентура"

Еврейското народно читалище е основано непосредствено след 9. IX. 1944 год. от прогресивни младежи, като лицата Монн Хаким - член на БКП, сега началник на физкултурата в София. Нисим Семомагизнер в ДТП. "Нармаг" - Русе член на БКП. Марев Пинкеси - член на РМС. Бива приет за член на партията обаче в последствие отпада поради неплащане редовно на членството си. Арноел Голдайн - сту-

- 3 -

44 3

дент в политехниката София. Бивш член на РМС. Лиза Хасон - член на БКП, сега работи в комитета за изкуство и култура в София. До 1946-47 год. читалището не е било утвърдено. В началния период и водило добър живот. Към началото на 1946 год. животът в читалището замира. През Ноемврий месец 1946 год. се избира настоятелство в състав:

1/ Председател	- Нисим Сорожан	- в Израел
2/ Секретар	- Соломон Розанис	- тук
3/ Касиер	- Нисим Барутчиев	- "
4/ Домакин	- Леон Нисимов	- в Израел
5/ Библиотекар	- Исак Русин Нафталин	- тук
6/ член от ком.	- Нисим Дживри	- в Израел
7/ член от ком.	- Зимбул Аладжем	- в Израел

Ръководството в тоя състав е утвърдило читалището, организирано е ред беседа, като дава известен живот на читалето. В организационно отношение не е успяло да сплоти членовете на читалището.

В момента когато започва изселването на евреите за Израел живота в читалището напълно замира, като помещението се е използвало за склад. Едва през м. Май 1949 год. читалището избира ново настоятелство в състав:

1/ Председател	- Д-р Мойс Арон Голшайн
2/ Секретар	- Соломон Израел Розанис
3/ Касиер	- Бланка Аврам Даниел
4/ Домакин	- Арон Гавраел Имах
5/ Зап. беседите	- Сами Жан Ашер
6/ член	- Регина Хеския Леви
7/ член	- Нисим Симон Барутчиев

Д-р Мойс Арон Голшайн - председател на читалище "Ана Вентура". За същият е дадено сведение при членовете от управата на общината. Соломон Израел Розанис - Секретар на читалище "Ана Вентура". Роден на 9.XI.1919 год. гр. Русе. Произхожда от занаятчийско семейство. Баща му отначало е бил пивач обаче в последствие започва да работи при търговци. Гимназиалното си образование е завършил в София. През 1938 год. започва да следва право, като същевременно е работел поради липса на средства. При изселването на евреите от София Розанис идва в гр. Русе. Тук той попада в средата на еврейската ремсисти, без обаче да взема активно участие. През 1945 год става член на РМС, като през това време взема последните си изпити и постъпва като стажант в областния съд гр. Русе. При приемане на първия републикански набор в партията Соломон Розанис бива приет за член на същата. В читалището се проявява многодобре, като същевременно взема живо участие и в партийния живот на партийната организация при адвокатския колектив където членува. В морално отношение запазен. Материалното му положение е средно.

Бланка Аврам Даниел - касиерка при читалище "Ана Вентура". На 49 години. Била е 24 години вдовица, като през 1949 год. се омъжва за д-р Исаков - изболекар. Има син Леон на 26 години, ремсист от преди 9.IX.1944 год. Сега студент в Ленинград, следва режисура. Бланка Даниел преди 9.IX.1944 год. не е членувала в фашистки организации, обаче е била членка на "Вито"/женско пионистическо дружество, секция на единната пионистична организация/ и като такава е водела борба против работата на прогресивните жени. Била е известна като общественичка сред еврейското малцинство. Има близки в Израел с които си кореспондира. Етиреки това, че иска да се приспособи като прогресивна жена в заседанията на читалищното ръководство, се очертава като националистка. По вече от 5 години е живяла незаконно с изболекар д-р Исаков, с когото през 1949 год. сключва граждански брак. Членка е на Единната Обществено Политическа организация на Отечественния Фронт, блок 16. Не се очертава като активна членка на блока. Член е и на Българо-Съветското дру-

жество. В морално отношение запазена. В сред съквартилните се ползува с име на тиха и скромна жена. Материалното и положение е много добро.

Арон Гавраел Ишах, роден на 25.XII.1922 год. гр. Русе, еврей български поданик. Преди 9.IX.1944 год. не е членувал в никаква политическа организация. През 1941 год. става редовен член на РМС. На 6. Януарий 1945 год. става член на БКП. Непосредствено след 9.IX.1944 год. подпомогнал активно за завземане на власта, като от 15 Септември 1944 год. до днес е на работа в Д.С. - Русе. По настоящем продължава да е на работа в службата. Женен с едно дете, материално положение средно. В морално отношение запазен.

Сами Жак Ашер, роден 1924 год. гр. София, по народност еврей български поданик. Преди 9.IX.1944 год. е бил член на РМС. Попада в затвора със Софийската конспирация на Леон Папо /по обира на известни лица/. Имал е присъда от 15 години. Непосредствено след 9.IX.1944 год. е бил на служба в Д.С. - Русе до 1948 год. По настоящем е на работа в О.К. на БКП гр. Русе. Женен, материално положение средно. Морално запазен. В сред евреите в града се ползува с добро име.

Регина Хеския Леви, член от управата на читалището. За същата е дадено сведение при членовете от управата на общината.

Нисим Шимон Барутчиев, на 28 години. Син на бившия фабрикант Шимо Барутчиев, притежател на барутната фабрика в гр. Русе. След смъртта на баща си Нисим наследява фабриката, която той ръководи до национализирането и. Също така му е била национализирана и леката кола. Известно време след национализацията Нисим се е движил без работа. Станал е член на СБФ в 15-та квартална организация. Като такъв той успява да заеме длъжността управител на бояджийската и шампово предприятие на "Меспром" където работи и сега. По известни изказвания на някои от работниците които работят при него се установява, че същият продължава да има господарско отношение към работническия персонал. Нисим Барутчиев е член на БОФО 16 блок и скоро е бил избран в ръководството на блока, като е бил натоварен да завежда бригадите. Проявява се активно в блока. Лектор е в кръжочка при блока. Като такъв се стреми да спечели доверието на другарите си които посещават кръжочка. Същият е френски възпитаник учил е в френското училище. Нисим Барутчиев е женен за дъщерята на известния в града богаташ Симо Митев. Материалното му положение е много добро.

Еврейска църква /сафардска синагога/

В миналото синагогата се е посещавала доста, обаче след изселването на голяма част от евреите за Израел, в същата едва се събират около 9-10 души. Посещение в синагогата има всеки ден, само в събота я посещават от около 20-25 души. До 1949 год. синагогата се е издържала от общината, обаче от средата на 1949 год. си води самостоятелен бюджет, като същевременно общината и дава известни помощи. Поради малкият брой на посетители и поддръжка на свещеник се явява невъзможна, поради която причина, богослужението се извършва от заместник свещеник.

В управата на синагогата влизат следните лица:

- 1/ Давид Грасяни - заместник свещеник
- 2/ Минахем Овадие Алфандари - пом. зам. свещеник
- 3/ Йосиф Елизеер - член от управата
- 4/ Йосиф Алкалай - член от управата
- 5/ Лесн Полиди - клисар

Давид Грасяни, заместник свещеник, на 55 години. Произхожда от средно семейство. Има сестра женена за Мойсей Меламед по настоящем в Израел. В миналото е държал частно дюкянче за продаване на платове. Във външно дава вид, че не се занимава с политика. Религиозен фанатик. Член е на читалището "Ана Вентура"

Минахем Овадие Алфандари, на 55 години политически незасиан човек. Член е на еврейското читалище "Ана Вентура".

Йосиф Елизеер, същият се очертава като прогресивен. Голямо вли

- 5 -

44 5

яние му оказват в това отношение синат и двете му дъщери, които също така са с прогресивни разбирания. Дъщеря му Нора е политически активна. Синът Елиезер също така е женен за политически активна. Безпартиен, член на читалището.

Аврам Алер, на около 70 години, жител на гр. Русе. Не се занимава с политика. Не членува в никоя политическа организация. Член е на еврейското читалище.

Йосиф Алкалай на 65 години. Стар "Ционист". По настоящем с политика не се занимава. По убеждение консерватор. Не членува в никоя политическа организация. Член е на читалището "Ана Вентура".

Леон Полиди, на 60 години, по професия обущар, клисар в синагогата. Аполитичен. Същевременно е и прислужник в еврейската община. Има работнически произход. Член е на читалището "Ана Вентура".

Еврейска народна община /ешкеназка/.

След изселването на евреите за Израел в Русе са останали все още 53 души ешкеназки евреи /Немски евреи/. Въпреки тяхната малочисленост същите продължават да поддържат отделна еврейска община и синагога. До като по 9. IX. 1944 год. сфардейската еврейска община /испански евреи/ е била взета в ръцете на прогресивни евреи, то ешкеназката община в този смисъл не се е почувствувала никаква разлика. По настоящем председател на общината е Морис Германов, а съветник Аврам Голдберг.

Морис Германов, произхожда от буржуазно семейство. Преди 9. IX. 1944 год. се е занимавал с комисионерство. Не е членувал в никоя фашистка организация, но се е очертавал като голям националист. Женен, има две деца, които по настоящем са намирал в Израел. Непосредствено след 9. IX. 1944 год. М. Германов се е записал като член на НС СБЕНО в която организация се очертавал като десен елемент. По настоящем се занимава с уреждане документите на заминаващите турци за Турция. Материалното му положение е много добро. Заедно с комисионерската си работа в миналото е имал работилница за произвеждане на парфюми от което се натрупал значително състояние. В морално отношение е запазен. С Израел е в редовна кореспондентна връзка. Кореспондира си както с децата така и с бивши немски евреи живущи в миналото в гр. Русе.

Аврам Голдберг, произхожда от буржуазно семейство. Женен за немка, завършил е в Германия специалност майстор на тъкачни бърда. По настоящем е собственик на работилница по изработване на тъкачни бърда. Преди 9. IX. 1944 год. не е членувал в никоя фашистка организация. По време пребиваването на немците в града същият се е укривал като еврей, благодарение на което е успявал да доставя лично независимо, че е еврей, стоки от Германия. В последствие обаче през 1943 год. благодарение донос до германското консулство в Русе, забранено му е било доставянето на всякакви стоки. Неговият брат по настоящем е виден функционер на германската социалдемократическата партия в източната зона на Германия и през 1948 год. е дошъл в България като представител на партията и е изнасял беседи за силата на работническата класа в Германия. Същият е направил посещение и брат си в Русе. Материалното положение на Аврам Голдберг е много добро. В морално отношение запазен.

Еврейска църква /ешкеназка синагога/.

Ешкеназката синагога съществува в града от дълги години. Преди изселването на евреите за Израел, когато в градът са живеели около 400 души немски евреи, в същата се е чувствувало оживление тъй като тя е представлявала единствен обединителен център на немските евреи. След изселването обаче когато по голяма част от немските евреи заедно със съпътника са се изселили религиозният живот в синагогата намалял. По настоящем за същият се използвава лицето Соломон Елиезер Бенун. Въпреки това посещаемостта в синагогата е много слабо. Средно 8-9 души и то само петък и събота вечер.

Соломон Елиезер Бенун, произхожда от бедно семейство. В мина-

- 6 -

44 6

лото той и съпругата му сега покойница са били учители. Има едно дете Лазар по настоящем адвокат и бивш функционер на ционистическата организация и като член на БРСДП след обединяването влязъл в редовете на ВКП какъвто член е и по настоящем. Соломон Бенун е на 80 години, аполитичен. Както в миналото така и по настоящем не членува в никакви политически организации. Очертава се като религиозен фанатик. Материалното му положение не е добро. В сред евреиското малцинство се ползува с добро име.

6.II.1950 год.

Русе

О.Р. № 2818

И.Хенков/г.

За Началник гр. "Б"

А.Ишах

К. Л. Д. Н. и еврейството
и техните организации

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Строго поверително!

29
79

Донася инф. "Бидин" писмено,
приел о.р. Арексиев 4.гр.А.отд.І.отдел.
на 5.4.1950 година в 16.часа.

С П Р А В К А: Отнася се за еврейските
ционистически организации.

Д О Н Е С Е Н И Е.

Источника донася следното за еврейските
ционистически организации:

Ционисти ревизионисти— тъй наречените
еврей фашисти с стремеж за създаване на велика Палестина
от двете страни на реката Йордан.В тази организация за чле-
нували дребната и средна боржуазия.

Общи Ционисти— боржуазна партия, работила
за създаване на независима Палестина обаче под английско
ръководство.В нея е била само едрата боржуазия.

Поале-Цион— ратували за еврейска държав
лесни социалисти-лейбристи,членували в II.интернационал.В
тази организация е била интелегенцията и дребните занаятчий

Ашмер Ацаир—леви социалисти-ционисти.
Те са били за Арабско еврейска държава и за съюз с СССР.
В тази организация са членували предимно работници, дребни
занаятчий и интелегенция.

Бенеберитска ложа—еврейска масонска ложа
ложа на еврейската боржуазия която е разтурена още през
1941 година по закона за ЗЗН.В нея са членували едрата борж
уазия,капиталисти,индустриалци и др.

Макаби-гимнастическа ционистическа орга-
низация в която членували предимно младежи.

Вино—международна ционистическа организа
ция на женското дружество в която са членували жени от разл
личните слоеве.

Благотворителни дружества при еврейското
малцинство са били: "Буки Холим" за подпомагане бедни и болн
еврей, "Малбиш Аломим" за подпомагане бедни деца, "Адаса" за
изпращане деца в колонии и др.

Задача: да установи колко и кой бивши
индустриалци,крупни търговци и дружина
засегнати от народната власт са останали
в София.

За еврейския II
за сведения
29-ти 1951

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Строго-поверително!

2

П Р А В К А

За състоянието на Еврейското малцинство и
Ционистическите организации в България.

Еврейците преди 9 септ. 44 год. са наброявали около 45,000 души. От тях 24,000 са живеели в София, а останалите пръснати в различните градове на страната. Една част говорят на смесен немски език—потомци на избягалите от Германия еврей през 13 век, а другите говорят смесен испански език—потомци на избягалите еврей от Испания през 1492 год.

Преди започването на II-та световна война, те бяха организирани в ционистически организации—като "БАТАР", "АКИТ" и др. Повече от членовете на тези организации са притежавали големи предприятия и капитали. С започването на войната те са подложени на гонения от страна на фашистката власт и всички техни организации, включително и ционистическите бяха разтурени.

Непосредствено след 9 септ. 44 год. отново почнаха да възобновяват своя организационен живот. Като главни водачи и организатори на тази акция застанаха хора от еврейската буржуазия, който не споделяха становището на еврейте комунисти и еврейските Об комитети в връзка с развитието на еврейското малцинство в Отечествено-бронтовска България. Те възобновяват единната ционистическа организация, която е поделение на световната ционистическа федерация, и ратоваха за убрзване държава от типа на запада. Целта на тази организация е била да обедини всички ционистически организации и да организира масово емигриране в Израел. В този си стремеж те са провеждали враждебна политика към БКП и недружелюбно отношение към СССР. След официалното становище на СССР по палестинския въпрос и разрешението от българското правителство за емигриране на еврейте в тази организация настъпило обрат в отношенията ѝ към СССР и Об. Независимо от това, характера на тази организация по същество си остава реакционен.

До месец септември 1948 год. организирането на еврейте за изселване се извършваше само от единната ционистическа организация. Сл този месец се убрзва общо граждански комитет, който се е ръководил от трима души еврей другарите: Жак Натан, Израел "айер" и Хаим Бенатов и от представители на ционистическите организации.

По важни ционистически организации бяха:

1. Ционистическа организация "ПОАЛЕ ЦИОН"—една от най-големите в България, разклонение на световния ционистически съюз "ТИХУТ", къс

то се кичеше с името на ционисти-социалисти а в същност по думите на 33. някой другари еврей беше меншевишко опортюнистическа организация. Официално организацията не е проявявала друга дейност, освен уреждане на разни занаятчийски курсове и изучаване на "Иврит"/Староеврейски език/

2. Софийско ционистическо д-во "ТЕОДОР ХЕНЦЕЛ" - общи ционисти/

Тази организация обхваща голямата част от евреите ционисти, предимно ери търговци, индустриалци, които смятат, че капиталите им са застрашени от социално превъзрождение и търсят сигурен пласмент. Същите са ратници за създаване еврейска държава с стабилен буржоазнокапиталистически срд

3. Ционистическа организация "НЕЗАВИСИМИ ЦИОНИСТИ" - ревизионисти/

Тази организация представлява десницата на ционистическото движение. Същата има за задача създаването на независима еврейска държава от типа на италианския фашизъм, като са последователи на идеологията на Ж. Ботински. Независимите ционисти обединяват остатъците от милитаристичната организация "Бетар". Организацията се е занимавала с пропагандирането след своите членове за масова емиграция за Израел и ги е настривала за въоръжена борба против англичаните.

4. Всесветска женска ционистическа организация "Видо" - Тя е независима ционистическа организация на жените ционистки. Целите на организацията се заключават в пропагандиране на ционизма и събиране на средства с благотворителна цел. Същата е равциона организация.

5. Ционистическа организация "МИШМАР" - същата минава за най-двата организация. нейната крайна цел е да възпитава членовете си и ги изпраща в Израел. Тя е за създаване на Арабо-еврейска държава. Идеологията и се базира на три принципа: Ционизъм, социализъм и Кибуционство, което значи създаването на стопанство по подобие на нашите ТКЗС.

6. Ционистическата организация "ЛВАХАДЕТ АВОЛА" /лев/ - ова е така наречената еврейска работническа партия. По идеология е една от най-левите ционистически партии, много близка стояща до "Мишмар". Организацията занимава членовете си с изучаване на староеврейски език и се стреми да изпрати най-много привърженици в Израел.

Общо в България ционистическите организации са наброявали около 14,000 членове, а числения състав по отделно не е известен.

Следствие на поетата инициатива за масово изселване на иврейте за Израел към края на 48 г. числения състав на поменатите организации беше много намалел. Например по това време "Поале Цион" е наброявала само 8 души, "Общи ционисти" - 10 души, "Мапам" 5 души и пр. При това заедно членовете са заминали и болшинството от ръководителите на горепоменатите организации. При това положение едината ционистическа организация на 2.III.49 г. излиза с окръжно № 27, с което преустановява съществуването

- 3 -

поделени в страната. Въз основа на това дружество "Макаби" е преустановило своето съществуване отразено в протокол от 27.III.1949 год, женското ционистическо д-во "Вицо" с протокол от 26.IV.1949 год, "Поале "сион"-протокол от 26.IV.1949 год, "Мапам"-протокол от 26.IV.1949 год. и т.н. За да се ликвидира с имуществата на тези организации е сформирана петчленна комисия.

След разтурването на ционистическите организации и общогражданския комитет се създава "палестинския комитет, който поема грижата за изселването на евреите .

След 1948 год. започна масовото изселване на евреите за Израел и към края на 1950 год. от 45,000 души в България останаха около 6,260 души, които са разпределени по окръзи както следва:

1. Софийски окръг.....	3,500 души
2. Пловдивски окръг.....	950 "
3. Старо Загорски окръг	160 "
4. Хасковски окръг	80 "
5. Търновски окръг	320 "
6. Бургаски окръг	170 "
7. Благоевградски окръг	40 "
8. Вратчански окръг	220 "
9. Плавенски окръг	130 "
10. Русенски окръг	330 "
11. Горно Оряховски окръг	300 "
12. Коларовградски окръг	50 "
13. Сталински окръг	280 "

ВСИЧКО: 6,260 души

При това състояние на малцинството се преустановява всякакъв организационен живот, а работите свързани с някои текущи въпроси се уреждат от Консistorията. Във връзка с акциите които провежда Отечествения фронт и Партията, евреите вземат участие посредством единната организация и другите масови организации по места.

В София има следните еврейски институти:

1. Еврейски научен институт.

Института се занимава с издирване и съхранение на стар еврейски материали. Поддържа връзка с много други такива институти в другите страни и развива голяма работа, като събира и концентрира редица народни еврейски ценности, фолклор, писма, народни песни, стари книги и др. такива, свързани с бита, развоя

- 4 -

и културния напредък на евреите в България. Характерно в живота на института е, че той се посещава много често от различни чужди дипломатически лица

2. Еврейско читалище "Емил Шекерджийски".

Същото играе ролята на място, където да се събират евреите от цялата столица, а скоро се е обособило като местно квартално такова. Дружеството не живее пълнокръвен живот, поради обстоятелството, че членовете му са заангажирани в различните масови и политически организации. Болшинството от членовете на ръководството са членове на Партията.

3. Еврейски културен клуб.

Предвид на това че изселването на евреите ликвидира техните организации и малцинството е лишено от място където да се почувствува като компактна маса, то е решено и се е открил въпросния клуб през декември 1949 год. Особена политическа дейност не е проявявал.

4. Еврейско занаятчишко училище "ОРТ"

Същото е под управлението на еврейската "консистерия". То има за задача да даде квалифицирани техници, занаятчии от подрастващите еврей в страната. Същото черпи субсидии от международния комитет на същото училище. Ръководителите на същото са членове на БКП и съмишленици на същата.

5. Американоеврейска помощна организация "Хияс".

Същата се вооглавяваше от д-р Арнолд Исак Шайлер. Официално се занимава с издирването на изчезнали, през годините на фашиската окупация еврей, да събере разпокъсани семейства и ги подпомага материално. Характерното за тази организация е че тя поддържа връзка с различни дипломатически лица от различните страни.

6. Еврейска болница.

По настоящем същата е взета за нуждите на държавата. До преди извземването и тя е била под ръководството на Централната еврейска Консистерия.

Вражеската дейност по линия на еврейското малцинство се е изразявала главно в разпространение на вражески слухове, за предстояща световна война, за скоростното сваляне на правителството в нас и пр. Водеше се усилена агитация за заминаването на евреите за Израел, където е създадена своя собствена държава. Там те щели да се запазят от предстоящата война, която американците неименуемо щели да обявят на нашата страна. Наред с това те водят усилена кореспонденция с своите сънародници в Израел на които те описват "тежкото икономическо положение" на страната в която те са поставени заед

- 5 -

но с българите и че щели да направят всичко възможно за да заминат и те за Израел защото тук не можело да се търпи повече. Много често в писмата си пишат за различни стопански афери.

Службата не е разполагала с данни за съществуване на някак ва нелегална организация в страната, която да си е поставила за задача да провежда нелегална борба против власта.

Въз основа на тази вражеска дейност към началото на 1951 година службата е водила следните агентурни разработки:

Активни еднолични разработки3

Предварителни еднолични разработки.2

Отчетно наблюдателни досиета.....4

Активните разработки са открити въз основа на данни уличаващи ги в шпионаж в полза на чуждото разузнаване.

Предварителните разработки и ОНД, са открити въз основа на мероприятията "Панега"-писмата които са писали до израел са били с вражеско съдържание.

Разработки по линия на еврейско малцинство няма реализирани а по окръзите въобще не са водени такива.

От горните данни се вижда че работата по линия на еврейско малцинство е била слаба.

През първото тримесечия на 1951 год. по нареждане на служебното ръководство, материалите по еврейско малцинство трябваше да предадем на II отдел и всички материали беха описани и счети в картотека на XIV отдел. От тогава нямаме данни за състоянието на еврейското малцинство.

До предаването на материалите в отдел XIV, службата ни не разполагаше с данни за съществуващите на канали за Израел и други страни освен официалните такива, от където се изселваха всички евреи.

София, 24.XI.1951 год.

СЪСТАВИЛ:

/Ст. раз. Д. Христов /

СЪГЛАСЕН:

И-р отд. Нац. М-ва

Н. Съйков

София, 24.XI.1951 год.

Строго поверително! 8

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.12 Секретар: [signature]

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СПРАВКА

За Американско-еврейския помощен комитет за България "Джойнт", "Хияс" еврейския научен институт и др. организации.

Организацията "Джойнт" е съществувала в България след 9.IX.44 година и е закрыта през пролетта на 1949 година, когато американските представители си заминават от България.

"Джойнт" е американски комитет, създаден в САЩ за подпомагане еврейството и света. Комитета за Европа има своето седалище в Париж, като за шеф на комитета в България е бил назначен МАЙМЕЛ СИГЕЛ а след него ХЕНРИ ЛУИЗ ЛЕВИ. Същия е роден през 1908 година в Ню-Йорк американец, американски гражданин, пристигнал в България на 30.IV.1947г. С пристигането си ХЕНРИ ЛЕВИ станал шеф на "ДЖОЙНТ" при следния управителен съвет: председател НАТАН АВРАМ ГРИНБЕРГ-член на БКП, секретар ЯКОВ ИЗРАЕЛ БЕХАР-член на БКП, членове: МЕТОАХ ЛЕВИ-член на БКП, ИСИМ ИСАКОВ-член на БКП, ИСАК АРОБТИ-член на БКП и ИСИМ АЛАДЖЕМ-член на БКП.

"Джойнт" е работил и помощен персонал от следните лица: ЕЛМ-ЗАР ЛЕВИ-член на БКП, секретар на организация, ИСАК КОЕН-счетоводител, безпартиен, ЕДИТ ЖАН АРИЕ-мединописатка на английски език, безпартийна, ДЖЕНИ АЛФАНДАРИ-член на ГМС, ръководител на еврейските летовища за деца, АНЖЕЛ МАЙЕР-член на БКП, преводачот английски език, АЛБЕРТ ХАЙМОВ АВРАМОВ-безпартиен, на обща работа, Д-р БОРИС КОНФОРТИ-член на БКП, работил обща работа, ЕНУА КОМАЛОВ ДЕКАЛОВ-член на БКП, работил обща работа, ИСИМ ДЖЕБЕН-магазинер на "Джойнт", безпартиен и ИОСИФ САМУИЛ-пазар на складовете на "Джойнт".

В работата си в "Джойнт" ХЕНРИ ЛЕВИ се опирал на [] [] [] и [] [] []. Двамата доносници на ЛЕВИ против персонала в който работели. Материалите, които получавали от Америка се състоели от медикаменти, дрехи и храни. Същите пристигали с американски параходи, изпращани в американската легация от където ги предавали на "Джойнт".

При разпределението на материалите ХЕНРИ ЛЕВИ настоявал да се предпочитат "Сионистите", но ръководството, където преобладавали комунистите не допуснали това. При пристигането си в България ХЕНРИ ЛЕ-

9 9

ВИ придружен от СИГЕЛ, ФРАНЦЕЗ и ГРИНБЕРГ били приети от Гр. Костов - тогава заместник министър-председател, а по-късно приемани и от др. В. Коларов. Тези приеми били поместени във в-к "Народ", който ласкаво говорел за тях. Организацията "Джойнт" е била посетена от Д-р УЛЫМ ШМИТ - американец, американски гражданин, медицински ръководител на съюза за Европа. Съюзът имал официално мисията да се запознае с дейността на "Джойнт" и какви мерки взема правителството в подкрепа на съюза. По-късно евреите на които била дадена помощ говорили, че ако не било комунистическото правителство в България, американците щели да подпомогнат не само евреите, но и всички други. При изселването на евреите за Палестина, съпругата на ХЕНРИ ЛЕВИ лично агитирала за заминаването им и ги снабдявала с храна за из пътя.

Предвид на това, че "ДЖОЙНТ" е възглавявана от американец, имащ връзка с американската легация, същата е била разработвана от отдел II-ри, отделение I-во, Гр. "В". Доколкото е видно от досието на същата за ръководителите и лицата работещи в нея конкретна разузнавателна дейност не е отбелязана. При заминаването на американците от България, разработката е била прекратена и свалена в архив ДС под № 183. При проверката която направихме за лицата, работещи в "Джойнт" се указва, че болшинството от тях са заминали за Израел. Останалите НАТАН АБРАМ ГРИНБЕРГ е на активна разработка в отдел IV-ти ДС, ВШУА КЕМАЛОВ ДЕ КАЛОВ и ИСАК ЛЮС АЛУЕТИ взехме на активна разработка на 21.X.1951 год. Разработката се води от отдел II-ри, отделение V-то ДС. По същата работи информатор "Сандо". Разработката е групова. Същата е утвърдена от др. Пом. М-р Г. Кумбилев. По нея имаме оперативен план, който изпълняваме.

Еврейска организация "ХИЯС".

От досие № 160327 в К.А. на ДС за организацията "ХИЯС" е видно следното:

"ХИЯС" е създадена през 1946 година и се именува "Еврейски помощен комитет "ХИЯС". Съюзът е организиран от американския еврейин ХАРИ ХАИМ БАЩАН. Съюзът е пристигнал в страната на 2.I.1946 година от Турция, отседнал в хотел "България" и заминал на 1.III.1946 година за Югославия. Годен е на 5.V.1910 година в гр. Мисияни-СССР, еврейин, палестински гражданин, по професия журналист. Първата канцелария на "ХИЯС" е била на бул. "Стамболийски" № 10, I-етаж, а впоследствие се премества в търговския дом на бул. "Сталин". Първата конференция организацията е имала на 27.II.1946 година, на която е присъствал секретаря на тогавашния американски дипломатически представител и някакво друго лице от американската легация в София.

За управителен съвет били избрани следните лица: председател-

ХАРЕИ ДАНИЕЛ ЦИОН - тогавашен главин равин, заминал за Палестина на 1 I. 1948 година, заведув канцеларията Д-р АРНОЛД ИСАК МАЙЛЕР, ИСАК ФРАИЦЕС - представител на Консистерията, МАРКО ОВАДИЯ - представител на "Общите ционисти" и БЕНИАМИН ОВАДИЯ - представител на "Полещион". Официално организацията се е занимавала с издирване на изчезналите през годините на фашистката окупация евреи, подпомагала е материално разни еврейски семейства, заминаващи в Палестина, които впоследствие се издължавали. Главната дейност на "ХИЯС" се е заключавала в пропагандиране сближението между американските и българските евреи. Дейността на същата е ръководена от американската легация с която е подържала тесен контакт. Цялата дейност на "ХИЯС" е ръководена от Д-р АРНОЛД ИСАК МАЙЛЕР, който е бил единствения официално платен служител на организацията.

Д-р АРНОЛД МАЙЛЕР е роден на 15.XI.1911 година в гр. Деран-Украйна, Русия, женен, чиновник, преводач в българската кинематография. Според с.с. "САНДО", МАЙЛЕР е в много близки отношения с МАНДИЛ-И-р домакин в Софийския Централен затвор. Същите си ходили на гости и подържали много близки отношения. От влизашите лица в Управителния съвет на "ХИЯС" в България се намират: ИСАК ФРАИЦЕС - чиновник в Столичния Градски Народен съвет и МАЙЛЕР. Останалите са заминали за Палестина. Организацията "ХИЯС" разтурена, но до момента на съществуването ѝ е обслужвана от отдел I-ви ДС. МАЙЛЕР ще бъде взет на разработка. Е

Еврейски научен институт.

Председател на института е ЕЛИ ЕШКЕНАЗИ; Д-р АШЕР ХАНАНЕЛ - преводач от староеврейски "Иврит", същия е главен равин на евреите в България; ЛИЛИ ЙОНТИЕВА - машинописка, изпълняваща секретарската длъжност в института; ЯКО КОНФОРТИ - помощник, секретар на Д-р ХАНАНЕЛ.

ЕЛИ ЕШКЕНАЗИ е с отрицателно отношение към СССР, БКП и власта. Д-р АШЕР ХАНАНЕЛ - Гл. равин на евреите.....
.....; ЛИЛИ ЙОНТИЕВА е.....
ЯКО КОНФОРТИ е член на БКП, ятак на партизаните преди 9.IX.44 година.

Института се занимава с издирване и съхранение на стари еврейски материали. Подържал връзки с други институти от западно-капиталистическите страни и СССР. От 1950 година е прекъснал кореспонденцията с другите институти. Института респективно главния равин Д-р ХАНАНЕЛ е посещаван от чужди дипломатически лица, поради което е.....
..... Така същия е посещаван от ВАЙТЕН от Шведската легация. От проверката която направихме в картотеките и швейцарско отделение на отдела се указа, че лице под такова име не е имало в страната. През 1947 година Д-р ХАНАНЕЛ е обходил цялата страна и е събирал много еврейски старини: писма, фолклор, стари книги и др. В момента инсти-

тута не развива никаква дейност, тъй като минава под ведомството на Българската академия на науките и подреждат наличните материали в института. Служителите към института са вече служители към БАН.

Еврейска организация "БРИЙТ ТУНЕЛДЪР".

От преглеждането на досие № 71673 ДС е видно следното: Същата е съществувала преди 9.IX.44 година и е разтурена през 1942 година. В организацията са членували деца под 15-годишна възраст и не е отбелязано да е развивала някаква дейност.

Еврейска организация "МАКАБИ".

От преглеждане досие № 236 ДС е видно следното: "МАКАБИ" е еврейско гимнастическо дружество. Същото се е занимавало със спорт и излети и е разтурено от власта през 1942 година.

Организацията "УНИЦЕФ" /М.Д.П.Ф./

"УНИЦЕФ" не е еврейска организация, както грешно ни бе дадена от отдел XIV-ти, а е международен детски помощен фонд при ООН. Същата имала за задача да подпомага всички деца в страната, без разлика на раса. "УНИЦЕФ" е ръководена от американците и е разработвана от отдел II-ри, отделение I-во. С закриването на същата, разработката е била закрыта.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V-то:

/Капитан - Й. Липерков/

Строго поверително!

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

20
12

ПРЕПОРЪКИ
от отделение V-то при отдел II-ри

I. ПО-БЕЛОЕМИГРАНТСКА ЛИНИЯ.

1. От Столично управление и от всички окръжни управления в страната да се изпълни до край заповед № 8245/14.V.1951 г. в която се уреждат всички основни въпроси в връзка с агентурно оперативната работа по-белоемигрантска линия/там се говори за контингентите, разработките, а агентурата и пр./

II. ПО-ЕВРЕЙСКА ЛИНИЯ.

2/Столично управление и всички окръжни управления в страната на спомогателен отчет, контингентите на чуждото разузнаване в средата на еврейското малцинство, бившите членове на ционистическите организации, учасници в американо-еврейския помощен комитет "Джойнт", членовете и на американо-еврейския комитет "Хияс", както и членовете на други еврейски вражески организации, да се приведат в известност и всички бивши търговци, индустриалци и други капиталистически еврейски елементи, които са поддържали в миналото или пък сега поддържат връзка с капиталистическите страни.

2/ да се приведат в известност и вземат на отчет евреите които са работили или сътрудничели на полицията.

3/ да се приведат в известност вражески настроените еврей, кореспонденти с Израел и другите капиталистически страни.

4/ Началниците на II-ите отделения в столичното и окръжните управления да прегледат разработките водени по-линията на отделение I-во и всички разработки водени за шпионаж да се поемат от II-ите отделения като ни се изпратят справки за по-важните разработки.

5/ да се провери агентурата водена от първите отделения и по-годната да се вземе на връзка и използва.

6/ да се вербова от вторите отделения цена, качествена агентура и такава с перспективи да се използва и зад границата.

III. ПО-АРМЕНСКА ЛИНИЯ.

1/ От столичното и окръжните управления да се приведе в известност в общия брой на Арменците.

2/ да се приведат от столичното и окръжните управления контингентите на чуждите разузнавания в средата на арменското малцинство; като членовете на арменски фашистки организации, капиталистически арменски елементи които са поддържали или поддържат връзка с капиталистиче-

ски отрани; арменци, белогвардейци емигрирали през времето на великата октомврийска революция и др.

3/началниците на вторите ~~отделения~~ да прегледат материалите и разработките по-арменска линия намиращи се в първите отделения и всички обекти които са били на разработка за шпионаж да се вземат на разработки от вторите отделения. да се провери също така и агентурата която е ръководена от първите отделения и годната да се вземе на връзка и раководства от вторите отделения.

справки по-важните разработки да се изпратят на началник отдел 11-ри.

4/ да се вербова нова качествена агентура годна да разкрие чуждата агентура сред арменското малцинство.

София 21 1952 г.

Началник отделение в-то:

/ кап. мор. Пидерков

До Другаря

И.О.С.И.Ф. А.Л.К.А.Л.А.Й.

..... Р.У.С.Е., ул. Рила 15

26
150

Уважаеми Другарю,

Съобщаваме Ви, че и през текущата година емиграцията на нашите сънародници-еврей желаящи да емигрират за Израел, ще продължи и проведе при същите условия при каквито бе проведена до сега. - Емигрантите предимно ще пътуват с Български параходи които периодично всеки месец се отплуват от Българските пристанища СТАЛИН или БУРГАС. -

Размера на пътните разноски си остава същия какъвто бе до сега при групово пътуване а именно:

- 1/ Кабина без храна 30.000.- на легло плюс административни 500.- лв.
- 2/ Деца от 4 до 10 год. 16.500.- в Кабина без самостоятелно легло.
- 3/ Пътници от 10 год. нагоре пътуващи в обща зала по 18.000.- плюс лева лв. 500.- за административни разноски. -
- 4/ Деца от 4 до 10 год. в обща зала по 12.000.- лева плюс 500.- лева за административни. -
- 5/ Деца до 4 години включително пътуват безплатно. -
- 6/ Желящи да се хранят в парахода при времетраенето на пътуването плащат допълнително по 5.000.- лева. -
- 7/ За входна Израелска виза се плаща на паспорт по 2.300.- лева, в случай че в паспорта влизат лица на възраст 18 и по горе години изключая съпруга и съпругата, за тях се издава отделна Израелска виза. - Освен горната сума при издаването на визата се плаща допълнително по 100.- за лекар и по 50.- лв. за медицинско свидетелство на всеки пътник над 10 годишна възраст. -

Пътници желаящи да заминат през Италия, трябва да заявят предварително на Комитета, за да ги имат, пред вид при образуването на група пътуваща през Италия, пътниците освен пътните разноски до Италианските пристанища, плащат и пътни разноски от Италианско пристанище до ХАЙФА, размера на който се определя от емиграционния комитет в София. -

Емиграционния комитет в София в желанието си да улесни емигрирането за Израел на наши сънародници еврей, които са възпрепятствувани да реализират това си съкровено желание единствено поради причината, че не разполагат с парични средства, с които да си платят пътните разноски, поканва нашите представители по места, да поканят тези наши сънародници да подадат нужните заявления чрез тях до Емиграционния комитет в София, като в самите заявления нашите представители по места, след една сериозна и подробна информация за истинността на материалното положение на молителя, дадат своето мнение за подпомагането или не и в какъв размер, след което заявлението се изпрати до емиграционния комитет в София за окончателно решение. - Ще се подпомагат семейства които имат работоспособни членове т.е. до 45 - 50 годишна възраст а тези последните могат да включат при себе си неработоспособни членове и стари родители. -

Размера на подпомагането на нуждаещите се наши сънародници е максимално пътните разноски от Българско пристанище СТАЛИН или БУРГАС до ХАЙФА или част от тези разноски. Нашите представители ще трябва да имат високото съзнание и чувството на голямата отговорност при изказването им на мнение по този въпрос, поради това че емиграционния комитет разполага с ограничени средства за подпомагане и тези средства трябва да отидат за подпомагане на истински крайно нуждаещи се наши братя и сестри. -

Издаденото разрешително от паспортния отдел при Министерството на Вътрешните Работи за право на изселване има валидност шест

24/51
месеци от денят от който е изплатена отворената картичка с която се съобщава на заинтересования за издаденото разрешение, паспортите също имат валидност до датата на изтичането на разрешителното. — Съветваме Ви до изтичане срока на разрешителното да направите всичко възможно щото заинтересованите да не пресрочат този срок като емигрират преди изтичането на срока. —

За вземане на паспорт ще трябва да бъдат представени следните документи а именно:

- 1/ Лична карта
- 2/ 4 фото/четири фото снимки
- 3/ Уволнителен билет или военна книжка
- 4/ Бирническо удостоверение
- 5/ Удостоверение от Народния съвет за семейното положение
- 6/ Ако заминава майка с децата — декларация от бащата че е съгласен да заминат децата — заверена от нотариуса. —
- 7/ Удостоверение от Българската Народна Банка
- 8/ Удостоверение от Българската Инвестиционна Банка
- 9/ Удостоверение от Държавния Застрахователен Институт
- 10/ Сключили брак след 1942 год. — удостоверение от Б.Н.Б. че не дължат за новобрачен заем. —
- 11/ Удостоверение от Народния съвет че не са заемали отчетническа длъжност и не оставят в тягест на Държавата малолетни и недълга.
- 12/ За студенти изселници — удостоверение от от КНИК, че не са имали стипендия. —

Всички удостоверения за изселниците трябва да бъдат поименно и по отделно за всеки пълновръстно лице. —

При вземане на изходна виза ще се представят допълнително следните документи:

- 1/ Лична карта
- 2/ Удостоверение /служебна бележка/ от Военното Окръжие
- 3/ Служебна бележка, в която се е описал от адресната служба. —
- 4/ Отчислителна бележка от Търговия и Продоволствие
- 5/ Попълват се по два гранични контролни листа
- 6/ Изселниците представят по една снимка
- 7/ Бирническо удостоверение ако получава визата през следващата година през която е издаден паспорта. —

Горните документи се представят с заявление в което се описват.

Освен това ако при вземане на изходната виза е изтекъл който срокен документ а именно: удостоверение от Бълг. Народ. Банка и Бълг. Инвест. банка, същите се представят отново. —

Параход от СТАЛИН за ХАЙФА ще има в първите дни на м.МАРТ, съобщете на заинтересованите да се приготвят като си вземат паспортите и дойдат при нас за да ги снабдим с входна Израелска виза и да представят нужните медицински свидетелства по наш образец. — На същите допълнително ще съобщим кога да си вземат изходните визи, които имат срок 15 дни. Понеже паспортния Отдел дава паспортите и изходните визи само лично на правоимеющите и за да се избегнат излишни разноски с идването им на два пъти в София, съветваме паспортите и изходните визи да дойдат и ги вземат наведнаж т.е. когато ние наредим. —

Молим уведомете пътниците, че при отпътуването с парахода от СТАЛИН или БУРГАС имат право да си носят с себе си по 30 кгр. ръчен багаж на лице като по възможност се стремят да не надвишава много това количество. —

Също да отбегват да слагат в ръчния багаж всекакви книги, документи, лични писма, разнообразни бележки и всекакви книжни материали понеже граничните власти не позволяват изнасянето на такива.

За подробности които не са Ви ясни допитайте се писмено до Комитета. —

Молим при получаването на настоящето да ни съобщите веднага лицата които ще заминат с предстоящия параход като ни изпратите и заявленията на тези които ще искат да бъдат подпомогнати и Вашето мнение. —

С сърдечен Ш А Л О М:

София 8 Февруари 1952 год.

ИНВЕСТИЦИОНЕН КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

Зибишанка

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително!

До началник окръг-Д.С.
гр.

По-наши данн американо-еврейския помощен комитет за България "Джойнт", съществувал до 1949г. е имал клонове в всички окръзи на страната. Членовете и сътрудниците на комитета са ръководени преко от американския представител на "Джойнт" в България, Емануел Сигел, а след това от Бейкър. Лицата които са работили в "Джойнт" прикривайки се зад официалната дейност на същия са събирали сведения от най-различен характер и предавали същите на Бейкър, който е квалифициран американски разведчик.

Установете и вземете на отчет всички лица работили в "Джойнт" и изпратете справки за същите.

Вземете на разработка ръководителите на "Джойнт" и тези улични в вражеска дейност.

До 20.IV.1952 г. изпратете на началник отдел II-ри-ДС, първия отчет по-извършеното.

Помощник Министър М.В.Р.д
/Ген. майор Г. Кумбилиев/

С приписки на
директора това писмо става
инициатива. Забележете вярно съдър-
жанието.
19.3.1952г. и

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

המשרד הארצישראלי בבולגריה

ТЕЛЕФОН 7-44-27

СОФИЯ

ПОЩЕНСКА КУТИЯ 396

За телеграми: MEMИЗРАЕЛ

София, 27 Май 1952 год.
Бул. Ал. Стамболийски 50

До Другаря
И О С И Ф А Л К А Л А Й
Русе, ул. Рила № 15

Уважаеми Хавер,

Вследствие на това, че за сега пътуванията за Израел се очертават да станат само през Италия, за Ваше осветление Ви даваме следните сведения по отношение минималните разноски в които се включват следните разходи:

- 1/ Входна Израелска виза лева 70 92✓
като на всеки лице над десет години допълнително по 6 лева т.е. на тези лица които фигурират в съответния паспорт.
- 2/ Транзитна Италианска виза 56.40✓
на лица над петнадесет годишна възраст.
- 3/ Транзитна Югославска виза 68.40✓
на лица над петнадесет годишна възраст
- 4/ Транзитна Триестка виза /Английска/ 16.-✓
на всеки паспорт
- 5/ Пътни разноски от София до Неапол 324.40✓
над всеки лице над десет години, а на всеки дете от 4 до 10 години половин билет т.е. лева 162.40
Деца под четири години - безплатно.-
- 6/ Пътни разноски от Неапол до Хайфа най минимални лева 600.✓
като престоя в Неапол на пътниците им се плаща за храна и хотел също и храната в парахода през време на техното пътуване са за сметка на Еврейската Държава респективно Еврейската Агенция.-

Предстояще пътуване ще има на 23 Юни т.г. на която дата пътниците заминават ~~на~~ от гара София в 8.15 часа сутринта. Желашите да заминат на тази дата нека си извадат изходните визи най рано на 10 Юни т.г.-

Пътните разноски от Неапол до Хайфа се плащат в Палестинския Комитет при взимание на входните Израилски визи.-

Уведомете за това заинтересуваните.-

Със сърдечен ШАЛОМ:

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

Делегацията

Лично Строго поверително!

443
1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

УПРАВЛЕНИЕ I-во ДС

NEW-TIME

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

за работата на УПРАВЛЕНИЕ I-во ДС

през 1952 год.

TYPEWRITER

29" януари 1953 год.
София

ЗАМ.Н-К УПРАВЛЕНИЕ I-во ДС,
майор: Stovel Т.Точен

= 19 =

20 162

Основните причини за неуспеха в работата по изграждане на агентурни канали се крият в:

- Обстановката в Турска Тракия не се знаеше. Разчитаме се главно на контингента изселници, живущи в Тракия, за които едва в края на годината се установи, че мнозинството от тях са изселени през 1951/52 год. в Азиатска Турция, а останалите се разработват усилено от турската полиция.

- Не беше извършена предварителна подготовка на мероприятията. Използвания контингент, като маршрутна агентура беше политически слаб, оперативно неподготвен и непознаващ терена.

- Не се съгласуваха работата с резидентурата по изграждане каналите от вътрешността на страната. Не се потърсиха своевременно нови методи на работа.

За подобряване работата срещу Турция през 1953 год. е необходимо:

1. Да се изградят агентурни канали на турска територия, като се приложат нови методи и се използва резидентурата в тази насока.

2. Да се засили работата по издирването, подготвянето и изпращане в Турция на квалифицирана агентура, способна да се внедри в централите на вражеската емиграция, турската разведка, държавни учреждения и буржоа политически партии.

3. Със съдействието на Управление "Адри" - МВР, ръководството на Управление I-ДС да издири и през 1953 год. подготви 1-2 о.р. за работа в Турция по специални задачи.

4. С оглед създаването в Турция през 1953 год. агентурен апарат, стоящ на необходимата висота, е необходимо работата срещу Турция да се води с общите усилия на съответните подразделения на I-во, II-ро и III-то Управления ДС, окръжните Управления на МВР Пловдив, Асеновград и Бургас.

5. Пред резидентурата в Турция през 1953 год. се поставят като основни задачи: изучаване оперативната обстановка, установяване връзки с наличната агентура, максимално използване същата като наводчици за издирване, разработване и вербоване на обекти от средите на местни граждани, заемащи по-отговорни постове в държавния апарат и политическите партии. За целта да се реорганизира резидентурата, като се подменят негодните о.р. и се засили изучаването на турски език.

IV. ИЗРАЕЛ

Резидентурата в Израел е изградена през май 1952 год. и се състои от 3 о.р. По-късно бе изпратен и 1 сътрудник, служител в Българското търговско представителство. Обстановката в Израел благоприятствува

= 20 =

21/11/83

за разгръщане на наша работа. За нашите о.р. през изтеклата година не е имало никакви ограничения от страна на израелските власти. При това в Израел има богат контингент на български евреи.

От Центъра на резидентурата са предадени за работа 23 агенти, всички изселили се от България евреи. От тях впоследствие отпаднаха като неподходящи 3 агенти. Оперативните работници от резидентурата и особено резидента проявиха активност и упоритост и за кратко време установиха връзки с 4 агенти. Не е установено връзка с 13 агенти. По-перспективни от агентите са:

"Ейтан" - български евреин, с висше образование, архитект. Член е на ИКП и влиза в секретариата на българо-израелската лига в един израелски град. Има добри разузнавателни качества. Възлаганите му задачи изпълнява добре. Ще се използва като наводчик по линия на Югославия, Турция и Гърция.

"Гуец" - български евреин, кандидат член на ЦК на ИКП. Има широки връзки. Възлаганите му задачи изпълнява. е се използва за наводчик към лица от управляващата и другите буржоазни партии и по линия на Югославия, Гърция и Турция.

От досегашната работа с наличната агентура в Израел са получени някои интересни сведения относно военни обекти, като строежа на Хайфенското пристанище и Акишон, фабриката за конструкция на бункери, някои данни за щаба на израелското и американско разузнаване и други по оперативната обстановка.

От агентур. на връзка в Израел 5 агенти са членове на ИКП и 2 са безпартийни. Внедрена агентура в буржоазните партии, в правителствени кръгове, в израелската разведка и контраразведка нямаме. Тези данни сочат, че наличната агентура е без особени перспективи, при това използването на агенти, членове на ИКП крие опасност от провали със сериозно политическо отражение.

Слабост на о.р. от резидентурата е, че недостатъчно са носочвали агентурата по издирване на подходящи контингенти за работа срещу Югославия, Гърция и Турция. Наличната агентура не е проверена.

Оперативните работници от резидентурата проявиха известна настойчивост за създаване на връзки с евреи от български произход, в резултат на което възникнаха 8 разработки. От Центъра са дадени на резидентурата 5 разработки, или общо в края на годината се водят 13 разработки. По-перспективни от разработките са:

"Визари" - български евреин, с висше образование, има връзки

= 21 =

в Турция, Гърция и Америка. Резидентурата е в контакт с него.

"Моисей" - български евреин, служащ в израелската полиция. Баща му е бивш сътрудник на ДС, починал. Резидентурата е в контакт с него за подобряване на нашата разузнавателна работа в Израел през 1953 год. е необходимо:

1. Да се засили работата на резидентурата по издирване, разработване и вербоване и изпращане на оседание в Югославия, Гърция и Турция на агентура, годна за разузнавателна работа в тези страни.

2. Да се активизира работата за вербоване на агентура способна да се внедри в разузнавателните и контраразузнавателни органи, в държавния апарат и в буржоазните политически партии на Израел.

3. В Центъра работата на о.р. да се насочи за издирване и вербоване на квалифицирана агентура из вражеските среди с възможности да се изведе и внедри на отговорни сектори в Израел.

V. Е Г И П Е Т

Резидентурата в Египет е изградена през август 1952 год. с изпращането на резидент. Преди това в края на 1952 год. в Египет бе изпратен един о.р. със задача да изучава арабски език.

През 1952 год. резидентурата в Египет не е придобила агентура. Работено е по 5 разработки, възникнали въз основа на материали в Центъра. От обектите е установена връзка само с 1. Резидента не проявява достатъчна упоритост за провеждане мероприятията по разработките.

По-перспективни разработки са:

"Маргарита" - българка, египетска гражданка, омъжена за висш чиновник в едно египетско министерство.

"Лилия" - българка, с висше образование. Поради професията си има интересни връзки сред египетската интелигенция.

Работата на египетската резидентура е още в началото си. Незнанието на арабски език е една от главните причини за бавните темпове в работата по създаване връзки с местни граждани.

През 1953 год. пред резидентурата в Египет се поставя като главна задача вербоването на наводчици и посредством тях да се издирват и изучават подходящи обекти за вербовка с възможности за работа в Гърция, Турция, Югославия и в държавния апарат на Египет.

Строго поверително!

85

100

СПРАВКА

За съществувашите еврейски
институти в страната ни

КРДОПБГДСРБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

I.- ЦЕНТРАЛНА КОНСИСТОРИЯ В БЪЛГАРИЯ.

Централната консistorия в България е създадена непосредствено след 9.9.44 год. Същата е представителен официален институт на евреите в България, които обединява всички еврейски общини в нашата страна. Задачите на консistorията понастоящем са следните:

- 1/Да отпуска чрез еврейските общини по места средства за подпомагане на неработоспособни, недъгави и бедни еврей за техната издръжка.
- 2/Да подпомага и отпуска степендий на бедни еврей които следват в средни и висши училища.

3/Отпуска парични средства на религиозните съвети за подпомагане синагогите и еврейските религиозни служби.

4/Поддържа летни детски и юношески летовища и детски приюти.

Консistorията набавя средства за издръжката на посочените разходи от наеми на недвижими еврейски имоти и от продажба на такива.

Същата се управлява от разширен пленум и изпълнителен комитет. Понастоящем в последния влизат следните лица: Председател-ИСАК ФРАНЦЕС ХЕРЦЕЛ АСТРУГ, ИЗРАЕЛ МАИЕР, НАСТЯ ИСАКОВА, ВАЛИ, ДАВИД АСА и др.

II-ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ.

Палестинския комитет е основан през 1923 год. в ръководството на ^{който} са влизали представители на най-реакционите и буржоазни партии. След 9.9.1944 год. се конструира нов комитет състава на който е бил от средата на ционистическите елементи.

Комитета се ръководише отначало на "Еврейската агенция" за Палестина с седалище Йеросалим. а по-късно се е ръководел от М-во на емиграцията в Израел за България. Понастоящем се ръководи от Израелската делегация в България.

Преди задачите на комитата са били следните:

1/Да подготвя земеделски кадри, предимно младежи, които да отидат в Израел.

2/Да организира и подпомага курсовете по изучаване еврейския национален език "Иврит"

3/Да създава еврейски групи които да прехвърля от България за Израел.

След обособяване на Израел като държава задачите на комитета беха следните:

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

for 86

До сих пор не удалось получить
с помощью аппаратуры на промежуток
времени от 10 до 1000 сек. в диапазоне
в исследуемом диапазоне частот.

-3-

IV-ЦЕНТРАЛНА ЕВРЕЙСКА СИНАГОГА В БЪЛГАРИЯ.

Еврейската Синагога съществува от дълги години в България. Същата има чисто религиозен характер и се стреми да внушава на еврейството старото религиозно-буржуазно схващане за религията от която буржуазия се е издържала. Равинството - така се нарича религиозното тяло се състои от 18 души Равини, на чело на които стои главен равин на евреите в България. Централната Синагога обединява всичките еврейски синагоги в нашата страна.

Централната еврейска синагога отначало е била на самоиздръжка, а по късно е получавала материална подкрепа от еврейската община в София.

~~ГЛАВЕН РАВИН~~ Главен равин на евреите в България понастоящем е Д-р АШЕР ИСАХАНАНЕЛ, които работи и в Научния институт.

V-ЕВРЕЙСКА НАРОДНА ОБЩИНА.

Еврейската Народна община е еврейски институт, които се занимава с чисто еврейски въпроси, а именно в ней се водят регистрите на евреите в София и др.

Освен горните институти в София има още и еврейски културен дом и еврейско читалище "Емил Шекерджийски" които се занимават с просветна работа сред еврейското малцинство.

Повече от ръководните органи на тези еврейски институти са членове на ВКП.

София 10.IV.1953 год.

СЪСТАВИЛ ИНСПЕКТОР ВИ ГР.

/лейт. Йотов/

Строго поверително! 148 92

УТВЪРЖДАВАМ:.....

Министър МВР /Ген.лейт.Г.Цанков/

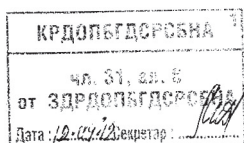
София1953 год.

КРДОПБГДСРСБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: Ограничаване изселване
то на еврейките са заемали
отговорни длъжности в нашия ст
пански и административен апар
или работили в поверителни слу
би.

Другарю Министър,

Еврейското малцинство в България до 1948 год.е наброявало
около 45,000 души. След като бе разрешено изселването им за Израел до
настоящия момент са емигрирали повече от 37,000 еврей, като ежесмесчно
заминават от България по 30-40 души.

Наред с буржоазните елементи/бивши търговци, индустриалци/и
др. вражески лица, се изселват и редица еврей, безпартийни и членове на
ВКП, които са заемали отговорни длъжности в нашия стопански и админист
тивен апарат или са работили в поверителни служби, поради което са бил
запознати със сведения представяващи държавна тайна и интересувачи чу
дите разузнавания. Такъв е случая с [] [] [], работеща в
поверително служба при М-во на Комуналното стопанство и др.

Имаме положителни данни, че чуждото разузнаване подлага на
щателен разпит емигриращите еврей, посредством които събира интересува
щите го сведения. Така например изселника АВРАМ ЛЕВИ пише следното пис
мо от Израел до др. МИШЕВ от ЦСНПОПНС София:
..... В Неапол всички еврей изселници от България бежа подложени
на разпит от италианската полиция, като за преводчик им служеше българс
ски беглец бивш офицер от царската армия във фашистка България. Интересу
ваха се главно от следното: Производствената мощ на предприятията в кои
то са работили изселниците, тяхното местонахождение, точни схеми на пре
приятията/разположение на цехове/имена на директори и партийни секрете
ри, какви строежи има"и др.

По сведения на У-ние I-во ДС подобни разпитите се правят и в
Израел и др. страни през които минават.

Освен това всички желаещи да се изселят минават през израел

-2-

146 92

ската легация, където създават благоприятна обстановка за събиране на сведения от израелските дипломатически представители.

Също така е за отбелязване че от всички Народно демократични страни само в България е позволено изселването на евреите.

Предвид на гореизложеното ПРЕДЛАГАМ:

Да не се позволява изселването на еврей, които са заемали отговорна работа в различни предприятия и учреждения или са работили в поверителни служби с което ще се пресече легалния път за събиране на сведения от страна на чуждото разузнаване.

София 3. XI 1953 год.

ПРЕДЛАГА:

/И-р ст. лейт. Йотов/

.....
СЪГЛАСНИ: Зам. И-к У-ние 2-ро/майор Вожинов

.....
Началник У-ние 2-ро/Полк. Мурджев/

ОДОВРИЛ ЗАМ. И-Р МВР:

/Ген. майор Г. Кумбилиев/

57

1951 г.

Строго поверително!

87

Д О К Л А Д

за състоянието на работата на
Управление I-ДС.

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

Разузнавателното Управление се изгради като такова в края на 1950 год. От втората половина на 1951 год. се започна организирането на резидентури в 13 капиталистически страни, някои от които са комплектувани изцяло в края на 1953 год., а има и такива, които по независящи от нас причини са в непълен състав или без резиденти.

Решението на ЦК на БКП от 21.XI.1953 год. и заповедите № С-308 и № 269 издадени във връзка с това, както и провеждането на мероприятията залегнали в плана на Управлението, доведоха до по-пълно изясняване перспективите, методите и формите на работа на Управлението в Центъра и резидентурите.

С въвеждането на 6-месечните перспективни планове от началото на тази година се даде целенасоченост в дейността на ръководството и оперативния състав. Близкият оперативен контрол и ръководство на резидентурите активизира работниците и даде резултат по линия на по-бързото опознаване оперативната обстановка и използването ѝ за наша работа; за създаване връзки и наблизване в интересувашите ни среди и тяхното оперативни използване. В тая насока помогна и сравнително по-голямото усвояване на чуждите езици от задграничния състав.

На всеки задграничен работник е поставена конкретна задача и дадени указания, а на резидентите - права да поощряват и развиват максимално всяка техни инициатива, като на място утвърждават редица мероприятия по създаване и укрепването на възможно повече връзки /чрез малки банкети, вечери, подаръци и пр., посредством записване в местни клубове, дружества, университети и др./

99
11.7

е на работа в прикритието е създаде ценни връзки, от които черпи политическа информация. По емиграцията се получават слаби материали. Основната задача решена напоследък беше, резидентурата да бъде освободена от положението, в което бе попаднала на блокада от страна на контраразузнаването, вражеската емиграция и различни мошеници.

Х. ИЗРАЕЛ

В момента в Израел работи един оперативен работник и един агент в прикритието. Вторият работник през тази година не се е занимавал с оперативна работа, поради станал провал с негов агент.

Резидентурата държи на връзка 11 агента, някои от които имат възможности за работа срещу трета страна, предимно Югославия, Гърция и Турция, и дават сведения и информации от не особена важност. Понастоящем от там е изпратен на временно пребиваване в Турция един агент с много добри връзки и възможности за работа. Работи се за изпращането на още трима агента, от които единият за по-дълъг период.

В страната се работи с 3 агента, от които извеждането на единия е предстоящо.

Работата на резидентурата до преместването на резидента, може да се прецени като задоволителна, но не са използвани сериозни възможности за вербовка и извеждане на агентура в други страни. Такива възможности се разкриха за извеждане на агентура в Турция, поради което главната насока на работата ще бъде за създаване на нелегална агентурна група там.

XI. АРЖЕНТИНА и КАНАДА

За работа срещу САЩ се използва и територията на Аржентина и Канада. В Аржентина имаме резидентура, която фактически отпочива работа от втората половина на тази година. Водят се 2 разработки – едната по Външно м-во, а другата по вражеската емиграция. Резултат още не е получен, но и двете са перспективни. Създадени са връзки с местни граждани, които ще бъдат ползвани по-нататък.

По Канада работата се води само тук в страната. За сега имаме на разработка 4 обекта, от които един е доведен до вербовка за помощен агент.

Курс
След като се
превключи
по персонален
курс.

от ЗДРДОПБГДСРБНА

III. И З Р А Е Л

От Израел се работи с 8 агента, от които по вражеската емиграция - 1. Не е установена връзка с 5 агента, от които 1 по вражеската емиграция. В страната са вербовани и подготвят за извеждане - 5 агента.

Дейността през изтеклия период беше насочена изключително срещу Турция и в резултат бяха изяснени напълно състоянието на строежа на 3 големи военни летища, за които бяха доставени скици по планове им, както и подробни данни за други три летища, за строежа на нови пътища и коригиране на някои стари. Подробно тези сведения са отразени в пункта за Турция.

Постъпиха подробности за две израелски строителни компании, които са ангажирани със стратегически строежи на САЩ и НАТО в Европа, Азия и Африка, които ще се използват оперативно.

Получихме, освен това, данни за строеж на радарни станции и военно летище за реактивни самолети в Израел.

Ценни оперативни данни и документи се получиха по БНК.

Проведени са подготвителни мероприятия за изпращане агентура с военно-политически разузнавателни задачи в Турция.

IV. Е Г И П Е Т

От Египет се работи с 3 агента по военно-политическа линия. Основното направление на работата бяха Гърция и о-в Кипър, поради което придобитите данни са отразени в пункта за Гърция.

Освен това, са придобити някои гръцки документи за легализация, сведения за дейността на бившия албански крал и антуража му, за дейността на американски бактериологически институт в Кайро; планове на 4 новопостроени големи електростанции в Египет; данни за строеж от американците на голяма аутострада от Дамаск до Кувейт и за нахлуването на американска петролна компания. Получиха се сведения за строеж на ново военно летище в Египет - до границата с Либия, както и данни и снимки на две египетски радарни станции.

Строго-секретно!

131

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

О Т Ч Е Т Е Н Д О К Л А Д

За работата на отдел I-ви при управление II-ро ДС за 1955 година.

През отчетната година отдела в своята работа се е ръководил от решенията на ПБ на ЦК на БКП и заповедите на ръководството на Министерството, като 276,308,269,212 и др.

Главно внимание през годината прец оперативния състав на отдела беше съсредоточено по активизиране работата по американска линия, разкриване разведчиците прикрили се като дипломати в британската, израелската и др. легации, разкриване тяхната агентура, методи и форми на работа, за придобиване на нова агентура, привеждане контингента в известност по всички линии на отдела, засилване работата по разработването на идващите в страната ни чужденци, отпочване работа по вражеските радиостанции "Горани", "Свободна Европа", "Гласът на Америка" и други.

Оперативната обстановка през настоящата година се характеризира с увеличение активността от страна на американското разузнаване и от страна на кадровите английски и израелски разузнавачи, прикрили се като дипломати в съответните легации.

Американското разузнаване, след закриване на легацията си в страната, изпращаха своята агентура главно нелегално, чрез прехвърляне на бандити, то през настоящата година от данните с които разполагаме се вижда, че те усилено използват и легалните форми за изпращане на своята агентура и кадрови разузнавачи, под формата на търговци, туристи, журналисти, научни работници и други.

От данните с които разполагаме се вижда, че пътническото бюро ПАУЛ ФРЬОЛИХ в Западна Германия се използва от американския разузнавателен център "Оси" за изпращане в нашата страна на своя агентура.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 10.09.48 Секретар: _____

2.-

От същото пътническо бюро в нашата страна бяха изпратени двама журналисти от Западна Германия под формата на туристи АЛФРЕД ПРОБЕЛ и РАЙФ РАЙЛ, които установиха връзка с [] [] [], който след 9.IX.1944г. е подържала близки връзки с американските дипломати и офицери.

На три пъти през настоящата година страната ни беше посетена ~~посетена~~ от австрийския търговец РУДОЛФ ПИПЕРШАЙНЕР, който по данни от румънските другари се използва от американското разузнаване за вербовка на агентура и подготвят за шпионаж, диверсионни и терористически актове.

От разработването на същия по време на пребиваването му се установи, че същия осъществи много срещи със съмнителни лица, някои от които са обекти на ДС, а други бяха взети на разработка.

Посещенията които правеше същия на българи, бяха винаги съпроводжани с предварителни проверки, трикове, като скачане от трамвая в движение, движение по безлюдни улици и др.

През този период нашата страна беше посетена от американския журналист ФРЕЙДЪН, който направи интервю на бившите опозиционери П. Стърбински и Асен Павлов и се стремеше също да интервюира най-отговорни наши правителствени и народни ръководители, но това не му се отпаде. След заминаването му се получиха данни, че същия работи за американското разузнаване.

Нашата страна през м. август беше посетена и от ДЕЖЕН ВАЙС МАС ЛЕНЕН, като археолог. Тя посети редица музеи и градове в страната. В последствие за нея се получиха данни, че тя е свързана с американския разузнавателен център в Цариград-Турция. В страната ни идвала с разузнавателни задачи.

Както горните факти, така и от водените разработки от отделение "Специално" - "Кумин", "Изток", "Юлин" потвърждават, активизиране дейността на американското разузнаване против нашата страна, като използва главно своите централи в Турция, Гърция, Австрия и Западна Германия.

По линия на английско разузнаване, особена активност проявяват разузнавачите прикрили се като дипломати в легацията.

Особено активна дейност проявява обекта "Шебек" - полк. РОБЕРТ ЖИЛБЕРТ МАГДОНАЛД СТИВЪНСЪН, военно аташе. Същия по-голяма част от времето си прекарва в пътуване с кола из страната ни. При всички си пътувания той носи топографическа карта, на която нанася новостроящите се пътища, мостове, новите имена на селищата и др. Със себе си носят, както той така и жена му фотоапарати с които правят снимки на военни

3.- 48

обекти придвижващи се войскове части, ешалони и др., като снимат и в движение, както е случая през м. май в гр. Плевен, където в движение отколата снимат военен ешалон. Край с. Горно-Шивачево-Сливенско, край Ловеч и Троян е забелязан да прави снимки на чешми и километрични камъни.

В околните и околийски центрове по времето на обиколките си ходи пеша, в повечето случаи сам покрай военните поделения и обекти, цивилен в износени дрехи, а лятно време с дочен панталон и памучна фанелка, което не го отличава от обкръжаващата го среда, с цел да се маскира и не прави впечатление.

На 19.IX.1955 год. при посещение на СТИВЪНСЪН в Русе бе засечено лицето УМНИКОВ във време на движение, като същия се е движел след СТИВЪНСЪН, като последния му махал с ръка да продължи пътя си без да се спира. Същите този ден са били засичани няколко пъти. УМНИКОВ работи като механик в м/к "Хр. Смирненски". Взет е на предварителна разработка.

Полк. СТИВЪНСЪН проявява особен интерес към летищата в нашата страна и пристанищата, както черноморските така и дунавските които често обикаля.

Активна разузнавателна дейност проявява обекта "Пор" - ЯН КЕМБЕЛ КЛУНАС, втори търговски секретар. Той също предприема чести пътувания из цялата страна. Проявява голям интерес към стопански обекти от национален мащаб, а също и от военни обекти. Използува при пътуванията си топографски карти и фотоапарат. На няколко пъти КЛУНАС ползва колата на пълномощния министър, ползвайки се от случая и правото да се движи из страната без разрешение, главно с цел да избегне проследяването. Често си служи с трикове, като иска разрешение за пътуване по даден маршрут, но не пътува, а ходи из околностите на София.

Особена активна дейност проявява неговата секретарка МЕРИ ЛЕЙН ПУЛ - "Кобра". Тя често прави излети, както лете така и зиме по Витоша и Рила и в повечето случаи сама и преспива в хижите, като тези на "Алеко", "Ситняково", "Грънчар", "Мальовица" и др. Осъществява много връзки с българи, които са интересни и повечето от тях са взети на разработка.

Така например, на 14.VIII.1955 г. към 21.15 ч. близо до язовир "Стелин" е била забелязана заедно с едно лице осветени от фаровете на камион, след което лицето се скрило в тъмнината и изчезнало. Лицето не е установено. Тя е била с мотора си. *Предполага се това да е обекта на ан р/к "Вичаган", който работи в язовир, работи в мината в англ. фирми в страната ни, но ~~английски~~ поведом агитират англ. иланг работи с мис от англ. редакци/-*

4.-16

На 2.I.1955г.засечена на Люлин със ЗЕЛЯКОВ,бивш търговски съветник в Лондон,сега на работа в БДЖ,на разработка в III-то у-ние ДС.

Интересни засечки има и по време на пътуванията й по Дунава, на хижа "Алеко"в театре и др.,които представляват интерес са взети на разработка.

По ~~характер~~ е много смела и упорита.Изучи сравнително добре български език. /

Също така разузнавателен интерес и дейност проявяват пълн.министър ДЖЕФРИ ФЪРЛОНГ и третия секретар БРЮС ГАРДАЙН.

Особено активна разузнавателна дейност проявява и обекта "Хитрец" - ПИТЪР ДАН ГАРДНЪР,аташе по печата чрез пресата,в разговори с различни лица и чрез българите преводачи в легацията.Същия добре владее български език.Използва~~ва~~ ^{и поощрява} нашата преса се превеждат по-важните речи,статии,всички постановления на Министерския съвет,ЦК,докладите на нашите ръководители по-най-различни поводи свързани с нашата икономика,състоянието на ТКЗС,всички статии отнасящи се за отношенията ни с Югославия,интересува~~ва~~ се и след~~ва~~ къде се намират нашите партийни и правителствени ръководители,интересува~~ва~~ се какви слухове циркулират из София,като същевременно прави вражески изказвания по всички въпроси,и станал разпространител навражески слухове и клевети против нашата страна,чрез българския персонал работящ в легацията.

В последно време прояви голям интерес за положението на осъдения ^{и намиращи в затвора} английски шпионин ЮЛИ ГЕНОВ,който е в затвора.Поддържа връзки с най-различни дейци на изкуството;музиканти,артисти,писатели и др.като ги кани в дома си.

През този период засилиха своята разузнавателна дейност и израелското разузнаване,главно чрез прикрилите се в легацията разузнавачи-НАНСЕН БАРУХ,аташе и ВЕНБАСАТ-архивист.

Същите разширяват своите връзки из средите на бившите си съученици,близки и роднини и др.Устройват често приеми на които канят широк кръг наши общественици,писатели,музиканти,артисти и др.в голямата си част евреи или имащи връзки с еврейски среди.Подобни приеми се устройват и само за евреи и на съучениците си.На приеми БАРУХ беседва с участващите по редица ^{изследвания по} въпроси ~~интересуваща го по отношение на нашата страна~~,провежда агитация ^{в която си} по отношение на Израел,а в отделни случаи чрез вицове злослови по ^{адрес} отношение на ~~нашата страна~~. ^{Сравнява ги}

По агентурни данни с които разполагаме е видно,че БАРУХ проявява разузнавателен интерес по отношение строежи на скривалища,здравни и други сгради-по донесение на аг."Алексей",за преобучението на

свикваните запасници, имаме ли атомно въоръжение и др.

Чрез агент "Невски" проявява интерес към политическия живот у нас и особено по отношение на бившите и тези които се намират в затвора опозиционни лидери.

През този период бяха засечени много интересни връзки, като ИЗРАЕЛ МИТРАНИ, атомен физик, член на БКП, ЯКОВ АРИЕ, зам. началник "Минни и геоложки проучвания", ГЕОРГИ БАКАЛОВ, началник управление "Трудови резерви", които са в състояние да информират израелското разузнаване с поверителна информация.

Чрез Палестинския комитет активизира дейността и агитацията за изселване в Израел, предимно на лица заемащи отговорни постове в нашия апарат и на техническите кадри. Издават и разпространяват информационен бюлетин от началото на годината в 100-150 броя, който се разпространява предимно в София, а в последно време се издава в над 300 броя и разпространява в цялата страна между евреи и някои българи.

По агентурни данни е видно, че израелска легация в разстояние на 3 години е получила чрез БНБ само 13.200 лв., сума явно недостатъчна, но не са още разкрити действителните източници за получаване на средства в български пари.

По отношение на аржентинска и египетска линии не са получени никакви данни за провеждане на шпионска и друга вражеска дейност.

Друг способ, който активно се използва от горните разузнавания е рязкото повишаване числото на посещенията на лица като американски, английски, израелски и др. граждани в нашата страна под най-различни форми, като търговци, туристи, журналисти, културни деятели и други.

За разлика от миналата година през настоящата се проведеха активни мероприятия по отношение на идващите чужденци, в резултат на което се установиха интересни техни връзки и взети на разработка.

Общо състоянието на контингента по отделните линии установен през 1955г. е следното:

№ по ред	Линии	Установени вотрел	проучени	на р/ка при нас - друга- де.	О.Д.
1.	Американска	1.411		1	127
2.	Английска	325	325	-	120
3.	Израелска	511	199	5	32
4.	Аржентинска	60	5	-	3
5.	Египетска	48	25	-	2
	ОБЩО -				

6.48

През цялата година освен с установяване и проучване на новия контингент се работи и по установяване и уточняване на стария такъв по всички линии, които фигурират само на списъчен отчет. Така например, американско отделение е проверило по списъчния отчет и е взело съответно отношение по 1.400 лица, английско отделение по 325 лица.

Въпреки наличие на известни успехи в сравнение с миналата година, в установяване на новооткрития контингент и поставяне в известност на стария; все още не е преведен докрай в известност и подреден по списъци, а за тези които заслужават да се открие отчетно целю.

Темпото на провеждане в известност стария контингент е бавен, което трябва да се усили и в първите няколко месеци на 1956 г. се подреди и сложи край. Американско отделение да приведе в известност и установят всички лица свързани с американската организация "Уницеф", "Кеер", "Уинка", "Дорка" и дружество "Петрол". За тази цел да се разпределят горните организации на отделните оперативни работници и в най-скоро време да установят лицата и приведат в известност горните организации и свързаните с тях лица, по които се вземе конкретно отношение.

Сериозен недостатък по работата с контингента се оказа, че лесно се заловихме да работим по него и голяма част от лицата, които трябва да се вземат на отчет по списъците с които разполагаме, главно по американска и английска линии се оказаха, че са взети на отчет от други поделения.

Освен това сериозна слабост е, че съвсем малка част от контингента е обезпечен с агентурно наблюдение, която задача трябва за в бъдеще през 1956 г. да стои като основна по отношение на контингента.

На контингента все още не се гледа достатъчно като източник от където ще възникват разработки и вербова агентура.

В края на 1955 г. се водят следния брой разработки по линии:

№ по ред	Линии	гр. актив-ни	лично актив.	л. предва-рителни	на Н.Д. пр. с-би	О.Д. 0
1.	Американска	1	6	9	15	127
2.	Английска	2	23	8	32	120
3.	Израелска	-	7	4	6	54
4.	Аржентинска	-	3	-	-	-
5.	Египетска	-	1	-	3	6
	ОБЩО-	3	40	21	58	310

7.-49

Смисъл

Голяма част от разработките като Н.Д. Гестаповец", "Кълвач", "Фашист", "Ренегат" водени от о.р. Йотов, Спасов и Велев не са подсигурени с агентура по американска линия, а също и много разработки по английска линия не са обезпечени с агентура и особено с качествена и с възможности. Такова е състоянието и по разработките "Равина", "Маша" "Хиена" и "Франко", — по изraelска линия.

*)

През отчетния период по-упорито се работи по активна разработка "Рак" д-р НИКОЛА АЛЕКСИЕВ НИКОЛОВ по американска линия, която от предварителна прерасна в активна, предвид получените данни, че се интересува от разузнавателни сведения, за които е разпитвал на тъмно агент "Родопски". На последния обекта е доверил, че в гр. Виена се запознал с офицери от американското разузнаване, като му е заявил, че от дълго време бил под наблюдение от тях и дори след завръщането му в България също щело да продължи.

Пред агента заявява, че знаел с положителност за наблюдението му от ДС и всички разговори води на улицата или в ресторант. В последната среща на обекта с агент "Родопски", същия е проявил интерес по отношение военните поделения в гр. Дефин от където е агента, за командирите на съдите и тяхното въоръжение.

По разработка "Рак" — ЕДУАРД КОЛ, полицаи при английската легация и жена му успешно бяха внедрени чрез умели комбинации агентите "Руси" и "Капри", които успяха да спечелят доверието му. Подработвайки правилна линия на поведение на агентурата и умелото им ръководство, същите оказаха силно въздействие върху обекта "Рак" за желанието му да остане в нашата страна, което в последния момент се провали с внезапното му отзоваване и отказа на жена му да остане и отправените заплахи срещу обекта в случай, че остане. След заминаването си обекта на два пъти прави постъпки за връщането му в нашата страна, като му беше отказано.

По разработка "Очиларката" — КАТЛИН МАРИ БАРИ, машинописка в легацията, успешно бе внедрен агент "Станчев", който създаде много близки и интимни отношения с обекта. Същия успя в процеса на дружбата им да я приведе от вражески позиции да симпатизира и то искрено на нашата страна и народ, което тя открито изказваше.

По разработките "Хрътка" — ДЕНИС ДЖЕЙМС СОНС и "Кон" — ДОНАЛД УЙЛСЪН — радиотелеграфисти при английската легация бе насочена агентура

8.-20

която създаде трайни връзки с обектите и се ползват с доверие пред същите, пред които правят изказвания от политически характер и търсят дружбата на агентите. Но освен общи изказвания и двамата до този момент не правят каквито и да са изказвания по отношение на своята работа като съзнателно се въздържат, а така също и по отношение на англичани от легацията.

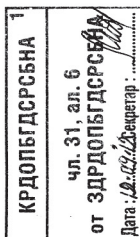
Особено интересна е разработката "Кобра" - МЕРИ ЛЕЙН ПУЛ, секретарка на търговския аташе на английската легация. Същата създава много връзки, както в София, така и в провинцията, които в болшинството си са интересни и взети на разработка. Към обекта са насочени 4 агента, които успешно създадоха връзки, а някои от тях и продължиха по няколко месеци, но и до там се стигаше като тя, чрез обещания за срещите и приемане в къщи, постепенно ги отблъскваше и изоставяше. Същата често пътува сама по Рила и Витоша със ски по хижите. По време на пътуванията осъществява срещи с доста лица. Такова пътуване сама има и на 24 декември т.г. от София с кола до Боровец, а от там пеша до хижа "Завратчица", където е преспала две нощи и през Кара-гьол обратно в Боровец и София. В това си пътуване осъществила много интересни срещи с инж. ИВАН В. ЙОРДАНОВИЧ от София, на работа във "Водострой", който за един месец бил в пункт 12, намиращ се под горната хижа на няколко километра и където при пътуването от Боровец се отбила и била посрещната от инженера и провели продължителен разговор от който личело, че се познават. Лицето е установено и се проучва, след което ще се вземе отношение по него.

През годината и особено през последните месеци в американско отделение са открити 10 предварителни разработки, които за сега се очертават като най-важните в отделението и отдела.

Така например, новооткритата разработка "Шпионин" - инж. МИЛКО Д. ИКОНОВ, по повод засичане връзките му с австрийския търговец РУДОЛФ ПИПЕРШАЙНЕР, за когото разполагаме със сведения, че е американски агент, който се използва от същите за вербовка на агентура за провеждане на шпионаж и диверсионни и терористически актове. Обект "Шпионин" е бил дълги години в Австрия, през който период се е занимавал със спекула и контрабанда. Минавал е границите на Чехословакия, Унгария, Италия и е арестуван много пъти в тези страни. Установено е, че през този период, когато е посещавал Унгария е подържал връзки с двама американски дипломатически чиновници в Буда-Пеща. Подържал е връзки и с лица, за които е имало съмнение, че работят за американското разузнаване.

9. 24

По време пребиваването на ПИПЕРШАЙНЕР в страната ни е посетил обекта 12 пъти. Както по обекта, така и по останалите връзки на ПИПЕРШАЙНЕР се работи активно.

Разработка "Оси"-американски разузнавателен център в Западна Германия. Получиха се данни, че в гр. Хановер съществува американски разузнавателна организация-американски военновъздушни сили "Оси". Тази организация използва пътническото бюро ПАУЛ ФРЬОЛИХ в гр. Хановер за изпращане на агентура в разузнаването от американците страни. Освен това, лицето АНДРЕЙ САНЧУК на служба в "Оси" е вербовал изменника на Родината [] [] [] за работа против нашата страна.

По разработката е изготвен план.

В резултат на разработването ѝ е открита и предварителна разработка "Зоза"- МАГДА СТЕФАНОВА ИЛЧОВСКА, по повод съмнителните ѝ връзки със западногерманските журналисти. АЛФРЕД ШРАБЕЛ и РАЛФ ГАМЛ, дошли в нашата страна като туристи по линия на горното бюро. Освен това обекта е подържал връзки с американци по време на пребиваването им в страната ни.

Останалите новооткрити разработки по американска линия са интересни и заслужават голямо внимание и активно да се работи по тях, което може да доведе до получаване на добри резултати.

По английска линия има новооткрити 7 активни, 11 Н.Д. и 7 предварителни разработки.

По израелска линия са открити нови 4 предварителни разработки

По аржентинска линия чрез агент "Атила" са взети всички необходими ключове от легацията по провеждане мероприятие "З", за което предложението е утвърдено и се изчаква удобен момент да се проведе. Чрез инф. "Грета" са взети ключовете от квартирата на обект "Табчо", също за устройване на мероприятие "З", което е предстоящо и отпечатък от ключа на касата на легацията.

През тази година са закрити . 2 . акт. 19. . Н.Д. и . 2. . предварителни разработки.

Работата на оперативния състав в отдела по много от разработките, а може да се каже и общо по разработките, все още не е задоволителна, главно по следните причини:

1. Липсата на достатъчно по качество и количество агентура имаща възможности и ползващи се с доверие пред обектите за успешното им разработване.

2. По-голяма част от разработките не се работи достатъчно активно и целенасочено, като "Рак", "Хрътка" и др., а същевременно в голяма

10.- 22

част от о.р. липсва достатъчно упоритост; настойчивост и инициативност, щото да доведе до край водената от него разработка и малко време се отделя за тях, а се впускат в текущи задачи и по второстепенни мероприятия, като се изоставят основните, най-важните, които могат да решат изхода на дадена разработка.

3. Незадоволително се предлагат и използват агентурните комбинации като силно средство, които могат да решат отделни моменти или изцяло изхода на дадена разработка.

4. Провежданите някои комбинации от отделение английско по отношение на дипломатите и чиновниците от легацията, страдат от разработването им, така щото да не се ограничават само с успешното запознанство, но и с укрепване и продължаване връзките за продължително време.

5. Все още не се обезпечава системен контрол по изпълнение на запланиваните мероприятия по разработките и поставените задачи от ръководството от страна на отдела и отделенията.

Необходимо е да се засили още взискателността по отношение на работата към целия оперативен състав от страна на ръководящия състав.

Налична агентура в отдела към 25.XII.1955 година

№	Линии	Агенти		Информатори		я/к	
		ста- ри	но- ви	стари	нови	стари	нови
1.	Америк.	23	3	6	1	25	3
2.	Англ.	28	5	28	5	39	6
3.	Израел.	7	2	6	4	5	4
4.	Аржент.	3	1	3	-	3	-
5.	Егип.	4	-	-	-	2	3

В работата с агентурата няма съществено подобрене в сравнение от това на 1954г. Агентурата е недостатъчна по количество и качество, щото да обезпечи цялостно разработване на обектите и особено контингента.

Нововербованата агентура през този период от .11. . агенти и . 10. . . информатори са все още крайно недостатъчни по всички линии.

11. 23

Понастоящем отделенията работят по 12. кандидати на постепенно привличане с които се провеждат срещи. Амер. 2. . . ,англ. . . 5. . ,израелско 5.

Отделенията не можаха да изпълнят в срок запланираните от тях вербовки, благодарение на това, че липсваше в много случаи конкретна насоченост към вербовка на нови агенти, а тези които бяха набелязани по-голямата част се оказаха твърде неподходящи, което наложи, те да бъдат изоставени и да се търсят нови кандидати. Темпото на издирване кандидати и особено изучаването и вербовката та същите беше много продължителен.

Поставената задача всеки о.р. да работи по кандидати за вербовки и вербовка, се изпълняваше от голяма част формално и не се постигнаха никакви резултати. Това се дължи главно на това, че ръководството на отдела и отделенията, не успяха да обезпечат ежедневен контрол как всеки о.р. работи по набелязване и набиране материали по вербовка на агенти.

От нововербваната агентура са по-големи възможности са агент "Виденов"

Голяма част от о.р. при английско отделение се стремят да използват агентура на други служби по своите разработки, което в много случаи е правилно, но не всякога тя е в състояние да разреши изхода на разработката. Няма достатъчно стремеж у същите да създават своя качествена агентура, която правилно да ръководи и умело отправя към обектите дипломати и тяхните връзки.

През настоящия период ценни донесения са давали агентите "Атила", "Александър", "Гоге", "Ангел", "Каню", "Андрон", от американско отделение аг. Ваньо", "Страхил", "Капри", "Добромир", от английско отделение агент "Иванов", "Невски", "Алексей" от израелско отделение.

Все още не са изучени напълно възможностите на агентурата и особено на добрата агентура по отделения.

Ръководството и възпитанието на агентурата през тази година има подобрение, но все още не е задоволително. Не се разработват от всички о.р. предварително грижливо задачите и линията на поведение на агентурата, а контрола от страна на инспекторите и началници отделения е стихийен, понеже не стои като повседневна задача за изпълнение.

Не се прави почти нищо по подобрение материалното положение на агентурата, която е без работа, с оглед да ѝ се намери такава, за което от направените опити се оказва, че сме безсилни за това. Това състояние на агентите води до тяхното проваляне и по-нататъшно изпъл-

12.- 24

зване. В това отношение ръководството на управлението не мисли и взема достатъчно мерки.

В момента без работа са агент "Капри", "Петьо", "Генчо", "Димчо" и други.

За някои от агентите са получени сигнали за неискреност и са набелязани мероприятия за проверка. Бяха проверени аг. "Капри", "Касиера", "Божилов" чрез мероприятие "З" и паралелна агентура и се указа, че са честни към службата.

Понастоящем се проверяват "Бойко", за когото се получи нов данни за връзките му с англичаните, за аг. "Трайчо", "Ваньо", "Стефанов" и "Пенчо" от амер. отделение. Проверката на агентурата изобщо се провежда много бавно и неоправдано се протача за дълъг период от време.

През тази година бяха изключени за извършени стопански престъпления агентите "Рекс", "Персимов" и "Методи" от амер. отделение.

Като основни задачи през следващата 1956 г. си остава вербовка на нова качествена агентура и нейното възпитание, която да е в състояние да обезпечи цялостното и резултатно разработване на всички обекти.

През 1955 г. са запланирани 2376 . . . срещи, от които са проведени 2139 . . . с 1639. донесения, от които с опер. стойност 379 .

От горните цифри е видно, че има известно подобрение, в сравнение с миналата година, но то е главно по линия на намаление чувствително несъстоятелите се срещи. Все още като основна слабост си остава ниското качество на провежданите срещи с агентурата, резултат от което имаме малкото получени донесения; с опер. стойност, което се изисква от зап. 308.

По работата с окръзите, за разлика от 1954 г. чувствително се подобри, макар, че още много може и трябва да се желае. Докато през миналата година почти нямаше никаква представа за работата на окръзите по нашите линии, то през тази година работници от отдела обхожда всички окръзи, някои по два-три пъти, а също и много околийски управления, което даде възможност общо да се запознае със състоянието на работата по нашите линии и даде указания общо и конкретно по много от водените при тях разработки. Бяха взети и се водят на контрол към отдела по линии най-важните разработки.

Освен посещенията по места се викат и отделни о.р. от провинцията по отделни важни разработки, или се изискват само материалите с които се запознава отдела и се дават конкретни указания. През годи-

13 25

ната са викани 8 о.р.от провинцията и разгледани още 3 разработки.

Работата с конкретните разработки все още е слаба и е необходимо да се подобри,за да могат действително да бъдат такива,като се следи и получават всички новопостъпващи материали по разработката,а така също и се оказва необходимата помощ и контрол по водене на самата разработка от отдела.

Подобряване работата по окръзи може и трябва да продължи и през 1956г.,което да е една от главните задачи на отдела.

София,28.XII.1955г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ВИ,
УПРАВЛЕНИЕ II-РО ДС
ПОДПОЛКОВНИК

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ
המשרד הארצישראלי בבולגריה

27

ТЕЛЕФОН 7-44-27

СОФИЯ

ПОЩЕНСКА КУТИЯ 396

За телеграми: MEMИЗРАЕЛ

София, 11 Февруари 1953 год.
Бул. Ал. Стамболийски 50

До Другаря

ПИШКО ПАРЛО
ПЛОВДИВ Бул. Цар Освободител 6

Уважаеми Хавер,

Съобщаваме Ви, че следващата група от емигранти заминава-
щи за ИЗРАЕЛ ще тръгне от гара София на 18 Март т.г. 8 часа сутрин

Наредете до заинтересуваните да почнат своята подготов-
ка като особено и на всека цена да се снабдят с новите лични
паспорти за да имат възможност да се снабдят с нужните докумен-
ти нужни за снабдяването им с изселнически паспорт. Най рано на
1 Март т.г. да дойдат лично в София снабдени с всички документи
за изваждане паспорт, транзитни и изходна визи, като за изходна ви-
за на всека цена да бъдат отписани от адресната служба в града
Ви, като за тая цел бъде сложен нужния щемпел в специалната стра-
ница за това в личния паспорт.

При идването си в София ще трябва да си донесат и пътни-
те разноски до ИЗРАЕЛ и донесат медицинските свидетелства. -

Леките багажи които ще пътуват фургон, вместо както беше
до сега до ТРИЕСТ, ще бъдат адресирани до НЕАПОЛ с следния текст:
Името по паспорта ИЗРАЕЛ.....виза НЕАПОЛ - Маритима.
написано с латински букви. -

Молим съобщете ни колко души от града Ви ще заминат с
тази група.

Ако на някои от емигрантите се наложи по скоренно зами-
наване, може да заминат и на 28 Февруари т.г.

Със сърдечен ШАЛОМ:

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

Димитър

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

המשרד הארצישראלי בבוולגריה

ТЕЛЕФОН 7-44-27

СОФИЯ

ПОЩЕНСКА КУТИЯ 396

За телеграми: МЕМИЗРАЕЛ

София,

16 Март

1953

Бул. Ал. Стамболийски 50

До Хавера

.....*Никола Карго*.....*Н. Карго*
ул. Цар Освободител 6

Драги Хавер,

Съобщаваме Ви, че предстоящата група от емигранти
готови за заминаване за Израел ще тръгне от гара
София на:

12 Април т.г. във 8 часа сутринта.

Молим осведомете заинтересуваните да почнат
подготовката си и като най-рано на 27 Март снабдени с
необходими документи да дойдат в София за снабдя-
ване с Паспорт, входна, транзитна и изходна Виза.

При идването в София да донесат надлежно непълни
медицинските удостоверения, също и сумите за пътните
разноски.

Осведомете заинтересуваните, които притежават
Дипломи за завършено средно, професионално или висше
образование, че същите в оригинал не се допускат изнася-
нето при напускане на страната, а се допускат само заве-
рени преписи.

Съобщете молим веднага броя на емигрантите, ко-
ито ще заминат на 12 Април.

Обръщаме вниманието Ви, че друга група за Април
няма да има.

С сърдечен ШАЛОМ!

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

Димитров

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ
המשרד הארצישראלי בבולגריה

ТЕЛЕФОН 7-44-27

СОФИЯ

ПОЩЕНСКА КУТИЯ 396

За телеграми: MEMИЗРАЕЛ

София, 15 Юни 1953

Бул. Ал. Стамболийски 50

До Хавера,

..... *Нико Карго*
Кловс

Уважаеми Хавер,

Съобщаваме Ви, че предстоящата група от емигранти за
Израел ще тръгне от гара София на

9 Юни 1953 г. в 8 ч. сутринта

Молим съобщете на заинтересованите да почнат своята
подготовка и не по-рано от 23.VI. да дойдат в София снабдени
с всички документи за снабдяване с изселнически паспорт, вхозна,
транзитни и изходна визи.

При идването си в София емигрантите да си донесат ме-
дицинските свидетелства и суми за плащане на пътните разходи,
същевременно да се отписват от списъците на адресната служба
при Милицията в града Ви и да се отбележава това в личния пас-
порт на съответната за това страница, иначе изходна виза не дават.

Молим Ви да се погрижите щото преди идването на път-
ниците в София да проверите дали всичките документи са в пълна
неправност съгласно напите предимни нареждания, които впрочем
са Ви известни. Съобщете ни молим същевременно колко души от
града Ви ще заминат с тази група.

Слуховете какво емиграцията от сега нататък няма да
става през Турция не отговаря на действителността, тя и за на-
пред не ~~продължава~~ през Итاليا.

С сърдечен Шалом

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

Андрей

13
ДН 396

ПОЩЕНСКА КУТИЯ 396

Бул. Ал. Стамболийски 50

П л о в д и в

220 00

1. Входяща Израелска виза Лв.40.-за ния паспорт
2. Транзитна Италианска виза по Лв.33.35.-на всеки човек над 15 годишна възраст.
3. Транзитна Югославска виза по Лв.34.20.-на човек над 15 годишна възраст.
4. Транзитна Английска виза по 2.50 Лв.на паспорт.

Молим да уведомите пътниците, които ще пътуват на 16. IX. че поради българските празници на 9 и 10. IX. и поради еврейски те светли празници на 10, 11 и 12 IX., а 13 е пак Непелен ден празник, налага се на всяка цена те да дойдат в София най-късно на първи Септемврий сутринта с всички документи за снабдяване с паспорт и визи. Непропускайте да напомните шото документите от двете банки да имат валидност до 17. IX., също и да се отпишат от адресните бюра при Милицията като това им се забележи в съответната страница на личният им паспорт, също да се донесът с себе си и нужното число снимки. Изпращаме Ви 10 бр. медицински свидетелства.

С сърдечен Ш а л о м !

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ

Работы на
интервал 500 м.
и начавшиеся в 1'90 на 1'50 м.
а в 1'30 м.

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ
София

36

Тел: 7-44-27

София, 2 Септември 1954 г.

Адрес за писма:

Пал.Комит.Пощ.Кутия 396

До Хавера

*Кимко Ларс**Кловд**Бр. Цар Освободител 6*

Уважаеми Хавер,

Съобщаваме Ви, че предстоящата група емигранти за И с р а е л ще тръгне от гара С о ф и я на

4 Октомври 1954 г. в 8.ч.сутр.

Молим съобщете на заинтересованите да почнат с подготовката си като кандидатите за заминаване дойдат в София не по-рано от 19 и не по-късно от 23 Септември за своевременното снабдяване с изселнически паспорт и необходимите визи.

При идването си в София емигрантите да не пропускат да се отпишат от адресните регистри при административните власи в града Ви като означат това в съответната страница на личния им паспорт. Също молим преди тръгването на емигрантите за София да проверите дали всичките им документи са в пълна изправност. Съобщете ни моли своевременно колко души от града Ви ще пътуват с тази група.

ВНИМАНИЕ!

Вземете си молим бележка, че от 3 Септември т.г. КАНЦЕЛАРИЯТА на ПАЛЕСТИНСКИЯ КОМИТЕТ ще се помещава на:

БУЛЕВАРД ДИМИТЪР БЛАГОЕВ № 22 /бивш Бул.Македония/III.ЕТАЖ,Апартамент № 8

в Д О М А на А Л Б Е Р Т Г Р А Ц И А Н И.

За тази промена съобщете молим на всички заинтересовани.

С сърдечен Ш а л о м !
ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

Григор

69

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ
Телефон: 5-28-59 С о ф и я Телегр: Палестински Комитет
София, имитър Благоев 22

С о ф и я, 18 Ю л и 1955 г.

Д о Х а в е р а

Сол С. Ливински
Визин

Уваж. Х а в е р,

Съобщаваме Ви, че следващата група емигранти за И з р а е л
ще тръгне от гара С о ф и я на

22 А в г у с т 1955 г. в 8 ч. сутринта

Молим съобщете на заинтересованите, които желаят да заминат
с тази група да започнат с подготовката си с вадене на нужните доку-
менти за снабдяване със изселнически паспорт, като се съобразят с из-
пратената Ви на време Упътване за тази ц е л.

МНОГО ВАЖНО

Понеже някои от емигрантите не се съобразяват с нареждания
на ни и пристигат в София много късно, обърнете молим вниманието им,
че те трябва да дойдат тук с готови документи за вадене на паспорт с
15, дори 18 дена по-рано от авизираната дата за тръгване на групата,
за да имат достатъчно време за действие и се върнат на време в место-
жителствата си за да могат да предадат багажа. Напоследък процедурата
за получаване на паспорти и нужните визи много се е усложнила, тъй че
онези които не спазват точно нарежданията ни и не дойдат на време в
София рискуват да не бъдат включени в определената група за заминава-
не. Съобщете ни молим своевременно колко души от града Ви ще пътуват
с тази група ако има такива.

С сърдечен Ш а л о м !
ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

У П Ъ Т. В А Н Е

С настоящето обръщаме вниманието Ви на факта, че мнозина, заминаващи за Израел, пристигат в София без да са подготвили всички нужни документи или без да са проверили точното съдържание на документите. Затова припомняме наново, че всеки гражданин, получил разрешение от Дирекцията на милицията за изселване, трябва да се снабди със следните документи, необходими за получаване на паспорт и изходна виза:

1. Вирническо удостоверение за всеки член от семейството поотделно, ако е пълнолетен.
2. Удостоверение от Райсъвета /Народен съвет/, в което изрично да е упоменато:
 - а/ семейното положение на мъжа и жената, а също и на децата - ако са пълнолетни;
 - б/ че не са заемали и не заемат държавна отчетническа служба;
 - в/ че не оставят в тежест на държавата стари, недъгави и малолетни деца.
3. Удостоверение от Държавния застрахователен институт, че нямат задължения към същия. В удостоверението да е вписано, че служи за изселнически паспорт и виза.
4. Удостоверение от Българска народна банка за същата цел.
5. Удостоверение от Инвестиционна банка за същата цел.
6. Удостоверение от телеграфо-пощенската станция - че не дължат суми за радиоапарат и телефон и да е вписано, че удостоверението служи за паспорт и изходна виза.
7. Отчислителна бележка от предприятието за всички членове от семейството, които са работили или работят /по отделно/, че са уволнени доброволно от службата. В бележката да е вписано, че тя е издадена, за да послужи пред Дирекцията на народната милиция - отдел Паспорти, за изходна виза.
8. Уволнителен билет, който се предава при вземане изходна виза в Паспортния отдел - София.
9. Удостоверение от КНИК за членовете от семейството студенти, лекари, инженери и музиканти - че нямат задължения към същия.
10. Личните паспорти трябва да бъдат заверени от адресната служба, че лицето е отписано.

ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

Тел: 5-28-59

София

Бул. Дим. Благоев, 22

Телегр. адрес:

София, 21 Ноември 1955 г.

Палестински Комитет, София,
Димитър Благоев, 22

Рр 1/ХХ

До Хавера

Иосиф Д. ВилкманРусе

Уваж. Хавер,

Съобщаваме Ви, че следващата група емигранти за Израел
ще тръгне от гара София на23 Декември 1955 г. в 8 ч. сутринтаМолим съобщете на заинтересованите, които желаят да заминат
с тази група, да започнат с подготовката за вадене на документи нужни
за набавяне на изселнически паспорт, като се съобрази с изпратените Ви
на време Упътване за тази цел. Да дойдат в София два-сетина дена преди
тръгването на групата за да могат спокойно да се снабдят с паспорт и
неоходимите визи, някога което трае сега няколко дена и да донесат с себе
си медицинските въпросници надлежно попълнени, от съответните поликлини-
ки на града Ви придружени с по две фотоснимки и пътните разноски.Вземете си молим бележка и кажете на заинтересованите, че към
обичайният до сега адрес върху вретния/фургонен/багаж да прибавят още
и следните две думи: Transito IsraeleРазпространете между нашите хора известието, че тези които ще
заминат с настоящата група ще имат редкия маслив случай да пътуват с
най-бързия голям трансокеански еврейски параход "ИЗРАЕЛ" който взи-
ма разстоянието Неапол-Хайфа само за 3 дена вместо 5.Съобщете ^{на}своевременно колко души от града Ви ще заминат с
настоящата група.С сърдечен Шалом!
ПАЛЕСТИНСКИ КОМИТЕТ ЗА БЪЛГАРИЯ

И.и.
Какво става с Германов
и М. Мелен? Имат ли намерение
да заминат с настоящата група?

Ис. Хавелович
Г. Кантор

да се вземат
инициатива на преговорите
на поп-ком. вградени
да се посещават каквито
се изпозва юлзари за одобрение
и издаване на неговите еврейски
2.11.1956 г. *Чувае*

стр. секретно I

55

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Р Т

ОТНОСНО-проведена среща с лицето
МАТЕЙ ЮЛЗАРИ- секретар на Конси-
сторията.

На 26.I.1956 година проведох среща с лицето МАТЕЙ ЮЛЗАРИ
секретар на еврейската Консistorия/ община/. Срещата стана в слу-
жебния му кабинет в консistorията.

След като му се представих че съм от МВР, казах че ид-
вам при него, във връзка с неотдавнашното писмо, което са
изпратили до МВР, отнасящо се за Алберт Леви; ако знае да разкаже
по-подробно.

Юлзари ми разказа подробно за биографията на Алберт, че
е бивш собственик на килимарски магазин, че е разведен, каза че
издаването на некролозите е тенденциозно.

Запитах го имат ли нещо конкретно предвид като се пише в
писмото до нас, че зад Алберт стоят, Палестинския комитет и Изра-
елската легация.

Конкретни неща нямам предвид- каза Юлзари- не можем да
заклучаваме, защото Алберт е неграмотен човек. На въпроса ми, какво
ви дава основание да мислите че именно Палестинския комитет и Изра-
елската легация, са подготвили това писмо.

Палестинския комитет е чужда агентура. Тоя комитет е
създаден преди 9.9.1944 година. Задачите му са да агитира, подпомага
улеснява и пр изселващите се еврей. Според тях отечеството на евре-
те е Палестина. До откриването на Палестинска легация в България
комитета имаше право да издава входни визи за Израел. До известна
степен съществуването на комитет бе оправдано, преди откриването
на ~~израелската~~ легация, но след това ние считаме че не е оправ-
дано. За това нещо ние/ консistorията/ сме правили изложение до
ЦК на БКП- др. Белчев от външния отдел.

Палестинския комитет извършва разни тъмни зделки. Те на пр. вземат парите на тия които се изселват, а в Израел има ги привеждат в лири. На тий пък които нямат им дават - плащат на пътя до Израел. За всичко това аз нямам конкретни данни, но се шука из нашите среди. Изселващите се също шукуват, но понеже са заинтересовани, не смеят много да приказват. Има такъв факт на пример. Консисторията беше отпуснала стипендии на студенти-еврей, които се задължаваха, като завършат, да останат в България. Няколко души след това, обаче, пожелаха да се изселят и когато поставихме въпроса да върнат парите, а те не бяха малко - към 100-150 хил. лв. стари пари, на другия ден ги донесоха. Ясно беше че тия пари им бяха дадени от комитета.

Палестинския комитет има свой агенти и в околните градове с призвание да агитират за изселване, да упътват и улесняват изселниците и пр. В Пловдив има един който нищо не работи и сигурно е платен от тях. Почти всички техни представители в провинцията са ни известни, а освен това имаме и някои техни писма и нареждания изпращани от София за провинцията.

Палестинския комитет сега се оглавява от Грациан - стар реакционер, мисля че е италиански гражданин. Той е в постоянна връзка с израелската легация и духовния съвет. С духовния съвет работата е малко по-друга, защото там имаме наши хора които ни уведомяват за работата му. Понякога там / в синагогата / отиват хора и от легацията, но ние винаги се научаваме.

Палестинската легация устройва разни приеми на които кани наши еврей. На един такъв до колкото си спомням бяхме поканени и ние от консисторията / 1953 год. / но след дълго умстване решихме да не ходим, за което бяхме мъмрени от външно м-во. Миналата година /1955 год/ на пр. по случай нашия / еврейски/ великден в легацията бяха поканени около 40 души, болшинството от които са ни известни. На последък легацията иска от консисторията да и дадем снимки, списъци и други документи за гонението на евреите от фашизма. Това нещо им трябвало за някаква изложба която ще правят в Израел. Всичко това обаче се урежда чрез външно м-во.

На търговане му казах че може пак да се отнесем до него ако стане нужда, на което ми отговори че враговете са общи и ще си помагаме.

Горното донасям за сведение.

23 .I. 1956 год.

Ст. разузнавач

С о ф и я.

Delebov

*Да се дават
данните / в
представителни
еврейски
функции
и т. д. Гот. -*

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОТЧЕТЕН ПОКЛАД

За агентурно-оперативната работа на
отдел I-ви, при II-ро управление ДС, през
1956 година.

I. АМЕРИКАНСКО РАЗУЗНАВАЊЕ

Оперативната обстановка през отчетниот период се карактери-
зира со особена активизација од страна на американското разузнавање
което засили испраќањето на свои агенти во страната ни, како по
нелегални патишта, така и по легални – под формата на трговци, ту-
ристи и културни дейци.

Така през м. мај т. г. имаше за втори път у нас, во качеството си
на "археолошка", свързаната со американскиот разузнавателен център
во Турција, англичанката Джейн Вайс Макленен. Од проведеното над неа
агентурно и външно наблюдение се установи, че тя няма никакви поз-
нания во археоложкото дело, нито пък прояви особен интерес към исто-
рическите паметници во посетените од неа археологически музеи во
градовете Кюстендил, Самоков, Плевен, Търново, Коларовград, Русе и
Пловдив. Повече од засечените среци на Макленен со български гражда-
ни не представляваха оперативен интерес, имаха случаен характер. Од
тези среци заслужават нашето внимание само две, а именно: среците
на Макленен со Димитър Петров Димитров – директор на Археологически
музеи, член на БКП – станали во кабинета на Димитров. За тия среци
той не говореше пред никого од останалите сътрудници, нито пък ѝ
даваше придружители, както това обикновено става со други археолози
и чужденци, посетили страната ни. Като се има во преглед, че Димитров
во миналото е бил асистент на Богдан Филов и во донесенијата на аген-
та "МАВРО", според които Димитров е бил во много близки отношения со
немските кадрови разузнавачи д-р Кох и Вурцингер, на когото помог-
нал да изготвят списък на 400 българи – интелегенти, определени да

23.

23

честни агенти. Напоследък те прави такива усилия, но има още много да се желае.

Една от основните причини, това е слабост и ненавременно реагиране от страна на оперативния ^и разведчен състав на отделението, което повече предсверва на агентурата и много рядко проверява. И до известна степен проявява невярие в сигналите за предателство.

От друга страна, причина за това е и обстоятелството, че не се използват от оперативния състав възможностите на наличната агентура за взаимната им проверка.

Като основни задачи пред линията за следващата година, според нас следва да бъдат:

Придобиване на най-разнообразна агентура, с качества за внедряване към кадровите разведници и други обекти; проверка на тая, която работи в английската легация и по-бързото изгонване нечестните; и сериозно подобрене работата с цялата агентура.

III. ИЗРАЕЛСКО РАЗУЗНАВАНЕ

От данните, които се получиха през отчетния период се вижда, че израелското разузнаване проявява активност и главно в две направления: от една страна събиране сведения, преди всичко каквото е настроението сред народа след XX-тия конгрес и най-вече сред партийните членове след Априлския пленум на нашата Партия, каквото е строителството на граничните фортификации, въведено ли е у нас атомно съоръжение и пр.

По-характерно обаче за израелското разузнаване през годината е, че то засили агитацията за изселване сред евреите. Тази агитация се провеждаше, както от израелската легация, така и от Палестинския комитет, които с пропагандна цел устройваха срещи, приеми и по случай религиозни празници, на които проектираха филми за живота на населението в Израел, представен в най-приемлива светлина.

Особено активен агитатор за изселване в Израел бѣ председателя на Палестинския комитет - Грациани, който след завръщането си от 15 денов посещение в Израел, заяви на агент "ЧЕЛН.С", че ще агитира евреите да се изселат до тогава, докато не останат само хиляда до 1,500 души евреи - най-върли комунисти.

Прави впечатление изключителната осведоменост на израелските дипломати и особено на Барух за нашия политически и стопански живот. Такава осведоменост Барух прояви по Априлския пленум на ЦК,

24/10/53
24.

за делата на пр.Димитър Ганев стисне реабилитацията на Трайчо Костев и пр.Трябва да се каже обаче,че източниците за тази осведоменост на Барух за нас все още не са изяснени.

Според проверени данни от агент"САЛТОНОР" и потвърдени от незавербован източник"ТОТКА",легацията разполага с парични фондове за подпомагане на старци и близките на репресирани от Народната власт евреи.Такава помощ,според същите източници са получили жената на ликвидирания английски агент Нисим Алмузино,еврейката Лунна и двама евреи от Русе.

По време на агресията срещу Египет,израелската легация издаде извънреден брой бюлетин,със задача да оправдае агресията,а председателя на Палестинския комитет,наред с разпространяването на бюлетина сред евреите,открило възхваляваше и одобряваше предприетата агресия.

ПО КОМТЕГГЕТА

През отчетният период,по линията е установен контингент както следва:

№ ПОДЛИННИК	УСТАНОВЕН	ПРОУЧЕН	ОД	НА Р/КА
1.Стдоление Ц	565	489	30	8
2.Софийски	82	82	16	10
3.Пловдивски	8	8	8	-
4.Старозагорски	-	-	-	-
5.Варненски	19	20	4	1
6.Врачански	14	14	4	2

Основната част от контингента са лица,посетили легацията през годината.От 451 човека,посетили легацията,една значителна част от тях са и посетили във връзка с идването в България на те и близки или тяхното отиване в Израел.Такива посещения имаше седем през второто шестмесечие,преди Пловдивския панаир и по време организиранияте екскурзии от Израел за страната.

Необходимо е да се отбележи,че на малка част от посетителите легацията,сколо 41 човека са членове на Партията и са ходили там заради уреждане документите за сесето или това на близки заминаване в Израел.

От Наличните отчетни дела по линията,съвсем малък процент,сколо 20%се наблюдават агентурно.Една от причините за това е разнородния социален,културен и професионален състав на контингента.Но основна причина за това си остава липсата на агентура из

КРДПБГДСРБЗНА
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДПБГДСРБЗНА
Дата: 12.02.1999

25.

104
25

еврейските среди, поради което и работата по контингента си остава слаба.

ПО РАЗРАБОТКИТЕ

През годината общо по линията се ведят разработки:

№	ПОДЕЛЕНИЕ	Г.А.	Л.А.	Гр.Пр.	Л.Пр.	НД
1.	Отделение Ц	-	8	-	5	7
2.	Софийски	1/2	-	-	5	-
3.	Пловдивски	-	-	-	6	1
4.	Старозагорски	-	-	-	-	1
5.	Варненски	-	-	-	-	2
6.	Врачански	-	-	-	-	2

От тях неведнъж има само във ДС-Варна - 1 наблюдателно дело, което не представлява особено интерес.

Като основни разработки през годината са били "ДРЪВНИК", "КУЧЕ", "ХАНЪМКА", "ФРАНКО", "РАВИНА", "МОШЕ", "ТАРАНТО", Татяна Аленка в центъра и "НАЦИОНАЛИСТ" в Пловдив.

В резултат на работата по горните разработки, са се получили резултати както следва:

1. По разработка "ДРЪВНИК", установи се, че много добре е осведомен по редица партийни и държавни въпроси, преди същите да са станали широко известни на нашето общество. Въпреки многократното му външно наблюдение, не бе засечена нито една негова връзка. Това се дължи до известна степен до лесното преследване на външното наблюдение от отдел VII-ми, което той почти винаги скриваше. Направени бяха усилия за преследване на мероприятия в и му, но поради недостатъчна въискателност от страна на началника на отдела и незадаблостта от страна на инспектора и старши разузнавачите Петров и Агаин се пропуснаха благоприятните обстановки за преследване на тия мероприятия, поради което едва сега след три месеца се преследват.

Значителна част от силите и работата по Барух бяха хвърлени за документиране на интимните му отношения с [] [], с оглед оперативното използване, но впоследствие поради стесняване на обстоятелствата се отказахме от това мероприятие.

2. По разработка "ФРАНКО", зведена на Алберт Моисе Грациани

26

председател на Палестинския комитет в България, се установи, че проследва усилена пропаганда за изселване в Израел, поставя задачи на друг обект в гр. Пловдив за проследване на една жена от Пловдив изселена в Израел, а така също, че ходатайства пред легацията за отпускане на помощи на нуждаещи се евреи. Установи се също така, че Грациани участва в списването и разпространяването на бюлетина на израелската легация.

В на Грациани е вече проследено мероприятияе., което по вина на управление, все още не дава очакваните резултати.

Напоследък се установиха редица връзки на обекта, които срочно следва да бъдат изучени и са вземат стъпки към тях. Необходимо е по обекта да се вербова срочно агентура, тъй като наличната такава - инф. "ИЛИЯ" и аг. "ФЕНИКС" не са в състояние да разкрият неговата шпийска дейност.

През отчетния период интересни данни се получиха и по обекта "ЗЛАТАРИ" - Алберт Бенцион Захаря, редициска връзка на обекта "КУЧЕ".

От агентурни данни се вижда, че той проявява интерес към производството на мини-Димитрово; както произвежда фабрика "Каменина"; както е снабденост на аптеката в мини Димитрово и пр., което го уличава като вероятен информатор на легацията. Още повече, че от агентурни данни се вижда, че обекта Варух е съведомен за състоянието на снабдяването с хляб в Димитрово/че има спашки, че хляба не стига и пр./, което най-вероятно е взел от Захаря.

Интересни данни се получиха и по разработката "НАЦИОНАЛИСТ" ДС-Пловдив, който дотеря на агент "ГЪЛЪБ", че съведомява легацията по някои въпроси, вършени от израелската община в Пловдив, а така също обекта води усилена агитация за изселване в Израел по указание на Палестинския комитет, чийто представител в Пловдив е той.

От данни по мероприятията "Ъ", "НАЦИОНАЛИСТ" получи задача от обекта "ФРАНКО" да проучи лицето Мария Костадинова, която в края на миналата година е заминала за Израел и след проследването на която, обекта изпрати писмени сведения за нея.

По останалите разработки през отчетния период особени данни не са получени.

Наред с изброените по-горе положителни страни, работата по разработките има и сериозни слабости. Главна и основна слабост остава липсата на агентура и особено на такава из еврейските среди, а от друга страна недостатъчно задълбоченост и анализ при разглеждане на материалите. Освен това, трябва да се добави и неуме-

27. ²⁷~~26~~

нието да насочваме силите си по основните въпроси от разработките.

Друга съществена слабост е несовременното реагиране и из-
позаване създадената обстановка по разработките, благодарение на
което дълго време нямаша да се проведе мероприятията..... в.....
.....на обекта "ДРЪВЕНК".

ПО РЕАЛИЗАЦИИТЕ

През годината по линията няма извършени реализации.

ПО АГЕНТУРАТА

Към края на годината, по линията има агентура, както следва:

№ ПОДЕЛЕНИЯ	АГЕНТИ	ИНФОРМАТОРИ	РЕЗИДЕНТИ
1. Отделение Ц	7	11	-
2. Софийски	-	-	-
3. Пловдивски	4	-	-
4. Старозагорски	-	-	-
5. Варненски	-	-	-
6. Врачански	-	-	-

От тях нововербовани има двама агенти в Пловдивски окръг,
които не са с особени възможности, и един в София, който има пер-
спективи да се развие като добър агент.

От приведените по-горе таблици се вижда, че линията се намира
в много лошо състояние, както по качество на придобитата до сега
агентура, така и по количество. Обстоятелството, че през годината,
почти нито едно от подделенията не са вербовали агентура говори, че
те са подценявали този въпрос и не само него, но и линията като ця-
ло, макар да са нямали никакво съзнание да правят това.

Основна причина за това е непрекъснатото все още схващане,
както в оперативния състав, така и в ръководния състав а Отде-
ленията, че евреи за евреи не донася, което от не смелите тук и
провинцията спити се напълно проверга. Необходимо е час по-скоро
да се ликвидира с тази слабост и смело вербова агентура из патриотично
настроенията евреи.

Работата с наличната агентура също така не е много задоволителна.
Подготвяната за срещите все още се подценява от страна на
оперативните работници, поради което получените данни не се анали-
зирват, а от тук и поставените задачи не са конкретни и не целят
една обща цел, а са такива само въз основа на данните от досегашни

~~10728~~

33

33

33

33

Строго секретно!

ДО *Кендранин Комитет*
"СЕКРЕТАРИАТА" НА ЦК НА БКП

Т У К
=====

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: ликвидирането на Палестин-
ския комитет в България.

Палестинският комитет в България е основан през 1923 го-
дина в ръководството на който са влизали представители на най-
реакционните и буржоазни ^{еврейски организации и} партии.

След 9.IX.1944 година се конструира нов комитет, състав на
който е бил из средата на ционистическите организации, като: Единна-
та ционистическа организация, "Поле-Цион", "Д-р Херцел" и др.

От начало комитетът се е ръковолил от еврейската агенция,
със седалище в Йерусалим, а по-късно се ръководеше от Министерство
на емиграцията в Израел, като главната му задача е била да улеснява
българските евреи при емигрирането им в Палестина.

След откриването на израелската легация в София през 1952
година, правото на комитетът да издава входни визи бе отнето, като
същия остана да изпълнява техническа, спомагателна работа във връз-
ка с емигрирането на евреите, а именно: да информира желаещите за
изселване, какви документи е необходимо да набавят, начин за снабдя-
ване и от кои учреждения, кога има кораби за Израел, разносните по
пътуването и пр., изготвя списъци на емигриращите и ги представя в
легацията за издаване на входни визи, а така също подпомага с пари
нуждаещите се при тяхното емигриране.

Комитетът за своето функциониране се снабдява със средства
от легацията и от доброволни дарения на по-заможни евреи, които

2.

емигрират за Израел.

Същият е в постоянна връзка с израелската легация в София и фактически неговата техническо-спомогателна дейност, посочена по-горе се явява част от официалната дейност на израелското дипломатическо представителство у нас. Също така редица данни показват, че израелските дипломати използват комитета за свои цели и нужди, което сериозно наврежда на интересите на нашата страна.

Комитетът не е ретсидентски инквизиция.
Понастоящем в комитета работят следните лица:

АЛБЕРТ МОИС ГРАЦИЯНИ, роден на 15.V.1886 година в гр. Русе, евреин, испански гражданин, вдовец, живущ на бул. "Дим. Благоев" № 22, където се намира и самата канцелария на комитета. Произхожда от буржоазно семейство. Завършил е висши стопански науки във Виена-Австрия. Владее немски, френски, италиански, испански и турски езици. На работа в комитета е от 1953 година, от начало като служащ, а понастоящем е председател на същия.

ВИТАЛИ ИЗРАЕЛ ТАРАНТО, роден на 7.XII.1895 година в град Пловдив, евреин, български гражданин, женен, живущ на ул. "Раковски" № 156 - София. Помага на ГРАЦИЯНИ, като улеснява емигриращите при набавянето на документи и други услуги.

Предвид на това, че дейността на Палестинския комитет се дублира с тази на израелската легация у нас и че същата го използва често пъти за свои цели против интересите на нашата страна,

ПРЕДЛАГАМ:

дейността на Палестинския комитет да бъде преустановена и същия бъде ликвидирен, *което да се извърши от органите на Нар. милиция.*

София, _____ III. 1957 година

ПРЕДЛАГА,

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

~~Генерал-полковник~~

Поверително!

30

КРДОПБГДСРСБНА
ча. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.02.1948 Секретар:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СПРАВКА

Относно: Палестинския Комитет
в България.

Организация, която е имала за цел да възпитава в ционистически дух българските еврей и да ги подготвя за бъдещето им имигриране в Палестина е съществувала в България още преди 9-ти Септември.

През 1946 год. е бил образуван Палестински комитет, в който са влизали представители на всички ционистически партии, разбира се с изключение на евреите комунисти. Същата година гост на този комитет е бил сегашния министър председател на Израел Бен Гурион.

След образуването на държавата, през време на масовата имиграция на българските еврей /1948-1949 год./, Палестинския комитет е организиран, насърчавал и подпомагал изселвачите се. В известни периоди той е имал и административни функции, като е издавал и визи. Виден деятел на палестинския комитет, през това време, е бил д-р Конфино понастоящем притежател на кредитно учреждение в Израел.

С установяването на израелска легация в България, дейността по имигрирането на евреите се поема от нея. На практика, обаче, дейността на палестинския комитет не се прекратява и той продължава да съществува и до сега.

Понастоящем палестинския комитет фактически съществува без формално да е регистриран където и да било. В София палестинския комитет се представлява от некой си Грациани живущ на ул. Д. Благоев 22, на който адрес е и канцеларията на комитета. Комитета има подразделения и в по-големите провинциални градове, като Пловдив Русе, Ямбол и др., с които е в кореспонденция. Притежава свои бланки и др. канцеларски принадлежности.

Дейността на палестинския комитет се заключава приблизително в следното:

1/ Агитира и насърчава изселването на еврей от България, като особено внимание обръща на интелегентни хора. Това са преди всичко еврейски младежи завършващи наши висши учебни заведения, като степендианти или не на българската държава. Комитета подпомага желаещите за имигриране със съвети, обещания за настаняване в Израел, парично, с трансфери на ценности, суми и пр.

Наскоро въпросния Грациани е агитирал ☐ ☐ - журналист, покръстен еврейин, да замине за Израел, като му е обещавал, че там веднага ще бъде настанен в квартира.

./.

- 2 -

2/В началото на настоящата година комитета е поръчал над хиляда кгр. ритуален хлеб /маца/ от равина в Стокхолм. Благодарение намесата на консисторията тази поръчка е била спрена и избегнати всички нежелателни последици за нашата страна.

3/Провежда мероприятия по указание на израелската Легация: а. Разпространява печатният й бюлетин в столицата и в провинцията; б. Посочване на лица за раздаване на подаръци; в. Разгласяване за участие в религиозни манифестации-масовото събиране на еврей в синагогата при отслужване молитва за загиналите със самолета; г. Отпечатване и разпространяване на некролог на загиналия при самолетната злополука Йосифов. Некролога е отпечатан от чичото на загиналия- А. Леви, но по езика с който е написан и масовото му разпространение лица, че е организирано дело, в което има пръст и легацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Палестинския комитет е ционистически орган тесно свързан с израелската легация и с равина. Комитетът не е представителен орган, посочван и назначаван неизвестно от кого. Най-вероятно е, че той се удобрява и издържа от еврейската агенция /Сохнут/, която понастоящем има статут на полу-държавен орган в Израел.

Освен благовидните задачи, които изпълнява в полза на ционизма, като подпомагане имигранти по различни линии, не може да има съмнение, че служи на израелската легация и за събиране информация от разнообразен характер.

Целата дейност на комитета е вредна за нашата страна и следва да се помисли за ликвидирането му.

За намиране най-подходящ начин за ликвидирането му следва въпроса да се подработи в сътрудничество с Държавна сигурност, където сигурно има достатъчно материали за комитета и лицата, които го оглавяват.

В зависимост резултата от горното мероприятие ще се прецени и политическата страна на въпроса, както и времето за пристъпване към ликвидирането му.

София, 20 Окт. 1955 год.

Димитров

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

25
Строго секретно!

ДО

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ви
при УПРАВЛЕНИЕ II-ро ДС

Т У К

Р А П О Р Т

От лейтенант Петър Ив. Петров-У-ние II-ро, Отдел I, о-ние ВИ

Др. Началник,

Във връзка с възложената ми задача да проверя юридическото основание за съществуването на палестинския комитет в София се установи следното: от направената проверка в Административния Отдел - ДНМ не се указва да е регистриран към същия нито пък да разполагат с някакви материали за същия. Другарите от този отдел ме отправиха да се обърна към Фирменото отделение към Народния съд.

От направената справка във Фирменото отделение към Народния съд не се установи да е регистриран палестинския комитет. Служителят от отделението обясни, че до 1933 година дружества с идеална цел какъвто и е комитетът, съгласно Закона за лицата и семействата не са регистрирани. След 1933 година обаче с изменението на Закона такива дружества е трябвало да бъдат регистрирани след разрешение на МВР. Факта че не е регистриран нито в Административния Отдел, нито към фирменото отделение на Народния съд би следвало да се направи проверка в Министерство на Външните работи дали не е регистриран по силата на международни конвенции. Между другото служителката от фирменото отделение ми обясни, че преди няколко дни съдия от Народния съд я запитал регистриран ли е палестинския комитет към отделението. Тя направила основна проверка и се оказало че не е регистриран. Името на съдията тя не си спомня, тъй като той е искал справката по телефона.

Забележка: данните от Фирменото отделение са взети по зашифрован път.

София, 11, II. 1956 година

Лейтенант: *Н. Петров*

8

Другарю Министър,

Мнението на ЦК по въпроса, както ми заяви др. В. Начева /Др. Драмалиев отсъствуваше от София/, което е било съгласувано с ръководството на Външно министерство, е изпратено в нашето министерство - на др. Кумбилиев, който е разговарял по въпроса с ръководството на отдел по външните работи при ЦК на БКП /така ми заяви др. В. Начева/.

От същата узнах, че тяхното мнение е да се разтури Палестинския комитет в България.

За по-сигурно говорих и с др. Д. Ганев. Същият потвърди, че въпросът е бил действително така решен, но каза той, че не трябва да се бърза сега с такова разрешение.

Говорих и с др. Герасимов. Същият счита, че въпросният комитет трябва да се разтури.

Моето мнение е, че не трябва да се намесваме ние в работата на този комитет /от двама души/, нито пък да го разтуряме.

Това ще даде повод за протести пред нашето правителство, вероятно не само от Израелска страна и, най-малкото, ще си имаме неприятности, а може би и някои излишни затруднения, доколкото сега сме вече и член на О.О.Н.

Главното е, че не виждам никакви основания за разтурването на комитета.

Ако лицата, работещи в него вършат някакви закононарушения и работят против интересите на НРБ, в полза на друга държава, нека ги заловим; докажем това и пратим на съд.

Да разтурим комитета за това, че дейността му "се дублира с тази на Израелската легация у нас", което никак не е напълно вярно, не считам също за сериозно основание.

Ако има нещо сериозно компрометиращо дейността на този комитет, което да не е отбелязано в докладната записка, то е друг въпрос, но ако причините са такива, както са изложени, определено считам, че не ще постъпим правилно, ако разтурим този комитет, както се предлага.

ИЗХ. N. 1160/29 III 1956.

ДИРЕКТОР НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ -
генерал-майор

Иванов

София, 28.III.1956 г.

Строго секретно!

9

КРДОПБГДСРСБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН

§ 17

от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: дейността на Палестинския комитет в България през 1956/57 година.

През 1956/57 година, Палестинския комитет в своята дейност улесняваше желаещите евреи да се изселят в Израел, като им даваше сведения кога има кораб за Израел, какви документи е необходимо да набавят, такса за пътуване и други подробности. На онези евреи, които са от провинцията, документите от различните учреждения, както и визите от югославска и италианска легации се уреждат от сътрудника към комитета Витали Таранто. Председателят на същия комитет – Алберт Грациани, приема желаещите за изселване евреи в канцеларията на комитета, където ги информира по горните въпроси, като това става в определени часове. Желаещите за изселване се подреждат по групи и ежесечно се изпращат за Израел през Югославия и Италия, в зависимост от това кога има параход от Генуа за Израел. Групите биваха от 10–20 души, в зависимост от броя на заминаващите.

Палестинския комитет и по-специално Грациани изготвя списък на заминаващите, който го представя в израелската легация, от където те си получават входни визи. Също така комитета се грижи за изпращане на багажа им, уведомява митническите власти на гара Драгман предварително за по-бързо преглеждане на багажа им. Урежда и въпроса с изваждането на билети до Италия, а така също подпомага с пътни пари нуждаещите се. До м. октомври – събитията в Близкия изток, комитета е улеснил около 30 семейства при изселването им в Израел. След м. октомври, изселването беше спряно и само на двама души бе разрешено да се изселят – на Елиас Кокашвили и Мати Бенадова. Всич-

КРДОПЕГДСРСБНА	чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПЕГДСРСБНА Дата: 12.08.1956 г. Секретар: [подпис]
----------------	---

2.

ки формалности по заминаването бяха уредени от Палестинския комитет.

Средствата за издръжката на комитета се получават от израелската легация, която заплаща наем, телефон и други разходи.

Наред с изброените по-горе функции на комитета, във връзка с изселването на евреи за Израел, представителите му - Грациани и Таранто изпълняват и следните задачи:

В едно писмо до Персиадо Пардо - представител на Палестинския комитет в гр. Пловдив, Грациани му поиска да изпрати сведение за заминалата за Израел еврейка [] [], които сведения Пардо му изпрати.

На представителя на Палестинския комитет в гр. Русе - Фико Алкалай, Грациани изпрати сумата 300 лева, а по-късно Алкалай му върна 6 разписки, подписани от евреи, че са получили по 50 лева помощ.

Също така по ходатайство на Грациани, израелската легация отпусна еднократна помощ на [] [], чийто съпруг е осъден за шпионаж.

През лятото на 1956 година, същия бе изпратен от страна на легацията в Тел-Авив, като представител на еврейството у нас, за да присъства на тържествата по случай националния празник на Израел. След завръщането му от там разви широка агитация - лична и групов, като устройваше сбирки в домовете си и по домовете на други евреи, на които пропагандираше живота в Израел, с цел да ги склони за изселване от България. Във връзка с изселването на евреите казал, че до сега са изселени около 45,000 души, останали са около 4,000 души евреи и чак когато изселят още 2,500 души, тогава и той щял да се изсели в Израел.

Както Грациани, така и Витали Таранто разпространяват и набират читатели за бюлетина, издаван от израелската легация.

Витали Таранто често пъти остава като пазач в израелската легация. Изпълнява поръчения на същата, като се свързва с лица и ги кани на посещение в легацията, каквито са случаите със Симанто Дживри и Ребека Аса от София и Буко Хаимов от гр. Варна, които по поръчение на секретаря на легацията - Бенбасат, заместник на Барух бяха извикани при него.

Секретаря на легацията Барух му поставил задача да се свър-

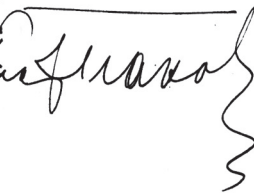
3.

же с неизвестно за нас лице и го застави да работи за Израел.

В разговор между Барух и неговия заместник Бенбасат, по отношение на Палестинския комитет се изказали, че може да върши добра работа извън легацията, поради положението, което заема.

София 21 II. 1957 година

ЗАМ. Н-К УПРАВЛЕНИЕ II-РО ДС
ПОДПОЛКОВНИК

Строго секретно! К

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО:получените данни по изготвяне
то на доклад от АЛБЕРТ ГРАЦИАНИ,пред-
седател на Палестинския комитет,по ис-
кане на израелската легация-София.

От получените напоследък данни е видно,че на 26.II.1957 г.
АЛБЕРТ ГРАЦИАНИ-председател на Палестинския комитет в България,под-
помогнат от неговия приятел РАХАМИМ ПЕРСИЯДО ШИМШОН,живуц на ул.
"Борис I-148" - София,започна изготвянето на доклад относно еврей-
ското население в България,по искане на израелската легация.Доклада
съдържа два основни раздела.В първия раздел се дава демографското
развитие на еврейството у нас до 9.IX.1944 год.Вторият раздел съдър-
жа колко евреи има в страната понастоящем,какъв е броя на студентите
във висшите учебни заведения разпределени по специалност,отношението
към евреите и пр.

В първия раздел се казва,че до появата на ционизма в Бълга-
рия,управлението на еврейските общини и училища се е намирало в ръ-
цете на мансардите.След изборния успех на ционистите през 1906 год.
тяхното влияние се засилва и започнали да прокарават реформи в училищ-
ното и читалищно дело,на основите на евридизацията,освобождавайки се
от влиянието на алианка и повдигане националното чувство и гордост
сред евреите.По-нататък се казва,че след освобождението евреите са
живеели предимно в градовете,занимаващи се със свободни професии,
главно търговия и занаятчийство.По отношение на политическия живот
у нас в доклада се сочи,че общо взето в продължение на много години
евреите са се държали индеферентно към политическите борби у нас,
а в последствие се забелязва интерес към демократическите тенденции
и леви течения.За демографския приръст на еврейското население у нас
се посочват статистическите данни от 1985 год.до 1934 год.,като се
прави сравнение,че през 1885 год.е имало 23 хил.души евреи,а през
1934 год.броя им нараснал на 48.500 души.Дава се и средния годишен
брой на заминалите за Палестина евреи.Посочват се също данни за

2.-13

раждаемостта и смъртните случаи сред еврейското население. Сочат се и данни за разпределението на евреите заети в отделните занаятчийски професии. С това завършва първия раздел на доклада.

ГРАЦИАНИ наредил на ШИМШОН да събере данни за еврейското население у нас, главно за след 9.IX.1944 год., като му посочва да се обърне за тези сведения към неговите приятели – СОЛОМОН и ШИКО/неустановени/и главно за броя на студентите във висшите учебни заведения, разпределени по специалности.

Във втория раздел на доклада, обхващащ периода след 9.IX.44г. изготвен по данни събрани от ШИМШОН се посочва, че към 1936 год. общо за цялата страна е имало 2.794 лекари, от които 145 души евреи. Адвокати – 2.606 души. От тях евреи 77 души. Дава се и процента на грамотността на евреите в сравнение с българите, турци и помаци.

Според преброяването на евреите през 1943 год. правено само за тях, общия брой е възлизал на 47.000 души. В доклада се казва, че след 9.IX.1944 год. е станало едно социално разслоение сред евреите. След обособяването на еврейската самостоятелна държава започва усилената емиграция от България. От последното преброяване от 1956 год. в България има към 3.000 души евреи, а по други сведения те са около 3.500 души. Общия брой на учащите се евреи в различни учебни заведения е около 120 души. Не се посочва разпределението им по специалности. За отношението към евреите у нас в доклада се казва следното: "Забелязва се, че има едно тайно /неподозиращо/ настроение, насочено към еврейския елемент на първо време да бъдат освободени ръководните места на стопанския сектор, заемани от евреи и бъдат заменени с безработни българи. Очаква се, че след като се избистри тежката политическа атмосфера и след като се отворят границите, емиграцията не само че не ще отслабне, но ще се засили."

Доклада трябвало да бъде предаден в легацията на 1.III.т.г. но ГРАЦИАНИ смята, че може да бъде предаден на 3.III.т.г. И двамата с ШИМШОН се надяват, че ще се хареса на БАРУХ.

За събиране на горните данни ШИМШОН е ползувал официалните източници в Народната библиотека и еврейската община, а за други негови приятели.

ШИМШОН изказва своите опасения пред ГРАЦИАНИ, че това е шпионаж и след написването на доклада, ще унищожи всички материали.

София, 2. IV . 1957 год.

Зор Н-К *Иванов* у-ние *Иван* ДС
подполковник

11
 8. Георгиев,
 първи екземпляр
 на 8. Б. Български
 12/3

Строго секретно.

До
 ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ на Б.К.П.
Т у к.

КРДОПБГДСРСБНА
 ДЕКЛАСИФИЦИРАН
 § 17
 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Относно: ликвидирането на Палестинския комитет в България.

Палестинският комитет в България е основан през 1923 година, в ръководството на който са влизали представители на най-реакционните и буржоазни еврейски организации и партии.

След 9.IX.1944 година се конструира нов комитет, състав на който е бил из средата на националистическите организации, като: Единната ционистическа организация, "Поле-Пион", "Д-р Херцел" и др.

От началото комитета се е ръководил от еврейската агенция, със седалище в Йерусалим, а по-късно се ръководеше от Министерство на емиграцията в Израел, като главната му задача е била да улеснява българските еврей при емигрирането им в Палестина.

След откриването на израелската легация в София през 1952 година, правото на комитета да издава входни визи бе отнето, като същият остана да изпълнява техническа, спомагателна работа във връзка с емигрирането на евреите, а именно: да информира желаещите за изселване, какви документи е необходимо да набавят, начин за снабдяване и от кои учреждения, кога има кораби за Израел, разносните по пътуването и пр., изготвя списъци на емигриращите и ги представя в легацията за издаване на входни визи, а така също подпомага с пари нуждаещите се при тяхното емигриране.

Комитета за своето функциониране се снабдява със средства от легацията и от доброволни дарения на по-заможни еврей, които емигрират в Израел,

Същият е в постоянна връзка с израелската легация в София и фактически неговата техническо-спомогателна дейност, посочена по-горе, се явява част от официалната дейност на израелското дипломатическо представителство у нас. Също така редица данни показват, че израелските дипломати използват комитета за свои цели и нужди, което сериозно наврежда на интересите на нашата страна.

Комитета не е регистриран никъде.

Понастоящем в комитета работят следните лица:

АЛБЕРТ МОИС ГРАЦИЯНИ, роден на 15.V.1886 година в гр. Русе, еврей, испански гражданин, вдовец, живущ на бул. "Дим. Благоев" № 22, където се намира и самата канцелария на комитета. Произхожда от буржоазно семейство. Завършил е висши стопански науки във Виена-Австрия. Владее немски, френски, италиански, испански и турски езици. На работа в комитета е от 1953 година, отначало като служител, а понастоящем е председател на същия.

ВИТАЛИ ИЗРАЕЛ ТАРАНТО, роден на 7.XII.1895 година в гр. Пловдив, еврей, български гражданин, женен, живущ на ул. "Раковски" № 156, София. Помага на ГРАЦИЯНИ, като улеснява емигриращите при набавянето на документи и други услуги.

Предвид на това, че дейността на Палестинския комитет се дублира с тази на израелската легация у нас и, че същата го използва често пъти за свои цели против интересите на нашата страна,

ПРЕДЛАГАМ :

дейността на Палестинския комитет да бъде преустановена и същия бъде ликвидирен, което да се извърши от органите на Народната милиция.

София, март 1957 година

ПРЕДЛАГА,

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Строго секретно!

ДО ДРУГАРЯ

ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР
ген.майор Г.Кумбилиев

==Т У К==

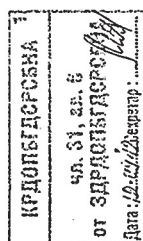
ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: провеждането на операцията по ликвидирането на Палестинския комитет и коментарите на Алберт Грацияни, председател на същия, след операцията.

Др.Зам.Министър,

Съгласно утвърдения план на 17.V.1957 година бяха извикани в ДНМ лицата Алберт Мойс Грацияни и Витали Израел Таранто, представители на Палестинския комитет за България, за да бъдат предупредени да преустановят дейността си като представители на същия. Разговора с тях е проведен от майор Сертов от ДНМ и майор Петков от управление II-ро ДС.

Още в самото начало на разговора, Грацияни е казал, че е почетен председател на този комитет и като такъв е давал указания на лица, желаещи да се изселват за Израел какви документи ще им са необходими за тази цел. Таранто също е казал, че той помага на Грацияни по тези въпроси, като освен това той ходел в различните легации, за да снабдява с визи емигриращите евреи. В тая връзка те били запитани - регистриран ли е техния комитет в Народния съд, както изисква закона, на което те отговорили, че такава регистрация след 9.IX.1944 година няма. Обяснено им е било, че съгласно съществуващите закони и разпоредби в нашата страна, те е трябвало да пререгистрират техния комитет и

2.

понеже това не е направено, то те са нарушили нашите закони, в резултат на което те повече не могат да съществуват като такъв комитет. Обяснено им е също така, че до сега е тъпняно това положение, понеже все пак по време на масовите изселвания, те са упътвали тези хора, но сега такива изселвания вече няма, а от друга страна в София има израелска легация, която ще върши тези работи. Грацияни и Тапанто не са възразили на тези обяснения, а напротив те сами са казали, че били в процес на ликвидация. След това двамата са подписали декларации, че престават да изпълняват функции, свързани с Палестинския комитет, като същевременно доброволно ще предадат архивата на същия. При предаването на архивните материали е съставен протокол за доброволно предаване.

Операцията е протекла без всякакви произшествия.

Същият ден обектите бяха поставени под наблюдение. Около 12 часа и двамата/не заедно/са посетили израелската легация, където са водили разговор в кабинета на Авнер Бенбасат, но какво са говорили не е известно. След обяд същия ден към 17.40 часа в домът на Грацияни е бил [] и агент "Алексей". От донесението на агента се вижда, че сутринта, когато на Грацияни е връчена поканата да се яви в ДНМ по справка, той е бил много изплашен от това внезапно извикване, и в тази уплаха той е облекъл фланелата си за долни гащи и просто не е могъл да си обясни за какво могат да го викат. След отиването му в ДНМ и след като разбрали, че ги викат във връзка с разтурянето на комитета, те се успокоили. Разказал е с подробности как е протекъл целия разговор, като е подчертал, че е останал с добри впечатления от държанието на служебните лица. Грацияни е казал също така, че е ходил при Авнер Бенбасат в легацията и му е разказал всичко във връзка с разтурянето на комитета, но бил забравил да му напомни, че те от легацията за в бъдеще ще трябва повече да се занимават с тези въпроси. Той се е похвалил, че Авнер го бил успокоил, че нямало нищо страшно за него, защото той си получавал пенсията. Според Грацияни, причината за разтурянето на комитета произлизала от консисторията, която още по-рано е настоявала за това. "Самото разтуряне на комитета – е казал Грацияни – не е

3.

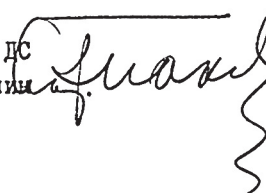
само дело на милицията, с този въпрос се е занимавало и Външно Министерство.

По утвърдения план, в същия ден бяха проведени подобни операции и в следните градове: Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Пазарджик, Коларовград и Видин. От съобщенията, които получихме след провеждането на тези мероприятия се вижда, че във всички горепосочени градове работата е протекла по предварително изготвените планове, без никакви произшествия.

Горното Ви донасям за сведение и на разпореждане.

София, 22 V. 1957 година

ЗАМ.Н-К УПРАВЛЕНИЕ II-РО. ДС
полковник

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Строго секретно!

ДОКЛАД

ОТНОСНО: състоянието на контра-разузнавателната работа по линия на американско, английско и израелско разузнаване при отдел I-ви на управление II-ДС.

I. По американско разузнаване

След скъсване на дипломатическите отношения с САЩ американско разузнаване усили своята разузнавателна дейност чрез своите центри в Гърция, Турция, Зап. Германия и Австрия. За целта използва както нелегални, така и легални възможности за провеждане на своята дейност против нашата страна.

Отначалото на годината до сега от централите в Гърция и Турция са прехвърлени по нелегален път ^{(в) преобладаващо} изменника на Родината със шпионски задачи.

За внедряване на агентура в нашата страна посочените централи използват дадената амнистия на изменниците като им поставят задачи за създаване на шпионска организация, да служат за връзка и събират шпионски сведения. С такива задачи през настоящата година са изпратени двама изменника на Родината – двама от Гърция и един от Турция.

Разузнавателния център в Германия и Австрия широко използва активизиране на временно посещение български граждани иморяци от речния флот, както за събиране на сведения от тях и обработката им към измяна на Родината, така и за вербовка на агентура. В резултат на такава през 1956/57 година са изменили на Родината – Янко Миновски и Петър Нешков посетили Западен Берлин; Мария Спиридонова, Либерти Спиридонов, Мария Стефанова и др. посетили Австрия, а воената от нас на разработка обект "Бразил" по данни от управление I-во ДС е била вербована от американски

Всичко това е извършено с помощта на изменниците на Родината, които са прехвърляни по нелегален път. В резултат на това са създадени и работят няколко шпионски организации, които са свързани с американското разузнаване. В резултат на това са изпратени двама изменника на Родината – двама от Гърция и един от Турция. Разузнавателния център в Германия и Австрия широко използва активизиране на временно посещение български граждани иморяци от речния флот, както за събиране на сведения от тях и обработката им към измяна на Родината, така и за вербовка на агентура. В резултат на такава през 1956/57 година са изменили на Родината – Янко Миновски и Петър Нешков посетили Западен Берлин; Мария Спиридонова, Либерти Спиридонов, Мария Стефанова и др. посетили Австрия, а воената от нас на разработка обект "Бразил" по данни от управление I-во ДС е била вербована от американски

14.-

на връзките на изменниците, които са работили и работят за англ. разузнаване.

2. Да се вземат срочно мерки по осигуряване агентурното наблюдение на взетите до сега и тези които ще бъдат взети в бъдеще на ОНД.

3. Съвместно с Окр-у-ния да се набележат активни агентурно-опер. мероприятия по водените разработки на връзките на военния аташе и старата англ. агентура, установяване в близките 5-6 месеца кои от тях се занимават понастоящем с шпионска дейност, съобразно което да се проведат комбинации за документирането на същата.

✓ 4. Да се направи преценка на досегашния начин на отправяне на агентура, разчитане на "случайно" запознаване и без да се пренебрегва този начин, да се набележат мероприятия и комбинации за внедряване като се използват връзките на дипломатите, посетителите в легацията и лица имащи близки в Англия или свързани по някакъв начин с нея.

✓ 5. Да се съсредоточи вниманието на опер. състав върху вербовка на агентура от посетителите на легацията и лица свързани с Англия, чието отиване при дипломатите е естествено.

6. Да се обърне особено внимание по наблюдение на дипломатите, които разполагат със собствени коли и не се ползват от услугите на шофьорите - Мейсън, Мейс, Нюман, Прайс, Констант и Макюен, тъй като предприемат пътувания без да се наблюдават.

III. По линия на израелско разузнаване

От установеното до сега по израелското разузнаване се вижда, че главната своя дейност го провежда чрез прикриващите се в легацията разузнавачи. В резултат на проведени сериозни мероприятия по линията се получиха данни, които изясняват насоката и методите на работата в провежданата разузнавателна дейност. Разузнавача при легацията - Йозе Бенбасат и неговия помощник - Яков Прат проявяват голяма активност в събиране на разузнавателни сведения от военен, стопански и политически характер. Особено голям интерес проявяват има ли съветски войски в нашата страна, колко генерали имаме и какви длъжности заемат, численост и въоръжение на армията, разстановка на военни поделения, - военни скривалища и заводи и пр.; какво е производството в отделни мини и предприятия, структурата на ЦКС и ЦСПС, положение то в БЗНС на бившите опозиционни водачи и др. сведения. Основен метод за събиране на сведенията ползван от изр. разузнаване - това е агентурния.

всестранна.

15. 11. 44

От досега установените техни агенти - обектите: "Скакалец", "Националист", "Хитрец", "Пътника", "Влечуго", "Тара леж", "Франко" и други е видно, че на същите им се поставят конкретни задачи за изпълнение, както в София, така и в провинцията.

Освен агентурния метод дипломатите от изр. легация използват обстоятелството, че легацията се посещава от много посетители, които биват разпитвани най-подробно и брутално по интересувашите ги въпроси.

Характерно за изр. разузнаване е това, че не подбира много хората дали са реакционно настроени към нашата власт или са членове на БКП. Наред с ползването на вражески елементи, то обработва и вербова членове на БКП - евреи. До сега са взети на разработка 5 души членове на БКП, поставили се в услуга на изр. разузнаване или такива които са им предали съзнателно сведения.

Друг способ на работа е чрез правене обиколки из страната ни и наблюдение на интересуваш ги обекти. Наскоро предприеха такова пътуване за проверка дали има съветски войски в България и придвижвания на войски към Южната граница.

Въпреки ликвидирането на Палестинския комитет, което стана по наше искане, дипломатите продължават да използват бившите представители на същия обектите "Франко", "Националист" от Пловдив и др. за събиране на сведения от стопански и политически характер.

Освен дейността на дипломатите разузнавачи, получиха се данни, че моряк от израелския кораб "Двора" настойчиво искал да бъде заведен в местността "Галата" и "Гьондус", където се намират важни секретни военни поделения. Също така изр. разузнаване ползва търговците идващи в нашата страна и израелските граждани, които идват у нас на посещение при свои близки.

Характерното е, че съществува известна връзка между Моче Бенбасат и английския и френски военни аташета, които си разменят разузнавателни сведения. Наред

Наред с гореизложеното дипломатите провеждат вражеска агитация против Народната власт посредством своята агентура и посещаващите ги лица, а така също и чрез разпространяване информационния бюлетин на легацията, който се издава в 500 екземпляра. Усилено водят агитация за изселване на евреите в Израел, като на онези, на които не се разрешава заминаване дават указания да отидат на посещение в Израел и да не се върнат, Или да отидат в Югославия на посещение и от там по-лесно ще ги измъкнат.

16. 18
Разполагаме също така с данни, че дипломатите се занимават с трансфера на валута и ценности. В тази връзка е установено че през 1956-и-1957 год. израелската легация не е обменила в БНБанка нито един лев за своята издръжка.

От гореизложеното може да се направи извод, че изр. разузнаване проявява голяма активност в нашата страна като се стреми да събира сведения от всички области на нашия стопански, политически и културен живот.

По линията на ДТТ има един началник отделение-вакантно, един зам. началник отделение, и 4 души опер. работници, 3-ма от които са завършили служебна школа.

Водят се 15 лични акт. разработки, една предварителна, 48 ОНД и 17 агента. Също така се водят и 5 ОНД по линия на Близкоизточните страни. 11 от акт. р/ки и предварителната са открити през настоящата година и е предстоящо откриването на още 5 акт. р/ки. За всички открити и предстоящи за откриване разработки в резултат на проведените сериозни агентурно-опер. и технически мероприятия е установено, че са се поставили в услуга на изр. разузнаване.

Насоката на работа през годината е била разработване на установените агенти на изр. разузнаване и документиране на тяхната шпионска дейност; вербовка на нова агентура, проверка на старата агентура и разработване на вражеския контингент.

Основни разработки в отделението са:"

1. ДАР "Лалугер" - Йоче Бенбасат, роден в България, понастоящем секретар в изр. легация, завеждащ разузнаването в същото. От проведените мероприятия до сега по него се установи че съдия част от агентурата си приема в легацията, където получава сведенията и им поставя задачи. Данните с които разполага са дадени в опер. обстановка, а така също подготви и изпрати в Израел списък на генералите в нашата страна и каква длъжност заемат. За събирането, обработването и изпращането на сведенията в Израел му помага и , който завежда контраразузнаването в легацията, и съхранява всички поверителни материали. По разработката на Бенбасат са проведени мероприятия около установяване на връзките му с агентурата сред тях, а така също и документиране на шпионската им дейност. Към него сме работили за внедряване на агентите "Невски", "Алексей", "Роберт", "Антон" и др. които приема добре. Освен това по разработката му работят агентите "Леианова", "Тотка" "Христо" и други. Като слабост по разработката може да се посочи, че не се провеждат сериозни комбинации, особено по

КРДОПБГДРСБНА	чл. 31, ал. 6 от ЗКРДОПБГДРСБНА Дата: 12.12.1957 г.
---------------	---

17.-

дезинформирането му. Поставян е под външно наблюдение в резултат на което установяваме къде ходи, какви места посещава, лицата с които се среща към които се взема съответно отношение.

(2. ЛАР "Скакалец" - Алберт Соломон Демайо, установен агент на израелското разузнаване. *За обекта се установи, че той е един от най-дейните агенти на Бенбасат и проявява голяма активност за събиране на сведения. Изпълнява конкретни задачи, като събира сведения предимно от военен и стопански характер, които предава периодически на Бенбасат в легацията. За дейността му се плаща в долари превеждани в Западните страни.*

По разработката се проведеха успешно комбинации за внедряване на агентите "Валентин" и "Милен", а така също и наш добър другар който му беше подставен. В резултат на това е документиран интереса на обекта към военни и стопански сведения. Чрез две доверителни връзки по месторабота и местоживееие се провеждат периодически секретни обиски с помощта на които са префотографирани материали за връзките на обекта, обаче, сериозен компроматериал не е намерен. Поставян е под външно наблюдение и се установени редица негови връзки и места които посещава. Независимо че по него имаме няколко агента все още като слабост може да се посочи слабата работа по документиране неговата шпионска дейност, поради което като основна задача предстои срочно да се документира и пресече шпионската му дейност в която насока е подработена комбинацията.

(3. ЛАР "Пътника" - Хаим Бохор Леви. До сега по разработката е установено, че съдия получил задача от *израел. развед.* да обиколи България и установи колко евреи има в различните градове, с какво се занимават, какви еврейски институти има и пр. С получаването на горните данни се проведеха мероприятия, от които се установи, че той работи за израелското разузнаване, от 1956 г. като изпълнява конкретни задачи в гр. Русе. При обиколката му из страната бе поставен под външно наблюдение и проведени мероприятия, с които се документира дейността му. Съдия е сигнализиран и напоследък преустанови връзките си с легацията, а такава поддържа посредством жена си. Дадено е предложение за реализацията му.

(4. ЛАР "Франко" - Алберт Трациани, бивш представител на Палестинския комитет в София, поставил се в услуга на изр. разузнаване. По същия се проведеха мероприятия в резултат на което се установи, че той служи за връзка между обекта "Националист" от гр. Пловдив и

18.- 43020

разузнавача в легацията Бенбасат. Също така последния му постави задача да проучва лица изселващи се в Израел. По искане на легацията обекта изготви доклад за еврейското население в България. По разработката са проведени няколко секретни обиски и са намерени документи от които е видно, че продължава дейността си като представител на бившия Палестински комитет. По обекта работят агентите "Юлия" и "Феникс", които са недостатъчни. Освен това по разработката са проведени и технически мероприятия чрез които е изяснена основната дейност на обекта.

5. ОНД "Елечуго" - ~~Иван Ивайлов Строев~~. По него е установено че работи за изр. разузнаване и е получил указания да отиде в Югославия, а от там те ще му помогнат да се прехвърли на Запад. Установено е също, че е предал сведения за студентите в София а напоследък получи задача да вземе дипломи от университета за различните специалности и ги предаде на Бенбасат. Освен това е предал сведения за държавните изкупни цени на зърнените храни и такива от политически характер. Около него се ползват само доброволни заявители, които не са в състояние да изяснят дейността му. По същия има набелязани мероприятия за документиране на дейността му и вземане отношение. Обекта получава пари от легацията.

6. ЛАР "Хитрец" - ~~Давид Алберт Халеба~~. До сега по разработката му е установено, че същия е предавал сведения на бившия секретар на легацията - Барух, а понастоящем дава такива на Бенбасат за подразделенията в които е служил, какви противохимически и защитни средства има във войската и особено за новите такива. За даваните сведения в легацията получава по 200-250 лева месечно. По обекта са внепчени двама агенти които до сега не са дали съществени данни за обекта и са недостатъчни за довеждане до реализация разработката.

7. Лична акт. р/ка - "Националист" - Мерсиадо Мардо, обект на ДС-Пловдив, бивш представител на Палестинския комитет/на контр. р/ка при-нас/. По разработката е установено, че проучва лица изселващи се в Израел, а така също е предал сведения за скривалищата в гр. Пловдив, за които има задача да изготви подробна скица. По разработката не е работено активно и не е оказвана необходимата помощ на място.

По останалите активни разработки, въпреки че разполагаме с проверени данни, че са давали сведения на изр. дипломати, не са проведени сериозни мероприятия и агентурата доколкото има такава не е в състояние да ги разработва.

Основен извод е, че агентите на изр. разузнаване работят активно, обаче съществена слабост си остава документиране на техната

19.-

шпионска дейност и реализирането им. Главна причина за това е, че не разполагаме с достатъчна качествена агентура, която да изпълни стоящите пред нас задачи. Все още не са насочени достатъчно усилията към основните разработки, за доведенето им до реализация, а се отклонява вниманието по ежедневно изникващи и искащи срочно разрешение въпроси.

Контингентът по линия на изр. разузнаване не е в добро състояние. До-сега са взети на ОНД само 48 лица, което е крайно недостатъчно, а от друга страна същите не са подсигурени с агентура. Че това е така говори факта, че изр. легация е една от най-посещаваемите в София. Ежедневно се посещава от около 15-20 души-за визи, лекари и др. предлози, между тези посетители разузнавачите зашифроват срещите със своята агентура. От началото на годината до сега са регистрирани 2970 посещения, от които са установени 1097 и проучени към 250 души. Посетителите са не само евреи, но и много българи. Същите са от различни социални среди. Между тях има бивши търговци, индустриалци, обикновени чиновници, занаятчии, хора на изкуството и измежду тях и редица членове на БКМ и ДВНМ, на които се провежда подробен разпит. Понече повече от хората, които отиват в легацията искат различни услуги или са свързани родствено с Израел, то в стремежа им да се свърши работата им по-скоро отговарят на всички въпроси които им се задават. Бенбасат чрез някои от посетителите проверява сведенията си и събира нови такива. За установяване връзка с повече бълг. граждани той устройва приеми.

Въпреки постигнатите успехи в изясняване причините за посещение на гражданите в легацията все още не сме наясно с редица от тях. Особено що се отнася до приеманите граждани от Яков Грат за когото разполагаме с данни, че се занимава с контраразузнаване, а за предшественика му се получи така, че вербова агентура и събира сведения. Не е правен системен анализ на посещаващите легацията. Напоследък се установи, че от посетителите към 40 души са посещавали легацията повече от три пъти, към които не е взето отношение.

Понастоящем по израелска линия разполагаме с 17 агента, от които пет невовербовани, един предаден на друга служба и с един стар агент е установена връзка. Имаме пет доброволни заявители, които се използват по конкретни разработки. Работи се за вербовка на 4 агента. Нововербованата агентура е перспективна и има добри възможности за работа, обаче, общо за линията наличната агентура е недостатъчна да обезпечи разработката на дипломатите, разработките и контингента.

20.-

Проверени са 7 агента и се установи, че агент "Вера" е двойник който работи и за нас и за изр. разузнаване. За документиране на дейността ѝ и превербовка са набелязани мероприятия, но все още не са изпълнени по вина на опер. работник.

Напоследък в резултат на по-задълбочена и системна работа. бяха внедрени агентите "Алексей", "Валентин" и "Мелен". Предстои да бъде внедрен и аг. "Невски" по който има вече добри перспективи.

За подобрене на работата по линия на изр. разузнаване е необходимо да се направи следното:

1. Да се анализират данните по разработките "Скакалец", "Франко" "Таралек", "Националист", "Пътник", "Блечуго" и се набележат мероприятия за документиране дейността им и техната реализация в срок от 2-3 месеца.

2. Да се прави системен анализ на посещаващите легацията и се взема отношение към онези, които периодически я посещават, като се включат в отчета.

3. За разработването на контингента - особено за София да се предадат някои от подозрителните връзки на легацията на Окръжно управление ДС за по-нататъшната разработка.

✓ 4. Да се съсредоточи вниманието върху срочна вербовка на агентура измежду връзките на легацията и превербовка на някои от установените агенти на изр. разузнаване. В тази връзка да се използва досегашния опит за внедряване на наша агентура към дипломатите.

✓ 5. Да се работи в окръзите и по-големите градове за вербовка на агентура и внедряването ѝ към дипломатите използвайки досегашния опит.

✓ 6. Да се доведат докрай мероприятията за проверка на агентите "Невски" и "Вера" и се набележат такива за проверката на агент "Генчо".

7. Предвид активната дейност която провежда изр. разузнаване у нас, изникващите ежедневно въпроси които срочно трябва да се решават, за да може да се прави системен анализ по материалите и се работи активно по разработките, а така също да се обхване цялостно работата по линията в страната е необходима е да се увеличи щата на отдели-
нието с още трима души. Необходимостта за увеличение на щата се налага от факта, че един о.р. от наличните е ангажиран с работа по гражданите, студентите, емигранти и др. от Близкоизточните страни и се работи по египетска легация.

27.4.57 23
Освен по горните линии отдела разработва аргентинска и египетска легации, по които до сега съществени данни не са придобити.

По аргентинска линия се водят две лични акт.р/ки, една предварителна и 3 ОНЦ, по които работят 7 агента. По легацията е изяснен на обстановката и ще бъдат проведени техн. м.з в кабелното

на телеграфния м.з и м.з на телеграфния м.з и секретара, които не са дадени възможност да изучават заниманията си в разузнаването.

По египетска линия се водят 5 ОНЦ, от които 2 на дипломати.

и се ползват 6 агента. По легацията не са провеждани активни агентурно-оперативни мероприятия, съгласно дадените указания на ръководството.

София, 26 VI 1957 год.

Зам.Н-к отдел I, У-ние II ДС
майор

г. Даркин

Строго секретно!

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

О Т Ч Е Т Е Н Д О К Л А Д

За контраразузнавателната ра-
бота на II-ро управление ДС
през 1958 година.

Ръководството и състава на II-ро управление ДС, в изпълнение решенията на Политбюро на ЦК на БКП от 18 май 1957 година, указанията и заповедите на ръководството на министерството, проведоха редица агентурно-оперативни и технически мероприятия, в резултат на което се получиха нови данни за похвата и дейността на някои капиталистически разузнавания.

По отдели и отделения, още в началото на годината бяха изработени планове с конкретни мероприятия. Съвместно с отдел I-ви ДС бяха прегледани редица разработки, по които имаше данни за шпионска дейност на обектите. По някои от тях бяха набелязани допълнителни мероприятия за документирване, а след това последва и реализация на обектите.

През отчетния период се проведоха редица агентурно-оперативни мероприятия по задграничните шпионско-поддривни центрове, бяха изведени зад граница значителен брой агенти и доверителни връзки, които спомогнаха да се изясни дейността на някои изменници, методите и формите на поддривната им дейност срещу нашата страна.

АМЕРИКАНСКА ЛИНИЯ

Против поддривната дейност на американското разузнаване, провеждана срещу нашата страна от разузнавателните централи в Гърция, Турция, Австрия и Западна Германия, от емигрантските организации и радиостанциите "Свободна Европа", "Горянин" и "Гласът на Америка", оперативния състав положи доста усилия за разкриване на тяхната агентура у нас, дейността на тези американски разузнавателни централи и работещите в тях кадрови разузнавачи.

Дейността на радиостанция "Горянин" се изразява главно в под-

тях няма и агентура.

В началото на годината по линията е имало 52 агента, а към края 62. През годината са вербовани 16 агента, възстановени са връзки и приети от други служби – 5. За същия период са изключени 11 агента.

По-добри агенти са: – "Димо" – в добри връзки с обекта "Звяр", с перспектива за работа зад граница и "Захаријева", владееща три езика, с възможност за работа зад граница.

Направена бе проверка на 15 агента, на 2 от които е съчетана с М-Рила. За лоша и нечестна работа са изключени 2 агента. За аг. "Владимиров", който се води на разработка 8 години, при проверката се установи, че по сигналите, по които се води на разработка, агента сам е донасял, но не е било отразено в делото.

За цялостната работа по линията трябва да се каже, че е незадоволителна – малко са предложенията за провеждане на сериозни и сложни мероприятия по дипломатите.

ИЗРАЕЛСКА ЛИНИЯ

До края на 1958 година, разузнавателната дейност по израелска линия се провеждаше от втория секретар при легацията – Йосиф Бенбасат, завършил юридическо образование в София, изселил се през 1940 година. Такава дейност провежда и заместника му Йосиф Елизар, също роден в България.

Израелските разузнавачи събират сведения от военен, стопански и политически характер чрез своята агентура, която вербоват из средата на българските граждани – евреи, разпит на посетителите на легацията и размяна на информация с разузнавачите от другите капиталистически легации.

Установено е също така, че изселилите се евреи и такива отиващи на временно посещение, биват най-подробно разпитвани в Израелското министерство на сигурността.

През отчетния период са арестувани 6 агента на израелското разузнаване, които в продължение на няколко години са давали сведения за генералите, за военни поделения в Южна България, къде се намира Главното командване, къде и какви летища има в страната, местонахождение на военни поделения в София и околностите, броя на работниците и процента на желязо в рудата на мина Кремиковци, за производството на бакърената фабрика "Д. Благоев" в София, изнася ли се оръжие за ОАР и др.

10
10.

Наред с разузнавателната дейност, дипломатите от израелската легация агитират евреи-специалисти, като лекари, инженери, студенти, да се изселват в Израел. На завършилата медицина със стипендия д-р Оро Мориц Примо, Бенбасат предлагал да отиде на частно посещение в Израел и остане там, като за заплащане на обезщетение за стипендията щели да й дадат пари.

В началото на отчетния период по линията е имало 19 ЛАР. През годината са открити 7 ЛАР, а са реализирани 6 и към края на годината има в наличност 20 ЛАР, 1 ЛПР и 48 ОНД.

По ЛАР "Лалугер" – Йосиф Бенбасат, бивш втори секретар на легацията, който ръководеше разузнавателната работа до декември 1958 година се установи, че събира сведения от военен, стопански и политически характер. По него са използвани агентите "Невски", "Вяра", "Алексей", "Андон" и др.

След арестуването на обекта "Скакалец", който се явяваше главен агент на Бенбасат, от Израел бе изпратен за проверка на легацията техника Цви Мадор, който престоя в страната 20 дни. В резултат на усилената работа по Бенбасат и следствие настъпилите провали в неговата работа, той беше отзован. Това доведе до промени в работата на израелското разузнаване и чувствително намаляване посещенията в легацията.

Обекта "Язовец" – Алфред Демайо бе реализиран през м. юли. Преди това беше установено, че периодически посещава Бенбасат в легацията, където предава сведения и получава нови задачи.

За документиране на тази му дейност се проведеха най-различни мероприятия, съчетани с М-Рила в дома му, с което се потвърди шпионската му дейност.

С добре подработена комбинация, посредством аг. "Валентин", на обекта бе подставено лицето [] [] от мина Кремиковци, от който обекта се опита да събере данни за мината. С това се целеше да се изведе агента от разработката и впоследствие Лазаров използва за свидетел пред съда.

По време на следствието се документира напълно шпионската дейност на обекта. Бяха разпитани редица лица, от които обекта е събирал сведения от стопански и политически характер.

Посредством комбинация за зашифровка на М-Рила, обекта остана с впечатление, че обекта "Язовец" е агент на ДС и той го е провалил. Разработката на "Язовец" ще продължи, с цел изясняване от кога работи за израелското разузнаване и същия ще бъде реализиран.

20.7.59

КРДОНБГДСРБНА	чл. 31, ал. 6
от КРДОНБГДСРБНА	Дата: 12.04.1959

По ЛАР "Пътника" - Хаим Бохор Леви, бе успешно внедрен агент "Церковски" на МВР-Бургас и се получиха данни, че обекта има връзка с израелската легация. След арестуването на обекта през м. юли се взеха мерки за документиране наговата дейност. Разпитани бяха различни лица, които признаха, че обекта е събирал от тях шпионски сведения. Въз основа на събраните доказателства обекта бе разобличен в съда и осъден на 15 години затвор, която присъда бе потвърдена от Върховния съд.

ЛАР "Продажник" - Стефан Иванов Ангелов, женен за еврейка. Установено бе, че е предавал на секретаря на израелската легация Йосиф Бенбасат сведения от стопански характер и по-специално за кожарската индустрия. Такива е предавал един път писмено и на жената на Бенбасат.

За документиране дейността му бе проведена комбинация, в резултат на която бе заловен със шпионски материали и арестуван. Отначало пред следствието отричаше да е работил за израелското разузнаване. Проведена бе комбинация за разобличаването му, след което направи пълни признания. Осъден е на 10 години лишаване от свобода.

В края на май 1958 година се получиха данни, че обекта на ОНД-Нисим Симон Барутчиев е предавал сведения на израелската легация. Проведе се комбинация за "случайното" му задържане и проверка на багажа, под предлог, че има анонимно донесение за укриване в багажа на голямо количество злато, което иска да изнесе в Израел. При разпита за златото, той направи признания, че е предал на Йосиф Бенбасат сведения за промишлеността в Русе, за моста на р. Дунав, за бивши и сегашни служители в ДС и др. За тази му дейност Софийския окръжен съд го осъди на 10 години затвор.

ЛАР "Франко" - Алберт Моис Грациани - изпълняваше всички поръчения на разузнавачите от легацията. Бенбасат му постави задача да събере сведения за евреите, участвували в Испанската гражданска война, което бе документирано чрез доверителна връзка.

Установено бе, че по време на процесите на Хаим Леви и Барутчиев, по указание на Бенбасат, обекта прояви голяма активност за установяване в какво се обвиняват и на 10.X. осведоми Бенбасат как е протекъл процеса срещу Леви. При същия разговор повдигнал въпроса за подпомагане семействата на задържаните.

На 4.XI.1958 година, Грациани бе задържан и пред следствието направи признания, че по искане на Бенбасат е изготвил и предал сведения за еврейското население в страната. Призна също, че е вършил

12
12.

трансфер на валута, уреждал срещи на Бенбасат и го уведомявал за протичане процесите на Барутчиев и Леви. Получавал е от израелската легация по 1550 лева на месец. При обиска му бяха намерени 40,000 лева и 32 златни монети. В скоро време същия ще бъде съден.

От новооткритите разработки по-интересна е ЛАР "Физика" - доцент по атомна физика в университета. Установено е, че поддържа връзки с дипломати от израелската легация от няколко години. При едно посещение в легацията е предал на бившия секретар Барух свой научен труд в областта на атомната физика, с когото е провеждал много съмнителни връзки. След неговото заминаване установил връзка с Бенбасат, когото посещавал в легацията и дома му. От признанията на Витали Таранто е видно, че той по поръчение на Барух е викал няколко пъти обекта в легацията. При това Барух е нареждал да се казва лично на него, за да не знае жената на обекта за връзките му с израелската легация.

През годината израелската легация е посетена от 1,194 лица, някои от които са я посещавали по няколко пъти. Към 200 от тях са известни на отдел VII-ми ДС, 750 са установени през годината, а останалите са в процес на установяване.

Към края на годината в отделението се водят 36 агента, от които 10 са нововербовани. От новопридобитите, с по-добри възможности са "Николай", "Василев" и "Василев -2".

През отчетния период бяха проверени агентите "Невски" и "Вяра" и се оказа, че работят честно за службата.

От отделението се ползват 13 доверителни връзки, повечето от които са членове на БКП. Някои от тях имат възможност да работят по дипломатите, като агенти и ще се излезе с предложение за тяхната вербовка.

Известно подобрение в работата с агентурата настъпи, но има още много да се желае, както по вербовката на нова агентура, така и по използване напълно възможностите на старата агентура. Все още наличната агентура по разработките и ОНД не е в състояние да изясни престъпната дейност на обектите.

ТУРСКА ЛИНИЯ

Наред с развиваната активна разузнавателна дейност, турското разузнаване насочи своите усилия към спъване на партийно-правителствените мероприятия, като се стремеше да откъсне турското население от общия подем за изпълнението на надодостопанските задачи в срок.

СТРОГО ПОВЕРЛИВНО

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

СПРАВКА

ОТНОСНО: характера на кореспонденцията
по турска, гръцка и израелска линии.

ТУРСКА ЛИНИЯ

Кореспонденцията по турска линия е между турското малцинство в България и техни близки в Турция-изселници. Средно на ден се обработват по 750 писма. Характера на кореспонденцията непротичаща по задачи се изразява в следното:

В преобладаващата част от писмата не се третираат политически въпроси, а се споделят роднински чувства, поради което кореспонденцията приема облик на роднинска.

Други характерни особености, които не са краткотрайни, а се запазват за по-продължително време и намират израз в малко на брой писма са :

1. Изселническият въпрос
2. Оплакване във връзка с образуване на ТКЗС
3. Подобряване положението на турското население в селата.
4. Пропагандиране живота в Турция.

Характерна особеност на кореспонденцията по турска линия е изселническият въпрос. В някои писма подателите изказват желание да се изселят в Турция, като изпращат рожденните дати на членовете от семействата си за да направят техните близки постъпки в Турция.

Така- Риза Мустафов от с.Козлодуй,Толбухинско пише до Мехмед Акбаш- Турция: "Дано бог ни спаси от тука, братя пак ви повтарям, навсяка цена да проверите този въпрос и ни отговорите. Ние сме съгласни да вземем само абичките си. Наскоро получихме известие от турския консул, като ни съобщаваше, че Турция разрешава въпроса за изселване от България, но българските власти не били съгласни да се изселят турците от България.

Резултатът
от изследването
е отрицателен
22 мн
20 юни 1973

6.-

Вахли -Серес до Христо Вахли - Елин Пелин. Тя пише " Живот нямаме какво да правим, да отидем да живеем другаде ще умрем. Няма живот Няма откъде лев да вземеш. Тъйвна ако продадем на загуба ще бъде. Нямаме пари и на бакалина да платим. Нямаме пари да купиме инжекции ако можем да извадим документи да се спасим от тука..колкото можеш погрижи се и ти ."

Семейство Панайотови преселило се в Гърция от Левскиград събеляват за това и искат да се завърнат отново в България.

[] [] от Асеновград отишъл при баща си в Гърция с намерение да следва, но поради лошото икономическо положение не постъпил в университета, а станал боджия.

[] [] от Бургас, преселил се със семейството си в Атина се оплаква от мизерния живот там и прави постъпки да се завърне отново в България.

В някои писма подателите пишат за отиване от България в Гърция на гости и обратно. В България има гърци преселници предимно в градовете Варна, Бургас и Поморие, които не са се виждали със своите близки 15-20 години, а даже и повече.

ИЗРАЕЛСКА ЛИНИЯ

Кореспонденцията по тази линия има роднински характер. Съдържанието на писмата е твърде еснафско. В около 20% от писмата подателите пишат за взаимни гостувания и размяна на колетки.

Политически въпроси в кореспонденцията по израелска линия въобще не се третира. Подателите знаят, че кореспонденцията се цензурира. Израелската полиция реже едната страна на плика и след проверката поставят лепенка.

Понастоящем подателите от България пишат за отиване на гости в Израел. Близките им в Израел им изпращат декларации заверени от българското посолство в Тел-Авив. Такива декларации са изпратени на Мариета Надлер-"Раковска " 80, Ребека Симона ул."Лев Делязков" 105, Виктория Жак Бохор ул. "Ал.Стамбулийски" 147 и др.

Има податели от България, които желаят да се изселят в Израел. Обикновено те са - брат, сестра, майка останали в България, а другите членове от семейството са в Израел.

11.III.1959 год.

С о ф и я

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ V- ДС

ПОДПОЛКОВНИК:

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 12.09.12 Секретар: []

Строго секретно! 218

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

В Ъ П Р О С И
за Управление III-то ДС.

1. Управление III-то ДС да разгледа агентурата и контингента си, с цел издирване подходящи лица за наша работа. Лицата да отговарят на такива условия:

а/ Евреи - инженери, химици, добри строители, физици и други специалисти.

- Имачи близки роднински или приятелски връзки /нови и стари/, живущи предимно в България, с АИ или други капиталистически страни, представляващи интерес за нас, с цел извеждането им в тях чрез Израел.

- Политически здрави или в процеса на работата проверени и приобщени към нас.

- Лица, имачи връзки или възможност да се настаният на работа като специалисти в Вайцмансфелд и Голдсони или имачи близки връзки в тия два обекта към които може да се подходи от тяхно име.

б/ Арменци - специалисти от същите специалности

- да имат близки връзки в България и с АИ, с цел подбор на подходящи за извеждане в тия страни, чрез Милан, Емил или друга капиталистическа страна, каквито възможности, както практиката показва, има, особено чрез Милан. В случая може да се използват арменци желязци да се изселят в Милан.

в/ Бивши хора - търговци, представители на западни фирми, специалисти /строители, инженери и др./ работили преди 9. IX. 44 г. по Бител страни и България имачи стари връзки с тия страни, проверени в работата с нас, с цел подбор на подходящи за извеждане в България чрез Бител страни.

2.-219

г/ Добра агентура, владееща чужди езици из средите на строителните организации работещи по наши обекти в Сирия, с цел използването им за набиране на интересуваща ни информация, като агент-вербовчици на лица подходящи за ползуване в изучаването, обработката и вербовката на лица, подходящи за работа срещу Турция, а също така подбор на подходящи, добре проверени агенти за извършване в Израел чрез Сирия.

2. Да се разгледат връзките на агентурата на Управление III-то ДС, а също окръжните управления на МВР в Ан-Ван, ОАР и Израел, с цел ползуване на тях агенти чрез вербовъчни писма и други начини за установяване контакт, изучаване и увличане в наша работа подходящи техни връзки на работа в Вайнман, Солн Гоме, комитетите на БНК в Израел, Миван и други наши обекти.

3. Съвместно с отделение "Транспортно" на Управление III-то ДС да се разгледат възможностите на агентурата им по линия на БМБ, пътуваща за Близкия изток страни и се изработи конкретен план за ползуването ѝ по:

- разработка на подкомитетите и някои лица от БНК в Израел и Миван;
- за разработка на наши обекти в Близкия изток страни;
- за набиране на интересуваща ни информация във връзка с политиката на американците в Близкия изток, изменение в оперативната обстановка и др. въпроси.

4. Управление III-то ДС, а също така Столично и окръжните управления на МВР да подсигурят подходящи разработки за включване в тях наша агентура, с цел проверка и подготовка на същата.

27.V.1959 година

С. о. ф. и. л.

2 екз.

Строго секретно.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Относно: Изведена агентура зад граница от у-ке II-ро ДС, за времето от 1.I.1958 г. до 15.VI.1959 година.

От началото на 1958 г. до сега, по линия на II-ро у-ние
дена в капиталистическите страни следната агентура:

В коя страна е изплатена агентура	Кой отдел е изплатил агентурата									
	I-ви отд.		II-ри отд.		III-ти отд.		IV-ти отд.		ВСИЧКО	
	Аг.	Д.В.	Аг.	Д.В.	Аг.	Д.В.	Аг.	Д.В.	Аг.	Д.В.
Англия	1						1		2	
Австрия		3			5	2	17	14	22	19
Белгия					3	2		1	3	3
Г.Ф.Р.	2	3				3	10	6	12	12
Гърция							1	3	1	3
Израел	3							1	3	1
Италия	1				5		3	9	9	9
С.А.Ш.					1				1	
Турция	1		4	1			4	10	9	11
Франция	1				7	12	1	9	6	21
Швейцария					3	2			3	2
ВСИЧКО	9	6	4	1	21	21	37	53	71	81

Анализа на горните цифри и оперативните данни, получени от изведаната агентура, общо за управлението показват, че е слотено сравнително добро начало на работата ни по извеждане на агентура в капиталистическите страни, за разработване на изменниците на Родина и вражеските разузнавателни центрове срещу нашата страна.

Строго секретно!

1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

За състоянието на контраразузнавателната работа срещу английското, израелското и японското разузнавания през 1960 г.

І. СЪСТОЯНИЕТО НА КОНТРАРАЗУЗНАВАТЕЛНАТА РАБОТА
СРЕЩУ АНГЛИЙСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ.

От анализа на агентурни и други материали с които разполагаме се вижда, че през 1960 год. и особено в последно време английското разузнаване активизира своята подривна дейност срещу страната. Тази дейност то провежда преди всичко чрез прикрилите се като дипломати в легацията кадрови разузнавачи, а така също и чрез идващите разузнавачи и агентура у нас под прикритието на търговци, членове на делегации, гости и др.

През отчетния период беше установено, че подривната дейност на английското разузнаване в страната се изразява най-главно в събиране шпионски сведения и преди всичко на такива от военен характер. В това отношение е характерен прихванатия от нас документ на разузнавателния център в Лондон до английския военен аташе в София, съгласно който му се нарежда да събира сведения по следните въпроси:

Всички възможни сведения отнасящи се до ракети, ракетни площадки, новопостроени отклонения от пътища водещи до неизвестни райони, съветски артилерийски войски без артилерия, бетонни площадки или други конструкции, които дават указание на съществуване на ракетни площадки.

Данни за направлявани оръдия от земята към въздуха и съоръженията към тях, опознаване типа на ракетните разположения на площадките, признаци на строителство на летища от голям мащаб или на строежи на летища близо до тях; производство на

II. СЪСТОЯНИЕ НА КОНТРАРАЗУЗНАВАТЕЛНАТА РАБОТА ПО ЛИНИЯ НА ИЗРАЕЛСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ.

От анализа на агентурните и други материали придобити през отчетната година, дейността на израелското разузнаване може да се раздели на два периода. Първият период обхваща 1959 и първата половина на 1960 година и се характеризира с известна пасивност, изчакване, резултат на ударите които органите на ДС му нанесоха през 1958 и 1959 година. Още с пристигането си р-ча ЙОСИФ ЕЛАЗАР заяви, че той има нареждане в продължение на една година да не се занимава с разузнавателна дейност. През този период израелското разузнаване главно се стремеше и създаваше широки връзки с български граждани от наш или еврейски произход.

Вторият период от дейността на израелското разузнаване наблюдаван напоследък се изразява в засилване неговата дейност. Това се изрази в събиране сведения от военен, стопански и политически характер.

Прихванахме данни от които е видно, че израелското разузнаване е добре информирано по ред военни въпроси. Беше проявен интерес за въоръженията на нашата армия и особено за ракетни площадки, за военното командване, идвала ли е у нас арабска военна делегация и др.

Голям интерес беше проявен и по политически и стопански въпроси, като: какви разногласия има между КПСС и ККП, има ли разногласия в Политбюро на ЦК на БКП, какво представляват работническите отряди и другарските съдилища, колко арабски студенти се учат у нас, къде е партийната школа и пр. Сведенията от стопански характер от които се интересуваше израелското разузнаване се свеждаха до нашата икономика и особено до взаимоотношенията между социалистическите страни в системата на СИВ.

Установено беше, че кадровия разузнавач ЙОСИФ ЕЛАЗАР, прикрит като II секретар в израелската легация, обменя с разузнавачи от тр. легации сведения от военен, стопански и политически характер. Такива са случаите с бившия разузнавач от гръцката легация Антонелос, австрийският търговски аташе Битнер, американския дипломат Столц и тр.

12.-

12

За прикритие на потривната си дейност израелското разузнаване създава широки връзки с хора от културните среди. артисти, художници, лекари и др. Също така използва и масовите посещения на израелската легация от евреите живущи в България. При среща с културното аташе при английската легация Леси-Елазар, след като подробно го информира по какъв начин създава връзки с културните среди, заявява, че това обстоятелство той използвал, за да си върши и другата работа (разузнавателната).

масовите посещения на легацията Елазар и неговия помощник контра-разузнавача Цви Керен използват за да събират сведения и на тъмно. посетителите биват най-подробно разпитвани къде и какво работят, какво се произвежда в предприятието, в каква военна част са служили, за интересувачи ги лица и пр.

От един разговор между Лосиф Елазар и помощника му Цви Керен се разбира, че Елазар изучава всички безпартийни, които посещавали легацията и че той знаел как да постъпва с тях. За целта си водел и специален дневник.

С такава цел израелските представители посещават най-редовно и синагогата, където под формата на участие в различни религиозни тържества се свързват с интересувачи ги лица.

Освен по тези пътища Елазар и Керен събират сведения и чрез лично наблюдение при пътуването си из страната. През м.Х. Цви Керен посети Димитровски окръг, където правил снимки на военни обекти.

Получени бяха данни, че израелското разузнаване се стреми да подпомага близките на осъдени техни агенти. Така чрез обект "Козел" Елазар предаде еднократно 500 лв. на жената на осъдения израелски агент ДЕМАЙО, а на други осъдени агенти от името на техни близки в Израел чрез БНБ се изпращат долари.

През отчетния период нашите органи не можах да се доберат до конкретни данни от които да е видно как израелското разузнаване поддържа връзки със своята агентура намираща се на наша територия. Може обаче да се предполага, че такава връзка се поддържа лично от разузнавачите прикрити в легацията или

чрез илваците на посещения в нашата страна под различни прикрития: техни разузнавачи и агенти или чрез отиване в Израел на самата агентура.

Например, установи се, че обекта на разработка "Влечуго" информира Елазар по някои въпроси при посещението си в неговата (на Елазар) квартира.

Наред с разузнавателната дейност израелското разузнаване в лицето на своите представители прикрити в легацията, провежда подривна дейност и под формата на агитация сред израелското малцинство за изселване в Израел, за поддържане на извештен национализъм. Главното внимание на агитацията им е насочено към младежите и специалистите от различни области на народното стопанство и науката. За тази цел легацията разпространява различни пропагандни материали и издава в повече от 1,000 екземпляра специален бюлетин. Все във връзка с тази пропагандна цел израелското разузнаване положи много усилия за разгръщане на културния обмен между България и Израел.

За поддържане националния дух сред еврейското малцинство по разни поводи уреждаха приеми и тържества в легацията, където имаша много евреи. Освен това почти всяка неделя посещаваха еврейската синагога, където установяваха контакт с еврейското малцинство.

Ръководейки се от решението на политбюро от 14.I.1960г. и от указанията на ръководството на Министерството, усилията на отдела бяха насочени към изпълнение на основните задачи стоящи по линия на израелското разузнаване: разкриване и пресичане дейността на прикрилите се като дипломати, търговци и др. кадрови разузнавачи и разобличаване на тяхната агентура. В тая връзка работещите в легацията дипломати и заподозрените в тяхна услуга български граждани активно се разработваха. Общо по линия на израелско разузнаване в отдела се водят 16 разработки-(13 ЛАР; 3 ОНД) от които _____ работят в легацията.

14.-

75

Главното внимание на отделението беше насочено по основните разработки: "Борсук", "Катил", "Лидера", "Влечуго", "Инженера" и др. и в резултат на активната работа по тях се получиха данни, че някои се занимават с активна разузнавателна дейност против нашата страна.

Установи се, че обекта по ЛАР "Борсук" – ИОСИФ ЕЛАЗАР е кадрови разузнавач, прикрит в легацията като II секретар. От данните които получихме от проверен източник се вижда, че обекта е добре осведомен по много въпроси от военен, икономически и политически характер, представляващи държавна тайна. Една от главните задачи стоящи пред обекта според негово изказване за сега се явявала, да установи дали у нас има ракетни площадки. И ако това успеел да разбере, щел да получи орден, но не от своето правителство (трябва да се разбира, че се касае за американците). От агент "Ничко" е искал да узнае какви строежи (военни) има на Битоша. От същия агент е искал да узнае колко арабски студенти има в нашата страна, къде се учат и му постави задача да установи едно лице свързано с арабски студенти.

По разработката работят агентите: "Ничко", "Трифонов", "Джонев", "Христов", "Любчо", "Тотка", "Николай", а такива се ползват и от други служби.

Като слабост на разработката може да се посочи, че все още не сме установили източниците от които черпи сведенията, както от военен, така и от политически характер. Това до голяма степен се дължи на обстоятелството, че по обекта не се провеждат достатъчно целенасочени агентурно-оперативни мероприятия в това направление.

Също така неможа да се разреши и поставената от ръководството задача за разобличаването на Елазар като активен разузнавач и изгонването му от нашата страна. Причина за това беше неправилен подбор на аг. "Били" за провеждане на комбинацията, който се оказа нечестен към службата.

Слабо се работи и по ограничаване на връзките му с евреите и особено с хората на изкуството, посещаващи легацията и

срещайки се с него на други места. проведеното в тая връзка мероприятие за ограничаване посещенията в легацията, поради лошото му организиране от наша страна, не даде очакваните резултати.

За активното разработване на Елазар не се използваха достатъчно възможностите и на наличната агентура. Вина за това носи бившият началник отделение Лазаров и сегашният началник отделение др. Йотов. Също така не беше организирано наблюдение на докът му за установяване на лицата които го посещават. Нещо повече, не се използва и прислугата работеща в квартирата му за изучаване обстановката, установяване на посетителите, за секретни изземвания и пр.

Една от причините за незадоволителната работа по този кадрови разузнавач се дължи на това, че в отделението има известно усъкоение, резултат на създадени по-рано възможности за наблюдение и изучаване на обекта.

Друга важна за отделението р-ка беше тази на помощника на Елазар, занимаващ се с контраразузнавателна и охранителна работа в легацията.

Установи се, че Цви Керен активно подпомага Елазар в разузнавателната му работа. през отчетния период се направиха усилия за внедряване по него на агент "Здравка", но съществени резултати в разработването му не се получиха. въпреки съществуващите трудности в работата по този обект, трябва да се отчете, че от страна на водещия разработката опер. работник Нейко Делин слабо е работено, главно поради подценяването му.

по обекта на МАР "Лидера" - израелски пълномощен министър се получиха данни, че същия прави опити да кокетничи с дипломатически представители от социал. страни, създава впечатле-

16.-

16

ние за себе си на демократически деец и пр. Ред данни обаче показват, че Пелед проявява интерес и по въпроси нямащи нищо общо с неговите дипломатически obligations. Така например, под форма на екскурзия при пътуване в Бургаски окръг въпреки, че е предупреден е влезъл в забранена зона.

По данни от органите на безопасността на ПНР при пътуване през Полша е правил снимки на военни обекти. Също така беше установено, че проявява голям интерес към селското стопанство на нашата страна. За целта често предприемаше пътувания из България и посещения на ТКЗС, ДЗС и др. Интересуваше се от организацията на работа, начина на заплащане, как се използват машините в стопанствата и пр. При посещение в Плевен се интересувал какви са желанията, стремежите и идеалите на младежите в града, има ли стремеж да отидат в София и пр. Проявил е интерес за жителите на града, поминъка на населението, колко евреи имало в града, колко са заминали за Израел, колко са останали.

При друго посещение в Смяков и с. Каджаре Пелед е проявил интерес какъв е поминъка на този край, каква е реколтата, защо на полето работят само жени и пр. Също така е посетил помове на кооператори от които останал много доволен. В трети строителен район - София се интересувал за начина на раздаване на апартаментите, кои ще живеят там, каква е храната на работниците и колко струва.

Подобно на Елазар. Пелед и жена му установяват контакт с хора от културните среди с които често устройват сбирки.

Напоследък много често провежда срещи с дипломатите от американската легация, като си правят взаимни посещения и водят продължителни разговори.

По разработката на същия бе вербован един агент с добри възможности. Също така бе внедрен и аг. "Ян" с когото са в добри отношения. Използват се и агентите "Любо", "Трифонов", "Красимира", ДБ "Джонев" и др.

Освен горните разработки на дипломатите в отела, активно се работи и по български граждани уличени в услуга на израелското разузнаване. Пред отдела стоеше заличата три от тези р-ки, за обектите на които има определени данни, че са в услуга на израелското разузнаване да бъдат реализирани. Въпреки обаче положените усилия това не можа да се осъществи.

Това са следните разработки:

ЛАР "Козела" - д-р Ашер Исак ХАНАНЕЛ, главен равин на евреите в България, еврейн, български гражданин.

Установено е, че обекта поддържа редовна връзка с дипломатите от израелската легация и по-специално с разузнавача Йосиф Елазар, с когото се срещат в Синагогата, в дома си и дома на Елазар.

Д-р Хананел предаде 500 лева на жената на осъдения израелски агент Алфред Демайо, която сума получи от разузнавача при легацията Елазар.

По данни от аг."Елена", Демайо е признал, че едно духовно лице е предавало сведения от военен характер на бившия дипломат при легацията БЕНБАСАТ. От анализа на данните може да се предполага, че това лице е обекта "Козела".Обектът очевидно се страхува, че Демайо може да го разобличи, защото се изказал, че по-добре щяло да бъде Демайо да умре в затвора.

Наред с дипломатите от израелската легация обекта установи връзка и с Файн, дипломат от американската легация и с много други чужденци временно пребиваващи в нашата страна. За някои от които има данни, че са в услуга на чуждо разузнаване.

През отчетния период за обекта бе установено, че се занимава и с незаконна търговия на часовници и др.предмети, а също така търси усилено чужда валута и ценности.

По обекта сполучливо беше внедрен аг."Елена", която има добри възможности, а също така и др.агенти. Устроено беше мероприятие "Рила", проведен беше секретен обиск и др.

ЛАР "Влечуго" - Иван Ивайлов Строгов, журналист,българин (майка му е еврейка), български гражданин.

Досега по разработката на обекта е установено, че Строгов поддържа връзка с дипломатите от израелската легация и по-конкретно с р-ча Елазар.На същия предава сведения от стопански характер.

По разработката е внедрен оперативен работник и се провежда комбинация с цел изясняване дейността му и евентуално оперативно подхождане, а в противен случай задържане и прелагане на следствие.Утвърдено е предложение за разпит на лица от които е събирал сведения.

18.-

18

ЛАР "Юда" на Сабитай Моис Маер се явяваше една от важните разработки за отдела.

За Маер разполагаме с точни данни, че през периода 1958 год. е сътрудничил на израелското разузнаване, а сега се среща с Елазар. Пред отдела стоеше задачата да се документира дейността му и да се установи дали продължава да сътрудничи и понастоящем и начина на връзка. Проведените мероприятия по разработката - секретен обиск, техническо мероприятие, БН, не доведоха до изпълнение на тази задача. Основна слабост по разработката беше това, че не разполагаме с качествена агентура и не се проведеха по нацелени комбинации. Разработването на обекта се затруднява от факта, че е член на БКП и не отговорна работа.

През отчетния период са изяснени 3 ЛАР и 1 ЛНР и делата са снети в архив. Освен това в духа на решението на Политбюро от м. I. 1960 год. 11 ОНД бяха снети в архив поради липса на данни за развиване от обектите дейност.

Както вече беше отчетено по-горе, по основните разработки се работи активно. Проведени са много и разнообразни мероприятия за разкриване дейността на обектите. Малко обаче се обмисляха, предлагаха и провеждаха добре обмислени комбинации за надхитряне на врага. Оперативния състав на отделението е с голям опит и е по силите му провеждането на такава комбинация.

През настоящата година ръководството на отдела ще вземе мерки за организиране работата в това отношение.

В борбата с израелското разузнаване отделението използвава 21 агенти, от които 3 работят в легацията и 11 дов. връзки. Двона от агентите "Елена" и "Красимира" са вербовани през отчетния период и са с добри възможности. Агент "Елена" с успех работи по обекта "Козел" и допринесе много по разлагането на Алфред Демай, а агент "Красимира" е в близки отношения с обект "Лидера".

В количествено отношение агентурния апарат за разработка на дипломатите е достатъчен, но качествено все още не отговаря на изискванията. Малък е броя на агентите, които могат да представяват интерес за израелското разузнаване. Наред с това, въпреки известни успехи, не се разгърнаха и не се използваха

пълните възможности на наличния апарат. Така например ДВ "Звезда" близка на семейство Елазар, на ръководство в III управление не се използва целенасочено. Такова е положението и с агентите "Трифонов", агент "Ничко" и др.

Незадоволителна беше работата по агентурното обезпечаване на обектите български граждани: "Инжинера" при майор Н. Делин, "Юда" при майор Ненчо Агайи, "Физик" при Н. Делин и др.

Съществена слабост през отчетния период беше и тази, че не се вземаха мерки за придобиване на агентура, която да наблюдава и разработва обектите от легацията при посещенията им в Синагогата.

По отношение ръководството и възпитанието на наличната агентура, общо взето оперативния състав от отделението работи добре. В резултат на това редица агенти като "Елена", "Красимира", "Любчо", "Николай", "Невски" и др. работят добре. Агент "Невски" беше изведен за непродължително време зад граница, където изясни дейността на някои изменници на Родината.

През годината беше направена проверка на четири агенти в резултат на което се установи, че аг. "Били" не работи честно за службата, а аг. "Вера" преувеличава нещата които донася. Аг. "Любчо" не понасяше всичко на службата, но в резултат на проведени мероприятия около него, същия напоследък понася всичко и се активизира в работата си. Същото се отнася и за агент "Николай".

През отчетния период не се работи достатъчно активно и нацелено за проникване в легацията, за снабдяване с документи изясняващи дейността на израелското разузнаване.

Много малко се работи по шифровача и по куриерите.

Работата на органите на ДС по линия на израелско разузнаване в окръзите с изключение на няколко окръга е незадоволителна.

В нашата страна понастоящем живеят повече от 5,000 евреи. Значителен брой от тях, по един или друг повод установяват и поддържат връзки с легацията. През годината например легацията е била посетена от 4,400 човека. Освен това голямата част от евреите живущи в България са свързани с роднински и други връзки с Израел. Въпреки това очевидно положение по вина на ръководството на отделението и отдела не се вземаха необходимите мерки за падобрение на контраразузнавателната работа по израелското разузнаване в окръзите. За отчетната година окръзите отчитат

20.-

20

8 агенти и 3 дв. и водят само 2 ЛАР, 1 ЛПР и 4 ОНД. Незначителна е работата на окръжните управления и по идващите на посещение у нас евреи от Израел и по отиващите там наши граждани.

Отчитайки незадоволителната работа на окръжите, отдела ще вземе сериозни мерки за излизане от това незавидно положение.

III. СЪСТОЯНИЕТО НА КОНТРАРАЗУЗНАВАТЕЛНАТА РАБОТА ПО ЛИНИЯ НА ЯПОНСКО РАЗУЗНАВАНЕ.

Работата на отдела по линия на японско разузнаване все още се намира в период на организиране, в период на провеждане на подготовителни и изучавателни мероприятия. Това се дължи на обстоятелството, че макар и да бяха възстановени дипломатическите отношения между Япония и България у нас не се откри дипломатическо представителство, а с този мисия беше натоварено тяхното представителство в Белград.

Поради това обстоятелство японските дипломати през отчетния период не развиха активна дейност и данните с които разполагаме са недостатъчни, за да се направят по-спределени изводи за техните интереси.

При посещението си в нашата страна японските дипломатически представители възстановиха някои от старите си връзки поддържани с бившата японска легация. Някои от тези връзки са наши агенти и ДВ.

Първият секретар при японската легация в Белград КОВАШИМА и търговеца ХИРОШИ ТАНАКА се насочиха към ДВ "Владимиров", като отначало го използваха за дребни услуги, а след това Ковашима му остави чужда валута като възнаграждение за направените им услуги, настаняване в хотел, посрещане на японци, а впоследствие можели да го вземат на работа в самата японска легация. По същия начин подходи и към агент "Гошо" без обаче да го обвързват материално.

След заминаването си Ковашима и Танака отправяха идващите в нашата страна японци към "Владимиров", "Гошо" и "Юриста".

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

134

С П Р А В К А

ОТНОСНО формите и методите
на израелското разузнаване

Дипломатическите отношения между НР България и Израел са установени през 1952 година.

Особено активно израелските дипломати започнаха да работят през 1954 година, като за периода от 1954/57 година активна разузнавателна дейност е провеждал Нансен Барух - втори секретар при легацията, през 1957/58 година от Йосиф Бенбасат - втори секретар, а понастоящем от неговия заместник Йосиф Елазар.

IV-1 Характерно е, че досега израелското разузнаване е изпращало за разузнавателна работа в легацията изключително хора, които са се родили и живели в България, изселили се в Израел, познаващи езика, бита и нравите на нашия народ.

Както Нансен Барух, така и Йосиф Бенбасат и Елазар са български евреи, а Бенбасат е завършил висше юридическо образование в София.

В своята разузнавателна работа израелското разузнаване използва обстоятелството, че има голям контингент сред еврейското население в България. До 1948 година в нашата страна е имало около 45,000 души евреи. След образуването на израелската държава и в резултат на активната дейност на еврейските ционистически организации започва масово изселване на евреи за Израел. Наред с вражеските елементи, които се изселват - като ционисти, бивши търговци, индустриалци и други засегнати от мероприятията

2.- 135

на народната власт, се изселват и прогресивни евреи и членове на БКП.

Понастоящем в България са останали около 5,000 души евреи, някои от които продължават да се изселват, а останалите почти всички имат близки в Израел – родители, братя, сестри и др., с които поддържат редовни писмени връзки. Това създава условие българските евреи да отиват на посещения в Израел при своите близки, а от друга страна – израелски граждани да идват в България. Също така и смесените бракове между евреи и българи създават допълнителна база за израелското разузнаване.

Изселването на евреи и отиването на временно посещение в Израел създава предпоставка за посещение на български граждани в Израелската легация в София и създаване връзки с дипломати от същата. Ежедневно легацията се посещава от 15-20 души.

II.4. Характерно за израелското разузнаване е това, че за събиране на сведения използва, както вражески елементи сред евреите, така и прогресивни, а понякога и членове на БКП, заемачи отговорни длъжности.

Активна помощ на израелското разузнаване оказваха представителите на така наречения "Палестински комитет", който официално, до откриване на израелската легация в София, се е занимавал с изселването на евреи за Израел. Чрез представителите на този комитет, до закриването му през 1957 г. разузнавачите са получавали сведения от стопански и политически характер. Освен в София, представители на този комитет имаше в градовете Пловдив, Бургас, Варна, Русе и Ямбол. Тези представители са се подбирали из средите на активни ционисти и вражески елементи и фактически тези комитети в страната са служили за прикритие на израелското разузнаване.

II.5. Освен това, представителите на този комитет се грижеха за разпространяване на бюлетина, издаван от легацията, с цел агитация и пропаганда на живота в Израел, развитието на индустрията, селското стопанство и др. Този бюлетин се издава от легацията в 1,200 броя и се разпраща на около 820 души абонати, а останалите се раздават на посетителите в легацията.

3.- 136

1-3

Израелските разузнавачи работят активно за събиране на сведения от военен, стопански и политически характер.

1. Военни сведения – за имената и длъжностите на някои генерали в Българската армия, къде се намира главното командване, за летища, гарнизоните в Южна България, за танковите и артилерийски казарми край София, има ли съветски войски у нас, маневрите през 1958 година, военната униформа, състоянието на свързочната техника, снабдяването на армията с мотори, за военните скривалища в гр. Пловдив, летища в Граф Игнатиево, изнася ли се оръжие за Египет, военноморската база в Бургас, военните части в градовете Сливен, Ямбол, кои евреи работят като офицери в армията, Държавна сигурност и народната милиция и др.

2. Стопански сведения – за изпълнението на народостопанския план, за пеницилиновия завод, металообработването, бакърната фабрика в София, Горубсо, медодобивния завод "Георги Дамянов", завода за автотракторни и резервни части в Коларовград, обувния завод "9-ти септември" обувния завод "П.Ченгелов" в Пловдив, текстилният завод "Г.Димитров" в Сливен, фабрика "Марица" в Пловдив, барутната фабрика в град Русе, какви български специалисти са изпратени в Сирия, за мините в Кремиковци, Чукурово, Бухово, Мадан, мина "Росен" – Бургаско, процентното съдържание на железните руди у нас, за производството на кожи в квадратни метри и др.

3. Политически сведения – за броя на евреите у нас, какви длъжности заемат в държавния апарат, политическите им и културни прояви, църквите и гробищата.

Интересували са се също за съдебните процеси срещу агентите на израелското разузнаване – Хаим Леви, Алфред Демайо и Писим Парутчиев, за работата на VII конгрес на БКП, конгреса на Световната федерация на жените, за конференцията на радиоразпръскването на социалистическите страни, какво е положението в БЗНС и бившите опозиционери, в какво се състои работата на профсъюзите и др.

1-4-а За събиране на сведения израелското разузнаване използва главно агентура. От арестуваните и осъдени през 1958/1959 г.

7 агенти на израелското разузнаване е видно, че на същите са поставяни конкретни задачи за изпълнение. Така например Алфред

4.- 137

Демайо е имал задача да събере сведения за генералитета, къде е щаба на войските в Южна България, има ли съветски войски, къде се намират военните летища, какво е производството на фабрики и мини; Хаим Леви да обиколи Южна и Северна България и да събере сведения за броя на евреите в различните градове, какви стоки се товарят на бургаското пристанище, изнася ли се оръжие за близкото-източните страни и др.; Персиадо Пардо от Пловдив - какви складове има в Пловдив, разположение, входи, за какво се използват, има ли евреи на работа в МВР и др. военни и стопански сведения.

Подобни сведения израелското разузнаване е получавало и от останалите осъдени негови агенти.

При подхода на вербовката на агенти, двамата разузнавачи Барух и Бенбасат са се спирали главно на евреи - български граждани, произхождащи от буржоазни семейства и по-рядко са подхождали към българи и то към такива, които имат връзки с евреи. Така - Алфред Демайо е от буржоазно семейство, бивш офицер, търговски представител и адвокат. На Хаим Леви баща му е бил собственик на кожарска фабрика. Персиадо Пардо е имал собствена печатница

Така например, Бенбасат е използвал българина Стефан Ангелов, женен за еврейка и Васил Гандев от Сливен, който е посещавал легацията, за да иска да бъде назначен като шофьор.

При подхода към такива лица, както Барух, така и Бенбасат са използвали преди всичко идейните убеждения и настроенията им в полза на израелската държава. Такива са случаите с Грациани и Пардо, които са били представители на Палестинския комитет и са работили съвместно с легацията, откъдето са получавали и парични възнаграждения. При други случаи двамата разузнавачи са използвали временното материално затруднение на някои евреи, за да ги направят свои агенти. Характерен в това отношение е случаят с Хаим Леви, който е бил осъден на 3 години лишаване от свобода за злоупотреба и докато е бил в затвора семейството му е било подпомагано парично. След излизането му от затвора Леви е бил вербован и му били поставяни конкретни задачи.

При Нисим Барутчиев е било използвано обстоятелството, че той иска да се изсели в Израел и подпомагайки го парично за

5.- 138

пътуването и пренасянето на багажа му, от него са поискали стопански сведения, които той им е предал.

През 1957 г. съпругата на Стефан Ангелов, която е еврейка, е посетила легацията за уреждане входна виза за посещение в Израел. По същия повод и Ангелов е посещавал израелската легация, което наред с вражеското му отношение към народната власт, е било използвано от Бенбасат за увличането му сътрудничество с израелското разузнаване.

На Алфред Демайо е било предлагано да стане юристконсулт на легацията. Както той, така и други са били канени на банкети в легацията, създавали са по-тесни връзки с тях и постепенно са били привличани за агенти на израелското разузнаване. И двамата разузнавачи – Барух и Бенбасат, не са оформили вербовките със съответните документи и пред никого те не са казвали, че са представители на разузнаването.

По време на следствието на 7-те агенти на израелското разузнаване не се установи от своя страна те да са вербовали лица за събиране на сведения. Болшинството от тях са събирали сведения на тъмно, главно от свои сънародници или от официални източници са научавали редица неща. Така например Алфред Демайо по време на летуването си в Ямнин проход се свързал с един капитан от МНО и започнал да го разпитва по редица важни военни въпроси. При други случаи същият използвал запознанството си с лица, работещи в мини и предприятия и под благовиден предлог ги разпитвал за производството на тези предприятия.

При събирането на сведенията повечето от агентите са се стремели да ги запомнят и след това устно са ги предавали на разузнавачите. Писмени бележки по събираните сведения е правил само Стефан Ангелов в специално тефтерче, намерено в него при ареста му.

4.4 За установяване на връзка със своите агенти израелските разузнавачи са използвали и използват главно посещението на последните в израелската легация под различни предлози, като – идването на представителите от Палестинския комитет от провинцията за уреждане визи за заминаване в Израел, какъвто е случаят с Пардо от Пловдив, покани за банкети и чествания в израелската легация и по други поводи.

6.- 139

Констатирани са и два случая на посещение на Барух в дома на Демайо, който заедно със семейството си, с дипломатическата кола отишъл до с. Владая и след това се върнал обратно до "Черния кос", за да провери дали не е проследяван. На "Черния кос" оставил колата си и заедно със семейството си се разхождали по посока на Люлин под предлог да наберат цветя и през задния двор на вилата отишли при Демайо.

За събираните и предавани сведения агентите на израелското разузнаване са получавали парични възнаграждения. Така например, Грациани е получавал месечно 1,550 лева, Персиадо Пардо от град Пловдив е получавал по 400 лева на месец и е получил общо 6,000 лева от израелското разузнаване. За предадените сведения Барутчиев е получил от легацията 4,000 лева, с които си е уреждал заминаването за Израел. Хаим Леви е получавал еднократни помощи, а при изпращането му да събере сведения за евреите в страната, е получил 500 лева. На Стефан Ангелов за предадените от него сведения за кожарската индустрия му е обещан подарък. Единствен Алфред Демайо даде обяснение пред следствието, че не е получавал парично възнаграждение, а е работил от патриотични подбуди за израелското разузнаване.

Освен с шпионска дейност, голяма част от агентите на израелското разузнаване са се занимавали с друга наказуема дейност. Така например Грациани и Барутчиев са вършили трансфер на валута. Хаим Леви и Рахамим Шимшон са фалшифицирали документи, а вражеска агитация и пропаганда са вършили Грациани, Демайо и Пардо.

п-1-8 Освен чрез агентура, израелското разузнаване събира сведения на тъмно, като използва обстоятелството, че легацията се посещава от голям брой евреи – български граждани, за уреждане на документи за изселване или временно посещение в Израел. При посещение в легацията същите подробно се разпитват по следните въпроси: къде работят, какво произвеждат, брой на работниците, количество на производството, износ на продукцията и пр. На някои от тях разузнавачите направо им поставят задача да изготвят доклад по интересувачи ги въпроси и им го предадат преди да се изселят. Така например, лицето Йсак Моис Йосифов, бивш член на

7.- 140
82

БКП и лектор в профсъюзната школа, преди да се изсели в Израел по искане на Бенбасат му предаде доклад за структурата и дейността на профсъюзите у нас. В този доклад Бенбасат е искал да бъдат отразени положителните и слаби страни за дейността на профсъюзите.

Снежана Арнаудова от град Русе е дала подробни сведения на Бенбасат – капацитета на завод "Г.Димитров" в Русе, броя на работниците, механизацията и пр.

Яко Елизер Басат – член на БКП, по искане на Бенбасат му е предал подробен доклад за ЦКС.

Нисиѝ Симеон Йосифов, работещ в завод "Верила" е предал сведения – къде работи, производството в завода, броя на работниците, с какви химикали работят и др.

Яко Рафаел Аладжем от град Русе, в миналото крупен търговец, съден през 1948 г. за спекула на 15 години лишаване от свобода, преди да се изсели предава на Бенбасат подробен доклад за напоителната система в Русе.

Рахел Йосиф Леви, на работа в "Минни и геоложки проучвания" по повод уреждане документи за частно посещение в Израел е съобщила на Бенбасат за рудното находище в с. Кремиковци, процента на желязото в рудата и някои подробности за строежа на завода.

II-4-6 Друг метод на израелското разузнаване за събиране на сведения е чрез лични наблюдения и обиколки из страната, при което разпитват и случайни граждани, за което им спомага обстоятелството че владеят добре български език и могат да се представят за българи. Така например през м. септември 1959 година Йосиф Елазар – втори секретар при легацията, при посещение в град Варна е наблюдавал пристанището и намиращите се на котва кораби.

II-4-2 С цел събиране на сведения, израелското разузнаване разпитва изселилите се в Израел евреи и тези, които отиват на частно посещение, при тяхното пристигане в Израел. Разпитът обикновено се извършва в Министерството на сигурността.

Разпитът се провеждал подробно – къде е работило лицето, характера на производството, какво представляват кадрите, техните качества, като изискват да им дадат скици и структурата на учрежденията и предприятията, в които са работили, а така също какво им е известно по военни и политически въпроси. На някои от тях

8.- 141

израелското разузнаване предлагало вербовка и определяло месечно възнаграждение. С някои от изселниците установява контакт и американското разузнаване, какъвто е случаят с Липоведски. След разпита му в израелското разузнаване, с Липоведски е установил контакт вторият секретар на американската легация в Тел Авив, предлагайки му да работи за тях с месечно възнаграждение 300 лири.

За събиране на сведения се използват също така израелски граждани, идващи на временно посещение или като търговци в България. Такъв е случаят с израелския търговец Симха Ейлат, който е посетил през 1957 година нашата страна и проявил интерес какви стоки се товарят на бургаското пристанище, какво се изнася за близоизточните страни и др,

Пребиваващият временно в нашата страна Рашел Леви, чрез Израел, установява връзка с изменник на Родината и при посещенията си в нашата страна от негово име се свързва с близките му и след това се опитва да събира сведения от политически характер.

Израелското разузнаване използва нашата страна за проникване в други страни. Така, през 1957 година то вербова наш агент, който изведе в Югославия, където в продължение на няколко дни го обучи да работи с тайнопис, с цел впоследствие да отиде на работа в Сирия, откъдето да изпраща сведения на израелското разузнаване чрез пощенска кутия в Австрия. За отбелязване е, че когато нашият агент изказал безпокойство да не пострада от югославските власти, бившият секретар при Израелската легация в София - Хансен Барух, го успокоил, че там има близки приятели и да не се безпокои. Обучаването на агента с тайнопис бе извършено лично от Барух, който специално за целта пристигна в Белград от Израел.

Получиха се данни, че израелският пълномощен министър Натан Пелед, който е роден в Одеса, преди да дойде като пълномощен министър в България е събирал от изселили се евреи в Израел адреси на техни близки, намиращи се в Западна Украйна и Молдавия, под предлог, че ще посети СССР. В Израел е бил политически секретар на обединената работническа партия "Мапам" и се представя като човек с леви убеждения. Развивал е активна дейност, като е провеждал срещи с ръководители на социалистичес-

9.- 142
51

ките партии от Италия, Франция и др., а така също е присъствувал на VII конгрес на СЖК. Понастоящем поддържа връзки с дипломати от югославската легация в София.

Характерно за Пелед е това, че в България се представя за дипломат, който има добро отношение към социалистическите страни и проявява интерес към селскостопански въпроси. Посети някои заводи и ТКЗС, при посещението на които се интересува за организацията на труда, колко се заплаща на трудов ден, как се осъществява взаимодействието между партийния секретар и председателя на ТКЗС, колко членове работят в стопанството и пр.

II-2 Освен това, израелското разузнаване обменя сведения с разузнавачите от другите легации. През 1957 година бившият секретар при легацията – Йосиф Бенбасат, обмени подробни сведения с бившия английски военен аташе – полковник Едуардс, като засегнаха въпроси за местонахождението на военни обекти и складове. През 1958 година такава размяна на информация бе направена между Бенбасат и Антонелос – втори секретар при гръцката легация. Двамата обмениха сведения за въоръжението във войската, отличителните знаци на различните родове войски и такива от политически характер. Подобна информация бе обменена на три пъти и през 1959 година между втория секретар на израелската легация – Йосиф Елазар и Антонелос от гръцката легация. Първия път са говорили за различни войски и поделения и по политически въпроси, а втория и трети път са говорили за офицери-евреи в армията. Елазар е казал, че ще се насочи към един офицер-евреин за вербовка, но без да му дадел да разбере, че той е от израелската легация. Също така, на тези срещи са разглеждали снимки на самолетите "МИГ 18" и "МИГ 19" и др.

През 1959 година между Йосиф Елазар и търговския аташе при австрийската легация в София – Битнер, е разменена информация, какви са методите на финансиране, за инвестициите и коя е главната банка, тъй като Елазар не е бил в състояние да му отговори, обещал на Битнер, че по-късно ще го информира по тези въпроси.

II-5-2 Както бе посочено в началото, израелското разузнаване, с цел да поддържа изселническия дух сред евреите, разпространява

10.- 143

бюлетина, издаван от израелската легация, сред голям брой граждани.

Освен това, дипломатите, с цел да набират кадри за израелската държава, лично агитират еврей-специалисти, като лекари, инженери и др. да се изселят в Израел.

Такъв е случаят с д-р Уро Мориц Цримо, завършила медицина със стипендия от Консисторията, която Бенбасат посъветвал да отиде на частно посещение в Израел и там да остане. Ако не й разрешат, Бенбасат предложил да й дадат пари, за да заплати обезщетение за стипендията.

Леон Израел Митрани - член на БКП, доцент във Физико-математическия факултет, е агитиран от бившия секретар на легацията Барух да се изсели в Израел. Митрани сам предал на Барух свои научни публикации, за да бъдат изпратени в Израел.

Понастоящем дипломатите от израелската легация, по повод на различни духовни празници посещават Синагогата, където общуват с голям брой евреи, сред които създават и поддържат настроение в полза на Израел.

Израелски дипломати често пътуват из страната, установяват връзки главно с хора от интелигенцията, свързват се със специалисти от селското стопанство, индустрията, артисти и др. Посещават научни институти, ТКЗС, ДЗС, заводи и учреждения.

След арестуването и осъждането на агентите на израелското разузнаване, същото в лицето на втория секретар при легацията - Елазар, търси начин за материално подпомагане на осъдените им агенти и семействата им.

3 След нанесените удари на израелското разузнаване през 1958/59 година същото преустанови своята активна дейност. Разузнавачът Йосиф Бенбасат беше преждевременно отзован и на негово място дойде Йосиф Елазар, който направи изказване, че във връзка с провалите, които се станали, на първо време той няма да се занимава с разузнаване. След повече от една година Елазар започна да проявява известна активност, което се изразява в събиране на сведения от военен, стопански и политически характер. Така например, на агент "Иичко" искаше сведения - има ли иракска

11.- 144

военна делегация в нашата страна, за някои студенти от арабските страни и др., по които имаше конкретни задачи. Чрез бившия агент на израелското разузнаване Иван Строгов се интересувал за доставките на коли от ГФР, а посредством обекта Морис Лиджи искаше да уточни паспортния режим у нас, да проучва лица, които го интересуват и пр.

п. 4-7 При отиване в легацията на Матилда Стефанова от гр. Русе, Елазар я е разпитвал какво произвежда завод "Г.Димитров" и мина "Върли бряг".

п. 4-6 Наред с горния начин за събиране на сведения, Елазар провежда и лични наблюдения, като за целта пътува из страната и използва знанието на български език, като разпитва случайни лица по интересувачи го въпроси.

п. 2 Установено е, че Елазар обменя сведенията, които има с разузнавачите от гръцката, американската, английската и др. легации в нашата страна. Така например, с бившия гръцки разузнавач Антонелос са обменили сведения за местонахождението на различни поделения, командния състав, какво е новото въоръжение във войската и пр.

С американските дипломати Столц и Шлаудеман са обменяли сведения за политическото и стопанско положение в нашата страна, а също така са разговаряли по отношение изселващите се евреи, посещаващите български дипломати Израел и др.

Йосиф Елазар е споделил своя опит за създаване връзки сред културните среди с английския културен аташе Леси, когато подробно е информирал за начина по който е създал редица връзки с наши граждани.

п. 3 През 1961/1962 година бяха разобличени следните агенти на израелското разузнаване: Иван Ивайлов Строгов, който направи признания, че от 1957 година работи за израелското разузнаване, като е предал сведения за системата на военно обучение при висшите учебни заведения, предал е доклад за физкултурното движение и производствената гимнастика у нас. Имал е задача да намери оригинална диплома за физико-математическия факултет,

12.- 145

за положението на селското стопанство; причините за изключването на студенти от Университета, какво е настроението на нашия народ по овладяването на Космоса, какво отражение е дало в България снемането на решението за разобличаване антипартийната група в КПСС и пр. Освен това, Строгов е предал сведения за военни летища, парашутни части, танкови поделения, разстановката на някои военни поделения и др.

Иосиф Елазар от Строгов е искал да узнае за положението на арабските студенти, учещи в страната, плана по вноса на леки коли от ГДР и пр.

6.3 Разобличеният израелски агент инж. Владимир Иосифов Петров направи признания, че от 1953 година поддържа връзка с израелското разузнаване, като е предал сведения на бившите разузнавачи Барух и Бенбасат за лица, изпращани в ТВО Белене, за учебното дело у нас, за отражението, което е дало в България снемането на култа към личността, за ТКЗС. Дал е писмени сведения за организацията на автотранспорта в София, за авторемонтните заводи в София и Коларовград, за вноса на коли от различните страни в България и пр. При направен обиск в квартирата му бе иззето 4 килограма злато.

6.3 Пред следствието главният равин д-р Ашер Исак Хананел направи признания, че е предавал сведения на израелския разузнавач Барух за положението на евреите в България, еврейските синагоги и институти, какво е било в миналото социалното положение на евреите, какви училища е имало и др. При срещите си с Иосиф Елазар – секретар на легацията през 1960/61 г. Хананел го е уведомил по интересували го въпроси около приемането на научни трудове в БАН, а също така е известил Елазар, че им е наредено от БАН да отбягват общуването с чужденци и да бъдат предпазливи, внимателни в разговорите с тях и да не приемат никакви подаръци без разрешение. Също така чрез него разузнавачът Елазар е давал помощи на семействата на осъдените израелски агенти Деман и Леви.

Чрез израелската легация Хананел е изнесъл в чужбина голямо количество златни и сребърни предмети.

13.- 86

146

VII-3

Освен това, Хананел посочи, че се е срещал и с американския културен аташе Сидней Файн, който превел около 2,000 долари на негова сметка в швейцарска банка, за които бил заплатил 40,000 български лева.

При обиска му бяха намерени и иззети 70 златни монети, 142 часовника, 285 щатски долари и др.

По време на следствието беше установено, че в продължение на дълги години Хананел се е занимавал с трансфер на валута и продажба на часовници, които е получавал чрез различни капиталистически търговци, идващи в нашата страна, какъвто е случаят със Самуел Александър Фогел, който при идването си му е доставял голямо количество часовници, за което бе осъден.

По разработката му бе установено, че той е предавал и политически и стопански сведения, за които не направи признание.

През м. април 1962 година беше осъден на 10 години затвор израелският агент Сабитай Моис Майер, който направи признания, че работи за израелското разузнаване от 1955 година. При срещите с тях е предавал сведения и изпълнявал задачи за организацията и състоянието на селското стопанство, за организацията и структурата на Министерството на външната търговия, като отрасли, ръководители и др.

Освен това е давал писмени доклади за Министерство на външната търговия.

Проучвал е лица, занимаващи като търговски представители в Израел, какъвто е случаят с Плотиканов.

Давал е сведения за служители в КВР, а също така и сведения от политически характер по решенията на VII конгрес на БКП и др.

Срещите с разузнавачите е провеждал в легацията и домовете им. Същият е имал псевдоним "Иосифов", под което име е работел. Като агент е привлечен на постепенно привличане.

Юни 1962 г.

Извършен: С. И. М. - II у. м. 20

1 екз. е даден
на др. Ковачев
г-н: в. в.

Строго секретно!

УТВЪРЖДАВАМ
ЗАМ.НАЧАЛНИК У-НИЕ II ДС
полковник
София, _____ 1962 година

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

П Л А Н

за пресичане на вражеската дейност
на Английската и Израелска легации
срещу решенията на XXII конгрес на
КПСС.

С цел пресичане на каквито и да е опити от страна на
Английската и Израелска легации да провеждат вражеска дейност
срещу решенията на XXII конгрес на КПСС ще се проведат следни-
те агентурно-оперативни мероприятия:

1. На наличната агентура в Английската и Израелска ле-
гации ще се постави задача да следят каква литература, списа-
ния и вестници с вражеско съдържание се разпространяват.

Срок: постоянен

Отг.: началник отдела

2. На агентурата, владееща английски език, в Англий-
ската легация ще се постави задача да ни донася програмите на
предаванията на "Би Би Си", в които системно се поместват ста-
тии против социалистическия лагер.

Ще се заостри вниманието на агентурата - да следи на
кои български граждани се предават тези програми и по какви
пътища.

Срок: постоянен

Отг.: подп.Ив.Калоянов

3. Ще се обърне внимание на агентурата и ДВ на работа
по домовете на дипломатите и персонала да следят не разпростра-
няват ли литература с вражеско съдържание и на кои български
граждани я предават.

Срок: постоянен

Отг.: подп.Ив.Калоянов и Ст.Иотов

2.

3

4. Системно да се проверява издаването на бюлетините от Английската и Израелска легации с наличната агентура и при всички случаи на наличие на материали с вражески и тенденциозен характер да се уведомява Външно министерство за спиране на бюлетина.

Посредством агентурата да се ограничава разпространяването на бюлетините, издавани от Английската и Израелска легации.

Срок: постоянен

Отг.: началник отдела

5. При получаване на данни, че ще се изпраща литература, вестници и списания, да се уведомяват окръжните управления да се иззема и проверява. Ако в същата има статии с вражеско съдържание да се спира и унищожава, като ни уведомяват.

Срок: постоянен

Отг.: началник отдела

6. Със заминаващите за Англия на летните курсове да се проведат профилактични беседи, с цел предпазване и даване указания да оказват решителен отпор на такава пропаганда, ~~както заявяват на такива лица, че ще се оплачат в нашата легация, за да се престанат~~ ^{пред} ~~официалните английски власти.~~

Срок: постоянен

Отг.: началник отдела

7. Да се подберат подходящи ДВ от заминаващите за летните курсове в Англия и им се възложи задача да следят кои от тях ще създадат връзки със съмнителен характер и донесат такава литература.

Срок: 15.VI.1962 год.

Отг.: Калоянов

София, _____ 1962 г.

ПРЕДЛАГА

Н-К ОТДЕЛ VI, У-НИЕ II ДС

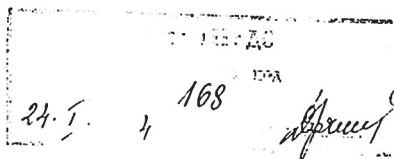
подполковник:

Нап.2 екз.
Нап.Генчева

УТВЪРЖДАВАМ:
ПОДПОЛКОВНИК Красел
Н-К ОТДЕЛ Х, У-НИЕ II-ДС
София, 24. I. 1964 год.

Строго секретно.

Екз. единствен. 133

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е

ОТНОСНО: Откриване ЛИТЕРНО ДЕЛО за съхранение обобщени справки и информации касаещи подривната дейност на Израелското разузнаване и прояви на наши граждани от еврейски произход. срещу сигурността на НРБ.

За наблюдение и анализ на подривната дейност провеждана от Израелското разузнаване срещу НРБ и свързаните с това прояви на наши граждани от еврейски произход е необходимо да се открие ЛИТЕРНО ДЕЛО за съхранение на аналитичните справки и информации отразяващи тяхната дейност и прояви.

Предвид горното

П О С Т А Н О В И Х

Да се открие ЛИТЕРНО ДЕЛО за анализ и информации по подривната дейност на ИЗРАЕЛСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ срещу НРБ и свързаните с него прояви на наши граждани от еврейски произход.

Същото да се регистрира в отдел III-ДС на името на подполк. Васил К. ПЕЕВ, н-к отделение при отделение II, отдел Х, Управление II-ДС.

София, 21. I. 1964 год.

Подполк. В. Пеев

КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Лично строго секретно!

Изв. № 5

ДО
ДР.

Т У К

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 116

Относно: Някои данни за отношение-
то на ОАР към развитието на криза-
та в Близкия Изток.

Официален представител на египетското правителство в частен разговор с висши турски и етиопски дипломати е дал следната оценка на политическото положение в Близкия изток и ОАР:

- Ближневъсточната криза навлезе в задълбена улица и ОАР преживява най-критичния и опасен период от своята история.

Поради пазарлъците между Ахонсен и Леви Елзол в отношенията между ОАР и Израел не има застой най-малко една година. Израел не е съгласен да даде минимални обещания на арабите, а осигурявайки си подкрепата на САЩ, той се стреми да играе роля на победител и да диктува желанията си на арабите. В политиката на Израел не се чувства никакво снемане.

В писмо на Еван до Яринг от 27.XII.1967 год. се настоява за прости преговори с арабските страни, на които да бъдат разглеждани въпросите: подписване на ширен договор; гарантиране сигурността на границите; осигуряване свободно корабоплаване в Акаба и Суецкия

37

2

канал чрез даване на сериозни гаранции; слагане краи на икономическия бойкот и създаване между Израел и арабите на нормални икономически връзки.

В горното писмо въобще не се споменават въпросите за палестинските бекани и освобождаването на окупираните територии. Най-голяма опасност от предложенията на Израел арабите виждат във въпроса за икономическото сътрудничество. Израел вече строи петролопровод (48 инча) от пристанището Еilat до Средиземно море. Капацитетът на петролопровода е по-голям от добивания в Иран петрол, което показва, че принуждавайки арабите да приемат икономическо сътрудничество Израел възнамерява да използва този петролопровод и за арабски петрол.

В своето писмо до Яринг от 30.XII.1967 год. египетската страна подчертава, че като първо условие за преговори с Израел е незабавното изтегляне на израелските войски от окупираните територии.

При това положение за ОАР имало само два пътя: или да стане икономическа колония на Израел или да приеме комунизма. По повод на това свое мнение източникът е подчертал, че говори сериозно без преувеличение и искрено, като пояснил:

- За нас няма друга сила освен СССР, която да ни защити срещу израело-американската коалиция. На времето СССР даде на ОАР помощ като на некомунистическа страна. Понастоящем обаче, ако искаме да продължим съпротивата си срещу Израел, трябва да променим врат пред исканията на СССР. Вместо израелско робство, ние ще предпочетем комунистически розги и да станем сателити на СССР.

Източникът счита, че мисията на Яринг ще бъде неуспешна и че било целесъобразно да се свика повторно Съвета за сигурност с цел да се разгледа с цялата си яснота становищата на Израел и арабите.

Нашето мнение е, че източникът е подценил съзнателно някои факти около кризата с цел да предизвика напесата и посредни-

35

3

чеството на свързаните със САЩ и Западна Турция и Етиопия за намиране подходяща формула за решаване кризата в Близкия изток и по този начин да се отстрани "комунистическата опасност, застрашаваща ОАР и района".

18. II. 1967 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: (п) А. Солаков

В я р н о,

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

1-68
31

УТВЪРЖДАВАМ
Н-К У-НИЕ I КДС
РЕН. майор: *[Signature]*
18. III 1968 год.
С о ф и я

Строго секретно!
Екз. № 1

П Л А Н

ОТНОСНО: Разузнавателната работа на
отдел IX против Израел за периода
от 1.I. до 31.XII.1968 год.

Израел заема важно място в планове на империалистите в Близкия Изток. Същият се е превърнал в опорен пункт на неоколониализма в този район на света и постоянна заплаха за световния мир като цяло. Трите агресии, които Израел извърши спрямо арабските държави в един кратък исторически период нагледно показват това.

Последната агресия на Израел на 5.VI.1967 год. срещу ОАР, Сирия и Йордания доведе до заграбване на нови арабски територии, до спиране на корабоплаването по Суецкия канал и увеличаване трагедията на населението в окупираните територии.

Целите на управляващите и ционистически кръгове да бъдат свалени прогресивните арабски режими не бяха осъществени благодарение на енергичната помощ и намеса на Съветския съюз и социалистическият лагер.

Сега миролюбивите сили в света водят борба да принудят агресора да се изтегли от анексираните територии и завръщане на арабските бежанци на техните родни земи. До сега резултат в това отношение не е постигнат.

От 1963 год. насам разузнавателна работа срещу Израел

Абз
30.1

= 2 =

не е водена. От територията на същия и за сега не съществуват възможности за разузнаване поради липса на легална резидентура и перспектива за скорошно организиране.

Понастоящем срещу Израел трябва да се провежда разузнавателна работа с цел подбор и вербовка на агентура от:

а/ Територията на трети страни /Франция, Австрия, ГФР, Италия, САЩ и др./ за което възможностите и контингента предстои да се изясняват.

б/ Центъра- чрез изучаване на наличния контингент имащ връзки в Израел или други европейски страни, идващите у нас израелски търговци, туристи, гости и студентите от Израел следващи в нашите висши учебни заведения.

При съществуващата обстановка и налични възможности отделът ще получава информация по следните въпроси:

1. Съществува ли опасност от подновяване и разширяване на военните действия в Близкия Изток от страна на Израел.

2. Намеренията на Израел по отношение на анексираните арабски територии.

3. Какво е отношението на отделните партии, групировки и дейци на Израел към конфликта с арабските страни.

4. Политиката на САЩ, и НАТО провеждана чрез Израел против прогресивните арабски страни.

За изпълнение на горното ще се провеждат следните мероприятия:

I. От територията на трети страни

1. С агент "Ларго" - 45 годишен, еврейин, френски гражданин, изселник от България, живее в гр. Нанси, след съответна проверка да се установи връзка от резидентурата във Париж и се изяснят възможностите му за работа.

Срок: 1.X.1968 год.

Отг: Маринов

= 3 =

2. ДВ "Аврамов" - 30 годишен, женен, израелски гражданин, завършил военно училище като пилот, на работа в Израелската военна мисия в Париж, да се използва за получаване на информация и се задълбочават доверителните отношения с него.

До м. VII т.г. да се излезе с предложение за бъдещата работа.

Срок: 30.VII.1968 год.

Отг: Марйнов

3. Чрез резидентурата в Италия да се изяснят възможностите на ДВ "Акрополис" на ръководство към същата за евентуално командироване в Израел за изпълнение на конкретно поставени задачи за получаване на информация и наводки.

Срок: 1.IV.1968 год.

Отг: Маринов

4. Чрез резидентурата в Турция да се установи и изучи о обекта Аврам Шалер Риджера сега на работа в представителството на Израел в Анкара с цел установяване възможността за подход към него.

Срок: 1.VIII.1968 год.

Отг: Маринов

5. Да се изучи подробно, чрез резидентурата в Кипър и Окръжно У-ние КДС гр.Толбухин обекта Леон Левин бивш български гражданин, живял в Гр.Толбухин и член на БКП, евреин, изселил се в Израел, а понастоящем на работа като инженер в Исраел с цел установяване пригодността му за наша работа.

Срок: 1.VIII.1968 год.

Отг: Маринов

6. Да се укрепват връзките и изучава обекта Левин с цел установяване пригодността му за наша работа. Обекта е израелска гражданка, омъжена за Киселер журналист, бивш отговорен член на АКЕЛ, а понастоящем извън редовете

= 4 =

168
36

на партията. Същата има роднини и близки в Хайфа, а тя самата работи като машинописка в посолството на Израел в Москва. Мъжът ѝ е постоянен кореспондент на "Фроуд прес" в Телавив.

Срок: 1.VIII.1968 год.

Отг: Маринов

6. Чрез резидентурата в Женева задълбочено да се изучават обектите: Ашер, роден 1935 год. в София, израелски гражданин, емигрирал при масовите изселвания, женен за французойка, добре настроен към България. В Женева работил в ИТ. Рассо Блиберов български евреин, живял в гр. Плевен, израелски гражданин. Жена му е французойка. Може да се завърне в Израел. Обектите Ашер и Блиберов имат добри връзки с еврейски среди. Същите проявяват благоразположение към нас и идват на контакт.

До края на м. IX. 1968 год. да се излезе с предложение за работата по тях.

Срок: до IX. 1968 год.

Отг: Маринов

7. СС "Ляров" - 45 годишен, женен, евреин, български гражданин на работа в ЮНЕСКО, да се използва за създаване връзки и получаване характеристики на отделни лица представляващи интерес за работата срещу Израел.

Срок: Постоянен

Отг: Маринов

8. Емилия Варон - 55 годишен, френски гражданин, женен, търговец, евреин, има син който работи в САЩ, има широки връзки и връзки и познанства с видни френски обществени среди. С него е установил контакт сс "Пиер", който ще бъде използван за изучаване възможностите му за наша работа и за получаване на информация по интересувачи ни въпроси.

Срок: постоянен

Отг: Маринов

269

= 5 =

българи и евреи поддържащи връзки с лица зад граница с цел подбор на подходящи лица за завеждане разработка с цел вербовка.

Срок: 1.III.1968 год.

Отг: Маринов

5. Преглеждане и изучаване намиращите се в картотеката отчетни дела на евреи и установяване пригодността им за изпълнение на наши задачи.

Срок: постоянен

Отг: Маринов

6. Изучаване материалите в служба "Информация" в дело № 25 и запознаване с държавата Израел, същността на ционизма и ционистическите организации в света, материалите по отношение външната политика на Израел към НРБ, арабските страни и др.

Срок: постоянен

Отг: Маринов

15.1.1968 год.

С о ф и я

2 екз./ЛБ

Изпълнител: Г. Г. Г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ IX Г. Г. Г.
Полковник: _____

Строго секретно!

Екз. № 1

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

СПРАВКА

ОТНОСНО: Възможностите за проникване в Израел, начини и средства.

На 15 май 1948 година на бившата подмандатна територия на Англия - Палестина бе образувана еврейската държава. Още със създаването на Израел начело на правителството и страната застанаха представители на едрата буржоазия и ционизма, тясно свързани с английския, френския и американския финансов капитал. Правителствата започнаха провеждането на реакционна прозападна политика, политика в услуга на грабителските цели на капиталистическите страни, в запазване на икономическите, политическите и стратегическите им интереси в Средния Изток.

По такъв начин стремежите и целите на израелските управляващи кръгове за създаване на "Велик Израел" напълно съвпадна с глобалната стратегия на международния империализъм, начело със САЩ.

С помощта на американския и западно-германския империализъм, сегашното израелско правителство се стреми да унищожи прогресивните арабски режими, да спре процеса на развитие на арабските страни по антиимпериалистически път, както и да подрине влиянието на социалистическите страни и преди всичко това на СССР в този район.

103
418
Е

Ролята на Израел като преден пост на империализма в Средния Изток и интересите на социалистическите страни в защита на прогресивните арабски режими, изискват да се развие активна разузнавателна работа срещу Израел, с цел своевременно разкриване и пресичане планове и намеренията на израелските управляващи кръгове срещу арабските страни.

Понастоящем разузнавателното управление е затруднено да провежда активна разузнавателна дейност на територията на Израел. След израелската агресия през 1967 година срещу арабските страни, се създадоха обективни трудности за нас, които в общи линии се свеждат до следното:

- Поради скъсване на дипломатическите отношения между НРБ и Израел ние нямаме на територията на тази страна наша резидентура, прикрита в официални български учреждения, а така също и изграден агентурен апарат, способен да решава наши разузнавателни задачи.

- Почти е преустановен икономическия, културния и друг обмен между двете страни.

- Ограничиха се взаимните посещения на наши граждани в Израел, както и на израелски граждани в България.

- Срещу нашата страна Израел провежда официална враждебна пропаганда, която дава отрицателно отражение в настроенията на израелския народ спрямо нашата страна.

- Леката победа на Израел над арабските страни засили националистическите настроения и шовинистическите страсти сред народа. Това проличава от някои наши контакти с израелски граждани на наша територия.

Поради тези причини сега Управлението получава съвсем недостатъчна секретна информация за планове и замислите на израелските управляващи кръгове срещу арабските страни и страните от нашия лагер.

При тези условия и обстановка, пред разузнавателното управление по Израел стоят следните основни задачи:

поч
АА-9
9

- 3 -

- Придобиване на секретна политическа и военна информация за плановете и замислите на израелските управляващи кръгове, по отношение на социалистическите страни и срещу прогресивните арабски режими.

- Изясняване тенденциите в развитието на вътрешнополитическия живот на Израел, на силата и групировките, които са за и против провеждането на настоящия курс на правителството.

- Проникване в ционистическите центрове и организации, с цел разкриване и париране на тяхната дейност срещу арабските страни, социалистическия лагер и прогресивните движения в света.

Като се изхожда от сегашната обстановка за водене на разузнавателна работа срещу Израел и затрудненията, които произлизат от нея, би следвало разузнавателната работа срещу тази страна да се изнесе на територията на трети държави, а така също да се използват възможностите за действия и от наша територия.

Известно е, че на територията на някои европейски страни като Англия, Франция, Италия, Австрия, Швейцария и други е концентриран значителен контингент еврейско население и се намират официални държавни учреждения на Израел. Освен това тук са съсредоточени важни центрове на Световната ционистическа организация, от където се планира и ръководи подривната дейност срещу социалистическите страни и прогресивните сили в света. Лице от еврейски произход заемат важни постове в иерархията на държавните и правителствени учреждения и институти и оказват огромно влияние в икономическия и политическия живот на тези страни. Тук се намират редица международни организации и официални представителства на много неутрални и други страни, които поддържат тесни политически и делови контакти с Израел и неговите представителства.

Това показва, че са на лице някои възможности, които нашето разузнавателно управление би следвало да използва за активизиране на агентурно-оперативната работа на нашите резиденти по израелска линия. На първо време е необходимо да се прецени задълбочено кои агенти и оперативни връзки в нашите

105
100

резидентури и по-специално резидентурите в Лондон, Париж, Рим, Виена, Берн и други, могат да бъдат използвани за разузнавателна работа срещу Израел. По-нататък работата на резидентурите трябва да се планира и води в следните насоки:

- Подбор и вербовка на агентура и създаване на оперативни връзки из средите на живущите в тези страни евреи, местни граждани, както и такива на други страни, поддържащи тесни връзки с Израел и израелските официални представителства.

- Проникване в израелските официални учреждения.

- Маршрутиране по нелегален път на наша агентура в Израел с цел придобиване на интересоваща ни секретна политическа информация.-

- Проникване в ционистическите организации и центрове с цел разкриване на тяхната дейност в услуга на западните страни и Израел.

- Провеждане на АМ, които да спомагат за предотвратяване възможността арабските страни да отидат на компромиси с империализма при решаване на кризата в Близкия Изток, т.е. да се показва, че зад всички действия на Израел срещу арабските страни стоят САЩ, ГФР и другите империалистически държави.

Необходимо е да се направи оценка кои наши агенти и оперативни връзки в западните страни, чието използване там не е много резултатно понастоящем, бихме могли да изведем и устроим временно на работа в Израел с оглед използването им сега.

След юнската война правителството на Израел провежда курс на привличане на емигранти - евреи преди всичко от САЩ, Англия, Франция и Италия и извършва заселването им както в Израел, така и в анексираните арабски територии, създавайки "стратегически селища", "военни кибуци" и пр. Тази благоприятна възможност трябва да се използва за подбор, обработка и вербовка на млади евреи за изпращане на постоянно оседание в Израел или в новосъздадените селища.

- 5 -

Известни, макар и малки възможности за наша разузнавателна работа съществуват и от територията на нашата страна. В НРБ живеят около 5 000 евреи, които поддържат тясни връзки със свои близки и роднини в Израел чрез взаимни гостувания, писма и пр. В отделни случаи България се посещава от израелски търговци, туристи и гости, имащи близки в нашата страна. Тези възможности ще се използват в следните насоки:

- Съвместно с другите поделения на министерството да се засили работата по изучаването, обработката и вербовката на израелски граждани, пребиваващи в НРБ по най-различни причини, както и за придобиване на интересуваша ни информация.

- Да се избират подходящи наши агенти, ДВ и връзки из средите на евреите, живущи в нашата страна, които бихме могли да изведем направо или чрез трета страна в Израел за решаване на разузнавателни задачи.

- Да се провеждат мероприятия за изучаване положението, възможностите и пригодността на бившата наша агентура, изведена в Израел след 1948 година и се обърне особено внимание на онези агенти, които са се установили да живеят на територията на западните страни. С онези от тях, които се окажат подходящи за използване, да се проведат мероприятия за установяване на оперативна връзка.

1969 год.

С о щ и я

МД/4 екз.

УТВЕРЖДАВАМ:
ЗАМ. НАЧАЛНИК ПГУ-ДС
Полковник:
30 VII 1970 год.
С о ф и я

89
95
Строго секретно!
Екз. № 4

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

П Л А Н

ОТНОСНО: Някои мероприятия, които ще се
проведат за активизиране работата по линия
на Израел за времето от 1.VIII.до 31.X.70 г

1. Да се заведе специална книга-азбучник, в която да се
вписват влизащите в нашата страна израелски граждани от Израел,
Европа или други капиталистически страни, с оглед въвеждане на
по-конкретна отчетност, улесняваща ни за провеждане на оперативни
мероприятия по тях.

2. Същото да се направи и за излизащите по различни по-
води наши граждани *в Израел.*

3. Ежемесечно да се прави кратка справка-анализ за броя
характера, причините и пр. на влизащите от и за Израел граждани -
наши и чужди. Особено внимание на мъжете под 50 годишна възраст.

Гогов 4. Среца с полковник ГОГОВ от ВГУ-ДС, който държи на
ръководство агент с възможности за работа по Израел и еврейския
контингент в София.

Срок: 5.VIII.1970 год.
Отг: МИЛОВ

Гогов 5. Да се проведе среща с др. генерал ГЕОРГИ МИНЕВ - на-
чалник столично управление МВР, който има близка връзка с ШИМОН
НИНЬО, еврейин, български гражданин, излязъл на временно посещение
в европейска страна.

Цел:

а/ получаване интересуваша ни информация след завръща-

- 2 -

нето му.

б/ Какви са възможностите му за наводки и друго оперативно ползуване.

Дж 14.27.VII. (2020/).

Срок: 10.VIII.1970 год.

Отг: ЛИЛОВ

6. Среща с началника на паспортния отдел при ВГУ-ДС за уточняване въпроси по влизаните от и за Израел наши граждани, с цел информация, наводки, данни за наши обекти и др.

Срок: 15.VIII.1970 год.

Отг: ЛИЛОВ

Дж 17. Среща с началник отдела при У-ние VI-ДС за съгласуване мероприятия.

Срок: 15.VIII.1970 год.

Отг: ЛИЛОВ

Дж 18. Среща с полковник ИВАН/АНЧЕВ, началник отдел "Контрол на чужденци" при НМ за уточняване задачите и мероприятията, които провеждат по израелските граждани посещаващи страната ни.

Срок: 20.VIII.1970 год.

Отг: ЛИЛОВ

Дж 19. Анализ за възможностите на връзките из средите на палестинските организации в резидентурите в САР, Ирак, ОАР, Ливан с цел разработване конкретни задачи за тяхното използване по решаване номенклатурните задачи по "ПОДЛЕЦИ". Подготвяне пасаж за първи пощи.

Срок: 15.VIII.1970 год.

Отг: МАРИНОВ

КРДОПБГДСРБНА
чл. 31, ал. 6
от здравопбгдсрбна
Дата: 12.09.1970

Дж 10. Изучаване обстановката около с оглед разработване най-правилна легенда за осъществяване личен контакт с него, условия за регулярни срещи, съответна легенда ~~привлича~~ за задачите за постепенното му увличане в наша работа. За целта да се излезе с конкретно предложение.

Срок: 5.VIII.1970 год.

Отг: МАРИНОВ

Дж 11. Да се пусне нова справка за провеждане М-9 по агент "ВИОЛЕТА" съобразно с изменение местоживеенето й.

Срок: 10.VIII.1970 год.

Отг: МАРИНОВ

- 3 -

24
97

12. Среща с първия секретар на БКП на Димитровски район с цел получаване сведения за данните, с които разполагат по еврейския контингент и тяхните организации и институти, които предимно са на територията на района. По възможност наводки.

Срок: 5.IX.1970 год.

Отг: ЛИЛОВ

✓ 13. С пощите до резидентурите през м.септември-октомври да се разработи съгласувано с отделите напомнителен пасаж да доложат в Центъра какви мероприятия са набелязали, провели, провеждат и резултатите.

Срок: 12.IX.1970 год.

Отг: МАРИНОВ

14. Провеждане среща с [] [] българка, българска гражданка завърнала се нескоро от Израел с цел:

а/ Набиране на интересуваша ни информация.

б/ Получаване подробни сведения за сестра й /ЗигиНайли / омъжена за еврейин, който се намира временно в НРБ.

Срок: 1.VIII.1970 год.

Отг: МАРИНОВ

15. Да се установи контакт с [] [] бивш търговски представител на НРБ в Израел с цел изясняване характера на връзката и възможностите му за работа по Зеев Яков Мейер израелски търговец поддържащ делови контакти с ДТП "Лесоимпекс".

Срок: 20.VIII.1970 год.

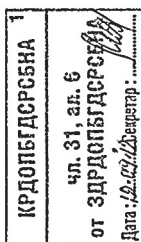
Отг: МАРИНОВ

16. До края на м.август да се проведат беседи с [] [] и [] [] членки на БКП, които са на временно гостуване в Израел, с цел придобиване на информация за вътрешно-политическото положение в страната и евентуално ползуване за решаване на други наши задачи

Срок: 30.VIII.1970 год.

Отг: МАРИНОВ

17. Съвместно с Окр.у-ние МВР Михайлозград и Шумен да се проведат мероприятия за изучаване, обработка и евентуално

- 4 -

92
98

провеждане вербовка на Израел - [] - еврейн изселник от България и бивш партизанин, който се очаква да посети страната ни.

Срок: 30. VIII. 1970 год.

Отг: МАРИНОВ

✓ 18. Провеждане мероприятия за доизучаване на българските студенти от еврейски произход във ВМИ "К.Маркс" и СУ, с цел откриване разработки на подходящи за наше работя лица.

Срок: 30. VIII. 1970 год.

Отг; МАРИНОВ

*Слава като с д-р
да се разгледа
и мнението на д-р
по този въпрос*

✓ 19. Съвместно с отдел XI- ПГУ-ДС, да се окаже помощ на Окр. у-ние МВР-Кюстендил при подбиране на подходящи за разузнаването лица от окръга, на които да се открият разработки с цел вербовка.

Срок: 10. VIII. 1970 год.

Отг: МАРИНОВ, МИЛАНОВ

24. VII. 1970 год.

С о щ и я

№ IX-16/17406

Неп.ЛБ/2 екз.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ IX, ПГУ-ДС

полковник: [Signature]

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 24. VII. 1970 Секретар: <u>[Signature]</u>

УТВЪРЖДАВАМ:
НАЧАЛНИК ОТДЕЛ IX, ПГУ-ДС
полковник: *Мина*
18 V 1972 год.
С о ф и я

34 B
Строго секретно!
Екз. № 1

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

ПЕРСПЕКТИВЕН ПЛАН

За работата по линия на ИЗРАЕЛ за
периода 1972 - 1975 година.

Обстановката в БЛИЗКИЯ ИЗТОК продължава да бъде сложна, напрегната и криеща опасност за световния мир. Центъра на вниманието по събитията е как ще се урегулира конфликта между ИЗРАЕЛ и АРАБСКА РЕПУБЛИКА ЕГИПЕТ /АРЕ/. Прогресивните арабски сили проявяват раздразнение, а реакционните водят активна пропаганда за започване военни действия. Те знаят, че египетската армия все още е слабо подготвена и при въоръжен конфликт ще претърпи ново поражение.

Как могат да се развият събитията?

ПЪРВО - конфликта да се разреши по военен път. За момента обаче военният потенциал на арабските страни е по-нисък от този на ИЗРАЕЛ и при случай на война ще им бъде нанесено ново поражение.

Не се изключва да се проведат ограничени военни действия по СУЕЦКИЯ КАНАЛ.

ВТОРО - продължаване положението "НИТО ВОЙНА, НИТО МИР". Това не е изгодно за арабските страни, тъй като позициите на ИЗРАЕЛ постепенно се укрепват.

ТРЕТО - частично споразумение за регулиране на конфликта, предложено от АРЕ и подкрепено от много страни.

Условията на ИЗРАЕЛ са неприемливи за ЕГИПЕТ. САЩ използват тази безизходица, за да наложат своето посредничество. ЕГИПЕТ макар и да е хранил надежда в САЩ, сега не им вярват. Влиянието на евреите и циноистките организации в Конгреса на САЩ е толкова силно, че те оказват влияние върху американското прави-

- 2 -

телство и то се счита с ИЗРАЕЛ и отива на отстъпки.

Не се изключват действия на САЩ да потърсят реванш в района на БЛИЗКИЯ ИЗТОК, за да засилят позициите си в Източното средиземноморие, да поставят арабските страни на колена, да отслабят позициите на СЪВЕТСКИЯ СЪЮЗ, да преградят достъпа на социалистическите страни към стратегическите пътища за Индийския океан и да осигурят контрола на американските нефтени магнати, върху един от най-богатите и важни енергийни източници за западната икономика.

В плановете на САЩ и другите империалистически държави ИЗРАЕЛ служи като солидна база. Верен бастион в борбата срещу социализма и прогреса, той провежда активна враждебна дейност срещу СЪВЕТСКИЯ СЪЮЗ чрез международния ционизъм, който е свързан с реакционните кръгове на САЩ и АНГЛИЯ и разузнавателните им органи. Той води разузнавателна дейност срещу СЪВЕТСКИЯ СЪЮЗ и предава информация на САЩ.

ИЗРАЕЛ преследва две главни цели:

ПЪРВО - нормализиране на отношенията с арабските страни, по начин който ще му осигури проникване в тяхната икономика и позицията му на хегемон в тези страни.

ВТОРО - стремеж да отдалечи решаването на конфликта, да създаде собствено атомно оръжие, което да използва за решаване на конфликта. Залага на военната си сила, развива военната промишленост, която в последно време обезпечаваше страната с всички видове оръжие, с изключение на авиацията и подводния флот.

І. ГЛАВНИ ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДАЧИ ЗА РЕШАВАНЕ

1. Разкриване военно-политическите и други подривни планове на САЩ, ИЗРАЕЛ, международните ционистки организации по отношение страните от социалистическата общност и тези от Арабския изток.

2. Своевременно разкриване плановете и практическата дейност на противника за подготовка на военни действия срещу социалистическите страни.

За практическото решение на горните дългосрочни задачи ще бъдат осъществени следните

ОСНОВНИ МЕРОПРИЯТИЯ:

Създаване на силен агентурен апарат, който да е с възможности за проникване в ИЗРАЕЛ и ЦИОНИСТКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, с цел придобиване секретна информация по отношение на ИЗРАЕЛ, израелските и ционистки учреждения и еврейско население в трети страни.

II. По придобиване на нова агентура

По утвърдения перспективен план по линия на ИЗРАЕЛ за периода 1972 - 1975 год. е предвидено да се придобие следната агентура:

1. Вербовка на 3 агенти из средите на временно пребиваващи израелски граждани в нашата страна, както следва:

- а/ През 1973 год. - 1 агент
- б/ През 1974 год. - 1 агент
- в/ През 1975 год. - 1 агент

2. Вербовка на 3 агенти из средите на български граждани от еврейски произход, както следва:

- през 1972 год. - 1 агент
- през 1973 год. - 1 агент
- през 1974 год. - 1 агент

3. Подготовка и извеждане на минимум 1 агент на специализация в Западна страна, с цел използване по ционистките организации.

Срок: 1973 год.

4. Подготовка и извеждане минимум 1 агент из средите на българските граждани от еврейски произход на постоянно оседане в ИЗРАЕЛ.

Срок: 1975 год.

5. Подготовка и извеждане на оперативен работник в ИЗРАЕЛ с "ЛИПОВИ ДОКУМЕНТИ".

Срок: 1974 год.

III. Мероприятия с наличната и новопридобита агентура

1. Да се проведат мероприятия за възстановяване

- 4 -

18
връзките с 3 от агентите, които се намират в ИЗРАЕЛ, като им се разработят начини за осигуряване регулярни контакти с тях. На първо време усилията да се насочат към агенти "ПАРДО", "ПЕРЕЦ", "РАХАМИМОВ", "АЛМАЛЕХ".

Срок: 1973 год.

Отг: МАРИНОВ

2. Анализ и мероприятия за цялостно изясняване връзките и възможностите на агент "НЕВСКИ" за работа по линия на ИЗРАЕЛ, след което се излезе с конкретно предложение.

Срок: м. IX. 1972 год.

Отг: В. ДИМИТРОВ

3. Агент "ПЕТРОВА", държана на връзка от отдел II, ПГУ-ДС да се използва за получаване на секретна информация по номенклатурните въпроси.

Срок: постоянен

4. Агент "ДУНАВ" - задачи и мероприятия за черпене информация по ционистките организации в западните страни.

Срок: при всяко излизане на Запад

Отг: МАРИНОВ

5. Агент "САЛАДИН" - за черпене секретна, документална и усна информация по ИЗРАЕЛ и ПАЛЕСТИНСКИТЕ организации и за АМ.

Срок: постоянен

Отг: ЛИЛОВ

6. Агент "ХАИМОВ" - мероприятия за временно извеждане в западни страни по време на Олимпиадата, а след това в ИЗРАЕЛ, с цел набиране секретна информация по номенклатурните въпроси. Успоредно с това да се създават условия за довеждане в страната ни на негови връзки от ИЗРАЕЛ или западни страни, с оглед евентуелна вербовка на някои от тях.

Срок: м. XI. 1972 год.

Отг: В. ДИМИТРОВ

7. Агент "СВЕТОЗАР" - мероприятия за извеждане на специализация в западна страна за работа по ционистките организации.

Срок: 1973 год.

Отг: МАРИНОВ

- 5 -

8. С.с. "БАЛИ" - временно извеждане в ИЗРАЕЛ, с цел:

- а/ Набиране секретна информация
- б/ Създаване условия за по-регулярни посещения в ИЗРАЕЛ.
- в/ Условия за покана и посещения на негови връзки в страната ни.
- г/ Легендирано изучаване обстановката около наши агенти.

Срок за извеждане: м.Х.1972 год.

Отг: МАРИНОВ

9. С.с. "МАЕР" - мероприятия за регулярни излизания в западни страни за работа по ЦИОНИСТКИТЕ организации.

Освен това да се изучат връзките и възможностите му за временни извеждания в ИЗРАЕЛ, с цел информация и наводки.

Срок: постоянен

Отг: МАРИНОВ

10. По учещите в страната ни израелски и палестински студенти:

- а/ОВ "АЛДЖАМИЛ" - за информация и наводки
- б/ ОВ "ИБРАХИМ" - за информация и наводки
- в/ Обект "ХАЛИФ" - с цел вербовка

Срок: 1973 год.

Отг: МАРИНОВ

г/ Обект "ДУРМАН" - с цел вербовка

Срок: 1973 год.

Отг: ГЪОКОВ

д/ Откриване 3 нови разработки, от които:

- през 1973 год. - 1
- през 1974 год. - 1
- през 1975 год. - 1

Отг: МАРИНОВ

IV. Съвместни мероприятия с другите подразделения на ДС.

1. С управление VI-ДС

а/ Мероприятия и разработване линия на поведение и

- 6 -

задачи за внедряване на агент "СИ" в ционистка организация в АВСТРИЯ или друга западна страна.

Срок: м.VIII.1972 год.

Отг: МАРИНОВ

б/ Мероприятия и разработване линия на поведение и задачи на агент "ВЕСО" за работа по ционистките организации

Срок: м.X.1972 год.

Отг: МАРИНОВ

в/ По подбор и вербовка на израелски граждани и палестинци, учещи в страната ни.

Срок: постоянен

Отг: МАРИНОВ

2. Окръжни управления МВР

а/ Агент "ВИЛИС", Окр.у-ние МВР - МИХАЙЛОВГРАД - задачи по идващи в страната ни израелски граждани

б/ Агент "ШАПАТОВ" и агент "ИВАНОВ" - първия на връзка при Окр. у-ние МВР - ЯМБОЛ, а втория при Окр.у-ние МВР - ВАРНА, за временно извеждане в ИЗРАЕЛ и по израелски граждани временно пребиваващи в страната ни.

Срок: м.X.1972 год.

Отг: МАРИНОВ

в/ Окр.у-ние МВР - БУРГАС - _____

г/ Съвместно с отдел XI, ПГУ-ДС да се уточнят възможностите на останалите окръжни управления МВР за работа по ИЗРАЕЛ и ционистките организации и набележат конкретни задачи и мероприятия за използването им.

Срок: м.XI.1972 год.

3. Второ главно управление ДС

Основно внимание и съгласувани мероприятия по временно посещаващи страната ни израелски търговци и евреи от западните страни.

За целта да се поддържа близка връзка с отдела работещ по направиленето на ИЗРАЕЛ.

Отг: МАРИНОВ

- 7 -

4. Отдел "Задгранични паспорти"

С отдел "Задгранични паспорти"-ДС ще продължим поддържа-
нето на близка връзка, с цел най-активно използване възможности-
те на излизашите в ИЗРАЕЛ и западните страни български граждани
от еврейски произход, с цел набиране интересуваша ни информация.

Срок: постоянен

Отг: МАРИНОВ

ЗАБЕЛЕЖКА: Настоящият план е разработен на базата на
утвърдените мероприятия залегнали в перспективния план на отдела
за периода 1972 - 1975 год.

В края на 1973 год. и 1974 год. ще бъдат разработвани
подробни годишни планове съобразени с общия план и резултата от
провежданите мероприятия.

18.V 1972 год.

С о ф и я

Нап.ЛБ/З екз.

№ 1- 5894№ 2- 6116№ 3- унифициран с протокол.

0962-17256

ПРЕДЛАГА

майор: Г.Влазар

СЪГЛАСЕН

ЗАМ.НАЧАЛНИК ОТДЕЛ IX, ПГУ-ДС

ПОДПОЛКОВНИК: В.Миниш

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

148
Строго секретно
Екз. №

Д О К Л А Д

за подривната дейност на израелското
разузнаване срещу НРБ и състоянието на контра-
разузнавателната работа на органите на ДС
против него

Агресивната политика на Израел има голямата и постоянна подкрепа на най-реакционните и военнотлюбиви сили на империалистите от НАТО и на международния ционизъм. Посържавани от тези сили, израелските управляващи кръгове не се съобразяват с никакви норми на международните отношения и най-безцеремонно отхвърлиха резолюциите на Съвета за сигурност при ООН за мирно разрешаване на блискоизточната криза и за ликвидиране последствията от агресията срещу арабските страни. Израелските управници и техните покровители от Вашингтон вслчески се стремят да осуетят възможностите за установяване на траен мир в този район на света. Те организират провокации срещу арабските страни и поддържат обстановка на напрежение и несигурност.

За осъществяване на своята агресивна политика израелските управляващи среди отдават голямо значение на своите разузнавателни органи. Израелското разузнаване тясно сътрудничи с разузнавателните служби на страните от НАТО и главно с ЦРУ. Те провеждат активна дейност за разлагане на единния фронт между арабските държави и най-вече за отслабване на сътрудничеството им със социалистическите страни.

148

Анализът на прицобитите през последните няколко години данни показва, че израелското разузнаване провежда подривна дейност срещу НРБ, която се изразява главно в шпионаж и идеологическа диверсия. Тази дейност на израелското разузнаване е тясно свързана с дейността на ционистките организации в Израел и в някои европейски страни.

В подривната си дейност против нашата страна израелското разузнаване се стреми да въвлече предимно наши граждани от еврейски произход.

Понастоящем в нашата страна живеят около 5100 български граждани от еврейски произход, концентрирани в София, Пловдив, Варна и в други по-големи градове.

По-голяма част от живеещите в страната български граждани от еврейски произход са завършили висше и средно образование. Между тях има професори, лекари, инженери, писатели, журналисти, научни работници и др. Около 285 души работят в културни ведомства и научни институти и редица от тях заемат отговорни длъжности.

Голяма част от живеещите в НРБ евреи са членове на БКП. Някои от тях са взели участие в съпротивителното движение и са признати за активни борци против фашизма и капитализма.

Мнозинството от българските евреи членуват в учредената през 1957 г. "Еврейска културно-просветна организация", която провежда културно-просветни мероприятия, отпразнува традиционни еврейски празници и т.н. Организацията издава вестник "Еврейски вести" и списание "Годишник".

Под влиянието на тези фактори голяма част от еврейското население у нас поддържа политиката на партията и правителството и активно участва в строителството на социализма.

След израелската агресия срещу арабските страни и в резултат на ционистичната пропаганда сред една част от еврейското население у нас започна процес на възраждане на националистически чувства и настроения. Някои евреи изцяло подкрепят и поддържат политиката на Израел. Слушат емисиите на радио "Гласът на Израел".

149

По различни поводи коментират събитията в Близкия Изток и се възхищават от силите и възможностите на израелската армия. Не одобряват позициите на НРБ по отношение на арабските страни и упрекват нашата преса, че не отразявала реално израелско-арабския конфликт.

Апри Ешкенази, научен сътрудник в Института по фило-софия при БАН, безпартиен, изразява несъгласие с партийната политика по блискоизточната криза и твърди, че у нас има анти-семитизъм и национализъм.

Под влиянието на ционистката пропаганда някои наши граждани от еврейски произход правят злостни изказвания против ръководната роля на БКП на културния фронт. Така например Валери Петров, изключен от БКП и СЕП за ревизионистични отклонения и несъгласие с политиката на БКП, застъпвал становището, че у нас нямало свобода за пълна изява на творците, докато този въпрос в Югославия бил решен най-добре.

Против ръководната роля на БКП на културния фронт се обявил и Леон Даниел, режисьор в Драматичния театър във Враца, който възхвалявал западни начин на живот и изразявал своята подкрепа на надигащата се през 1968 г. контрареволуция в ЧССР.

Разполагаме с данни, че и някои други интелектуалци евреи, като Жана Авишай, журналистка от в. "Народна култура", Лко Молохов, редактор на Студия за научно-популярни филми и др., правят безпринципни изказвания за политиката на БКП в областта на литературата и изкуството, за отношението към евреите у нас и пр.

Получени са данни, че група от около 20 студенти - евреи всяка неделя се събирали по домовете си по различни поводи и коментирали колко е способна еврейската нация, пеели националистически песни и изказвали мнения, че всеки еврейин трябва да се изсели в Израел.

Дора и Берта Цемак от Пловдив, студенти в София, посетили Русе, където правили изказвания в полза на ционизма. Упреквали младежи - евреи от града, че не живеели организиран живот

като студентите евреи от София. Говорили, че българите студенти били прости инекултурни.

Сред интелектуалците еврейски среди в Бургаски окръг са констатирани отделни изказвания в подкрепа на израелската политика по отношение на арабските страни и мнения, че евреи не се допускат на отговорни постове в партийния и държавния апарат. Сред някои младежи има настроення и желание да заминат на екскурзия в Израел и да останат там.

Получени са непроверени сигнали, че в София, Пловдив, и Ямбол има евреи, между които и членове на БКП, с произраслски и националистически настроения, които скрито изразяват несъгласие с политиката на партията и правителството по отношение на Израел. Също така има сигнали, че евреи, членове на БКП, са привърженици на обособилата се след разцеплението на Израелската комунистическа партия националистическа и проционистка група на Микунис - Сне.

До сключването на дипломатическите отношения между НРБ и Израел израелското разузнаване провеждаше подривна дейност против нас главно чрез своята резидентура, работеща в легацията им в София. Понастоящем за подривна дейност то използва каналите на временно пребиваващите в НРБ израелски граждани и евреи от други капиталистически страни, посещаващите Израел български граждани от еврейски произход и пощата.

1. Дейност на израелското разузнаване чрез временно пребиваващите в НРБ израелски граждани

Докато по време на събитията в Близкия изток през 1967 г. и известно време след това посещенията на израелски граждани у нас бяха почти преустановени, то от 1969 г. насам техният брой постоянно се увеличава. Това се вижда от следната таблица:

КРДОПЪТДРСОВНА

Чл. 51, ал. 2

от ЗДРДОПЪТДРСОВНА

Дата: 12.09.72 Секретар: *[Signature]*

5

Година	Гости	Търговци	Туристи	Специалисти	Култ. обмен	Спортисти	Студенти	Екскурзанти	Други	С. входни визи	Странзитни визи	ВСИЧКО
1969	215	64	261	8	11	10	13	8	1	591	221	812
1970	302	66	198	1	24	19	16	43	6	675	246	921
1971	524	53	267	-	18	12	24	48	7	953	324	1277

Горните данни показват, че както общият брой на посещаващите страната ни израелски граждани, така и броят на отделни категории посетители се увеличава.

Установено е, че временно пребиваващите в НРБ израелски граждани и евреи от други капиталистически страни провеждат предимно циснистка пропаганда и обработка на наши граждани от еврейски произход да бягат от НРБ, да се изселват в Израел. Проявяват интерес към политически и икономически въпроси.

Най-активни са гостите и туристите, които по време на пребиваването си у нас обикалят свои близки и познати из страната и в разговори с тях пропагандират високия стандарт на живот в Израел и под една или друга форма ги увещават да се изселват в Израел. Особена активност проявяват към наши граждани от еврейски произход – специалисти от различни области на науката, на които обещават жилища и високо платена работа в Израел. Такава дейност провеждаха гостуващите в страната ни израелски граждани Нисим Шекерджийски и Леон Коен.

Не са редки случаите, когато някои временно пребиваващи в НРБ израелски граждани обработват наши граждани да бягат зад граница. Пребивавалият през 1971 г. у нас израелски гражданин Якоб Айзенберг положи много усилия да склони ☐ ☐ от Кюстендил да избяга от България. По същия начин Моше Бенбасат

152

6

успя да убеди Тралка Велева да избяга зад граница. В резултат на такава обработка от страната избягаха семейството на илж. Алкалай, бивш началник на отдел в Министерството на машиностроенето, Рафаел Соломонов, лекар в гр. Пловдив, и др.

Като временно пребиваващи в НРБ идват и представители на циснистки центрове от някои западноевропейски страни, които проявяват интерес към евреите у нас, стремит се да установяват контакти с отделни лица, да ги обработват и да ги използват за целите на ционизма. Такива емисари са идвали през 1966 г., 1968 г. и 1969 г. и са правили опит да убеждават еврейската обществено-културно просветна организация /ОКПО/ да изпрати делегати на конгреса в Брюксел, да разберат нуждае ли се Синагогата от средства за ремонт, има ли бедни евреи, нуждаещи се от материална помощ, и др. Семейство Карола и Аструк Арон пък развивали мисълта, че всеки еврейин трябва да бъде циснист и да поддържа цялостната политика на Израел.

През април 1972 г. в НРБ пребиваваше Абрахам Карлсзон, директор на "Американския еврейски комитет в Париж". Той искаше да разбере какво е отношението и какви са действията на партията и правителството към евреите в НРБ, каква е структурата на ОКПО-финансиране, печатни органи, връзки с други еврейски организации в света и др. Изучаваше и обработваше дейци от ръководството на ОКПО с цел да привлече организацията за член на Световната еврейска организация, като предложи финансова и друга помощ.

Някои временно пребиваващи в страната ни израелски граждани проявяват интерес и установяват връзки с български граждани от еврейски произход, които заемат отговорни постове в партийния и държавния апарат. Контакти с такива наши граждани установиха израелските граждани Моше Сачи и Яков Елизар, брат на бивш разузнавач от израелската легация в София, за когото има данни, че е свързан с израелските разузнавателни органи. Не разполагаме с данни за характера на техните разговори при срещите им.

153

7

2. Дейност на израелското разузнаване по канала
на посещаващите Израел български граждани

След 1969 г. се забелязва тенденция и на увеличаване на броя на българските граждани, които по различни поводи посещават Израел. Това се вижда от следната таблица:

Поводи за посещения	1969	1970	1971
По частен път	105	118	144
по служебен път	8	8	16
изселници	2	6	-
туристи	-	1	1
Общо:	115	133	161

Израелските разузнавателни и контраразузнавателни органи провеждат подривна дейност и спрямо посещаващите Израел български граждани. Те се стремят да оказват политическо и идеологическо влияние над нашите граждани, като ги обработват в антисъветски и антибългарски дух, настройват ги против нашия обществен и политически строй, скланят ги да не се завръщат в НРБ и чрез разпити събират интересуващата ги информация за нашата страна.

За тази цел наред със своите служители израелските органи за сигурност използват и изселници от България, които работят в разузнавателните и полицейските органи на Израел или пък са свързани с тях.

Интересуващата ги информация за нашата страна израелските органи за сигурност събират главно в разговори с наши граждани посещаващи Израел. Те се стремят да изясняват положението на еврейското население в България, как живеят и с какво се занимават, какво е отношението на властта и на обикновените граждани към тях, има ли проява на антисемитизъм, живеят ли

организационен живот и имат ли желание да се изселят в Израел. Под формата на разговори за настъпилите промени в България те се интересуват за нашата икономика, за състоянието на търговията, снабдяването на населението и пр. По такива въпроси са разпитвани нашите граждани Елиез Селектар, Израел Левиев и др.

За отбелязване е, че и по този канал израелските органи за сигурност са по-активни в политическата и идеологическата обработка на посещаващите Израел наши граждани. Особено внимание обръщат на млади специалисти от еврейски произход, на които обещават висок платена работата, комфортни жилища и добри условия за живот. Подтикват ги към смесени бракове с цел да се изселят в Израел. В резултат на такава дейност нашият гражданин Даниел Папо сключи брак с еврейка през 1971 г. и се изсели в Израел. Такова предложение беше направено и на нашата гражданка инж. Райна Константинова от беглеца Йото Сълев.

Поддривна дейност по излизаните в Израел и други капиталистически страни провеждат и ционистическите центрове.

Срещу НРБ и нашите граждани, които посещават Израел и други капиталистически страни, активно работят следните ционистични центрове:

"Главен център за документация", намиращ се във Виена, който се ръководи от израелското разузнаване посредством посолството им във Виена. Съгласувано с радио "Свободна Европа" и с други подривни идеологически центрове този център провежда подривна дейност срещу социалистическите страни. Към него има "Институт за борба с антисемитизма в социалистическите страни", който картотекирал лицата от еврейски произход с отрицателно отношение към ционизма, издирвал и обработвал свои привърженици за подривна дейност в тези страни.

"Ционистически център" със седалище в Брюксел, който изучава полжението на евреите в социалистическите страни, обработва ги в дух на ционизъм и ги подтиква към идеологическа и друга подривна дейност.

Ционистите правят опити да въздействуват на български граждани от еврейски произход. В резултат на това се

забелязват и някои враждебни и нелоялни прояви сред културните дейци евреи. Някои от тях злословят, че в НРБ имало антисемитизъм, което било линия на партийните и държавното ръководство.

Анжел Вагенщайн, киносценарист в Студия за хроникални и документални филми, член на БКП, активен борец против фашизма и капитализма, при посещение във Франция през 1970 г. гостувал на беглеца Матео Кортези, от когото взел антикомунистическа и ревизионистическа литература. Установил връзки с активни изменници. След завръщането си говорел за пълната свобода и за изявата на творчеството във Франция, за съществуващите условия за истински разцвет на изкуството.

Вагенщайн и Хаим Оливер /редактор в Студия за хроникални и документални филми, член на БКП, активен борец против фашизма и капитализма/ в разговори помежду си злобно критикували членове на ЦК на БКП и се надсмивали над дейците, които провеждали партийната линия в киноизкуството.

По-голяма част от гостуващите в Израел наши граждани след завръщането си съобщават на нашите органи за интересите на израелските разузнавателни служби към нашата страна и споделят впечатленията си от Израел. Има обаче и такива, които след завръщането си проявяват въздържаност и резервираност при беседите с нашите органи, а пред по-тесен кръг от свои близки и приятели коментират политиката на Израел, като възхваляват и представят живота там в най-добри краски.

✕
и ✕

В подривната си дейност против нашата страна израелските разузнавателни и пропагандни органи активно използват пощенския канал и внасят в страната различни печатни произведения, които имат определена пропагандна насоченост.

Само през 1971 г. нашите органи са задържали около 21 хиляди екземпляра вестници и списания, изпращани до различни учреждения, научни институти, обществени организации и частни лица.

116

10

В много статии от тази литература се третираат въпроси от историята на българското еврейство, като в някои от тях се твърди, че заслугата за спасяване на евреите в НРБ от унищожаване е на цари и на българската буржоазия.

Яростни защитници на екстремистката политика на израелското правителство са вестниците "Фар" и "Трибуна", които се отпечатват и на български език. Статии в тези вестници са със злостно антисъветско и антисоциалистическо съдържание. Статии с такова съдържание се отпечатват и в списание "Израелски отговор".

Израелският гражданин Йозеф Капон изпрати на нашите граждани от Русе Митко Митов и Марко Израел бросове от вестниците "Фар" и "Трибуна", като в полетата на вестниците ръкописно беше написал текст със злостно антисъветско съдържание. Капон изпраща бросове от тези вестници и до други наши граждани от еврейски произход. Вестници до наши граждани изпраща и Елизар Камхи, директор на издаван на български език буржоазен вестник.

Някои наши граждани, които се завръщат от Израел, донасят вестници и списания, които разпространяват между свои близки. Такива са случаите с Рахамим Маджар, Нисим Джойн, Моис Ханне и др.

В много от тези материали се третираат политически и идеологически въпроси, които са насочени против социалистическия лагер и против нашия обществен и политически строй.

СЪСТОЯНИЕ НА КОНТРАРАЗ/ЗНАВАТЕЛНАТА РАБОТА

Второ главно управление на ДС, VI управление ДС и окръжните управления на МВР, като изхождат от подривната дейност на израелското разузнаване и на ционистките центрове срещу НРБ, провеждат мероприятия за разкриване, документиране и пресичане на тази тяхна дейност против нашата страна.

Органите на ДС в борбата срещу подривната дейност на израелското разузнаване имат някои резултати.

В резултат на добре проведени мероприятия от II главно управление на ДС беше разкрита и документирана дейността на

израелския гражданин Моше Бенбасат, който обработваше с цел извеждане от страната наша гражданка. Бенбасат беше разобличен, изгонен от страната и му е поставено запрещение. Беше установено също, че израелският гражданин от арабски произход Махмуд Абу Рах ма притежава фалшив паспорт, върши контрабанда и има неморални деяния у нас. Рахме също беше разобличен, изгонен и му е поставено запрещение. Запрещение беше поставено и на Йков Елазар, брат на бившия разузнавач от израелската легация в София Йосиф Елазар за злословене и клевети по отношение на БКП и правителството на НРБ.

По линия на израелското разузнаване и ционистките центрове във Второ главно управление на ДС работят 2 оперативни работници /1 в VII и 1 в IX отдел/, 2 в VI управление ДС и 1 в Софийско градско управление на МВР. На оперативните работници в VIII отдел на II главно управление ДС и в окръжните управления на МВР е възложено да работят и по други линии.

Към 15.V.1972 г. на оперативен отчет в цялата страна по линия на израелското разузнаване и тясно свързаните с него ционистки центрове се водят 11 ДОП, 4 ДОН и едно дело за оперативно издирване. На 9 временно пребиваващи в НРБ израелски граждани са открити оперативни преписки.

По подразделения оперативният отчет се разпределя, както следва:

Подделения	ДОП	ДОН	ДОИ	Български Граждани	Израелски граждани
II гл. у-ние	3	1	-	2	2
VI управление	2	-	-	2	-
Соф. гр.у-ние	2	1	-	3	-
Пловдив	2	-	-	2	-
Варна	1	-	-	1	-
Русе 1	1	-	-	1	-
Ямбол	-	2	-	2	-
Шумен	-	-	1	1	-
Всичко:	11	4	1	14	2

От таблицата се вижда, че на оперативен отчет се водят предимно български граждани от еврейски произход, което е правилно

Всички дела са заведени основателно, което показва, че оперативният състав правилно е оценявал и своевременно е реагирал на получените материали. Като изключение може да се посочи само ДОП "Юда", което е открито, без да е изяснен първичният сигнал.

ДОП са заведени на 9 български граждани от еврейски произход и 2 на временно пребиваващи в НРБ израелски граждани.

Поводите за завеждане на ДОП са: подозрително поведение на завърнали се от Израел български граждани от еврейски произход - 2; подозрително поведение и подозрителни връзки на временно пребиваващи в НРБ израелски граждани - 2; подозрителни връзки на наши граждани от еврейски произход с бивши разузнавачи от израелската легация в София - 2; подозрително поведение на посетил Австрия наш гражданин - 1; проявен интерес на капиталистическо разузнаване към наш гражданин - 1; подозрителни връзки на наш гражданин с обект на разработка - 1; и за ционистка дейност и пропаганда - 2.

ДОИ е открито през 1965 г. в окръжното управление на МВР в Шумен по данни на II гл.управление, от които е видно, че двама разузнавачи от израелската легация в София в разговор помежду си говорили за техни сигурен човек в Шумен.

ДОИ са заведени на 3 български граждани от еврейски произход /1 на съден за шпионаж в полза на Израел, 1 на завърнал се от Израел изселник и 1 за враждебна пропаганда/ и едно на българка, омъжена за евреин, която като служителка в българската легация в Израел през 1966 г. била вербувана от израелските контраразузнавателни органи и използвана за разработване на служители от българската легация.

По делата се изготвят планове с мероприятия за разкриване, документиране и пресичане на подривната дейност на обектите. Мероприятията в плановете се изпълняват в срок, но за разработваните обекти не се получават съществени данни, че

159
13

провеждат подривна дейност. Установено е само, че при пребиваване в страната обектите "Скитник" и "Ксезел" се стремят да създават контакти с наши граждани и военнослужащи, а на симпозиума във Варна през 1971 г. обект "Двуличник" при подозрителни обстоятелства установи контакт с професор Села от Израел, но все още не е изяснен характерът на връзките им. Констатирано е също, че обект "Бухал" често ходи в Ямбол и Сливен, но не е изяснена целта на тези му пътувания. По ДОН "Юда", открито през юли 1969 г., все още не е изяснен сигналът, въз основа на който е открито делото, нито пък са придобити никакви съществени данни, които да го уличават в провеждането на подривна дейност против нашата страна. Конкретна враждобна или друга подривна дейност не е установено да провеждат и обектите на ДОН "Несорот", открито през юли 1967 г., "Продажник", открито през август 1969 г., "Комбинатор" и "Активиста".

Никой от обектите са обезпечени с агентура. По ДОН "Циснисти" на VI управление на ДС работят 3 агенти. С агентура са обезпечени и обектите "Двуличник", "Бухал" и "Комбинатор", но има и такива като "Юда" и "Скитник" на II гл.управление, "Продажник" на Софийско градско управление на МВР и "Активиста" на окръжно управление на МВР - Русе, по които не се ползват агенти.

От изложените данни за оперативните дела се вижда, че състоянието на оперативната работа по линията е незадоволително. Не се извършва системен анализ на постъпващите материали по линията и по разработките, което е попречило да се планират и провеждат необходимите настъпателни мероприятия за изясняване на стоящите пред разработките задачи.

По линия на израелското разузнаване и циснистките центрове на списъчен стъчет като контингент се водят 111 лица - български граждани от еврейски произход, който е групиран главно в София - 71 човека, Пловдив - 12, Ямбол - 11, Бургас - 6 и т.н.

В списъчния стъчет на контингента са включени следните категории лица: съдени за шпионаж в полза на израелското разузнаване; изучавани от бивши разузнавачи от легацията в София;

връзки на бивши разузнавачи; завърнали се от Израел и възстановили българското си гражданство; провеждащи пропаганда в полза на Израел и циснизма; поддържащи кореспондентски връзки с евреи от Израел и от други капиталистически страни и др. Наблюдението на този контингент се осъществява от 6 агенти и 4 осведомители, които не са в състояние да ни информират за неговата дейност и неговите прояви. За това може да се прави извоц и от факта, че досега няма сткрити оперативни дела на лица от контингента по данни на агентурата, която го наблюдава.

През 1972 г. по израелска линия е работено за изясняването на 19 сигнала – 9 на II гл.управление, 2 на VI управление, 3 на Ямбол, по 2 на Бургас и Софийско грацско управление на МВР и 1 на Пловдив. По източници на получаване сигналите са от: агентура – 6, анонимни източници – 5, заявители – 3, ВП и "К-9" – по 1 и т.н. Сигналите са заведени на 14 наши граждани /9 евреи и 5 българи/ и на 5 временно пребиваващи в НРБ израелски граждани. Окраската на сигналите е: подсъзрителни връзки и поведение – 11, обработка за изселване в Израел – 3, циснистка пропаганда – 2 и др. Изяснени са 7 сигнала, а по 13 продължава да се работи. От изяснените сигнали по 3 /на временно пребиваващи в НРБ израелски граждани/ са открити ОП, на един е поставено запрещение за влизане в страната, един е профилактичен, а 2 сигнала са се оказали неверни.

За изясняване на сигналите се изготвят планове, но не винаги запланируваните в тях мероприятия се изпълняват в срок. Това довежда до протакане и мудност на изясняването на някои сигнали. Така в VII стдел на II гл.управление за изясняването на един сигнал се работи от 1969 г., на 3 от 1970 г.

В контраразузнавателната работа против израелското разузнаване и циснистките центрове нашите органи използват 17 агенти и 9 осведомители, 19 от които са евреи, 6 – българи и 1 е арменец.

От наличния брой агенти и осведомители 18 са с висше образование, 7 – със средно и един е с основно образование.

15

Агентите и осведомителите с висше образование са от средите на научни работници, културни дейци, инженери, журналисти, адвокати и филолози. Агентите и осведомителите със средно образование работят като радио-телевизионни техници и в други технически служби.

Подборът на агентурата от гледна точка на езиковата им подготовка е правилен. Еврейски език говорят 4 агенти и осведомители, френски – 6, немски и испански по 3, английски – 2 и руски и турски език по 1. Повече от два езика владеят 4 агенти. Не знаят чужди езици 6 агенти и осведомители.

По конкретни дела работят 7 агенти и осведомители, а останалите се използват по наблюдение на контингента или по други задачи. Ако съпоставим броя на агентурата, която работи по конкретни дела, с броя на оперативния отчет /7:15/, се вижда, че обектите не са обезпечени достатъчно с агентура.

За преодоляване на тази слабост оперативният състав е работил по подбирането и изучаването на 27 кандидати за агенти, от които 26 са евреи и 1 е български гражданин. От кандидатите за агенти 21 са с висше образование и 6 със средно образование. С 21 кандидати е установен оперативен контакт, които изпълняват и оперативни поръчения. Предстои оформянето на някои от тях като агенти.

От наличната агентура проверки са правени на 21 агенти и осведомители чрез друга агентура или чрез технически мероприятия. В резултат на тези проверки не е установено агентите и осведомителите да имат нечестно отношение към нашите органи.

От анализа на данните, получени от органите на ДС през последните няколко години, се вижда, че израелското разузнаване и ционистките центрове провеждат подривна дейност против нашата страна като се стремят:

1. Да събират сведения от политически и икономически характер и да изучават положението на евреите в НРБ.
2. Да провеждат вражеска пропаганда с цел дискредитиране на политиката на БКП и на правителството на НРБ сред

еврейските среди у нас по отношение на блискоизточната криза.

3. Да създават изселнически настроения, да обработват и увещават евреи специалисти и научни работници да се изселват или да бягат в Израел.

4. Да обединяват еврейското население у нас, предимно младежите на базата на възраждащите се национални чувства и настроения за поддържане и повишаване на еврейския дух в подкрепа и защита на израелската агресивна политика.

За подобряване на контраразузнавателната работа по израелска линия е необходимо дейността на органите на ДС да продължи в следните насоки:

1. Провеждане на активни и целенасочени мероприятия по временно пребиваващите в НРБ израелски граждани и евреи от други страни за разкриване, документиране и пресичане на провежданата от тях подривна дейност срещу НРБ.

2. Установяване, изучаване и провеждане на оперативно-технически мероприятия по българските граждани от еврейски произход, пътуващи за Израел и други страни с цел установяване на онези от тях които са се поставили в услуга на израелското разузнаване.

3. Активизиране на работата по откритите дела и наблюдението на контингента по линията с цел разкриване, документиране и пресичане на дейността им.

4. Контролиране и пресичане на официалните и неофициалните пътища за проникване в страната на пропагандна и ционистическа литература.

5. Подобряване на работата по ръководството и възпитанието на наличната агентура и придобиване на нова такава с добри качества и възможности за решаване на контраразузнавателните задачи по линията.

6. Провеждане на активни мероприятия за установяване

17

163

контакт с израелското разузнаване и ционистическите центрове, работещи срещу НРБ.

7. Контраразузнавателната работа по израелска линия да се централизира в едно от централните подразделения на ДС.

Зам - НАЧАЛНИК НА II ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ НА
Ген. Желев: Желев

435

Отпечат. в 2 екз.

№ 1 - Р-во МВР

№ 2 - лит. дело

Изп.:

Нап.: Жекова

2.VI.1972 г., София

Доработено в 1 екз. за XIV орг. ВТУ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПАРТИЕН КОМИТЕТ
Строго секретно!
Вх. № 637 от 3 VIII 1972 г.
Екз. № 1

МВР — УПРАВЛЕНИЕ VI-ДС
5006
Вх. № от 7 VIII 1972 г.

СПРАВКА

Вх. № 6090 от 13.7.1972 г.

За 28-мия конгрес на Световната
ционистическа организация /СЦО/.

От 18 до 28.I.1972 г. в Йерусалим бе проведен 28-мия конгрес на Световната ционистическа организация /СЦО/.

По данни от КГБ още преди конгреса рязко се изостри борбата между отделните ционистически организации по редица принципиални въпроси, включени в дневния му ред и особено по въпроса "За положението на евреите в СССР".

Ционистките кръгове, тясно свързани с управляващата върхушка в Израел, настоявали за "стопроцентова емиграция на евреите от СССР", като се позовавали на това, че Израел се нуждаел от постоянен приток на емигранти, необходими за заселване на свободните територии, за набавяне на квалифицирани кадри и за резерв на армията.

Поддържайки това становище, изпълкомът на СЦО анулирал поканата до президента на "Световния еврейски конгрес" — Голдман да бъде основен докладчик на Юбилейното заседание на 28-мия конгрес, посветено на 75 годишнината на ционизма.

Повод за вземане на такова решение бил речта на Голдман пред "Съвета на представителите на британските евреи" през декември 1971 г., в която той изложил своите позиции за пътищата за разрешаване на еврейския въпрос в СССР. На първо място той поставял искането "свобода на културния живот" за евреите в СССР, а след това вече правото на емиграция в Израел.

34
- 2 -

Решението по отношение на Голдман било взето под натиска на т.н. обединение на руските емигранти в Израел, което действайки от крайно десни националистически позиции, в последно време засилило своето влияние в политическия живот на страната.

Изявлението на Голдман и последвалото го решение на изпълнителния комитет на СЦО предизвикали остра дискусия между ционистическите организации и преди всичко сред техните лидери.

В подкрепа на позицията на Голдман се изказал Юда Шапиро, президент на "Трудовия ционистически алианс", Йоахим Принц, председател на висшия съвет на "световния еврейски конгрес" и други представители на ционистически организации в САЩ.

Против Голдман и неговите привърженици се обявили изпълкомът на СЦО, "Лигата за защита на евреите", "Херут", "Независимите либерали", "Ахдут Авода", "Световният съюз на общите ционисти" и др.

Независимо от разногласията, възникнали по време на подготовката на конгреса, международните ционистически кръгове и правителството на Израел възлагали на конгреса големи надежди. Той трябвало да придаде "нов импулс" на ционисткото движение, да го излекува от недъзите и кризисните явления, да мобилизира усилията на евреите в целия свят за организиране на нова вълна на антисъветизъм и да спомогне за увеличаване на емиграцията на евреи от СССР и другите страни в Израел.

На конгреса присъствували 550 делегати от 26 страни. Най-много делегати имало от Израел - 200 и САЩ - 152. Делегацията на евреите-емигранти от СССР била представена от ционистки и антисъветски настроени лица.

Присъствували и дипломати от 19 капиталистически представителства в Израел, а също и Константин Димитрашеску от посолството на СР Румъния.

Главатарят на ционистическата организация в САЩ "Лига за защита на евреите" - Меир Кахан, предприел активни опити да бъде допуснат на конгреса и да наложи на ционистическото движе-

- 3 -

ние своите екстремистки методи на действие. Решено било Кахан и членовете на организацията му да не бъдат допуснати на конгреса, за да не се предизвика още по-голям разкол.

Един от лидерите на американския ционизъм Джек Торчнер се изказал, че СЦО не може да поддържа терористичните актове на Кахан срещу съветските представители, тъй като са "несъвместими с идеологията на ционизма и позорят целия еврейски народ".

Председателят на изпълкома на СЦО - Арие Пинкус макар, че нарекъл Кахан истински ционист, бил принуден да поддържа Торчнер.

На конгреса било подчертано, че главна задача на ционизма на сегашния етап, е цялостната емиграция на евреите в Израел, защото само по този начин биха могли да бъдат разрешени икономическите и политическите проблеми на Израел.

В докладите на всички делегати бил застъпван въпросът "за положението на съветските евреи", тяхната емиграция и заселване в Израел.

Арие Пинкус заявил, че всички съветски евреи трябвало да напуснат СССР и да се изселят в Израел "не в качеството на емигранти, а като репатрианти". Призовал участниците в конгреса да смятат за своя главна задача борбата за оказване давление върху съветското правителство да предостави на съветските евреи правото на свободно излизане от СССР. Препоръчало се на ционистките федерации за постигането на тази цел да използват такива методи като обръщения до ООН, провеждане на регионални конференции, изпращане на протестни писма до съветското правителство и др.

На конгреса се развила остра борба между последователите на изпълнителния комитет на СЦО и Голдам и неговите привърженици. Последните поддържали становището, че не трябвало да се води борба главно за емигриране на евреите в Израел, защото засега Израел не бил в състояние да приеме всички емигранти, а масовата емиграция на евреите от редица страни можела значително да

5-20

- 4 -

отслаби еврейските общини, като ги направи по-малко устойчиви на процеса на асимилация.

Въпреки всичко, резолюцията на конгреса "да се призове правителството на Израел да пусне в ход всички възможни средства за да настани в Израел стотици хиляди съветски евреи" била утвърдена.

Конгресът препоръчал на ционистките организации от Западна Европа и Америка да засилят работата си по пропагандата на ционизма, за събиране на средства в полза на Израел и против асимилацията и антисемитизма, като отделят значително внимание за привличане на младежта към ционистическото движение.

Като се има предвид, че 28 конгрес на СЦО бе проведен под лозунга на антисъветизма и че особено внимание бе отделено на въпроса "за положението на евреите в СССР" може да се очаква лидерите на ционистките организации в редица страни да предприемат нови опити за сплотяване на своите редици и засилване поддривната им дейност срещу Съветския съюз и социалистическите страни.

Отп. в 2 екз.
1-Секретариат
2-VII отдел
изп. VII отдел
нап. Симеонова
7.VII.1972 г.

НАЧАЛНИК VII ОТДЕЛ
Полковник *Грозан*

Др. Кочев
Др. Лалов
По-намереният обик
на срещите с унгарските
д.б.в. се позовава на
се отнася до нещата, които
5/6. 74

52

Строго секретно!

Екз. № _____

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

ДО
НАЧАЛНИК ПГУ - ДС
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от полковник Лазар Лалов, началник отдел III-ПГУ

Другарю Началник,

На срещата за обмен на опит с унгарските другари, състояла се в Будапеща от 27.V. до 30.V.1974 година имах възможност да разговарям с началниците на четири отдела, а именно:

I отдел - САЩ и Международните организации -
началник отдел др. Тот

Щата на отдела е 19 оперативни работника и двама зам.началника.

Отдела води резидентурите във Вашингтон - 3 о.р., Ню Йорк - 10 о.р., Женева - 3 о.р., Също има двама оперативни работника в ЮНЕСКО - Париж и един в ЮНИДО - Виена.

Отдела съществува от 20 години и има натрупан значителен опит в работата срещу САЩ. Разработили са петгодишен перспективен план.

Говорейки за това, че икономическите и политически

8.

Като подход към обектите за проникване съсредоточават силите си към външните секции на ИСП, ИСДП, ХДП и Републиканската партия.

По НАТО активно използват журналистите от външно политическите страници и специалисти по НАТО и Средиземноморските проблеми.

Отдават значение и на чуждестранните журналисти, особено тия от Натовските страни.

(1) Отчитат че най-благоприятни условия и възможности за работа срещу НАТО съществуват в Италия.

Израел и ционистките организации

След скъсване дипломатическите отношения с Израел на тяхната резидентура в Италия са възложили работата срещу Израел и ционистките организации. Срещат сериозни трудности в работата и резултатите са незначителни.

Най-активни, добре организирани със солидна материална база са ционистките организации в Милано.

В Италия работят при сравнително тежка агентурно-оперативна обстановка. От 1971 година след измяната на техния посланик и зав. търговското бюро в Милано, италианското КРО активно работи срещу тях. Засилено е външното наблюдение, непрекъснато им изпращат подставени лица по най-различни поводи, правят им провокации, изпращат заплашителни писма и телефонни разговори, чести са опитите да склонят техни служители към невъзвръщанство.

Заявиха, че имат добри възможности по Ватикана и при нужда са на разположение да ни укажат конкретна помощ.

С цел активизиране работата на резидентурите и оказване конкретна помощ на място два пъти годишно март-април и октомври-ноември отговорни работници от Центъра посещават както европейските резидентури, така и тези в Ню Йорк и Вашингтон.

60

9.

По работата от територията на Унгария

Към всеки териториален отдел I, III, IV има вътрешно отделение, което води разузнавателната работа на територията на Унгария. На този въпрос те отдават голямо значение, работят много активно, натрупали са опит и са постигнали много добри резултати.

Разработват контингента студенти и специализанти от западноевропейските страни, който се учи в Унгария, турсисти, търговци, участниците в разни младежки курсове, семинари и симпозиуми. Някои от придобитите агенти се предават на връзка на резидентурите, а други се държат на връзка от Центъра.

Стремят се вербовъчната работа да я изнасят на територията на трети страни или в Унгария, тъй като агентурно-оперативната обстановка в някои страни е тежка и рисковете големи. Освен това активната разузнавателна работа на тяхна територия им позволява да проверяват качеството на техните оперативни работници, да ги подготвят за задгранична работа без да носят никакви особени рискове.

Горното за сведение.

1. 6 1974 г.
София

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ III
Полковник

Маноф

*Прехвърля се от отдел III
към отдел IV*

3/6

ВЗ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1-10/9

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

За служебно ползване!

K.2
10.01.1974г
-6m

ДО
МИНИСТЪРА НА
ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
ДР. П. МЛАДЕНОВ

443

СПРАВКА

№ 524

ОТНОСНО: Хенрих Натан Шпетер;
агент на американското и на изра-
елското разузнаване.

От 27 май до 1 юни 1974 година в открито съдебно заседа-
ние Софийският градски съд разгледа наказателното дело срещу
българския гражданин Хенрих Натан Шпетер, призна го за виновен и
го осъди на смърт чрез разстрел за това, че в продължение на редица
години е събирал и предавал на американското и на израелското разуз-
наване поверителна информация от икономически и политически характер,
засягаща НР България и други социалистически страни.

2

2

Шпетер е роден през 1921 г. в буржоазно еврейско семейство, получил възпитанието и образованието си във френски колеж.

В годините на фашистката диктатура в България, поради еврейския си произход, семейството на Шпетер било подложено на дискриминация. Висшето си юридическо образование той успял да завърши едва в годините на народната власт. През 1945 г. станал член на БКП.

В края на 1944 г. Шпетер бил препоръчан за преводач в съветската военна мисия при Съюзната контролна комисия в България, тъй като знаел добре руски, английски и немски език. През 1947 г. бил стажант - адвокат, а по-късно бил назначен за редактор при Дирекцията на печата. Поради интригантство и кариеризъм бил преместен в Радио София, а през 1960г. постъпил на работа в Икономическия институт при БАН като научен сътрудник.

Въпреки че работата му била посредствена, той се кандидатира сам за задгранична работа в икономически органи на ООН и използвайки свои и на съпругата си връзки, през май 1966 г. заминал за Ню Йорк, където бил назначен като икономически експерт при Центъра за индустриално развитие /ЮНИДО/. През 1967 г. заедно със службата си се преместил във Виена, където работил до края на 1972 г.

През 1946 г. , когато работел като преводач в съветската военна мисия, Шпетер установил частни връзки с подполк. Ричард Луис Сигъл, офицер от американската военна мисия, с еврейски произход. Като база за срещите и разговорите им послужил интересът на Шпетер към САЩ и западната култура, а също така неговият

3

3

произход и стремежът му към материална облага. На основата на установилите се близки отношения Сигъл бързо се ориентирал за личните качества на Шпетер и той бил вербуван за агент на американското разузнаване. За това подписал съответна декларация, получил псевдоним и парола за връзка.

Шпетер предавал на Сигъл секретни документи на съветската военна мисия, както и други писмени и устни сведения за нея, за политическото положение в страната, за българо-съветското икономическо сътрудничество и др. За тази своя дейност той получавал от него възнаграждение

В началото на 1947 г. в изпълнение на поставените му от американското разузнаване задачи Шпетер положил усилия да стабилизира общественото си положение. Заемайки длъжности във важни звена на държавния апарат той имал възможност да събира за американското разузнаване актуална информация.

Контактите на Шпетер с американското разузнаване след отпътуването на Сигъл от страната продължили чрез други американски разузнавачи, посещавали НР България по официален път, на които той при лични срещи предавал събраната информация и приемал за изпълнение нови задачи. В изпълнение на една от тях - да събира предимно икономическа информация, въпреки че е юрист по образование и журналист по професия, той постъпил на работа в Икономическия институт при БАН, което му открило широк достъп до такава информация. За да задоволи амбицията си да работи зад границата на страната и да бъде полезен на американското разузнаване, с негово съдействие през май 1966 г. Шпетер бил назначен като експерт в Центъра за индустриално развитие при ООН. По такъв начин контактите му с американското разузнаване станали още по-непосредствени.

За периода 1966-1972 г. като международен служител събрал и предал на представители на американското разузнаване сведения от икономически характер, засягащи не само НР България, но и страни-членки на СИВ. Освен това продължавал да предава на това разузнаване политическа и военна информация, до която успявал да се добере чрез трети лица, с което сериозно са увреждани интересите на НР България. За дейността си като американски агент Шпетер получавал големи суми във валута, която влагал в чуждестранни банки.

Със съдействие на американското разузнаване мандатът му за престоя в ЮНИДО неколkokратно бил продължаван. В края на 1972 г. , когато предстоело окончателното отпътуване на Шпетер за НР България, той получил указания от американското разузнаване за насоките на шпионската си дейност по събиране на поверителни и актуални сведения.

През 1972 г. във Виена с Шпетер установили контакт негови роднини и техни познати, живеещи в Израел. Предложили му сътрудничество с различни израелски фирми и го поканили да посети Израел. Това пътуване Шпетер пожелал да остане неизвестно за българските власти. Чрез израелския дипломат във Виена Мордехай Пас получил израелска входна виза и инкогнито пристигнал в Тел Авив. Веднага Мордехай Пас поискал да му предава някои сведения за търговията на социалистическите страни със страните от Близкия Изток. Освен това го предупредил, че в Тел Авив с него ще установи контакт представител на израелското разузнаване. Такъв контакт бил установен с Шпетер от служител на израелското разузнаване, който оформил вербовката му с декларация. Получил псевдоним, парола за

5

връзка и указания на кого и как да предава събраните сведения.

След завръщането си във Виена Шпетер събрал исканата от израелското разузнаване поверителна информация, отнасяща се до НР България и до страни-членки на СИВ, и я предавал на Пас при лични срещи. По-късно, поради отпътуване на Пас, Шпетер бил предаден на ръководство на друг израелски разузнавач.

Преди отпътуването на Шпетер от Виена той получил задачи и от израелското разузнаване, които следвало да изпълни наред с тези на американското при установяването си в страната. Бил посъветван да се стреми към заемане на отговорно място в държавния апарат и едва тогава да пристъпи към изпълнение на поставените задачи

Шпетер кандидатствувал в Научноизследователския център за Азия и Африка при БАН и след като издържал необходимия конкурс бил назначен като старши научен сътрудник. По този начин пред него се открили нови възможности да продължи работата си като агент на американското и на израелското разузнаване

По време на пребиваването си зад граница Шпетер установил престъпни връзки и с различни западни икономически институти и фирми, на които срещу възнаграждение също предавал икономически сведения, включително и сведения, съставляващи държавна тайна. За събиране на такива сведения бил командирован от Виенския институт за международни икономически сравнения в ЧССР и ГДР.

При разследването е установено, че Шпетер никога не е правил постъпки за изселване в Израел, не е правил опити да се възползва от престоя си в чужбина и да се обяви за невъзвращенец. Напротив, след изтичане на мандата му в ЮНИДО, не само се завръща в България, но приема да изпълнява новите задачи, поставени му от американското и от израелското разузнаване.

МИНИСТЪР: *(Handwritten signature)*

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!

Екз. № 2.

7740
-7.10.1971
8000

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Поддривната дейност на
израелското разузнаване против
НР България

В подривната дейност против социалистическите страни световният империализъм възлага определени задачи на израелските разузнавателни служби и на тясно свързаните с тях ционистки организации. Тези служби вземат активно участие в осъществяване на вътрешнополитическия и външнополитическия курс на израелската държава.

Израелските разузнавателни и контраразузнавателни служби имат по-дълга история от израелската държава. Те са се появили преди нейното създаване и са свързани с ционистките организации и с техния изпълнителен орган "Еврейската агенция" чиято основна задача е била в условията на английската окупация да се занимават с вербуване, и заселване на евреи от целия свят в Палестина. През 1937 г. към "Еврейската агенция" се създава "Щурат Израел" ("Служба на Израел") – първият еврейски разузнавателен орган.

"Щурат Израел" се е занимавал с политическо разузнаване, със събиране на всички данни за изселващи се

165

2

евреи, с борба против прогресивните елементи сред еврейското и арабското население в Палестина и с някои по-остри форми на терор по отношение на тези, които се обявяват против идеите на ционизма, с организиране на провокации, след които да последват репресии от страна на колониалните власти и др.

Поради най-тесните си връзки с разузнавателните и контраразузнавателните служби на САЩ, сегашните израелски разузнавателни и контраразузнавателни служби са точно копие на американските, както по отношение на структурата, така и по отношение на взаимодействието между тях.

Ционизмът като идеология на еврейската буржазил и политическо движение възниква в края на XIX век.

Той е крайно реакционна буржазна идеология, насочена главно срещу проникването на идеите на марксизма в сред еврейския пролетариат.

Ционизмът днес е "идеология", разклонена система от организации и политическа практика на едрата еврейска буржазил, сраснала се с монополистичните кръгове на САЩ и другите капиталистически държави. Основното съдържание на политиката на съвременния ционизъм е войнствуващия шовинизъм, антикомунизъм и антисъветизъм.

За осъществяване на агресивната си политика израелските управляващи среди отдават голямо значение на своите разузнавателни органи, действащи в тясно сътрудничество с ЦРУ и разузнавателните служби на страните-членки на НАТО.

Материалите по делото на разобличения агент Шпетер, красноречиво потвърждават извода, че израелското

166

разузнаване работи в тясно сътрудничество с разузнаванията на главните империалистически страни и на първо място с разузнаването на САЩ.

Основните насоки на подривната дейност на израелското разузнаване против НРБ и останалите социалистически страни се свеждат до изпълнението на конкретните национални задачи, които си поставя Израел.

Основни форми на подривната дейност на израелското разузнаване против нашата страна продължават да са шпионажът и идеологическата подривна дейност, преди всичко разпространяване на ционистката идеология.

От анализа на наличните данни, с които разполагаме по израелска линия, се вижда, че израелското разузнаване събира информация по следните въпроси:

- сведения от политически, икономически и военен характер;
- сведения за взаимоотношенията на нашата страна с арабските страни и помощта, която им оказваме;
- сведения за положението на евреите у нас, националистически прояви и стремеж за изясняване на общественото и служебното положение на евреи, видни дейци на общественно-политическия и научния фронт;
- сведения за положението на еврейските организации и институти, еврейската културно-просветна организация, синагогите в София, Пловдив и пр.

С провеждането на идеологическата подривна дейност израелското разузнаване преследва следните цели:

168

4

а) Дискредитиране политиката на БКП и правителството на НРБ по отношение на арабските страни.

б) Разпалване на националистически и ционистични чувства сред еврейското население и особено сред младите евреи в съответствие с решенията на ционистките конгреси.

в) Създаване на изселнически настроения предимно сред младите евреи научни работници, специалисти и пр.

г) Разпалване на антисъветизъм сред еврейското население, като грубо се изопачават и тенденциозно се тълкуват факти от живота на евреите в СССР.

д) Опити да се въвлече еврейската културно-просветна организация в НРБ в подкрепа на световното ционистко движение и автисъветски проционистки прояви.

Поддривната дейност на израелското разузнаване и контраразузнаване против НРБ може да се раздели на два периода – до 1967 г. и от 1967 г. до днес.

До 1967 г. в нашата страна има голям брой евреи. До масовото изселване през 1948–1949 г. у нас са живели около 50 000. Понастоящем в страната ни живеят около 5100 души главно в градовете София (около 3000 души), Пловдив, Русе, Ямбол, Варна, Бургас и др.

След установяване на дипломатически отношения между Израел и НР България през 1952 г. на прикритие в легацията са работили 14 разузнавачи, между които: Нансен Ба-

КРДОПБГДСРСБНА
Чл. 51, ал. 6
от ЗДРАПОБГДСРСБНА
Дата: 12.04.12 Секретар: <i>[Signature]</i>

168

5

рух. Йосиф Бенбасат, Йосиф Елазар, Авнер Бенбасат, Юда Калев, Бен Шахед и др.

По това време израелското разузнаване вербуваше агентура от средите на лица, които са поставени добре в нашето общество, ползват се с доверие, имат лични разузнавателни качества и разполагат с информация, като напр. д-р , , , , , , и др. Вербовката е била извършвана на идейна и националистическа база. Вербувани са за агенти и лица с по-малко образование и с по-ниско служебно положение, но настроени вражески към народната власт. Агентурният апарат на израелските разузнавателни служби е от тези, които имат най-големи разузнавателни възможности. Преди десетина години на съвещание на английските разузнавателни служби на израелското разузнаване е била дадена следната оценка: "Най-силно по своята активност и потенциална възможност за разузнавателна работа против СССР е израелското разузнаване".

Израелските разузнавачи са използвали също така и посетителите в посолството за събиране на интересувачи ги сведения по метода "на тъмно" или чрез открито разпитване на лицата. Много от евреите-български граждани са посещавали израелската легация и са установявали връзка с израелските разузнавачи. Двадесет от тях са били техни агенти, които по-късно са били осъдени.

Мнозинството от евреите, посещаващи израелското посолство, с охота са информирали разузнавачите по интересувачи ги въпроси, като по този начин са искали да завоеват актив "пред своята родина", за да се улеснят при изселването си. Този лъжепатриотизъм е бил умело използван от изра-

169

6

елските разузнавачи. Използвани са били и други методи за събиране на информация, като визуално разузнаване, обработка на ежедневния печат, размяна на сведения с дипломати от другите капиталистически страни и др. По това време израелските дипломати са се ползвали с името на много добре информирани.

За изпращане на агентура и разузнавачи от Израел в нашата страна израелското разузнаване е използвало гости, туристи, търговци и др.

Поддривна дейност на израелското разузнаване
против НРБ след 1967 г.

Както е известно, след израелската агресия в Близкия Изток през 1967 г. бяха скъсани дипломатическите отношения между НРБ и Израел. Това обстоятелство до известна степен ограничи възможностите за подривна дейност на израелското разузнаване. Закриването на дипломатическия канал, по който активно проникваше израелското разузнаване дотогава и по който се получаваха сигнали за шпионаж и друга подривна дейност, създаде една нова оперативна обстановка за органите на ДС. Бяха получени данни, че израелското разузнаване се насочва по-активно към използването на канала на временно пребиваващите израелски граждани в НРБ като туристи, търговци и гости, както и канала на временно пребиваващите български граждани от еврейски произход в Израел.

След 1969 г. броят на посещенията на израелските граждани в НРБ постепенно се увеличава.

През 1969 г. са влезли с входни визи в страната 391 лица, транзитници – 221, общо – 612; през 1971 г. с входни визи – 953, транзитници – 324, общо – 1277; през 1974 г. с входни визи – 1161, транзитници – 404, общо – 1565 души; през 1975 г. с входни визи 1779, транзитници – 633, общо 2412.

По броя на влезлите у нас през последните 5 години търговците се нареждат на трето място след гостите и туристите. По линия на търговците се водят 2 ДОП и 4 ОП на израелски граждани с окраска шпионаж.

По време на посещенията си у нас гостите посещават различни градове, където провеждат срещи и разговори с български граждани от еврейски произход.

По линия на туризма се водят 3 ОП на израелски граждани. Един от тях е ръководител на концерн "Консорциум" който работи с Балкантурист" за организиране от 1976 г. на посещения на организирани израелски туристически групи. Вторият е директор на специализираната туристическа фирма "Туралан". Туристите в повечето случаи са американски граждани от израелски произход, изселници от социалистическите страни. Те проявяват интерес по социално-битови и икономически въпроси. Третият обект е отявлен ционист.

Установено е, че временно пребиваващите в НРБ израелски граждани и евреи от други капиталистически страни провеждат предимно ционистка пропаганда и обработват наши граждани от еврейски произход да бягат от НРБ и да се изселват в Израел. Активност в това отношение проявяват гостите и туристите, които обикалят свои близки и познати из

181

8

страната. В разговори с тях те пропагандират високия стандарт на живота в своята страна, като под една или друга форма ги увещават да се изселят в Израел. Тези мисионери на ционизма се насочват предимно към евреи специалисти от различни области на науката, на които обещават жилища и високо платена работа в Израел. Разполагаме с примери, които показват, че този род дейност има своите плодове, тъй като част от евреите, които пътуват на Запад, не се завръщат в НРБ.

В НРБ пребиваваха предимно мисионери на ционистки организации и центрове на Запад, които правеха опити да убедят ръководството на еврейската обществено културно просветна организация да изпрати свои делегати на конгреса в Брюксел, като по този начин признае официално ционистката идеология и се обвърже с решенията на това международно събрание. Със същата мисия през 1972 г. пребиваваше в страната ни директорът на "Американски еврейски комитет в Париж". Той искаше да разбере какво е отношението на БКП и правителството към евреите в НРБ, каква е структурата на еврейската културно-просветна организация, нейните почетни органи, връзките ѝ с други организации и положи големи усилия да убеди някои лица от ръководството на културно-просветната организация тя да стане член на Световната еврейска организация, като предложи финансова и друга помощ.

От 1973 г. посещава страната ни френският търговец Францис Моритц, търговски директор на фирмата "Брюн-Ферер", отговарящ за социалистическите страни. До момента е посетил страната ни 25 пъти.

Лалослав Каделбург, югославски гражданин, председател на Еврейските общини в Югославия, посетил страната ни през 1974 г. веднъж и през 1975 г. три пъти.

Двамата са упражнявали натиск върху ръководството на еврейската културно-просветна организация тя да стане член на световната еврейска организация.

Израелските разузнавателни и контраразузнавателни служби активно подпомагат израелското правителство и ционистките организации при провеждането на идеологическа подривна дейност.

От опита на братските органи на СССР, Чехословакия, Полша и Унгария е видно, че тази дейност се извършва в две направления:

1. Чрез агентура събират данни за социалистическите страни, които могат да използват за провеждане на идеологическа диверсия (примери събитията в Полша – 1967 г. и Чехословакия – 1968 г.).

2. Чрез своя агентура помагат на центровете за идеологическа подривна дейност да разпространяват пропагандна литература, слухове, политически вицове и др.

Израелските разузнавателни и контраразузнавателни органи провеждат подривна дейност спрямо българските граждани от еврейски произход, които временно посещават Израел. От началото на 1973 г. до м. юли 1976 г. 447 български граждани от еврейски произход са посетили Израел. Те се стремят да оказват политическо и идеологическо влияние над тях, като ги обработват в антисъветски и антибългар

173

10

ски дух, настройват ги против нашия обществен и политически строй, увещават ги да не се завръщат в НРБ, чрез подробни разпити събират от тях интересуващата ги информация за нашата страна.

От наличието на агентурни данни е видно, че по време пребиваването на наша гражданка от еврейски произход в Израел, непознато лице се е свързало с нея и ѝ е предложило пари за самолетен билет за София, а така също и начин за извеждане на сина ѝ в Израел.

С друга наша гражданка са се свързали лица от организацията за закрила на евреите в света "Сохнута", която е прикритие на израелското разузнаване, като я уговарили, когато се завърне в България да се свърже с определени лица, като им напомни, че са забравили еврейския си произход.

Характерен е случаят с обект "Двуличник", българска гражданка, която по време на пребиваването си в Израел е била вербувана от израелското разузнаване за работа по наши дипломати в Тел Авив. След завръщането си в България тя се стреми към установяване и поддържане на многобройни връзки с лица, обладаващи интересна икономическа и военна информация и контакти с еврейски търговци, които периодично посещават НРБ и се подозират като агенти на еврейските специални служби.

Израелските органи за сигурност използват и изселници от НРБ, които знаят добре български език и познават обстановката в нашата страна. В разговори с наши граждани те се стремят да изясняват положението и настроеността

184

11

на еврейското население в България, какво е отношението на властта към евреите, има ли прояви на антисемитизъм, имат ли желание да се изселят в Израел и пр.

Против НРБ и българските граждани от еврейски произход, които посещават Израел и други капиталистически страни активно работят следните ционистки центрове:

а) "Главен център за документация" със седалище във Виена, който се ръководи от израелското разузнаване, прикрито в посолството на Израел във Виена. Към този център за документация има "Институт за борба с антисеметизма в социалистическите страни", който картотекира лицата от еврейски произход, настроени отрицателно към ционизма, като издирва и обработва свои привърженици за подривна дейност в тези страни.

б) "Ционистки център" със седалище в Брюксел, който изучава положението на евреите в социалистическите страни, обработва ги в дух на ционизъм и антисемитизъм, подтиква ги към открити действия, насочени срещу сигурността на социалистическия обществен строй и пр.

Анализът на дейността на ционистките организации и техните централни органи в лицето на "Световната ционистка организация" и "Световния еврейски конгрес", а така също на материалите от II международен конгрес в защита на съветските евреи, състоял се през февруари 1976 г. в Брюксел, свидетелствува за опитите на противника да усили идеологическото настъпление против социалистическия лагер и преди всичко против СССР.

185

12

Характерно за кадровия състав на израелското разузнаване и контраразузнаване е, че той има голяма специална разузнавателна и езикова подготовка. Още от момента на създаването на израелските служби в тях са били привлечени евреи, работили дълги години в английското, американското и други разузнавания или във военно-стратегическите служби на САЩ.

Особено големи грижи се полагат за квалификацията и преквалификацията на кадровия състав от разузнаването и контраразузнаването преди всичко чрез обучение в САЩ, Англия, Франция и други капиталистически страни.

От изложеното дотук е видно, че израелското разузнаване в тясно сътрудничество с ционистките организации и разузнаванията на САЩ и другите капиталистически страни провежда активна антикомунистическа и антисъветска дейност с различни средства, форми и методи и заема важно място в борбата на световния империализъм против СССР и НРБ, против социалистическите страни, световното работническо и комунистическо движение, но ние не получаваме достатъчно данни.

Липсата на дипломатическия канал за непосредствено провеждане на подривна дейност против нашата страна принуждава разузнавателните органи на Израел да използват други възможности за проникване и провеждане на такава дейност. Възможно е да се ориентират към използването на лица от делови среди, граждани на други капиталистически страни, посещаващи периодично нашата страна, които са от еврейски произход.

176

13

Понастоящем оперативният отчет по линия на израелското разузнаване и свързаните с него ционистки центрове е сравнително малък. Броят на оперативните дела (7), заведени на израелски граждани, които периодично посещават НРБ като търговци и туристи и за които има сигнали, че могат да провеждат подривна дейност е малък.

В VI управление – ДС се водят общо 46 оперативни дела за центъра и страната и се използват общо 38 агенти за центъра и страната.

Не е поставена добре вербовъчната работа на агенти по израелска линия из средите на младите евреи, заемащи добро положение в нашия общественно-политически живот.

За периода след двете войни на Израел е арабските страни не разполагаме с данни за конкретни действия на израелското разузнаване против нашата страна.

За да се отговори на активността на израелската държава, на ционистките организации и израелското разузнаване, които развиват огромна политическа, организационна и разузнавателна дейност по целия свят е необходимо:

– Да се засили вербовката на нова агентура от еврейските среди за своевременно долавяне, разкриване и пресичане подривната дейност на израелското разузнаване, против страната във всичките и разновидности;

– Да се търси дейността на израелското разузнаване не само в директните канали за проникване, но и чрез използване на лица от деловите среди, граждани на други капиталистически страни, посещаващи нашата страна, които са от еврейски произход;

178
14

– Да се подобри цялостната агентурно-оперативна работа по линията, като се определи самостоятелен оперативен работник;

– Да се подобри и засили взаимодействието между ВГУ и VI управление – ДС;

– Да се подобри взаимодействието с братските органи с цел обмен на информация и опит.

461

НАЧАЛНИК НА ВТОРО ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ-ДС:

Генерал-лейтенант
Г. Мин

Отп. в 3 екз.

№ 1 – др. Шопов

№ 2 – др. Борисов - *Б*

№ 3 – ЦИАС

Изпълнил: XIV отдел (ГД)

Написала: Петрова

София, 19.VII.1976 г.

I. ОТКРИВАНЕ, ВОДЕНЕ И ПРИКЛЮЧВАНЕ
НА ДЕЛОТО

В края на март 1973 г. във Второ главно управление — ДС се получиха агентурни данни, че българският гражданин от еврейски произход д-р Хенрих Натан ШпETER, на работа в ЮНИДО — ООН — Виена, преди завръщането си в страната е поел ангажимент пред австрийския институт „За стопански сравнения“ да напише и им предаде доклад на тема: „Стопанското коопериране между страните-членки на СИВ и развиващите се страни“.

За набавяне необходимите данни и материали на ШпETER австрийският институт изпрати до нашия Научноизследователски център за Азия и Африка към БАН въпросник, който по същество изискваше отговори, представляващи държавна тайна.

Тези данни бяха подложени на всестранен анализ и бе направен изводът, че австрийският институт предприема действия с оглед легализиране дейността на ШпETER в Австрия, тъй като срокът за пребиваването му в ЮНИДО беше изтекъл в края на 1972 г. Решено бе случаят да бъде заведен на сигнал с цел да не се допусне изтичане на държавна тайна и да се установи доколко в действията и поведението на ШпETER има умисъл за събиране и предаване секретна информация на противника.

Хенрих Натан ШпETER е роден на 21. II. 1921 г. в София, живеещ на ул. „Средна гора“ № 16, еврейн, български гражданин, с висше юридическо образование и доктор по икономика, старши научен сътрудник в Научноизследователския център за Азия и Африка към БАН (НИЦАА).

Произхожда от буржоазно семейство. Възпитанието и началното си образование е получил във Френския колеж в София.

В годините на фашистката диктатура у нас семейството му било репресирано. Това накарало ШпETER да храни симпатии към антифашисткото движение. През 1943 г. той станал член на РМС, а от 1945 г. и на БКП. Висшето си образование е завършил едва след установяване на народната власт.

В края на 1944 г. ШпETER бил приет за преводач в съветската военна мисия към Съюзната контролна комисия в София, тъй като знаел руски, френски, немски и английски език. През това време органите на ДС установили контакт с него с цел да наблюдават поведението на офицерите от американската и английската мисия. Данни, представляващи оперативен интерес от това сътрудничество, не са получени.

През 1947 г. постъпил на работа в тогавашната дирекция по печата, а по-късно в радио София като кореспондент в емисиите за САЩ и Англия. Още тогава било забелязано, че се е опитвал да прокарва неиздържани в политическо отношение материали. За участие в групови

партийни борби и интригантство е наказан с порицание от ЦК на БКП.

През 1960 г. чрез конкурс постъпил в Икономическия институт на БАН като научен сътрудник по „икономика на съвременния капитализъм“.

В началото на 1966 г., без да е предложен от БАН или от друго ведомство, Шпетер, използвайки своите и на съпругата си връзки, успял да уреди заминаването си за Ню Йорк — САЩ и да постъпи на работа, в Центъра за индустриално развитие при ООН — ЮНИДО. По-късно заедно с този център се преместил във Виена, където престоял до април 1973 г.

Съпругата му Айше Абдурахман Шпетер, туркиня, българска гражданка, член на БКП, е работила в апарата на ЦК на БКП и НС на ОФ в отделите за малцинствата.

От брака си имат един син — Юлий, роден през 1954 г.

По-нататъшното проучване на трудовия, моралния и политическия лик на обекта, съпоставянето и анализирането на всички стари и нови материали за него го характеризират като груб карьерист и скъперник.

В Ню Йорк и Виена Шпетер канел в дома си командировани от НРБ видни български граждани, правел им дребни услуги и проявявал стремеж към близко запознанство с оглед използването им за лични цели. Полагал усилия да остане колкото е възможно по-дълго време на работа в чужбина, като постоянно ангажирал компетентните български органи с различни проекти, изискващи неговото присъствие в Австрия и други страни.

След като не получи исканите чрез австрийския институт материали за доклада, Шпетер беше принуден да се завърне в страната (4. IV. 1973 г.) и сам да си набави необходимите му данни. За целта той постъпи на работа в Научноизследователския център за Азия и Африка към БАН. Стараеше се и успя да узакони темата на доклада си като тема на института и под този благовиден предлог започна практическа дейност за събиране на необходимите му данни.

Направената оценка и анализ показаха, че по-голяма част от въпросите, по които ще работи Шпетер, са от особена важност за нашата страна и поради своята конкретност представляват държавна тайна. Налагаше се да бъдат проведени срочни и целенасочени мероприятия, в резултат на които бе установено, че Шпетер е започнал работа по доклада и трябва да го предаде на австрийците до 31. VII. 1973 г. Бяха открити няколко готови материала, третиращи въпросите на икономическото сътрудничество между Изтока и Запада, доклад за стопанското коопериране между страните-членки на СИВ и развиващите се страни, доклад-отчет пред директора на австрийския институт „За стопански сравнения“ проф. Немшак за резултатите от посещението на Шпетер в ГДР и ЧССР, командирован от този институт.

В последния доклад до Немшак Шпетер пише, че при посещението му в ГДР го предупредили да не се опитва да събира информация за кооперирането с развиващите се страни, тъй като тези данни се считали са строго поверителни. Въпреки това Шпетер не се отказал от своите намерения и упорито и нахално продължил срещите си с други немски научни институти и работници. Същото направил и в ЧССР. Своевременната проверка в ГДР потвърди, че написаното в доклада от него и изнесените данни имат поверителен характер.

Въз основа на получените данни бе направен изводът, че откритите записки и събраните материали от Шпетер по същество представляват разузнавателна информация и се предполагаше, че е предназначена за предаване на капиталистическо разузнаване, ползувайки като прикритие Виенския институт. Установено бе също така, че Шпетер няма намерение да съгласува доклада си с Научноизследователския център за Азия и Африка и с Министерството на външните работи, въпреки че беше задължен да направи това.

С цел да не се допусне изтичане на държавна тайна и да бъде пресечена възможността Шпетер да изнесе и предаде материалите на чужда държава беше взето решение при излизане от страната да му бъде извършена основна проверка и да се изземат всички материали в случай че представи необходимото разрешение.

На 11. X. 1973 г. под ръководството на оперативна група при пристигането на Х. Шпетер на ГКПП — Калотина му беше направена цялостна проверка и бяха иззети материали на немски, руски и английски език, включващи 8 папки, 17 бюлетина на ЮНИДО, 2 бюлетина на Секретариата на СИБ и други материали, съдържащи общо 1550 страници.

Особен интерес от иззетите материали представляваше основният доклад до австрийския институт, от който липсваха страниците с поверителни данни и едно писмо до Шпетер от ЮНИДО с дата 30. IV. 1973 г., подписано от Кристиан Нюман, представител на САЩ в тази организация. В него Нюман обръща внимание на Шпетер за срочното написване на доклада за виенския институт и на кои въпроси да обърне специално внимание. Ставаше дума за въпроси, представляващи държавна тайна. Подозрителността и интересът ни към това писмо на Нюман се подсилваше и от обстоятелството, че той е служител на ЮНИДО, а поставя задачи на Шпетер, свързани с виенския институт „За стопански сравнения“. От друга страна, Шпетер вече не беше служител на ЮНИДО и нищо не го свързваше с този институт.

След обстойно преглеждане, превод и анализ на останалите материали, беше взето решение да бъде проведена беседа с обекта, на която той сам да даде обяснение за намерените материали. Решено бе също така те да бъдат изпратени на специалистите по държавна тайна за съгласуване и оценка.

Целта на първото мероприятие беше да се види как ще реагира Шпетер, какви обяснения ще даде за иззетите материали, какво е психическото му състояние и дали след разговора ще търси опора у някого.

В съответствие с предварително изготвения план с Шпетер бяха проведени два разговора на 19 и 23. X. 1973 г.

При първия от тях той беше много неспокоен, объркан и веднага заяви: „Другари, винаги съм помагал на нашата страна и сега съм готов да помагам“. Това поведение подсказваше, че съвестта му не е чиста, а самопредлагайки се да ни служи, целеше да прикрие своята дейност.

От отговорите му пролича, че тенденциозно укрива и омаловажава фактите, известни на службата ни, които го уличаваха в престъпни връзки с чужди граждани и държави.

След приключване на първия разговор, у него беше подхранена илюзията, че органите на ДС може да се възползват от неговата помощ. Независимо от това беше решено следващият разговор да приеме характера на разпит с цел изтръгване на повече и конкретни данни за него-

вата престъпна дейност. Именно тогава Шпетер призна, че му била поставена задача да напише доклад за австрийския институт „За стопански сравнения“, от който е получил предварително хонорар от 10 000 шилинга. Спомена също така и за регулярните си срещи и разговори с американския журналист Луис Шарп, който искал да го използва за събиране на поверителна информация. Заяви, че уж не се съгласил, но подал на Шарп една информация относно българо-австрийските икономически отношения, която, според него, не била поверителна.

Разговорите с Шпетер бяха съпроводени с комплексни агентурно-оперативни и технически мероприятия, в резултат на които станаха известни и бяха документирани нови данни и факти, уличаващи го в престъпна дейност. Особен интерес представляваше споделянето от Шпетер, че като командирован от ЮНИДО в Швейцария през април 1972 г. е посетил тайно Израел и че във Виена е предавал информация на някои институти и фирми, които му плащали „на парче“.

Междувременно оценките на специалистите по държавната тайна потвърдиха изводите, че иззетите материали имат поверителен характер и не подлежат на разгласяване, въз основа на което Следственият отдел — ДС образува дело.

На 12. XI. 1973 г. Хенрих Натан Шпетер беше задържан.

В процеса на следствието бяха проведени още много следствени и оперативни мероприятия, в това число проучени и разпитани повече от 80 български и чужди граждани, 63 от които бяха използвани като свидетели по делото на Шпетер за неговото разобличаване.

II. УСТАНОВЕНА ПРЕСТЪПНА ДЕЙНОСТ НА ШПЕТЕР

В началото на 1946 г. Шпетер установил връзка с американския разузнавач Ричард Сигъл, офицер от Съюзната контролна комисия в България. Срещите им впоследствие зачестили. Сигъл, използвайки националната принадлежност на Шпетер като еврей, обстоятелството, че е завършил френски колеж, че владее добре английски език и интереса му към САЩ и западната култура, го вербувал за сътрудник на американското разузнаване.

На следващите срещи Сигъл поискал сведения за съветската военна мисия, определил на Шпетер псевдоним „Андрю“ и парола за връзка „Питър“.

Шпетер предал на Сигъл копие от поверителен доклад за съветската мисия относно оценката на икономическото и политическото положение в страната, както и доклад, засягащ взаимоотношенията между съюзниците в СКК — СССР, САЩ и Англия.

За предадените на Сигъл сведения и поверителни документи Шпетер периодично получавал парично възнаграждение, а също така и дефицитни за онзи период хранителни продукти, платове и др.

Напускайки страната в началото на 1947 г. Сигъл дал указания на Шпетер да продължава да събира сведения за американското разузнаване и да чака нова връзка с представители на това разузнаване.

През юни 1956 г. в страната ни пристигнала кореспондентката на американската агенция „Интернешънъл нюз сървис“ Катерина Кларк, която съобщила на Шпетер, че идва по поръчение на американското разузнаване.

1

ШпETER подробно информирал Кларк за известните му сведения по току-що приключилия пленум на ЦК на БКП (април 1956 г.). Наред с това ѝ предал сведения за структурата на радио „София“, за броя и характера на емисиите за чужбина и специално тези за САЩ и Англия.

При заминаването си Кларк го инструктирала да продължава да събира сведения за политическия курс на БКП, за евентуални разногласия сред партийното ръководство и сведения от икономически характер.

През юни 1960 г. в България пристигнал известният антикомунист, американският гражданин от полски произход, проф. Збигнев Бжежински, преподавател в Колумбийския университет. Като гост на Икономическия институт при БАН за негов преводач бил определен ШпETER. В подходящ момент Бжежински се представил от името и с паролата на американското разузнаване.

ШпETER му предал сведения за структурата и задачите на института, за социалния произход и политическата принадлежност на много от слушателите, за проблеми, по които работят и пр.

ШпETER използвал срещата си с Бжежински, за да съобщи искането си да замине на задгранична работа и се интересувал какво съдействие може да му окаже американското разузнаване. Бжежински одобрил желанието му и обещал помощ като изтъкнал, че в чужбина той ще бъде полезен не само за себе си, но и на американското разузнаване.

На 2. IV. 1965 г. в страната ни пристигнал проф. Уейн Леман, преподавател в университета в Канзас сити — САЩ. Той установил контакт с ШпETER, от когото получил шпионска информация.

Леман му поставил задачи занаяпред да събере повече информация за новите моменти в икономическата политика на нашето правителство, за икономическите ни връзки с развиващите се страни и за конкретно сключените сделки. Начините за връзка между ШпETER и американското разузнаване останали същите.

В края на май 1966 г. ШпETER пристигнал в Ню Йорк и постъпил на работа в ЮНИДО в секцията „Експертна промишленост“ към ООН. Там с него установил връзка представителят на американското разузнаване Рой Хелфгот, работещ в същия център.

На многобройни срещи между двамата ШпETER предал на Хелфгот следната информация: данни за съветски и други граждани на социалистически страни на работа в ЮНИДО; за проблемите, които били разисквани на закрити партийни събрания в постоянното представителство и в българското посолство в Ню Йорк, както и за важни правителствени документи, засягащи икономиката на страната. ШпETER му съобщил подробности от личен характер за много български специалисти, командировани в САЩ.

Особени усилия ШпETER положил, за да установи кои лица от нашите представителства в САЩ изпълняват специални задачи.

Срещу сведенията, които събирал и предавал, Хелфгот на три пъти му броял общо 3000 шд, за което ШпETER му подписал разписка.

През 1967 г. ЮНИДО се преместила във Виена. В помощ на службата му бил предаден английският гражданин Владислав Джордж Децелевски, който още при първите разговори с него се представил с паролата на американското разузнаване.

В съответствие с възложените му задачи ШпETER предал информация за личния състав на българското посолство във Виена и за прина-

длежността на някои от тези лица към органите на ДС; за българската делегация, присъствувала на съвещанието на ЮНИДО, и за различни отговорни партийни и държавни ръководители, минаващи през Виена.

За предадените на Децелевски сведения ШпETER получил на два пъти по 10 000 австрийски шилинга.

В края на 1970 г. Децелевски бил отзован от Виена. Преди да напусне, той инструктирал ШпETER за предстоящите му задачи и го предупредил, че за в бъдеще с него ще установи връзка друг представител на американското разузнаване.

В началото на 1971 г. на ШпETER по телефона се обадил Кристиан Нюман, на работа в ЮНИДО, и след като се срещнали в едно кафене, се представил от името на американското разузнаване. ШпETER му предал следните сведения:

- за извършените промени сред личния състав на българското посолство, както и за принадлежността на някои от новите служители към органите на ДС;

- какви партийни събрания се провеждат и за разногласията, възникнали на някои от тях, важни мероприятия и свързаните с тях документи на правителството на НРБ и ЦК на БКП и др.

За получената от ШпETER информация Нюман на два пъти му бройл срещу разписка по 15 000 австрийски шилинга.

Тъй като срокът на ШпETER в ЮНИДО изтекъл, Нюман го инструктирал в каква насока да продължи дейността си в полза на американското разузнаване в България.

Нюман му заявил, че американското разузнаване иска от него да се устрои солидно в НИЦАА, да стабилизира общественото си положение и да не бърза с изпълнението на поставените му задачи. Инициативата за нова връзка щяла да излезе от тях.

Освен престъпните си връзки с американското разузнаване ШпETER се поставил в услуга и на израелското разузнаване.

Във Виена ШпETER потърсил съдействието на израелското посолство да посети инкогнито Израел. Там бил грижливо обработван от дипломата Мордехай Пас, който проявил интерес към икономическа информация и го предупредил, че в Тел Авив ще го посрещне човек, който ще му окаже пълно съдействие.

При посещението си през април 1972 г. в Израел ШпETER бил посрещнат от израелския разузнавач Бен Арат, който по-късно го вербувал и му поставил задача да информира израелското разузнаване за икономическото сътрудничество между социалистическите страни (в това число и България) и страните от Близкия Изток.

Тези сведения той предал на Мордехай Пас във Виена, а след неговото напускане започнал да се среща с Йорге Гилгун — служител в ЮНИДО, на когото предал сведения за структурата на вноса на социалистическите страни за арабските държави, както и имената на служители от българското посолство, които според наблюденията му, били свързани с ДС.

През март 1973 г. Гилгун провел последната си среща с ШпETER и му дал указания в България да продължи да събира сведения по поставената му задача, да се устрои на работа в Института за външна политика и да чака, докато те го потърсят.

В изпълнение на замисления заедно с Кристиан Нюман план за улесняване връзките му с американското разузнаване в края на 1972 г.

Шпетер установил контакт с австрийския институт „За стопански сравнения“ и поел ангажимент да напише и им предаде доклад на тема: „Стопанското коопериране между страните-членки на СИВ и развиващите се страни“ срещу хонорар от 45 000 шилинга.

В началото на април 1973 г. Шпетер се завърна в нашата страна, като предварително се договорил с виенския институт „За стопански сравнения“ да завърши започнатия труд, а на Нюман и Гилгун обещал да предаде копие от него.

След пристигането си в страната Шпетер положи големи усилия да събере необходимите му данни и материали за написването на доклада. Поради отказа на много наши институти да го снабдят с такава информация и поради задържането му той не успя да го завърши в окончателен вид и да го предаде на американското и израелското разузнаване.

Шпетер е действувал с пряк умисъл и с ясно изразени предателски подбуди. Той напълно е съзнавал, че, поставяйки се в услуга на чуждо разузнаване, и издавайки на чужда държава сведения, съставляващи държавна тайна, уврежда на интересите на страната, на нейната вътрешна сигурност, външната политика, икономиката, финансите и на нейния международен престиж.

Дългогодишната дейност на Шпетер в полза на американското и израелското разузнаване, за които е събирал и предавал информация от политически и икономически характер, е престъпление, наказуемо по член 104, ал. 1 от Наказателния кодекс. Заедно с това той е извършил престъпление и по член 113 във връзка с член 104, ал. 1 от НК, тъй като част от сведенията, предавани на чуждите разузнавания, засягат политическите и икономическите интереси на други братски социалистически страни, за което беше осъден на смърт. Впоследствие Шпетер беше разменен за съветски разузнавач, задържан в Израел.

МВР — УПРАВЛЕНИЕ IV — ДС
Вх. МГ-а 20.82 от 17.10.78

За у-ние VI..., отдел I..., отделение I...

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17.
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно от особена важност!

(след попълване)

Екз. № 9

С Ъ О Б Щ Е Н И Е № 033870 *

от „М.Родонн-Р.“ за обект М. псевдоним „ХИГРИЯТ“

13. I. 1978 г.

Записал:

Обработил: 21358

17.15 часа

Двама мъже водят разговор на български език.

О:- (обект)... не живее там. Някаква любезна дама, французка, ми съобщи къде мога да го намеря в Ню Йорк и аз така го открих чрез нея. Той вече е в Ню Йорк. Имам данните. Той живееше временно при Мило Симеонов, ако си спомняте, скулптурът Мило Симеонов, при когото също ходих. Аз много съзнателно ходих по тези места с едно наше момче от мисията, под формата, че ми трябва кола.

М:- (мъж) Кой е този бе?

О:- Това е Юли, Юли... (не може да си спомни презимето).

Писане от
Министър
на външните
работи.

След малко ще Ви кажа. Аде! Юли Минчев. Добро момче. Той е съученик на моя син и аз съм ги водил по Мусалите и т.н. Много съзнателно, за да му създам контакт с някого. Те нямат никакви контакти и малко са откъснати, понеже не ги и търсят нашите.

М:- Тази обстановка...

О:- (прекъсва го) е особена. Те са мисия. Като мисия, те от дето се казва, вън от живота, аутсайдери, не са посолство, посолство във Вашингтон и аз много съзнателно, под формата на това, "мога ли да дойда с един приятел, защото той има кола?", да му създам контакт с тези хора евентуално ако иска пак да ги посети и т.н. Това са художници, ще Ви разкажа за всички тях как са и как живеят. Та с този Славоз се видяхме в един ресторант, бях с жена си, в техния Латински квартал, той е, така да се каже, квартал на художниците и студентите, Грийвич вилдъж, италиански ресторант. Някъде към 2-3 часа бяхме заедно, след което ходихме в някаква кръчма и още до по-

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

65

Продължение от „Съобщение“ № 122076.....

122076 &

Стр.....57.....

М.:— Кой са тези ясни колеги?

О.:— Не знам кой са. Безименни.

М.:— Вие настоявате, че тези другари са от министерството.

О.:— Не зная! Обаче във всеки случай правиме така грубиянски я правиме тази игра и като говоря за това, че вината трябва да се раздели "фифти-фифти" според мене тези настроения, антисъветски или вече загубената любов към Съветския съюз или вече скептицизма по отношение на Съветския съюз от позициите, които той имаше след Втората световна война на в съзнанието на хората мисля, че трябва да се разделят вините поравно. На този прием имаше два съветски евреи от тези.

М.:— Бившите.

О.:— Бившите съветски. Цето се казва третата емигрантска вълна.

М.:— Последните.

О.:— В Америка в момента има три вълни. Първата вълна е Белогвардейската след Октомврийската революция. Втора е — Втората световна война и разселените лица, които не са .../М. го прекъсва/.

М.:— Служили на немците и прочие.

О.:— Служили или били в плен.

М.:— Не се взорчати.

О.:— Да кажем журналиста на Мичо Бонев. Мичо Бонев са говорил с нещо на руски. Това не е никакъв. Той е бил просто военнопленник и не смее да се върне оттам, защото виждете, че военнопленниците направо след това ги пращаха другаде. А той е там. Той не е на немците служил, бил е военнопленник. Третата вълна е сега. А къде е според мене "фифти-то". Откровенно казано не се объркам, защото имам сили да се объркам във великите работи на Съветския съюз. В отношението към този еврейски въпрос, който хич не трябва да се подценява, както се опитахме дълги години лесно да говорим по този въпрос. Все едно дали това ни е симпатичен или несимпатичен, дали евреите сме симпатични или сме антисемити, като не делим класово евреите, този така, този така, защото това ние тука сме го преболяли, комунистите евреи. До тука ни е дошло да ни иден-

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

66

Продължение от „Съобщение“ № 122076 122077 ☼

Стр. 58

тифицират с ционисти, да ни идентифицират с Израел, да ни идентифицират с Моше Даян. До тука ни е дошло и се иска търпение и устойчивост да го изтърпиш и да не се озлобиш. Вече до тука да ти дойде! Аз мисля, че бих противопоставил като метод и като линия, концепция съветската на българската. Позволявам си да го кажа! България когато реши да пусне еврейство, които желаят да си отидат не ги унизи, а Георги Димитров прие делегация от такива евреи и каза, идете, правете и не забравяйте, че идвате от тази страна. Заминаха и комунисти, заминаха и некомунисти, но едно малко и за съжаление невялтелно за цялостната политика на Израел ядро от 50 000 души евреи останаха приятели на тази страна, носталгично свързани. Няма български филм за които да не се изпребият, няма българска книжница която да не почнат да си я теглят от ръцете, когато пожелаят те могат да си дойдат в България да прекарат един месец лятото и към тях се отнасят като към братя, които са расли в тази страна и които още там говорят този език и учат децата си на този език. Съветските евреи, да ви кажа, в Съветския съюз.../не се доизказва/. Вероятно знаят по-добре от мене, защото някои може да ми каже, ако обичаш не ме учи. Е отстъпвал крачка по крачка на отстъпки. Вероятно за да отстъпи е пострадал насрещния .../не се доизказва/. Е отстъпвал в този проблем, много тежък и много болезнен. Но хора, които са пет години били без работа защото в момента когато подадеш заявлението за изселване това е било заедно с това и заявлението за напускане на работа, които са били разкарване години наред по милиция и прочие, са създали отатък едно озлобено антисъветско ядро, защото това което те помнят последните две-три години. Те ще преживеят тепърва, мисля, своите травми. С други социални навици отиват в една мръсна структура, други социални навици. С друго отношение въобще в цялата инфраструктура: психологическа, икономическа, социална, демографска, как то желаете, но в момента те са оказали, според мене също така в някакъв смисъл на думата влияние в отчуждаването на леви среди или по-точно може да се каже вече да си ляв не е идентично с понятието да си приятел на Съветския съюз. Това нещо което вие

471

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

67

Продължение от „Съобщение“ № 122077

122078

Стр. 59

сте го установили много преди мене. Не казвам нищо ново. Вече да си ляв не е идентично да си приятел. Пори нещо повече вече да си комунист на Запад не винаги, без да се счита з комунист, е идентично с това да се считаш безрезервен приятел на Съветския съюз. Не го свързвам само с еврейския въпрос, но то откъткъ много болезнено поради емоционални въпроси, емоционални причини и поради фабриката, фабриката на идеологически инвазия. Онези работят много хубаво, много хубаво и тънко и много тарикатски.

И.:— До ре, какво трябва да се прави според вас?

О.:— Боже мой! Аз казвам, че България действа правилно. Оттук нататък другото е вън.../М. го прекъсва/.

И.:— Еврейският въпрос в Съветския съюз аз знам, че много от тяхностители са на много тъни секрети. Особено тези от физиците там.

О.:— Да. Това става дума за ограничени групи. Недейте! Това е ограничени групи. Това е официални обяснения. да ви кажа, аз с раздразнение, със съжаление джз завчера, че в Москва се открива сега еврейски театър. Театър, които бе закрит по време на връхната точка на развихрянето на сталинизма 43-ма година след смъртта, в скобки според мен убийството на Миховелс, които при странни обстоятелства загива чинакъв камин, нещо такова. Обвяват за това неговият ученик Зускин. Аз пристъвах на погребението им. Зускин също бива арестуван и разстрелян. Тогава арестуват целия антифашистки еврейски комитет, които е шетал по Америка да събира милиони за Съветския съюз. Арестуват всички начело с Ици Преффер. Остава единствен неарестуван Еренбург. Закриват еврейските училища. Закриват еврейските вестници и закриват еврейския театър. Дълги години западни журналисти задават въпроса, защо еврейския театър сега не е открит. Свърши. Дойде ХХ-я конгрес, излязоха на чисто небе, било що било. Аз лично най-малко искам да се връщам и да чопля стари истории. Не желая. Аз съм комунист и ми е приятно, когато ето така да изплувам, да отворя и да кажа, било що било. Ами то няма да има желаеще еврей, то няма да има публика този театър. А защо не възстановите

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

68

Продължение от „Съобщение“ № 122078 122079

Стр. 60

еврейския вестник? Нали от гледна точка тактическа годината 78-ма Съветския съюз открива еврейския театър, мирише вече на натиск от западния свят. Това не ми е симпатично на мене, Айчно! Мирише на натиск. В 56-та година се оказа невъзможно, в 66-та година се оказа невъзможно. Аз не говоря еврейски. Аз съм напълно асимилиран. Моят матерен език е български. Не съм се чувствал никога еврейин, обратното съм възпитан от баща лев екстремист. Всички го оозивявах, че е антисемит. Бай Раймонд! Абсолютно лев екстремист, които ако може още пет катедрали щеше да ги вдигне. Добре, че никой не му е дал власт да вдига! Абсолютен терорист! Баща ми така си умря като терорист, които като му кажеш Израел посиняваше от омраза, защото за него беше пък идентично Израел и ционисти, а той си е посветил целия живот.../не се доизказва/. Има едно поколение евреи-комунисти, които са си дали живота на борба с ционизма. Но разбирам, че това е една според мене тактика, не смея да я съдя и осъждам. Аз съм сигурен, че ще дойде ден когато ще дойде ден и ще се каже това беше погрешно. Погрешна тактика по еврейския въпрос, която създаде излишно напрежение в международен мащаб, излишни затруднения в нашата външна политика създаде и ние загубихме не само тези приятели. Мене ми пука за онези три милиона евреи в Ню Йорк от които има триста хиляди, които формират до известна степен американската външна политика. Защото три милиона души в едни шест милиона, от които една част е в "лобито", политическото или стопанското "лоби", една част е във военно-промишления комплекс. Това са ми класови зрагове на мене. По някакъв начин те формират политика в САЩ. Ние им дадохме оръжие в ръцете да лукат. И то функционира не само в посока към нас, а в посока към техните леви среди. Мисля, че сега ето един Володя, лекар-еврейин, ми каза в Ню Йорк, крайно антипатичен тип.../не се доизказва/. Аз съм също леко дистанциран от.../не се доизказва/. Нямам самочувствие еврейско. Ако съм го имал това са го докарвали вносно, отгоре ми го напомняха, тогава съм казвал на лнат, да. Които казва, че от момента когато подах заявление до момента в които се е оказал в САЩ са минали четири месеца.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

69

Продължение от „Съобщение“ № 122079

122050 ☒

Стр. 61

М.:— Да тойдеш там, е-е-е да се върне.

О.:— Не. От момента в които подал документите. Той е съветски еврейн. Казвам, колко време вие сте чакали да напуснете Съветския съюз? В това време жена ми говореше в друго къше с жена му, която се оплакала на нея от малко самота, че си много изолирани, още се събират в градинките, защото не знаят добре езика, но че децата им малко по-бързо напредват с английския език. Той ми каза, четири месеца. Викам, за четири месеца сте подали заявление. Казва, абсолютно учтиво бях покенен в .../1-2д./В това отношение има корекции. Те са утешителни. Но тава е един друг въпрос по когото аз бях ви предложил друг път да говориме. До въпроса по които също така ние, според мене, защото мене какти жена ми казва, нали си ти трибуна и не знаеш кога да свършиш да приказваш. Въпроса за Израел. Тука ние много се различаваме от Найден. Много. Той го знае. Той знае колко пъти аз даже рипвам. Крайно много се различаваме.

М.:— Какво имате предвид? Само отношение.

О.:— Напротив той има отношение към Израел, но според мене недостатъчно.../не се доизказва/. Съжалявам, че го няма. Аз съм му го казвал пред него, защото би било по-приятно пред него да си говориме, а да не е зад гърба му.

М.:— А не е! Тука няма такова нещо.

О.:— Не е зад гърба му, защото аз съм си говорил с него. Според мене Найден е само, как да кажа, беле, показателен за недостатъчната информираност на нашите хора по проблемите на еврейството, на ционизма, на ционистическите централи, на тяхното относително място във формирането на психози, на политически вълни и т. н. Примерно казано един прекрасен ден Найден ми казва, ти заминаваш за Германия. Там е станало голямото сътресение за което знаете. От Бирмаз нататък. Абе виж сега там в тази работа какви ционистически централи са замесени. Аз на това хвърлих .../не се доизказва/. Викам, няма ли други причини на този свят? Да не мислиш, че аз браня ционистите. Просто ми е тъжно, че не виждате, че има други механизми, които също така функционират и раждат такива

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Продължение от „Съобщение“ № 122080

122051

Стр. 62

Феномени.

М.:— Той самият ~~Бирман~~ Бирман не е останал и в ГДР, ми се струва.

О.:— Той е останал член на Йопланската компартия. Не той битува в Хамбург, но членува.../не се доказва/. Отива в Хамбург, имали концепти в Италия.../М. го прекъсва/.

М.:— Еврокомунист.

О.:— Еврокомунист. Точно така. Но не е там работата. Не е там работата. Даже без да цитирам имена. Казвам на Конрад Волф, на Миша Волф така си говориме. Викам, абе в България така далечна страна, така ги представят нещата и викам, даже един ме попита, абе какво е мястото на ционистите в тази история. Двамата като прихнаха. Това за мене е анекдот. Не познаваме реалностите в ГДР. Ционистите там ще въртят. ГДР е страшна разкъсана страна поради това, че отвъд стената има две трети от тази нация. Не е нужно ционист да се намесва в нещата на германците, в травматологията, така да кажем, на ГДР, националната травматология за да разбере. Да не говориме за политическата травматология, влиянието на три канала на западната телевизия, за да търсиш така пряко механизми те на една улица на петима ционисти, които седат и през цялото време мислят как да мътят водите. Те не могат да размътят водите на германците. Те са вън, те там са аутсайдери. Те мътят в Ню Йорк. Там могат да мътят. Те могат да мътят във Виена, защото това е междинният пункт на движението на съветските евреи и т. н. Както и да е, аз това ви го давам за пример. Във връзка с това не съм чужд на мисълта, че е възможно и тяхна намеса, но тяхна намеса там има толкова много сложни американски и неамерикански централи за да търсиме.../не се доказва/ Даже мисля, че трябва да се научиме да диференцираме вече нещата. Всяко нещо има своя боя и не трябва да бъдем далтонисти и да сливаме всички бои в едно общо и да речем световния империализъм. Изведнъж се оказва, че и той е сложен и той е диференциран. Понякога ние търсиме пролуките и конфликтите между тези групировки. Та Израел, ще ми кажете един ден, че съм лош пророк, в момента нещата са много турбулентни, много подвиж-

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

71

Продължение от „Съобщения“ 122081

123176

Стр. 63

ни, много сложни в момента. Близкият Изток не е скован от шестдневната война до сега в едно и също положение. Това е само в кореспонденциите на нашите другари ... как мърдат и как шават и как се раздвижват. Не знам, не съм политически пророк, но аз съм друг пророк. Опитвам се. Ще мръднат историите, ще се развият, но ние ще си търсим отново загубени терени. Ще ги търсим отново! Ще ги търсим и в Израел с която ние нямаме дипломатически отношения.

М.:— Сега какво да го направиме, как да го направиме?

О.:— Ние ще търсим загубени терени. Аз мисля, че сега е времето за което ви предлагам друг път да говориме, сега е времето по други пътища, неполитически, недипломатически, а културни пътища, сега е времето всяка социалистическа страна, но аз не мога да говоря за другите, аз си говоря за моята, да си търси там влиянието, мястото. Те чакат мероприятия, те чакат хора, чакат срещи.

М.:— Обмен.

О.:— Обмен неофициален. Комитет за културни връзки с чужбина и т. н. Сега е времето, защото след две-три години, а може и много порано ще чуем за преговори за възстановяване на дипломатическите отношения.

М.:— Сигурно, сигурно!

О.:— И всеки ще е турил и там крак в определени среди, в определени кръгове. Но това е един друг въпрос по които бихме говорили някога, ако ви интересува това нещо. Да поговориме. Можеме да кажем и глупости.

М.:— А защо!

О.:— Защото и глупости казвам много често, както твърди жена ми. Аз ви отнех много време.

М.:— Много приятно ми беше! Но аз исках да ви попитам още за тези десиденти. Това по моему е ново. Аз мисля, че до голяма степен Солженицин е отшумял за сметка на Буковски, на Сиднявски и другите.

О.:— Не. Сиявски е нагъл човек. Сиявски, не! Те са съвсем а

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

72

Продължение от „Съобщение“ № 123176.

123177

55

Стр. 64

В | сайдери. Буковски е име. Поради зрещата му се шумна. Да ви кажа защо Солженицин относително стои още стабилно там за разлика от Европа, където дори един Бьол, Хайрих Бьол, които му бе първият домакин, първият гостоприеман домакин, които когато той дойде от Съветския съюз, се дистанцира от него след "Август 14-та", защото той в една либерална интелигенция на Западна Германия трудно можеш да пробиеш с идеи за възстановяване на царизма, на монархията, за възстановяване на помещи-
чеството. Изведнъж те викат, чакай, къде ме хвърляш? До тука ти беше големия човек.../не се доизказва/. Къде ме хвърляш? Това е една много независимо мислеща и много опозиционно настроена към собствените си структури интелигенция. Не трябва във всеки един отделен случай да търсиме ръката на врага, а също така убеждения, собствени емоции в тези хора, чувство за независимост, че те не са нито тука, нито там, че те сами решават. Може да им се струва така, но във всеки случай не се сещат кога са манипулирани, а може и да не манипулирани. Човекът е също и мозък и сърце. Хайрих Бьол не е случаен човек! Той се дистанцира! Но ето, да вземем, в щатите, където понятието долари, пари е понятие не като при нас леко така със свенливост се споменава, а това е телевизията, да кажем, има едно предаване което се нарича "Боулинг за долари". Диви ръкопляскания когато един такова спечели 2 000 долара. Питат го искаш ли да учетворим доларите. Цяла Америка стои! Той казва да! Но ти ако не бутнеш централното губиш и другите. Но е за долари. За долари! В този момент в щатите се появи съобщение, коментирано съобщение, че Швейцария съди Солженици за неплатени данъци в размер на 1.5 милиона долара.

М.:— Това не може да го приеме американеца!

О.:— Не-е-е, обратно! Значи той е много пари спечелил!

М.:— Именно!

О.:— Още името Солженицин върви искам да кажа. Още печатат за неговата, че той е обжалвал чрез своя адвокат, давах му името, някак френски ми звучеше името му, този адвокат в Швейцария е обжалвал реше-

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

 73

Продължение от „Съобщение“ №123177

123178 №

Стр. 65.....

името на швейцарските власти и в момента ще се гледа дело като Солженицин твърди, че не само е платил, а е надплатил своите данъци в Швейцария за издателска дейност и прочие. Мисълта ми е, че докато така оперативно в момента Солженицин вече не уваства в атаката, името му продължава да се носи доста солидно. Писатели като.../не се доизказва/ И ако кажеш писатели като в ако кажеш писатели като кой, мога предварително да се обзаложа първият който ще посотат е Солженицин. Защо в Съветския съюз най-големите писатели биват преследвани? Питаш кои? Ами например Солженицин. Още е останало, носи се!

И.:— Пропагандата е оставила следи.

О.:— Разбира се! Той вече не е оперативно в действие, защото той се е изчерпал като материал. Сега обещал да пише нова книга. За какво ми казаха! Публикувана в американския печат. Забравих какво беше. Някаква книга, не знам за какво беше. Но вече той не е така любопитен за да му четеш книгата, но името му. Както сега тука има имена на хора, ако го питаш знаеш ли кой е Рембрандт? О-о! Е какво е нарисувал? Ще се окаже, че той нищо не знае. Но името звънти. Името на Солженицин стои, макар че може би вече не са прочели от "Гулаг" насам нищо от неговите творби. Гова е също възможно. Да го изпия .../говорят едновременно/.

И.:— Напротив много приятно ми беше. Какви са ти творческите ти планове.

Обектът говори за ангажиментите си към ГДР свързани с снимането на филм. Уплашил се как да разкаже в два часа съдбата на трима души. Дватамата говорят за проблемите около времетраенето на филма и събирането му в рамките на два часа.

След това обектът споделя плана си да филмира покръстването и историята на цар Борис I. Разискват вмъкването на проникването на българската писменост във филма. Говорят за живота на цар Борис I и неговата непреклонност по време на покръстването на българите. След това говорят за живота и дейността на Симеон. Според обектът от Симеон и неговото "фикс-идея" да завладее Цариград започва упадъка на една та-

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

74

Продължение от „Съобщение“ № 123178 123179

Стр. 66

кава държава като България, която по това време е била заедно с държавата на франките най-мощната страна в Европа.

Говорят за евентуалното снимане на филм за Кирил и Методи. Обектът смята, че това е една много сложна тема и според него това не е български материал, а освен това не може да се заеме със снимането на двата филма едновременно.

Отново започват да говорят за Борис I и неговата изключителна дипломация между Ватикана и Константинопол в полза на България. Междутимно започва да говори на църковни теми и по-специално за Йосиф Соколски и униатското движение.

Разговарят по повод документацията по въпросите за цар Борис I и покръстването. Разискват ролята на Формоза изпратен по това време в България от Ватикана. Според обектът той е дисидент по отношение на Ватикана.

Междутимно започва да говори за разликата между глаголицата и кирилицата. Описва подробно числените стойности на азбуката.

Отново разговарят за проблемите по снимането на филм за цар Борис I и покръстването на българите.

20.15 ч.

Излизат от стаята. к. 33-19, 33-20, 33-18

НАПИСАНО ЕКЗ. ЕДИНСТВЕН!

17. януари 1978 година

Боразм. в 1 екз
екз. 1 - за VI-у-ние
17. I. 1978 г.

220

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 3167 Екз. № 2
19 142 17919 год.
СОФИЯ

ПРАВКА

ОУНОСНО: оперативната обстановка и задачите на органите на ДС по линия на ционизма.

Към отдел 03 при управлението функционира специализирано звено за работа по линия на ционизма. От какво беше наложено неговото създаване?

1. През последните години противникът все по-активно използва ционизма като едно от главните оръжия в борбата срещу социалистическите страни, международното комунистическо, работническо и национално-освободително движение. Редица изказвания на ционистически лидери и документи на ционистически форуми говорят, че ционизма няма намерение да се откаже от политиката на експанзия и от вмешателство във вътрешните работи на социалистическите страни. Потвърждение на това са и решенията на 29-тия конгрес на Световната ционистическа организация, състоял се в началото на 1978 година. Главните свои усилия ционистите неизменно насочват към за-силване на идеологическите и политическите диверсионни акции срещу СССР. Това не означава обаче, че ционизма не може и няма да потърси и околни пътища за подривна дейност, включително и чрез НРБ.

*Др. Стошев да
да се работи за
поставяне на
връзките
с ционизма
по линия на
св. работи*

*На д. Х. Водар.
За изготвяне
на доклад пред
Кремъл през
м. юни 1978*

2. Понастоящем, според последното преброяване, в страната живеят около 3500 български граждани от еврейски произход, концентрирани в София, /2200/, Русе /300/, Варна /260/, Пловдив /130/, Бургас /200/ и други по-големи градове. Малко на брой, същевременно трябва да отчитаме, че това е една много действена група. Еврейите заемат важни места, работят в изключително интересни сектори, където се формира мисленето на хората, където се определя облика на културния, научния и творчески живот. Голяма част от тях са с висше образование, професори, писатели, лекари, инженери, журналисти, научни работници, владеещи по 2,3 и повече чужди езици. Болшинството са членове на БКП и са взели активно участие в съпротивителното движение. Те са силно контактни с външния свят, особено със свои сънародници от капиталистическите страни. Освен това у нас ежегодно пребивават значителен брой израелски туристи, болшинството от които са изселници от България. Те поддържат връзки със свои роднини и близки в страната, при което трудно се контролират. През последните години официално регистриралите се като гостуващи на български граждани израелци възлизат на около 350-450 средно годишно. Тази цифра не отразява действителното състояние на нещата. Затова защото много често израелските туристически групи за известно време (2-3 дни) от пребиваването им у нас се разделят на две - едната част се движи по официална програма и е настанена в хотел, а другата индивидуално при свои близки, при което има случаи да не се регистрират.

Главната цел, която ционизма преследва по отношение на нашата страна е да обработва идеологически българските граждани от еврейски произход в подкрепа на Израел и ционизма, да привлече

Еврейската организация в работата на Световния еврейски конгрес, да я отклони от линията на БКП и я противопостави на еврейските организации в другите социалистически страни.

На ръководството на организацията и Духовния израелтянски съвет настоячиво се предлагат безвъзмездни помощи, пари, литература ^{за младежи от еврейски произход} и стипендии да се обучават на Запад в еврейски религиозни и други институти.

Какви са основните задачи на органите на ДС по линия на ционизма ?

1. Установяване на вражеския контингент сред българските граждани от еврейски произход и агентурното му обезпечаване.
2. Разработка на най-активните задгранични ционистически центрове, организации и техните емисари, провеждащи подривна дейност срещу НРБ, СССР и другите социалистически страни.
3. Придобиване на агентура сред българските граждани от еврейски произход с маршрутни възможности в страната и зад граница.
4. Активизиране работата по временно пребиваващите евреи от Израел и другите капиталистически страни.

С реализиране на тези задачи целим:

- недопускане ерозиране съзнанието на българските евреи от ционистическата пропаганда
- противодействие на опитите на ционизма за вмешателство във вътрешните работи на социалистическите страни под лозунга " за защита правата на евреите " и създаване на "дисиденти" у нас.

19
4

– засилване разногласията между различни ционистически организации, групировки и фракции и изостряне съперничеството между лидерите им и разобличаване пред световната общественост.

Нап. в 3 екз.

№ 1 – др. Стоянов

№ 2 – Отдел 07

№ 3 – КД

Изп. К.Котов

Нап. Н.Петрова/ 3050

София, 19.03.1979 год.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ОЗ

Полковник:

/Т.Тодоров/

483

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

345

КОПИЕ

СТРОГО СЕКРЕТНО!

МВР — У РАВЛЕНИЕ VI-ДС
Вх. № 6474 от 28. 10. 1982 г.

✓ Зам.-н. ун. проф. д-р. Ганчев
и н. ун. проф. д-р. Ганчев
30.06.82г.

ИНФОРМАЦИЯ

ОТНОСНО: Поддривната дейност на израелските
специални служби против НР Бълга-
рия през 1981 г.

Агресивната външна политика на Израел,
неоспорно подкрепяна от международния ционизъм и на-
реакционните империалистически сили и преди всичко
от САЩ, години наред създава огнище на напрежение в
района на Близкия Изток. Използвайки разногласията
между арабските страни, предателството на управляващи-
те кръгове на Египет и Кемпдейвидските споразумения,
израелското правителство се стреми да излезе от изолаци-
онно положение, да задуми палестинската съпротива, да разбие
на твърдостта на арабските страни (Сирия,
Либия, ЙОРД и ЙОРД), да подхрани позициите и ав-
торитета на социалистическите страни и преди всичко
на СССР в арабския свят и в развиващите се страни и
да създаде условия за разцепление на социалистическата
твърдост.

Д-р. Ганчев
за тов. Ганчев
се съобщава
д-р. Ганчев
6.10.82
12.11.82

2

За осъществяване на агресивната си политика, израелските управляващи кръгове отдават голямо значение на разузнавателните си органи. В изпълнение на поставените им задачи, израелските специални служби "Мофет Израел" (МАИ) са в тясно сътрудничество с ЦРУ и разузнавателните служби на страните-членки на НАТО. До Коялската резолюция в Иран сътрудничеха със САЩ, а след 1979 г. сключиха договор за сътрудничество със специалните служби на Египет и Турция.

Оперативната обстановка по израелска линия се характеризира с някои особености:

1. След 1948 г. в новосъздадената държава Израел се заселиха около 50 000 български граждани от еврейски произход или лица от смесени бракове с евреи, голяма част от които и сега поддържат връзки с наши граждани.

2. След Арабско-израелската война през 1967 г. НРБ скъса дипломатическите си отношения с Израел и оттогава двете страни почти не поддържат търговски, културни и други връзки.

3. Понастоящем в нашата страна живеят повече от 5000 български граждани от еврейски произход, концентрирани в големите градове - София, Пловдив, Варна, Русе, Ямбол и др., които работят главно в областта на науката и културата. Много от тях са членове на БКП, а някои от по-възрастните са взели

3

активно участие в съпротивителното движение. Като цяло еврейското население поддържа политиката на партията и народната власт и активно участва в строителството на развитото социалистическо общество.

Поддривната дейност на израелското разузнаване против НРБ се изразява в събиране на разузнавателна информация и идеологическа диверсия. Тя е тясно свър- зана с дейността на различните международни ционистки организации. Освен това израелските специални служби активно използват граждани на капиталистически страни от еврейски произход.

Основният канал, който използват, е каналът на временно пребиваващите граждани – туристи и гости. През 1981 г. страната ни е посетена от 4208 израелски граждани, срещу 3032 за 1980 г. От тях 3432 души са туристи и 494 – гости. Преобладаващата част са бивши български граждани или техни деца, владеят български език и имат много познати у нас. Израелските туристи предварително добре са запознати с положението и обстановката у нас. Друга част са бивши граждани на СССР или от останалите социалистически страни, които на наша територия се срещат със свои роднини и познати от съответните страни. Характерно за организираните туристически групи е, че почти не се спазва предварително определената програма – групите се разпадат и от туристи се превръщат в гости. По време на престоя си в страната израелските граждани посещават различни

4

поселени места, срещат се с много български граждани, предимно от еврейски произход, търсят и възстановяват старите си познанства. Съдновременно създават много нови връзки, някои от които са близки на отговорни служители от държавния апарат, а други – настоящи и бивши обекти на ДС. Обектът на ДОР "Юда" – български гражданин от еврейски произход, реемигрирал от Израел в НРБ, през последните години се среща с израелски граждани във вилата и местоработата си. Аналогични са случаите с обектите на ДОР "Равина" и ДОР "Рогач". Обектът на ДОР "Пианистката" – българка, израелска гражданка, ежегодно престоява в страната от 3 до 6 месеца. Поддържа връзки с български граждани от еврейски произход и с израелски граждани, посещаващи страната като туристи и гости, някои от които са обекти на ДС – "Комбинатор", "Американецът", "Патриотка", "Зълбар" и т.н. Служи за връзка между евреи – израелски и български граждани, а така също между беглец и близките му в страната, на които донесе подаръци и пари.

Някои израелски граждани в разговори с наши граждани се стараят да оправдаят политиката на израелското правителство, възхваляват западния и израелския начин на живот, хулят и критикуват установения ред у нас и в СССР и политиката ни спрямо Израел. За подобни прояви израелските граждани Булочник и Хаим през 1981 г. са изгонени от НРБ, като им е поставено запрещение.

През миналата година страната ни беше посетена от емисари на различни международни ционистки и

5

еврейски организации, които по време на срещите са с представители на Израилтянския духовен съвет и културно-просветната организация на евреите в НРБ всеотрядно са се интересували за положението на евреите в НРБ. По същите въпроси са проявили интерес и някои дипломати от посолството на САЩ в София.

На 09.02.1981 г. Джеймс Джефри, втори секретар на посолството на САЩ, е посетил председателя на Комитета по вероизповеданията и се интересувал от становището на Комитета по въпроси за строеж на панетник за увековечаване спасяването на българските евреи от фашизма, как върви ремонтът на синагогата и т.н. (На Запад и в Израел много се спекулира по въпроса за спасяването на българските евреи от изстребване по време на Втората световна война, като главната заслуга за спасяването им се преписва на цар Борис и буржоазията, а не на българския народ и прогресивните сили.)

На 14 април 1981 г. Джейк Пери – посланик на САЩ, придружен от двама американски дипломати, е посетил Синагогата, където е проявил интерес към реставрацията и броя на българските граждани от еврейски произход; отношението им към религията и особено на по-младите; положението на религиозната общност на евреите в НРБ; за равин и т.н.

Американският гражданин от еврейски произход Джейк Спицер, президент на международната ционистка организация "Бней брит" е посетил страната ни от 24 до 28 април 1981 г. като гост на посолството на САЩ.

6

Спицер е взел участие в Седмата пленарна асамблея на Световния еврейски конгрес, състояла се през януари 1981 г. в Ерусалим, където е ръководил едно от заседанията. По време на престоя си е посетил Синагогата, срещнал се и разговарял с председателя на културно-просветната организация на евреите в НРБ и с председателя на Израилтянския духовен съвет, на кого-то задал следните въпроси:

1. Кой издържа синагогата в България.
 2. Как се осигурява религиозното възпитание и образование на младежите.
 3. Как се удовлетворява нуждата от Библии и молитвеници.
 4. Ще бъдат ли възстановени дипломатическите връзки с Израел и какво се прави в тази насока.
- Изявил желание да изпраща литература за разпространение сред евреите.

Особена активност бе проявена от израелските власти и международния ционизъм по отношение чествуването на 1500-годишнината от създаването на българската държава. През юни 1980 г. израелският гражданин Якоз Двир, чрез създадената от него фирма "Уърлд експрес травел" в САЩ е установил делови контакти с ДХТ за организиране на туристически поток от западни граждани от еврейски произход, които да посетят страната ни през 1981 г. През декември 1980 г. се срещнал с представители на Главна дирекция "Балкантурист",

7

Националната координационна комисия за чествуване на 1300-годишнината от създаването на българската държава, БГА "Балкан", Израилитянския духовен съвет и други, за да съгласува програмата по време на пребиваването на туристите. Двир е предложил тържествена вечеря в хотел "Витоша-Ню Стани"; посещение на изложбената експозиция "Спасяването на българските евреи 1941-1944 г."; провеждане на религиозен ритуал в Синагогата, който да се заснеме и излъчи по Американската телевизия; тържествено откриване на паметник в чест на българския народ, спасил българските евреи от нацизма и т.н.

На 22 февруари 1981 г. в София е пристигнала туристическа група от 16 души американски граждани от еврейски произход начело с Яков Двир, за да се запознаят на място с някои наши туристически обекти и хотелската база. Посетили са Синагогата и изразили желание да поемат разходите по ремонта ѝ и да осигурят средства за строителство на паметника.

Въз основа на получените данни, съвместно с Весто управление-ДС е изготвен план за противодействие на американо-израелската инициатива, а Яков Двир е взет на отчет. В процеса на разработването му е установено, че есия на изселници от България (баща – еврейски, а майка – българка). Баща му е бил полицейски офицер в Израел и около 1965-1966 г. е убит. Майка му ежегодно посещава страната като престоява по няколко месеца и активно му помага. Двир бил офицер от

8

военното разузнаване на Израел. Заминал за САЩ да следва дипломация, но предпочел бизнеса. Редица данни дават основание да се предполага, че фирмата му служи за прикритие на американски и израелски специални служби. По време на посещенията си в страната поддържал връзки с дипломати от американското посолство и е установил много извънслужебни контакти с наши граждани – българи и евреи.

Междувременно обектът закри фирмата си и станал представител на фирмата "Унайтед турист сървис" – Лос Анжелос.

От 18 до 22 юни 1981 г. в страната пребивава група от 253 американски граждани от еврейски произход. С групата е имало снимачен екип и журналист от радиостанция "Гласът на Америка". По-късно към тях се присъединил и журналист от Израел. Йков Двир, след като установил, че програмата по пребиваването на групата не е изработена по неговия сценарий е предизвикал скандал, като отказал да заплати стойността на вечерята и наема за салона в ресторант "Ню Отани". Между него и членовете на групата са се породили спорове, като през цялото време туристите са били недоволни от обекта. Установено е, че в зависимост от директора на Израелската туристическа фирма "Универс" – Нихек Пардо, от когото взел назаем сумата за заплащане на вечерята. В деня на отпътуването, някои членове на групата са направили опит да разпространят религиозна литература.

9

След завръщане на групата в САЩ Дмир е бил даден под съд, но са получени агентурни данни, че в края на 1981 г. се намирал в Израел, където станал продуцент на филм.

Израелските специални служби проверят подривна дейност и по отношение на българските граждани посещаващи Израел. През 1981 г. 240 български граждани са посетили Израел (срещу 170 за 1980 г.), от които (165) души частно, (73) -- служебно и (2) като туристи. Интересуващата ги информация събират в неформални разговори, като за целта използват предимно посолните се от България израелски граждани, които изучават и обработват в произвелоки и ционистки дух нашите граждани. Интересуват се главно за положението на българските граждани от еврейски произход, къде и какво работят, има ли в ИРС антисемитски прояви, за политическото и икономическото положение у нас и т.н.

От 19 до 22 януари 1981 г. в Ерусалим се провела седматъ пленарна асамблея на Световния еврейски конгрес с участието на 700 делегати от 40 страни и с присъствието на представители на международни ционистки и еврейски организации. Представителят от България, след водените разговори с лица от израелски и ционистки среди, е стигнал до извода, че те са сонидали мнения и търсели пътища за установяване на официални връзки с нашата страна.

Българска гражданка гостувала на свои близки в Израел е разведана из страната, за да се запознае

10

с постигнатите успехи и живота в Израел. В проведените разговори е изтъквано доброто материално и обществено положение на изселилите се в Израел бивши български евреи.

От 1979 г. съществува тайна спогодба между румънските и израелските власти за улесняване на пътувания на лица от еврейски произход от социалистическите страни до Израел. Входните визи за Израел не се поставяли върху паспорта, а върху отделен картон, на който се правели и останалите отметки. След завръщането в Румъния картоните се изнемвали. По време на престоя си в Израел, гражданите от социалистическите страни били обработвани в ционистки дух, а някои и вербовани. Пътуващите били използвани и за пренасяне на валута и ционистка литература, предназначена за еврейските общини и организации в съответните социалистически страни. Този канал активно се използва от специалните служби на САЩ и Израел за подпомагане на контрареволуцията в Полша. При необходимост на румънска територия се обработват и вербоват граждани от социалистическите страни, като им се организират срещи с техни близки или специално подготвени лица от Израел.

От данните, с които разполагаме е видно, че израелските специални служби в тясно сътрудничество с ЦРУ, разузнавателните служби на останалите капиталистически държави и световния ционистки коорди-

11

нирано работят против нас, СССР и останалите социалистически страни, като използват най-различни канали за проникване. Това налага да засилим и усъвършенствуваме нашата работа и по-координирано да провеждаме нероприятни за долавяне и проваляне на техните планове и подривни действия.

Необходимо е да се изучи състоянието на контраразузнавателната работа по израелска линия в страната, след което се излезе с предложение за подобряването ѝ. Да се обърне особено внимание на онези български граждани от еврейски произход, реемигрирали при съмнителни обстоятелства от Израел в НРБ, посещаващите страната ни емигранти на международни цинистки и еврейски организации, гости и туристи от Израел и граждани на западни страни от еврейски произход.

НАЧАЛНИК:

Ген.-лейтенант

(Г. Аначков)

Отп. в 3 екз.

Е 1 - др. Шопов

Е 2 - др. Яковлев

Е 3 - отдел 14

Изп.: П. Димитров/14

Нап.: Христова/14505

06.06.1982 г.

П. Христова
14.06.82

Аначков

Сви. Индуцир

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

48

С П Р А В К А

ОТНОСНО: английският гражданин от български произход _____
_____ - бивш агент на органите на
ДС, изключен поради нечестност и отказ от сътрудничество

Лицето _____
_____ е роден на 15.VI.1925 год. в гр. София, евреин, натурализи-
ран английски гражданин, живущ понастоящем в Англия.

Произхожда от средно търговско семейство. Родите-
лите му са безпартийни.

_____ е завършил френски колеж в
гр. София. Преди 9.IX.1944 год. не е членувал в политически организации.
След тази дата се включва в редиците на РМС и впоследствие е издигнат
на отговорна работа в ГК на РМС, като завеждащ сектор "Чужди училища".

След завършване на колежа през 1945 год. се е запи-
сал студент в Юридическия факултет. През 1947 год. направил официални
постъпки за разрешение да замине и продължи образованието си във Фран-
ция със специалност "Индустриална химия". В навечерието на заминаването
му е бил вербован за информатор на идейно-политическа основа с оглед
използуването му по линия на българската колония и българските студен-
ти във Франция. Установявайки връзка с него през 1948 год. резидентурата
в Париж му постави задачи първоначално по изучаването на българските
студенти и пребиваващите там евреи. Впоследствие са му възлагани такива
и по вражеската емиграция. За работата му през този период той е харак-
теризиран като съобразителен и конспиративен агент, умеещ да създава
връзки с интересующите органите ни лица.

От началото на 1950 год. _____
започнал да работи без желание, не се явявал редовно на срещите, оплак-
вал се от затруднено си материално състояние и накрая въпреки, че

49
2."

редовно бил подпомаган, престанал въобще да се явява на срещите. През този период е забелязан да поддържа връзки с английска гражданка и посетил няколкократно Лондон без да уведоми резидентурата. С последната сключил граждански брак през 1952 год. и останал да живее в Англия.

През 1953 год. след упражнен натиск и много усилия резидентурата в Лондон установява контакт с него и му постави задачи главно по емиграцията и новосъздадените му връзки. След кратък период от време _____ отново започва да не се явява на срещите и да прави всичко възможно да се откъсне от нас. Говорил е, че го следят, че е разкрит и т.н. Заявил е, че за информацията която дава получава недостатъчно възнаграждение. Макар, че връзките и възможностите му са оценявани положително, поради груб материализъм, нежелание за работа с нашите органи и известна разшифровка връзката с него е прекъсната през 1954 год.

Към края на 1959 год. резидентурата в Лондон установява официална връзка с _____, а по-късно възобновява и оперативната връзка със същия, тъй като е започнал работа в "Би-Би-Си". Когато му са поставени конкретни задачи, той определено постави условие предварително да му се плати голяма сума, независимо от ценността на информацията. Изразил готовност да ни снабди със секретни документи, но твърдението му за достъпа до тях и начина за тяхното изземване били доста съмнителни, поради което не е дадено разрешение за такива задачи. Опитите да бъде ангажиран в бъдеще остават безуспешни. В края на ноември 1961 год. _____ категорично заявява, че след като не сме в състояние да му плащаме за риска, повече не желае да се среща с нас и отказва да изпълнява наши задачи. Показателна в това отношение е оценката за него дадена от аг. "Максим". "_____ "обича парите и за тях е готов да прави услуги на всеки който му плаща. Груб материалист, настроен лошо към България и всичко прогресивно".

Имайки предвид горното и факта, че _____ се е разшифровал пред съпругата си в началото на 1962 г. същия е изключен от агентурния апарат на органите на ДС.

Написано в 2 екз.

Екз. № 1 - VI у-ние ДС

Екз. № 2 - отдел 04, ПГУ

Изп. и нап. 9389

София, 2.02.1983 год.

Изготвил

ОР : _____

2.1.86
[Signature]

М В Р
ШЕСТО СЪОБЩЕНИЕ ДС
Per. J. 3381
28.11.1983 год.
СОФИЯ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

Информацията не е работна

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Предстоящи мероприятия на Светов-
ния еврейски конгрес /СЕК/

През м. февруари т.г. аг. "Спас" е получил материа-
ли относно заседание на ИК на Европейския клон на ССК
провело се на 1.XI.1983 г. в Лондон. След кратки дебати по
организационни въпроси били взети следните решения:

1. Следващото заседание на ИК да се проведе през
м. февруари 1984 г. в Рим.

2. Годишната конференция на ЕК на СЕК да се със-
тои в Париж в края на м. май 1984 г. като се осигури
слово на президента Митеран.

През м. септември т.г. се предвижда извънредна
конференция с широка представителност с цел учредяване
на Европейския еврейски световен конгрес.

2

10⁴⁹

Предвиждаме аг. "Спас" да вземе участие като наблюдател в годишната конференция през м. май в Париж.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Материали от заседанието на ИК на ЕК на СЕК – 9 стр.

НАЧАЛНИК ОЗ ОТДЕЛ

Полковник: *М. Тодоров*
/Т. Тодоров/

Нап. в 2 екз.

№ 1 – КГБ

№ 2 – К.Д.

Изп. П. Марков

Нап. Цв.Иванова-м. № 3446

София, 28.02.1984 година

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

19a

СТРОГО СЕКРЕТНО!

В. 8
2.1.86
ШЕСТО
Рек. № 6369
11.3. IV 1984 год.
СОФИЯ

С П Р А В К А

На Ваш № 635/30.03.1984 г.

По данни, получени чрез аг. "Спас", насрочената за края на м. май т. г. в Париж сесия на Европейския клон на СЕК се отлагала за м. септември. Серж Цвайгенбаум, член на ръководството на клона е заявил, че сесията ще има разширен състав, ще се занимава с въпроса за преименуването на клона в Европейски еврейски конгрес. Предполага се, че сесията ще се проведе в гр. Дъблин – Ирландия.

Набелязани са мероприятия за осигуряване участие като наблюдател на аг. "Спас" с оглед придобиване на информация за обсъжданите въпроси и взетите решения.

Н-К ОТДЕЛ ОЗ.У-НМЕ ОБ ДС
ПОЛКОВНИК

/Т. Тодоров/

Нап. в 2 екз.

№ 1 – др. Галузов

№ 2 – КД

Изп. П.Марков

Нап. Благоева 6325

София, 13.04.1984 г.

2.1.86

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 7676 Екз. № 1
- 9. V. 1994 г.
СОФИЯ

Пр. переноса
Зуб

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

20 60

СТРОГО СЕКРЕТНО!

СПРАВКА

На Ваш № 549/3.04.1984 г.

От извършените проверки в архивите на централните поделения и отдел "Пропаганден" на МВР не се установиха документи, фотографии и свидетелства на очевидци, разобличаващи реакционната същност на ционизма. Материалите, придобивани по агентурен път, главно чрез агентите "Спас", "Ивановски" и "Маринов", взели участие в работата на 30-тия конгрес на Световната ционистка организация, годишните конференции на Световния еврейски конгрес, провели се през 1979-1983 г., както и проведените антисъветски съборища "Брюксел II и III", са Ви предоставени своевременно.

Документи с такъв характер бяха потърсени и в средствата за масова информация – Радио, Телевизия и Телеграфната агенция, но наличните филми и статии се оказаха предимно копия и препечатки от Ваши и чужди издания.

В архивите на Обществена културно-просветна организация на евреите в НРБ, на печатните ѝ органи и синагогата в

2

София също не бяха открити такива материали.

По предварително разработени въпроси беше проведен разговор с трима израелски граждани, изселени от СССР, осъдени за валутно нарушение на територията на НРБ. Поради ниското им интелектуално ниво и липсата на информация у тях за дейността на ционизма и неговите организации по света резултат не беше получен.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Магнетофонен запис на разговорите

НАЧАЛНИК ОЗ ОТДЕЛ, О6 ДС
полковник:

/Т. Тодоров/

Нап. в 2 екз.

1 – др. Галустов

2 – к.д.

Изп.

Нап. Каменова – 8887

София, 1.06.1984 г.

2260

Исследования Непривлечен

СПРАВКА

Изпълнителният комитет на СЕК на заседание в Йерусалим

23 63
2

е взел решение да свика събрание на Управителното тяло през м. ноември т. г. в Мадрид. Във връзка с това конференцията на ЕК на СЕК, планирана за м. декември, ще бъде отложена за по-късна дата. Това налагало и някои промени в подготовката на следващото годишно събрание на ЕК.

На 26 март т. г. се е състояла среща между Едгар Бронфман, президент на СЕК и Хелмут Кол, по инициатива на западногерманския канцлер. Кол е уведомил Бронфман, че правителството на ФРГ за сега няма намерение да продава оръжие и военни материали на Саудитска Арабия.

Едгар Бронфман е имал среща и с френския президент Франсоа Митеран, на която били обсъдени отношенията между страните от Европейската икономическа общност, както и отношенията Изток-Запад. Разговорите били оценени като "искрени и откровени".

Делегация на ЕК се е срещнала и с френския външен министър Клод Шейсон, в качеството му на председател на Съвета на външните министри от ЕИО. Между другото министърът е отбелязал "стагнацията на политическото положение в Близкия Изток и малката вероятност за промяна в близко бъдеще".

ПРИЛОЖЕНИЕ: писмото на ЕК на СЕК,
съдържащо 5 листа

Н-К ОТДЕЛ ОЗ, У-НИЕ ОБ ДС
ПОЛКОВНИК *Модж*
/Т. Тодоров/

Нап. в 2 екз.

№ 1 - др. Галустов

№ 2 - КД

Изп. Т. Тодоров

Нап. Благоева/3438

София, 21.06.1984 г.

1.2
2.1.86

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

61 106

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ЦЕНТРО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Per: 12 10993 Изв. 12 1
1984 10 год.
СОФИЯ

[Signature]

СПРАВКА

ОТНОСНО: пребиваване в страната на съветския
гражданин Арон Вергелис

От 18.08 до 7.09.1984 г. в страната пребивава съвет-
ският гражданин Арон Вергелис, зам.-главен редактор на сп.
"Советиш хеймланд". По време на престоя си в гр. Варна той
се срещнал с гл.-редактор на в-к "Еврейски вести", пред когото
споделил, че желае при срещата си с председателя на Обществе-
ната културно-просветна организация на евреите в НРБ д-р
Йосиф Аструков да постави някои въпроси, а именно:

– Приела ли е Обществената културно-просветна орга-
низация на евреите в НРБ статута на наблюдател в Световния
еврейски конгрес, тъй като подобно съобщение се било появило
в някои западни еврейски печатни издания?

– Какво е становището на нашата еврейска организация
към евентуално свикване на съвещание на главните редактори на
изданията от социалистическите страни и някои прогресивни
издания на Запад?

62 193

2

– Вергелис счита, че ще бъде полезно ако в-к "Еврейски вести" по-често препечатва материали от "Советиш хеймланд", което би показало единството на възгледите и ще даде отпор на някои негативни позиции, на които стоят полският вестник "Фолксциме" и вестникът на румънските евреи.

На 6.09.1984 г. Вергелис пристигна в София и беше посрещнат от председателя на Обществената културно-просветна организация д-р Йосиф Аструков.

В проведения на 7.09. разговор, на който присъствувал и зам.-главният редактор на в-к "Еврейски вести", проф. Фабрикант били засегнати въпроси за положението на евреите в СССР, обстановката в Израел и Близкия Изток, за сътрудничеството между "Советиш хеймланд" и "Еврейски вести" и др.

Вергелис заявил, че съветските евреи са поставени при равни условия, но западните реакционни еврейски организации не престават да пишат срещу СССР, да го клеветят, да твърдят, че съветските власти забраняват изселването им в Израел. Според него стремежът към емиграция има най-вече между евреите от Прибалтика, Молдавия, Белорусия. Разделените семейства вече са се събрали и този факт, както и тежкото положение на голяма част от емигрантите, е причина да намалеят исканията за изселване.

В разговор за положението в Израел и Близкия изток Вергелис казал, че в Израел продължават да господстват реакционните сили и кризата няма да се реши докато СССР и САЩ не се споразумеят.

63 121

3

Изразил недоволствие към начина, по който СССР води борбата срещу ционизма, тъй като се изпускали основни неща, срещу които трябва да се воюва. Борбата се води срещу ционизъм, който вече не съществува. Сега ционизмът е агресивен, терористичен, реакционен, оръдие на американския империализъм и срещу този ционизъм трябва да се води борбата.

Ционизмът разполагал с богати фондове, от които се поддържа и плаща на участниците в различни негови мероприятия. Споделил, че в разговори с лидерите на СЕК Бронфман и Клуцник те заявявали, че докато разполагат със средства, те ще провеждат такива мероприятия. Считали за свой успех присъствието на наблюдатели на представители от социалистическите страни, макар според тях това да са "шпиони", изпратени да следят отблизо дейността на СЕК.

Изразил задоволство от създадения неотдавна в СССР "Антиционистически комитет", който в бъдеще ще играе много важна роля.

Във връзка с чествуването на 25-годишния юбилей (1985 г.) на "Советиш хеймланд", Вергелис изразил идеята да бъдат поканени представители на еврейските общности от социалистическите страни и някои други прогресивни еврейски организации, като излязат с общ документ както по ционизма, така и по други въпроси.

На 8.09.1984 г. Вергелис отпътува от страната.

НАЧАЛНИК ОЗ ОТДЕЛ

— полковник: *Т. Тодоров*

V. 2
2.1.84

СТРОГО СЕКРЕТНО!

64 195

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

М В Р
ШЕСТО УП
Per: M 14214
19 0 IX 1984 год.
СОФИЯ

Съобщено.

СПРАВКА

ОТНОСНО: Серж Цвайгенбаум и Израел Зингер,
ръководни дейци на Световния еврейски
конгрес /СЕК/

По данни на аг. "Спас", новият председател на Европей-
ския клон на СЕК – Цвайгенбаум, и изпълнителният директор на
СЕК – Зингер, имали намерение в близко време да посетят НРБ.
В телефонния разговор, който бил проведен, Цвайгенбаум изказал
своите предположения, че ще искат срещи с ръководители на
еврейската организация и евентуално с партийни дейци. Освен
това той съобщил, че е починал от рак Арманд Каплан, който
отговаряше за дейността на ЕК на СЕК в източноевропейските
страни.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 03, 06 ДС

– полковник:

[Signature]
/ Т. Тодоров /

Нап. в 2 екз.

№ 1 – др. Галустов

№ 2 – к.д.

изп. П. Марков

нап. Симеонова *13892*

София, 19.09.1984 г.

12.7
2.1.84 *СЖ*

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

116 *058*

СТРОГО СЕКРЕТНО!

ШЕСТО М В Р
Рег. № *20348* ЛС
.....2.п. XII 1984.....год.
СОФИЯ

СПРАВКА

ОТНОСНО: Сефарадската федерация в Испания, международен сизпозиум по еврейски проблеми и Симон Визентал от Австрия

По данни на аг. "Маринов" пребивавал през м. ноември т.г. в Мадрид и Виена, сефарадската федерация в Испания подготвяла мероприятия за честване 500 годишнината от изгонването на евреите от Испания. Към Българската академия на науките функционира група по сефарадология и във връзка с тематичните разработки източникът е посетил председателя на федерацията Маурицио Хотчвел Толедано. Било постигнато съгласие за сътрудничество и обменени материали по отделни въпроси. Толедано е предоставил освен това информационни брошури за дейността на федерацията, за структурата на световния помощен фонд "Керен Айсод" и списък на неговото ръководство.

Толедано е около 45 годишен, женен, с три деца, марокански евреин, пристигнал в Испания през 1964 г. от Казабланка, милионер. Притежава крупна фирма "Ексем С.А." за производство и износ на цимент.

Сефарадската федерация няма своя сграда и се помещава в неговата фирма. Толедано работи активно като неин председател.

45
117 2

Поддържа множество връзки с представители на различните партии и печата в Испания, съдействува за изпращането им в Израел, с пропагандна цел, за да спомогне за преодоляване политическата изолация на еврейската държава и признаването ѝ от испанското правителство. Толедано е присъствувал на последния 30 конгрес на СЦО, активист е в дейността на общността на сефардите в Израел.

Пребивавайки във Виена, източникът е имал възможност да присъствува от 19.11 до 21.11.1984 г. на международен симпозиум "Светът от вчера", който е едно от поредицата мероприятия, проведени през есента в Австрия.

Организатори на симпозиума са Института по еврейски проблеми – Лондон с представител д-р Майкъл Мей и сродният институт "Ииво" от Ню Йорк, а домакини са градската община на Виена и бюрото "Джуиш уелкъм сервиз", чийто президент е министър на външните работи на Австрия – Леополд Грац. Като представител на СЕК е участвал с доклад проф. Артур Херцберг, вице президент.

Изнесените доклади са анализирали идеологията, езика, културата и научно-хуманитарните постижения на евреите в Австро-унгарската монархия от 1915 г. до 1945 г. Първата секция се занимавала с социално-идеологическите течения сред евреите – Херцел, Нордау, Бирнбаум; втората изследвала въпроса за антисемитизма в контраст с научните постижения на евреи /Фройд и др./, а третата секция е работила по развитието и особеностите на езика "Идиш". Разговаряйки с Норберг Ханг – председател на ционистическата федерация в Австрия, източникът е споменал за изследванията на групата по сефарадология към БАН. Ханг живо се заинтересувал и обещал да изиска помощна литература от еврейски организации в САЩ, които ще посети през м. февруари 1985 г.

116 060 3

Във Виена източникът е посетил и Симон Визентал, ръководителят на "Еврейския център за документация на национал-социалистическите престъпления". От края на м. октомври до 21 ноември Визентал е бил в САЩ, където присъствувал на откриването на два подобни центъра "Симон Визентал" в Чикаго и Лос Анжелос. За тази си дейност получил и благодарствено писмо от президента Рейгън, като копие от него дал на източника. Визентал благодарил за предадения му пореден брой на сп. "Годишник-83", издание на еврейската организация в НРБ. Той се заинтересувал от работата на групата по сефарадология и обещал да ѝ съдействува с писмени материали, пожелал да закупи всички броеве на "Годишник", публикувани досега за библиотеките на двата нови центъра в САЩ, споделил също, че негово хоби е филателията и помолил източникът да потърси и купи за него редки марки.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ОЗ, ОБ ДС

полковник: *Монгу*

/Т. Тодоров/

Нап. в 2 екз.

1 - КГБ

2 - к.д.

изп. Марков

нап. Каменова - 19468

София, 19.12.1984 г.

*докладът на З.**Захаров**28/12. 84г.*

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М В Р
ВТОРО ГЛАВНО У-НИЕ - ДС
Рег. № 10818 Екз. 2
10.06.88 19 год.

СПРАВКА

ОТНОСНО: състоянието на туризма между ИРБ и Израел за 1987 г.
и подривната дейност на израелските специални служби
по този канал

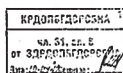
През 1987 г. нашата страна бе посетена от 3 731 израелски
граждани, от които като туристи 2 744 души.

Израелските туристи посещават страната ни чрез фирмите "Бал-
каним" и "Иелия", партньори на ВТО "Балкантурист". Тв "Интерхотели"
работи с фирмата "Барон турс" и "Тил турс". В сравнение с 1986 г.
броят на израелските туристи посетили ИРБ се увеличи с около 40 %.

През годината бяха получени предложения от израелски фирми
за контакти и сътрудничество с "Балкантурист". Фирмата "Алуммер -
Тел Авив" предлага на ВТО "Балкантурист" да открие туристически бюра
в Израел за набиране на туристи за България и съвместно участие в
построяването на хотели и ресторанти в туристически зони по желание
на БАТО.

Анализът на получената информация показва, че основна форма
на подривна дейност на израелското разузнаване против ИРБ през
1987 г. е шпионажът, който се изразява в събиране на разнообразна

2

информация за страната ни от политически, икономически и социален характер.

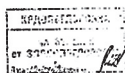
Основния канал, който израелските специални служби използват за провеждане на подривна дейност са временно пребиваващите техни граждани в НРБ. В по-голямата си част това са организирани туристи и гости. Преобладават бивши български граждани - изселници от НРБ през периода 1948-1952 г., почти всички владеят български език, имат роднини и приятели у нас и са добре запознати с обстановката в страната. Установено е, че разузнавателните служби на Израел използват в подривната си дейност срещу НРБ и другите социалистически страни и граждани на други капиталистически страни от еврейски произход.

Обект "Мазния" разширява кръга на контактите си с български граждани и проявява интерес към най-новите разработки на фармацевтичната ни промишленост. Събира информация от икономически характер, в т.ч. за състоянието на туризма у нас и израелските фирми с които работи "Балкантурист". Проявява интерес за хода на преустройството и структурните промени в туризма.

Изпълни Желание отководената от него фирма "Барон турс" да получи монополно право да продава българския туризъм в Израел. Във фирмата на обект "Мазния" понастоящем работи Йозеф Селиктар - бивш военнослужащ в израелската армия.

Израелската гражданка установи контакти в София с български граждани и се опита да събере информация от политически характер - за предстоящи промени в държавния и партийния апарат.

Въпреки, че България и Израел официално не поддържат икономически и търговски връзки, страната ни се посещаватот израелски "търговци". Обектът на ДОП "Емисар", израелски гражданин, изселил се от България през 1952 г., посещава страната като турист и осъществява многобройни контакти с български граждани - служители на ВТП. Под

3

2

14

предлог, че предлага оферти и технологии, в някои случаи ембаргови събира информация за състоянието на промишлените отрасли - електроника, машиностроене, биотехника. Проявява интерес към нашите водещи институти в тези направления - кадрово обезпечаване и проблематиката им.

Израелските граждани Скон и Есит Кунио - проявиха интерес към възродителния процес, търсиха контакти с български граждани с възстановени имена.

Обектът на ОП "Секретарка" установи контакт с български гражданин от еврейски произход - б.обект "Плещивия", носител на оперативно интересна информация.

Израелският гражданин Ицхак Пардо - собственик на фирмата "Балканим" участва в издаваните в Израел вестник "Фар" - на български език и вестник "Спутник" - на руски език, които са с антикомунистическа насоченост.

Използвайки туристическия канал през годината пребиваваха в страната ни около 250 израелски граждани - казиноиграчи. В това отношение основна роля играе фирмата "Тил турс" - Тел Авив. Получена бе информация, че водачът на израелските групи казиноиграчи, който се води на ДОП "Играч" е подпомаган от служители в полицията за прикриване на доходи и валутни афери.

През последните години се увеличи броят на бившите съветски граждани от еврейски произход, изселници в САЩ, Израел и др. западни страни, които посещават страната ни като туристи. Освен чрез фирмата "Мелия", значителна част от тях пребивават и като индивидуални туристи с ваучери на различни западни туристически фирми. На наша територия те се срещат със свои близки от СССР.

Много от контактите се осъществяват по инициатива на израелските и западни граждани. Такива случаи са констатирани с ☐ ☐ ☐ ☐ и др., които са се срещали със свои близки - съветски граждани. На срещите те ги обработват в проционистки дух, стре-

4

мят се да ги склонят към бягство и събират информация от политически и социален характер.

Многобройни са случаите, когато бивши съветски граждани от еврейски произход провеждат идеологическа диверсия сред членовете на съветски туристически групи, хулят съветския обществен строй, демонстрират социално благополучие и възхваляват живота на Запад.

Лев Елшов - гражданин на САЩ, Валентина Брусиловска - израелска гражданка и Михаел Мелихор - гражданин на Израел, живущ във ФРГ - Западен Берлин са събирали информация за извършващите се промени в СССР и НРБ и за положението на евреите (изказвали мнение, че в СССР евреите са малтретирани).

Значителна част от израелските туристи владеят български и руски език, което им помага да установяват преки и непринудени контакти с наши и съветски граждани, от които черпят информация "на тъмно" от политически, икономически и социален характер.

Оперативният отчет по израелска линия - туризъм се състои от 5 ДОП и 23 ОП, които са съсредоточени в отдел 08, ВГУ-ДС и СГУ-МВР. Агентурният апарат използван по линията за отдела е 7 агента.

За отбелязване е, че в ОУ на МВР - Русе, Варна, Бургас, където през годината пребивават по-голяма част от израелските туристи, оперативният отчет и състоянието на агентурния апарат не са на необходимото ниво.

От анализа на получените данни могат да бъдат направени следните изводи:

1. Израелските специални служби използват канала на международния туризъм за провеждане на подривна дейност срещу НРБ.
2. Оперативният отчет и броят на получените сигнали не съответствуват на активността на специалните служби на Израел, което говори за съществуващи слабости в организацията на контраразузнавателната работа по линията.
3. Не са обезпечени в количествено и качествено агентурно отношение

5

уязвимите места по канала на туризма с Израел. Наличният агентурен апарат не е в състояние да разкрива опитите за подготовка и провеждане на подривна дейност от специалните служби на Израел срещу нашата страна.

4. Взаимодействието и координацията между Центъра, Шесто управление - ДС и ОУ на МВР, не са на необходимото ниво. Не се използват възможностите на ДНМ за получаване на оперативни интересни сигнали.

С цел своевременно разкриване, предотвратяване и пресичане подривната дейност, провеждана от израелските специални служби по канала на международния туризъм е необходимо:

1. Да се подобри работата с наличната агентура и се придобият нови агенти с възможности за разкриване подривната дейност на противника.

2. Да се направи оценка на оперативния отчет по линията, като се обхване и работата на ОУ на МВР, да се набележат съвместни мероприятия и се окаже необходимото съдействие и методическо ръководство.

3. Да се засили сигналната функция по линията, като за съществуващи слабости и неудачи свързани с организацията на "Балкан-турист" по обслужването на израелските туристи, се подава информация на съответните ръководни органи.

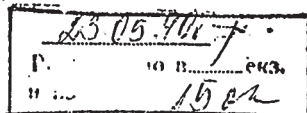
4. Съвместно с ДНМ - паспортен отдел да се набележат мероприятия с цел регламентиране престоят на израелските граждани пребиваващи като туристи или като гости в НРБ, провеждане на ефективен контрол и получаване на оперативна информация.

Стп. в 2 екз.

НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ 08

№ 1 - Отдел 08
№ 2 - Отдел 14
Изп.: К. Нецов/вв-08
Нап.: Шопова- 8228
10.06.1988 г.

Подполковник:
(Д. Божилов)

СПИСК НА ЕВРЕЙСКИ ОРГАНИЗАЦИИ В БЪЛГАРИЯ, ПРОСЪЩЕСТВУВАЛИ СЛЕД 1944 г.

Ашомер Ацаир – Ционистка младежка организация, която проповядва идеята за бинационална държава в Палестина. През 1946 г. провежда учредителната си сбирка в България и през същата година издава няколко броя вестник с едноименно заглавие. Дейността ѝ постепенно затихва.

Бенеберитска ложа „Кармел“ – Масонска еврейска ложа, основана през 1915 г. Целта ѝ е да въздига и развива моралните и духовните способности на своите членове, да насърчава науките и изкуствата и да подпомага нуждаещите се евреи. По време на Втората световна война преустановява съществуването си. След 9 септември 1944 г. възстановява дейността си, която обаче след 1946 г. постепенно затихва.

ВИЦО – Еврейска женска организация, чийто български клон е създаден през ноември 1924 г. с цел национално и културно издигане на еврейската жена. През 1926 г. е утвърден уставът на организацията, а през 1952 г. официално е прекратена дейността ѝ.

Джойнт – Американска помощна организация, която поставя началото на своята активност след Първата световна война. Целта ѝ е да подпомага евреите от цял свят. Европейското ѝ седалище е в Париж, а азиатското в Йерусалим. Средствата ѝ се набират от всички американски евреи по пропорционален принцип. След 9 септември 1944 г. изиграва огромна роля за реинтеграцията на българските евреи в стопанския живот на страната.

Ехалуц – Ционистка организация, създадена през 1918 г. Младежката ѝ секция се нарича Ехалуц Ацаир. След края на Втората световна война се възстановява, но в следващите няколко години дейността ѝ затихва.

Макаби – Еврейско гимнастическо дружество, създадено на 21 август 1900 г., а с това име от 1903 г. Целта му е да развива и разпространява гимнастиката сред евреите и да го възпитава в национален дух. През 1939 г. е направен безуспешен опит да се ликвидира дейността му. Това обаче се случва през 1942 г. След войната се възстановява в София, Пловдив и други градове и работи в рамките на Единната ционистка организация. Официално е закрито на 18 юли 1951 г.

Организация за обединение на труда – Организация, създадена в Женева през 1934 г., която има за цел да обвърже еврейското население с производствения труд. Тя възстановява своята дейност в България през 1945 г. и оказва ценна помощ на българските евреи в следвоенния период.

Палестински комитет – Орган, назначен от Единната ционистка организация в България през октомври 1944 г. Задачата му е да организира изселването на български евреи в Палестина, но също така подпомага преселването на концлагеристи

от Полша и Унгария, а също и на емигранти от Румъния. След приключване на изселването престава да съществува.

Поале Цион – Организация на ционисти социалисти, учредена в България през 1936 г. с цел да работи за емигрирането на евреи в Палестина. Официално прекратява дейността си на 4 юни 1951 г.

Световен еврейски конгрес – Представлява доброволно обединение на еврейски индивидуални и организирани представители, което има за задача да организира обединението на еврейското население. За създаването на тази организация започва да се работи след Първата световна война. Първият конгрес се провежда в Женева през 1936 г., където има делегати, представляващи евреите от 32 страни.

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА LIST OF ABBREVIATIONS

АКРДОПБГДСРСБНА – Архив на комисията за разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия / Archive of the Committee for Disclosing of the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian National Armed Forces (ACDDAABCSSIBNAF)

АР – Активна разработка / Active case for investigation

БРП (к) – Българска работническа партия (комунисти) / Bulgarian Workers' Party (communists)

БРСДП – Българска работническа социалдемократическа партия / Bulgarian Workers' Social Democratic Party

ВГУ – Второ главно управление / Second Main Directorate (counter-intelligence) of State Security

ГАР – Групова активна разработка / Group case for active investigation

ГДОР – Групово дело за оперативна разработка / Group case for operational investigation

ДВ – Доверителна връзка / Confidential connection

ДДС – Дирекция държавна сигурност / Directorate of State Security

ДЗ – Доброволен заявител / Voluntary informant

ДНМ – Дирекция на народната милиция / Directorate of the People's Militia

ДОН – Дело за оперативно наблюдение / Case for operational surveillance

ДОП – Дело за оперативна проверка / Case for operational control

ДОР – Дело за оперативна разработка / Case for operational investigation

ЕОФ – Еврейски отечествен фронт / Jewish Fatherland's Front

ЕЦО – Еврейска ционистка организация / Jewish Zionist Organization

Инф. – Информатор / Informant

КДС – Комитет за държавна сигурност / Committee for State Security

ЛАР – Лична активна разработка / Personal case for active investigation

ЛР – Лична разработка / Personal surveillance dossier

НМ – Народна милиция / People's Militia

ОВ – Оперативна връзка / Operational contact

ОД – Отчетно дело / Reports file

ОНД – Оперативно-наблюдателно дело / Operational surveillance case

ОР – Оперативен работник / Operational serviceman

ОРТ – Организация за разпространение на труда / Organization for distribution of labor

ПГУ – Първо главно управление / First Main Directorate of State Security

Р-ка – Разработка / Case

СГУ – Софийско градско управление / Sofia City Directorate of Ministry of Interior

СЕК – Световен еврейски конгрес / World Jewish Congress

С. С. – Секретен сътрудник / Secret collaborator

ЦЕК – Централна еврейска консистория / Central Jewish Consistory

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И ЕВРЕЙСКАТА ОБЩНОСТ В БЪЛГАРИЯ

Документален сборник

Първо издание

Формат 60×90/8

Обем 65 п.к.

Тираж 500

Печат „Военно издателство“ ЕООД

ISBN 978-954-2986-13-3